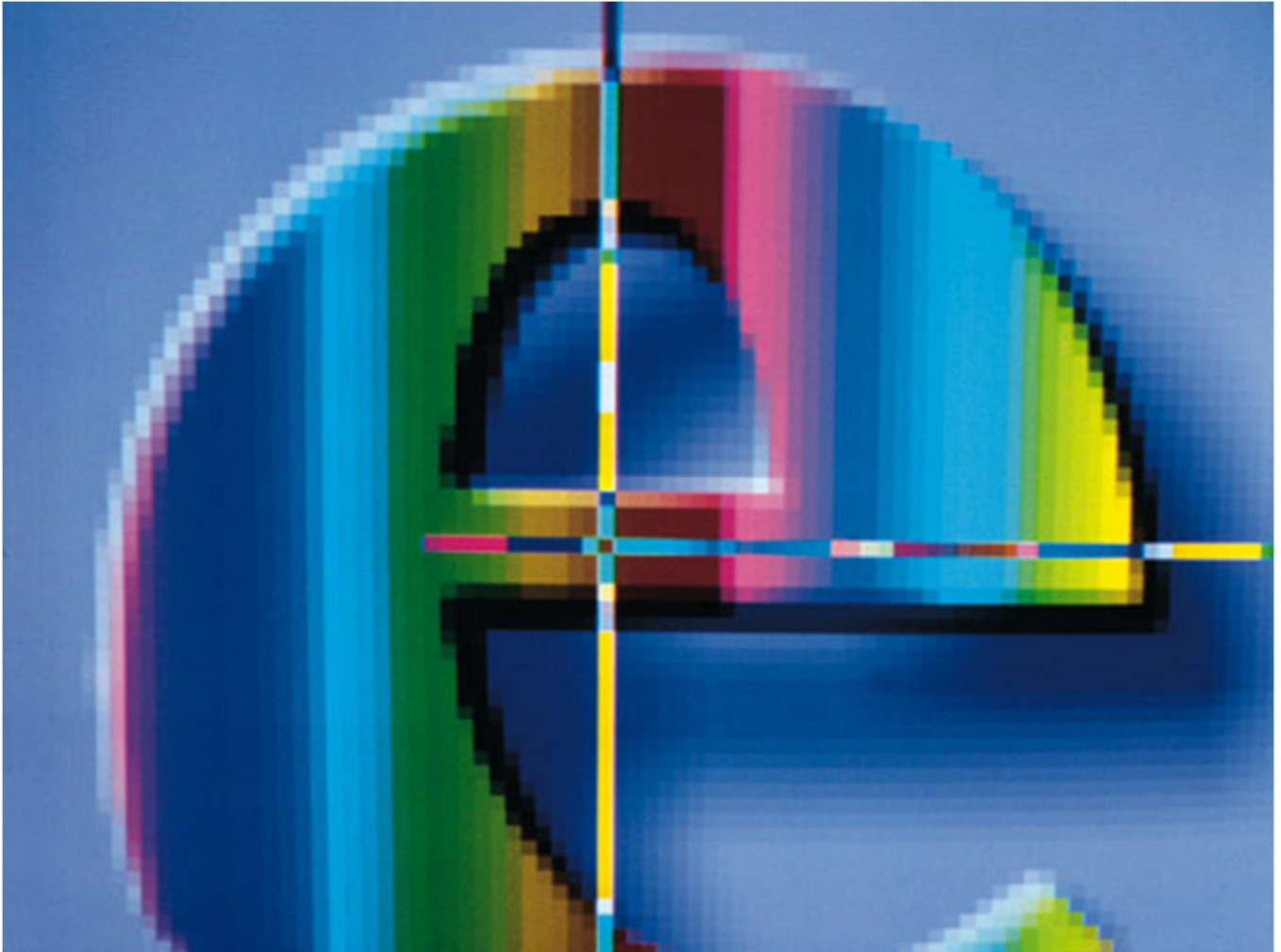
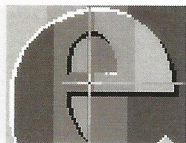

**STRATEŠKA STUDIJA O UTJECAJU
PROMETNOG MASTERPLANA
FUNKCIONALNE REGIJE
SJEVERNA DALMACIJA NA OKOLIŠ**

EKONERG - Institut za energetiku i zaštitu okoliša

Zagreb, studeni, 2018.

Naručitelj: Grad Zadar
Narodni trg 1, Zadar

Broj ugovora kod Naručitelja: Klasa: 340-01/17-01/295
Urbr: 2198/01-2-18-62

Radni nalog: I-03-0466

Naslov:

**STRATEŠKA STUDIJA O UTJECAJU
PROMETNOG MASTERPLANA
FUNKCIONALNE REGIJE
SJEVERNA DALMACIJA NA OKOLIŠ**

Direktor Odjela za zaštitu okoliša:
i održivi razvoj:

dr.sc. Vladimir Jelavić, dipl.ing.str.

Direktor:

mr.sc. Zdravko Mužek, dipl.ing.str.

Voditelj izrade Strateške studije: Veronika Tomac, dipl.ing.kem.tehn.

Autori: Ekonerg d.o.o. - stručnjaci navedeni u ovlaštenju
Ministarstva zaštite okoliša i energetike:
Veronika Tomac, dipl.ing.kem.tehn.
Matko Bišćan, mag.oecol. et prot.nat.
Berislav Marković, mag.ing.prosp.arch.
Elvira Horvatić Viduka, dipl.ing.fiz.(meteo)
dr.sc. Vladimir Jelavić, dipl.ing.str.
Maja Jerman Vranić, dipl.ing.kem.
Renata Kos, dipl.ing.rud.

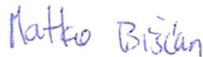

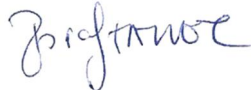
Ekonerg d.o.o. - ostali stručnjaci:
Kruna Marković, mag.ing.sliv., MSc
Dora Stanec, mag.ing.hort.

Voditelj izrade Glavne ocjene: Berislav Marković, mag.ing.prosp.arch.

Suradnici na Glavnoj ocjeni: Ekonerg d.o.o. - stručnjaci navedeni u ovlaštenju
Ministarstva zaštite okoliša i energetike:
Matko Bišćan, mag.oecol. et prot.nat.
Berislav Marković, mag.ing.prosp.arch.
Veronika Tomac, dipl.ing.kem.tehn.

Ekonerg d.o.o. - ostali stručnjaci:
Kruna Marković, mag.ing.sliv., MSc

Pregled autora po poglavljima:

Ekonerg d.o.o. - stručnjaci navedeni u ovlaštenju Ministarstva zaštite okoliša i energetike:	
Veronika Tomac: Poglavlje: 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 2.3, 3.7, 3.8, 3.10, 3.11, 3.16, 3.17, 4, 5, 6, 7.2, 7.4, 7.5, 7.12, 7.13, 7.14, 7.15, 7.17, 8, 9, 10, 11.1, 11.2, 11.3, 11.4, 11.5, 11.6, 12, 13, 14	
Matko Bišćan: Poglavlje: 2.2, 3.9, 3.10, 3.11, 4, 5, 6, 7.6, 7.7, 7.8, 8, 11.1, 11.2, 11.3, 11.4, 11.5, 11.6, 12, 13, 14	
Berislav Marković: Poglavlje: 1.2, 3.1, 4, 5, 7.3, 8, 11.1, 11.2, 11.3, 11.4, 11.5, 11.6, 12, 13, 14	
Elvira Horvatić Viduka: Poglavlje: 3.2, 3.15, 4, 7.1, 7.2, 7.15, 8, 13	
Vladimir Jelavić: Poglavlje: 6, 7.1, 13	
Maja Jerman Vranić: Poglavlje: 1.2, 7.16, 13	
Renata Kos: Poglavlje: 3.3, 3.4, 3.5, 13	
Ekonerg d.o.o. - Ostali stručnjaci:	
Kruna Marković: Poglavlje: 3.12, 3.13, 4, 7.9, 7.10, 8, 11.2, 11.4, 13	
Dora Stanec: Poglavlje: 3.6, 3.14, 4, 7.11, 8, 13	

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA
I ENERGETIKE

10000 Zagreb, Radnička cesta 80
tel: +385 1 3717 111, faks: +385 1 3717 149

Uprava za procjenu utjecaja na okoliš i
održivo gospodarenje otpadom
Sektor za procjenu utjecaja na okoliš
i industrijsko onečišćenje

KLASA: UP/I 351-02/13-08/91

URBROJ: 517-06-2-1-1-17-5

Zagreb, 24. listopada 2017.

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, na temelju odredbe članka 42. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 80/13, 153/13 i 78/15) u vezi s člankom 130. Zakona o općem upravnom postupku (Narodne novine, broj 47/09), rješavajući povodom zahtjeva ovlaštenika EKONERG d.o.o., Koranska 5, Zagreb, radi utvrđivanja promjena u popisu zaposlenika ovlaštenika, donosi:

RJEŠENJE

I. Pravnoj osobi EKONERG d.o.o., Koranska 5, Zagreb izdaje se suglasnost za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša:

1. Izrada studija o značajnom utjecaju strategije, plana ili programa na okoliš (u daljnjem tekstu: strateška studija) uključujući i dokumentaciju potrebnu za ocjenu o potrebi strateške procjene te dokumentaciju za određivanje sadržaja strateške studije.
2. Izrada studija o utjecaju zahvata na okoliš, uključujući i dokumentaciju za provedbu postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš te dokumentacije za određivanje sadržaja studije o utjecaju na okoliš.
3. Izrada procjene rizika i osjetljivosti za sastavnice okoliša.
4. Izrada dokumentacije vezano za postupak izdavanja okolišne dozvole uključujući izradu Temeljnog izvješća.
5. Izrada programa zaštite okoliša.
6. Izrada izvješća o stanju okoliša.
7. Izrada izvješća o sigurnosti.
8. Izrada elaborata o zaštiti okoliša koji se odnose na zahvate za koje nije propisana obveza procjene utjecaja na okoliš.

9. Izrada posebnih elaborata i izvješća za potrebe ocjene stanja sastavnica okoliša.
  10. Izrada sanacijskih elaborata, programa i sanacijskih izvješća.
  11. Izrada projekcija emisija, izvješća o provedbi politike i mjera smanjenja emisija i nacionalnog izvješća o promjeni klime.
  12. Izrada izvješća o proračunu (inventaru) emisija stakleničkih plinova i drugih emisija onečišćujućih tvari u okoliš.
  13. Izrada i/ili verifikacija posebnih elaborata, proračuna, i projekcija za potrebe sastavnica okoliša.
  14. Procjena šteta nastalih u okolišu uključujući i prijeteće opasnosti.
  15. Praćenje stanja okoliša.
  16. Obavljanje stručnih poslova za potrebe Registra onečišćavanja okoliša.
  17. Obavljanje stručnih poslova za potrebe sustava upravljanja okolišem i neovisnog ocjenjivanja
  18. Izrada elaborat o usklađenosti proizvoda s mjerilima u postupku ishoda znaka zaštite okoliša »Prijatelj okoliša« i znaka EU Ecolabel.
  19. Izrada elaborata o utvrđivanju mjerila za određenu skupinu proizvoda za dodjelu znaka zaštite okoliša Prijatelj okoliša.
- II. Ukidaju se rješenja Ministarstva zaštite okoliša i energetike: KLASA: UP/I 351-02/13-08/91, URBROJ: 517-06-2-2-2-13-3 od 5. studenoga 2013.; KLASA: UP/I 351-02/13-08/69, URBROJ: 517-06-2-1-1-13-5 od 9. rujna 2013.; KLASA: UP/I 351-02/13-08/76; URBROJ: 517-06-2-1-1-13-2 od 11. rujna 2013. i KLASA: UP/I 351-02/13-02/36, URBROJ: 517-06-2-2-2-13-2 od 4. srpnja 2013. godine. kojima su pravnoj osobi EKONERG d.o.o., Koranska 5, Zagreb dane suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša.
- III. Suglasnost iz točke I. ove izreke prestaje važiti u roku od godine dana od dana stupanja na snagu propisa iz članka 40. stavka 11. Zakona o zaštiti okoliša.
- IV. Ovo rješenje upisuje se u očevidnik izdanih suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša koje vodi Ministarstvo zaštite okoliša i energetike.
- V. Uz ovo rješenje prileži Popis zaposlenika ovlaštenika i sastavni je dio ovoga rješenja.

O b r a z l o ž e n j e

Ovlaštenik EKONERG d.o.o., iz Zagreba (u daljnjem tekstu: Ovlaštenik), podnio je zahtjev za izmjenom podataka o zaposlenim stručnjacima navedenim u Rješenjima KLASA: UP/I

351-02/13-08/91, URBROJ: 517-06-2-2-2-13-3 od 5. studenoga 2013.; KLASA: UP/I 351-02/13-08/69, URBROJ: 517-06-2-1-1-13-5 od 9. rujna 2013.; KLASA: UP/I 351-02/13-08/76; URBROJ: 517-06-2-1-1-13-2 od 11. rujna 2013. i KLASA: UP/I 351-02/13-02/36, URBROJ: 517-06-2-2-2-13-2 od 4. srpnja 2013. godine, koja je izdalo Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).

U provedenom postupku Ministarstvo je izvršilo uvid u zahtjev za promjenom podataka, podatke i dokumente dostavljene uz zahtjev, a osobito u popis stručnih podloga, diplome i potvrde Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje navedenih stručnjaka, te službenu evidenciju ovog Ministarstva i utvrdilo da su navodi iz zahtjeva utemeljeni za djelatnike za koje je traženo da se uvedu u zaposlene stručnjake i koji ispunjavaju uvjete: (Arben Abrashi, dipl.ing.stroj., Mladen Antolić, dipl.ing.elekt., Kristina Baranašić, mag.ing.el., Matko Bišćan, mag.oecol.et prot.nat., Željko Danijel Bradić, dipl.ing.građ., Nikola Havaić, dipl.ing.stroj., Darko Hecer, dipl.ing.stroj., Lin Herenčić, mag.ing.el.,mag.oec., Romano Perić, dipl.ing.građ., dr.sc. Igor Stankić dipl.ing.šum., Kristina Šarović, mag.ing.aeroing., i Dean Vidak, dipl.ing.stroj.). Utvrđuje se da kod ovlaštenika EKONERG d.o.o., nisu više zaposleni stručnjaci Nenad Balažin, Zoran Kisić i Davor Vešligaj. Ostali djelatnici za koje je zahtjevom traženo da prijeđu u voditelje ne ispunjavaju sve uvjete prema Pravilniku vezano uz godine staža u poslovima zaštite okoliša.

Slijedom navedenoga, utvrđeno je kao u točkama od I. do V. izreke ovoga rješenja.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Ovo rješenje je izvršno u upravnom postupku i protiv njega se ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor. Upravni spor pokreće se tužbom Upravnom sudu u Zagrebu, Avenija Dubrovnik 6, u roku 30 dana od dana dostave ovog rješenja. Tužba se predaje navedenom upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja elektronički.

Upravna pristojba na zahtjev i ovo rješenje naplaćena je državnim biljezima sukladno Zakonu o upravnim pristojbama („Narodne novine“, broj 115/16).

U prilogu: Popis zaposlenika kao u točki V. izreke rješenja.

DOSTAVITI:

- 1) EKONERG d.o.o., Koranska 5, Zagreb (**R!**, s povratnicom!)
2. Uprava za inspekcijske poslove, ovdje

P O P I S

zaposlenika ovlaštenika: EKONERG d.o.o., Koranska 5, Zagreb, slijedom kojih je ovlaštenik ispunio propisane uvjete za izdavanje suglasnosti

za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša sukladno rješenju Ministarstva

KLASA: UP/I 351-02/13-08/91; URBROJ: 517-06-2-1-1-17-5 od 24. listopada 2017. godine

<i>STRUČNI POSLOVI ZAŠTITE OKOLIŠA prema članku 40. stavku 2. Zakona</i>	<i>VODITELJI STRUČNIH POSLOVA</i>	<i>ZAPOSLENI STRUČNJACI</i>
1. Izrada studija o značajnom utjecaju strategije, plana ili programa na okoliš (u daljnjem tekstu: strateška studija) uključujući i dokumentaciju potrebnu za ocjenu o potrebi strateške procjene te dokumentaciju za određivanje sadržaja strateške studije	dr. sc. Vladimir Jelavić, dipl.ing.stroj.; Veronika Tomac, dipl.ing.kem.teh.; Elvira Horvatić Viduka, dipl.ing.fiz.; Maja Jerman Vranić, dipl.ing.kem.; Renata Kos, dipl.ing.rud.; Gabrijela Kovačić, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing.; Berislav Marković, mag.ing.prosp.arch.; Brigita Masnjak, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing.; Senka Ritz, dipl.ing.biol.	Matko Bišćan, mag.oecol.et prot.nat.; mr.sc. Mirela Poljanac, dipl.ing.kem.tehn.
2. Izrada studija o utjecaju zahvata na okoliš, uključujući i dokumentaciju za provedbu postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš te dokumentacije za određivanje sadržaja studije o utjecaju na okoliš	Elvira Horvatić Viduka, dipl.ing.fiz.; dr. sc. Vladimir Jelavić, dipl.ing.stroj.; Gabrijela Kovačić, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing.; Brigita Masnjak, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing.; Senka Ritz, dipl.ing.biol.; Veronika Tomac, dipl.ing.kem.teh.; Maja Jerman Vranić, dipl.ing.kem.; Renata Kos, dipl.ing.rud.; Berislav Marković, mag.ing.prosp.arch.	Valentina Delija-Ružić, dipl.ing.stroj.; mr.sc. Goran Janeković, dipl.ing.stroj.; Arben Abrashi, dipl.ing.stroj.; Kristina Baranašić, mag.ing.el.; Matko Bišćan, mag.oecol.et prot.nat.; Željko Danijel Bradić, dipl.ing.građ.; Nikola Havaić, dipl.ing.stroj.
6. Izrada procjene rizika i osjetljivosti za sastavnice okoliša	dr.sc. Vladimir Jelavić, dipl.ing.stroj.; Maja Jerman Vranić, dipl.ing.kem.	Matko Bišćan, mag.oecol.et prot.nat.; Elvira Horvatić Viduka, dipl.ing.fiz.; Renata Kos, dipl.ing.rud.; Brigita Masnjak, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing.; Senka Ritz, dipl.ing.biol.; Kristina Šarović, mag.ing.aeroing.

<i>STRUČNI POSLOVI ZAŠTITE OKOLIŠA prema članku 40. stavku 2. Zakona</i>	<i>VODITELJI STRUČNIH POSLOVA</i>	<i>ZAPOSLENI STRUČNJACI</i>
8. Izrada dokumentacije vezano za postupak izdavanja okolišne dozvole uključujući izradu Temelnog izvješća	dr.sc. Vladimir Jelavić, dipl.ing. Valentina Delija-Ružić, dipl.ing.stroj.; Elvira Horvatić -Viduka, dipl.ing.fiz.; Renata Kos,dipl.ing.rud.; Berislav Marković, mag.ing.prosp.arch.; Brigita Masnjak, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing.; Gabrijela Kovačić, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing.; dr.sc. Andrea Hublin, dipl.ing.kem.tehn.; mr.sc. Mirela Poljanac, dipl.ing.kem.tehn.; Bojan Abramović, dipl.ing.stroj. mr.sc.Željko Slavica, dipl.ing.stroj.	Senka Ritz, dipl.ing.biol.; Veronika Tomac, dipl.ing.kem.teh.; Maja Jerman Vranić, dipl.ing.kem. Mato Papić, dipl.ing.stroj. Iva Švedek, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing.
9. Izrada programa zaštite okoliša	dr. sc. Vladimir Jelavić, dipl.ing.stroj.; Maja Jerman Vranić, dipl.ing.kem.; mr.sc. Mirela Poljanac, dipl.ing.kem.tehn.; Senka Ritz, dipl.ing.biol.; Valentina Delija-Ružić, dipl.ing.stroj.; Elvira Horvatić Viduka, dipl.ing.fiz.; dr.sc. Andrea Hublin, dipl.ing.kem.tehn.; mr.sc. Goran Janeković, dipl.ing.stroj.; Renata Kos, dipl.ing.rud.; Gabrijela Kovačić, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing.; Berislav Marković, mag.ing.prosp.arch.; Brigita Masnjak, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing.; Delfa Radoš, dipl.ing.šum.; Veronika Tomac, dipl.ing.kem.teh.; dr.sc. Igor Stankić, dipl.ing.šum.; Iva Švedek, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing.	Matko Bišćan, mag.oecol.et prot.nat.; Mladen Antolić, dipl.ing.elekt.; Lin Herenčić, mag.ing.el.,mag.oec.; Dean Vidak, dipl.ing.stroj.

<i>STRUČNI POSLOVI ZAŠTITE OKOLIŠA prema članku 40. stavku 2. Zakona</i>	<i>VODITELJI STRUČNIH POSLOVA</i>	<i>ZAPOSLENI STRUČNJACI</i>
10. Izrada izvješća o stanju okoliša	dr. sc. Vladimir Jelavić, dipl.ing.stroj.; Maja Jerman Vranić, dipl.ing.kem.; mr.sc. Mirela Poljanac, dipl.ing.kem.tehn.; Senka Ritz, dipl.ing.biol.; Renata Kos, dipl.ing.rud.; Iva Švedek, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing.	Valentina Delija-Ružić, dipl.ing.stroj.; Elvira Horvatić Viduka, dipl.ing.fiz.; dr.sc. Andrea Hublin, dipl.ing.kem.tehn.; mr.sc. Goran Janeković, dipl.ing.stroj.; Gabrijela Kovačić, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing.; Berislav Marković, mag.ing.prosp.arch.; Brigita Masnjak, dipl.kem.ing., univ.spec.oecing.; Delfa Radoš, dipl.ing.šum.; Veronika Tomac, dipl.ing.kem.teh. Matko Biščan, mag.oecol.et prot.nat. Lin Herenčić, mag.ing.el.,mag.oec.
11. Izrada izvješća o sigurnosti	Veronika Tomac, dipl.ing.kem.teh.; Brigita Masnjak, dipl.kem.ing., univ.spec.oecing.	Gabrijela Kovačić, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing.; Maja Jerman Vranić, dipl.ing.kem.
12. Izrada elaborata o zaštiti okoliša koji se odnose na zahvate za koje nije propisana obveza procjene utjecaja na okoliš	Elvira Horvatić Viduka, dipl.ing.fiz.; dr. sc. Vladimir Jelavić, dipl.ing.stroj.; Maja Jerman Vranić, dipl.ing.kem.; Gabrijela Kovačić, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing.; Brigita Masnjak, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing.; Senka Ritz, dipl.ing.biol.; Veronika Tomac, dipl.ing.kem.teh.; Renata Kos, dipl.ing.rud.; Berislav Marković, mag.ing.prosp.arch.	Valentina Delija-Ružić, dipl.ing.stroj.; mr.sc. Goran Janeković, dipl.ing.stroj.; Nikola Havaić, dipl.ing.stroj.
13. Izrada posebnih elaborata i izvješća za potrebe ocjene stanja sastavnica okoliša	dr. sc. Vladimir Jelavić, dipl.ing.stroj.; Veronika Tomac, dipl.ing.kem.teh. Elvira Horvatić Viduka, dipl.ing.fiz.; Maja Jerman Vranić, dipl.ing.kem.; Valentina Delija-Ružić, dipl. ing.stroj.; mr.sc.Mirela Poljanac, dipl.ing.kem.tehn.; mr.sc. Goran Janeković, dipl.ing.stroj.; Senka Ritz, dipl.ing.biol.; Iva Švedek, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing.	Renata Kos, dipl.ing.rud.; Kristina Šarović, mag.ing.aeroing.; dr.sc. Igor Stankić, dipl.ing.šum.; Gabrijela Kovačić, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing.; Berislav Marković, mag.ing.prosp.arch.; Brigita Masnjak, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing.; Delfa Radoš, dipl.ing.šum.;
14. Izrada sanacijskih elaborata, programa i sanacijskih izvješća	Senka Ritz, dipl.ing.biol.; Veronika Tomac, dipl.ing.kem.teh.; Maja Jerman Vranić, dipl.ing.kem.	Brigita Masnjak, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing.; Matko Biščan, mag.oecol.et prot.nat.; Darko Hecer, dipl.ing.stroj.; dr.sc.Vladimir Jelavić, dipl.ing.stroj.; Renata Kos, dipl.ing.rud.;

<i>STRUČNI POSLOVI ZAŠTITE OKOLIŠA prema članku 40. stavku 2. Zakona</i>	<i>VODITELJI STRUČNIH POSLOVA</i>	<i>ZAPOSLENI STRUČNJACI</i>
15. Izrada projekcija emisija, izvješća o provedbi politike i mjera smanjenja emisija i nacionalnog izvješća o promjeni klime.	dr. sc. Vladimir Jelavić, dipl.ing.stroj.; Veronika Tomac, dipl.ing.kem.teh. ; Elvira Horvatić Viduka, dipl.ing.fiz.; Maja Jerman Vranić, dipl.ing.kem.; Valentina Delija-Ružić, dipl. ing.stroj.; mr.sc. Mirela Poljanac, dipl.ing.kem.tehn.; Goran Janeković, dipl.ing.stroj.; dr.sc. Andrea Hublin, dipl.ing.kem.tehn.; Senka Ritz, dipl.ing.biol. Iva Švedek, dipl.kem.ing.; univ.spec.oecoing.; Delfa Radoš, dipl.ing.šum.	Renata Kos, dipl.ing.rud.; dr.sc. Igor Stankić, dipl.ing.šum.; Gabrijela Kovačić, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing.; Berislav Marković, mag.ing.prosp.arch.; Brigita Masnjak, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing.; Lin Herenčić, mag.ing.el.,mag.oec.
16. Izrada izvješća o proračunu (inventaru) emisija stakleničkih plinova i drugih emisija onečišćujućih tvari u okoliš.	dr. sc. Vladimir Jelavić, dipl.ing.stroj.; Veronika Tomac, dipl.ing.kem.teh.; Elvira Horvatić Viduka, dipl.ing.fiz.; Maja Jerman Vranić, dipl.ing.kem.; Valentina Delija-Ružić, dipl. ing.stroj.; mr.sc. Mirela Poljanac, dipl.ing.kem.tehn.; mr.sc. Goran Janeković, dipl.ing.stroj.; dr.sc. Andrea Hublin, dipl.ing.kem.tehn.; Senka Ritz, dipl.ing.biol.; Iva Švedek, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing.; Delfa Radoš, dipl.ing.šum.; Renata Kos, dipl.ing.rud.; Berislav Marković, mag.ing.prosp.arch.; dr.sc. Igor Stankić, dipl.ing.šum.	Kristina Šarović, mag.ing.aeroing.; Gabrijela Kovačić, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing.; Brigita Masnjak, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing.; Lin Herenčić, mag.ing.el.,mag.oec.
20. Izrada i/ili verifikacija posebnih elaborata, proračuna, i projekcija za potrebe sastavnica okoliša.	dr. sc. Vladimir Jelavić, dipl.ing.stroj.; Veronika Tomac, dipl.ing.kem.teh.; Elvira Horvatić Viduka, dipl.ing.fiz.; Maja Jerman Vranić, dipl.ing.kem.; Valentina Delija-Ružić, dipl. ing.stroj.; mr.sc. Mirela Poljanac, dipl.ing.kem.tehn.; mr.sc. Goran Janeković, dipl.ing.stroj.; dr.sc. Andrea Hublin, dipl.ing.kem.tehn.; Senka Ritz, dipl.ing.biol.; Iva Švedek, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing.; dr.sc. Igor Stankić, dipl.ing.šum.; Delfa Radoš, dipl.ing.šum.	Renata Kos, dipl.ing.rud.; Kristina Šarović, mag.ing.aeroing.; Lin Herenčić, mag.ing.el.,mag.oec.; Gabrijela Kovačić, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing.; Berislav Marković, mag.ing.prosp.arch.; Brigita Masnjak, dipl.kem.ing., univ.spec.oecoing.;

STRUČNI POSLOVI ZAŠTITE OKOLIŠA prema članku 40. stavku 2. Zakona	VODITELJI STRUČNIH POSLOVA	ZAPOSLENI STRUČNJACI
21. Procjena šteta nastalih u okolišu uključujući i prijeteće opasnosti	Veronika Tomac, dipl.ing.kem.teh. Maja Jerman Vranić, dipl.ing.kem.	Brigita Masnjak, dipl.kem.ing., univ.spec.oecing.; Matko Bišćan, mag.oecol.et.prot.nat.; dr.sc. Vladimir Jelavić, dipl.ing.stroj.; Renata Kos, dipl.ing.rud.; Senka Ritz, dipl.ing.biol.
22. Praćenje stanja okoliša	dr. sc. Vladimir Jelavić, dipl.ing.stroj.; Maja Jerman Vranić, dipl.ing.kem.	Senka Ritz, dipl.ing.biol.; Matko Bišćan, mag.oecol.et prot.nat.; Renata Kos, dipl.ing.rud.; Kristina Šarović, mag.ing.aeroing.
23. Obavljanje stručnih poslova za potrebe Registra onečišćavanja okoliša	dr. sc. Vladimir Jelavić, dipl.ing.stroj.; Veronika Tomac, dipl.ing.kem.teh.; Elvira Horvatić Viduka, dipl.ing.fiz.; Maja Jerman Vranić, dipl.ing.kem.; Valentina Delija-Ružić, dipl. ing.stroj.; mr.sc.Mirela Poljanac, dipl.ing.kem.tehn.; dr.sc. Andrea Hublin, dipl.ing.kem.tehn.; mr.sc. Goran Janeković, dipl.ing.stroj.; Senka Ritz, dipl.ing.biol.	Renata Kos, dipl.ing.rud.; Gabrijela Kovačić, dipl.kem.ing., univ.spec.oecing.; Berislav Marković, mag.ing.prosp.arch.; Iva Švedek, dipl. kem.ing., univ.spec.oecing.; Brigita Masnjak, dipl.kem.ing., univ.spec.oecing.; Delfa Radoš, dipl.ing.šum.
24. Obavljanje stručnih poslova za potrebe sustava upravljanja okolišem i neovisnog ocjenjivanja	Valentina Delija-Ružić, dipl.ing.stroj.; Elvira Horvatić Viduka, dipl.ing.fiz.; Maja Jerman Vranić, dipl.ing.kem.; Renata Kos, dipl.ing.rud.; mr.sc. Mirela Poljanac, dipl.ing.kem.tehn.; Veronika Tomac,dipl.ing.kem.teh.; dr.sc. Vladimir Jelavić,	Brigita Masnjak, dipl.kem.ing., univ.spec.oecing.; Gabrijela Kovačić, dipl.kem.ing., univ.spec.oecing.; Matko Bišćan, mag.oecol.et prot.nat.; Berislav Marković, mag.ing.prosp.arch.; Romano Perić, dipl.ing.građ.;
25. Izrada elaborat o usklađenosti proizvoda s mjerilima u postupku ishođenja znaka zaštite okoliša »Prijatelj okoliša« i znaka EU Ecolabel.	dr. sc. Vladimir Jelavić, dipl.ing.stroj.; Maja Jerman Vranić, dipl.ing.kem.	Matko Bišćan, mag.oecol.et prot.nat. Valentina Delija-Ružić, dipl.ingstr.; Elvira Horvatić Viduka, dipl.ing.fiz.; mr.sc. Goran Janeković, dipl.ing.stroj.; Renata Kos, dipl.ing.rud.; Gabrijela Kovačić, dipl.kem.ing., univ.spec.oecing.; Berislav Marković, mag.ing.prosp.arch.; Brigita Masnjak, dipl.kem.ing., univ.spec.oecing.; Senka Ritz, dipl.ing.biol.; Veronika Tomac, dipl.ing.kem.teh.;

<i>STRUČNI POSLOVI ZAŠTITE OKOLIŠA prema članku 40. stavku 2. Zakona</i>	<i>VODITELJI STRUČNIH POSLOVA</i>	<i>ZAPOSLENI STRUČNJACI</i>
26. Izrada elaborata o utvrđivanju mjerila za određenu skupinu proizvoda za dodjelu znaka zaštite okoliša Prijatelj okoliša	dr. sc. Vladimir Jelavić, dipl.ing.stroj.; Maja Jerman Vranić, dipl.ing.kem.	Matko Bišćan, mag.oecol.et prot.nat. Valentina Delija-Ružić, dipl.ingstr.; Elvira Horvatić Viduka, dipl.ing.fiz.; mr.sc. Goran Janeković, dipl.ing.stroj.; Renata Kos, dipl.ing.rud.; Gabrijela Kovačić, dipl.kem.ing., univ.spec.oecing.; Berislav Marković, mag.ing.prosp.arch.; Brigita Masnjak, dipl.kem.ing., univ.spec.oecing.; Senka Ritz, dipl.ing.biol.; Veronika Tomac, dipl.ing.kem.teh.;

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA
I ENERGETIKE

10000 Zagreb, Radnička cesta 80
tel: +385 1 3717 111, faks: +385 1 3717 149

Uprava za procjenu utjecaja na okoliš i
održivo gospodarenje otpadom
Sektor za procjenu utjecaja na okoliš
i industrijsko onečišćenje
KLASA: UP/I 351-02/13-08/162
URBROJ: 517-06-2-1-1-18-8
Zagreb, 14. svibnja 2018.

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, na temelju odredbe članka 43. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, brojevi 80/13, 153/13 i 78/15) u vezi s člankom 130. Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“, broj 47/09), rješavajući povodom zahtjeva ovlaštenika EKONERG d.o.o., Koranska 5, Zagreb, radi utvrđivanja promjena u popisu zaposlenika ovlaštenika, donosi:

RJEŠENJE

- I. Ovlašteniku EKONERG d.o.o., Koranska 5, Zagreb, izdaje se suglasnost za obavljanje stručnih poslova zaštite prirode:
  1. Izrada poglavlja i studija ocjene prihvatljivosti strategija, plana, programa ili zahvata za ekološku mrežu
  2. Priprema i izrada dokumentacije za postupak utvrđivanja prevladavajućeg javnog interesa s prijedlogom kompenzacijskih uvjeta
- II. Ukida se rješenje Ministarstva zaštite okoliša i energetike: KLASA: UP/I 351-02/13-08/162, URBROJ: 517-06-2-1-1-14-4 od 3. veljače 2014. godine, kojim je pravnoj osobi EKONERG d.o.o., Koranska 5, Zagreb, dana suglasnost za obavljanje stručnih poslova iz područja zaštite prirode.
- III. Suglasnost iz točke I. ove izreke prestaje važiti u roku od godine dana od dana stupanja na snagu propisa iz članka 40. stavka 11. Zakona o zaštiti okoliša.
- IV. Ovo rješenje upisuje se u očevidnik izdanih suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša koje vodi Ministarstvo zaštite okoliša i energetike.
- V. Uz ovo rješenje prileži Popis zaposlenika ovlaštenika i sastavni je dio ovoga rješenja.

O b r a z l o ž e n j e

Tvrtka EKONERG d.o.o., Koranska 5, iz Zagreba (u daljnjem tekstu: ovlaštenik), podnijela je zahtjev za izmjenom podataka u Rješenju: (KLASA: UP/I 351-02/13-08/162, URBROJ: 517-06-2-1-1-14-4 od 3. veljače 2014), izdanim od Ministarstva zaštite okoliša i energetike (u daljnjem tekstu: Ministarstvo), a vezano za popis zaposlenika ovlaštenika koji prileži uz navedena rješenja. Promjene se odnose na uvođenje novih stručnjaka: Matka Biščana, mag.oecol.prot.nat., Maju Jerman Vranić, dipl.ing.kem. i Gabrijelu Kovačić, dipl.ing.kem.univ.spec.oecoing., dok se za Berislava Markovića, mag.ing.prosp.arch. traži uvođenje u voditelje stručnih poslova. U provedenom postupku Uprava za zaštitu prirode Ministarstva, uvidom u zahtjev za promjenom podataka, podatke i dokumente dostavljene uz zahtjev, a osobito u popis stručnih podloga, diplome i potvrde Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje navedenih stručnjaka, te službenu evidenciju je izdala Mišljenje (KLASA: 612-07/17-69/08, URBROJ: 517-07-2-1-1-18-2 od 10. svibnja 2018) kojim se zaključuje da se navedeni stručnjak Berislav Marković mag.ing.prosp.arch., može staviti na popis kao voditelj stručnih poslova iz područja zaštite prirode samo za posao izrade poglavlja i studija ocjene prihvatljivosti strategija, plana, programa ili zahvata za ekološku mrežu dok se ostali predloženi djelatnici mogu staviti na popis stručnjaka uz već postojeće stručnjake.

Slijedom navedenoga, utvrđeno je kao u točkama od I. do V. izreke ovoga rješenja.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Ovo rješenje je izvršno u upravnom postupku i protiv njega se ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor. Upravni spor pokreće se tužbom Upravnom sudu u Zagrebu, Avenija Dubrovnik 6, u roku 30 dana od dana dostave ovog rješenja. Tužba se predaje navedenom upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja elektronički.

Upravna pristojba na zahtjev i ovo rješenje naplaćena je državnim biljezima sukladno Zakonu o upravnim pristojbama („Narodne novine“, broj 115/16).

U prilogu: Popis zaposlenika ovlaštenika

DOSTAVITI:

1. EKONERG d.o.o., Koranska 5, Zagreb, **(R!, s povratnicom!)**
2. Uprava za inspekcijske poslove, ovdje
3. Evidencija, ovdje

P O P I S

**zaposlenika ovlaštenika: EKONERG d.o.o., Koranska 5, Zagreb, slijedom kojih je ovlaštenik ispunio propisane uvjete za izdavanje suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša sukladno rješenju Ministarstva
KLASA: UP/I 351-02/13-08/162; URBROJ: 517-06-2-1-1-18-8 od 14. svibnja 2018.**

<i>STRUČNI POSLOVI ZAŠTITE OKOLIŠA prema članku 40. stavku 2. Zakona</i>	<i>VODITELJI STRUČNIH POSLOVA</i>	<i>ZAPOSLENI STRUČNJACI</i>
3. Izrada poglavlja i studija ocjene prihvatljivosti strategija, plana, programa ili zahvata za ekološku mrežu	Senka Ritz, dipl.ing.biol. Berislav Marković, mag.ing.prosp.arch.	Matko Bišćan, mag.oecol.et prot.nat. Maja Jerman-Vranić, dipl.ing.kem.; Renata Kos, dipl.ing.rud.; Gabrijela Kovačić, dipl.kem.ing., univ.spec.oecing. Veronika Tomac, dipl.ing.kem.teh.
4. Priprema i izrada dokumentacije za postupak utvrđivanja prevladavajućeg javnog interesa s prijedlogom kompenzacijskih uvjeta	Senka Ritz, dipl.ing.biol.;	Matko Bišćan, mag.oecol.et prot.nat. Maja Jerman-Vranić, dipl.ing.kem.; Renata Kos, dipl.ing.rud.; Gabrijela Kovačić, dipl.kem.ing., univ.spec.oecing. Veronika Tomac, dipl.ing.kem.teh. Berislav Marković, mag.ing.prosp.arch.

SADRŽAJ:

1.	Uvod	1/24
1.1.	Strateška procjena utjecaja na okoliš	1/24
1.2.	Osnovni podaci o Zadarskoj županiji	3/24
2.	Pregled sadržaja i glavnih ciljeva prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija i odnosa s drugim odgovarajućim strategijama, planovima i programima	1/33
2.1.	Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija	1/33
2.2.	Odnos Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija i drugih odgovarajućih strategija, planova i programa	22/33
2.3.	Odnos Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija i dokumenata prostornog uređenja	22/33
3.	Postojeće stanje okoliša i mogući razvoj okoliša bez provedbe Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija	1/42
3.1.	Krajobrazne značajke	1/42
3.2.	Klimatska značajke	3/42
3.3.	Geološke značajke	7/42
3.4.	Hidrogeološke značajke	8/42
3.5.	Seizmičke značajke	9/42
3.6.	Tlo	11/42
3.7.	Vodna tijela	12/42
3.8.	Morski okoliš	20/42
3.9.	Biološka raznolikost	24/42
3.10.	Georaznolikost	30/42
3.11.	Zaštićena područja prirode	31/42
3.12.	Šume	35/42
3.13.	Lovstvo	37/42
3.14.	Kulturna dobra	39/42
3.15.	Kvaliteta zraka	40/42
3.16.	Buka	41/42
3.17.	Mogući razvoj okoliša bez provedbe Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija	41/42
4.	Postojeći okolišni problemi	1/5
5.	Okolišne značajke područja na koje provedba prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija može značajno utjecati	1/7
6.	Ciljevi zaštite okoliša uspostavljeni po zaključivanju međunarodnih ugovora i sporazuma, koji se odnose na prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija te način na koji su ti ciljevi i druga pitanja zaštite okoliša uzeti u obzir tijekom njegove izrade	1/5

7.	Vjerojatno značajni utjecaji provedbe prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija na okoliš	1/31
7.1.	Utjecaj na kvalitetu zraka	1/31
7.2.	Klimatske promjene	3/31
7.3.	Utjecaj na krajobraz	7/31
7.4.	Utjecaj na vodna tijela i morski okoliš	8/31
7.5.	Utjecaj na tlo	12/31
7.6.	Utjecaj na biološku raznolikost	13/31
7.7.	Utjecaj na georaznolikost	15/31
7.8.	Utjecaj na zaštićena područja prirode	16/31
7.9.	Utjecaj na šume	17/31
7.10.	Utjecaj na divljač	18/31
7.11.	Utjecaj na kulturna dobra	19/31
7.12.	Buka i vibracije	21/31
7.13.	Otpad	23/31
7.14.	Utjecaj na korištenje i namjenu prostora, materijalnu imovinu te promet	24/31
7.15.	Utjecaj na stanovništvo i zdravlje ljudi te kvalitetu života	29/31
7.16.	Socio-ekonomski utjecaj	31/31
7.17.	Prekogranični utjecaji	31/31
8.	Mjere zaštite okoliša	1/6
9.	Program praćenja stanja okoliša	1/1
10.	Alternativna rješenja	1/4
10.1.	Scenariji prometnog razvoja	1/4
10.2.	Čvrsta veza otok Ugljan – kopno	3/4
11.	Glavna ocjena prihvatljivosti za ekološku mrežu.....	1/53
11.1.	Podaci o ekološkoj mreži.....	1/53
11.2.	Mogući utjecaji Prometnog masterplana na ekološku mrežu.....	24/53
11.3.	Alternativna rješenja Prometnog masterplana.....	45/53
11.4.	Skupni (kumulativni) utjecaji provedbe Prometnog masterplana.....	47/53
11.5.	Prijedlog mjera ublažavanja i program praćenja.....	49/53
11.6.	Zaključak o utjecaju provedbe Prometnog masterplana na ekološku mrežu...	51/53
12.	Zaključak	1/3
13.	Propisi i izvori podataka	1/5
14.	Netehnički sažetak	1/1

Prilozi

- PRILOG 1: Rješenje da je za Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija obavezna provedba glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu
- PRILOG 2: Odluka o sadržaju Strateške studije o utjecaju Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija na okoliš
- PRILOG 3: Podaci o gospodarenju otpadom u Zadarskoj županiji
- PRILOG 4: Područja posebne zaštite vode u Zadarskoj županiji
(Registar zaštićenih područja - područja posebne zaštite voda) i
Karta opasnosti od poplava
Karta opasnosti od rizika
Prostorni plan Zadarske županije
Kartografski prikaz 3.2. Uvjeti korištenja, uređenje i zaštite prostora:
Područja posebnog ograničenja u korištenju, mjere uređenja i zaštite
- PRILOG 5: Nepokretna kulturna dobra u Zadarskoj županiji
(Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske - stanje srpanj 2018.) i
Značajne kulturno - povijesne vrijednosti u Zadarskoj županiji
(Prostorni plan Zadarske županije,
Službeni glasnik Zadarske županije, 2/01, 6/04, 2/05, 17/06, 3/10, 15/14)

1. UVOD

1.1. Strateška procjena utjecaja na okoliš

Strateška procjena utjecaja na okoliš (u nastavku: SPUO) postupak je kojim se procjenjuju vjerojatno značajni utjecaji na okoliš koji mogu nastati provedbom strategije, plana ili programa. Njome se stvara osnova za promicanje održivog razvitka kroz objedinjavanje uvjeta za zaštitu okoliša u strategije, planove ili programe. Time se omogućava da se odluke o prihvaćanju strategije, plana ili programa donose uz poznavanje njihovih mogućih značajnih utjecaja na okoliš, a nositeljima razvoja projekata - zahvata pružaju se okviri djelovanja i daje se mogućnost pravovremenog uključivanja bitnih elemenata zaštite okoliša u donošenje odluka.¹

SPUO se obvezno provodi za:

(1) strategije, planove i programe, uključujući njihove izmjene i dopune koji se donose na državnoj, područnoj (regionalnoj) te lokalnoj razini, iz područja poljoprivrede, šumarstva, ribarstva, energetike, industrije, rudarstva, prometa, elektroničkih komunikacija, turizma, prostornog planiranja, regionalnog razvoja, gospodarenja otpadom i vodnog gospodarstva kada daju okvir za zahvate koji podliježu ocjeni o potrebi procjene utjecaja na okoliš, odnosno procjeni utjecaja na okoliš,

(2) strategije, planove i programe uključujući njihove izmjene i dopune čija se provedba financira iz sredstava Europske unije te

(3) strategije, planove i programe za koje se prema posebnom propisu iz područja zaštite prirode utvrdi da mogu imati značajan negativan utjecaj na ekološku mrežu.²

SPUO se provodi tijekom izrade nacrtu prijedloga strategije, plana ili programa i prije utvrđivanja konačnog prijedloga strategija, plana ili programa te upućivanja u postupak donošenja.³

U postupku SPUO izrađuje se strateška studija utjecaja strategije, programa, odnosno plana na okoliš, kojom se određuju, opisuju i procjenjuju očekivani značajni učinci na okoliš koje može uzrokovati provedba strategije, plana ili programa i razumne alternative vezano za zaštitu okoliša koje uzimaju u obzir ciljeve i obuhvat strategije, plana ili programa.⁴

Predmet ove Strateške studije je Nacrt prijedloga prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija (u nastavku: Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija ili Prometni masterplan). Svrha je Prometnog masterplana predložiti ciljeve i mjere za dugoročan, učinkovit i održiv razvoj prometnog sustava funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija u skladu s europskim i nacionalnim strategijama i planovima te zahtjevima i potrebama gospodarstva i stanovništva. Prostorni obuhvat Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija je Zadarska županija.

¹ Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13 - Zakon o gradnji, 78/15, 12/18), čl.62.

² Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13 - Zakon o gradnji, 78/15, 12/18), čl.63.st.1.

³ Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13 - Zakon o gradnji, 78/15, 12/18), čl.67.st.1.

⁴ Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13 - Zakon o gradnji, 78/15, 12/18), čl.66.st.3.

Način provedbe SPUO određen je Zakonom o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13 - Zakon o gradnji, 78/15, 12/18) i Uredbom o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš (NN 3/17) te drugim primjenjivim propisima.

U skladu s propisima, prije započinjanja strateške procjene utjecaja na okoliš, proveden je postupak Prethodne ocjene prihvatljivosti Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija za ekološku mrežu. Nadležno Ministarstvo zaštite okoliša i energetike izdalo je Rješenje prema kojem je za Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija obavezna provedba glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu⁵ (PRILOG 1).

Proveden je postupak određivanja sadržaja Strateške studije o utjecaju Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija na okoliš te je ova Strateška studija izrađena u skladu s određenim sadržajem⁶ (PRILOG 2) i zahtjevima Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš (NN 3/17). U skladu s propisima⁷, sastavni dio ove Strateške studije je i poglavlje Glavna ocjena prihvatljivosti Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija za ekološku mrežu.

Iako je prostorni obuhvat Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija Zadarska županija, Grad Zadar je nositelj izrade predmetnog plana na osnovi:

- (1) Sporazuma o partnerstvu u provedbi projekta "Izrada prometnog masterplana Funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija" sklopljenog 10.11.2016. između Grada Zadra i Zadarske županije,
- (2) Odluke Ministarstva mora, prometa i infrastrukture o financiranju za projekt "Izrada prometnog masterplana Funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija" od 07.03.2017. i
- (3) Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava za provedbu projekta "Izrada prometnog masterplana Funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija" sklopljenog 19.04.2017. između vodećeg partnera Grada Zadra te Ministarstva mora, prometa i infrastrukture i Središnje agencije za financiranje i ugovaranje programa i projekta Europske unije (SAFU).

Slijedom prethodno navedenih dokumenata Grad Zadar - Upravni odjel za EU fondove provodi postupak strateške procjene utjecaja Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija na okoliš.

---

⁵ Rješenje za Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija ne može se isključiti mogućnosti značajnih negativnih utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže te je obavezna provedba glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu (Klasa: UP/I 612-07/18-71/66, Urbroj: 517-07-2-1-1-18-3, Zagreb, 15. lipnja 2018.)

⁶ Odluka o sadržaju Strateške studije o utjecaju Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija na okoliš (Klasa: 340-01/16-01/552, Urbroj: 2198/01-2-18-30, Zadar, 10. kolovoza 2018.)

⁷ Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18), čl.26.st.3 i

Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13 - Zakon o gradnji, 78/15, 12/18), čl.74.st.1

1.2. Osnovni podaci o Zadarskoj županiji

Prostorni obuhvat Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija je Zadarska županija te su u nastavku dani osnovni podaci o Zadarskoj županiji.

PROSTORNA OBILJEŽJA: Zadarska županija nalazi se u središnjem dijelu Jadranske Hrvatske. Kako se vidi sa SL.1.2-1, Zadarska županija graniči s Ličko - senjskom, Šibensko - kninskom i Primorsko - goranskom županijom. Njenim prostorom prolaze međunarodne granice Republike Hrvatske - morska granica s Italijom i kopnena granica s Bosnom i Hercegovinom.

Slika 1.2-1: Položaj Zadarske županije

Zadarska županija zauzima prostor od 7.276,23 km², što čini 8,3% od ukupne površine Republike Hrvatske. Kopneni dio obuhvaća 3.643,33 km², a morski 3.632,90 km². Najvećim dijelom prostor Zadarske županije na području je Južne Hrvatske, a samo je manjim dijelom na području Gorske Hrvatske, gdje obuhvaća istočni dio Ličko - krbavskog prostora s Pounjem.

Prostorno - razvojne cjeline Županije su: (1) Zadarska urbana regija, (2) Zadarsko - biogradski otoci, (3) Ravnokotarski zaobalni prostor, (4) Prostor Podvelebitskog kanala, (5) Bukovica, (6) Ličko - pounski prostor i (7) Otok Pag. Prostorno - razvojne cjeline prikazane su na SL.1.2-2.

Slika 1.2-2: Prostorno - razvojne cjeline Zadarske županije⁸

Zadarska urbana regija obuhvaća obalni prostor od općine Pakoštane na jugoistoku do općine Vir na sjeverozapadu uključujući i relativno uski zaobalni pojas Zadarske županije. To je prostor koji gravitira regionalnim centrima Zadru i Biogradu na Moru te predstavlja urbano najjače eksploatiran prostor. Zadarska urbana regija zauzima 526,63 km².

Zadarsko - biogradski otoci zauzimaju 374,35 km². Čini ih oko 250 otočnih jedinica - otoka, otočića, grebena i hridi. Otoci predstavljaju najosjetljiviji i najugroženiji dio Županije, kojeg karakterizira depopulacija i odumiranje gospodarskih aktivnosti. Iznimka su otoci Ugljan i Pašman koji se razvijaju kao prigradske zone Zadra i Biograda na Moru.

Ravnokotarski zaobalni prostor zauzima 568,35 km². Prostire se od Bukovice, Benkovca i Novigradskog mora na sjeveroistoku do priobalnog pojasa od Zadra do Skradina u Šibensko - kninskoj županiji. To je prostrani i plodan dio dalmatinskog primorja, na kojem je već danas razvijena poljoprivreda, koja predstavlja bitan razvojni resurs Županije. Područje Ravnih kotara koje graniči s Bukovicom poznato je i po eksploataciji pločastog vapnenca.

⁸ Preuzeto iz Županijske razvojne strategije Zadarske županije do 2020. godine, Osnovna analiza - Dodatak 2

Prostor Podvelebitskog kanala s Novigradskim i Karinskim morem te gotovo cijelim kanjonom Zrmanje zauzima 489,02 km². To je reljefno, klimatski biogeografski najraščlanjeniji dio Županije. Osnova razvoja su područja izuzetne prirodne vrijednosti - Nacionalni park Paklenica, Park prirode Velebit i značajan krajobraz Kanjon Zrmanje te turizam.

Bukovica zauzima 325,95 km² krškog prostora na području južnog velebitskog pogrđa. To je kraj s oskudnim površinama poljoprivrednog zemljišta, tradicionalno orijentiran na stočarstvo.

Ličko - pounski prostor od 948,18 km² čini gorski dio Županije. Ovaj prostor geografski pripada Lici, ali gospodarski i administrativni gravitira Zadru. Prirodne karakteristike usmjeravaju razvoj ovoga prema stočarstvu, šumarstvu pa čak i zimskom turizmu.

Otok Pag podijeljen je između dvije županije. Sjeverni dio otoka - Grad Novalja nalazi se u Ličko - senjskoj, a južni - Grad Pag, općina Kolan i općina Povljana u Zadarskoj županiji. U granicama Zadarske županije je 70% površine otoka i pripadajući otoci Maun, Škrda. Površina otoka Paga u Zadarskoj županiji je 200,17 km².

TERITORIJALNI USTROJ: U sastavu Zadarske županije su 34 jedinice lokalne samouprave prikazane na SL.1.2-3. Gradovi su Zadar, Benkovac, Biograd na Moru, Obrovac, Pag i Nin. Općine su Bibinje, Galovac, Gračac, Jasenice, Kali, Kolan, Kukljica, Lišane Ostrovičke, Novigrad, Pakoštane, Pašman, Polača, Poličnik, Posedarje, Povljana, Preko, Privlaka, Ražanac, Sali, Stankovci, Starigrad, Sukošan, Sveti Filip i Jakov, Škabrnja, Tkon, Vir, Vrsi i Zemunik Donji. Administrativno središte Zadarske županije je Zadar.

Slika 1.2-3: Jedinice lokalne samouprave u Zadarskoj županiji

STANOVNIŠTVO I NASELJA: Podaci o broju stanovnika, gustoći naseljenosti te o broju stanova i kućanstava u Zadarskoj županiji dani su TAB.1.2-1. Prema podacima iz Popisa stanovništva 2011. godine, u Zadarskoj županiji je 170.017 stanovnika, što čini oko 4% stanovnika Republike Hrvatske. U odnosu na broj stanovnika iz Popisa iz 2001. broj stanovnika u Županiji u 2011. godini povećao se za oko 5% u odnosu na 2001. godinu.

Tablica 1.2-1: Broj stanovnika, gustoća naseljenosti, broj kućanstava i stanova

	Broj stanovnika		Gustoća naseljenosti	Broj kućanstava		Stanovi	
	2001.	2011.	2011.	2001.	2011.	2001.	2011.
BENKOVAC	9.786	11.026	21,5	3.074	3.626	3.869	6.576
BIOGRAD NA MORU	5.259	5.569	150,8	1.661	1.942	2.822	4.325
NIN	4.603	2.744	52,0	1.401	931	3.828	2.589
OBROVAC	3.387	4.323	12,2	1.213	1.669	3.597	4.712
PAG	4.350	3.846	28,7	1.577	1.532	5.969	5.829
ZADAR	72.718	75.062	387,3	23.960	27.461	31.122	41.003
Bibinje	3.923	3.985	307,7	1.061	1.235	1.504	2.332
Galovac	1.190	1.234	129,5	335	374	367	475
Gračac	3.923	4.690	4,9	1.523	1.816	2.314	3.557
Jasenice	1.329	1.398	11,5	440	483	1.053	1.472
Kali	1.731	1.638	174,1	601	640	1.021	1.213
Kolan	(1)	791	27,4	(1)	302	(1)	2519
Kukljica	650	714	105,2	235	290	653	837
Lišane Ostrovičke	764	698	14,0	253	238	261	363
Novigrad	2.368	2.375	46,3	774	809	1.313	1.615
Pakoštane	3.884	4.123	49,0	1.135	1.322	2.081	4.307
Pašman	2.004	2.082	43,1	652	799	1.896	3.047
Polača	1.434	1.468	49,1	445	482	582	810
Poličnik	4.664	4.469	54,8	1.273	1.354	1.458	2.125
Posedarje	3.513	3.607	46,5	1.112	1.214	1.819	2.530
Povljana	713	759	19,9	243	298	928	2.379
Preko	3.871	3.805	69,4	1.249	1.427	2.749	3.866
Privlaka	2.199	2.253	202,4	701	823	2.053	3.218
Ražanac	3.107	2.940	42,6	994	1.030	1.875	2.427
Sali	1.820	1.698	13,7	685	730	1.505	1.856
Stankovci	2.088	2.003	29,3	628	620	860	1.026
Starigrad	1.893	1.876	11,0	670	685	2.246	3.401
Sukošan	4.402	4.583	81,2	1.255	1.459	1.695	2.592
Sveti Filip i Jakov	4.482	4.606	96,5	1.344	1.516	2.175	3.794
Škabrnja	1.772	1.776	78,8	500	500	496	601
Tkon	707	763	50,5	228	249	565	906
Vir	1.608	3.000	135,1	565	1.320	6.573	12.599
Vrsi	(1)	2.053	55,4	(1)	693	(1)	2.348
Zemunik Donji	1.903	2.060	37,5	572	641	683	998
Zadarska županija	162.045	170.017	46,6	52.539	60.510	91.932	134.247
Republika Hrvatska	4.437.460	4.284.889	75,7,	1.477.377	1.519.038	1.877.126	2.246.910

(1) Prema Zakonu o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj na snazi tijekom Popisa stanovništva iz 2001., Kolan je bio naselje u sastavu Grada Paga, a Vrsi su bili naselje u sastavu Grada Nina. Prema Zakonu o područjima županije, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (NN 86/06, 125/06 - ispravak, 16/07 - ispravak, 95/08 - Odluka Ustavnog suda RH, 46/10 - ispravak, 145/10, 37/13, 44/13, 45/13, 110/15) Kolan i Vrsi su jedinice lokalne samouprave u sastavu Zadarske županije.

Izvor: Podaci Državnog zavoda za statistiku temeljem Popisa stanovništva iz 2001. i 2011. i podaci iz Prostornog plana Zadarske županije

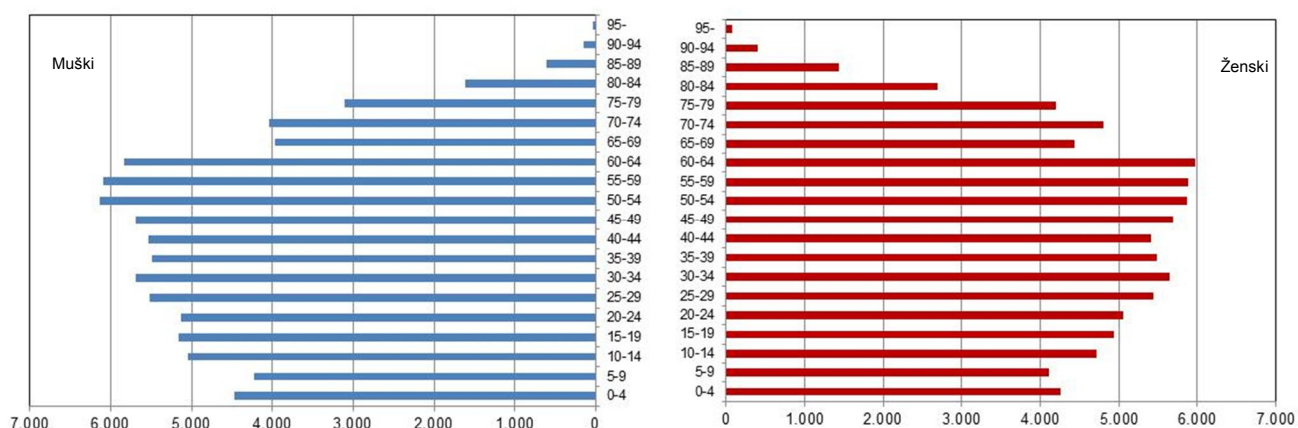
Podaci o broju stanovnika po jedinicama lokalne samouprave pokazuju da oko 44% stanovništva živi na području Grada Zadra. Najveća gustoća naseljenosti je na području Zadarske urbane regije, uz općine Kali i Kukljica na otoku Ugljanu koje gravitiraju Zadru i Biogradu na Moru. Gustoća naseljenosti u zaobalju znatno je manja u odnosu na gustoću naseljenosti u priobalju. Prosječna gustoća naseljenosti u Zadarskoj županiji iznosi 46,6 stan/km² što je znatno manje od hrvatskog prosjeka koji iznosi 75,7 stan/km².

Podaci o starosnoj strukturi stanovništva na SL.1.2-4 i u TAB.1.2-2 pokazuju oslabljenu demografsku osnovicu i starenje stanovništva. Udio stanovništva starog 65 i više godina porastao je s 15,6% u 2001. na 18,5% u 2011. godini. Istovremeno, udio mlađeg stanovništva, do 25 godina, smanjio se od 31,9% u 2001. na 27,8% u 2011. godini.

Tablica 1.2-2: Starosna struktura stanovništva Zadarske županije

Starost	0-14	15-24	25-64	>65	Nepoznato	Ukupno
	Broj stanovnika					
2001.	29.496	22.299	83.849	25.430	971	162.045
2011.	26.837	20.287	91.365	31.528	-	170.017

Izvor: Podaci Državnog zavoda za statistiku temeljem Popisa stanovništva iz 2001. i 2011.

Izvor: Podaci Državnog zavoda za statistiku temeljem Popisa stanovništva iz 2011.

Slika 1.2-4: Spolna i starosna struktura stanovništva Zadarske županije

Prema podacima iz Popisa stanovništva iz 2011. godine prosječna starost stanovništva Zadarske županije iznosi 41,9 godina i praktički je jednaka prosječnoj starosti stanovništva Republike Hrvatske koja iznosi 41,7 godina. Indeks starenja⁹ stanovništva Zadarske županije iznosi 117,4, a koeficijent starosti¹⁰ iznosi 25,5 i nepovoljniji su u odnosu na državni prosjek, gdje indeks starenja iznosi 115,0, a koeficijent starosti iznosi 24,1.

⁹ Postotni udio osoba starih 60 i više godina u odnosu na broj osoba starih 0 - 19 godina.

Indeks veći od 40% kazuje da je stanovništvo određenog područja zašlo u proces starenja.

¹⁰ Koeficijent starosti jest postotni udio osoba starih 60 i više godina u ukupnom stanovništvu. Osnovni je pokazatelj razine starenja, a kad prijeđe vrijednost 12%, smatra se da je stanovništvo određenog područja zašlo u proces starenja.

Podaci o prirodnom prirastu i ukupnom saldu migracije u Zadarskoj županiji u TAB.1.2-3 pokazuju da od 2014. godine raste negativan prirodan prirast te da je dotadašnji pozitivan ukupni saldo migracije prešao u negativnu vrijednost što znači da stanovništvo iseljava.

Tablica 1.2-3: Podaci o prirodnom prirastu i ukupnom saldu migracije u Zadarskoj županiji u razdoblju od 2007. do 2016. godine

	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Prirodni prirast	-118	0	-39	25	-28	-123	-99	-298	-504	-379
Ukupni saldo migracije)	1.628	1.456	749	669	742	727	361	-369	-618	-168

Prirodni prirast = broj živorođenih - broj umrlih. Ukupni saldo migracije = ukupno doseljeni stanovnici - ukupno odseljeni stanovnici
Izvor: Državni zavod za statistiku: Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske i Migracije stanovništva Republike Hrvatske

U Zadarskoj županiji ukupno je 232 naselja.¹¹ Prevladavaju naselja s manje od 2.000 stanovnika. Samo dva naselja imaju više od 5.000 stanovnika. To su Zadar sa 71.471 stanovnika i Biograd na Moru s 5.569 stanovnika. Naselje Zadar je prema broju stanovnika peto naselje po veličini u Republici Hrvatskoj.

U 2011. godini registrirano je 60.150 kućanstava u Zadarskoj županiji. Prosječan broj članova po kućanstvu iznosi 2.79. Registrirano je 134.247 stanova, od čega je 84.448 stanova, odnosno oko 63% stanova za stalno stanovanje. Registrirano je 39.939 stanova koji se koriste povremeno za odmor i rekreaciju. Najveći udio stanova koji se povremeno koriste za odmor i rekreaciju na području je općina Vir (86%), Starigrad (66%) i Kolan (57%).¹²

OSNOVNI PODACI O GOSPODARSTVU: Radno sposobno stanovništvo¹³ Zadarske županije čini 111.652 stanovnika, s podjednakim udjelom muškog i ženskog stanovništva. Podaci o broju zaposlenih i nezaposlenih u TAB.1.2-4 pokazuju da je broj zaposlenih u razdoblju od 2013. do 2016. godine iznosi u prosjeku oko 43.900. Broj nezaposlenih je u padu. Stopa nezaposlenosti¹⁴ u Županiji nešto je viša od stope nezaposlenosti na državnoj razini, ali prati njen trend kretanja.

Tablica 1.2-4: Broj zaposlenih i nezaposlenih u Zadarskoj županiji s podacima o stopi registrirane nezaposlenosti u Županiji i Hrvatskoj

Godina	Zaposleni	Prosječan broj nezaposlenih	Stopa registrirane nezaposlenosti u Županiji	Stopa registrirane nezaposlenosti u Hrvatskoj
2013.	43.443	11.160	22,5	21,5
2014.	43.574	9.729	22,5	22,2
2015.	44.133	8.107	17,7	19,3
2016.	43.808	6.965	16,0	16,9

Izvor: Državni zavod za statistiku: Statističke informacije

U prosincu 2017. u Zadarskoj županiji bilo je registrirano 8.640 pravnih osoba i 4.163 obrtnika i slobodnih zanimanja. Od čega 8.640 pravnih osoba njih oko je 59% aktivno. Prema podacima u TAB.1.2-5 vidi se da je broj pravnih osoba te obrtnika i slobodnih zanimanja u blagom padu.

¹¹ Izvor: Statistički ljetopis Republike Hrvatske 2017.

¹² Izvor: Podaci Državnog zavoda za statistiku temeljem Popisa stanovništva iz 2011.

¹³ Stanovništvo staro od 15 do 64 godina.

¹⁴ Udio nezaposlenih u radnoj snazi.

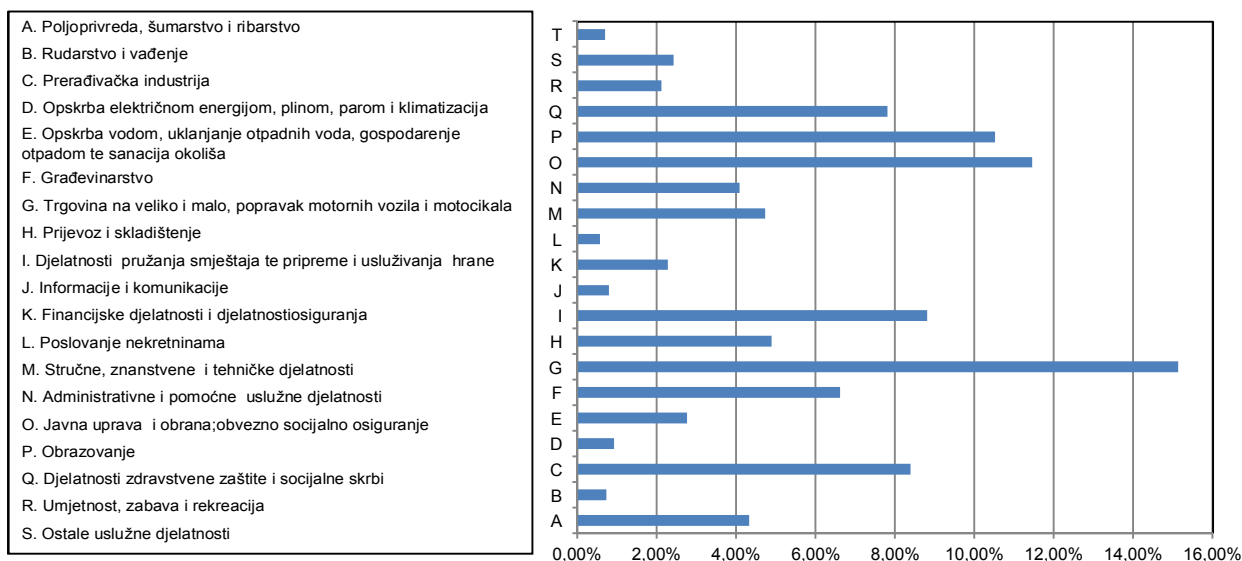
Tablica 1.2-5: Poslovni subjekti u Zadarskoj županiji

Godina	Pravne osobe - ukupno		Trgovačka društva		Zadruga		Ustanove, tijela, udruge, fondovi i organizacije		Obrt i slobodna zanimanja
	R	A	R	A	R	A	R	A	
2015.	10.463	6.137	5.630	4.994	(1)	(1)	2.494	1.013	4.258
2016.	8.745	4.862	6.218	3.742	256	73	2.271	1.047	4.149
2017.	8.640	5.113	6.061	3.954	226	73	2.353	1.086	4.163

R - registrirani, A - aktivni, (1) Izmjene u prikazima podataka

Izvor: Državni zavod za statistiku: Broj i struktura poslovnih subjekata po županijama, priopćenja.

Na SL.1.2-5 prikazana je raspodjela zaposlenih u Zadarskoj županiji na u prvom tromjesečju 2016. godine prema NKD 2007 djelatnostima. Najveći broj zaposlenih je u djelatnosti G Trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala (15,21%). Slijede O Javna uprava, obrana i obavezno socijalno osiguranje (11,44%), P Obrazovanje (10,52%) i I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (8,81%).

Izvor: Državni zavod za statistiku: (1) Priopćenje Zaposleni prema područjima djelatnosti i po županijama, stanje 31. ožujka 2016. i (2) Priopćenje Zaposleni u obrtu i djelatnostima slobodnih profesija u prvom tromjesečju 2016.

Slika 1.2-5: Raspodjela broja zaposlenih u Zadarskoj županiji prema NKD 2007 djelatnostima

Prosječna bruto plaća u Zadarskoj županiji iznosila je u 2015. godini 7.350 kn, a neto plaća je iznosila 5.330 kn, što je nešto niže od državnog prosjeka, gdje je bruto plaća u 2015. godini iznosila 7.978 kn, a neto 5.650 kn.¹⁵

Dostupni podaci o bruto domaćem proizvodu (BDP) Zadarske županije prikazani u TAB.1.2-6 pokazuju konstantan rast u razdoblju od 2012. do 2015. BDP Zadarske županije čini približno 3,2% BDP-a Republike Hrvatske. Iako je BDP po stanovniku Županije niži od onoga na razini Republike Hrvatske, on bilježi brži rast u odnosu na državni prosjek. Prema BDP-u po stanovniku Zadarska županija na osmom je mjestu u Republici Hrvatskoj.

¹⁵ Izvor: Državni zavod za statistiku: Statističko izvješće 1603 Zaposlenost i plaće u 2016.

Tablica 1.2-6: Bruto domaći proizvod Zadarske županije i Republike Hrvatske

Godina	Bruto domaći proizvod (tis.kuna)		Bruto domaći proizvod (u kunama)po stanovniku	
	Zadarska županija	Republika Hrvatska	Zadarska županija	Republika Hrvatska
2012.	10.800.663,72	330.925.138,61	61.356,18	77.517,06
2013.	10.635.899,72	331.374.391,42	62.012,93	77.888,44
2014.	10.496.662,35	331.266.383,46	63.048,03	78.201,49
2015.	11.157.785,75	338.975.044,16	65.474,58	80.555,05

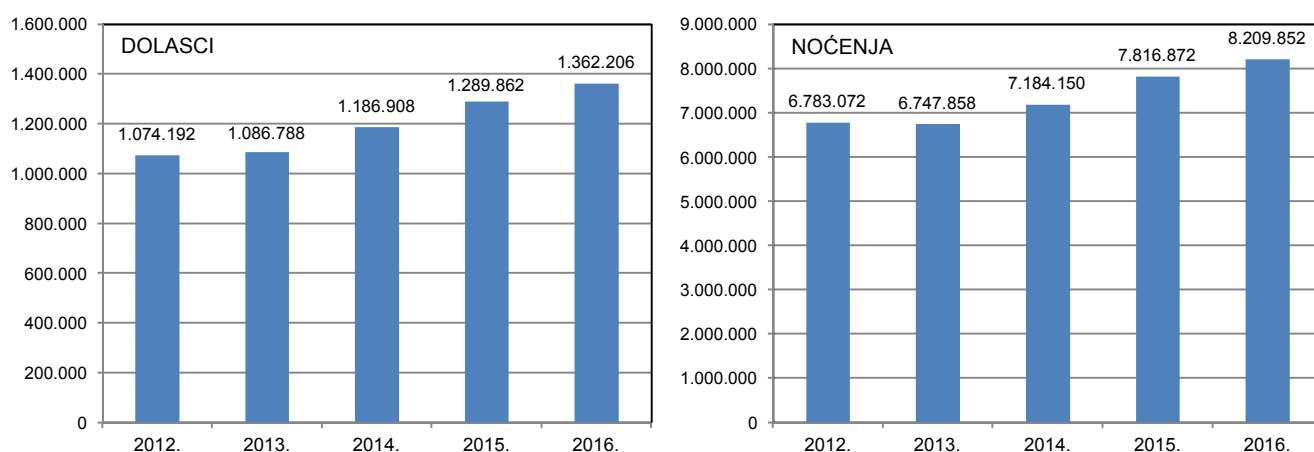
Izvor: Državni zavod za statistiku, Geostat RH, prostorna i statistička povezanost (<https://geostat.dzs.hr/>)

Prema analizama Hrvatske gospodarske komore - Županijska komora Zadar najznačajnije djelatnosti Zadarske županije u 2016. godini su bile: (1) trgovina, (2) prerađivačka industrija, (3) djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane, (4) prijevoz i skladištenje, (5) poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo te (6) građevinarstvo.¹⁶ To su ujedno tradicionalne osnove gospodarstva Županije u dužem vremenskom razdoblju.

Trgovačka djelatnost u 2016. godini, s udjelom od 23,4% u ukupnom prihodu gospodarstva i prema ukupnom broju zaposlenih, zauzima dominantno mjesto u gospodarstvu Zadarske županije. Broj zaposlenih i prihodi trgovine se konstantno povećavaju.¹⁷

Prerađivačka industrija u 2016. godini sudjeluje s 20,5% u ukupnom prihodu gospodarstva Županije, a značajno pridonosi i u ukupnom broju zaposlenih. U prerađivačkoj industriji ističu se proizvodnja metala i prehrambena industrija.¹⁸

Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrana pridonosi s 11,5% ukupnom prihodu gospodarstva Županije. Kako se vidi sa SL.1.2-6 prisutan je višegodišnji rast koji se zasniva na povećanju turističkog prometa, ali i svih segmenata turističke ponude (nautički turizam, prirodne vrijednosti, ...).

Izvor: Državni zavod za statistiku: Statističke informacije

Slika 1.2-6: Turistički promet u Zadarskoj županiji u razdoblju od 2012. do 2016. godine

¹⁶ Izvor: Hrvatska gospodarska komora, Županijska komora Zadar: Gospodarska kretanja Zadarske županije br.33., 2017.

¹⁷ Izvor: Hrvatska gospodarska komora, Županijska komora Zadar: Gospodarska kretanja Zadarske županije br.33., 2017.

¹⁸ Izvor: Hrvatska gospodarska komora, Županijska komora Zadar: Gospodarska kretanja Zadarske županije br.33., 2017.

U razdoblju od 2014. do 2016. godine, broj dolazaka turista u Zadarsku županiju čini oko 9% od ukupnog broja dolazaka u Republici Hrvatskoj, a broj noćenja u Županiji čini oko 11% od ukupnog broja noćenja u Republici Hrvatskoj.¹⁹ Turistički promet sezonalnog je karaktera.²⁰

Turističke aktivnosti koncentrirane su na priobalje.²¹ U primorskim gradovima i općinama Zadarske županije u 2017. godini registrirano je 47.319 soba i 162.400 postelja.²² Najveći broj smještajnih kapaciteta registriran je u odmaralištima i sličnim objektima za odmor: sobe - 65,8% i postelje - 70,9%. Slijede kampovi i prostori za kampiranje: sobe - 23,7% i postelje - 20,8%, hoteli i sličan smještaj: sobe - 10,4% i postelje - 8,2%. Udio ostalog smještaja je zanemariv.²³

U 2017. godini na prostoru Zadarske županije nalazi se 46 luka nautičkog turizma - 32 sidrišta, 2 privežišta i 12 marina, s ukupno 4110 vezova.²⁴

Prijevoz i skladištenje čine 10,5% ukupnog prihoda gospodarstva, dok poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo čine 9,6% ukupnog prihoda Zadarske županije.²⁵ Poljoprivredna proizvodnja, a posebno uzgoj maslina, vinogradarstvo, proizvodnja ranih povrtlarskih kultura, ali i stočarstvo imaju dugu tradiciju.²⁶ Kako se vidi iz podataka u TAB.1.2-7 obrađene poljoprivredne površine u Županiji čine oko 5% od obrađenih poljoprivrednih površina u Republici Hrvatskoj. Istovremeno, obrađene poljoprivredne površine čine oko 23% od ukupne površine Zadarske županije.

Tablica 1.2-7: Podaci o broju poljoprivrednih gospodarstava i obradivim poljoprivrednim površinama u 2013. i 2016. godini

Godina	2013.		2016.	
	Zadarska županija	Republika Hrvatska	Zadarska županija	Republika Hrvatska
Broj poljoprivrednih gospodarstava	6.176	157.440	5.943	134.459
Korištena poljoprivredna površina (ha)	83.350	1.571.200	82.981	1.562.983

Izvor: Državni zavod za statistiku: Poljoprivreda - Pregled po županijama

¹⁹ Izvor: Državni zavod za statistiku: Statističke informacije

²⁰ Izvor: Hrvatska gospodarska komora, Županijska komora Zadar: Gospodarska kretanja Zadarske županije br.33., 2017.

²¹ Izvor: Hrvatska gospodarska komora, Županijska komora Zadar: Gospodarska kretanja Zadarske županije br.33., 2017.

²² Izvor: Državni zavod za statistiku: Statističko izvješće 1617: Turizam u primorskim gradovima i općinama u 2017.

Primorski gradovi i općine prema ovom izvoru su: Benkovac, Bibinje, Biograd na Moru, Jasenice, Kali, Kolan, Kukljica, Nin, Novigrad, Obrovac, Pag, Pakoštane, Pašman, Posedarje, Povljana, Preko, Privlaka, Ražanac, Sali, Starigrad, Sukošan, Sv. Filip i Jakov, Tkon, Vir, Vrsi i Zadar.

²³ Izvor: Državni zavod za statistiku: Statističko izvješće 1617: Turizam u primorskim gradovima i općinama u 2017.

Smještajni turistički objekti podijeljeni su na četiri skupine: Hoteli i sličan smještaj, Odmarališta i slični objekti za kraći odmor, Kampovi i prostor za kampiranje te Ostali smještaj. **HOTELI I SLIČAN SMJEŠTAJ** obuhvaćaju hotel, hotel baštinu, aparthotel, integralni hotel, difuzni hotel, lječilišne vrste, hotele posebnog standarda, turističko naselje, turistički apartman, pansion i guest house. **ODMARALIŠTA I SLIČNI OBJEKTI ZA KRAĆI ODMOR** obuhvaćaju sobu za iznajmljivanje, apartman, studio-apartman, kuću za odmor, hostel, lječilište, prenočište, odmaralište za djecu, gostionicu s pružanjem usluge smještaja, planinarski dom, lovački dom te učenički dom ili studentski dom. **KAMPOVI I PROSTOR ZA KAMPIRANJE** obuhvaćaju kamp, kampiralište, kamp-odmorište, kamp u kućanstvu i prostore za kampiranje izvan kampova. **OSTALI SMJEŠTAJ** obuhvaća objekt za robinzonski turizam te nekategorizirani objekt.

²⁴ Izvor: Državni zavod za statistiku: Priopćenje 4.3.4. Nautički turizam, Kapaciteti i poslovanje luka nautičkog turizma u 2017.

²⁵ Izvor: Hrvatska gospodarska komora, Županijska komora Zadar: Gospodarska kretanja Zadarske županije br.33., 2017.

²⁶ Izvor: Županijska razvojna strategija Zadarske županije do 2020. godine

Ribarstvo ima dugu tradiciju u Zadarskoj županiji. U razdoblju od 2010. do 2015. godine najveći ulov u Županiji zabilježen je 2013. godine kada je činio 47% ukupnog morskog ulova Republike Hrvatske. U predmetnom razdoblju porast ulova u 2013. godini, a nastavno i u 2014. posljedica je povećanog ulova male plave ribe (srdela i inćun) plivaricom za malu plavu ribu. U 2015. zabilježen je pad ulova u odnosu na 2014. godini, koji je posljedica negativnih trendova posebno u stokovima male plave ribe, zbog čega je Republika Hrvatska u 2014. godini započela s provedbom značajnih mjera regulacije ribolova. Podaci u TAB.1.2-8 pokazuju da je zbog ograničenja i prostorno - vremenske zabrane ribolova ribolovna flota Zadarske županije doživjela značajan pad između 2015. i 2016. godine.²⁷ U Zadarskoj županiji registrirana je 21 uzgajivač morske ribe i školjkaša.²⁸

Tablica 1.2-8: Veličina, karakteristike i struktura ribolovne flote u 2015. i 2016. godini

	Broj plovila		Ukupni GT		Ukupni kW	
	2015.	2016.	2015.	2016.	2015.	2016.
Zadarska županija	565	461	24.463	10.411,9	173.144	56.043,9
Republika Hrvatska	4.039	3.134	40.000	35.152,4	310.000	271.114,9
Udio	14%	14,7%	61,2%	29,6%	55,9%	20,7%

Izvor: Hrvatska gospodarska komora, Županijska komora Zadar: Gospodarska kretanja Zadarske županije br.33., 2017.

Udio građevinarstva u ukupnom prihodu gospodarstva Županije u 2016. godini iznosio je 8,5%, a bitan udio ove djelatnosti je, kako se vidi sa SL.1.2-5, i u ukupnom broju zaposlenih.²⁹

Pokretač gospodarskog rasta su mala i srednja poduzeća. Prostorno razmatrano, poduzetnička aktivnost koncentrirana je na području i oko Grada Zadra, dok je razina poduzetničke aktivnosti niska u ruralnim područjima Zadarske županije.³⁰

Prema Županijskoj razvojnoj strategiji Zadarske županije do 2020. godine razvoj gospodarstva Županije usmjeren je na stvaranje gospodarski konkurentne i inovativne županije. Županijskom razvojnom strategijom definirani su prioriteta i mjere razvoja gospodarstva. Prioriteta su: (1) povećana konkurentnost i zastupljenost proizvodnog sektora u gospodarstvu Zadarske županije, (2) ojačano malo i srednje poduzetništvo i unaprijeđeno poduzetničko okruženje, (3) povećana uloga istraživanja i razvoja u gospodarstvu Zadarske županije, (4) smanjena sezonalnost turizma te povećana kvaliteta turističkih sadržaja, (5) unaprijeđena konkurentnost poljoprivrednog sektora i poboljšana kvaliteta proizvodnje i trženja poljoprivrednih proizvoda i (6) ojačana konkurentnost ribarstva i razvijena ribarska infrastruktura. Ostvarivanje ovih prioriteta mora biti u skladu i s resursnom učinkovitosti te povećanom i uravnoteženom kvalitetom života stanovništva Zadarske županije.

²⁷ Izvor: (1) Hrvatska gospodarska komora, Županijska komora Zadar: Gospodarska kretanja Zadarske županije br.33., 2017. I (2) Županijska razvojna strategija Zadarske županije do 2020. godine

²⁸ Registar dozvola u akvakulturi

²⁹ Izvor: (1) Hrvatska gospodarska komora, Županijska komora Zadar: Gospodarska kretanja Zadarske županije br.33., 2017. I (2) Županijska razvojna strategija Zadarske županije do 2020. godine

³⁰ Izvor: Županijska razvojna strategija Zadarske županije do 2020. godine

PROMETNA INFRASTRUKTURA: Zadarska županija nalazi se u središnjem dijelu Jadranske Hrvatske te svojim položajem predstavlja prometnicu poveznicu kontinentalnog i južnog dijela Hrvatske, kao i primorskog i južnog dijela Hrvatske. Njenim prostorom odvija se cestovni, željeznički, zračni i pomorski promet.

(1) Cestovni promet: Prostorom Zadarske županije prolaze autocesta A1 Zagreb - Split - Dubrovnik³¹, državne, županijske i lokalne ceste te nerazvrstane ceste. Ukupna duljina razvrstanih prometnica u 2016. godini iznosila je 1.799 km.³²

Autocesta A1 na području Zadarske županije dio je europskih koridora E65 koji vodi od Malmöa (Švedska) do Chania (Grčka) i E71 koji vodi od Košica (Slovačka) preko Budimpešte, Varaždina, Zagreba i Zadra prema Splitu. Duljina A1 u Zadarskoj županiji iznosi 74 km. U Zadarskoj županiji pet je izlaza / čvorišta: Maslenica, Posedarje, Zadar-1, Zadar-2 i Benkovac. Podaci o prometu na ovih pet izlaza u razdoblju od 2013. do 2017. godine dani su u TAB.1.2-9 iz koje se vidi kontinuirani rast prometa te znatno veći dnevni promet ljeti u odnosu na godišnji prosjek. U strukturi vozila prevladava skupina vozila I - motorna vozila s dvije osovine, visine do 1,90 m, koja čine više od 82% prosječnog godišnjeg dnevnog prometa, odnosno više od 87% prosječnog ljetnog dnevnog prometa.³³

Tablica 1.2-9: Podaci o prosječnom godišnjem dnevnom prometu (PGDP) i prosječnom ljetnom dnevnom prometu (PLDP) na izlazima s A1 u Zadarskoj županiji u 2016. i 2017. godini

Brojačko mjesto	PGDP					PLDP				
	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
4805 Maslenica - jug	13.350	13.540	14.339	15.209	17.217	36.267	36.839	39.446	40.053	44.092
4806 Posedarje - jug	12.662	12.904	13.700	14.531	16.338	34.034	34.780	37.232	37.995	41.582
4809 Zadar 1 -jug	10.215	10.398	11.129	11.757	13.076	27.792	28.457	30.712	31.153	33.933
4921 Zadar 2 - jug	10.549	10.772	11.501	12.301	13.356	27.324	28.135	30.140	31.120	33.480
5313 Benkovac - jug	9.691	9.953	10.686	11.472	12.562	24.925	25.819	27.736	28.920	30.820

Izvor: Brojanje prometa na cestama Republike Hrvatske - godišnji izvještaji

Državne ceste koje prolaze područjem Zadarske županije navedene su u TAB.1.2-10. Državne ceste su asfaltirane, uređene i opremljene. U TAB.1.2-10 dani su i podaci o prometu na državnim cestama na brojačkim mjestima u Zadarskoj županiji u 2015. i 2017. godini.

Podaci u TAB.1.2-10 i na SL.1.2-7 pokazuju koncentraciju prometa u priobalnom dijelu Županije, odnosno u Zadarskoj urbanoj regiji. Podaci o prosječnom godišnjem dnevnom (PGDP) i prosječnom ljetnom dnevnom prometu (PLDP) na državnim cestama iz TAB.1.2-10 pokazuju puno manje razlike u odnosu na PGDP i PLDP na izlazima / čvorištima autoceste A1.

³¹ Zagreb (čvorište Lučko (A3)) - Karlovac - Bosiljevo - Split - Ploče - Opuzen - granica Republike Bosne i Hercegovine, te granica Republike Bosne i Hercegovine - Dubrovnik

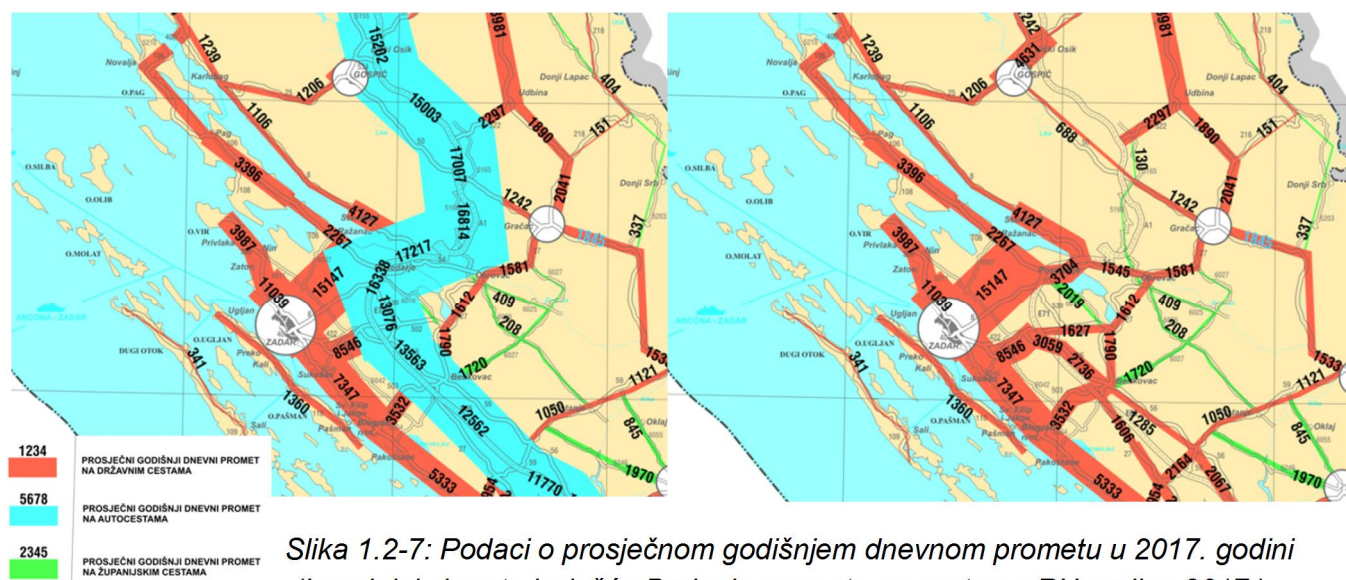
³² Izvor: Državni zavod za statistiku: Transport - pregled po županijama

³³ Izvor: Brojanje prometa na cestama Republike Hrvatske - godišnji izvještaji

Tablica 1.2-10: Državne ceste u Zadarskoj županiji i podaci o prosječnom godišnjem dnevnom prometu (PGDP) i prosječnom ljetnom dnevnom prometu (PLDP) u 2015. i 2017. godini

	Državna cesta	Brojačko mjesto	PGDP		PLDP	
			2015.	2017.	2015.	2017.
D1	G.P. Macelj (gr. R.Slovenije) - Krapina - Zagreb - Karlovac - Gračac - Knin - Brnaze - Split (D8)	4929 Gračac - sjever	2.214	2.041	4.743	4.567
		4907 Gračac - istok	1.908	1.845	2.866	2.861
D8	G.P. Pasjak (gr. R.Slovenije) - Šapjane - Rijeka - Zadar - Split - G.P. Klek (gr.BiH) - G.P. Zaton Doli (gr. BiH) - Dubrovnik - G.P. Karasovići (gr. Crne Gore)	4802 Starigrad (Paklenica)	3.880	4.127	8.134	8.670
		4925 Posedarje - istok	4.391	3.704	9.785	8.841
		4810 Murvica	13.837	15.147	19.549	21.514
		4825 Bibinje	11.554	13.446	18.519	20.710
		4814 Sukošan	7.239	7.347	12.063	11.621
D27	Gračac (D1) - Obrovac - Benkovac - Stankovci - D8	4930 Gračac	1.689	1.748	3.636	3.621
		4912 Zaton Obrovački	1.502	1.581	2.873	3.389
		4914 Kruševo	1.879	1.612	2.979	2.768
		4915 Benkovac	1.587	1.790	2.907	3.589
		5317 Gornje Ceranje	1.473	1.606	2.041	2.314
D50	Žuta Lokva (D23) - Otočac - Gospić - Gračac (D27)	-	-	-	-	
D54	Maslenica (D8) - Zaton Obrovački (D27)	4911 Jasenice	1.475	1.545	2.771	3.206
D56	Čvorište Tromilja (D424) - Benkovac - Skradin - Dmiš (D33) - Muć - čvorište Klis-Grto (D1)	4916 Rašević	2.341	2.736	2.661	3.426
		5329 Bulić	-	1.285	-	1.653
D59	Knin (D1) -Kistanje -Bribirske Mostine - Putičanje - Kapela(D8)	-	-	-	-	
D106	Žigljen (trajektna luka) - Novalja - Pag - Ražanac - Posedarje (D8)	4801 Most otok Pag	2.947	3.396	6.812	8.124
		4822 Vulete	1.955	2.267	5.259	6.001
D109	Veli Rat - Savar - Sali	4813 Brbinj	340	341	791	888
D110	Muline (trajektna luka) -Ugljan -Tkon (trajektna luka)	4815 Kukljica	1.332	1.360	2.747	2.907
D124	Trajektna luka Brbinj - Brbinj - D109	-	-	-	-	
D125	Trajektna luka Zaglav - D109	-	-	-	-	
D218	G.P. Užljebić (gr. BiH) - Dobroselo - Mazin - D1	4923 Mazin jug	158	151	250	235
D306	Vir - Nin - Zadar (Bili brig) - D8	4821 Privalka - sjever	3.229	3.987	6.771	8.917
		4808 Kožino	9.956	11.039	20.068	21.792
D407	Zadar (trajektna luka) - Zadar (D8)	4827 Zadar	20.432	20.649	27.387	27.725
D422	Čv. Babindub (D424) -Zračna luka Zadar -Ž6040	4828 Zemunik	2.497	2.888	3.589	4.128
D424	Zadar (luka Gaženica) - čvorište Zadar 2 (A1)	4820 Gaženica	6.969	8.546	10.080	12.296
D502	D. Zemunik (D56) - Smilčić – Karin (D27)	4924 Smilčić – istok	1.760	1.627	2.487	2.320
D503	Zapužane (D27) - Biograd na Moru (trajektna luka)	4917 Kakma	3.137	3.532	5.597	6.283
D539	Islam Latinski (D8) - Smilčić - D. Biljane (D56)	-	-	-	-	

Izvor: (1) Odluka o razvrstavanju javnih cesta (NN 103/17, 17/18, 69/18) i (2) Brojanje prometa na cestama RH - godišnji izvještaji

Na državne ceste nadovezuju se županijske i lokalne ceste te nerazvrstane ceste. One nisu u cijelosti asfaltirane.³⁴ Podaci o prometu na pojedinim županijskim cestama dani su u TAB.1.2-11. Ti podaci pokazuju, isto kao i podaci o prometu na državnim cestama, koncentraciju prometa u priobalnom dijelu Županije sa znatnijim razlikama u ljetnom i godišnjem dnevnom prosjeku prometa u blizini turističkih područja, odnosno na mjestima odakle se odvajaju pravci prema turističkim područjima.

Tablica 1.2-11: Podaci o prosječnom godišnjem dnevnom prometu (PGDP) i prosječnom ljetnom dnevnom prometu (PLDP) u 2015. i 2017. godini na brojačkim mjestima u Zadarskoj županiji na županijskim cestama

	Županijska cesta	Brojačko mjesto	PGDP		PLDP	
			2015.	2017.	2015.	2017.
5166	D50 - Rok - Obrovac (D27)	4927 Obrovac	509	580	729	886
6007	Ražanac - A.G. Grada Zadra	4823 Mazija	5.045	5.526	7.519	8.564
6011	Nin (Ž6273) - Murvica - Zemunik Donji (Ž6040)	4824 Ninski Stanovi	2.567	3.048	6.473	7.651
6019	Posedarje (D8) - Novigrad - Pridraga - D502	4830 Posedarje	-	2.019	-	4.013
6025	Obrovac (D27) - Kaštel Žegarski - Bundale (L63086)	4928 Bilišane	368	409	724	812
6026	Obrovac (Ž6025) - Medviđa - Kistanje - Manastir Krka	4933 Zelengrad	-	208	-	318
6027	D27 - Kaštel Žegarski - Bruška - Benkovac (L63125)	4926 Buković	1.572	1.720	1.833	2.037
6040	Čvorište Tromilja (D424) - Sukošan (D8)	4812 Zemunik D -sjever	3.235	3.359	3.990	4.102
6042	Ž6040 - Galovac - Kakma (D503) - Vrana (Ž6064)	4826 Galović	2.129	2.385	2.451	2.796
6064	Šopot (D27) - Miranje - Vrana - Pakoštane	5323 Vrana	1.897	2.203	3.572	4.015

Izvor: (1) Odluka o razvrstavanju javnih cesta (NN 103/17, 17/18, 69/18) i (2) Brojanje prometa na cestama RH - godišnji izvještaji

Na većini otoka izgrađena je cestovna mreža. Otoke Vir i Pag s kopnom povezuju mostovi, a otoci Ugljan i Pašman međusobno su spojeni mostom.

Cestovni promet na području Zadarske županije čine prijevoz osobnim i komercijalnim vozilima i autobusni prijevoz. Biciklistička infrastruktura je većim dijelom nedostatna te se cestovnim prometnicama odvija i biciklistički promet.

Podaci o broju registriranih cestovnih motornih vozila u Zadarskoj županiji u razdoblju od 2010. do 2016. godine dani su TAB.1.2-12, iz koje se vidi porast broja cestovnih motornih vozila. U 2016. godini bilo je registrirano 77.155 cestovnih motornih vozila u Županiji, što čini 3,9% od ukupnog broja registriranih cestovnih motornih vozila u Republici Hrvatskoj. Struktura registriranih cestovnih motornih vozila u Zadarskoj županiji u 2016. je sljedeća: mopedi - 4.301, motocikli - 2.611, osobna vozila - 62.061, autobusi - 255, kamioni - 6.631, cestovni tegljači - 153, specijalna vozila - 394, poljoprivredni traktori - 749.

Tablica 1.2-12: Broj registriranih cestovnih motornih vozila u Zadarskoj županiji

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Broj registriranih cestovnih motornih vozila	70.376	70.444	68.910	70.215	72.159	73.966	77.155

Izvor: Državni zavod za statistiku: Transport - pregled po županijama

³⁴ Prema podacima iz Županijska razvojna strategija Zadarske županije do 2020. godine nije asfaltirano 48,60 km županijskih i 181,97 km lokalnih cesta.

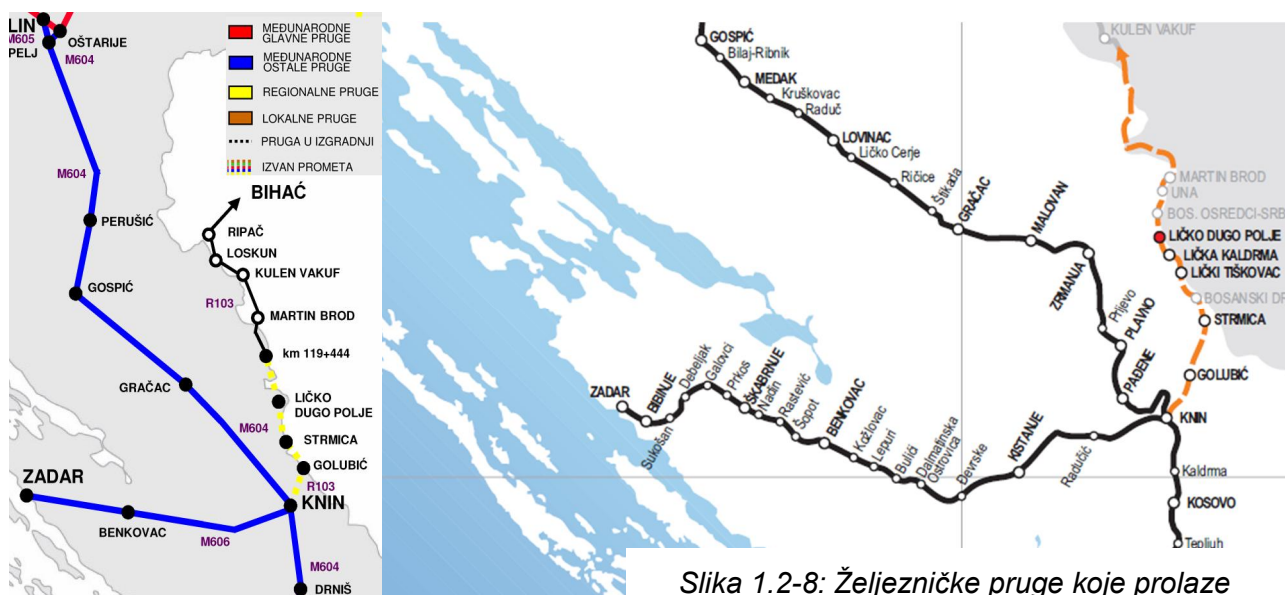

Autobusni javni prijevoz putnika obavljaju koncesionari. Najznačajniji koncesionar je Liburnija d.o.o. Zadar, koja obavlja javni gradski prijevoz i javni linijski prijevoz unutar Županije, koji uključuje i otoke Ugljan, Pašman, Dugi otok i Iž. Javni gradski prijevoz organiziran je kroz 12 linija, kojima su obuhvaćeni svi dijelovi Zadra.³⁵ Centralni kolodvor za linijski gradski prijevoz je Autobusni kolodvor Zadar.

Za potrebe izrade Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija obavljeno je na više lokacija u Zadru i Županiji dodatno brojanje prometa. Prema podacima iz provedenog brojanja prometa na gradskom području Zadra jutarnji vršni sat je najčešće od 10:00 do 11:00, a popodnevni od 15:00 do 16:00. U izvangradskom području jutarnji vršni sat pomiče se na ranije, dok popodnevni vršni sat ostaje uglavnom u istim terminima. Na svim lokacijama dodatnog brojanja značajno prevladava promet osobnim vozilima u ukupnom prometu. Na području Zadra primjetno je pojačano opterećenje na prometnicama koje s idu u užu centar - Poluotok, naročito u/iz smjera državne ceste D8 - tzv. Jadranska magistrala.

Strateške odrednice Zadarske županije su: (1) poboljšanje kvalitete kolnog, pješačkog i prometa u mirovanju te cestovne mreže i unaprjeđenje sustava za upravljanje i nadzor prometom; (2) unaprjeđenje sustava javnog prijevoza i stvaranja preduvjeta za razvoj intermodalnog prijevoza, i (3) promocija i razvoj biciklističkog prometa.³⁶

(2) Željeznički promet: Prostorom Zadarske županije prolaze željezničke pruge M604 Oštarije - Gospić - Knin - Split, M606 Knin - Zadar i R103 (Martin Brod) - Razdjelna točka km 119+444 - Državna granica - Ličko Dugo Polje - Knin. Ti željeznički pravci prikazani su na SL.1.2-8. M604 i M606 kategoriziraju se kao ostale željezničke pruge za međunarodni promet, dok je R103 regionalna pruga.³⁷ M604 i M606 su jednokolosječne i neelektrificirane.³⁸

Slika 1.2-8: Željezničke pruge koje prolaze Zadarskom županijom

Izvor: Izvješće o mreži 2018. – III. Izmjene i dopune Izvješća

³⁵ Izvor: Informacije s mrežne stranice tvrtke Liburnija d.o.o. Zadar.

³⁶ Županijska razvojna strategija Zadarske županije do 2020. godine

³⁷ Odluka o razvrstavanju željezničkih pruga (NN 3/14, 72/17)

³⁸ Izvor: Izvješće o mreži 2018. – III. Izmjene i dopune Izvješća

R103 izvan je prometa. Od 2014. godine željeznički promet na M606 Zadar - Knin zamijenjen je autobusnim prometom, a teretni promet se odvija prema potrebi.³⁹ Podaci o željezničkom prijevozu na pojedinim kolodvorima u Županiji u TAB.1.2-13 pokazuju kontinuiran i značajan pad željezničkog prometa i njegov zanemariv udio u željezničkom prometu Republike Hrvatske.

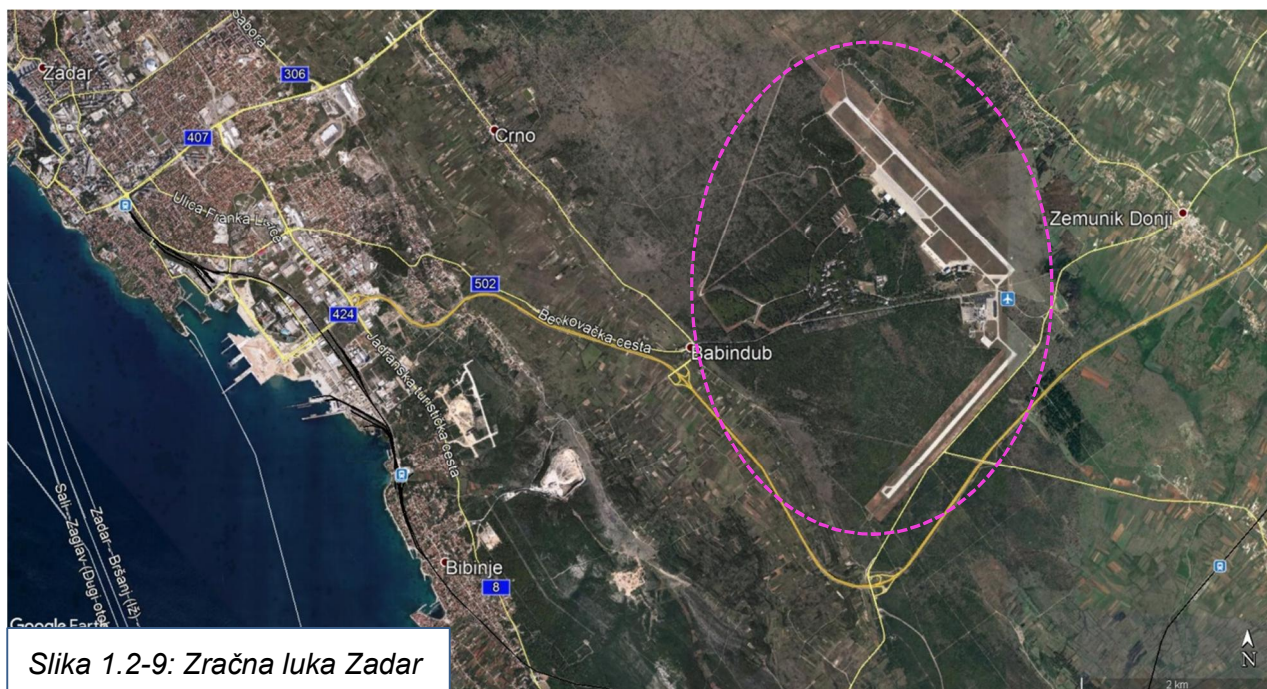
Tablica 1.2-13: Podaci o željezničkom prijevozu od 2011. do 2016. godine

	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
OTPUTOVALI PUTNICI						
Kolodvor Benkovac	2.019	2.412	2.076	777	375	96
Kolodvor Zadar	11.601	8.205	6.341	3.908 (2)	2.749 (2)	1.545 (2)
Hrvatska (1)	13.501.299	14.224.479	13.245.067	12.562.968	13.196.792	13.505.672
UTOVAR ROBE						
Kolodvor Zadar	78.001	47.430	7.127	5.628	1.547	Z
Hrvatska (1)	6.237.006	3.910.235	4.001.229	4.815.695	4.763.763	-
ISTOVAR ROBE						
Kolodvor Zadar	117.282	60.716	34.483	16.970	9.902	z
Hrvatska (1)	4.624.517	3.330.724	3.354.501	3.083.721	2.918.144	-

Izvor: Državni zavod za statistiku: Gradovi u statistici

NAPOMENA: (1) Predstavlja zbroj dostupnih podataka u statističkom priopćenju, (2) Željeznički promet zamijenjen je autobusnim prometom.

(3) Zračni promet: Na prostoru Zadarske županije nalazi se Zračna luka Zadar 4E (ICAO) kategorije.⁴⁰ Kako se vidi sa SL.1.2-9, Zračna luka Zadar nalazi se u blizini naselja Zemunik Donji i Bibinje. Zračna luka Zadar ima dvije uzletno - sletne staze (USS) dužine 2500 m, orijentacija sjeverozapad- jugoistok i sjeveroistok - jugozapad. Prijevoz do Zračne luke Zadar moguć je javnim prijevozom, osobnim automobilima, taxi i rent-a-car prijevozom.

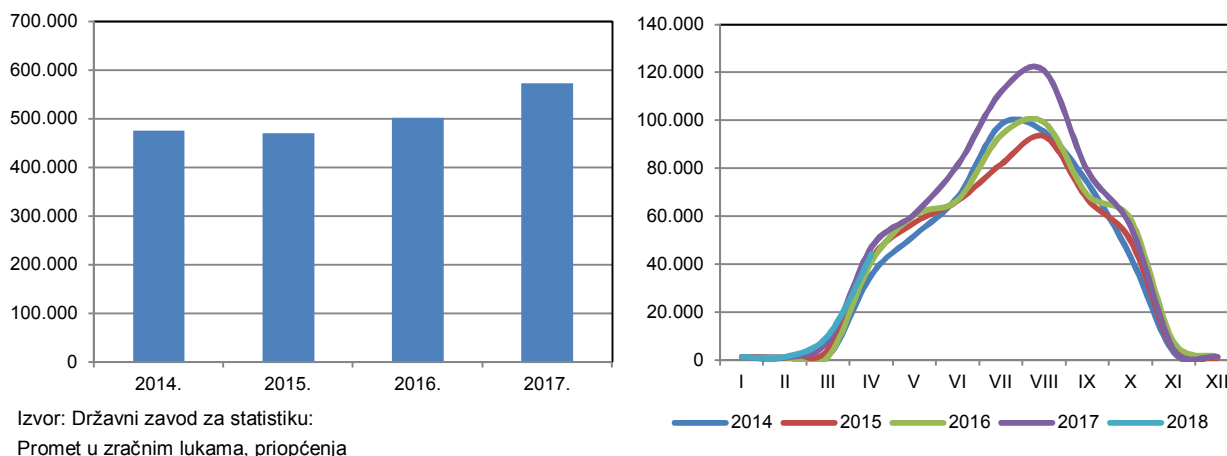
Slika 1.2-9: Zračna luka Zadar

³⁹ Izvor: (1) Županijska razvojna strategija Zadarske županije do 2020. godine i (2) sredstva javnog informiranja

⁴⁰ Prema podacima iz Prostornog plana Zadarske županije na području Županije je i zračno pristanište Šepurine -Zaton. Međutim prema podacima Hrvatske agencije za civilno zrakoplovstvo - stanje kolovoz 2018. to zračno pristanište nije na popisu aerodroma certificiranih sukladno nacionalnom zakonodavstvu. Prema podacima Hrvatske agencije za civilno zrakoplovstvo, na području Županije nema registrirane površine za slijetanje i uzlijetanje.

Zračna luka Zadar međunarodnog je karaktera. Preko nje se primarno odvija promet putnika. Na SL.1.2-10 prikazan su promet putnika u razdoblju od 2014. do 2017. godine i promet putnika po mjesecima u razdoblju od 2014. do 2018. (travanj). Vidi se porast prometa od 2015. godine pa nadalje, sa značajnim porastom u 2017. u odnosu na 2016. godinu, kada je promet premašio 550.000 putnika u godini. Promet je sezonskog karaktera te je u ljetnim mjesecima znatno je veći u odnosu na zimskim mjesecima.

Slika 1.2-10: Putnički promet u Zračnoj luci Zadar (po godinama - lijevo, po mjesecima - desno)

U planu je rekonstrukcija Zračne luke Zadar, čime se planira unaprijediti sigurnost i usluga u cilju povećanja broja putnika i operacija. Radovi uključuju: (1) rekonstrukciju USS 14-32, staze za vožnju "H" i spojnice "A"- "F", (2) rekonstrukciju glavne stajanke, (3) rekonstrukciju rasvjete postojeće stajanke, (4) izgradnju skladišta za potrebe bescarinske trgovine, (5) dogradnju zračne strane putničke zgrade "Jug", (6) rekonstrukciju uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, (7) postavljanje fotonaponske elektrane, (8) izgradnju trafostanice i (9) rekonstrukciju parkirališta rent-a-car i taxi vozila. Proveden je postupak procjene utjecaja zahvata na okoliš i ishodište je Rješenje da je namjeravani zahvat - rekonstrukcija Zračne luke Zadar prihvatljiv za okoliš, uz primjenu zakonom propisanih i ovim rješenjem utvrđenih mjera zaštite okoliša i uz provedbu programa praćenja stanja okoliša.⁴¹ Radovi navedeni pod (3) i (4) su izvedeni.⁴²

Strateška odrednica Zadarske županije razvoj je zračnog prometa kroz razvoj Zračne luke Zadar i mreže heliodroma.⁴³

⁴¹ Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Klasa: UP/I 351-03/14-02/130, Urbroj: 517-06-2-1-1-15-19, 01. srpnja 2015. Rok važenja Rješenja je u skladu s propisima produljen. Postupku procjene utjecaja na okoliš prethodio je postupak prethodne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu u kojem je Ministarstvo zaštite okoliša i prirode izdalo Rješenje da planirani zahvat rekonstrukcije i dogradnje Zračne luke Zadar u Zadarskoj županiji nema značajan negativan utjecaj na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže, Klasa: UP/I 612-07/13-60/18, Urbroj: 517-07-1-1-2-13-4, 28. kolovoza 2013.

⁴² Izvor: Podaci Zračne luke Zadar d.o.o.

⁴³ Županijska razvojna strategija Zadarske županije do 2020. godine

(4) Pomorski promet: Prema Naredbi o razvrstaju luka otvorenih za javni promet na području Zadarske županije (NN 29/13, 49/13, 135/14) na području Zadarske županije nalaze se 3 luke od osobitog (međunarodnog) gospodarskog interesa za Republiku Hrvatsku, 8 luka od županijskog značaja i 103 luke od lokalnog značaja

Luke osobitog (međunarodnog) gospodarskog interesa za Republiku Hrvatsku su: Zadar - putnička luka, Gaženica - teretna i putnička luka i Vela Lamjana - ribarska luka.

Luke županijskog značaja su: Preko - putnička luka, Brbinj Lučina - putnička luka, Zaglav - putnička luka, Silba Žalić - putnička luka, Biograd - putnička luka, Tkon - putnička luka, Pag - putnička luka i Fortica - putnička luka.

Luke lokalnog značaja su: Premuda / Loza, Premuda / Krijal, Olib, Ist / Široka, Ist / Kosirača, Zapuntel, Brgulje, Molat / Lučina, Zverinac, Sestrunj / Kablin, Rivanj, Rava Mala / Lokvina, Rava Velika / Marinica, Iž Veli, Iž Mali / Knež, Iž Mali / Bržanj, Veli Rat, Verunić, Iž Mali / Komoševo, Soline, Božava, Dragove, Savar, Luka, Žman, Muline, Sali, Ugljan / Selo, Čeprijanda, Lukoran, Sutomišćica, Poljana, Preko, Kali, Kukljica, Ošljak, Ždrelac, Banj, Dobropoljana, Neviđane, Mrljane, Barotul, Pašman, Kraj, Maslenica, Vinjerac, Ražanac, Privlaka, Vrgada, Starigrad - Paklenica, Silba / Mul, Mandre, Šimuni, Povljana, Dinjiška, Miškovci, Košljun, Vlašići, Smokvica, Zadar / Foša, Zadar / Draženica, Zadar / Maestral, Zadar / Jazine, Zadar / Bregdetti, Zadar / Diklo, Petračane, Sukošan, Kali - uvala Batalaža, Kali - uvala Mala Lamjana, Silba - uvala Sotorišće, Bibinje - uvala Jaz, Rovanjaska, Nin, Zaton - uvala Dražnik, Novigrad, Proboj, Pakoštane, Pakoštane - uvala Dugovača, Doleška Draga, Vrgada - uvala Sv. Andrija, Posedarje, Sestrunj - uvala Hrvatina, Privlaka - uvala Loznica, Ljubačka vala, Ražanac - uvala Plamići, Brbinj - uvala Jaz, Telašćica - uvala Mir, Telašćica - uvala Čušćica, Seline, Tribanj - Krušćica - uvala Lubardić, Sv. Filip i Jakov, Sv. Petar, Turanj, Ugrinić, Vir luka, Vir - uvala Prezida, Vir - uvala Lučica, Vir - uvala Sapava, Vir - uvala Biskupnjača, Vir - uvala Slatinica, Vrsi - uvala Školjić, Kožino - Primorje i Škarda - uvala Trate.

U javnom obalnom prijevozu uspostavljene su državne linije s obvezom javne usluge i linije bez obveze javne usluge. Linije s obvezom javne usluge su trajektne, brodske i brzobrodske linije.⁴⁴

Državne trajektne linije u Zadarskom okružju u 2018. godini su:

401 Zadar (Gaženica) - Ist - Olib - Silba - Premuda - Mali Lošinj

431 Preko - Ošljak - Zadar (Gaženica)

432 Tkon - Biograd

433 Zadar (Gaženica) - Rivanj - Sestrunj - Zverinac - Molat - Ist

434 Brbinj - Zadar (Gaženica)

435 Zadar (Gaženica) - Bršanjan - Rava - Mala Rava

Državne brodske linije u Zadarskom okružju u 2018. godini su:

405 Rava - Mala Rava - Veli Iž - Mali Iž - Zadar

406 Zadar - Sali - Zaglav

415 Vrgada - Pakoštane - Biograd

431a Preko - Zadar

⁴⁴ Izvor podataka o državnim linijama s i bez obveze javne usluge u nastavku je Agencija za obalni linijski pomorski promet.

Državne brzobrodске linije u Zadarskom okružju u 2018. godini su:

9141 Pula - Unije - Susak - Mali Lošinj - Ilovik - Silba - Zadar

9401 Olib - Silba - Premuda - Zadar

9403 Ist - Molat - Zadar

9404 Brbinj - Božava - Zverinac - Sestrunj - Rivanj - Zadar

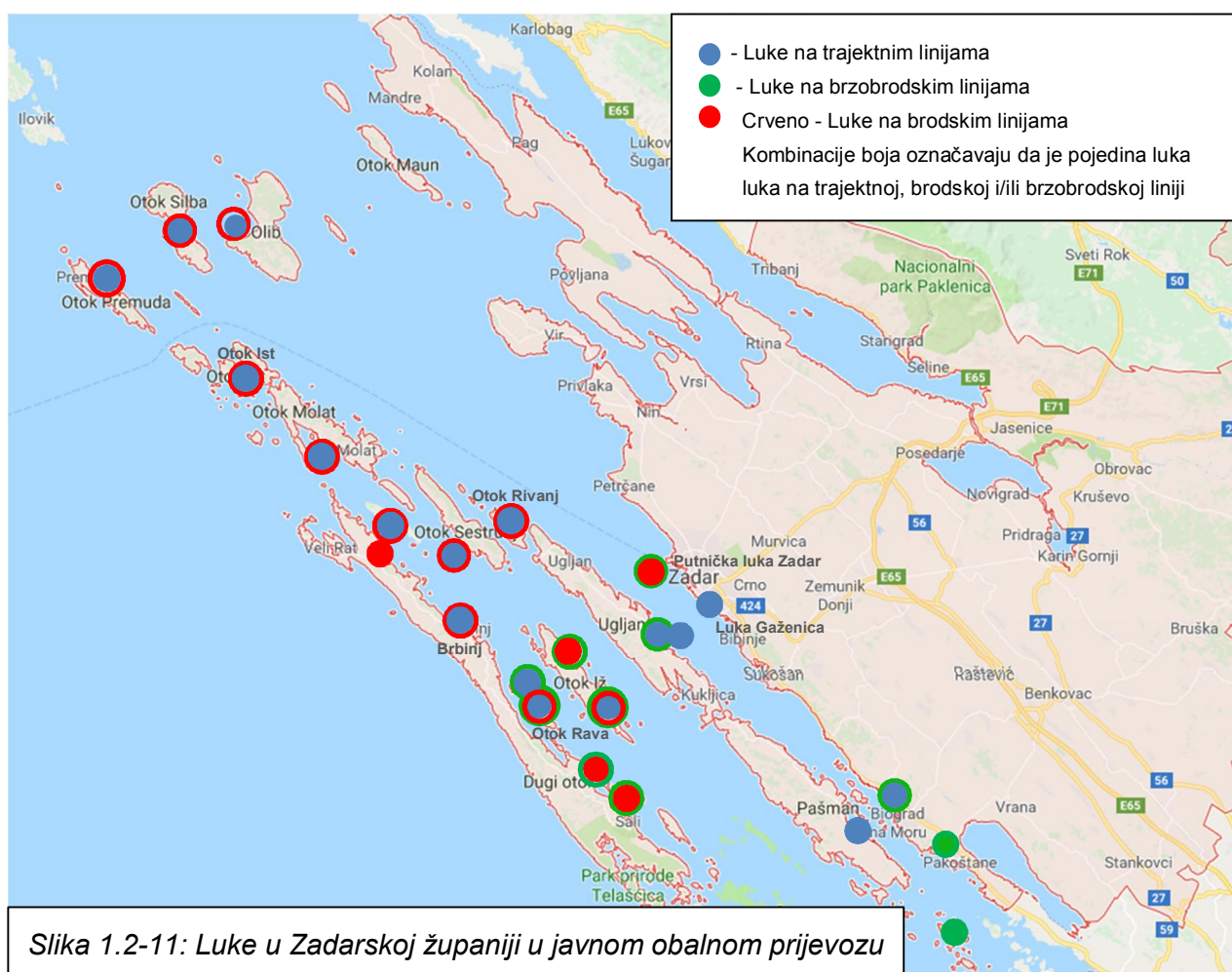
9405 Zadar - Iž - Rava

9406 Zadar - Sali - Zaglav - Bršanj

Linija bez obveze javne usluge u Zadarskom okružju je 415 Vrgada - Biograd.

Zadar je uključen u međunarodni promet trajektnom linijom 51 Zadar (Gaženica) - Ancona.

Luke na navedenim linijama u javnom obalnom prijevozu prikazane su na SL.1.2-11. Otoci Zadarske županije povezani su javnim obalnim prijevozom s Putničkom lukom Zadar i lukom Gaženica te lukama Biograd i Pakoštane na kopnu. Otoke Pag i Vir s kopnom spajaju mostovi. Otoci Ugljan i Pašman spojeni su mostom.

Podaci o prometu putnika u TAB.1.2-14 za razdoblje od 2013. do 2017. godine pokazuju povećanje prometa putnika na većini linija u javnom obalnom prijevozu. Uspoređujući podatke o prometu putnika u 2017. u odnosu na 2013. godinu najveći porast prometa putnika je na trajektnim linijama 401 Zadar (Gaženica) - Ist - Olib - Silba - Premuda - Mali Lošinj, 434 Brbinj - Zadar (Gaženica) i 435 Zadar (Gaženica) - Bršanj - Rava - Mala Rava te na brzobrodskoj liniji 9404 Brbinj - Božava - Zverinac - Sestrunj - Rivanj . Zadar. Primjetan je značajan porast prometa putnika na trajektnoj liniji 432 Tkon – Biograd u 2017. u odnosu na 2016. godinu.

Trajektna linija 431 Preko - Ošljak - Zadar (Gaženica) bilježi pad prometa putnika. Ta je linija zaključno s 2014. godinom povezivala Preko, Ošljak i Zadar, pri čemu je u Zadru ticala obalu u Putničkoj luci Zadar (Poluotok). Nakon toga trajektna linija 431 tiče obalu u luci Gaženica, a u 2015. godini dio putničkog prometa preuzima brodska linija 409, potom 431a koja povezuje Zadar i Preko te tiče obalu u Putničkoj luci Zadar (Poluotok), odnosno u centru Zadra. Podaci o prometu vozila na trajektnoj liniji 431 dani u TAB.1.2-14 pokazuju kontinuirani porast prometa vozila, koji se vidi i na drugim trajektnim linijama u Zadarskom okružju. Podaci o prometu putnika i vozila po mjesecima u 2017. godini dani u TAB.1.2-15 pokazuju da je promet sezonskog karaktera. Neovisno o tome, trajektna linija 431 Preko - Ošljak - Zadar (Gaženica) i brodska linija 431a Preko- Zadar pripadaju linijama s najvećim godišnjim prometom u Hrvatskoj.

Tablica 1.2-14: Promet putnika i vozila u Zadarskom okružju u javnom obalnom prijevozu

Linija	Promet putnika					Promet vozila				
	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
TRAJEKTNE LINIJE										
401	24.568	28.852	30.592	34.090	31.174	6.617	7.415	7.749	8.363	8.377
431	1.642.286	1.645.921	1.068.266	992.985	1.072.959	247.800	261.368	276.415	308.348	336.842
432	448.096	447.500	450.875	454.347	473.010	97.424	104.029	107.116	110.053	115.969
433	17.548	19.025	17.653	19.267	18.723	4.373	4.708	5.098	5.524	5.886
434	148.480	161.478	165.589	177.320	187.004	51.381	56.937	61.014	63.997	66.474
435	30.125	29.390	31.705	35.308	36.641	9.090	9.458	10.213	11.310	11.650
BRODSKE LINIJE										
405	47.238	48.422	50.585	47.104	50.231					
405a (1)	28.916	29.813	29.333	32.344	34.430					
415	52.608	51.504	56.336	54.255	61.892					
409			497.392							
431a				635.960	619.800					
BRZOBRODSKE LINIJE										
9401	63.439	63.935	58.694	59.587	58.664					
9403	41.227	40.056	40.699	41.590	42.954					
9404	30.148	27.049	36.949	37.581	37.857					
9404a (2)	30.758	28.829	29.546	29.404	30.683					
9406	89.171	88.282	93.958	95.270	100.454					
9141					27.398					

Izvor: Podaci Agencija za obalni linijski pomorski promet - Promet putnika i vozila na državnim linijama po pojedinim godinama. Podaci Agencije za obalni linijski pomorski promet i statistike Lučke uprave Zadar se razlikuju. Kako je Agencija za obalni linijski pomorski promet glavno regulatorno tijelo Republike Hrvatske o svim pitanjima linijskog putničkoga prometa na Jadranu prikazani su podaci iz objavljenih statistika Agencije.

Brodari na linijama u Zadarskom okružju u 2017. godini bili su Jadrolinija, G&V Line Iadera, Miatrade i RPZ Vrgada

Napomena: (1) U korištenim statistikama linija 405a brodar G&V Line Iadera povezuje Sali, Zaglav i Zadar, što je danas linija 406.

(2) U korištenim statistikama linija 9404a brodar G&V Line Iadera povezuje Zadar, Iž i Ravu, što je danas linija 9405.

Tablica 1.2-15: Podaci o prometu po mjesecima u 2017. godini

Linija	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
401 - P	396	588	1.031	1.128	1.359	3.343	8.566	10.260	2.543	887	602	471
431 - P	51.560	52.460	67.651	77.224	85.985	110.028	169.654	180.207	85.805	71.787	62.761	57.816
432 - P	13.650	17.319	25.243	25.857	31.018	50.105	102.195	105.811	41.325	25.038	18.790	16.642
433 - P	646	582	803	860	998	2.251	4.087	4.591	1.648	985	721	552
434 - P	3.869	4.117	6.274	8.302	10.429	22.610	42.840	50.585	19.201	8.229	5.638	4.884
435 - P	770	1.071	1.724	1.975	1.914	3.955	8.794	9.418	3.120	1.454	1.303	1.143
401 - V	158	241	380	407	597	884	1.866	2.151	837	390	284	182
431 - V	13.963	15.356	20.500	23.095	27.104	37.417	54.307	56.336	29.979	23.098	18.856	16.809
432 - V	3.486	4.266	5.852	6.835	8.095	13.175	23.040	24.071	11.257	6.760	4.970	4.144
433 - V	187	237	312	325	414	705	1.150	1.199	512	379	260	209
434 - V	1.646	1.746	2.658	3.321	4.153	8.180	13.909	16.062	7.042	3.363	2.348	2.031
435 - V	306	427	586	669	744	1.307	2.491	2.513	1.133	582	539	353
405	1.728	2.238	2.966	3.917	3.910	5.703	7.897	7.752	4.077	4.106	3.245	2.692
405a	1.383	1.994	2.374	2.468	3.116	3.204	4.438	5.353	3.428	2.709	1.923	2.040
415	1.442	1.661	2.204	2.541	2.963	6.610	15.236	17.952	4.741	2.791	1.974	1.741
431a	25.543	37.282	46.204	40.579	52.812	56.596	89.662	100.283	54.775	46.114	36.554	33.375
9401	2.272	2.205	3.131	4.276	4.542	6.962	10.158	10.844	4.966	4.067	2.674	2.567
9403	1.538	2.058	2.778	3.307	3.520	4.302	7.149	7.042	3.238	3.462	2.544	2.016
9404	1.403	1.602	2.407	2.741	3.133	3.862	6.702	6.061	2.997	2.827	2.461	1.707
9404a	1.499	1.694	2.173	2.329	2.569	2.837	4.339	4.668	2.613	2.208	1.926	1.828
9406	4.694	6.311	8.295	7.685	9.796	9.631	11.247	12.593	8.709	8.778	6.705	6.010

Izvor: Podaci Agencija za obalni linijski pomorski promet

Otvaranjem luke Gaženica - putnička i teretna luka, trajektni promet preselio se iz Putničke luke Zadar na Poluotoku, koja je time dobila mogućnost reorganizacije vezova i razvoja turističkog aspekta luke. Luka Gaženica vrlo je dobro infrastrukturno opremljena. Spojena je državnom cestom D424 s autocestom A1. U blizini je Zračne luke Zadar i u neposrednoj blizini su kolosijeci kojima je područje luke spojeno na željezničku prugu M606 Zadar - Knin. Vrlo dobra infrastrukturna povezanost rezultira rastom putničkog prometa i prometa tereta, koji je prikazan u TAB.1.2-16. Luka je povezana autobusnim vezama s autobusnim kolodvorom u Zadru.

Tablica 1.2-16: Statistike teretne luke Gaženica u razdoblju od 2010. do 2017. godine

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Tekući (t)	364.432	229.448	188.950	4.583	44.242	1.382	60.908	
Rasuti (t)	224.596	78.739	44.032	110.597	157.404	131.679	153.653	
Generalni (t)	18.126	22.049	19.600	29.693	16.761	22.930	18.785	
Kontejneri (t)	0	0	0	0	0	0	0	
Ukupno (t)	607.154	330.236	252.582	144.873	218.407	155.991	233.346	313.160

Izvor: Mrežna stranica Lučke uprave Zadar

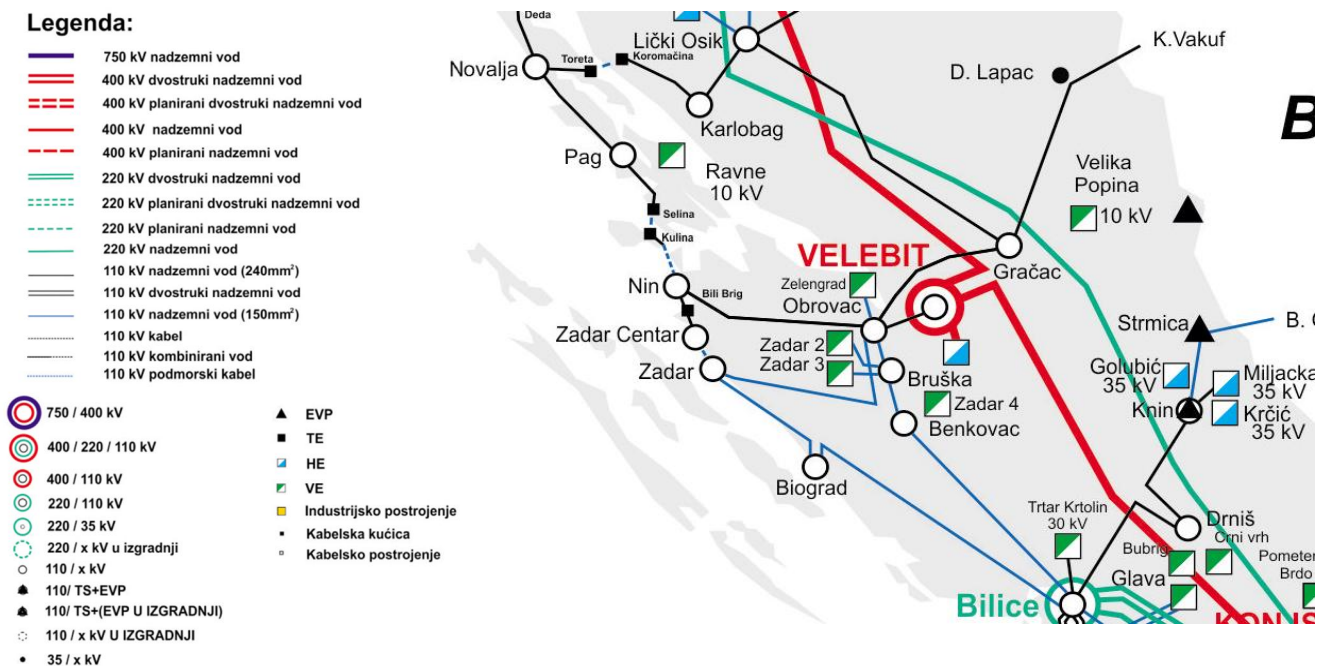
Strateška odrednica Zadarske županije razvoj je pomorske infrastrukture i usluga te potpora projektu luke Gaženica, kao luke od međunarodnog značaja.⁴⁵

(5) Riječni promet: Riječni promet na prostoru Zadarske županije može se odvijati samo u dijelu plovnosti Zrmanje od ušća do Obrovca. Rijekom mogu ploviti brodovi i jahte veličine i gaza kojeg odredi Lučka kapetanija Zadar.⁴⁶

⁴⁵ Županijska razvojna strategija Zadarske županije do 2020. godine⁴⁶ Naredba o plovidbi u prolazu u šibensku luku, u Pašmanskom tjesnacu, kroz prolaz Vela vrata, rijekama Neretvom i Zrmanjom, te o zabrani plovidbe Unijskim kanalom i kanalom Krušija, dijelovima Srednjeg kanala, Murterskog mora i Žirjanskog kanala (NN 9/07,

OSTALA INFRASTRUKTURA: U nastavku su sažeti podaci o energetskej infrastrukturi, vodoopskrbi, odvodnji i gospodarenju otpadom na prostoru Zadarske županije.

Na prostoru Zadarske županije nalazi se Reverzibilna hidroelektrana Velebit 276 / (-240) MW na Zrmanji. RHE Velebit u turbinskom radu koristi vodu iz vodotoka Ričice, Opsenice, Otuče i Krivka s Gračačke visoravni, dok u crpnom pogonu, uz prethodno navedene vodotoke koristi i voda rijeke Zrmanje Tada se, koristeći noćni višak energije, crpi voda iz donjeg akumulacije Razovac u gornju akumulaciju Štikada da bi se ponovno ta ista voda koristila za proizvodnju električne energije.⁴⁷ Na prostoru Županije u pogonu su vjetroelektrane: VE ZD2 (18 MW), VE ZD3 (18 MW), VE ZD 4 (MW), VE ZD6 (45+18 MW) i VE Zelengrad - Obrovac (99 MW) i mala VE Ravna 1 (5,95 MW) i fotonaponski sustav Ždrilo - Kneževići (0,01 MW).⁴⁸ U planu je izgradnja i dodatnih obnovljivih izvora energije. Prijenosna mreža na Zadarskom i okolnom području prikazana je na SL.1.2-12. Na prienosnu mrežu nadovezuje se 30(35) kV, 20 kV i 10 kV distribucijska mreža. Strateška odrednica Zadarske županije je poticanje razvoja i unaprjeđenja elektroenergetske mreže sukladno razvojnim potrebama Županije.⁴⁹

Slika 1.2-12: Prijenosna mreža na Zadarskom i okolnom području⁵⁰

Zadarskom županijom prolazi magistralni plinovod transportnog sustava Republike Hrvatske radnog tlaka 75 bar. Na prostoru Županije četiri su izlaza na distributivni sustav: Benkovac, Biograd, Zadar-srednji tlak i Zadar-visoki tlak. Razmatrano po količinama prirodnog plina predanih kupcima po županijama, Zadarska županija sudjeluje s malim udjelima u ukupnoj

57/15, 103/16): Granice plivodbe rijekom Zrmanjom jesu: (1) Na ušću - crta koja spaja rt Rijeka - signalna plutača - signalna oznaka broj 2 - rt Struga; (2) Most na rijeci Zrmanji u Obrovcu; (3) Korito rijeke između zelenih i crvenih signalnih oznaka.

⁴⁷ Izvor: Mrežne stranice HEP Proizvodnje d.o.o.

⁴⁸ Izvor: Registar projekata i postrojenja za korištenje obnovljivih izvora energije i kogeneracije te povlaštenih proizvođača

⁴⁹ Županijska razvojna strategija Zadarske županije do 2020. godine

⁵⁰ Preuzeto s mrežne stranice Hrvatskog operatora prienosnog sustava d.o.o.

količini transportiranog plina:⁵¹ 0,03% u 2013. godini, 0,07% u 2014. godini, 0,11% u 2015. godini i 0,14% u 2016. godini. Strateška odrednica Zadarske županije je poticanje plinifikacije.⁵²

Vodoopskrbni sustav Zadarske županije sastoji se od više distribucijskih područja, od kojih je dio povezan s Ličko - senjskom i Šibensko - kninskom županijom. Na vodoopskrbne sustave priključeno je 82,62% stanovništva Županije.⁵³ Problemi su veliki gubitak vode i povremena ljetna oskudica vodom na otocima te području Ravnih kotara i Bukovice.⁵⁴ Strateška odrednica Zadarske županije je razvoj i povećanje učinkovitosti vodoopskrbnog sustava Županije.⁵⁵

Odvodnja nije ujednačeno riješena. Pojedine jedinice lokalne samouprave imaju relativno visok postotak priključenosti na javnu odvodnju, dok je u drugim jedinicama lokalne samouprave on nizak. Sustav javne odvodnje ne prati izgrađenost i razvoj naselja te je strateška odrednica unaprjeđenje sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda sukladno razvoju Županije.⁵⁶

U Zadarskoj županiji obuhvat stanovništava organiziranim sakupljanjem komunalnog otpada iznosi 100%. U 2016. godini proizvedeno je 91.760 tona komunalnog otpada, od čega oko 85% predstavlja miješani komunalni otpad. Procijenjeno je da je oko 19.000 tona komunalnog otpada predstavlja otpad od turizma. Komunalni otpad proizveden 2016. godine najvećim je dijelom odložen na odlagalištima otpada.⁵⁷ U 2016. godini otpad se odlagao na odlagališta Baštijunski brig, Diklo, Jagodnja gornja, Kljakovača - Bilišani, Stražbenica II, Samograd, Sveti Kuzam i Vulina draga. U 2016. odloženo je 262.308 tona otpada na odlagalištima u Zadarskoj županiji.⁵⁸ Detaljniji podaci o gospodarenju otpadom dani u posebno prilogu (PRILOG 3). Na prostoru Zadarske županije jedna je lokacija za odlaganje materijala od iskopa i to na prostoru odlagališta Diklo u Zadru.

Strateški cilj Zadarske županije je uspostava jedinstvenog sustava gospodarenja otpadom za područje Zadarske županije u skladu sa standardima EU.⁵⁹ Planirani sustav cjelovitog gospodarenja otpadom na području Zadarske županije čini Centar za gospodarenje otpadom koji se planira u Biljnama Donjim s pratećim pretovarnim stanicama. U Centru za gospodarenje otpadom Biljane Donje prikupljat će se otpad koji je nastao na području Zadarske županije i dijelu Ličko - senjske županije i to komunalni, neopasni proizvodni i građevni otpad. Manje količine opasnog otpada, izdvojene iz komunalnog otpada, u Centru za gospodarenje otpadom privremeno će se skladištiti i te predavati ovlaštenoj pravnoj ili fizičkoj osobi.⁶⁰ Uspostavom cjelovitog sustava gospodarenja otpadom očekuje se između ostaloga smanjenje broj divljih odlagališta, za koje se procjenjuje da ih je preko 200 na području Zadarske županije.⁶¹

⁵¹ Izvor: Energija u Hrvatskoj 2014., Energija u Hrvatskoj 2015., Energija u Hrvatskoj 2016. i podaci Plinacro d.o.o.

⁵² Županijska razvojna strategija Zadarske županije do 2020. godine

⁵³ Izvor: Hrvatski zdravstveno-statistički ljetopis za 2017. – tablični podaci

⁵⁴ Izvor: Županijska razvojna strategija Zadarske županije do 2020. godine

⁵⁵ Županijska razvojna strategija Zadarske županije do 2020. godine

⁵⁶ Županijska razvojna strategija Zadarske županije do 2020. godine

⁵⁷ Izvor: HAOP: Izvješće o komunalnom otpadu za 2016. godinu

⁵⁸ Izvor: (1) Izvješće o komunalnom otpadu za 2016. godinu i (2) Podaci o odlaganju i odlagalištima otpada za 2016. godinu

⁵⁹ Izvor: HAOP: Izvješće o komunalnom otpadu za 2016. godinu

⁶⁰ Izvor: Podaci s mrežne stranice tvrtke Eko d.o.o., trgovačkog društva za gospodarenje otpadom Zadarske županije

⁶¹ Prema podacima iz Izvješća Zadarske županije o provedbi Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za 2017. godinu i Objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave Zadarske županije o provedbi Plana gospodarenja otpadom za 2017. godinu, za koje je Izvješće dostavilo 24 jedinica lokalne samouprave od 34 na prostoru Županije je 188 divljih odlagališta u 2017. godini.

2. PREGLED SADRŽAJA I GLAVNIH CILJEVA PROMETNOG MASTERPLANA FUNKCIONALNE REGIJE SJEVERNA DALMACIJA I ODNOSA S DRUGIM ODGOVARAJUĆIM STRATEGIJAMA, PLANOVIMA I PROGRAMIMA

2.1. Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija

Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija (u nastavku: Prometni masterplan) određuju ciljeve i mjere za dugoročan, učinkovit i održiv razvoj prometnog sustava funkcionalne regiji Sjeverna Dalmacija, odnosno Zadarske županije u skladu s europskim i nacionalnim strategijama i planovima te zahtjevima i potrebama gospodarstva i stanovništva.

U izradi Prometnog masterplana analizirani su: (1) zahtjevi iz relevantnih europskih i nacionalnih strategija i planova, (2) zahtjevi iz primjenjivih europskih i nacionalnih propisa, (3), specifičnosti Zadarske županije te (4) postojeći podaci o prometnoj infrastrukturi i prometu na prostoru Zadarske županije, a kroz posebne aktivnosti - brojenje prometa na odabranim raskrižjima i presjecima te ankete prikupljeni su dodatni podaci potrebni za prometni model.

Na temelju prethodno navedenih podataka razvijen je četverostupanjski¹ model prometnih tokova, koji je pokazatelj postojećeg stanja i osnova za simulaciju budućeg željenog stanja.

Prometnim modelom analizirane su i hipoteze postavljene tijekom izrade Prometnog masterplana - opće hipoteze, hipoteze za kvalitetu javnog prijevoza, hipoteze iz cestovnog prijevoza, hipoteze o financiranju prometnog sektora. Analizom hipoteza nastali su ciljevi Prometnog masterplana, kojima su pridružene mjere za postizanje ciljeva.

Ciljevi se dijeli na opće ciljeve, ciljeve unapređenja pristupačnosti i dostupnosti, ciljeve unapređenja kvalitete javnog prijevoza, ciljeve optimizacije prometa u Zadarskoj županiji, ciljeve poboljšanja infrastrukture i ciljeve povećanja financijske održivosti prometnog sustava.

Opći ciljevi sadrže sve ciljeve koji obuhvaćaju više prijevoznih modova čije mjere utječu na veći dio sustava i koje se ne mogu svrstati u ostale kategorije ciljeva. Opći ciljevi su: (1) smanjenje negativnih utjecaja prometa na okoliš, (2) unapređenje učinkovitosti i održivosti prometnog sektora, (3) povećanje konkurentnosti gospodarstva, (4) unapređenje stupnja sigurnosti i zaštite, (5) unaprjeđenje razine upravljanja prometnim sustavom prema načelima ekonomske i društvene učinkovitosti, (6) povećanje razine intermodalnosti i (7) unaprjeđenje procesa prikupljanja i upravljanja prometnim podacima.

Ciljevi unaprjeđenja pristupačnosti i dostupnosti su: (1) unapređenje međunarodne, regionalne i međugradske putničke pristupačnosti, (2) unapređenje povezanosti otoka i kontinentuskog zaleđa s funkcijom gravitacijskih centara u Županiji i (3) unaprjeđenje pristupačnosti javnog prijevoza.

---

¹ Model se sastoji odnosno četiri (pod) modela (koraka): model generiranja (nastajanja / stvaranja) putovanja, model distribucije (prostorne raspodjele) putovanja, model modalne raspodjele putovanja (raspodjele po načinima prijevoza) i model asignacije (dodjele) putovanja na prometnu mrežu.

Ciljevi unapređenja kvalitete javnog prijevoza su: (1) uvođenje sustava integriranog prijevoza putnika, (2) povećanje kvalitete usluznosti javnog prijevoza, (3) povećanje razine informiranosti putnika i dostupnosti informacija o javnom prijevozu među turistima i (4) poboljšanje percepcije i podizanja svijesti o prednostima korištenja javnog prijevoza.

Ciljevi optimizacije prometa u Zadarskoj županiji su: (1) promjena raspodjele putnika u korist javnog prijevoza u odnosu na cestovni, (2) poboljšanje integracije pomorskog i željezničkog prijevoza u sustav lokalnog i regionalnog prijevoza (putničkog i teretnog) i (3) povećanje pouzdanosti pomorskog prometa (javnog prijevoza i opskrbnih lanaca) u otežavajućim vremenskim uvjetima.

Ciljevi poboljšanja infrastrukture su: (1) unapređenje infrastrukture javnog putničkog prijevoza, (2) podizanje razine učinkovitosti i funkcionalnosti prometnog sustava u turističkoj sezoni i (3) unapređenje infrastrukture i organizacije prometa u mirovanju.

Ciljevi povećanja financijske održivosti prometnog sustava su: (1) povećanje učinkovitosti financiranja javnog prijevoza, (2) smanjenje ukupnih eksternih troškova i (3) osiguranje odgovornosti i suradnje mjerodavnih dionika.

Prethodno navedeni ciljevi opisani su u TAB.2.1-1. Za postizanje ciljeva postavljene su mjere. One se dijele na infrastrukturne, organizacijske i upravljačke mjere. Mjere su navedene u TAB.2.1-2. Pojedine mjere služe za ostvarivanje više ciljeva te su u TAB.2.1-2 dane i veze između mjera i pojedinih ciljeva.

Općenito, održivi prometni sustav znači organizaciju prometa koji se oslanja na pješaćenje, vožnju biciklom, korištenje javnog prijevoza umjesto osobnih automobila. Težnja je stvaranje integriranih i intermodalnih sustava prijevoza.

Integrirani prijevoz putnika, ponekad i integrirani javni prijevoz putnika ili integrirani prijevozni sustav je sustav lokalnog javnog prijevoza koji objedinjuje različite modove javnog prijevoza u jednu cjelinu na nekom području. Takav sustav koristi prednosti svih prijevoznih modova, a suradnja modova u velikoj mjeri poništava nedostatke pojedinog prijevoznog moda. On omogućuje stvaranje intermodalnih terminala - mjesta gdje se lako presjeda s jednog prijevoznog moda na drugi, usklađivanje vozničkih redova između različitih modova i korištenje jedinstvenih prijevoznih karata za sve vrste modova u sustavu. Intermodalni transport u prometu tereta podrazumijeva premještanje tereta u jednom i istom natovarenom (ukrcanom) sredstvu ili vozilu koje se uspješno može koristiti u više vrsta transporta (npr. kontejneri, prenosivi sanduci i sl.) bez posebne manipulacije samim teretom pri promjeni vrste prijevoza.

Ciljevi i mjere Prometnog masterplana usmjereni su na stvaranje održivog prometnog sustava, za što su predviđene izrade studija i/ili analiza te aktivnosti koji se odnose na uspostavu i/ili unaprjeđenje organizacije prometnog sustava. Predloženi koncept zahtjeva i određene zahvate / projekte u prostoru. To obuhvaća izgradnju, uređenje i/ili proširenje pješačke i biciklističke infrastrukture, stajališta javnog gradskog prijevoza, parkirališta / garaža, punionica električnih vozila, intermodalnih terminala, većim dijelom unutar naselja i turističkih središta. Moguća je i

izgradnja i/ili rekonstrukcija drugih sadržaja, što će se odrediti izradom posebnih studija i/ili analiza koje predlaže Prometni masterplan, a već su na razini Prometnog masterplana posebno istaknuti zahvati / projekti²: (1) čvrsta veza otok Ugljan - kopno, (2) zadarska obilaznica i (3) državna cesta na Ugljanu sa spojem na most Ždrelac i otok Pašman.³

Poseban naglasak Prometnog masterplana je na urbanoj mobilnosti. Primjenom predloženih mjera očekuje se povećanje broja autobusnih i brodskih linija javnog prijevoza i njihove frekvencije te se procjenjuje se da bi se do 2030. godine povećao udio pješaka za 10%, udio korisnika javnog prijevoza za 15% u odnosu na cestovni promet.

Tablica 2.1-1: Ciljevi Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija

SKRAĆENICE U TABLICI: **CO₂** - ugljikov dioksid, **HAC** - Hrvatske autoceste, **HŽ** - Hrvatske željeznice, **ITS** – inteligentni transportni sustav, **JLS** – jedinice lokalne samouprave, **MMPI** - Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, **MUP** - Ministarstvo unutarnjih poslova, **ŽUC** - Županijska uprava za ceste, **ŽLU** – Županijska lučka uprava, **ZŽ** - Zadarska županija

Opis cilja	Indikatori	Osnovni akteri	Rok
1 - OPĆI CILJEVI			
OC1 Smanjenje negativnog utjecaja prometa na okoliš			
Prema provedenom istraživanju o potrošnji energije prema vrstama goriva benzin je energent s najvećom potrošnjom energije, pri čemu benzin i dizel zajedno čine čak 99,7% ukupne potrošnje energije u MWh. Iz anketnog istraživanja provedenog među sudionicima radionice hipoteza čak 88,9% ispitanika je izjavilo kako im je glavni način prijevoza automobil kao vozač. Bazirajući se na Bijeloj knjizi i Strategiji razvoja prometa RH potrebno je smanjiti utjecaj prometa na okoliš smanjenjem emisije CO ₂ u atmosferu na 80-95% vrijednosti iz 1990. godine, unapređenjem energetske učinkovitosti kroz realizaciju nabavki vozila javnog prijevoza koja za pogon koriste obnovljive izvore energije te realizaciju ostalih mjera usmjerenih na preraspodjelu udjela modova u korist energetske i okolišno povoljnih poput javnog prijevoza, bicikla i pješčenja.	smanjenje emisije CO ₂ za 20%	prijevoznici, upravitelji infrastrukture (HAC, ŽUC, HŽ Infrastruktura, ŽLU itd.)	2040.
	35% povećanje udjela električnih vozila		2030.
OC2 Unapređenje učinkovitosti i održivosti prometnog sektora			
Organizacijski je potrebno unaprijediti i poboljšati suradnju među mjerodavnim dionicima te osigurati interoperabilnost cijelog prometnog sustava. Prema strategiji Europske unije, potrebno je povećati udio ekološki prihvatljivih modova prijevoza u putničkom i teretnom prometu. U putničkom prijevozu nužno je povećati udio putovanja javnim prijevozom, biciklom i pješčenjem, dok je u teretnom prometu nužno povećati korištenje željezničkog sustava i nastaviti rast u pomorskom sustavu. Osim ekoloških značajki, ovi ciljevi smanjit će i loše ekonomske učinke povećavajući tako učinkovitost prometnog sustava u cjelini.	15% povećanje korištenja javnog prijevoza u odnosu na cestovni promet	prijevoznici, upravitelji infrastrukture (HAC, ŽUC, HŽ Infrastruktura, ŽLU itd.), JLS	2030.
	10% povećanje udjela pješaka i biciklista u modalnoj raspodjeli		2030.

² Izvor. Komunikacija s izrađivačem Prometnog masterplana.

³ U vezi posebno istaknutih projekata / zahvata napominje se da **državna cesta na Ugljanu sa spojem na most Ždrelac i otok Pašman podrazumijeva zahvat Izmještanje državne ceste D110 na Ugljanu**. Za zahvat Izmještanje državne ceste D110 na Ugljanu **proveden je postupak procjene utjecaja zahvata na okoliš i ishođeno je rješenje prema kojem je taj zahvat prihvatljiv za okoliš** uz primjenu zakonom propisanih i rješenjem utvrđenih mjera zaštite okoliša i programa praćenja stanja okoliša. Za zahvate / projekte zadarske obilaznice i čvrste veze otok Ugljan - kopno nisu pokrenuti postupci ishođenja dozvola za njihovu realizaciju.

Opis cilja	Indikatori	Osnovni akteri	Rok
1 - OPĆI CILJEVI			
OC3 Povećanje konkurentnosti gospodarstva			
Izgrađen, uređen i učinkovit sustav nužan je za razvoj gospodarstva i podizanje razine njegove konkurentnosti. Zbog toga, nužno je djelovati na jačanje logističkih klastera kako bi se edukacijski sustav što više integrirao s postojećim prometnim sustavom pružajući nove, inovativne mogućnosti u povećanju dodane vrijednosti tereta koji se prevozi. Bitno je i logističko spajanje poduzetnika unutar županije i unutar gradova na način da se organizacija cijelog prijevoznog procesa može izvršiti na jednom mjestu (ili na što manje lokacija). Osim spajanja dionika prometnog sustava potrebno je pružiti visoku razinu mobilnosti radno sposobnog stanovništva, učenika, studenata i umirovljenika olakšavajući im pritom dnevne potrebe za putovanjem, tj. smanjiti prostorne barijere takvog dijela stanovništva koje direktno utječe na konkurentnost gospodarstva. Zadnja i ne manje bitna stavka u ovom pogledu je povezivanje industrijskih/poduzetničkih zona na svim razinama povećavajući pritom udio više održivih prijevoznih modova.	rehabilitirana željeznička infrastruktura	prijevoznici, upravitelji infrastrukture (HAC, ŽUC, HŽ Infrastruktura, ŽLU), JLS	2040.
	razvoj logističkog klastera u Zadarskoj županiji		
OC4 Unapređenje stupnja sigurnosti i zaštite prometa			
Glavni cilj povećanje stupnja sigurnosti svih dionika prometa jest rješavanje problema crnih točaka i smanjenja broja prometnih nesreća uključivanjem prometne sigurnosti u svaku fazu provedbe prometnih projekata kao jednog od najvažnijih faktora za izbor trasa i konačnih rješenja, promoviranjem sigurnijih modova prijevoza te implementacijom novih tehnologija i inteligentnih prometnih rješenja. Bitno je i definiranje lokacija najvećih negativnih utjecaja prometa na ljudsko zdravlje i zaštita prometnih dionika od njih. Nužno je i smanjenje razine vandalizma, na i u, vozilima javnog prijevoza povećavajući tako osjećaj sigurnosti korisnika istih.	50% smanjenje smrtno stradanih i ozlijeđenih u cestovnom prometu	MUP, prijevoznici, upravitelji infrastrukture (HAC, ŽUC, HŽ Infrastruktura, ŽLU), JLS	2030.
	100% uklanjanje crnih točaka u prometu		2040.
	Smanjenje udjela benzina i dizela u ukupnoj potrošnji energije po energentima u MWh za 10%		2030.
OC5 Unapređenje razine upravljanja prometnim sustavom prema načelima ekonomske i društvene učinkovitosti			
Razvojem turizma i općenitim gospodarskim razvojem izražena je sve veća opterećenost prometnog sustava Zadarske županije u ljetnim mjesecima, što utječe na smanjenu razinu njegove učinkovitosti. Radi toga se ističe potreba za prihvaćanjem i implementacijom odgovarajućih strateških smjernica u razvoju prometnog sektora, koje će djelovati na uvođenje integriranog javnog prijevoza, uspostavu Park&Ride sustava i intermodalnih čvorišta, uvođenje ITS koji će omogućiti praćenje i vođenje prometnog toka te davati pravodobne i točne informacije o trenutnoj situaciji ovisno o segmentu prometnog sustava. Uz to, potrebno je i podizanje razine svijesti o korištenju održivih oblika mobilnosti kroz promociju biciklizma i pješčačenja i izgradnju odvojenih koridora za pješake i bicikliste.	implementiran ITS sustav	MMPI prijevoznici, upravitelji infrastrukture (HAC, ŽUC, HŽ Infrastruktura, ŽLU), JLS	2022.
	uspostavljeno prometno tijelo (prometni ured) na području obuhvata projekta		2020.
	10% povećanje udjela pješaka i biciklista u modalnoj raspodjeli		2030.
OC6 Povećanje razine intermodalnosti			
Radi ostvarivanja održivosti prometnog sektora u cjelini, važno je povećati interoperabilnost koja će omogućiti korištenje potencijala svakog vida prijevoza i poticati modalnu transportnu promjenu prema aktivnim putovanjima (biciklizam i hodanje), javnom prijevozu i/ili prema shemama zajedničke mobilnosti, kao što su bicikl i dijeljenje automobila (car-sharing) kako bi se smanjilo onečišćenje u gradovima. Za ostvarivanje potpune efikasnosti cijelog prometnog sustava ključno je osmisliti kvalitetnu intermodalnu mrežu s ravnomjerno raspoređenim intermodalnim čvorištima. U sektoru cestovnog prometa važno je omogućiti odgovarajuću razinu pristupačnosti u skladu s potrebama, odnosno čvorištima u gravitirajućim područjima. U sektoru cestovnog prometa važno je omogućiti odgovarajuću razinu pristupačnosti u skladu s potrebama, odnosno čvorištima u gravitirajućim područjima (npr. morske i zračne luke, željeznički kolodvori, radna mjesta, poslovne zone itd.). Veći broj parkirališnih mjesta povezanih sa sustavima javnog prijevoza, morskim i zračnim lukama potaknut će prelazak s jednog u drugi vid prijevoza u prilog javnom prijevozu, a time i smanjiti broj uskih grla na cestama.	10% povećanje udjela pješaka i biciklista u modalnoj raspodjeli	prijevoznici, upravitelji infrastrukture (HAC, ŽUC, HŽ Infrastruktura, ŽLU), JLS, ZŽ itd.	2030.
	15% povećanje korištenja javnog prijevoza u odnosu na osobno		2030.
	postojeća mreža intermodalnih čvorišta		204.

Opis cilja	Indikatori	Osnovni akteri	Rok
1 - OPĆI CILJEVI			
OC7 Unapređenje procesa prikupljanja i upravljanja prometnim podacima			
Radi kvalitetnijeg planiranja i upravljanja prometnim sustavom nužno je imati kvalitetne i pouzdane podatke. Sustav prikupljanja i upravljanja podataka potrebno je poboljšati implementacijom suvremenih tehnoloških rješenja kako bi se osiguralo da su informacije koje se prikupe unificirane te da sadržajno i po kvaliteti zadovoljavaju međunarodnu razinu. Nužno je i osnivanje jedinstvenog ureda za upravljanje i planiranje prometnim podacima, koji će biti vertikalno i horizontalno umrežen sa ostalim dionicima koji sudjeluju u prikupljanju i upravljanju prometnim podacima u Republici Hrvatskoj i okruženju.	uspostavljeno prometno tijelo (prometni ured) na području obuhvata projekta	upravitelji infrastrukture (HAC, ŽUC, HŽ Infrastruktura, ŽLU), JLS, ZŽ	2020.
	implementiran ITS sustav		2022.
SC1 - UNAPREĐENJE PRISTUPAČNOSTI I DOSTUPNOSTI			
SC1a Unapređenje međunarodne, regionalne i međugradske putničke pristupačnosti			
Osim što je odredište turista, Zadarska županija je i tranzitna županija u pogledu unutardržavnih putničkih tranzitnih pravaca (unutrašnjost Hrvatske - Središnja i Južna Dalmacija i obratno) s daljnjim potencijalom jačanja međunarodnog tranzitnog putničkog pravca Srednja Europa - Hrvatska - Crna Gora - Albanija- Grčka i obratno. Zbog dobre povezanosti Zračne luke s udaljenim područjem, u svrhu rasta broja putnika, potrebno je usmjeriti ulaganja na poboljšanje prometnih i infrastrukturnih kapaciteta zračne luke za zrakoplove koji odgovaraju kodu ICAO 4E. Problem tranzitnog prometa ogleda se u neadekvatnom sustavu naplate cestarine radi kojeg dolazi do stvaranja kolona na ulazu/izlazu s autoceste te u velikoj količini prometa koja prolazi Županijom tijekom turističke sezone i koja predstavlja prijetnju unutar - županijskim i unutar - gradskim prometnim tokovima. Iako je u cestovnom smislu Zadarska županija odgovarajuće povezana s ostalim regijama Hrvatske, potrebno je ocijeniti mogućnosti rehabilitacije i modernizacije željezničke infrastrukture kako bi se osigurala kvalitetnija putnička dostupnost Županije.	povećati broj polazaka u putničkom prometu za 30%	prijevoznici, ZŽ, JLS upravitelji infrastrukture (HAC, ŽUC, HŽ Infrastruktura, ŽLU itd.)	2030.
	smanjiti vrijeme putovanja u željezničkom prometu prema glavnim urbanim aglomeracijama Hrvatske za 50%		2040.
	smanjiti prosječno vrijeme putovanja u Zadarskoj županiji za 20%		2030.
SC1b Unapređenje povezanosti otoka i kontinentskog zaleđa s funkcijama glavnih gravitacijskih centara u Županiji			
Analizom je utvrđeno kako Zadarsku županiju karakterizira nedovoljna povezanost između rijetko naseljenih prostora u kontinentskom zaleđu i na otocima s priobalnim centrima. Kako je potražnja za javnim prijevozom u nekim područjima kontinentskog zaleđa premala, potrebno je uvođenje usluge prijevoza na zahtjev (on-demand) i specijalnih učeničkih linija javnog prijevoza, kvalitetnije rasporediti stajališta javnog prijevoza u skladu s populacijskim kretanjima te optimizirati županijske linije javnog prijevoza. Radi boljeg povezivanja otoka predviđa se izgradnja čvrste veze s Ugljanom te podizanje razine učinkovitosti javnog brodskog prijevoza.	uspostavljena usluga prijevoza na zahtjev	prijevoznici, ZŽ, JLS	2020.
	Povećanje broja županijskih linija javnog prijevoza za 10%		2030.
	Povećanje broj linija javnog brodskog prijevoza za 15%		2030.
SC1c Unapređenje pristupačnosti javnog prijevoza			
Analizom je utvrđena nedovoljna razina pristupačnosti javnog prijevoza putnicima, posebice u kontinentskom zaleđu Županije. Osim povećanja broja linija i dnevnih polazaka, linije je nužno organizirati povećanjem dostupnosti javnog prijevoza (maksimalna udaljenost do stajališta javnog prijevoza može iznositi 600 m, a poželjno je da bude do 400 m). Na taj se način i najudaljenijim naseljima mora omogućiti dostupnost javnog prijevoza i povezanost s glavnim aglomeracijskim središtima unutar i izvan Zadarske županije.	Povećanje broja polazaka dnevnih linija javnog prijevoza za 20%	prijevoznici, ZŽ, JLS	2022.
	Povećanje broja županijskih linija javnog prijevoza za 10%		2022.
SC2 - UNAPREĐENJE KVALITETE JAVNOG PRIJEVOZA (JP)			
SC2a Uvođenje sustava integriranog prijevoza putnika			
Sukladno europskoj i svjetskoj praksi nužno je uvođenje sustava integriranog prijevoza putnika koji će pružiti mnoge pogodnosti za korisnike i pružatelje usluga u sustavu prijevoza putnika. Potrebno je osnivanje prijevozne tarifne unije i prometne uprave koja nadzire uvođenje i provođenje sustava integriranog prijevoza putnika.	uspostavljeno prometno tijelo (prometni ured) na području Zadarske županije	MMPI, ZŽ, JLS, autobusni prijevoznici, upravitelji infrastrukture (HAC, ŽUC, HŽ Infrastruktura, ŽLU itd.)	2020.
	uvođenje funkcionalnog sustava integriranog prijevoza putnika na području Zadarske županije		2030.
	15% povećanje korištenja javnog prijevoza u odnosu na osobno vozilo		2030.

Opis cilja	Indikatori	Osnovni akteri	Rok
SC2 - UNAPREĐENJE KVALITETE JAVNOG PRIJEVOZA (JP)			
SC2b Povećanje kvalitete usluznosti javnog prijevoza			
Ključna stavka koja utječe na razinu korištenja javnog prijevoza je kvaliteta usluge. Pod povećanjem razine usluznosti i kvalitete javnog prijevoza podrazumijeva se povećanje broja linija, dnevnih polazaka, bolju premreženost Županije linijama javnog prijevoza te njihovu bolju koordinaciju. Također, to uključuje i nabavu novih vozila u javnom prijevozu i uvođenje zajedničkih sustava karata.	Povećanje broja polazaka dnevnih linija JP za 20%	prijevoznici, ZŽ, JLS	2030.
	Povećanje broja županijskih linija javnog prijevoza za 10%		2030.
SC2c Povećanje razine informiranosti putnika i dostupnosti informacija o javnom prijevozu među turistima			
Kako bi javni prijevoz postao jednostavniji za korištenje, jedna od ključnih stavki je povećanje razine informiranosti putnika. Svakom korisniku javnog prijevoza moraju se pružiti točne informacije u realnom vremenu i na jednostavan način kako bi se maksimalno olakšalo korištenje sustava javnog prijevoza. Također, kako je Zadarska županija jedno od turističkih središta Hrvatske, nužno je sustave informiranja putnika javnog prijevoza prilagoditi i turistima pružajući sve informacije o linijama javnog prijevoza, polascima i dolascima, lokacije stajališta itd., na jednostavan način i na jednom mjestu.	izrada mobilne aplikacije, web stranice, implementacija informativnih ekrana u vozilima i na frekventnim stajalištima i dostupnost informacija na svim navedenim platformama i mjestima na engleskom jeziku	prijevoznici, ZŽ, JLS	2020.
SC2d Poboljšanje percepcije i podizanje svijesti o prednostima korištenja JP			
Kako bi se povećao broj korisnika javnog prijevoza i kako bi se sustav optimalno koristio nužno je podizanje svijesti građana o prednostima korištenja javnog prijevoza i edukacija korisnika od najranije dobi zašto i kako koristiti sustav javnog prijevoza. Na taj se način može promijeniti svijest i navika stanovništva.	uvođenje dvije radionice godišnje u osnovnim i srednjim školama	ZŽ, JLS	2020.
	izrada web stranice na društvenim mrežama i kreiranje 3 objava tjedno		2020.
SC3 - OPTIMIZACIJA PROMETA U ZADARSKOJ ŽUPANIJI			
SC3a Promjena raspodjele putnika u korist javnog prijevoza u odnosu na cestovni			
Analizom rezultata anketiranja ustanovljeno je kako se u svim dobnim skupinama najviše ispitanika koristi automobilom kao vozači, dok u dobnj skupini od 18-34 godine tek 23,9% ispitanika koristi javni prijevoz, a u dobnj skupini 35-54 godine samo 5% ispitanika koristi javni prijevoz. Kako bi se smanjilo prometno opterećenje, povećala održivost i učinkovitost prometnog sektora, cilj je da se kroz povećanje kvalitete i učinkovitosti javnog prijevoza povećava i njegov udio u raspodjeli putnika u odnosu na cestovni prijevoz.	15% povećanje korištenja javnog prijevoza u odnosu na osobno vozilo	Prijevoznici, ZŽ, JLS	2030.
	Povećanje broja polazaka dnevnih linija JP za 20%		2030.
SC3b Poboljšati integraciju pomorskog i željezničkog prijevoza u sustav lokalnog i regionalnog prijevoza (putničkog i teretnog)			
Analizom je utvrđeno kako je na većini otočnog prostora zastupljen proces depopulacije. Bez razvoja kvalitetnog javnog obalnog linijskog prijevoza, održivi razvoj otoka je ugrožen. Stoga je za poboljšanje integracije pomorskog prijevoza s ostalim prometnim modovima, nužno osigurati sigurnost, redovitost, pouzdanost i udobnost te koordinirati te usluge međusobno i s integriranim prometnim sustavom na kopnu. Također, nužno je i pomorske luke prilagoditi i ako je potrebno i nadograditi za potrebe obalnog linijskog putničkog i teretnog prometa, a dostupnost i povezanost s lukama potrebno je poboljšati.	Najfrekventnije putničke i teretne luke uređene kao suvremena intermodalna čvorišta	ZŽ, JLS, prijevoznici	2030.
SC3c Povećati pouzdanost pomorskog prometa (javnog prijevoza i opskrbnih lanaca) u otežavajućim vremenskim uvjetima			
Na korištenje i kvalitetu pomorskog prometa direktno utječe njegova pouzdanost. Kako bi se povećala pouzdanost pomorskog prometa u otežavajućim vremenskim uvjetima potrebno je unaprijediti upravljanje kroz razvoj ITS-a, modernizirati obalne radio-postaje i nadograditi sustav za nadzor i upravljanje pomorskim prometom VTMS kako bi se uspostavila cjelovita usluga nadzora i upravljanja pomorskim prometom. Također, potrebno je uspostaviti sustav ranog otkrivanja i uklanjanja sigurnosnih rizika u pomorskom prometu.	implementiran ITS sustav	MMPI, ZŽ, JLS	2022.
	Uspostavljen nadograđen funkcionalni sustav za cjeloviti nadzor i upravljanje pomorskim prometom		2030.

Opis cilja	Indikatori	Osnovni akteri	Rok
SC4 - POBOLJŠANJE INFRASTRUKTURE			
SC4a Unapređenje infrastrukture javnog putničkog prijevoza			
Kako bi se povećala učinkovitost javnog putničkog prijevoza nužno je unaprijediti infrastrukturu kojom se odvija javni prijevoz. Uz rehabilitaciju željezničke infrastrukture, poboljšanje infrastrukture pomorskog prometa, oslobodjenje prometnih traka za vozila javnog prijevoza nužno je i izgraditi mrežu odgovarajuće raspoređenih intermodalnih čvorišta te omogućiti adekvatnu dostupnost tih čvorišta s različitim modovima prijevoza. Također, nužno je kompletnu infrastrukturu prilagoditi osobama s posebnim potrebama.	rehabilitirana željeznička infrastruktura	MMP,I ŽŽ, JLS, upravitelji infrastrukture (HAC, ŽUC, HŽ Infrastruktura, ŽLU)	2040.
	postojeća mreža intermodalnih čvorišta		2040.
	stajališta javnog prijevoza i njihova dostupnost prilagođeni osobama s posebnim potrebama		2022.
SC4 - POBOLJŠANJE INFRASTRUKTURE			
SC4b Podizanje razine učinkovitosti i funkcionalnosti prometnog sustava u turističkoj sezoni			
S obzirom kako je potražnja na glavnim cestovnim pravcima tokom turističke sezone značajno povećana, na mjestima gdje se ustanovi kako je propusna moć na gornjoj granici potrebno je povećati dostupnost područja uvođenjem održivog prometnog koncepta javnog prijevoza i oblicima prijevoza s nultom emisijom štetnih plinova. Također, za učinkovitost prometnog sustava bitno je unaprijediti i upravljanje i nadzor nad incidentnim situacijama i prometnim gužvama na vrhuncu turističke sezone.	15% povećanje korištenja javnog prijevoza u odnosu na osobno vozilo	MMPI, ŽŽ prijevoznici, JLS	2030.
	Implementiran ITS sustav		2022.
SC4c Unapređenje infrastrukture i organizacije prometa u mirovanju			
Terenskim istraživanjem je utvrđeno kako sva parkirališta ne zadovoljavaju uvjete iz važeće zakonske legistative, a izražen je i problem s deficitom parkirališnih mjesta u gradskim jezgrama tokom turističke sezone što dovodi do stvaranja uskih grla. Kao nužnost se stoga ističe uređenje parkirališta u skladu s važećom zakonskom legistativom i pravilnicima, kvalitetnije upravljanje prometnim tokovima u realnom vremenu te implementacija park&ride sustava.	Postojanje park&ride sustava	ŽŽ, JLS	2030.
	Parkirališta u potpunosti uređena u skladu s važećom zakonskom legistativom i pravilnicima		2022.
SC5 - POVEĆANJE FINANCISKE ODRŽIVOSTI PROMETNOG SUSTAVA			
SC5a Povećanje učinkoviti financiranja javnog prijevoza			
Postojeći sustav financiranja javnog prijevoza orijentiran je ponajviše na poseban linijski prijevoz (školski prijevoz) koji je najučinkovitiji samo tijekom trajanja školske godine i samo za djecu. Također, sustav ne predstavlja odgovarajuću prijevoznu ponudu koja bi odgovarala zahtjevima prijevozne potražnje unutar Županije zbog nejasno utvrđenih kriterija kvalitete pružanja usluge. U pogledu financiranja javnog prijevoza koji bi bio na usluzi svim građanima tijekom cijele godine potrebno je točno odrediti način financiranja javnog prijevoza te predložiti mehanizme koji bi aktivno provodili analiziranje sustava JP-a kako bi isti postao što održiviji.	smanjenje ukupnih eksternih troškova generiranih u Zadarskoj županiji za 30%	ŽŽ	2030.
SC5b Smanjenje ukupnih eksternih troškova prometa			
Prema statističkim podacima Europske unije, osobni prijevoz automobilima i zračni promet generiraju najveću količinu eksternih troškova (uzimajući u obzir utjecaj na klimatske promjene, buka, nesreće i ostali troškovi). Najmanje eksternih troškova generiraju autobusni promet, željeznički promet, pomorski te prijevoz unutarnjim vodnim putovima te su kao takvi prepoznati kao održivi oblici prijevoza ljudi i tereta.	određivanje odgovornosti za provođenje mjera.	MMPI, ŽŽ	2020.
SC5c Osiguranje odgovornosti i suradnje mjerodavnih dionika			
Republika Hrvatska i dalje predstavlja osnovni subjekt izgradnje i održavanja državne prometne infrastrukture iako su i ostali subjekti (predstavnici regionalne i lokalne samouprave, subjekti iz privatnog sektora, upravitelji infrastrukture, koncesionare itd.) ključni u poboljšavanju kvalitete učinkovitosti prometnog sustava.	određivanje odgovornosti za provođenje mjera.	MMPI, ŽŽ, JLS	2020.

Tablica 2.1-2: Mjere za postizanje ciljeva Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija

SKRAĆENICE U TABLICI: **HAC** - Hrvatske autoceste, **HC** - Hrvatske ceste, **IPP** - integrirani prijevoz putnika, **ITS** - inteligentni transportni sustav **JGP** - javni gradski prijevoz, **JLS** - Jedinice lokalne samouprave, **JP** - Javni prijevoz, **JPP** - Javni prijevoz putnika, **MMPI** - Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, **ZŽ** - Zadarska županija

INFRASTRUKTURNE MJERE IMAJU OZNAKU (M-I), ORGANIZACIJSKE MJERE IMAJU OZNAKU (M-O), UPRAVLJAČKE MJERE IMAJU OZNAKU (M-U)

Opis mjere	Ciljevi (veza na TAB.2.1-1)	
M-I-1. Pобољшanje pješačke infrastrukture		
<p>Potrebno je orijentirati se na povećanje pješačkog prometa u svrhu promocije održive mobilnosti. Mreža nogostupa od presudne je važnosti kako bi se povećala mobilnost i dostupnost gradskih područja i sustava javnog prijevoza. Također, vrlo je bitno u pogledu sigurnosnih standarda, da se razvoj nove infrastrukture uskladi s najnovije dostupnim standardima (izgradnja rampi za osobe s posebnim potrebama, širine pješačke infrastrukture, odmorišta, zelenilo koje pruža hladovinu,...). Kako bi se dodatno potaknulo pješačenje građana potrebno je izgraditi dovoljan broj klupa za sjedenje uz pješačke staze. U ovu mjeru spada i izgradnja pothodnika i nadhodnika na opterećenim prometnicama, uključujući i županijske i državne ceste) gdje postoji sigurnosni rizik za sudionike pješačkog prometa.</p>	<p>OC1 Smanjenje negativnog utjecaja prometa na okoliš; OC2 Unapređenje učinkovitosti i održivosti prometnog sektora; OC3 Povećanje konkurentnosti gospodarstva; OC4 Unapređenje stupnja sigurnosti i zaštite prometa; SC1c Unapređenje pristupačnosti javnog prijevoza; SC5b Smanjenje ukupnih eksternih troškova prometa</p>	<p>Vremenski horizont: Srednjoročno Odgovornost: ZŽ, JLS</p>
M-I-2. Proširenje mreže pješačkih staza		
<p>Pješaci bi trebali biti u mogućnosti pristupiti bilo kojem mjestu hodajući po najkraćoj sigurnoj stazi i pritom ne dolazeći u konflikt sa motornim vozilima. Mreža pješačkih staza treba osigurati povezanost bez prepreka. Također, jedan od elemenata udobnosti koji se mora uzeti u obzir je širina pješačke staze, kako bi se moglo hodati bez osjećaja prevelike zagušenosti, dok nagib treba biti prilagođen starijim osobama i osobama s invaliditetom. Mjeru je potrebno provesti u svim gradovima i naseljima na području obuhvata projekta, a prioritarno u naseljima uz državne i županijske ceste te posebno u naseljima izraženog turističkog karaktera i na otocima. Ova mjera se posebno odnosi na Zadarski poluotok, koji će u bliskoj budućnosti postati pješačka zona u cijelosti, pa je sukladno tome potrebna izrada Studijske dokumentacije razvoja i kretanja pješaka tim zonama, koja uključuje i organizirani lokalni javni prijevoz unutar zone poluotoka, izgradnju pješačkog pothodnika između Liburnske obale i rive na obali Kneza Trpimira sa pripadajućom garažom u blizini te pozicije integracije javnog gradskog i javnog zonskog prometa, kao i izgradnju parkirališta za posjetitelje u bližoj ili široj okolici poluotoka.</p>	<p>OC1 Smanjenje negativnog utjecaja prometa na okoliš; OC2 Unapređenje učinkovitosti i održivosti prometnog sektora; OC3 Povećanje konkurentnosti gospodarstva; OC4 Unapređenje stupnja sigurnosti i zaštite prometa; SC1c Unapređenje pristupačnosti javnog prijevoza; SC5b Smanjenje ukupnih eksternih troškova prometa</p>	<p>Vremenski horizont: Srednjoročno Odgovornost: ZŽ, JLS</p>
M-I-3. Razdvajanje pješačkih zona od ostalih vrsta prometa		
<p>Pješačka zona je prostor koji je uveden kako bi se očuvao koncept otvorenog prostora i omogućio komforan i siguran tok pješačkog prometa. Jedan od ciljeva je ograničiti dostupnost vozila u gradskim središtima i rezervirati ga za pješake. Na taj smanjuje broj točaka na kojima se presijecaju tokovi pješaka i motoriziranog prometa. Takva mjera povećat će sigurnost svih sudionika u prometu, povećati popularnost pješačenja (utječe na smanjenje motoriziranog prometa) i smanjenje emisije štetnih plinova u atmosferu. Ovu mjeru potrebno je provesti u svim većim naseljima s jasnim urbanim centrom, a posebno u naseljima turističkog karaktera.</p>	<p>OC1 Smanjenje negativnog utjecaja prometa na okoliš; OC2 Unapređenje učinkovitosti i održivosti prometnog sektora; OC3 Povećanje konkurentnosti gospodarstva; OC4 Unapređenje stupnja sigurnosti i zaštite prometa; SC5b Smanjenje ukupnih eksternih troškova prometa</p>	<p>Vremenski horizont: Srednjoročno Odgovornost: ZŽ, JLS</p>

Opis mjere	Ciljevi (veza na TAB.2.1-1)	
M-I-4. Izgradnja pješačkih nogostupa/staza koja povezuju kućanstva sa stajalištima javnog gradskog prijevoza, kolodvorima i intermodalnim terminalima		
Pješaci bi trebali na siguran način pristupiti najbližem stajalištu JGP. Pristupni nogostupi/staze moraju minimalno spajati prostor između para autobusnih ugibališta te obližnje okomite priključke sporednih cesta u kojima postoji potencijal generiranja korisnika JGP.	OC1 Smanjenje negativnog utjecaja prometa na okoliš; OC2 Unapređenje učinkovitosti i održivosti prometnog sektora; OC3 Povećanje konkurentnosti gospodarstva; OC4 Unapređenje stupnja sigurnosti i zaštite prometa; SC1c Unapređenje pristupačnosti javnog prijevoza; SC5b Smanjenje ukupnih eksternih troškova prometa	Vremenski horizont: Srednjoročno Odgovornost: ZŽ, JLS
M-I-5. Izgradnja biciklističke infrastrukture		
Pravilno izgrađena biciklistička infrastruktura osigurat će sigurno kretanje biciklista. Postojeće biciklističke staze potrebno je uskladiti sa Pravilnikom o biciklističkoj infrastrukturi i izgraditi nove. Uz biciklističke staze potrebno je izgraditi odgovarajuće stalke za bicikle ("klamerice") posebice na frekventnim gradskim lokacijama i uvesti brojne pogodnosti za korisnike ovog načina transporta poput besplatnog parkiranja njihovih vozila na rubovima grada, izgradnje video nadziranih parkirališta za bicikle u strogom centru grada, besplatnog prijevoza bicikla na trajektima i sličnog. Biciklistički promet potrebno je po mogućnosti odvajati od motornog prometa širokim zelenim pojasima koji osiguravaju sigurnost, ali i hlad za vrijeme ljetnog razdoblja. Izgradnja biciklističke infrastrukture treba pratiti potrebe lokalnog stanovništva, kao i morfologiju terena te uobičajena kretanja turista za vrijeme sezone. Isto tako planiranje biciklističke infrastrukture treba pratiti Euro Velo 8 rutu te osigurati sporedne spojeve na istu. Nužna je i izrada objedinjene karte biciklističkih staza na području županije koja će biti dostupna na Internetu i snimljena GPS-om kako točno tako i visinski, a sve kao odlična podloga za rekreaciju i turističko razgledavanje cijele županije ili samo dijelova iste	OC1 Smanjenje negativnog utjecaja prometa na okoliš; OC2 Unapređenje učinkovitosti i održivosti prometnog sektora; OC3 Povećanje konkurentnosti gospodarstva; OC4 Unapređenje stupnja sigurnosti i zaštite prometa; OC6 Povećanje razine intermodalnosti; SC1c Unapređenje pristupačnosti javnog prijevoza; SC5b Smanjenje ukupnih eksternih troškova prometa.	Vremenski horizont: Srednjoročno Odgovornost: ZŽ, JLS
M-I-6. Izgradnja i uređenje biciklističkih staza koje povezuju kućanstva sa stajalištima javnog gradskog prijevoza, kolodvorima i intermodalnim terminalima		
Pravilno izgrađena biciklistička infrastruktura mora osigurati povezanost samih kućanstava sa stajalištima JGP-a, kolodvorima i intermodalnim terminalima posebno u manjim mjestima i rubnim dijelovima Grada Zadra.	OC1 Smanjenje negativnog utjecaja prometa na okoliš; OC2 Unapređenje učinkovitosti i održivosti prometnog sektora; OC3 Povećanje konkurentnosti gospodarstva; OC4 Unapređenje stupnja sigurnosti i zaštite; OC6 Povećanje razine intermodalnosti; SC1c Unapređenje pristupačnosti javnog prijevoza; SC2a Uvođenje sustava integriranog prijevoza putnika; SC2b Povećanje kvalitete usluznosti javnog prijevoza; SC3a Promjena raspodjele putnika u korist javnog prijevoza u odnosu na cestovni; SC5b Smanjenje ukupnih eksternih troškova prometa	Vremenski horizont: Srednjoročno Odgovornost: ZŽ, JLS
M-I-7. Izgradnja intermodalnih terminala, mjesta integracije i stajališta u sustavu javnog prijevoza		
Izgraditi mrežu intermodalnih terminala, mjesta integracije i novih stajališta javnog prijevoza kako bi se putnicima, uključujući i osobe s teškoćama u kretanju, omogućio jednostavan i brz prelazak sa jednog prijevoznog moda na drugi. Lokacije intermodalnih terminala na kojima se omogućava prijelaz iz različitih prijevoznih modova potrebno je prethodno utvrditi putem odgovarajućih studijskih analiza. Na području Putničke luke Gaženice već postoje elementi intermodalnog terminala koje je boljom organizacijom prostora potrebno staviti u punu funkciju intermodalnog terminala.	OC1 Smanjenje negativnog utjecaja prometa na okoliš; OC2 Unapređenje učinkovitosti i održivosti prometnog sektora; OC3 Povećanje konkurentnosti gospodarstva; OC4 Unapređenje stupnja sigurnosti i zaštite prometa; OC6 Povećanje razine intermodalnosti; SC1a Unapređenje međunarodne, regionalne i međugradске putničke pristupačnosti; SC1b Unapređenje povezanosti otoka i kontinentskog zaleđa s funkcijama glavnih gravitacijskih centara u Županiji; SC1c Unapređenje pristupačnosti javnog prijevoza; SC2a Uvođenje sustava integriranog prijevoza putnika; SC2b Povećanje kvalitete usluznosti javnog prijevoza; SC3a Promjena raspodjele putnika u korist javnog prijevoza u odnosu na cestovni; SC3b Poboľšati integraciju pomorskog i željezničkog prijevoza u sustav lokalnog i regionalnog prijevoza (putničkog i teretnog); SC4a Unapređenje infrastrukture javnog putničkog prijevoza; SC4b Podizanje razine učinkovitosti i funkcionalnosti prometnog sustava u turističkoj sezoni; SC5a Povećanje učinkoviti financiranja javnog prijevoza; SC5b Smanjenje ukupnih eksternih troškova prometa	Vremenski horizont: Dugoročno Odgovornost: MMPI, ZŽ, JLS upravitelji infrastrukture

Opis mjere	Ciljevi (veza na TAB.2.1-1)	
<p>M-I-8. Uvođenje Park & Ride sustava</p> <p>Park & Ride sustav predstavlja proširenje sustava javnog prijevoza. Izgradnja parkirališta praktična se u kolodvorima izvan centra grada, pri čemu bi prikladna lokacija za Zadar bila na južnom prilazu gradu uz koji već postoji željeznička infrastruktura. Ljudi mogu koristiti svoj vlastiti automobil do najbližeg željezničkog kolodvora kako bi svoje putovanje nastavili održivim modom prijevoza. Dugoročno, to će dovesti do većeg modalnog udjela za javni prijevoz, koji je izravno povezan s brojem automobila na gradskim ulicama. Ovaj sustav može smanjiti dnevni promet kretanja putnika s automobilima i povećati korištenje javnog prijevoza. Smanjenjem broja automobila na ulicama, sustav će smanjiti emisije CO₂, povećati učinkovitosti Prometnog sustava i dostupnost svih gradskih područja.</p>	<p>OC1 Smanjenje negativnog utjecaja prometa na okoliš; OC2 Unapređenje učinkovitosti i održivosti prometnog sektora; OC3 Povećanje konkurentnosti gospodarstva; OC4 Unapređenje stupnja sigurnosti i zaštite prometa; OC6 Povećanje razine intermodalnosti; SC1b Unapređenje povezanosti otoka i kontinentnog zaleđa s funkcijama glavnih gravitacijskih centara u Županiji; SC1c Unapređenje pristupačnosti javnog prijevoza; SC2a Uvođenje sustava integriranog prijevoza putnika; SC2b Povećanje kvalitete usluznosti javnog prijevoza; SC3a Promjena raspodjele putnika u korist javnog prijevoza u odnosu na cestovni; SC3b Pobojšati integraciju pomorskog i željezničkog prijevoza u sustav lokalnog i regionalnog prijevoza (putničkog i teretnog); SC4a Unapređenje infrastrukture javnog putničkog prijevoza; SC4b Podizanje razine učinkovitosti i funkcionalnosti prometnog sustava u turističkoj sezoni; SC5b Smanjenje ukupnih eksternih troškova prometa</p>	<p>Vremenski horizont: Srednjoročno Odgovornost: ZŽ, JLS</p>
<p>M-I-9. Uređenje svih stajališta javnog prijevoza u skladu s pravilnikom</p> <p>Svi kolodvori i stajališta (uključujući željezničke i autobusne) trebaju biti u skladu s posljednjim sigurnosnim standardima i standardima sveopće pristupačnosti. To znači kako se kolodvori i stajališta koji nisu standardizirani trebaju rekonstruirati u skladu s pravilima sigurnosti, dostupnosti i drugim važnih standardima koji se odnose na specifični tip stanice (autobusne stanice, željeznička službena mjesta). Kolodvori i stajališta u urbanim dijelovima moraju imati informacijske ploče, tzv."displeje", s prikazom svih relevantnih informacija za putnike u realnom vremenu te višejezične mape javne prometne mreže i vozne redove.</p>	<p>OC2 Unapređenje učinkovitosti i održivosti prometnog sektora; OC3 Povećanje konkurentnosti gospodarstva; OC4 Unapređenje stupnja sigurnosti i zaštite prometa; SC1a Unapređenje međunarodne, regionalne i međugradske putničke pristupačnosti; SC1b Unapređenje povezanosti otoka i kontinentnog zaleđa s funkcijama glavnih gravitacijskih centara u Županiji; SC1c Unapređenje pristupačnosti javnog prijevoza; SC2a Uvođenje sustava integriranog prijevoza putnika; SC2b Povećanje kvalitete usluznosti javnog prijevoza; SC3a Promjena raspodjele putnika u korist javnog prijevoza u odnosu na cestovni; SC3b Pobojšati integraciju pomorskog i željezničkog prijevoza u sustav lokalnog i regionalnog prijevoza (putničkog i teretnog); SC4a Unapređenje infrastrukture javnog putničkog prijevoza; SC4b Podizanje razine učinkovitosti i funkcionalnosti prometnog sustava u turističkoj sezoni; SC5b Smanjenje ukupnih eksternih troškova prometa</p>	<p>Vremenski horizont: Srednjoročno Odgovornost: ZŽ, JLS, upravitelji infrastrukture</p>
<p>M-I-10. Povećati broj prometnih traka rezerviranih za vozila javnog prijevoza</p> <p>Za povećanje prosječne brzine vozila javnog gradskog prijevoza u gradovima, potrebno je osigurati određeni broj cestovnih traka rezerviranih samo vozilima javnog prijevoza, svugdje gdje fizički prostor to dopušta. U globalnom smislu, ova mjera bi trebala smanjiti prosječno vrijeme putovanja. To će imati pozitivan utjecaj na prometne gužve, samom promjenom načina prijevoza (s privatnog, na javni) za čim veći broj korisnika prometnog sustava. Navedene trake poželjno je implementirati na način da se prenamjene postojeće kolničke trake ili da iste budu rezervirane za javni promet samo u određenim danima i u određenom vremenu.</p>	<p>OC2 Unapređenje učinkovitosti i održivosti prometnog sektora; OC3 Povećanje konkurentnosti gospodarstva; OC4 Unapređenje stupnja sigurnosti i zaštite prometa; SC1b Unapređenje povezanosti otoka i kontinentnog zaleđa s funkcijama glavnih gravitacijskih centara u Županiji; SC2b Povećanje kvalitete usluznosti javnog prijevoza; SC3a Promjena raspodjele putnika u korist javnog prijevoza u odnosu na cestovni; SC4a Unapređenje infrastrukture javnog putničkog prijevoza; SC5b Smanjenje ukupnih eksternih troškova prometa.</p>	<p>Vremenski horizont: Srednjoročno Odgovornost: ZŽ, JLS</p>

Opis mjere	Ciljevi (veza na TAB.2.1-1)	
<p>M-I-11. Razvoj terminala za punjenje električnih vozila</p> <p>Zbog sve većeg broja električnih vozila, postoji potreba za električnim stanicama za punjenje, koje bi trebale biti opremljene s najnovijim tehnologijama i nuditi brzo i pouzdano punjenje. U početku parkirna mjesta s mogućnošću punjenja mogu biti smještena na često posjećene lokacije kao što su gradske garaže ili u trgovačkim centrima ili na parkiralištima uz samu jezgru grada, gdje se za takva vozila ne bi naplaćivalo parkiranje. Nakon toga, mreža bi trebala biti proširena na ostala područja gdje već postoji odgovarajuća infrastruktura i pružati module za punjenje koji se mogu koristiti za dijeljenje automobila sustav ili električnih bicikala. Osim toga, potrebno je osigurati i određeni broj mjesta za punjenje i na terminalima gdje se čeka ukrcaj vozila u trajekte, sa osiguranom prednošću ulaska tih vozila na trajekt, poželjno bez naplate trajektne karte za vozilo.</p>	<p>OC1 Smanjenje negativnog utjecaja prometa na okoliš; OC2 Unapređenje učinkovitosti i održivosti prometnog sektora; OC3 Povećanje konkurentnosti gospodarstva; OC4 Unapređenje stupnja sigurnosti i zaštite prometa</p>	<p>Vremenski horizont: Srednjoročno Odgovornost: ZŽ, JLS</p>
<p>M-I-12. Implementacija ITS tehnologije na glavnim cestovnim pravcima</p> <p>ITS rješenja na glavnim cestovnim pravcima će pomoći pri upravljanju visoke razine prometa i tereta da se smanje zagušenja i prometne nesreće. Informacije u realnom vremenu mogu biti pružene kontrolnim centrima u prometu i korisnicima. Upravljanje prometom, sustavi kontrole i infrastruktura obuhvaćaju inteligentni nadzor vozila, adaptivnu kontrolu prometa, upravljanje nesrećama i informacijski sustav za putnike, za autoceste i državne ceste, kako bi se osigurale integrirane operacije. Cijeli Zadar i okolni dio koji gravitira Zadru morao biti pokriven kamerama s mogućnosti korekcije semaforских signala prema potrebi prometa iz jednog centra koji ima dobar pregled nad cijelom prometnom situacijom šireg područja. Sustavi kontrole prometa u gradu moraju biti usku povezani sa takvim sustavima HAC-a i HC-a.</p>	<p>OC1 Smanjenje negativnog utjecaja prometa na okoliš; OC2 Unapređenje učinkovitosti i održivosti prometnog sektora; OC3 Povećanje konkurentnosti gospodarstva; OC4 Unapređenje stupnja sigurnosti i zaštite prometa; OC5 Unapređenje razine upravljanja prometnim sustavom prema načelima ekonomske i društvene učinkovitosti; OC7 Unapređenje procesa prikupljanja i upravljanja prometnim podacima; SC1a Unapređenje međunarodne, regionalne i međugradske putničke pristupačnosti; SC1b Unapređenje povezanosti otoka i kontinentskog zaleđa s funkcijama glavnih gravitacijskih centara u Županiji; SC1c Unapređenje pristupačnosti javnog prijevoza; SC2b Povećanje kvalitete uslužnosti javnog prijevoza; SC2c Povećanje razine informiranosti putnika i dostupnosti informacija o javnom prijevozu među turistima; SC3a Promjena raspodjele putnika u korist javnog prijevoza u odnosu na cestovni; SC3b Poboljšati integraciju pomorskog i željezničkog prijevoza u sustav lokalnog i regionalnog prijevoza (putničkog i teretnog), SC4a Unapređenje infrastrukture javnog putničkog prijevoza, SC4b Podizanje razine učinkovitosti i funkcionalnosti prometnog sustava u turističkoj sezoni; SC5b Smanjenje ukupnih eksternih troškova prometa</p>	<p>Vremenski horizont: Srednjoročno Odgovornost: ZŽ, JLS, Županijska uprava za ceste HC, HAC</p>
<p>M-I-13. Prilagodba infrastrukture osobama s posebnim potrebama</p> <p>Postojeća infrastruktura na kolodvorima, stajalištima i parkiralištima treba biti prilagođena olakšavanju ulaza/izlaza osobama sa smanjenom mobilnosti, u cilju povećanja pristupačnosti i učinkovitosti prijevoza takvih osoba. Prilagodba na kolodvorima podrazumijeva izgradnju liftova, pokretnih stepenica, toaleta sa pristupom za invalidska kolica te implementaciju zvučnih informativnih najava.</p>	<p>OC4 Unapređenje stupnja sigurnosti i zaštite prometa; SC1c Unapređenje pristupačnosti javnog prijevoza; SC2a Uvođenje sustava integriranog prijevoza putnika; SC2b Povećanje kvalitete uslužnosti javnog prijevoza; SC2c Povećanje razine informiranosti putnika i dostupnosti informacija o javnom prijevozu među turistima; SC3a Promjena raspodjele putnika u korist javnog prijevoza u odnosu na cestovni; SC3b Poboljšati integraciju pomorskog i željezničkog prijevoza u sustav lokalnog i regionalnog prijevoza (putničkog i teretnog); SC4a Unapređenje infrastrukture javnog putničkog prijevoza; SC4c Unapređenje infrastrukture i organizacije prometa u mirovanju</p>	<p>Vremenski horizont: Srednjoročno Odgovornost: ZŽ, JLS, upravitelji infrastrukture</p>

Opis mjere	Ciljevi (veza na TAB.2.1-1)	
M-I-14. Izgradnja informacijske infrastrukture za upravljanje sustavom i kvalitetno informiranje korisnika		
<p>Pružiti točne i pravodobne informacije za prijevoz korisnicima je kritični element poslovanja i upravljanja transportnim sustavom. Razvoj sustava uključuje uvođenje mobilnih aplikacija, prikazivanje informacija o postajama, postojanje web stranice s jednostavnim rasporedima, ugrađene informacijske sustave u svim vozilima itd. Takav informacijska infrastruktura će unaprijediti rad i upravljanje cijelim prometnim sustavom i pružiti veću pouzdanost i "user friendly" uslugu putnicima te omogućiti objedinjavanje svih načina prilaska gradu kroz jednostavnu, dostupnu i višejezičnu Internet platformu.</p>	<p>OC2 Unapređenje učinkovitosti i održivosti prometnog sektora; OC3 Povećanje konkurentnosti gospodarstva; OC5 Unapređenje razine upravljanja prometnim sustavom prema načelima ekonomske i društvene učinkovitosti; OC7 Unapređenje procesa prikupljanja i upravljanja prometnim podacima; SC1a Unapređenje međunarodne, regionalne i međugradske putničke pristupačnosti; SC1b Unapređenje povezanosti otoka i kontinentuskog zaleđa s funkcijama glavnih gravitacijskih centara u Županiji; SC2b Povećanje kvalitete usluznosti javnog prijevoza; SC2c Povećanje razine informiranosti putnika i dostupnosti informacija o javnom prijevozu među turistima; SC3a Promjena raspodjele putnika u korist javnog prijevoza u odnosu na cestovni; SC5b Smanjenje ukupnih eksternih troškova prometa.</p>	<p>Vremenski horizont: Srednjoročno Odgovornost: ZŽ, JLS, upravitelji infrastrukture, prijevoznici</p>
M-I-15. Postavljanje naprava za smirivanje prometa		
<p>Postavljanjem fizičkih prepreka (unutar urbanih cjelina) ili inteligentnih sustava za smirivanje prometa (u manjim sredinama ili na državnim cestama) značajno se utječe na povećanje sigurnosti odvijanja prometa, a posebno se povećava sigurnost za pješake i bicikliste.</p>	<p>OC2 Unapređenje učinkovitosti i održivosti prometnog sektora; OC4 Unapređenje stupnja sigurnosti i zaštite prometa</p>	<p>Vremenski horizont: Kratkoročno Odgovornost: ZŽ, JLS, Upravitelji infrastrukture</p>
M-I-16. Uređenje parkirališta u skladu sa zakonskom regulativom i propisima		
<p>Postojeću infrastrukturu parkirališta potrebno je urediti u skladu sa važećom zakonskom legislativom i pravilnicima, što se prvenstveno odnosi na asfaltiranje istih, osiguranje kvalitetne odvodnje oborinskih voda sa primarnim pročišćavanjem, uređenje ulaza i izlaza, postavljanje kamera za detekciju registarskih pločica, postavljanje sustava koji doprinose ubrzanju i automatizaciji naplate, sađenje zelenila koje osigurava hlad, itd. Preporuča se na i izgradnja električnih stanica s najnovijim tehnologijama koje jamče brzo i pouzdano punjenje na najatraktivnijim parkirnim mjestima na javnim parkiralištima, pri čemu se za takva električna vozila ne bi naplaćivalo parkiranje.</p>	<p>OC2 Unapređenje učinkovitosti i održivosti prometnog sektora; OC4 Unapređenje stupnja sigurnosti i zaštite prometa; SC4c Unapređenje infrastrukture i organizacije prometa u mirovanju</p>	<p>Vremenski horizont: Kratkoročno Odgovornost: ZŽ, JLS</p>
M-I-17. Implementacija zona smirenog prometa te shared space zona u gradskim i turističkim središtima prostornog obuhvata		
<p>Iako bi strogo odvajanje prometa značajno povećalo sigurnost prometovanja i povećalo mobilnost, u prvom redu pješaka i biciklista, ponekad je to jednostavno nemoguće izvesti zbog prostornih ograničenja ili sezone potražnje. U tom kontekstu, zone smirenog prometa, kao i shared space zone u starim dijelovima gradova, manjim mjestima ili turističkim centrima mogu predstavljati optimalno rješenje, pogotovo ako se njihova regulacija mijenja tijekom vremena, odnosno prilagođava stvarnim potrebama lokalnog stanovništva i turista.</p>	<p>OC1 Smanjenje negativnog utjecaja prometa na okoliš; OC2 Unapređenje učinkovitosti i održivosti prometnog sektora; OC3 Povećanje konkurentnosti gospodarstva; OC4 Unapređenje stupnja sigurnosti i zaštite prometa; OC5 Unapređenje razine upravljanja prometnim sustavom prema načelima ekonomske i društvene učinkovitosti; OC6 Povećanje razine intermodalnosti; SC1a Unapređenje međunarodne, regionalne i međugradske putničke pristupačnosti; SC1b Unapređenje povezanosti otoka i kontinentuskog zaleđa s funkcijama glavnih gravitacijskih centara u Županiji; SC2a Uvođenje sustava integriranog prijevoza putnika; SC2b Povećanje kvalitete usluznosti javnog prijevoza; SC3a Promjena raspodjele putnika u korist javnog prijevoza u odnosu na cestovni; SC4b Podizanje razine učinkovitosti i funkcionalnosti prometnog sustava u turističkoj sezoni; SC5b Smanjenje ukupnih eksternih troškova prometa</p>	<p>Vremenski horizont: Kratkoročno Odgovornost: JLS</p>

Opis mjere	Ciljevi (veza na TAB.2.1-1)	
<p>M-I-18. Utvrđivanje mogućnosti rehabilitaciju željezničke infrastrukture</p> <p>Najvažnija željeznička pruga u kontekstu unutar županijske povezanosti Zadarske županije i povezanosti luke Gaženica sa Srednjom Europom je željeznička pruga M606 Knin-Zadar, približne dužine unutar županije od 60 km, na kojoj se odvija samo teretni promet u minimalnom obujmu. Tek će se nakon izrade studijske dokumentacije koja bi trebala uključivati izradu Studije modernizacije, Studije izvodljivosti predloženih varijantnih rješenja s izborom optimalne varijante, Ekonomsko-financijska analize odabranog varijantnog rješenja, Studije utjecaja na okoliš za odabrano varijantno rješenje ocijeniti isplativost i provedivost modernizacije, ali i svi ostali aspekti kao što su izmještanje dijela trase iz Bibinja te izrada novih dijelova teretne luke u Gaženici ili nekog drugoj poslovnoj zoni kao i izgradnju putničkog stajališta kao vezu sa postojećim putničkim terminalom u luci Gaženica. Prilikom izrade studijske dokumentacije potrebno će biti percipirati i dijelove ovog Prometnog masterplana, budući se pojedine mjere pa i ciljevi dijelom oslanjaju i ovise o željezničkom prometu, te se u tom smislu, a obzirom na trenutni status ove pruge, predlaže žumo pokretanje svih radnji unutar izrade studijske dokumentacije koja bi dala osnovne odgovore o budućnosti i potencijalu ove pruge.</p>	<p>OC1 Smanjenje negativnog utjecaja prometa na okoliš; OC2 Unapređenje učinkovitosti i održivosti prometnog sektora; OC3 Povećanje konkurentnosti gospodarstva; OC4 Unapređenje stupnja sigurnosti i zaštite prometa; OC5 Unapređenje razine upravljanja prometnim sustavom prema načelima ekonomske i društvene učinkovitosti; OC6 Povećanje razine intermodalnosti; SC1a Unapređenje međunarodne, regionalne i međugradske putničke pristupačnosti; SC1b Unapređenje povezanosti otoka i kontinentnog zaleđa s funkcijama glavnih gravitacijskih centara u Županiji; SC2a Uvođenje sustava integriranog prijevoza putnika; SC2b Povećanje kvalitete usluznosti javnog prijevoza; SC3a Promjena raspodjele putnika u korist javnog prijevoza u odnosu na cestovni; SC3b Poboľšati integraciju pomorskog i željezničkog prijevoza u sustav lokalnog i regionalnog prijevoza (putničkog i teretnog); SC4b Podizanje razine učinkovitosti i funkcionalnosti prometnog sustava u turističkoj sezoni; SC5b Smanjenje ukupnih eksternih troškova prometa</p>	<p>Vremenski horizont: Dugoročno Odgovornost: MMPI, ŽŽ</p>
<p>M-I-19. Razvoj optimalnih načina povezivanja kopna i otoka Zadarskog arhipelaga</p> <p>Otok Ugljan je zbog brojnih trajektnih veza i dnevne migracije radnog stanovništva i učenika (najprometnija putnička linija na Jadranu), u načelu prigradska zona grada Zadra. Kako bi Ugljan postao dio Zadra, potrebno je izgraditi čvrstu vezu između Ugljana i kopna. Čvrsta veza moguća je izgradnjom mosta ili podmorskog tunela. To će se odrediti izradom daljnje studijsko-projektne dokumentacije na osnovi niza tehničkih, ekonomskih i drugih parametara. Izgradnjom ovakve veze otvorile bi se mogućnosti razvoja (demografskog, gospodarskog, turističkog...) i svih ostalih udaljenijih otoka Zadarskog arhipelaga, Optimalni način povezivanja otoka Zadarskog arhipelaga odredit će se pri izradi daljnje studijsko – projektne dokumentacije, za što se preporuča žurna izrada.</p>	<p>OC2 Unapređenje učinkovitosti i održivosti prometnog sektora; OC3 Povećanje konkurentnosti gospodarstva; OC4 Unapređenje stupnja sigurnosti i zaštite prometa; SC1a Unapređenje međunarodne, regionalne i međugradske putničke pristupačnosti; SC1b Unapređenje povezanosti otoka i kontinentnog zaleđa s funkcijama glavnih gravitacijskih centara u Županiji; SC4b Podizanje razine učinkovitosti i funkcionalnosti prometnog sustava u turističkoj sezoni</p>	<p>Vremenski horizont: Dugoročno Odgovornost: MMPI, ŽŽ</p>
<p>M-I-20. Nastavak modernizacije sustava luka međunarodnog, nacionalnog i županijskog značaja</p> <p>Mjera se prvenstveno odnosi na uređenje lučkog područja luke Gaženica (dio TEN-T mreže) u segmentu teretnog i putničkog prometa, u funkciji intermodalnog čvora, ali i na niz manjih luka čiji položaj omogućuje daljnji razvoj i modernizaciju, u kojima je –potrebno predvidjeti odgovarajuće kapacitete za prihvat otpada s brodova, u potrebnom obuhvatu uređaje za obradu otpadnih voda te mjere sprječavanja nastanka izvanrednih događaja, kao i mjere za širenja posljedica istih, ukoliko do njih dođe.</p>	<p>OC2 Unapređenje učinkovitosti i održivosti prometnog sektora; OC3 Povećanje konkurentnosti gospodarstva; OC4 Unapređenje stupnja sigurnosti i zaštite prometa; OC5 Unapređenje razine upravljanja prometnim sustavom prema načelima ekonomske i društvene učinkovitosti; OC6 Povećanje razine intermodalnosti; SC1a Unapređenje međunarodne, regionalne i međugradske putničke pristupačnosti; SC1b Unapređenje povezanosti otoka i kontinentnog zaleđa s funkcijama glavnih gravitacijskih centara u Županiji; SC2b Povećanje kvalitete usluznosti javnog prijevoza; SC2d Poboľšanje percepcije i podizanje svijesti o prednostima korištenja JP; SC3b Poboľšati integraciju pomorskog i željezničkog prijevoza u sustav lokalnog i regionalnog prijevoza (putničkog i teretnog); SC3c Povećati pouzdanost pomorskog prometa (javnog prijevoza i opskrbnih lanaca) u otežavajućim vremenskim uvjetima; SC4b Podizanje razine učinkovitosti i funkcionalnosti prometnog sustava u turističkoj sezoni; SC5b Smanjenje ukupnih eksternih troškova prometa</p>	<p>Vremenski horizont: Srednjoročno Odgovornost: MMPI, ŽŽ, JLS, Upravitelji infrastrukture</p>

Opis mjere	Ciljevi (veza na TAB.2.1-1)	
<p>M-I-21 Kompletiranje sustava luka nautičkog turizma</p> <p>Nautički turizam dio je vrlo važni dio općeg turističkog koji zadnjih godina znatno mijenja strukturu i karakter ukupnog turističkog prometa. Nautičari, kao vlasnici plovila ili samo korisnici plovila, najčešće traže i potpunu uslugu za sebe i za svoje plovilo. Sve veća potražnja za stalnim vezom i broj tranzitnih plovila pred Zadarsku županiju postavlja nove izazove za uređenjem uređenjem sustava luka nautičkog turizma državnog i županijskog značaja na području Funkcionalne regije. Prije daljnjih koraka nužno je u okviru izrade studijske dokumentacije sagledati postojeće kapacitete, kapacitete u izgradnji te planirane i prostornim planom predviđene kapacitete te napraviti sveobuhvatnu analizu realnih potreba i mogućnosti uz zadržavanje zaštićenosti krajolika kao jednog od glavnih aduta koji privlači nautičara na ovaj dio Jadrana.</p>	<p>OC2 Unapređenje učinkovitosti i održivosti prometnog sektora; OC3 Povećanje konkurentnosti gospodarstva; OC4 Unapređenje stupnja sigurnosti i zaštite prometa; SC3c Povećati pouzdanost pomorskog prometa u otežavajućim vremenskim uvjetima</p>	<p>Vremenski horizont: Srednjoročno Odgovornost: MMPI, ZŽ, JLS</p>
<p>M-I-22. Izrada Studije izvodljivosti za izgradnju obilaznih dionica državnih i ostalih prometno opterećenih cesta oko središta populacijski najvećih i turistički najrazvijenijih naselja u priobalnoj zoni</p> <p>Osim izražene potrebe za izgradnjom zaobilaznice Grada Zadra, izradom studijske dokumentaciju treba definirati i potrebu za izgradnjom obilaznica cijelog niza manjih i većih priobalnih naselja, prvenstveno turistički aktivnih, u cilju rasterećenja već zagušenih priobalnih prometnica. Razlozi zaobilaska su prvenstveno povećanje sigurnosti odvijanja prometa smanjenjem udjela tranzitnog prometa i povećanje brzine putovanja, te povećanje atraktivnosti pojedinih dijelova županije. Kroz ovu mjeru potrebno je sagledati i projekt izgradnje nove državne ceste na Ugljanu sa spojem na most Ždrelac i otok Pašman.</p>	<p>OC1 Smanjenje negativnog utjecaja prometa na okoliš; OC2 Unapređenje učinkovitosti i održivosti prometnog sektora; OC3 Povećanje konkurentnosti gospodarstva; OC4 Unapređenje stupnja sigurnosti i zaštite prometa; SC1a Unapređenje međunarodne, regionalne i međugradske putničke pristupačnosti; SC1b Unapređenje povezanosti otoka i kontinentnog zaleđa s funkcijama glavnih gravitacijskih centara u Županiji; SC4b Podizanje razine učinkovitosti i funkcionalnosti prometnog sustava u turističkoj sezoni</p>	<p>Vremenski horizont: Dugoročno Odgovornost: MMPI, ZŽ, JLS</p>
<p>M-I-23. Uređenje autobusnih stanica prema minimalnim tehničkim uvjetima</p> <p>Kao osnovna i jedna od jednostavnije provedivih mjera predlaže se uređenje autobusnih stanica javnog prijevoza prema minimalnim tehničkim uvjetima, kako bi se poboljšala njihova funkcionalnost i kako uklonio njihov neatraktivni izgled kojim odbijaju putnika od korištenja javnog prijevoza</p>	<p>OC2 Unapređenje učinkovitosti i održivosti prometnog sektora; OC3 Povećanje konkurentnosti gospodarstva; OC4 Unapređenje stupnja sigurnosti i zaštite prometa; SC1a Unapređenje međunarodne, regionalne i međugradske putničke pristupačnosti; SC1b Unapređenje povezanosti otoka i kontinentnog zaleđa s funkcijama glavnih gravitacijskih centara u Županiji; SC1c Unapređenje pristupačnosti javnog prijevoza; SC2b Povećanje kvalitete uslužnosti javnog prijevoza; SC3a Promjena raspodjele putnika u korist javnog prijevoza u odnosu na cestovni; SC4a Unapređenje infrastrukture javnog putničkog prijevoza; SC4b Podizanje razine učinkovitosti i funkcionalnosti prometnog sustava u turističkoj sezoni; SC5b Smanjenje ukupnih eksternih troškova prometa</p>	<p>Vremenski horizont: Kratkoročno Odgovornost: ZŽ, JLS</p>
<p>M-I-24. Izrada studija regulacija prometa u sezoni</p> <p>Obzirom na izrazitu sezonalnost velikog dijela prostora koji pokriva ovaj Prometni Master plan, nužno je izraditi kvalitetnu i prilagodljivu studiju regulacije prometa u sezoni, sa svim uobičajenim scenarijima koji se događaju tokom sezone, a sve kao podloga za daljnju integraciju upravljanja prometom, kroz moderne oblike kontrole i mogućnost prilagodbe u realnom vremenu.</p>	<p>OC1 Smanjenje negativnog utjecaja prometa na okoliš; OC2 Unapređenje učinkovitosti i održivosti prometnog sektora; OC3 Povećanje konkurentnosti gospodarstva; OC4 Unapređenje stupnja sigurnosti i zaštite prometa; OC5 Unapređenje razine upravljanja prometnim sustavom prema načelima ekonomske i društvene učinkovitosti; SC1a Unapređenje međunarodne, regionalne i međugradske putničke pristupačnosti; SC1b Unapređenje povezanosti otoka i kontinentnog zaleđa s funkcijama glavnih gravitacijskih centara u Županiji; SC4b Podizanje razine učinkovitosti i funkcionalnosti prometnog sustava u turističkoj sezoni; SC5b Smanjenje ukupnih eksternih troškova prometa</p>	<p>Vremenski horizont: Srednjoročno Odgovornost: ZŽ, JLS</p>

Opis mjere	Ciljevi (veza na TAB.2.1-1)	
M-I-25. Paralelni poljski putovi uz državne ceste u poljoprivredno intenzivnim zonama		
Ovakvi putovi značajni su faktor sigurnosti odvijanja prometa te je iste potrebno predvidjeti i realizirati u skladu i dogovoru sa jedinicama lokalne samouprave kao i poljoprivrednim zadrugama i pojedincima. Dobro osmišljeni i projektirani paralelni poljski putovi mogu poslužiti i kao protu požarni putovi, pješačke i biciklističke staze te kao turističke rute do nekih znamenitosti.	OC1 Smanjenje negativnog utjecaja prometa na okoliš; OC2 Unapređenje učinkovitosti i održivosti prometnog sektora; OC3 Povećanje konkurentnosti gospodarstva; OC4 Unapređenje stupnja sigurnosti i zaštite prometa; SC1c Unapređenje pristupačnosti javnog prijevoza; SC5b Smanjenje ukupnih eksternih troškova prometa	Vremenski horizont: Srednjoročno Odgovornost: ZŽ, JLS Upravitelji infrastrukturom
M-I-26. Izrada studijske dokumentacije za daljnji razvoj zračnog prometa u smislu intermodalnog prijevoza		
Razvoj zračnoga prometa u Republici Hrvatskoj, a to uključuje Zračnu luku Zadar, treba se temeljiti na modelu poslovanja koji se razvija u strateškom pravcu izgradnjom novih kapaciteta na području Zračne luke Zadar kao segmenta intermodalnog transporta, a u okviru projekta izgradnje jedinstvenog intermodalnog prometnog sustava na području EU. Intermodalni sustav značajno utječe na smanjenje operativnih troškova putovanja, smanjenje vremena putovanja, povećanje društvene i ekološke svijesti te u konačnici i razvoj mobilnosti promatranog područja. Potreba za izgradnjom studijske analize utemeljena je kao dio promišljanja sustavnog i kvalitetnog unaprjeđenja prometnog sustava u cilju povezivanja Zadarske Županije s udaljenim područjima	OC1 Smanjenje negativnog utjecaja prometa na okoliš; OC2 Unapređenje učinkovitosti i održivosti prometnog sektora; OC3 Povećanje konkurentnosti gospodarstva; OC4 Unapređenje stupnja sigurnosti i zaštite prometa;	Vremenski horizont: Srednjoročno Odgovornost: ZŽ, JLS
M-O-1. Uvođenje usluge javnog prijevoza na zahtjev		
U područjima gdje uvođenje konvencionalnog voznog reda nije moguće zbog nedostatne prijevozne potražnje (manja naselja) uspostavlja se usluga "prijevoza na zahtjev". Usluga omogućuje povezanost manjih naselja sa sustavom javnog prijevoza te je integrirana sa ostatkom sustava JP-a. Ova mjera treba doprinijeti povećanju komercijalne brzine javnog prijevoza kako bi korisnički izbor sve više išao prema opciji korištenja javnog prijevoza.	OC1 Smanjenje negativnog utjecaja prometa na okoliš; OC2 Unapređenje učinkovitosti i održivosti prometnog sektora; SC1a Unapređenje međunarodne, regionalne i međugradske putničke pristupačnosti; SC1b Unapređenje povezanosti otoka i kontinentnog zaleđa s funkcijama glavnih gravitacijskih centara u Županiji; SC2c Povećanje razine informiranosti putnika i dostupnosti informacija o javnom prijevozu među turistima; SC4b Podizanje razine učinkovitosti i funkcionalnosti prometnog sustava u turističkoj sezoni; SC5b Smanjenje ukupnih eksternih troškova prometa	Vremenski horizont: Srednjoročno Odgovornost: ZŽ, JLS
M-O-2. Uvođenje zajedničkog tarifnog sustava		
Uvođenje zajedničkog tarifnog sustava omogućava korištenje svih prijevoznih modova uključenih u sustav IPP-a (željeznica, autobusni prijevoz, car sharing sustav, sustavi javnih bicikala itd...), uz zajedničku tarifu i prijevoznu kartu. Zajednički tarifni sustav omogućuje jednostavno korištenje JP-a, povećava njegovu popularnost što za posljedicu ima smanjeno korištenje automobila, a time i smanjenje prometnih gužvi.	OC1 Smanjenje negativnog utjecaja prometa na okoliš; OC6 Povećanje razine intermodalnosti; SC1a Unapređenje međunarodne, regionalne i međugradske putničke pristupačnosti; SC1b Unapređenje povezanosti otoka i kontinentnog zaleđa s funkcijama glavnih gravitacijskih centara u Županiji; SC1c Unapređenje pristupačnosti javnog prijevoza; SC2a Uvođenje sustava integriranog prijevoza putnika; SC2b Povećanje kvalitete usluznosti javnog prijevoza; SC2d Poboljšanje percepcije i podizanje svijesti o prednostima korištenja javnog prijevoza; SC3a Promjena raspodjele putnika u korist javnog prijevoza u odnosu na cestovni; SC4b Podizanje razine učinkovitosti i funkcionalnosti prometnog sustava u turističkoj sezoni	Vremenski horizont: Srednjoročno Odgovornost: ZŽ, JLS, prijevoznici

Opis mjere	Ciljevi (veza na TAB.2.1-1)	
<p>M-O-3. Uvođenje integriranog taktog voznog reda</p> <p>Uvođenje taktog voznog reda u željezničkom i autobusnom sustavu ukoliko je interval slijeđenja dulji od 10 minuta. Potrebno je koristiti intervale od 10, 20, 30 i 60 minuta. Takvi intervali u obliku voznog reda lako su pamtljivi što krajnjim korisnicima omogućuje jednostavnije korištenje javnog gradskog prijevoza. Također, potrebna je integracija voznih redova svih modova javnog prijevoza. Osnovu prijevoza čini željeznički sustava i na njega se nadovezuju ostali sustavi. Prilikom integracije potrebno je voditi računa o vremenima potrebnima za promjenu prijevoznog sredstva na intermodalnim terminalima. Na taj se način olakšava korištenje sustava javnog prijevoza te smanjuje ukupno vrijeme putovanja što za korisnika predstavlja jedan od glavnih uvjeta pri odabiru načina prijevoza.</p>	<p>OC2 Unapređenje učinkovitosti i održivosti prometnog sektora; OC3 Povećanje konkurentnosti gospodarstva; SC1a Unapređenje međunarodne, regionalne i međugradske putničke pristupačnosti; SC1b Unapređenje povezanosti otoka i kontinentnog zaleđa s funkcijama glavnih gravitacijskih centara u Županiji; SC1c Unapređenje pristupačnosti javnog prijevoza; SC2a Uvođenje sustava integriranog prijevoza putnika; SC2b Povećanje kvalitete usluznosti javnog prijevoza; SC3a Promjena raspodjele putnika u korist javnog prijevoza u odnosu na cestovni; SC4b Podizanje razine učinkovitosti i funkcionalnosti prometnog sustava u turističkoj sezoni; SC5b Smanjenje ukupnih eksternih troškova prometa</p>	<p>Vremenski horizont: Srednjoročno Odgovornost: Prijevoznici</p>
<p>M-O-4 Uvođenje "car sharing" sustava</p> <p>Car sharing sustav je sustav javnih automobila integriran u sustav javnog prijevoza. Uvođenje sustava provodi se u cilju povećanja mobilnosti unutar grada na održiv i ekološki prihvatljiv način. Sustav može biti osnovan kao gradsko poduzeće ili za njega može biti dana koncesija. Ova mjera rezultirat će smanjenim broja vozila unutar grada, u povećanjem mobilnosti stanovnika, poštujući ekološku prihvatljivost i održivost.</p>	<p>OC1 Smanjenje negativnog utjecaja prometa na okoliš; OC2 Unapređenje učinkovitosti i održivosti prometnog sektora; OC3 Povećanje konkurentnosti gospodarstva; OC4 Unapređenje stupnja sigurnosti i zaštite prometa; SC1a Unapređenje međunarodne, regionalne i međugradske putničke pristupačnosti; SC1b Unapređenje povezanosti otoka i kontinentnog zaleđa s funkcijama glavnih gravitacijskih centara u Županiji; SC1c Unapređenje pristupačnosti javnog prijevoza; SC4b Podizanje razine učinkovitosti i funkcionalnosti prometnog sustava u turističkoj sezoni.</p>	<p>Vremenski horizont: Srednjoročno Odgovornost: ZŽ, JLS</p>
<p>M-O-5. Daljnji razvoj sustava javnih bicikala</p> <p>Bicikli u ovom sustavu dostupni su svima tijekom cijelog dana i korisnik može ostavljati bicikl na bilo kojem terminalu u gradu. Sustav će pružiti odličnu alternativu automobilu na kraćim udaljenostima (5-7km) čime se smanjuje motorizirani promet u gradovima. Sustav javnih bicikala trebao bih imati dobro razvijenu mrežu terminala kako bi ga moglo koristiti što više korisnika.</p>	<p>OC1 Smanjenje negativnog utjecaja prometa na okoliš; OC2 Unapređenje učinkovitosti i održivosti prometnog sektora; OC3 Povećanje konkurentnosti gospodarstva; OC4 Unapređenje stupnja sigurnosti i zaštite prometa; OC6 Povećanje razine intermodalnosti; SC1c Unapređenje pristupačnosti javnog prijevoza; SC2a Uvođenje sustava integriranog prijevoza putnika; SC2b Povećanje kvalitete usluznosti javnog prijevoza; SC2c Povećanje razine informiranosti putnika i dostupnosti informacija o javnom prijevozu među turistima; SC2d Poboljšanje percepcije i podizanje svijesti o prednostima korištenja JP; SC3a Promjena raspodjele putnika u korist javnog prijevoza u odnosu na cestovni; SC4b Podizanje razine učinkovitosti i funkcionalnosti prometnog sustava u turističkoj sezoni; SC5b Smanjenje ukupnih eksternih troškova prometa</p>	<p>Vremenski horizont: Srednjoročno Odgovornost: ZŽ, JLS</p>
<p>M-O-6. Uvođenje novih kanala za prodaju karata</p> <p>U cijelom sustavu mreže javnog prijevoza treba primijeniti nove kanale za prodaju karata. Primjeri su: strojevi za kupnju ulaznica, internet ulaznice, mobilna aplikacija za ulaznice, beskontaktna ulaznica i slično. Novi kanali prodaje će poboljšati dostupnost ulaznica i ponuditi pojednostavljen i "user friendly" sustav za sve vrste putnika (redovite putnike, turiste i slično).</p>	<p>OC2 Unapređenje učinkovitosti i održivosti prometnog sektora; OC3 Povećanje konkurentnosti gospodarstva; OC4 Unapređenje stupnja sigurnosti i zaštite prometa; OC6 Povećanje razine intermodalnosti; SC1c Unapređenje pristupačnosti javnog prijevoza; SC2a Uvođenje sustava integriranog prijevoza putnika; SC2b Povećanje kvalitete usluznosti javnog prijevoza; SC2c Povećanje razine informiranosti putnika i dostupnosti informacija o javnom prijevozu među turistima; SC3a Promjena raspodjele putnika u korist javnog prijevoza u odnosu na cestovni; SC5b Smanjenje ukupnih eksternih troškova prometa.</p>	<p>Vremenski horizont: Srednjoročno Odgovornost: ZŽ, JLS</p>

Opis mjere	Ciljevi (veza na TAB.2.1-1)	
M-O-7. Uvođenje ekološki prihvatljivih vozila		
Nabavka vozila javnog prijevoza na pogonsko alternativne/kombinirane izvora energije alternativnim/kombiniranim izvorima energije (osnovni cilj prometne politike Europske unije jest smanjenje utjecaja Prometnog sustava na okoliš). Potrebna je implementacija većeg broja vozila - modernizacija voznog parka javnog prijevoza kako bi se povećala energetska učinkovitost i koristila ekološki prihvatljiva vozila.	OC1 Smanjenje negativnog utjecaja prometa na okoliš; OC2 Unapređenje učinkovitosti i održivosti prometnog sektora; OC3 Povećanje konkurentnosti gospodarstva; OC4 Unapređenje stupnja sigurnosti i zaštite prometa; SC2d Poboljšanje percepcije i podizanje svijesti o prednostima korištenja JP; SC5b Smanjenje ukupnih eksternih troškova prometa	Vremenski horizont: Srednjoročno Odgovornost: ZŽ, JLS, Prijevoznici
M-O-8. Uvođenje prioritizacije vozila javnog gradskog prijevoza		
Za bržu uslugu javnog prijevoza koja će za putnike biti atraktivnija treba biti uvedena prioritetizacija vozila javnog prijevoza na raskrižjima. To znači da bi sustav semafora trebao biti integriran s GPS uređajem u autobusima. Kada autobus stiže do raskrižja, semafor automatski postavlja zeleno svjetlo iz smjera kojeg dolazi autobus.	OC2 Unapređenje učinkovitosti i održivosti prometnog sektora; OC3 Povećanje konkurentnosti gospodarstva; SC1a Unapređenje međunarodne, regionalne i međugradske putničke pristupačnosti; SC1b Unapređenje povezanosti otoka i kontinentnog zaleđa s funkcijama glavnih gravitacijskih centara u Županiji; SC2b Povećanje kvalitete usluznosti JP; SC5b Smanjenje ukupnih eksternih troškova prometa	Vremenski horizont: Srednjoročno Odgovornost: ZŽ, JLS, Prijevoznici
M-O-9. Edukacija za građane o učinkovitom i sigurnom načinu korištenja javnog gradskog prijevoza		
Osmišljavanje i organizacija edukacije za građane, posebice za ranjive skupine, o učinkovitom i sigurnom načinu korištenja JP-a. Potreba za uključivanje i davanje potpore civilnim organizacijama i udrugama koja promoviraju prava putnika.	OC1 Smanjenje negativnog utjecaja prometa na okoliš; OC2 Unapređenje učinkovitosti i održivosti prometnog sektora; OC3 Povećanje konkurentnosti gospodarstva; OC4 Unapređenje stupnja sigurnosti i zaštite prometa; OC6 Povećanje razine intermodalnosti; SC2c Povećanje razine informiranosti putnika i dostupnosti informacija o javnom prijevozu među turistima; SC2d Poboljšanje percepcije i podizanje svijesti o prednostima korištenja javnog prijevoza; SC3a Promjena raspodjele putnika u korist javnog prijevoza u odnosu na cestovni	Vremenski horizont: Srednjoročno Odgovornost: ZŽ, JLS, Prijevoznici
M-O-10. Edukacija zaposlenika javnih prijevoznika o ekonomičnoj i sigurnoj vožnji te o komunikaciji s putnicima		
Kako bi prijevoznici u sustavu integriranog javnog prijevoza svojim korisnicima pružili najkvalitetniju uslugu te pravovremenu i kvalitetnu informaciju, biti će potrebno raditi kontinuirane edukacije zaposlenika, kako bi se prvenstveno oni upoznali sa novim uslugama. Sustav integriranog prijevoza biti će na svim strateškim i organizacijskim razinama gospodaren od strane Prometnog ureda/prometne uprave.	OC2 Unapređenje učinkovitosti i održivosti prometnog sektora; SC1a Unapređenje međunarodne, regionalne i međugradske putničke pristupačnosti; SC1b Unapređenje povezanosti otoka i kontinentnog zaleđa s funkcijama glavnih gravitacijskih centara u Županiji; SC2b Povećanje kvalitete usluznosti javnog prijevoza; SC2c Povećanje razine informiranosti putnika i dostupnosti informacija o javnom prijevozu među turistima; SC2d Poboljšanje percepcije i podizanje svijesti o prednostima korištenja javnog prijevoza; SC3a Promjena raspodjele putnika u korist javnog prijevoza u odnosu na cestovni	Vremenski horizont: Srednjoročno Odgovornost: ZŽ, JLS, Prijevoznici
M-O-11. Organiziranje promotivnih kampanja o prednostima javnog prijevoza		
Potreba za promocijom prepoznatljivosti branda javnog prijevoza, pogotovo IPP-a putem raznih medija (plakati, televizija, razne promocije, akcije, radio, novine itd.)	OC1 Smanjenje negativnog utjecaja prometa na okoliš; OC2 Unapređenje učinkovitosti i održivosti prometnog sektora; OC3 Povećanje konkurentnosti gospodarstva; OC4 Unapređenje stupnja sigurnosti i zaštite prometa; OC6 Povećanje razine intermodalnosti; SC2c Povećanje razine informiranosti putnika i dostupnosti informacija o javnom prijevozu među turistima; SC2d Poboljšanje percepcije i podizanje svijesti o prednostima korištenja javnom prijevozu; SC3a Promjena raspodjele putnika u korist javnog prijevoza u odnosu na cestovni	Vremenski horizont: Srednjoročno Odgovornost: ZŽ, JLS, Prijevoznici

Opis mjere	Ciljevi (veza na TAB.2.1-1)	
<p>M-O-12. Izrada Studije reorganizacije javnog prijevoza</p> <p>Studijom reorganizacije javnog prijevoza treba utvrditi koncept nove organizacije linija i stanica javnog prijevoza na način da se proširi opseg obuhvata javnog prijevoza, potencira integriranost različitih modova prometa gdje god je to moguće, poboljša kvaliteta usluge, poveća komercijalna brzina javnog prijevoza i podigne cjelokupna održivost i percepcija sustava javnog prijevoza, uključujući i sigurnosnu pristupačnost javnom prijevozu (pješačenje, biciklizam).</p>	<p>OC2 Unapređenje učinkovitosti i održivosti prometnog sektora; OC3 Povećanje konkurentnosti gospodarstva; OC4 Unapređenje stupnja sigurnosti i zaštite prometa; OC6 Povećanje razine intermodalnosti; SC1a Unapređenje međunarodne, regionalne i međugradske putničke pristupačnosti; SC1b Unapređenje povezanosti otoka i kontinentskog zaleđa s funkcijama glavnih gravitacijskih centara u Županiji; SC1c Unapređenje pristupačnosti javnog prijevoza ; SC2a Uvođenje sustava integriranog prijevoza putnika; SC2b Povećanje kvalitete usluznosti javnog prijevoza; SC3a Promjena raspodjele putnika u korist javnog prijevoza u odnosu na cestovni; SC4a Unapređenje infrastrukture javnog putničkog prijevoza; SC4b Podizanje razine učinkovitosti i funkcionalnosti prometnog sustava u turističkoj sezoni; SC5b Smanjenje ukupnih eksternih troškova prometa</p>	<p>Vremenski horizont: Srednjoročno Odgovornost: ZŽ,</p>
<p>M-O-13. Uvođenje i razvoj koridora za učenike</p> <p>Ulice za školarce predstavljaju rute na kojima djeca mogu hodati sama i na siguran način, s ciljem upoznavanja njihovog susjedstva i poboljšanja osjećaja orijentacije. Mjera predlaže uvođenje projekta "Učeničkih koridora" koji podrazumijeva educiranje stanovništva, osoblja barova, restorana, trgovina i sl. na rutama koje djeca koriste na putu prema školi kako bi se djeci pružio dobar primjer (npr. prilikom prelaska ceste). Uz to na koridorima bi se trebali rješavati svi potencijalni problemi uzimajući u obzir da se njima kreću djeca (npr. ugradnja naprava za smirivanje prometa, povećanje preglednosti, izgradnja zaštitnih ograda i sl.).</p>	<p>OC2 Unapređenje učinkovitosti i održivosti prometnog sektora; OC4 Unapređenje stupnja sigurnosti i zaštite prometa; OC6 Povećanje razine intermodalnosti; SC1a Unapređenje međunarodne, regionalne i međugradske putničke pristupačnosti; SC1b Unapređenje povezanosti otoka i kontinentskog zaleđa s funkcijama glavnih gravitacijskih centara u Županiji; SC2a Uvođenje sustava integriranog prijevoza putnika; SC2b Povećanje kvalitete usluznosti javnog prijevoza; SC3a Promjena raspodjele putnika u korist javnog prijevoza u odnosu na cestovni; SC5b Smanjenje ukupnih eksternih troškova prometa</p>	<p>Vremenski horizont: Srednjoročno Odgovornost: ZŽ, JLS,</p>
<p>M-O-14. Izrada Studije integriranog javnog prijevoza i putnika</p> <p>Studijom je potrebno organizirati uvođenje integriranog sustava prijevoza putnika i tereta svih prometnih vidova na razini Zadarske županije kako bi se definirali svi organizacijski preduvjeti tih oblasti koje bi došle pod zajednički sustav upravljanja uz preuzimanje ovlasti jedinica lokalne samouprave i državnih tijela na području županije, kao i javnih i privatnih logističkih operatera. Studija bi trebala obuhvaćati upravljanje sustavom svih vidova javnog i teretnog gradskog, prigradskog i županijskog prometa. Time bi se stvorio objedinjen sustav koji bi mogao djelovati kroz integrirani sustav javnog i teretnog prijevoza uz kreiranje prometne politike na pojedinim dijelovima prometne mreže u funkciji rasterećenje središta naselja od intenzivnog privatnog sezonskog i uopće teretnog prometa. Ovakva studija bi ujedno doprinijela optimizaciji logističkog transporta čime bi se stvorili preduvjeti za ispravna ulaganja u intermodalne terminale s visokom stopom isplativosti.</p>	<p>OC2 Unapređenje učinkovitosti i održivosti prometnog sektora; OC3 Povećanje konkurentnosti gospodarstva; OC4 Unapređenje stupnja sigurnosti i zaštite prometa, OC5 Unapređenje razine upravljanja prometnim sustavom prema načelima ekonomske i društvene učinkovitosti; OC6 Povećanje razine intermodalnosti; SC1a Unapređenje međunarodne, regionalne i međugradske putničke pristupačnosti; SC1b Unapređenje povezanosti otoka i kontinentskog zaleđa s funkcijama glavnih gravitacijskih centara u Županiji; SC1c Unapređenje pristupačnosti javnog prijevoza; SC2a Uvođenje sustava integriranog prijevoza putnika; SC2b Povećanje kvalitete usluznosti javnog prijevoza; SC3a Promjena raspodjele putnika u korist javnog prijevoza u odnosu na cestovni; SC3b Poboljšati integraciju pomorskog i željezničkog prijevoza u sustav lokalnog i regionalnog prijevoza (putničkog i teretnog); SC4a Unapređenje infrastrukture javnog putničkog prijevoza; SC4b Podizanje razine učinkovitosti i funkcionalnosti prometnog sustava u turističkoj sezoni; SC5b Smanjenje ukupnih eksternih troškova prometa</p>	<p>Vremenski horizont: Srednjoročno Odgovornost: ZŽ</p>

Opis mjere	Ciljevi (veza na TAB.2.1-1)	
<p>M-U-1. Osnivanje prometnog ureda za upravljanje prometom</p> <p>Osnivanje tijela koji će imati zadatak da koordinira, razvija, unaprjeđuje i nadzire sveukupni sustav gradske i prigradske mobilnosti. Također, u suradnji s državnim tijelima (Ministarstvom pomorstva, prometa i infrastrukture) koordinira strateški razvoj javnog prijevoza na utvrđenom administrativnom području unije.</p> <p>Tijelo se u načelu osniva od strane jedinica lokalne samouprave (županije, općine, gradovi), međutim moguća su i javno-privatna partnerstva. Temelj za osnivanje tijela će biti Zakon o integriranom prijevozu putnika čiji prijedlog Nacrta je u izradi.</p>	<p>OC2 Unapređenje učinkovitosti i održivosti prometnog sektora; OC3 Povećanje konkurentnosti gospodarstva; OC4 Unapređenje stupnja sigurnosti i zaštite prometa; OC5 Unapređenje razine upravljanja prometnim sustavom prema načelima ekonomske i društvene učinkovitosti; OC6 Povećanje razine intermodalnosti; OC7 Unapređenje procesa prikupljanja i upravljanja prometnim podacima; SC1a Unapređenje međunarodne, regionalne i međugradske putničke pristupačnosti; SC1b Unapređenje povezanosti otoka i kontinentuskog zaleđa s funkcijama glavnih gravitacijskih centara u Županiji; SC1c Unapređenje pristupačnosti javnog prijevoza; SC2a Uvođenje sustava integriranog prijevoza putnika; SC2b Povećanje kvalitete uslužnosti javnog prijevoza; SC3a Promjena raspodjele putnika u korist javnog prijevoza u odnosu na cestovni; SC3b Pobojšati integraciju pomorskog i željezničkog prijevoza u sustav lokalnog i regionalnog prijevoza (putničkog i teretnog); SC3c Povećati pouzdanost pomorskog prometa (javnog prijevoza i opskrbnih lanaca) u otežavajućim vremenskim uvjetima; SC4b Podizanje razine učinkovitosti i funkcionalnosti prometnog sustava u turističkoj sezoni; SC5a Povećanje učinkoviti financiranja javnog prijevoza; SC5b Smanjenje ukupnih eksternih troškova prometa; SC5c Osiguranje odgovornosti i suradnje mjerodavnih dionika</p>	<p>Vremenski horizont: Srednjoročno Odgovornost: ZŽ, JLS</p>
<p>M-U-2. Osigurati kontinuirano prikupljanje podataka o mobilnosti i funkcioniranju sustava</p> <p>Potreba za kontinuiranim prikupljanjem prometnih podataka uz redoviti plan prikupljanja podatka. Potrebno je definirati koji dionici prikupljaju koju vrstu prometnih podataka, na koji način te koliko često.</p>	<p>OC2 Unapređenje učinkovitosti i održivosti prometnog sektora; OC3 Povećanje konkurentnosti gospodarstva; OC4 Unapređenje stupnja sigurnosti i zaštite prometa; OC5 Unapređenje razine upravljanja prometnim sustavom prema načelima ekonomske i društvene učinkovitosti; OC6 Povećanje razine intermodalnosti; OC7 Unapređenje procesa prikupljanja i upravljanja prometnim podacima; SC1a Unapređenje međunarodne, regionalne i međugradske putničke pristupačnosti; SC1b Unapređenje povezanosti otoka i kontinentuskog zaleđa s funkcijama glavnih gravitacijskih centara u Županiji; SC1c Unapređenje pristupačnosti javnog prijevoza; SC2a Uvođenje sustava integriranog prijevoza putnika; SC2b Povećanje kvalitete uslužnosti javnog prijevoza; SC3a Promjena raspodjele putnika u korist javnog prijevoza u odnosu na cestovni; SC3b Pobojšati integraciju pomorskog i željezničkog prijevoza u sustav lokalnog i regionalnog prijevoza (putničkog i teretnog); SC3c Povećati pouzdanost pomorskog prometa (javnog prijevoza i opskrbnih lanaca) u otežavajućim vremenskim uvjetima; SC5a Povećanje učinkoviti financiranja javnog prijevoza; SC5b Smanjenje ukupnih eksternih troškova prometa; SC5c Osiguranje odgovornosti i suradnje mjerodavnih dionika</p>	<p>Vremenski horizont: Srednjoročno Odgovornost: ZŽ, JLS, Upravitelji infrastrukturom, Prijevoznici</p>

Opis mjere	Ciljevi (veza na TAB.2.1-1)	
M-U-3 Kreiranje baze podataka bitnih za razvoj javnog prijevoza		
<p>Uspostava zajedničke baze podataka u cilju poboljšanja i gospodarenja podacima i informacijama potrebnih za donošenje strateških smjernica te unapređenje kvalitete upravljanja javnim prijevozom. Podaci relevantni za poboljšavanje i razvoj javnog prijevoza trebaju biti dostavljeni nadležnom tijelu (Prometni ured/Prometan uprava) koji upravlja i nadzire uspostavljenim integriranim prijevozom na području obuhvata projekta.</p>	<p>OC2 Unapređenje učinkovitosti i održivosti prometnog sektora; OC3 Povećanje konkurentnosti gospodarstva; OC4 Unapređenje stupnja sigurnosti i zaštite prometa; OC5 Unapređenje razine upravljanja prometnim sustavom prema načelima ekonomske i društvene učinkovitosti; OC6 Povećanje razine intermodalnosti; OC7 Unapređenje procesa prikupljanja i upravljanja prometnim podacima; SC1a Unapređenje međunarodne, regionalne i međugradske putničke pristupačnosti; SC1b Unapređenje povezanosti otoka i kontinentuskog zaleđa s funkcijama glavnih gravitacijskih centara u Županiji; SC1c Unapređenje pristupačnosti javnog prijevoza; SC2a Uvođenje sustava integriranog prijevoza putnika; SC2b Povećanje kvalitete usluznosti javnog prijevoza; SC3a Promjena raspodjele putnika u korist javnog prijevoza u odnosu na cestovni; SC3b Poboľšati integraciju pomorskog i željezničkog prijevoza u sustav lokalnog i regionalnog prijevoza (putničkog i teretnog); SC3c Povećati pouzdanost pomorskog prometa (javnog prijevoza i opskrbnih lanaca) u otežavajućim vremenskim uvjetima; SC4a Unapređenje infrastrukture javnog putničkog prijevoza; SC4b Podizanje razine učinkovitosti i funkcionalnosti prometnog sustava u turističkoj sezoni.</p>	<p>Vremenski horizont: Srednjoročno Odgovornost: ŽŽ, JLS, Upravitelji infrastrukturom, Prijevoznici</p>
M-U-4 Uvođenje video nadzora u vozila javnog prijevoza, na prometnice i stajališta javnog prijevoza		
<p>Video nadzor potrebno je uvesti u vozila javnog prijevoza gdje je moguće (do 2025 u sva vozila javnog prijevoza), na prometnice i stajališta javnoga prijevoza kako bi se povećala sigurnost korisnika javnog prijevoza, smanjenje kriminalne radnje, povećala uspješnost identifikacije počinitelja prekršajnih i kaznenih djela, smanjio broj vožnji bez prijevoznih karata, vandalizam na inventar vozila i stajališta, te trošak održavanja i popravaka.</p>	<p>OC4 Unapređenje stupnja sigurnosti i zaštite prometa; OC7 Unapređenje procesa prikupljanja i upravljanja prometnim podacima</p>	<p>Vremenski horizont: Srednjoročno Odgovornost: ŽŽ, JLS, Prijevoznici</p>
M-U-5. Nabava i/ili prilagodba vozila javnog prijevoza osoba s posebnim potrebama		
<p>Potrebno je prilikom nabave novih vozila javnog prijevoza (vlakovi i autobusi) voditi računa da su prilagođeni potrebama osoba sa smanjenom mobilnošću, kako bi im se olakšao ulaz/izlaz i osigurala sigurnost prilikom vožnje.</p>	<p>OC2 Unapređenje učinkovitosti i održivosti prometnog sektora; OC3 Povećanje konkurentnosti gospodarstva; OC4 Unapređenje stupnja sigurnosti i zaštite prometa; OC5 Unapređenje razine upravljanja prometnim sustavom prema načelima ekonomske i društvene učinkovitosti; OC6 Povećanje razine intermodalnosti; SC1a Unapređenje međunarodne, regionalne i međugradske putničke pristupačnosti; SC1b Unapređenje povezanosti otoka i kontinentuskog zaleđa s funkcijama glavnih gravitacijskih centara u Županiji; SC1c Unapređenje pristupačnosti javnog prijevoza; SC2a Uvođenje sustava integriranog prijevoza putnika; SC2b Povećanje kvalitete usluznosti javnog prijevoza; SC3a Promjena raspodjele putnika u korist javnog prijevoza u odnosu na cestovni</p>	<p>Vremenski horizont: Srednjoročno Odgovornost: Prijevoznici</p>

Opis mjere	Ciljevi (veza na TAB.2.1-1)	
M-U-6. Nabavka opreme i edukacija djelatnika za održavanje vozila i infrastrukture i ostalih sastavnica JP-a radi uspostave najviših sigurnosnih standarda u eksploataciji		
<p>Potrebna su ulaganja u opremu nužnu za održavanje voznog parka, te kontinuirana edukacija osoblja u cilju držanja koraka sa najvišim normama sigurnosti vozila, ali i kvalitete održavanja infrastrukture javnog prijevoza</p>	<p>OC2 Unapređenje učinkovitosti i održivosti prometnog sektora; OC4 Unapređenje stupnja sigurnosti i zaštite prometa; SC1a Unapređenje međunarodne, regionalne i međugradske putničke pristupačnosti; SC1b Unapređenje povezanosti otoka i kontinentnog zaleđa s funkcijama glavnih gravitacijskih centara u Županiji; SC1c Unapređenje pristupačnosti javnog prijevoza; SC2b Povećanje kvalitete usluznosti javnog prijevoza; SC2a Uvođenje sustava integriranog prijevoza putnika; SC2c Povećanje razine informiranosti putnika i dostupnosti informacija o javnom prijevozu među turistima; SC2d Poboľšanje percepcije i podizanje svijesti o prednostima korištenja javnog prijevoza; SC3a Promjena raspodjele putnika u korist javnog prijevoza u odnosu na cestovni; SC5a Povećanje učinkovitosti financiranja javnog prijevoza; SC5b Smanjenje ukupnih eksternih troškova prometa; SC5c Osiguranje odgovornosti i suradnje mjerodavnih dionika;</p>	<p>Vremenski horizont: Srednjoročno Odgovornost: Upravitelji infrastrukturom, Prijevoznici</p>
M-U-7. Izrada planova razvoja održive mobilnosti (SUMP)		
<p>Planovima razvoja održive urbane mobilnosti želi se postići veća energetska, ekonomska učinkovitost te razina sigurnosti i zaštite okoliša kroz povećanje udjela javnog prijevoza, pješaka i biciklista u modalnoj razdiobi korištenja raznih vidova prijevoznih sredstva. Cilj je odrediti mogućnosti implementacije inovativnih tehnoloških i prostornih rješenja poput Park&Ride sustava, car sharing sustava, shared space zona itd.</p>	<p>OC1 Smanjenje negativnog utjecaja prometa na okoliš; OC2 Unapređenje učinkovitosti i održivosti prometnog sektora; OC3 Povećanje konkurentnosti gospodarstva; OC4 Unapređenje stupnja sigurnosti i zaštite prometa; OC6 Povećanje razine intermodalnosti; SC1a Unapređenje međunarodne, regionalne i međugradske putničke pristupačnosti; SC1b Unapređenje povezanosti otoka i kontinentnog zaleđa s funkcijama glavnih gravitacijskih centara u Županiji; SC1c Unapređenje pristupačnosti javnog prijevoza; SC2a Uvođenje sustava integriranog prijevoza putnika; SC3a Promjena raspodjele putnika u korist javnog prijevoza u odnosu na cestovni; SC4b Podizanje razine učinkovitosti i funkcionalnosti prometnog sustava u turističkoj sezoni; SC5b Smanjenje ukupnih eksternih troškova prometa</p>	<p>Vremenski horizont: Srednjoročno Odgovornost: ZŽ, JLS</p>

2.2. Odnos Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija i drugih odgovarajućih strategija, planova i programa

U TAB.2.2-1 dan je opis odnosa Prometnog masterplana i nacionalnih i regionalnih strateških, planskih i programskih dokumenata zaštite okoliša i/ili pojedine sastavnica okoliša⁴ koji su obuhvatom svojih aktivnosti / mjera od interesa za Prometni masterplan. Komentirana je i Županijska razvojna strategija Zadarske županije za razdoblje do 2020. godine, s obzirom da je ona temeljni strateški dokument politike regionalnog razvoja. U TAB.2.2-2 dan je komentar Prometnog masterplana u odnosu na državne strategije s područja prometa.

2.3. Odnos Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija i dokumenata prostornog uređenja

Odnos Prometnog masterplana i Strategije prostornog razvoja Republike Hrvatske, Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske te Prostornog plana Zadarske županije komentiran je u TAB.2.3-1. Za posebno izdvojene zahvate / projekte u Prometnom masterplanu - čvrsta veza otok Ugljan - kopno, zadarska obilaznica i državna cesta na Ugljanu sa spojem na most Ždrelec i otok Pašman komentari u odnosu na dokumente prostornog uređenja pojedinih jedinica lokalne samouprave dani su u poglavlju 7.14. UTJECAJ NA KORIŠTENJE I NAMJENU PROSTORA, MATERIJALNU IMOVINU TE PROMET.

---

⁴ Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13 - Zakon o gradnji, 78/15, 12/18) u čl.4.tč.62. određuje da su **sastavnice okoliša: zrak, vode, more, tlo, krajobraz, biljni i životinjski svijet te zemljina kamena kora**

Tablica 2.2-1: Odnos Prometnog masterplana te državnih i regionalnih strateških, planskih dokumenata zaštite okoliša / sastavnica okoliša

Strateški, planski i programski dokumenti	Komentar u odnosu na Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija
<p>Strategija održivog razvitka Republike Hrvatske (NN 30/09) usvojena je 2009. godine za desetogodišnje razdoblje. Strategija utvrđuje smjernice dugoročnog djelovanja u sljedećim područjima: (1) poticaj rasta broja stanovnika, (2) okoliš i prirodna dobra, (3) usmjeravanje na održivu proizvodnju i potrošnju, (4) ostvarivanje socijalne i teritorijalne kohezije i pravde, (5) postizanje energetske neovisnosti i rasta učinkovitosti korištenja energije, (6) jačanje javnog zdravlja, (7) povezivanje RH i (8) zaštita Jadranskog mora, priobalja i otoka.</p>	<p>Strategija održivog razvitka RH prepoznaje razvijenu prometnu strukturu kao temeljnu pretpostavku ukupnog razvitka Hrvatske, koji jača njezinu konkurentnost, smanjuje prometnu izoliranost i stvara pretpostavke za uravnotežen regionalni razvitak. Razvijena prometna infrastruktura od osobite je važnosti za gospodarski rast, ali i za socijalnu integraciju kao važan element socijalne jednakosti i pravde. Razvitak prometne infrastrukture mora biti u funkciji održivog i uravnoteženog razvoja zemlje. Planiranje i gradnja transportnih sustava mora se izvesti pažljivo uz poštovanje okoliša i skromno korištenje prirodnih dobara.</p> <p>Glavni ciljevi Strategije održivog razvitka RH u pogledu povezivanja Hrvatske su: (1) Dobro povezivanje svih dijelova nacionalnog teritorija te otoka s kopnom i međusobno, kako bi transportni sustav bio dostatan za sve gospodarske, socijalne i okolišne potrebe Republike Hrvatske, a da istodobno njegov neželjeni utjecaj na ekonomiju, društvo i okoliš bude minimalan; (2) Kroz teritorijalnu koheziju razviti integrirani pristup pitanju dostupnosti i povezanosti, radi što boljeg iskorištavanja razvojnih karakteristika svojstvenih različitim prostorima.</p> <p>Aktivnosti ili mjere za ostvarivanje glavnih ciljeva s konkretnim ciljevima su: (1) Poticati korištenje čistijih goriva i tehnologija i prelaziti na one oblike prijevoza koji učinkovito koriste energiju; (2) Preusmjeravati promet s ceste na ekološki prihvatljivije sustave - more, unutarnji plovni putovi, željeznice, međuobalno prometno povezivanje; (3) Unaprijediti kolektivni transport i izbor transportnih opcija rastom kvalitete javnog transporta te biciklističkih i pješačkih zona; (4) Ograničavati pristup vozilima (pješačke zone, ograničene zone za parkiranje i sl.); (5) Poticati učinkovito korištenje osobnih automobila (učinkovita goriva, učinkoviti način vožnje itd.); (6) Pojačati investicijska ulaganja u razvoj željezničke infrastrukture osiguravajući Hrvatskim željeznicama konkurentnost s drugim vidovima prometa, razvijati i izgraditi prigradsku željezničku infrastrukturu te povećati učinkovitost i pouzdanost željezničkog prometa; (7) Pojačati investicijska ulaganja u modernizaciju i razvoj lučke flote i infrastrukture te standarda sigurnosti plovidbe i zaštite od onečišćenja; (8) Dalje razvijati mrežu županijskih i lokalnih cesta; (9) Koristiti telekomunikacije zbog smanjivanja fizičkog transporta (rad kod kuće, internetska trgovina, obavljanje poslova s javnom upravom, telemedicina i sl.); (10) Povećati sigurnost i investirati u infrastrukturu za promociju hodanja i korištenja bicikala; (11) Planirati gradove tako da se smanjuje potreba za fizičkim transportom osoba i robe (okupljanje ureda državnih službi i sl.); (12) Usmjeriti razvoj prometne infrastrukture prema povećavanju međusobne integriranosti i povezanosti cijeloga unutarnjega prometnog sustava kako bi se ostvarila bolja dostupnost europskih prometnih koridora i bolja integriranost s prometnom mrežom susjednih zemalja, poštujući pritom kriterije zaštite okoliša.</p> <p>Ciljevi i mjere Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija u skladu su s ciljevima Strategije održivog razvitka Republike Hrvatske.</p>
<p>Nacionalni plan djelovanja za okoliš (NN 46/02) donesen je 2002. godine. Njegovi ciljevi su zaštita okoliša i očuvanje i održivo korištenje prirodnih resursa, unapređivanje upravljanja okolišem i sprečavanje onečišćenja okoliša, promjena zakonskog, upravljačkog, financijskog i institucionalnog okvira na lokalnoj i državnoj razini uključujući kadrovska jačanja, u duhu procesa pristupanja EU, integracija okoliša u druge sektore (turizam, energetika, industrija, poljoprivreda, šumarstvo, rudarstvo, promet), uspostava cjelovitog sustava praćenja i jedinstvenog informacijskog sustava te jačanje svijesti i uključivanje javnosti u proces donošenja odluka i provedbe mjera.</p>	<p>Nacionalni plan djelovanja na okoliš uspostavio je u području prometa sljedeće prioritete zaštite okoliša: (1) Uspostava cjelovitog sustava upravljanja prometnom infrastrukturuom i vozilima; (2) optimiranje prometnih tijekova; (3) Svaka moguća potpora javnom prometu; (4) Izgradnja prometnica sukladno europskim standardima; (5) Unapređenje u kvaliteti goriva (smanjivanje emisija SO₂, olova, itd.), (6) Obnova i modernizacija željeznice; (7) Smanjenje uporabe goriva u prometu boljim održavanjem vozila, preusmjeravanjem teretnog prometa na željeznički i vodni; (8) ugradnja nadzorne i kontrolne opreme za smanjenje emisija. Postavljeni ciljevi zaštite okoliša su: (C1) Promet u gradovima (urbanim aglomeracijama) obuhvatiti konceptom održivog razvoja (održivi gradski promet); (C2) Smanjiti opseg cestovnog osobnog prijevoza i razviti javni gradski prijevoz kao najprihvatljiviji za okoliš; (C3) Ugraditi načela održivog razvoja u razvojne planove i sektorske strategije; (C4) Smanjiti utjecaje prometne aktivnosti (emisije štetnih tvari i buku) i prometne infrastrukture na okoliš (fragmentacija prirodnih staništa); (C5) Uvesti praćenje stanja okoliša (nadzor nad utjecajem prometa na okoliš; (C6) Zaštititi osjetljiva područja; (C7) Povećati sigurnost prijevoza opasnih tvari i prihvata opasnih tvari u lukama; (C8) Primijeniti ekonomske mjere; (C9) Pooštriti nadzorne mjere u projektiranju, izgradnji i održavanju prometnica.</p> <p>Ciljevi i mjere Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija usmjeravaju prometni sustav na način da on bude cjelovit i održiv i u skladu je s ciljevima Nacionalnog plana djelovanja za okoliš.</p>

Strateški, planski i programski dokumenti	Komentar u odnosu na Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija
<p>Strategija upravljanja vodama (NN 91/08) iz 2008. godine dugoročni je strateški dokument koji je na snazi dok su na snazi pretpostavke pod kojima je donesen. Utvrđeni su vizija, misija, ciljevi i zadaće državne politike u upravljanju vodama. Dana su strateška opredjeljenja i smjernice razvoja vodnoga gospodarstva polazeći od zatečenog stanja, razvojnih potreba, gospodarskih mogućnosti, međunarodnih obveza, potreba za očuvanjem i unapređenjem stanja voda, te vodnih i o vodi ovisnih ekosustava.</p>	<p>Strategija upravljanja vodama prepoznaje promet kao jedan od raspršenih izvora onečišćenja pri čemu je naglasak na cestovnom prometu. Prema procjenama najveći tereti onečišćenja su na neposrednom slivu Save, Drave, Kupe, te Lonje i Trebeža. Kritične su dionice na prilazima većih gradova. To se odnosi prije svega na Zagreb, Karlovac, Rijeku, Osijek, Split i Zadar. Procijenjen je znatan pritisak onečišćenja od prometa u zaštićenim područjima (posebice: krški izvori pitke vode, nacionalni parkovi i parkovi prirode). Međutim, udio ukupnog tereta onečišćenja od prometa mali je u usporedbi s ostalim izvorima onečišćenja (nešto je izraženije s obzirom na količine opasnih tvari) te strateška odrednica zaštita voda od onečišćenja iz raspršenih izvora obuhvaća provedbu mjera za smanjenje onečišćenja, između ostaloga, od oborinskog otjecanja iz urbanih i ruralnih područja, te s prometnica.</p> <p>Ciljevi i mjere Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija usmjereni su na stvaranje održivog prometnog sustava, kojim se želi smanjiti promet osobnih vozila, povećati protočnost cestovnog prometa i uvesti ekološki prihvatljiva vozila u javni prijevoz. Rezultat je manja emisija onečišćujućih tvari. Potreba izvedbe odvodnje i obrade oborinske vode s cestovnih prometnica određuje se na razini pojedinog zahvata / projekta ovisno o zahtjevima propisa koji se odnose na zaštitu izvorišta u sustavu javne vodoopskrbe, uvjetima iz odluka o odvodnji jedinica lokalne samouprave i posebnim uvjetima javnopravnih tijela tijekom izrade projektne dokumentacije prometnica. Njima treba pridodati i postupke procjene utjecaja na okoliš / ocjene o potrebe procjene utjecaja na okoliš, koji za pojedine prometnice određuju u potrebnom opsegu mjere zaštite vodnih tijela.</p>
<p>Plan upravljanja vodnim područjima za razdoblje 2016.-2021. - Odluka o donošenju Plana upravljanja vodnim područjima 2016.-2021. (NN 66/16) osnovni je instrument za upravljanje stanjem voda i rizicima od poplava.</p>	<p>Plan upravljanja vodnim područjima 2016.-2021. prepoznaje promet kao jedan od raspršenih izvora onečišćenja, pri čemu se izdvaja cestovni promet, odnosno cestovne prometnice za koji su kao glavne onečišćuje tvari identificirani teški metali i poliaromatski ugljikovodici iz guma, kočnica i motornog ulja. Kao izvori onečišćenja okoliša s plovila identificirani su poliaromatski ugljikovodici iz zaštitnih premaza i balastnih voda te organsko onečišćenje i hranjive tvari iz sanitarnih otpadnih voda. Međutim, ti su izvori onečišćenja manje značajni od drugih raspršenih izvora onečišćenja te u mjerama kontrole raspršenih izvora onečišćenja nisu dane specifične mjere za djelatnost prometa. Fizičke promjene obale - izgradnja lukobrana, operativnih gatova, privezišta, marina i slično prepoznate su u Planu upravljanja vodnim područjima za razdoblje od 2016.-2021. kao jedan od izvora hidromorfološkog opterećenja prijelaznih i priobalnih voda. Plan upravljanja vodnim područjima za razdoblje 2016.-2021. određuje mjere kontrole i smanjenja hidromorfološkog opterećenja koje se odnose i na promet.</p> <p>Ciljevi i mjere Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija usmjereni su na stvaranje održivog prometnog sustava, za što su predviđene izrade studija i/ili analiza te aktivnosti koji se odnose na uspostavu i/ili unapređenja organizacije prometnog sustava. Provedbom mjera Prometnog masterplana očekuje se između ostaloga smanjenje prometa osobnih vozila, poboljšana protočnost prometa i uvođenje ekološki prihvatljivih vozila u javni prijevoz. Rezultat je manja emisija onečišćujućih tvari iz prometa.</p> <p>Realizacija pojedini aktivnosti Prometnog masterplana zahtjeva i određene zahvate / projekte u prostoru To obuhvaća izgradnju, uređenje i/ili proširenje pješačke i biciklističke infrastrukture, stajališta javnog gradskog prijevoza, parkirališta, punionica električnih vozila, intermodalnih terminala većim dijelom unutar naselja i turističkih središta. Moguća je i izgradnja i/ili rekonstrukcija drugih sadržaja, što će se odrediti izradom posebnih studija i/ili analiza koje predlaže Prometni masterplan. Međutim već je na razini Prometnog masterplana posebno istaknuti zahvati / projekti: (1) čvrsta veza otok Ugljan - kopno, (2) zadarska obilaznica i (3) državna cesta na Ugljanu sa spojem na most Ždrelac i otok Pašman. Čvrsta veza otok Ugljan - kopno može biti izvedena kao most ili kao podmorski tunel. Ako se čvrsta veza izvede kao podmorski tunel, on može predstavljati hidromorfološko opterećenje.</p>

Strateški, planski i programski dokumenti	Komentar u odnosu na Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija
<p>Višegodišnji program gradnje regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina i građevina za melioraciju (NN 117/15) okvirni je program ulaganja u uređenje voda u cilju zaštite od štetnog djelovanja voda, gradnjom regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina i građevina za osnovnu melioracijsku odvodnju koje mogu poslužiti prihvatu i evakuaciji velikih voda, te navodnjavanje kroz izgradnju vodnih građevina za navodnjavanje. Sagledano je razdoblje 2013.-2022., a program je prihvaćen za razdoblje zaključno s 2017., nakon čega je predviđena revizija.</p>	<p>Višegodišnjim programom gradnje regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina i građevina za melioraciju utvrđeni su pojedinačni projekti, način i razdoblje njihove provedbe, sudionici u provedbi, iznosi ulaganja i izvori sredstava, red prvenstva u provedbi te praćenje provedbe programa. Na prostoru Zadarske županije 12 je projekta zaštite od štetnih djelovanja voda i 18 projekata navodnjavanja. Projekti zaštite od štetnih djelovanja voda su: višenamjenska akumulacija Kotao, (Benkovac), sanacija kritičnih dionica hidrotehničkog tunela Tinj (Benkovac), stabilizacija obala vodotoka Otuča (1+120 - 1+265) (Gračac), uređenje bujičnih korita Lišansko polje i Donje Bare (Lišane Ostrovičke), stabilizacija obale Miljašić Jaruge (0+000 - 0+500) (Nin), nadvišenje obale Zrmanje u Obrovcu (Obrovac), potok Subica (Pašman), kineta od 0+000 - 0+540 (Pašman), uređenje bujice potok Barotul (Pašman), uređenje bujice potok Veruga (Pašman), stabilizacija obale vodotoka Bašćica (0+750 - 1+350) (Posedarje), uređenje bujice Dočine i Pravulja (Vir) i uređenje bujice Ričine u Zadru (Zadar). Projekti navodnjavanja su: Bašćica (akumulacija Grabovac), Bašćica (akumulacija Vlačina), Bokanjac-Poličnik (Akumulacija Miljašić jaruga), Kožlovačko-Morpolačko polje, Krupa (rijeka Kupa), Kulsko-Korlatsko polje (Akumulacija Biljanje (Kotao), Ljubac (Izvor Greb), Muškovci (rijeka Zrmanja), Oko (Izvor Oko), Škabrnja (Akumulacija (bušotine), Vranjsko polje, Zaton (Izvori Vrulj, Dražnik), Žegarsko polje (rijeka Zrmanja), Kolan, Lišansko polje 1. faza, Povljana, Donja Bašćica i Bašćica 2. faza.</p> <p>Ciljevi i mjere Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija usmjereni su na stvaranje održivog prometnog sustava, za što su predviđene izrade studija i/ili analiza te aktivnosti koji se odnose na uspostavu i/ili unaprjeđenje organizacije prometnog sustava. Predloženi koncept zahtjeva i određene zahvate / projekte u prostoru. To obuhvaća izgradnju, uređenje i/ili proširenje pješačke i biciklističke infrastrukture, stajališta javnog gradskog prijevoza, parkirališta / garaža, punionica električnih vozila, intermodalnih terminala, većim dijelom unutar naselja i turističkih središta. Moguća je i izgradnja i/ili rekonstrukcija drugih sadržaja, što će se odrediti izradom posebnih studija i/ili analiza koje predlaže Prometni masterplan, ali su već na razini Prometnog masterplana posebno istaknuti zahtvi / projekti: (1) čvrsta veza otok Ugljan - kopno, (2) zadarska obilaznica i (3) državna cesta na Ugljanu sa spojem na most Ždrelac i otok Pašman. Projekti / zahvati navedeni od (1) do (3) nisu u koliziji s projektima štetnih djelovanja voda i projektima navodnjavanja.</p>
<p>Višegodišnji program gradnje komunalnih građevina (NN 117/15) utvrđuje za razdoblje 2013.-2023. okvirni program ulaganja u javnu vodoopskrbu i javnu odvodnju</p>	<p>Višegodišnji program gradnje komunalnih građevina utvrđuje pojedinačne projekte komunalnih građevina, način i razdoblje njihove provedbe, sudionike u provedbi, iznose ulaganja i izvore sredstava, red prvenstva u provedbi te praćenje provedbe. Ciljevi i mjere Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija (u nastavku: Prometni masterplan) usmjereni su na stvaranje održivog prometnog sustava, za što su predviđene izrade studija i/ili analiza te aktivnosti koji se odnose na uspostavu i/ili unaprjeđenje organizacije prometnog sustava. Predloženi koncept zahtjeva i određene zahvate / projekte u prostoru. To obuhvaća izgradnju, uređenje i/ili proširenje pješačke i biciklističke infrastrukture, stajališta javnog gradskog prijevoza, parkirališta / garaža, punionica električnih vozila, intermodalnih terminala, većim dijelom unutar naselja i turističkih središta. Moguća je i izgradnja i/ili rekonstrukcija drugih sadržaja, što će se odrediti izradom posebnih studija i/ili analiza koje predlaže Prometni masterplan, ali su već na razini Prometnog masterplana posebno istaknuti zahtvi / projekti: (1) čvrsta veza otok Ugljan - kopno, (2) zadarska obilaznica i (3) državna cesta na Ugljanu sa spojem na most Ždrelac i otok Pašman. Projekti / zahvati navedeni od (1) do (3) nisu u koliziji s projektima komunalnih građevina.</p>
<p>Strategija i akcijski plan zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025. godine (NN 72/17) temeljni je dokument zaštite prirode Republike Hrvatske koji određuju ciljeve i smjernice očuvanja bioraznolikosti i georaznolikosti te način njezina provođenja.</p>	<p>Strategija i akcijski plan zaštite prirode RH 2017.- 2025. postavljaju pet strateških ciljeva: (1) Povećati učinkovitost osnovnih mehanizama zaštite prirode; (2) Smanjiti direktne pritiske na prirodu i poticati održivo korištenje prirodnih dobara, (3) Ojačati kapacitete sustava zaštite prirode, (4) Povećati znanje i dostupnost podataka o prirodi; (5) Podići razinu znanja, razumijevanja i podrške javnosti za zaštitu prirode.</p> <p>Strategijom i akcijskim planom zaštite prirode RH 2017.-2025. promet je prepoznat kao jedna od prijetnji za georaznolikost i bioraznolikost - posebice u pogledu fragmentacije staništa, smanjenje kvalitete staništa uslijed onečišćenja te uznemiravanja bukom, vibracijama te stradavanja životinja na prometnicama te su u sklopu posebnog cilja 2.5 Očuvati nefragmentirana cjelovita prirodna područja i obnoviti najugroženija degradirana staništa određene aktivnosti: 2.5.1 Izraditi skup nacionalnih pokazatelja za fragmentaciju staništa; 2.5.2 Izraditi kartu stanišnih koridora važnih za kretanje faune ugrožene fragmentacijom s mjerama za ublažavanje utjecaja; 2.5.3 Provoditi mjere očuvanja i obnove zelene infrastrukture; 2.5.4 Unaprijediti postojeće praćenje stradavanja strogo zaštićenih životinja od cestovnog i željezničkog prometa te na električnim vodovima i to prvenstveno kroz intenzivniju međusektorsku suradnju.</p> <p>Ciljevi i mjere Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija usmjeravaju prometni sustav na način da on bude cjelovit i održiv, s posebnim naglaskom na javni prijevoz / promet te stvaranje integriranih i intermodalnih sustava prijevoza. Razvoj održivog prometnog sustava u lokalnom kontekstu, odnosno u skladu s posebitostima i potrebama Zadarske županije zahtjeva određene zahvate / projekte u prostoru. Prvi uvjeti zaštite okoliša pa time i biološke raznolikosti određuju se tijekom postupka strateške procjene utjecaja Prometnog masterplana na okoliš. Određivanje konačnih uvjeta zaštite za zahvate / projekte određene posebnim propisima pr provede će se tijekom ishođenja odobrenja potrebnih za njihovu realizaciju, što u potrebnom opsegu obuhvaća i razmatranje utjecaja na ekološku mrežu u posebnim postupcima.</p>

Strateški, planski i programski dokumenti	Komentar u odnosu na Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija
<p>Županijska razvojna strategija Zadarske županije do 2020. godine - Odluka o donošenju Županijske razvojne strategije Zadarske županije do 2020. godine (Sl. glasnik Zadarske županije 20/17), temeljni je strateški planski dokument za društveno gospodarski razvoj Zadarske županije, u skladu s načelima održivog razvoja.</p>	<p>Županijska razvojna strategija do 2020. određuje tri cilja: (1) Gospodarski konkurentna i inovativna Zadarska županija; (2) Resursno učinkovita Zadarska županija i (3) Povećana i uravnotežena kvaliteta života stanovništva Zadarske županije. Ciljevi su razrađeni na 14 prioriteta koji su dodatno podijeljeni na 75 mjera.</p> <p>U sklopu cilja 2 određen je prioritet 2.4. Unaprijeđena prometna mreža i povećana intermodalnost, kojeg prate mjere: 2.4.1. Poboljšanje kvalitete kolnog, pješačkog i prometa u mirovanju te cestovne mreže i unaprijeđenje sustava za upravljanje i nadzor prometa; 2.4.2. Unaprijeđenje sustava javnog prijevoza i stvaranje preduvjeta intermodalnog prijevoza; 2.4.3. Razvoj zračnog prometa kroz razvoj Zračne luke Zadar i mreže heliodroma; 2.4.4. Razvoj prometne infrastrukture i usluga te potpora projektu luke Gaženica kao luke od međunarodnog značaja i 2.4.5. Promocija i razvoj biciklističkog prometa. Navedenim mjerama potrebno je pridodati i mjeru 2.3.2 iz prioriteta 2.3. Povećano korištenje obnovljivih izvora energije i povećana energetska učinkovitost koja se direktno odnosi na promet: 2.3.2. Povećanje energetske učinkovitosti i korištenje obnovljivih izvora energija za sektor prometa.</p> <p>Ciljevi i mjere Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija u skladu su s mjerama 2.4.1., 2.4.2., 2.4.4., 2.4.5., Županijske razvojne strategije. Rekonstrukcija Zračne luke Zadar s ciljem unapređenja sigurnosti i usluga u cilju povećanja broja putnika i operacija već se provodi. Prometnim masterplanom predložena je mjera izrade studijske dokumentacije za daljnji razvoj zračnog prometa u smislu intermodalnog prijevoza.</p>
<p>Program zaštite okoliša Zadarske županije - Odluka o donošenju Programa zaštite okoliša Zadarske županije (Sl. glasnik Zadarske županije 4/15) odnosi se na četverogodišnje razdoblje. Njegova zadaća je da: (1) sagleda cjelinu i pruži cjeloviti skup smjernica za sektor zaštite okoliša u Zadarskoj županiji; (2) unutar cjeline ukaže na prioritetne pravce djelovanja, tj. odredi prioritetne mjere kojima će se u trenutnim financijsko - zakonodavno - institucionalnim okvirima, na najučinkovitiji i najdjelotvorniji način unaprijediti sustav zaštite okoliša i stanje okoliša Zadarske županije; (3) bude integrativni faktor različitih sektora i njihovih aktivnosti u svrhu očuvanja i zaštite pojedinih sastavnica okoliša te uspostavlja komunikaciju, suradnju, usklađenost, participativnost i druge srodne principe i prakse; (4) ne bude statični dokument već okvir za detaljnije planove, programe, projekte s ciljem zaštite okoliša kao i za uspostavu trajnog participativnog razvojnog procesa.</p>	<p>Programom zaštite okoliša Zadarske županije postavljeni su između ostaloga ciljevi i mjere zaštite okoliša od prometa.</p> <p>Ciljevi su: (1) Promet u gradovima (urbanim aglomeracijama) obuhvatiti konceptom održivog razvoja (održivi gradski promet); (2) Promet u regiji (županiji) obuhvatiti konceptom održivog razvoja (održivi regionalni promet); (3) Zaštititi lokalno stanovništvo od štetnog utjecaja prometa; (4) Zaštititi posebno osjetljiva područja; (5) Povećati sigurnost prijevoza opasnih tvari.</p> <p>Za ostvarenje prethodno navedenih ciljeva određeno je 12 mjera: M1. Podizanje kvalitete (urednije, vremenski češće i točnije, prostorno gušće, s uređenijim postajama, u blizini parkirališta, uvažavati potrebe osoba s posebnim potrebama,...), pristupačnosti (integrirani sustav karata s popularnim cijenama, subvencionirano od Gradova i Županija), a time i atraktivnosti javnog prijevoza. (Promocija / marketing programa s obzirom na sve veća zagušenja automobilske prometa, svi alternativni načini prijevoza (javni prijevoz, bicikl, pješčenje) imaju prilično izgleda u "osvajanju tržišta."); M2. Uvođenje upotrebe ukapljenog naftnog plina i biodizela u javni gradski prijevoz; M3. Uspostava kvalitetnog sustava pješačkih i biciklističkih staza i ostale prateće infrastrukture (mjesto za parkiranje, mogućnost prijevoza željeznicom,...). Isto je kvalitetna infrastruktura i za razvoj turizma i ruralnog područja. Višestruko korisna mjera: ekološki prihvatljiviji transport, zdravstveno povoljniji, dio turističke ponude, dio pozitivnog imidža "relaksirane destinacije", ekološko osvješćivanje, štednja energije, uštede u osobnom proračunu. Pokretanje prioritetnog programa koji će početi s analizom stanja, identifikacijom prioriteta u kontekstu dugoročnog plana razvoja i u kratkom roku rezultirati s praćenom i dobro promoviranom provedbom. Poticanje (promocija, marketing, jumbo plakati, i sl.) pješčenja i korištenja bicikla za kretanje gradovima. financiranje udruga koje promoviraju kretanje biciklima; M4. Poticanje razvoja željezničke mreže kao za okoliš prihvatljivije vrste prometa (zamjena za automobilske i kamionske promet). U županijskoj ingerenciji prvenstveno prigradska i županijska mreža, no sudjelovati i lobirati i na nacionalnoj razini, jer se radi o pitanju od strateške važnosti za Zadarske županije. M5. Osigurati izbjegavanje i smanjivanje negativnog utjecaja prometa na druge sadržaje u prostoru (onečišćenje poljoprivrednih tala, vodonosnika, degradacija kvalitete okoliša u područjima stanovanja,...) tehničkim i biotehničkim mjerama te kvalitetnim prostorno-planskim rješenjima; M6. Kod lociranja antena telekomunikacijskog sustava držati se načela predostrožnosti (uvažavati nelagodu lokalnog stanovništva i tražiti prikladnije lokacije); M7. Uvesti okoliš uz prometne pravce (izvan i u naseljima) kao posebnu kategoriju u razradi sustava praćenja raznih segmenata okoliša (u prvom redu zrak i buka), radi praćenja utjecaja prometa na okoliš. Financirati edukacijske programe pri školama koji kao rezultat "puno malih složnih ruku" daju vrlo upotrebljiv rezultat i ekološko osvješćivanje u školskom sustavu; M8. Daljnje razdvajanje državno/županijskog od mjesno/lokalnog prometa, odnosno izgradnja zaobilaznica oko naselja. Odterećenje županijskih cesta od kamionskog prometa uvođenjem djelotvornog sustava naplata (npr. uz kamenolome). Internalizacija trenutno eksternaliziranog troška prometa u održavanju uništenih prometnica i štetnog utjecaja na lokalnu kvalitetu života (pa i cijenu nekretnina...); M9. Uz ceste koje prolaze u blizini ili kroz naselja posaditi zaštitne "zelene" zidove od raslinja (zaštita i od buke, i od prašine, smanjenja utjecaja od psihološkog efekta,...). Višestruko korisna mjera: ozelenjavanje, smanjenje buke, vezivanje CO₂, smanjenje prašine, smanjenje oborinskog otjecanja, povećanje bioraznolikosti, kvalitetniji zrak, ugodniji životni ambijent; M10. Identificirati zone konflikta prometa i posebno vrijednih i osjetljivih područja. Određivanje prioriteta, iznalaženje rješenja i provedba mjera dokidanja ili smanjivanja negativnih utjecaja; M11. Davanje poticaja i nadzor nad provođenjem odgovarajućih mjera zaštite vezanih</p>

Strateški, planski i programski dokumenti	Komentar u odnosu na Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija
<p>Program zaštite okoliša Zadarske županije - Odluka o donošenju Programa zaštite okoliša Zadarske županije (Sl. glasnik Zadarske županije 4/15)</p>	<p>uz transport opasnih tereta (zajednička mjera s temom Ekološki rizici i nesreće); M12. Unaprijediti nadzor na projektiranju, izgradnji i održavanju prometnica (kriteriji barem u skladu s EU, i projektantski, no i u pogledu provedbe PUO i SPUO procedura, te njima propisanih mjera). Unaprijediti sustav identifikacije i sanacije oštećenja (telefon za dojavu, javno dostupna lista čekanja potrebnih intervencija, itd.).</p> <p>Prometni masterplan prati predlaže ciljeve i mjere za dugoročan, učinkovit i održiv razvoj prometnog sustava funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija u skladu s europskim i nacionalnim strategijama i planovima te specifičnostima Zadarske županije i direktno ugrađuje veći broj ciljeva i mjera Županijskog Programa zaštite okoliša. Razvoj održivog prometnog sustava zahtjeva i određene zahvate / projekte u prostoru. To obuhvaća izgradnju, uređenje i/ili proširenje pješačke i biciklističke infrastrukture, stajališta javnog gradskog prijevoza, parkirališta / garaža, punionica električnih vozila, intermodalnih terminala, većim dijelom unutar naselja i turističkih središta. Moguća je i izgradnja i/ili rekonstrukcija drugih sadržaja, što će se odrediti izradom posebnih studija i/ili analiza koje predlaže Prometni masterplan, ali su već na razini Prometnog masterplana posebno istaknuti zahvati / projekti: (1) čvrsta veza otok Ugljan - kopno, (2) zadarska obilaznica i (3) državna cesta na Ugljanu sa spojem na most Ždrelac i otok Pašman. Uvjeti zaštite okoliša određuju se kroz postupak strateške procjene utjecaja Prometnog masterplana na okoliš i kroz ishođenja odobrenja potrebnih za realizaciju pojedinih planiranih projekata, u skladu s posebnim propisima. Postupak procjene utjecaja na okoliš državne ceste na Ugljanu već je proveden.</p>
<p>Program zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama Zadarske županije za četverogodišnje razdoblje (Sl. glasnik Zadarske županije 20/17)</p>	<p>Program zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama određuje mjere koje bi se u četverogodišnjem razdoblju trebale primijeniti da bi se izbjegao, smanjio i/ili uklonio negativni, najčešće antropogeni utjecaj na kvalitetu zraka, ozonski sloj i klimatske promjene te kako bi se ublažile negativne posljedice koje klimatske promjene mogu uzrokovati. Mjera M5-4 određuje poticanje građana na korištenje svih oblika javnog županijskog prijevoza, uz istodobno razvijanje integriranog prijevoza putnika. Mjera M5-5 određuje širenje i unaprjeđivanje biciklističke infrastrukture i promicanje korištenja biciklističkog prijevoza. Mjera M5-6 određuje financijski poticanje kupnje hibridnih i električnih vozila i razvoja infrastrukture za električna vozila u urbanim sredinama. Mjera M5-7 određuje uspostavu sustava izobrazbe (provedbe) vozača cestovnih vozila te informiranje potrošača o ekonomičnosti potrošnje goriva i emisijama CO₂.</p> <p>Ciljevi i mjere Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija u skladu su s mjerama Programa zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama za četverogodišnje razdoblje.</p>

Tablica 2.2-2: Odnos Prometnog masterplana i nacionalnih strateških dokumenata s područja prometa

Strateški, planski i programski dokumenti	Komentar u odnosu Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija
<p>Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske 2017.-2030. - Odluka o donošenju Strategije prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2030 godine (NN 84/17) utvrđuje srednjoročni i dugoročni razvoj prometa u Republici Hrvatskoj, koji predstavlja kvalitativni pomak u odnosu na postojeće stanje i ostvarenje nove faze, a to je povećanje kvalitete prometnog sustava i same prometne infrastrukture.</p>	<p>S ciljem povećanja kvalitete prometnog sustava i prometne infrastrukture Strategija prometnog razvoja RH 2014.-2030. određuje opće ciljeve i specifične ciljeve koji se odnose na: javni prijevoz, željeznički prijevoz, cestovni prijevoz, zračni prijevoz, pomorski prijevoz te plovnost unutarnjim vodama i riječni prijevoz. Za dostizanje postavljenih ciljeva određen je niz mjera koje predlažu intervencije povezane s poboljšanjem infrastrukture različitih prometnih sustava, ali i s operativnim i organizacijskim aspektima s obzirom da izolirane intervencije u infrastrukturi nemaju veliki učinak na učinkovitost i održivost sustava ako nisu popraćene odgovarajućim promjenama u shemi sustava i ako djelatnosti nisu prilagođene stvarnim potrebama potražnje .</p> <p>NAPOMENA: U Strategiji prometnog razvoja RH 2017.-2030 prostor RH razdijeljen je na šest funkcionalnih regija i prema kojoj funkcionalna regija Sjeverna Dalmacija obuhvaća prostor Zadarske i Šibensko-kninske županije. Međutim, u Pozivu Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture za sufinanciranje izrade regionalnih prometnih masterplanova funkcionalnih regija Srednja Dalmacija, Sjeverna Dalmacija, Sjeverni Jadran i Istočna Hrvatska - upute za prijavitelje (referentna oznaka KK.07.4.2.02) funkcionalna regija Sjeverna Dalmacija obuhvaća prostor Zadarske županije, dok prostor Šibensko - kninska županija i Splitsko- dalmatinske županije čini funkcionalne regiju Središnja Dalmacija. Slijedom toga, prostorni obuhvat Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija je Zadarska županija. Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija predlaže ciljeve i mjere za dugoročan, učinkovit i održiv razvoj prometnog sustava na prostoru Zadarske županije i prati postavke Strategije prometnog razvoja RH 2014.-2030. Konkretna prometna infrastruktura na prostoru Zadarske županije navodi se u mjerama A.8, M.12, M.18, R.17 i R.18 Strategije prometnog razvoja RH 2017.-2030.:</p> <p>A.8. Razvoj Zračne luke Zadar (TEN-T sveobuhvatna mreža), gdje je u opisu mjere navedeno da je povezanost središnje Dalmacije s udaljenim lokacijama glavni je razlog za proširenje ove zračne luke. Analize pokazuju da je ulaganja potrebno usmjeriti na poboljšanje prometnih i infrastrukturnih kapaciteta zračne luke za zrakoplove koji odgovaraju kodu ICAO 4E. Master-plan zračne luke utvrdit će opravdane mjere i poredati ih prema prioritetima imajući u vidu ekološke zahtjeve i stvarne potrebe te potencijal prema očekivanoj potražnji. U postupku strateške procjene utjecaja na okoliš Strategije prometnog razvoja RH dana je mjera ublažavanja negativnog utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost ekološke mreže prema kojoj je u provedbi A.8. potrebno izbjegavati širenje zračne luke u područja ekološke mreže HR1000024 Ravni kotari i HR2001361 Ravni kotari. U postupku određivanja sadržaja Strateške studije o utjecaju Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija na okoliš Zračna luka Zadar d.o.o. poslala je očitovanje s pregledom radova na planiranoj rekonstrukciji Zračne luke Zadar u cilju povećanja broja putnika i operacija. Za predmetnu rekonstrukciju proveden je postupak procjene utjecaja na okoliš i ona je dijelom izvedena- vidjeti opis odnosa Prometnog masterplana i Županijske razvojne strategije.</p> <p>M.12. Specijalizacija luke Zadar (RO-RO, putnički i promet brodova na kružnim putovanjima), gdje je u opisu mjera navedeno da je Luka Zadar klasificirana kao luka sveobuhvatne TEN-T mreže. To je luka koja je otvorena za javni promet od osobitog (međunarodnog) gospodarskog interesa za RH. Luka u Zadru je druga najveća putnička hrvatska luka. Teretni promet ima veliki potencija za razvoj naročito jer u blizini postoji željeznička infrastruktura za koju je također potrebno planirati moguću poveznicu sa novom lukom u Gaženici. Razvoj luke je usmjeren na cestovni i željeznički promet (treba vidjeti / procijeniti usklađenost s konceptom "morskih autocesta" opisanim u mjeri M.2) te putnički promet i promet brodovima na kružnim putovanjima. Izgradnja nove putničke luke izvan jezgre starog grada u Gaženici je infrastrukturno završena te je u tijeku izgradnja terminalne zgrade za prihvat domaćih i međunarodnih putnika. Nova luka omogućava i proširenje kapaciteta za vezivanje većih međunarodnih trajekata i modernih brodova za kružna putovanja (home port) te međunarodni standard pristanišnih objekata za putnike i vozila. Daljnje analize utvrdit će neophodne projekte kako bi se ostvarila ova specijalizacija i kako bi se odredili prioriteti uzimajući u obzir stvarne potrebe i potencijal prema očekivanoj potražnji. M.18. Strateška pomorska definicija, gdje je u opisu mjere navedeno da se hrvatska pomorska strategija i strategija intermodalnog prijevoza mora razvijati s ciljem povećanja intermodalnosti i pristupačnosti pomorskog prijevoza. Razvojni planovi luka od međunarodne gospodarske važnosti (... , Zadar, ...) moraju se uskladiti s nacionalnim razvojnim planovima i planovima razvoja prometne infrastrukture. Potrebno je izraditi procjenu rizika po sigurnost plovidbe i onečišćenje morskog okoliša uzrokovanog pomorskim prometom s prijedlogom upravljanja rizicima, klasificirati plovna područja te optimalno dimenzionirati projekte, mjere i sustav sigurnosti plovidbe i zaštitu mora od onečišćenja s pomorskih objekata. Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija prepoznaje važnost pomorskog prometa za prostor Zadarske županije i šire te potrebu razvoja intermodalnog prometa. Stoga se predlaže izrada studijskih analiza kojima bi se odredile pogodne lokacije za realizaciju intermodalnih terminala. Na području Putničke luke Gaženice već postoje elementi intermodalnog terminala koje je boljom organizacijom prostora potrebno staviti u punu funkciju intermodalnog</p>

Strateški, planski i programski dokumenti	Komentar u odnosu Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija
<p>Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske 2014.-2030. - Odluka o donošenju Strategije prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2030 godine (NN 84/17)</p>	<p>terminala. Predviđena je i modernizacije luka, pri čemu je potrebno predvidjeti odgovarajuće kapacitete za prihvat otpada s brodova, u potrebnom obuhvatu uređaje za obradu otpadnih voda te mjere sprječavanja nastanka izvanrednih događaja, kao i mjere za sprječavanja širenja posljedica istih ako do njih dođe.</p> <p>R17. OBNOVA, OSTALIH PRUGA, KOLODVORA, STAJALIŠTA I GRADNJA NOVIH, gdje je u opisu mjere navedeno da će studije pojedinačnih slučajeva (Lička pruga, Unska pruga, Lepoglavska spojnica itd.) odrediti potrebu za obnovom i gradnjom novih pruga kolodvora, stajališta, uz one koje su već opisane u prethodnim mjerama, uzimajući u obzir operativni koncept te gospodarske i ekološke aspekte. Kako bi se što više povećala konkurentnost dalmatinskih luka i omogućio njihov daljnji razvoj potrebno je modernizirati željezničke pruge (Lička pruga i dionice od Dalmatinskih luka do Knina) koje ih spajaju sa Mediteranskim koridorom u RH budući da se jedino željeznicom može osigurati prijevoz velikih količina tereta. Naknada za korištenje željezničke infrastrukture mora biti proporcionalna emisiji te se stoga povodi za principom da plaćaju oni koji onečišćuju. R.18. REGIONALNI PROMET, OSIM ZAGREBA I RIJEKE (SPLIT, VARAŽDIN, OSIJEK, ITD.), gdje je u opisu mjere naglašena između ostaloga važnost Ličke pruge i dionice od Dalmatinskih luka do Knina i željezničkog prometa kojim se može osigurati prijevoz velikih količina tereta, kao i intermodalni prijevoz te se predviđa izrada Studije izvodljivosti. Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija predlaže žurno pokretanje izrade studijske dokumentacije kojom bi se dao odgovor na budućnost i potencijal željezničke pruge M606 Zadar -Knin, koja se spaja na M604 Oštarije-Gospić-Knin-Split tzv. Ličku prugu.</p>
<p>Strategija pomorskog razvitka i integralne pomorske politike Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020. - Odluka o donošenju Strategije pomorskog razvitka i integralne pomorske politike Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020. (NN 93/14)</p>	<p>Opći cilj Strategije pomorskog razvitka i integralne pomorske politike RH 2014.-2020. je razvijeno i konkurentno pomorstvo Hrvatske. Strateški ciljevi su (1) Održivi rast i konkurentnost pomorskog gospodarstva u području: (a) brodarstva i usluga u pomorskom prijevozu, (b) lučke infrastrukture i lučkih usluga i (c) obrazovanja, te životnih i radnih uvjeta pomoraca te (2) siguran i ekološki održiv pomorski promet, pomorska infrastruktura i pomorski prostor Republike Hrvatske. Slijedi više ciljeva po pojedinim područjima, za čije ostvarivanje su određene mjere. Ti se ciljevi odnose na: (1) brodarstvo i usluge u pomorskom prijevozu, (2) obalni linijski pomorski promet, (3) pomorce, (4) lučki sustav, (5) nautiku, (6) sigurnost plovidbe, sigurnost ljudskih života i imovine, te sigurnosna zaštita pomorskih brodova i luka, (7) zaštitu morskog okoliša, (8) jačanje administrativne sposobnosti i (9) jačanje pomorskog znanja i kulture.</p> <p>U odnosu na Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija od ciljeva i/ili mjera iz Strategije pomorskog razvitka i integralne pomorske politike RH 2014.-2020. posebno se izdvajaju ciljevi 2.2.1, 2.4.1 i 2.4.2.</p> <p>CILJ 2.2.1 je unaprijediti sustav pružanja javnih usluga povezivanja otoka sa kopnom i otoka međusobno radi doprinosa održivom razvoju otoka kroz razvoj socijalno održivog, ekonomičnog i efikasnog sustava javno obalnog linijskog pomorskog prijevoza RH. Za ostvarivanje tog cilja određene su mjere: M.2.2.1.1. Redefinirati sustava linijskog prijevoza (sustav linija, odnos trajektnih, klasičnih i brzobrodskih linija); M 2.2.1.2. Povezati obalni linijski pomorski promet sa drugim vidovima prometa sukladno prometnoj strategiji Republike Hrvatske i M.2.2.1.3. Provesti dostupan, učinkovit i transparentan sustav povlaštenog prijevoza za otočno stanovništvo i otočno gospodarstvo.</p> <p>Cilj 2.4.1. je specijalizirati luke, pri čemu se jedna od mjera odnosi na luku Zadar. M 2.4.1.5. Specijalizirati luku Zadar kao Ro-Ro/putničku, i luku za prihvat brodova na kružnim putovanjima, luku polazišta (home port), kao i razvoj luke u pogledu privlačenja novih tehnologija i posebnih tereta.</p> <p>Cilj 2.4.2. je postići samoodrživost lučkog sustava uz povećanje učinkovitosti sustava. Mjere za ostvarivanje tog cilja između ostaloga obuhvaćaju: M.2.4.2.2. Podići učinkovitost i kvalitetu pružanja usluga radi osiguranja konkurentnosti prometnog pravca i M. 2.4.2.3. Potaknuti razvoj luka kao logističkih centara integriranih u multimodalne pravce, te privući visokotarifne terete u lukama.</p> <p>Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija prepoznaje važnost pomorskog prometa za Zadarsku županiju i potrebu povećanja razine intermodalnosti radi ostvarivanja održivosti prometnog sektora u cjelini.</p>

NAPOMENA: Prema navodima iz sredstava javnog informiranja Vlada Republike Hrvatske usvojila je Nacionalni plan luka od osobitog (međunarodnog) gospodarskog interesa za Republiku Hrvatsku i (2) Nacionalni plan razvoja luka otvorenih za javni promet od županijskog i lokalnog značaja. Tijekom izrade Strateške studije u više je navrata Ministarstvu pomorstva, prometa i infrastrukture poslan zahtjev za informacijama o predmetnim dokumentima, što uključuje i dostavu usvojenih planova. Kako nisu dostavljeni usvojeni planovi, isti nisu razmatrani u TAB.2.2-2.

Tablica 2.3-1: Odnos Prometnog masterplana te državnih i regionalnih strateških i planskih dokumenata prostornog uređenja

Strateški, planski i programski dokumenti	Komentar u odnosu na nacrt prijedloga Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija
<p>Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske (NN 106/17) temeljni je dokument za usmjeravanje razvoja u prostoru. Na temelju utvrđenih uporišnih vrijednosti hrvatskog prostora i sustava upravljanja prostornim razvojem te utvrđenog stanja i procesa u prostoru Strategija prostornog razvoja RH utvrđuje opći cilj (vizija) prostornog razvoja do 2030. s razvojnim polazištima te s prioritetima, usmjerenjima i okvirom za provedbu.</p>	<p>Strategija prostornog razvoja RH u dijelu Održivost prostorne organizacije naglašava da sustav prometne infrastrukture treba podržavati razvoj optimalnog sustava naselja, uravnoteženi regionalni razvoj, međusobno nadopunjavanje ruralnih i urbanih područja te povezanost s europskim prometnim sustavom i urbanom mrežom. Prometna infrastruktura treba omogućiti mobilnost i jednaku dostupnost u svim područjima. Potrebno je razvijati integrirani pristup pitanju dostupnosti i povezanosti koristeći na optimalan način sve oblike prometa radi što boljeg iskorištavanja razvojnih karakteristika svojstvenih različitim prostorima. Potrebno je unapređivati pristupačnost u putničkom prometu na velike udaljenosti unutar države, regionalnu povezanost u putničkom prometu, pristupačnost u putničkom prometu unutar i prema glavnim urbanim aglomeracijama te pristupačnost u teretnom prometu unutar RH. Zbog specifičnosti teritorija posebno se treba voditi računa između ostaloga i o dostupnosti otoka.</p> <p>Načelo omogućavanja pristupa svim javnim uslugama za sve građane u kontekstu prometa znači osiguravanje pristupa javnom prijevozu te ostalim oblicima mobilnosti. Urbani prometni sustav stanovnicima određenog urbanog područja treba osigurati jednostavnije, brže, ekonomičnije i održivo obavljanje poslova i potreba korištenjem javnih prijevoznih sredstava. Uvođenje ekološki i ekonomsko opravdanih javnih prijevoznih sustava, i to za manja urbana područja cestovni prijevoz, za veća kombinirani cestovni i lako-tračni sustav, a za najveća urbana područja predviđaju se intermodalni sustavi: cestovni, lako tračni i željeznički. Važno je promoviranje nemotoriziranih oblika prometa, ponajprije korištenje bicikala. Biciklističku mrežu treba planirati vodeći računa o tome da bude vezana za postaje javnog prijevoza i javne parkirališne površine.</p> <p>Strategija prostornog razvoja RH u dijelu Prometna povezanost navodi da je glavni cilj učinkovito povezivanje svih dijelova nacionalnog teritorija te otoka s kopnom uvažavajući sve gospodarske, socijalne i okolišne potrebe, uz postizanje kontinuiteta prometovanja i teritorijalne cjelovitosti, kao i ulogu unutar EU-a, a sve to uz minimalan neželjeni utjecaj na okoliš, prostor, ekonomiju i društvo. Pri planiranju prometne mreže treba voditi računa o smanjenju emisije stakleničkih plinova i energetske učinkovitosti te preusmjeravati promet s cestovnog na energetski učinkovitije i za okoliš povoljnije oblike prijevoza kao što su željeznički, pomorski i riječni promet. Kako bi se smanjio cestovni promet potrebno je poticati razvoj i korištenje mreže javnog prijevoza, a u funkciji regionalnog, gradskog i prigradskog prometa većih gradova potrebno je jačati korištenje necestovnog prometa i preusmjerivati se na željeznički promet. Sva prometna čvorišta (npr. morske, riječne i zračne luke i sl.) treba promatrati i kao potencijalna područja razvoja gospodarskih i drugih djelatnosti i infrastrukturnih zahvata. Planiranje i gradnja prometnih infrastrukturnih koridora mora se izvesti pažljivo uz visok stupanj zaštite okoliša, obazrivo korištenje prostora i prirodnih resursa te vodeći računa o krajobraznoj vrijednosti prostora. U slučaju da pojedini infrastrukturni sustav zauzima prirodno poplavno područje nužno je osigurati retencijska / inundacijska područja na razini sliva.</p> <p>Strategija prostornog razvoja RH u dijelu Prometna povezanost - Razvijanje cestovnog prometa određuje da je potrebno dovršiti izgradnju autocesta, a mrežu državnih, županijskih i lokalni cesta dalje razvijati: poluautoceste i brze cesta na osnovnim međudržavnim magistralnim prometnim pravcima unutar glavnih koridora. Nastaviti s pripremama za izgradnju alternativnih brzih cesta i drugih suvremenih cestovnih veza i unutar ostalih prometnih koridora države. Rekonstrukciju i modernizaciju državnih cesta treba planirati u skladu s intenzitetom prometa i razvojem pojedinih područja. Kritične dionice i objekte potrebno je rješavati ponajprije na mreži državnih/magistralnih cesta te na prilaznicama i obilaznicama većih gradova. Postupci modernizacije i odgovarajućeg opremanja cesta ne zahtijevaju značajnije proširenje cestovnog koridora te se na taj način čuva i štiti prostor i okoliš. Potrebno je unaprijediti pristup lukama, zračnim lukama i drugim relevantnim čvorovima s obzirom na lokalne i regionalne potrebe za prometnim uslugama. Cestovna infrastruktura kojoj treba posvetiti posebnu pozornost ona je na otocima kao i ona koja povezuje kopno i otoke. Izgradnja i modernizacija cestovnih veza prema otocima i na otocima pridonosi posredno njihovu boljem međusobnom povezivanju, boljim vezama s priobaljem te, u konačnici, smanjenju njihove izoliranosti od ostatka teritorija uključivanjem u prometni sustav države. Omogućuje se daljnje istraživanje mogućnosti cestovnog povezivanja otoka s kopnom i otoka međusobno, kao i realizacija projekata (mostovi, tuneli) planiranih važećim prostornim planovima županija. Unutar gradova treba poticati nemotorizirane oblike cestovnog prometa te planirano širiti pješačke i biciklističke zone ograničavanjem pristupa vozilima i osiguravanjem odgovarajućih zona za parkiranje.</p> <p>Strategija prostornog razvoja RH u dijelu Prometna povezanost - Razvijanje željezničkog prometa naglašava da je za gospodarski razvoj RH bitna pretpostavka gradnja, rekonstrukcija i modernizacija sustava željezničkog prometa, koju se planira obaviti na najpotrebnijim pravcima i koridorima u okviru gospodarskih mogućnosti do 2020.. Takvi zahvati, kao i odgovarajuće opremanje željezničke mreže i objekata, ne zahtijevaju značajnije proširenje željezničkog koridora pa se time čuva i štiti prostor i okoliš. Potrebno je usmjeravati razvoj željezničke infrastrukture kako bi bila konkurentna drugim vrstama prometa, odnosno povećati učinkovitost i pouzdanost željezničkog prometa. Razvijanjem i izgradnjom prigradske željezničke infrastrukture smanjio bi se pritisak na velike gradove te povećale razvojne mogućnosti cijelog aglomeracijskog područja.</p>

Strateški, planski i programski dokumenti	Komentar u odnosu na nacrt prijedloga Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija
<p>Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske (NN 106/17)</p>	<p>Strategija prostornog razvoja RH u dijelu Prometna povezanost - Razvijanje riječnog prometa kao projekte / aktivnosti navodi: završetak obnove riječnih putova od posljedica rata, obnova i modernizacija kapaciteta, završetak prve faze Nove luke Vukovar (uključuje 12 km kanala Dunav-Sava) i istraživanje potreba i mogućnosti za razvoj riječne plovidbe, poglavito Savom, Kupom i Dravom.</p> <p>Strategija prostornog razvoja RH u dijelu Prometna povezanost - Razvijanje pomorskog prometa navodi između ostaloga da se izgradnja lučke infrastrukture temelji na zahtjevima tržišta i utvrđenim kriterijima, na kvalitativnoj i tehnološkoj modernizaciji te prometnom povezivanju s glavnim europskim cestovnim i željezničkim koridorima radi ostvarivanja bolje integracije te stvaranja preduvjeta za razvoj intermodalnog prometa. Luke treba razvijati kao suvremena logistička središta, posebno u kontekstu povećanja gospodarskog tržišta ulaskom u EU. Izgrađene državne i županijske luke potrebno je modernizirati i opremiti te diverzificirati transportne smjerove. Značajno je pritom poticanje razvoja lučke infrastrukture u funkciji razvoja obalnog linijskog pomorskog prometa te putničkog i Ro-Ro prometa, prvenstveno u županijskim lukama, kao i izgradnja i modernizacija kopnene prometne infrastrukture u lučkim područjima te prometne povezanosti luka sa zaleđem. Osnovni cilj pomorskog prijevoza je osigurati povezivanje otoka s kopnom i otoka međusobno sa svrhom poboljšanja uvjeta života na otocima, čime će se omogućiti zadržavanje stanovništva, kao minimum stabilnosti državnog sustava. U svrhu unapređenja regionalne povezanosti otoka potrebno je planirati povećanje broja kratko linijskih plovidbi, osobito razvijanje otočne kabotaže.</p> <p>Strategija prostornog razvoja RH u dijelu Prometna povezanost - Razvijanje zračnog prometa navodi da je relativno malim dopunama postojeće mreže zračnih luka moguće postići optimum za državni teritorij, čime bi se unaprijedila regionalna povezanost te pristupačnost urbanim aglomeracijama. Zračni promet treba razvijati posebice u svrhu povezanosti najizoliranijeg dijela teritorija, otoka međusobno i s ostalim dijelovima države te na taj način poboljšati uvjete življenja i gospodarskog razvoja. Pri određivanju lokacija, osim sagledavanja zahtjeva sigurnosti zračne plovidbe, zaštite okoliša i prirode te udaljenosti od naselja, trebaju se uzeti u obzir i stvarne potrebe u područja.</p> <p>Strategija prostornog razvoja RH u dijelu Prometna povezanost - Razvijanje intermodalnih sustava prepoznaje intermodalnost kao rješenje za problem mobilnosti na razini gradova, općina i županija. Razvijanje intermodalnog sustava uglavnom ne zahtijeva nove prometne koridore, već se temelji na već postojećima ili planiranima prostorno-planskom dokumentacijom. Posebnu pažnju treba posvetiti planiranju intermodalnih platformi koje omogućuju prijelaz s jednog oblika prometa na drugi. Uvođenje intermodalnih oblika javnog prijevoza na razini urbanog područja/aglomeracije, u jedinstvenom tarifnom sustavu omogućit će veću dostupnost javnog prijevoza i umanjiti ovisnost o automobilu. U planiranju intermodalnih sustava treba promovirati i povezivanje na relaciji automobilski promet - javni prijevoz i biciklistički promet - javni prijevoz.</p> <p>Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija predlaže ciljeve i mjere usmjerene na stvaranje održivog prometnog sustava prilagođenog specifičnostima i potrebama funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija. Poseban je naglasak na javni prijevoz i razvoj integriranih i intermodalnih sustava prijevoza. Na taj način Prometni masterplan prati postavke Strategije prostornog razvoja RH.</p>
<p>Program prostornog uređenja Republike Hrvatske (NN 50/99, 84/13) izrađen je temeljem Strategije prostornog uređenja Republike Hrvatske iz 1997. godine. 2017. godine donesena je Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske (NN 106/17).</p>	<p>Program prostornog uređenja RH naglašava važnost prometnog povezivanja cjelokupnog državnog prostora. Prepoznata je potreba planiranja prioriteta u gradnji prometnog sustava na način da se kroz izgradnju prometnog sustava sagleda i njegov učinak na sveukupni razvoj područja kroz koji prolaze pojedine prometne dionice i povezivanje prometnog sustava s europskim prometnim mrežama.</p> <p>Prioriteti do 2015. (2020.) godine u cestovnom prometu su: (1) Poboljšanje postojeće mreže, osobito na kritičnim dionicama; (2) Izgradnja obilaznica svih mjesta kroz koje prolaze državne ceste kod kojih je prometno opterećenje kritično; (3) Povezivanje izoliranih područja RH, (4) Dovršenje započetih i izgradnja novih dionica cesta visoke razine uslužnosti kod kojih postoji odgovarajuća prognoza rasta prometa i potražnje. Određeni su konkretni prioriteti autocesta i brzih cesta, ali one nisu na prostoru Zadarske županije. Naglašeno je da će se dopune i izmjene prioriteta iz Programa prostornog uređenja RH odrediti Strategijom prometnog razvitka Republike Hrvatske.</p> <p>Prioriteti do 2015. (2020.) godine u željezničkom prometu su: (1) Izvođenje radova obnove postojećih željezničkih pruga unutar pružnog pojasa na prioritetnim dionicama prema programu obnove željezničkih pruga; (2) Uvođenje novih tehnologija / tehnika kombiniranog prijevoza na izgrađenoj i rekonstruiranoj željezničkoj mreži i u postojećim koridorima; (3) Korištenje, gdje je moguće, postojeće željezničke mreže za javni gradski i prigradski prijevoz putnika; (4) Priprema i početak radova na modernizaciji željezničkih pruga između ostaloga na dionici Ogulin-Gospić-Knin-Zadar; (5) ... Rekonstrukcija i izgradnja željezničkih kolodvora i stajališta, zajedničkih željezničko - autobusnih terminala u funkciji prigradskog prijevoza putnika, prije svega u željezničkim čvorovima na području velikih gradova i okolnih regionalnih središta; (6) Istraživanje mogućnosti i prostornih uvjeta za preuređenje i proširenje postojećih kolodvora u funkciji prijevoza tereta te izgradnje logističkih centara i kontejnerskih terminala između ostaloga i na području Zadra; (7) Istraživanje prostornih uvjeta i mogućnosti za rekonstrukciju postojećih i izgradnju novih željezničkih pruga te određivanje novih potencijalnih trasa uključujući i novu trasu (Skradin / Drežnica) - Gospić - Perković - Dugopolje - Metković s priključcima prema Zadru, Šibeniku i Splitu.</p>

Strateški, planski i programski dokumenti	Komentar u odnosu na nacrt prijedloga Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija
<p>Program prostornog uređenja Republike Hrvatske (NN 50/99, 84/13)</p>	<p>Razvoj pomorskog prometa treba biti sustavan i to u sljedećim segmentima: (1) Uređenje luka treba planirati na razini potreba gospodarstva i prometa u cjelini te utvrditi prostorne zahtjeve za potrebe proširenja i modernizaciju. Planiranje razvoja ostalih luka na lokalnoj razini treba uskladiti s općim planovima razvoja priobalja / otoka te izvršiti optimizaciju mreže luka na temelju koje će se utvrditi funkcija i značenje pojedinih luka; (2) Uređenje prostora pomorskog prometa mora se vršiti primjenom odredbi relevantnih zakona, osobito onih koji reguliraju luke kao dio pomorskog dobra. Kod izvođenja rekonstrukcija ili izgradnje novih objekata, zahvate izvoditi po najvišim tehnološkim, ekonomskim i ekološkim kriterijima te istražiti međusoban utjecaj prometnih koridora cesta-željeznica-more na relativno uskom prostoru priobalja /otoka; (3) Izgradnja i rekonstrukcija postojećih pristana za brze brodске linije, poglavito za otočna naselja i veće turističke destinacije; (4) Luke posebne namjene - industrijske luke moguće je planirati uz odgovarajuće gospodarsko-proizvodne sadržaje; (5) Luke posebne namjene od značaja za RH koje se gospodarski koriste temeljem dodijeljene koncesije, zadržavaju se u prostoru u okviru odobrenih koncesija. Iznimno se koncesije mogu proširiti u morskom dijelu radi tehničko - tehnološkog unaprjeđenja i uspostave funkcionalne cjeline. Prioriteti u izradi dokumenata su: strateški plan svih luka, između ostaloga opći razvojni plan luke Zadar i opći razvojni plan trajektne mreže. Treba poboljšati povezanost luka sa zaobalnom prometnom infrastrukturom. Projekcije riječnog prometa usmjerene su na luke Vukovar, Osijek i Sisak.</p> <p>Prioriteti u zračnom prometu obuhvaćaju modernizaciju postojećih kapaciteta i sigurnosne opreme zračnih luka, izradu općeg razvojnog plana zračnih luka te verifikaciju prostornih zahtjeva za zrakoplovnim lukama u priobalju i otocima. Rekonstrukciju poletno sletne staze u pojedinim lukama treba izvršiti tek ako nema drugih rezervi proširenja i ako okolnosti nalažu da je takav zahvat opravdan. Usklađenje interesa u prostoru postići će se planiranjem izgradnje ili proširenja zračnih luka koje mora biti uravnoteženo između potreba šire zajednice i ekološko-ekonomskih parametara. U izgradnji klasičnih zračnih luka na otocima mora se uzeti u obzir da je riječ o površinama koje su bitne za gospodarske djelatnosti i time zadržavanje stanovnika otoka te prvenstveno treba razmotriti mogućnosti izgradnje heliodroma ili hidrodroma. Osiguranje prostora za interventne heliodrome odnosi se prvenstveno na naseljene otoke i prometno izolirana područja gdje treba utvrditi optimalne lokacije i druge potrebne elemente uređenja.</p> <p>Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija predlaže ciljeve i mjere usmjerene na stvaranje održivog prometnog sustava prilagođenog specifičnostima i potrebama funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija, odnosno Zadarske županije te na taj način prati prioritete Programa prostornog uređenja RH:</p>
<p>Prostorni plan Zadarske županije (Sl. glasnik Zadarske županije 2/01, 6/04, 2/05, 17/06, 3/10, 15/14, 14/15)</p>	<p>Prostorni plan Zadarske županije određuje na području Županije građevine od važnosti za RH i građevine od važnosti za Županiju. Građevine su određene kao: (1) postojeće - za koje je prostor namjene određen stvarnom lokacijom za koje se mora osigurati prostor za rekonstrukciju i proširenje ako je planom tako predviđeno, (2) planirane - pri čemu se prostor osigurava namjenom površina i posebnim uvjetima korištenja šireg prostora, a za prometnice i vodove infrastrukture planskim koridorom ili trasom koji omogućava detaljniju plansku prilagodbu lokalnim uvjetima i (3) potencijalne - za istraživanje pri čemu se određuju područja na kojima je moguće utvrditi lokaciju - trasu.</p> <p>Prometne građevine od važnosti za REPUBLIKU HRVATSKU su: CESTOVNI OBJEKTI S PRIPADAJUĆIM GRAĐEVINAMA I UREĐAJIMA: (1) Autocesta A1 s priključcima: Maslenica, Posedarje, Zadar1, Zadar2 i Benkovac (postojeća), (2) brza cesta "Zadar 1"-Zadar (planirana), (3) brza cesta "Zadar 2"-Gaženica (postojeća), (4) brza cesta Karlovac-Plitvice-Gračac-Knin-Split (planirana), (5) sve državne ceste u Županiji (postojeće i planirane) i (6) stalni granični prijelaz za pogranični promet Lička Kaldma (postojeći). ŽELJEZNIČKI OBJEKTI S PRIPADAJUĆIM GRAĐEVINAMA I UREĐAJIMA: (1) ostale željezničke pruge za međunarodni promet: M 606: Knin-Zadar (postojeća) i M 604: Oštarije-Knin-Split (postojeća), (2) željeznička pruga od značaja za regionalni promet: R 103 DG-LD Polje-Knin (postojeća), (3) željeznička pruga velike propusne moći: Gračac-Radučić (planirana), (4) obilaznica Bibinja (planirana), (5) mogući pravci i alternativna rješenja trase pruge velike propusne moći (potencijalni) i (6) stalni granični prijelaz za međunarodni promet putnika i roba Ličko Dugopolje (postojeći). Zrakoplovne građevine: (1) zračna luka Zadar (4 E kategorije) - Zemunik (postojeća), (2) zračno pristanište Šepurine - Zaton (postojeće), (3) zračna pristaništa na Pagu, Dugom otoku, Ugljanu, Tomingaju i Stankovcima (planirano) i (4) stalni granični prijelaz za međunarodni promet putnika i roba u zračnom prometu Zadar -Zemunik (postojeći). POMORSKE GRAĐEVINE: (1) luke osobitog (međunarodnog) gospodarskog interesa za RH - Zadar / Poluotok putnička luka (postojeća), Zadar / Gaženica putnička luka (postojeća), Zadar / Gaženica teretna luka (postojeća) i Vela Lamjana ribarska luka (postojeća), (2) luke posebne namjene - 16 luka nautičkog turizma s više od 200 vezova (postojeće i planirane), 2 sportske luke (postojeće), 8 vojnih luka (postojeće), 2 ribarske luke (postojeće i planirane), (3) brodogradilište: Kali Vela Lamjana, (4) stalni međunarodni pomorski granični prijelaz: Zadar (postojeći), (5) sezonski granični pomorski prijelaz: Božava, Sali (postojeći) i (6) kanal Mali Ždrelac (postojeći).</p>

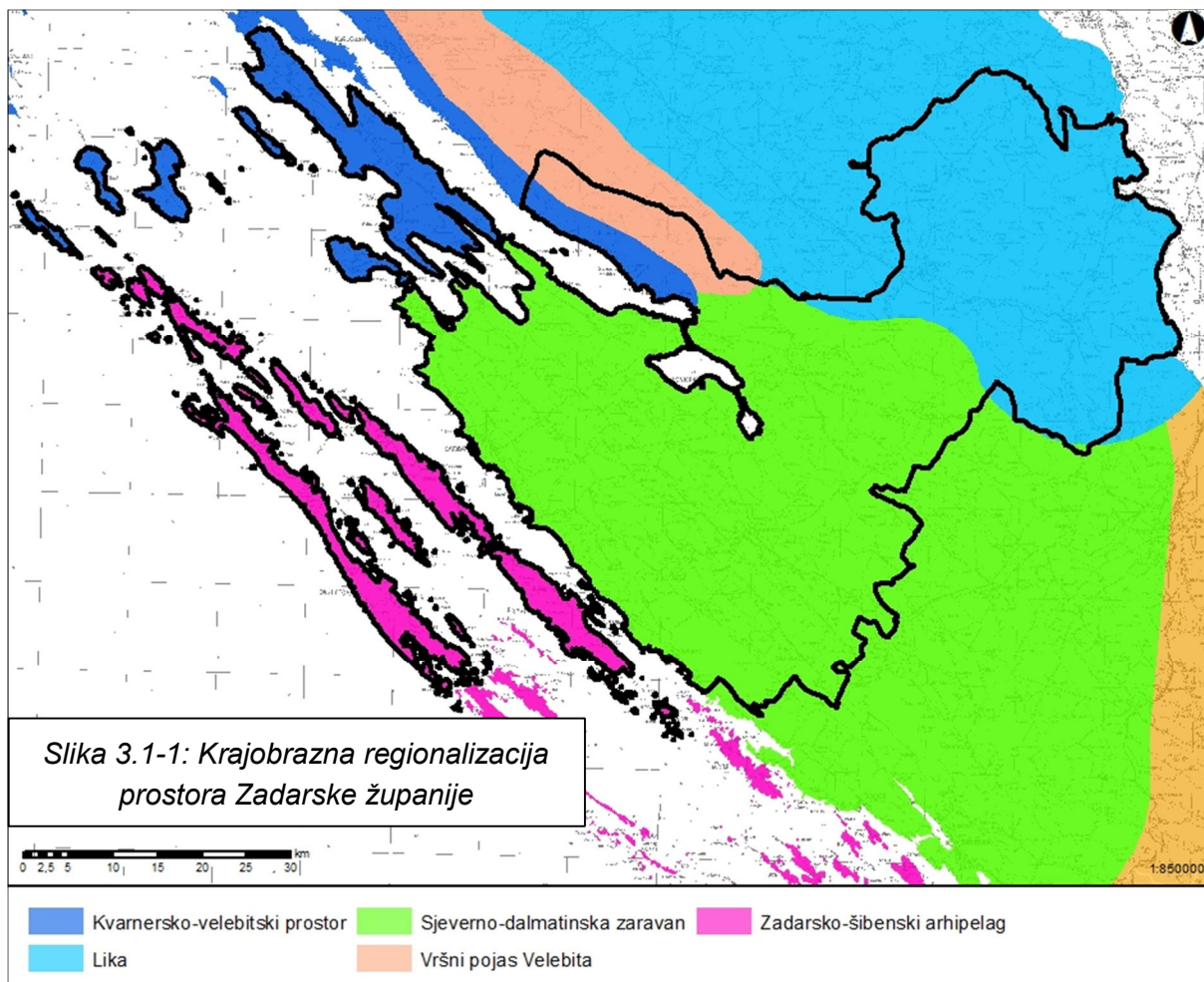
Strateški, planski i programski dokumenti	Komentar u odnosu na nacrt prijedloga Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija
<p>Prostorni plan Zadarske županije (Sl. glasnik Zadarske županije 2/01, 6/04, 2/05, 17/06, 3/10, 15/14, 14/15)</p>	<p>Prometne građevine od važnosti za ŽUPANIJU: CESTOVNI OBJEKTI S PRIPADAJUĆIM GRAĐEVINAMA I UREĐAJIMA: (1) sve županijske ceste na području Županije (postojeće i planirane), (2) mostovi: Pašman-kopno, Vir-Pag (planirani) i (3) podmorski tunelski most: Zadar-Ugljan (potencijalni). ŽELJEZNIČKI PROMET: (1) panoramska žičara Centra planinskog turizma Sveto brdo (planirana). ZRAČNI PROMET: planirani interventni helidromi na otocima i kopnu. POMORSKE GRAĐEVINE: (1) luke otvorene za javni promet – 8 luka županjskog značaja (postojeće), 104 luke lokalnog značaja, 7 luka lokalnog značaja (planirane nerazvrstane), (2) 17 luka nautičkog turizma manje od 200 vezova (planirano), (3) 56 sidrišta, (4) 5 ribarskih luka, (5) 13 luka u funkciji marikulture, (6) 5 interventnih priveza, (7) industrijska luka V. Vranjinac - Poveljana, (8) brodogradilišne luke Tkon i Sukošan (postojeće) i (9) riječna luka i pristanište Obrovac.</p> <p>Planom se propisuju uvjeti za utvrđivanje koridora ili trasa i površina prometnih i drugih infrastrukturnih sustava i pripadajućih građevina državnog i županijskog značaja te shematski određuje njihov položaj u prostoru.</p> <p>Prometni infrastrukturni sustav čine međusobno povezani svi prometni podsustavi: (1) cestovni promet: državne ceste (autoceste, brze ceste, ostale državne ceste), županijske, (2) ceste, lokalne ceste i nerazvrstane ceste, (3) željeznički promet: željezničke pruge, (4) zračni promet: zračni koridori, zračne luke, zračna pristaništa i helidromi, (5) pomorski promet: plovni putovi i morske luke i (6) granični prijelazi. Prometni infrastrukturni sustav prikazan je na kartografskom prikazu 2.1. INFRASTRUKTURNI SUSTAVI, Prometni i telekomunikacijski sustav. Sastavni dio prometnog sustava čine terminali putničkog i robnog prometa: luke i lučki terminali, autobusni kolodvori, cestovni putnički terminali i željezničke postaje u funkciji odvijanja javnog prijevoza, cestovni robni terminali, željeznički putnički, teretni te ranžirni kolodvori, kao i terminal zračnog prometa. Razvoj lučko-terminalnog sustava planiran je u luci Gaženica.</p> <p>Organizacija prometnih tokova mora se provesti uz optimalno korištenje svih raspoloživih prometnih kapaciteta na moru i kopnu u cilju razvoja kombiniranog transporta. Kroz Odredbe za provođenje Prostornog plana Zadarske županije - članci 44.-54. određeni su funkcionalni, prostorni i ekološki uvjeti utvrđivanja prometnih sustava u prostoru.</p> <p>Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija predlaže ciljeve i mjere za dugoročan, učinkovit i održiv prometni sustav na području Zadarske županije u skladu s europskim i nacionalnim smjernicama. To znači primarno organizaciju prometa koji se oslanja na pješaćenje, vožnju biciklom, korištenjem javnog prijevoza te stvaranje integriranih i intermodalnih sustava prijevoza. Predloženi koncept zahtjeva i određene zahvate / projekte u prostoru. To obuhvaća izgradnju, uređenje i/ili proširenje pješačke i biciklističke infrastrukture, stajališta javnog gradskog prijevoza, parkirališta, punionica električnih vozila i intermodalnih terminala, većim dijelom unutar naselja i turističkih središta. Moguća je i izgradnja i/ili rekonstrukcija drugih sadržaja, što će se odrediti izradom posebnih studija i/ili analiza koje predlaže Prometni masterplan. Međutim, već su na razini Prometnog masterplana posebno istaknuti zahvati / projekti: (1) čvrsta veza otok Ugljan - kopno, (2) zadarska obilaznica i (3) državna cesta na Ugljanu sa spojem na most Ždrelac i otok Pašman. Prostorni plan Zadarske županije ne predstavlja prepreku za razvoj tih projekata.</p>

3. POSTOJEĆE STANJE OKOLIŠA I MOGUĆI RAZVOJ OKOLIŠA BEZ PROVEDBE PROMETNOG MASTERPLANA FUNKCIONALNE REGIJE SJEVERNA DALMACIJA

Prostorni obuhvat Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija je Zadarska županija te su u nastavku dani podaci stanju okoliša u Zadarskoj županiji.

3.1. Krajobrazne značajke

OSNOVNE KRAJOBRAZNE JEDINICE: Prostor Zadarske županije pripada dijelom primorskom, a dijelom gorskom području Republike Hrvatske. Prema krajobraznoj regionalizaciji Hrvatske¹ prostor Županije nalazi se, kako se vidi sa SL.3.1-1, unutar pet osnovnih krajobraznih jedinica Hrvatske. Središnji dio, koji zauzima oko polovice kopnenog prostora Županije, nalazi se unutar krajobrazne jedinice Sjeverno - dalmatinska zaravan. Sjeverni dio Županije, odnosno otprilike četvrtina kopnenog prostora pripada krajobraznoj jedinici Lika. Otočni pojas nalazi se unutar krajobrazne jedinice Zadarsko - šibenski arhipelag, uz izuzetak otoka Paga koji se, zajedno s kopnenim podvelebitskim područjem nalazi unutar jedinice Kvarnersko - velebitski prostor. Najmanji dio prostora Županije unutar je krajobrazne jedinice Vršni pojas Velebita.

¹ Izvor: Bralić, I.: Krajoblik - Sadržajna i metodska podloga Krajobrazne osnove Hrvatske

Prema prethodno navedenoj podjeli vidi se da je prostor Zadarske županije krajobrazno heterogeno područje podijeljeno na nekoliko bitno različitih područja:

(1) Sjeverno - dalmatinska zaravan: Dio Zadarske županije unutar ove krajobrazne jedinice većim je dijelom reljefno slabo razveden prostor. Unutrašnji dio je tipična vapnenačka zaravan, oskudna vegetacijom i plodnim tlom, a bliže moru - na prostoru Ravnih kotara dolazi do smjene blagih uzvišenja i udolina - krških polja. Glavne krajobrazne vrijednosti ove krajobrazne jedinice na području Zadarske županije su rijeka Zrmanja, Vransko jezero, te Novigradsko i Karinsko more. Većinu prostora karakterizira sukcesija šumskog pokrivača

(2) Lika: Krajobrazom krajobrazne jedinice Lika dominiraju velika krška polja, na visinama 450 do 700 m.n.m. i rubno smješteni planinski vijenci, dok su brdoviti prostori uglavnom pod šumom. U prostor Zadarske županije ulazi južni dio krajobrazne jedinice Lika, u kojem se šumska matrica izmjenjuje s većim udjelom pašnjačkih površina i površina pod sukcesijom u odnosu na sjeverni dio Like.

(3) Kvarnersko - velebitski prostor: Temeljna makro- obilježja prostora Zadarske županije unutar ove krajobrazne jedinice su krupni korpus otoka Paga i naglašen planinski okvir. Istočna strana Paga je uslijed aktivnosti bure i posolice gotovo bez vegetacije, kao i velebitska primorska padina. Planinski okvir daje jedinstvene i sveobuhvatne vizure; uz impresivne poglede s mora, koje dodatno potiču intenzivnu gradnju duž obale i narušavanje fizionomije starih naselja.

(4) Zadarsko - šibenski arhipelag: Ovo je najrazvedeniji dio hrvatskog obalnog područja, kojem pripadaju veći i manji otoci posebnih ili jedinstvenih krajobraznih obilježja. Gradnja duž obale i narušavanje fizionomije starih naselja utječu na tradicionalni kulturni krajobraz.

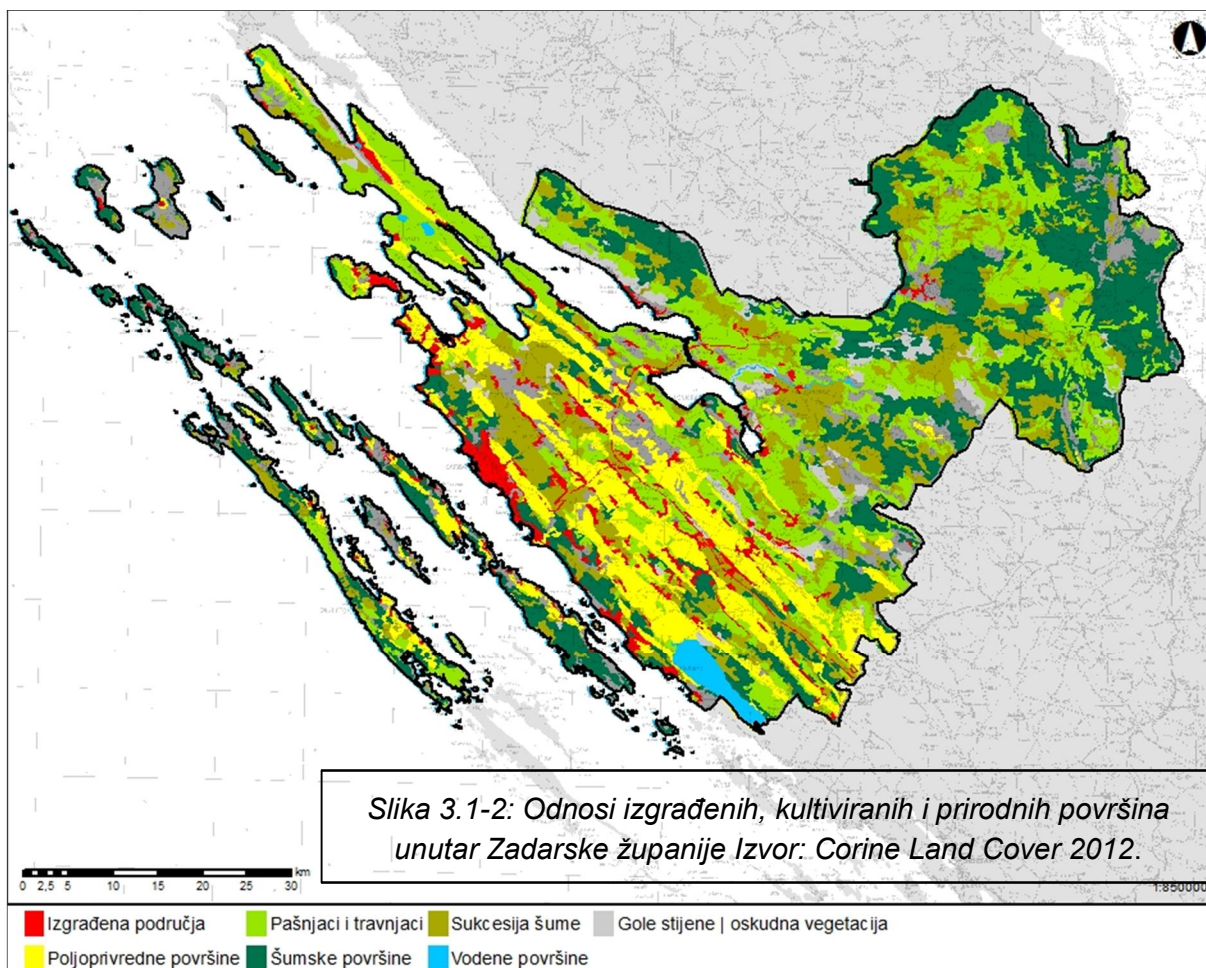
(5) Vršni pojas Velebita: Velebitske padine - kontinentalna i primorska strana pripadaju različitim krajobraznim jedinicama², ali se vršni pojas s obzirom na dominantne dimenzije planine izdvaja kao zasebna krajobrazna jedinica. Karakteristični su visoko - planinski reljef i prelazne vegetacijske forme. Izuzetno geomorfološko bogatstvo krških struktura - kukovi, grede, različite soliterne stijene u neprestanoj je smjeni s šumskim, gotovo prašumskim udolinama i otvorenim planinskim pašnjacima.

ODNOS ANTROPOGENIH I PRIRODNIH STRUKTURA POVRŠINSKOG POKROVA: Odnos izgrađenih, kultiviranih i prirodnih površina na prostoru Zadarske županije prikazan je na SL.3.1-2. Interpretacijom slojeva površinskog pokrova odnosa antropogenih, prirodnih i poluprirodnih područja vidi se njihova heterogenost. Prostor Županije koji pripada krajobraznoj jedinici Lika, zajedno sa sjeveroistočnim dijelom Sjeverno - dalmatinske zaravni je pod matricom pašnjaka i travnjaka i velikih zakrpa šumske površine, pri čemu su primjetne velike površine pod raznim stadijima sukcesije šume.

Jugoistočni dio Sjeverno- dalmatinske zaravni pod najvećim je antropogenim pritiskom poljoprivrede, koja čini dominantnu matricu. Prisutne su i mnogobrojne zakrpe izgrađenih područja raznih veličina, kao i zakrpe pašnjaka i travnjaka. Šumske zakrpe nisu značajno izražene. Obalni dio i otoke definira mozaik zakrpa poljoprivrednih površina, pašnjaka i

² Krajobrazne jedinice Kvarnersko - velebitski prostor i Lika

izgrađenih naselja, posebice na prostoru Zadarske urbane regije i otoka Vira. Primjetan je veliki značaj mikroidentiteta prostora uslijed mozaika površinskog pokrova, posebno na sjevernim otocima Zadarsko - šibenskog arhipelaga.

3.2. Klimatske značajke

Na prostoru Zadarske županije dolazi do značajne diversifikacije klime pod utjecajem reljefa i udaljenosti od mora. U priobalju i na otocima ljeta su topla i suha, a zime blage i kišovite. U unutrašnjosti zime su oštrije, a na granici s Likom te u višim gorskim predjelima snijeg je uobičajena pojava.

Na području Županije razlikuju se tri tipa klime³. Najveći dio, odnosno područje koje se proteže od otoka Paga, preko podvelebitskog prostora i Ravnih kotara do zapadnog dijela Bukovice ima prema Köppenovoj klasifikaciji klime umjereno toplu vlažnu klimu s vrućim ljetom bez sušnog razdoblja i najmanje oborina ljeti (oznaka Cfsa). Otoci i uski priobalni pojas imaju sredozemnu klimu, odnosno umjereno toplu vlažnu klimu sa suhim i vrućim ljetom (oznaka Csa). Obronci Velebita i ličko-krbavsko-pounski prostor imaju umjereno toplu vlažnu klimu s toplim ljetom bez sušnog razdoblja i najmanje oborina ljeti (oznaka Cfsb).

³ Izvor: Penzar, B., Penzar, I., Orlić M.: Vrijeme i klima hrvatskog Jadrana, 2001.

U nastavku je pregled općih klimatskih karakteristika prostora Zadarske županije na temelju literature - klimatskih karata⁴ te klima dijagrama i ruža vjetra⁵.

(1) Srednje godišnje temperature zraka na otocima i priobalju kreću se oko 15°C dok je zaleđe 1-2°C hladnije. Dublje u unutrašnjosti, na granici s Likom srednje godišnje temperature padaju na 8°C, a u višim predjelima Velebita još je koji stupanj hladnije. U najhladnijem mjesecu, siječnju, temperature su između 5°C i 7°C na području priobalja i otoka. Prema unutrašnjosti temperature opadaju te su na granici s Likom siječanjske temperature oko 0°C, a na većim nadmorskim visinama još su koji stupanj hladnije. Srpanj je najtopliji mjesec, no njegova se prosječna temperatura neznatno razlikuje od srednje temperature mjeseca kolovoza. Na otocima i priobalju srpanjske temperature su 24-25 °C. S obzirom da i ljetne temperature opadaju s udaljenošću od mora i porastom nadmorske visine, na granici s Likom srpanjske temperature iznose 20°C, a u višim gorskim predjelima padaju do 12°C.

(2) Godišnja količina oborine također raste s porastom nadmorske visine. Otoci i uski priobalni pojas imaju 800-900 mm, Ravni kotari 900-1100 mm, a područje Bukovice više od 1200 mm oborine godišnje. Podvelebitski prostor, uključivo i istočnu stranu Paga, ima 1000-1300 mm. U unutrašnjosti količina oborine značajnije raste s nadmorskom visinom pa najviši gorski predjeli imaju preko 3000 mm oborine godišnje. Godišnji hod oborine je maritimnog tipa s maksimumom oborina u hladnom dijelu godine i minimumom ljeti. Najviše oborine imaju mjeseci studeni ili prosinac, pri čemu je taj maksimum izraženiji u unutrašnjosti nego u priobalju.

(3) Dominantni vjetrovi su bura i jugo, dok se od ostalih vjetrova, posebno na otocima i obali čestinom još ističe sjeverozapadnjak. Na području Zadra i otoka češći su vjetrovi jugoistočnog kvadranta, dok su u zaleđu dominantni vjetrovi sjeveroistočnog kvadranta.

Bura je hladan, suh i mahovit vjetar barem umjerene jačine koji puše s kopna prema moru. Slab vjetar istog smjera naziva se burinom. Za nastanak bure ključna je planinska pregrada preko koje se hladni zrak iz kontinentalnog područja obrušava prema moru, posebice u hladnom dijelu godine. Bura je vjetar sjeveroistočnog kvadranta čiji smjer ovisi o smjeru pružanja planinske pregrade pa ovisno o lokaciji ima više izraženu sjevernu ili pak istočnu komponentu. Bura, a posebice udari bure najjači su podno Velebita. Maslenički most i Paški most poznati su po rekordnim zabilježenim vrijednostima udara bure od 248 km/h⁶ i 234,7 km/h⁷, a po jakim udarima bure poznata je čitava dionica autoceste od tunela Sv. Rok do Masleničkog mosta.

Jugo ili "široko" je topli, vlažni i jednolični vjetar koji puše iz jugoistočnog kvadranta. Jugo nastaje kada zračna struja iz južnog ili jugoistočnog kvadranta prolazi Jadranom. S obzirom da zračna struja dolazi s otvorenog mora, jako jugo može stvarati velike valove. Velika količina vlage koju nose zračne mase za puhanja juga stvaraju oborinu pri nailasku na planinsku

⁴ Izvor: DHMZ: Klimatski atlas Hrvatske 1961–1990., 1971–2000., 2008.

⁵ Izvor: Faračić J., Marelić T.: Prirodno-geografske osnove razvitka Zadarske županije, Sveučilište u Zadru, 2014. str.44-61: Klimadijagrami i ruže vjetra za postaje Zadar, Zemunik Donji, Benkovac, Biograd na Moru, Božava, Obrovac, Pag i Vela Sestrica za razdoblje 1981.-2011., pri čemu se kao izvor navodi DHMZ, 2013. godina.

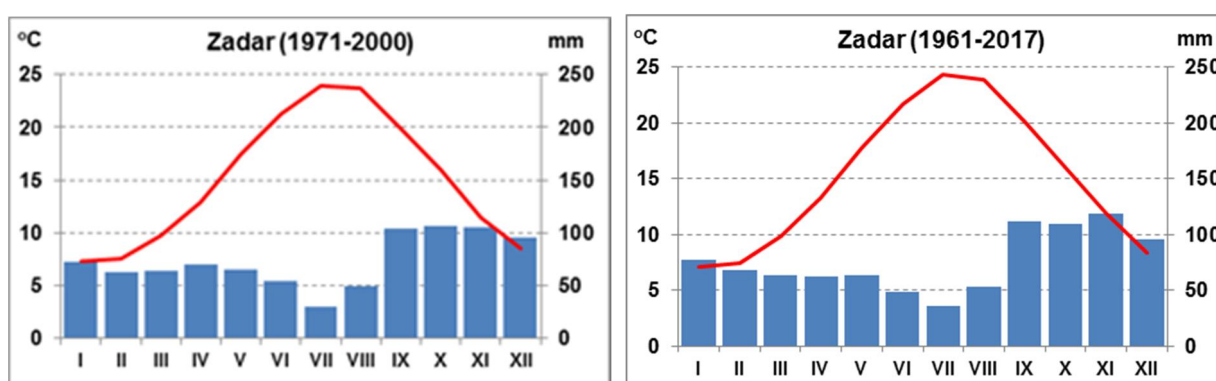
⁶ Izvor: DHMZ: Klimatski atlas Hrvatske 1961–1990., 1971–2000., 2008. 200 str.

⁷ Izvor: Procjena ugroženosti stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša Grada Zadra - Prilog A

pregradu. Smjer juga određen je pružanjem kopna, pa je na većini priobalja i otocima Zadarske županije taj vjetar jugoistočnog smjera.

Slab i umjeren sjeverozapadnjak u toplom dijelu godine može biti povezan sa strujanjem regionalne skale, odnosno etezijama⁸ ili pak cirkulacijom lokalne skale, odnosno zmorcem⁹. Kada se etezija priključuje zmorcu vjetar se pojačava i tako nastaje maestral koji ojača u poslijepodnevnim satima na obalama okrenutim zapadu ili sjeverozapadu¹⁰. U hladnom dijelu godine sjeverozapadnjak je povezan sa prolascima ciklona preko Jadrana.

Na SL.3.2-1 prikazani su klimadijagrami za meteorološku postaju Zadar, za razdoblja 1971.-2000. i 1961.-2017., iz kojih se vidi godišnji hod temperature i oborine maritimnog tipa.

Podaci: Klimatski atlas Hrvatske 1961–1990., 1971–2000

Podaci: Mrežna stanica DHMZ-a, obrada EKONERG

Slika 3.2-1: Klima dijagrami za meteorološku postaju Zadar

Za razdoblje 1971.-2000. srednja godišnja temperatura zraka iznosila je 14,9°C. U prosjeku je najhladniji mjesec bio siječanj sa temperaturom 7,3°C. Najtopliji je bio mjesec srpanj s prosječnom temperaturom od 23,9°C, no prosječna temperatura kolovoza neznatno je bila niža te je iznosila 23,7°C. Za razdoblje od 1971.-2000. apsolutna najviša temperatura zraka iznosila je 36,1°C. Prema podacima za razdoblje 1961.-2017. srednja godišnja temperatura zraka iznosila je 15,2°C. Apsolutno najviša temperatura od 36,3°C izmjerena je 04.08.2017. Za razdoblje 1971.-2000. apsolutno najniža temperatura iznosila je -7,9°C, dok je u razdoblju od 1961.-2017. apsolutno najniža temperatura od -9,1°C izmjerena 23.01.1963.¹¹

Godišnja količina oborine u razdoblju 1971.-2000. iznosila je 879,2 mm, a u prosjeku je 106,8 dana s oborinom godišnje. Godišnji hod oborine ima jasno izraženi minimum u srpnju (30,4 mm). Maksimum oborine javlja se između rujna i studenog, a u prosjeku u ta tri mjesecima padne podjednaka količina oborine (104,0-106,7 mm). Također, od rujna do studenog padaju najjače kiše pa u tim mjesecima u danu može pasti i više od 100 mm oborine. Maksimalna

⁸ Etezijske su slabo sjeverozapadno strujanje zraka duž Jadrana. Nastaju kao rezultat raspodjele tlaka na kontinentalnoj skali tj. širenja Azorske anticiklone u dubinu Europskog kontinenta s jedne strane u razdoblju jačanja ljetne depresije nad Perzijskim zaljevom.

⁹ Zmorac je vjetar koji puše od mora prema kopnu. On je grana cirkulacionog sustava kopno-more koji se razvija zbog nejednolike zagrijanosti zraka nad tlom i morem.

¹⁰ Izvor: Penzar, B., Penzar, I., Orlić M.: Vrijeme i klima hrvatskog Jadrana, 2001.

¹¹ Izvor: (1) DHMZ: Klimatski atlas Hrvatske 1961–1990., 1971–2000., 2008. i (2) Podaci s mrežne stranice DHMZ-a

dnevna količina oborine za razdoblje 1971.-2000. iznosila je 352,2 mm zabilježena je u rujnu. Godišnja količina oborine u razdoblju 1961.-2017. Iznosila je 911 mm.¹²

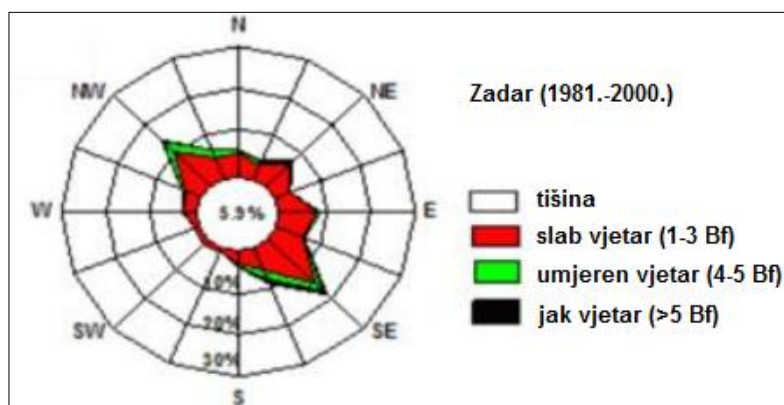
Prosječna godišnja relativna vlažnost zraka za razdoblje 1971.-2000. iznosila je 71,8%. Godišnji hod relativne vlažnosti zraka ima dva minimuma i maksimuma. U prosjeku je najveća relativna vlažnost u mjesecu svibnju (73,8%) i listopadu (također 73,8%). Glavni minimum relativne vlažnosti zraka je u srpnju (64,2%), a sporedni u veljači (70,0%).¹³

Prosječna godišnja količina naoblake za razdoblje 1971.-2000. iznosila je 4,3 desetine. Minimum naoblake je ljeti. Kolovoz je mjesec s najmanje naoblake, prosječno 2,4 desetine, a ujedno je to najvedriji mjesec s prosječno 17,4 vedra dana. Studeni i prosinac imaju najveću prosječnu naoblaku koja iznosi 5,4 desetine. To su ujedno i najoblačniji mjeseci jer studeni ima 8,5, a prosinac 9,6 oblačnih dana.¹⁴

U razdoblju 1971.-2000. prosječno godišnje trajanje sijanja Sunca iznosilo je 2567 sati. Sranj je najsunčaniji mjesec sa prosječno 11,3 sati sijanja Sunca.¹⁵

Od meteoroloških pojava opaženih na meteorološkoj postaji Zadar u razdoblju 1971.-2000. u prosjeku je bilo 6,3 dana s maglom, 2,3 dana s tučom, te 41,1 dan s grmljavinom.¹⁶

Kako se vidi s ruže vjetra prikazane na SL.3.2-2, na meteorološkoj postaji Zadar prevladavaju slabi vjetrovi, odnosno vjetrovi jačine 1-3 Beauforta, a tišina je oko 6% godišnje. U godišnjoj ruži vjetra jugoistočnjak (SE) je dominantni vjetar, a zatim se po učestalosti ističe sjeverozapadnjak (NW). Samo je ljeti sjeverozapadnjak najčešći vjetar dok je u ostalim sezonama dominantni vjetar jugoistočnjak. U jesen i zimi sjeveroistočnjak (NE) i istočnjak (E) češći su no u toplom dijelu godine. U Zadru jako jugo puše 2,1% slučajeva te je češće od bure koja puše 0,6% slučajeva prema podacima za razdoblje 1981.-2000.

Slika 3.2-2: Ruža vjetra na meteorološkoj postaji Zadar¹⁷

¹² Izvor: (1) DHMZ: Klimatski atlas Hrvatske 1961–1990., 1971–2000., 2008. i (2) Podaci s mrežne stranice DHMZ-a

¹³ Izvor: DHMZ: Klimatski atlas Hrvatske 1961–1990., 1971–2000., 2008.

¹⁴ Izvor: DHMZ: Klimatski atlas Hrvatske 1961–1990., 1971–2000., 2008.

Vedri dan je dan s prosječnom naoblakom < 2 desetine. Oblačni dan je dan s prosječnom naoblakom > 8 desetina.

¹⁵ Izvor: DHMZ: Klimatski atlas Hrvatske 1961-1990., 1971-2000., 2008.

¹⁶ Izvor: DHMZ: Klimatski atlas Hrvatske 1961-1990., 1971-2000., 2008.

¹⁷ Preuzeto iz Procjene ugroženosti stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara te okoliša od katastrofa i velikih nesreća– Zadarska županija, koja kao izvor navodi Meteorološka podloga Zadarske županije

3.3. Geološke značajke

Prostor Zadarske županije grade stare paleozojske stijene perma i karbona, mezozojske stijene, mlađe naslage mezozozika i kenozoika te mlađe taložine eocena (fliša), pleistocena i holocena. Prevladavaju karbonatne stijene jure i krede i tercijara, prvenstveno vapnenci.¹⁸

Prostor Županije raščlanjen je na nekoliko cjelina. To je rezultat modeliranja geoloških struktura koje se odvijalo u okviru alpske orogeneze, u laramijskoj orogenetskoj fazi potkraj krede i na početku tercijara te u pirenejskoj orogenetskoj fazi potkraj eocena i na početku oligocena. Tada je dolazilo do intenzivnog podvlačenja Afričke litosferne ploče pod Euroazijsku ploču. Podvlačenje Afričke litosferne ploče prema sjeveru, odnosno sjeveroistoku potiskivalo je Jadransku mikroploču podvlačeći je pod Dinaride. Geološka dinamika pridonijela je stvaranju bora i rasjeda dinarskog pravca pružanja (sjeverozapad - jugoistok). U skladu s tim geološkim procesima, istodobnim i kasnijim reljefnim modeliranjem te izdizanjem mora nakon zadnjeg glacijala definiran reljef Zadarske županije.¹⁹

Zadarsko - biogradsko primorje određeno je niskom obalnim rubom, malim dolinama manjih vodotoka i suhih draga, donjom dolinom Miljušić jaruge, Vranskim naplavnim bazenom, melioriranim Bokanjačkim blatom, flišnom zonama (Vir, Rušinova straža, Petrcane - Diklo, Pelegrinovo polje, Bibinjsko i Sukošansko polje) te karbonatnim korozivnim uravnjenjima i bilima, koja rijetko prelaze 100 m.n.m. Ovaj je prostor pretežito građen od vapnenaca krede i paleogena. Fliš sinklinalnih zona čine lapori, pješčenjaci i konglomerati eocena. Uz vodotoke ima akumuliranog naplavnog materijala (aluvija) ponajviše uz Miljašić jarugu, a u Bokanjačkom blatu su nataložene barske kvartarne naslage. Uz Nin, na ušću Miljašić jaruge nalaze se peloidne pojave, a na poluotoku Privlaci i manjim zonama Vira naslage kvartarnog pijeska.

Ravni kotari²⁰ čine izmjenu uglavnom karbonatnih bila i flišnih udolina, koja rijetko prelaze 200 m.n.m. Vapnenačka uzvišenja su kredne ili tercijarne starosti, a flišne udoline su izgrađene od lapora i pješčenjaka eocenske starosti. Zbog procesa mlađe evolucije reljefa u pleistocenu i postpleistocenu često su flišne zone proširene ili prekrivene značajnim zonama aluvijlanih ravni. Sjeverni dio Ravni kotara krševitiji je i hipsografski istaknutiji te gubi obilježja ravnokotorskog prostora, čineći prijelaz prema podvelebitskoj, odnosno bukovačkoj zoni.

Velebit dijeli primorski dio Zadarske županije od unutarnjeg, ličkog dijela i čini istaknutu specifičnu i složenu cjelinu. Područje Velebita izgrađeno je od karbonatnih stijena mezozoika (trijas, jura, krede) i kenozoika (tercijar) s dolomitno - vapnenačkim stijenama paleozoika (perm, karbon), koje izbijaju na površinu viših predjela.

Bukovica²¹ je krško pobrđe - prostor sredogorja i krških zaravni građen od vapnenačkih breča, konglomerata i flišolikih pojava u okviru liburnijskih naslaga, eocenske - oligocenske starosti.

¹⁸ Izvor: Geološka karta Hrvatske 1:300.000

¹⁹ Izvor: Faračić J., Marelić T.: Prirodno-geografske osnove razvitka Zadarske županije, Sveučilište u Zadru, 2014. str.44-61

²⁰ Geografski, prostor Ravni kotara prostire se od Bukovice, Benkovca i Novigradskog mora na sjeveroistoku do priobalnog pojasa od Zadra do Skradina u Šibensko - kninskoj županiji.

²¹ Geografski, prostor Bukovice je u trokutu između Benkovca i Obrovca u Zadarskoj žup. i Knina u Šibensko kninskoj županiji.

Zadarskoj županiji pripada istočni dio Ličko - krbavsko - pounjskog prostora koji obuhvaća polja i kotline okružene Velebitom s južne strane te Ličkim sredogorjem sa zapadne i Plješevicom s istočne strane. Sjeveroistočna granica prema BiH slijedi uglavnom dolinu rijeke Une. Ovo područja grade paleozojske (karbon, perm) i mezozojske (trija, jura, kreda) karbonatne stijene s manjim nalazištima barita. Niži predjeli prekriveni su taložinama ili naplavinama kvartarne starosti (Gračansko polje, V. i M. Popina i dr.).

Otok Pag i otok Maun karakterizira dinarska morfostruktura, s izmjenom vapnenačkih bila i flišnih udolina s laporima i pješčenjacima. Flišne udoline dijelom su potopljene (Paški zaljev, uvala Dinjiška, uvala Vlašići i dr.), a cijela morfostruktura nastavak je ravnokotorske. Ostali otoci geomorfološki odudaraju od Ravnih kotara i Paga. Usitnjeniji su, a njihove flišne zone su uglavnom potopljene nakon postpleistocenog izdizanja morske razine.²²

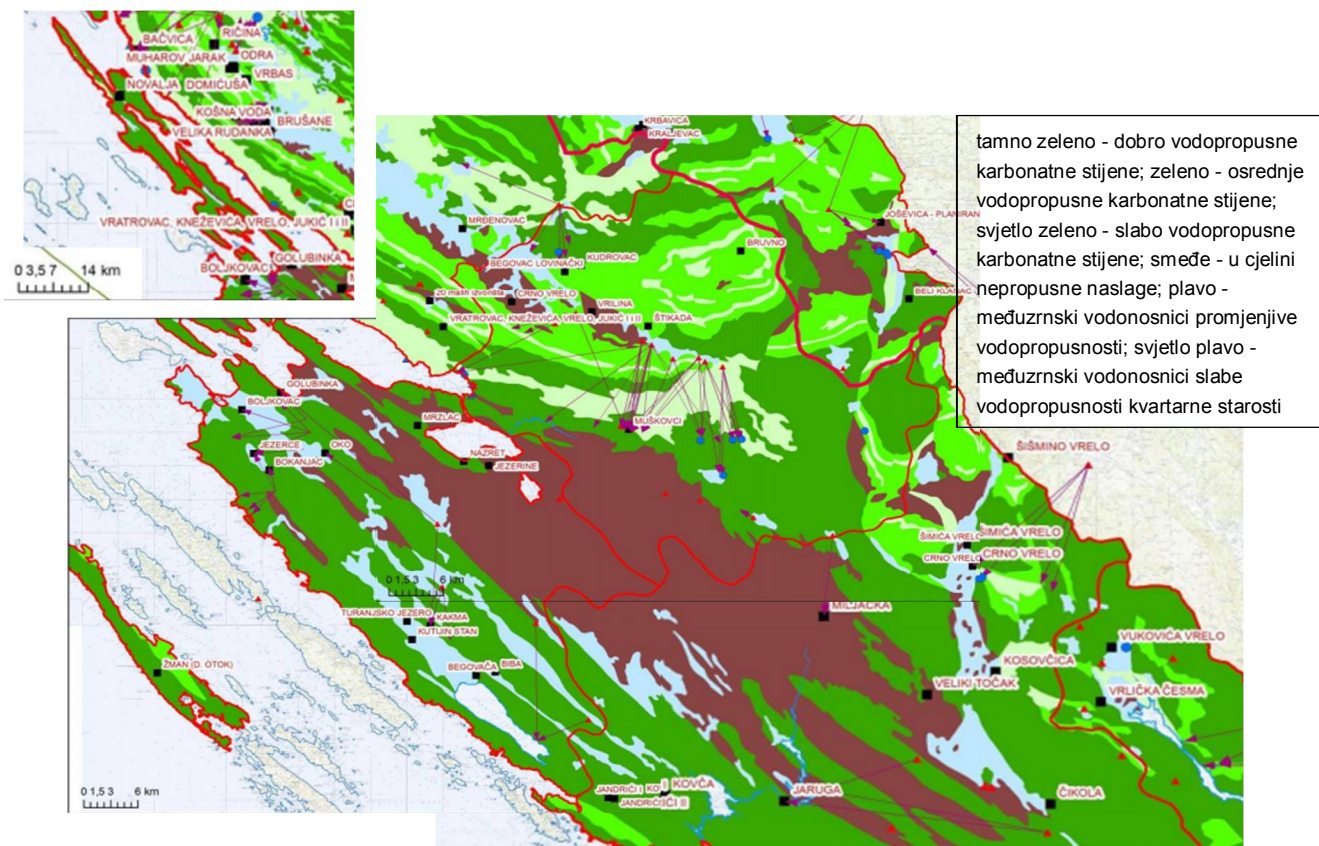
3.4. Hidrogeološke značajke

Već opisi geološke građe iz prethodnog poglavlja 3.3. GEOLOŠKE ZNAČAJKE upućuju na glavne hidrogeološke značajke prostora Zadarske županije. Tako prostor koje grade vapnenačke - karbonatne stijene karakterizira većim dijelom osrednja i dobra vodopropusnost, dok flišne zone koje grade lapori i pješčenjaci karakterizira slaba vodopropusnost ili nepropusnost u cjelini.

Kako se vidi sa SL.3.4-1, dobro i osrednje vodopropusne karbonatne stijene prevladavaju na Ličko - pounjskom prostoru, prostoru Velebita te na sjevernom dijelu Bukovice. U tom prostornom obuhvatu nepropusne naslage pojavljuju se na manjim područjima prekrivenima taložinama ili naplavinama kao što su Velikopopinske i Malopopinsko polje, Pustopolje, Mazinsko polje, Gračansko polje, područje uz tok Ričice i dr. Slabo vodopropusne karbonatne stijene nalaze se desno / sjeverno od Zrmanje i prate reljef Bukovice do prijelaza na više nadmorske visine, gdje prevladavaju dobro vodopropusne karbonatne stijene. Južni dio Bukovice i veći dio prostora Ravnih kotara grade u cjelini nepropusne naslage. U primorju se izmjenjuju dobro vodopropusne karbonatne stijene s područjima s flišnim udolinama promjenjive ili slabe vodopropusnosti, smještenima između vapnenačkih krških uzvišenja. Flišna područja slabije vodopropusnosti obuhvaćaju zaravni nagnute prema Ninskom i Ljubačkom zaljevu, Bokanjačko blato Vransko polje, Nadinsko blato i druge flišne udoline.²³

²² Izvor podataka o geološkim i geomorfološkim značajkama pojedinih cjelina je Prostorni plan Zadarske županije.

²³ Izvor: Geotehnički fakultet Sveučilišta u Zagrebu: Ocjena stanja i rizika cjelina podzemne vode na krškom području u Republici Hrvatskoj - Završno izvješće, 2009.

Slika 3.4-1: Shematska hidrogeološka karta područja Zadarske županije i šire²⁴

3.5. Seizmičke značajke

Zadarska županija nalazi se u dodimom pojasu Jadranskog bazena i Dinarida te su seizmološke značajke uvjetovane neotektonskom aktivnošću u širem prostoru Dinarida i strukturo - tektonskim i neotektonskim odnosima na području Ravnih kotara. Ovdje su, pored aktivnih uzdužnih, dinarskim pravcem (sjeverozapad - jugoistok) orijentiranih, značajni i poprečni te dijagonalni rasjedi, pogotovo oni koji presijecaju krupne strukture i depresije Jadranskog bazena. To je u području Dinarida utjecalo na razvoj nejednolikih horizontalnih kretanja i podilaženje dijelova pokrova nad plohu Mohorovičićeva diskontinuiteta.²⁵

Za prostor Zadarske županije veliku važnost ima velika rasjedna zona koja se pruža od Ilirske Bistrice u Sloveniji do Obrovca, odnosno do jugoistočnog završetka masiva Velebita. Od te se velike rasjedne zone odvajaju dva druga velika paralelna rasjeda. Jedan se nastavlja preko otoka Krka i Raba, a drugi se kod Senja odvaja i nastavlja unutrašnjom stranom Velebita prema Gospiću. Oko Zadra, kao i nešto južnije, kod Šibenika, taj dinarski orijentiran pojas žarišta potresa narušen je transversalnom zonom Promina - Krka - Jadransko more.²⁶

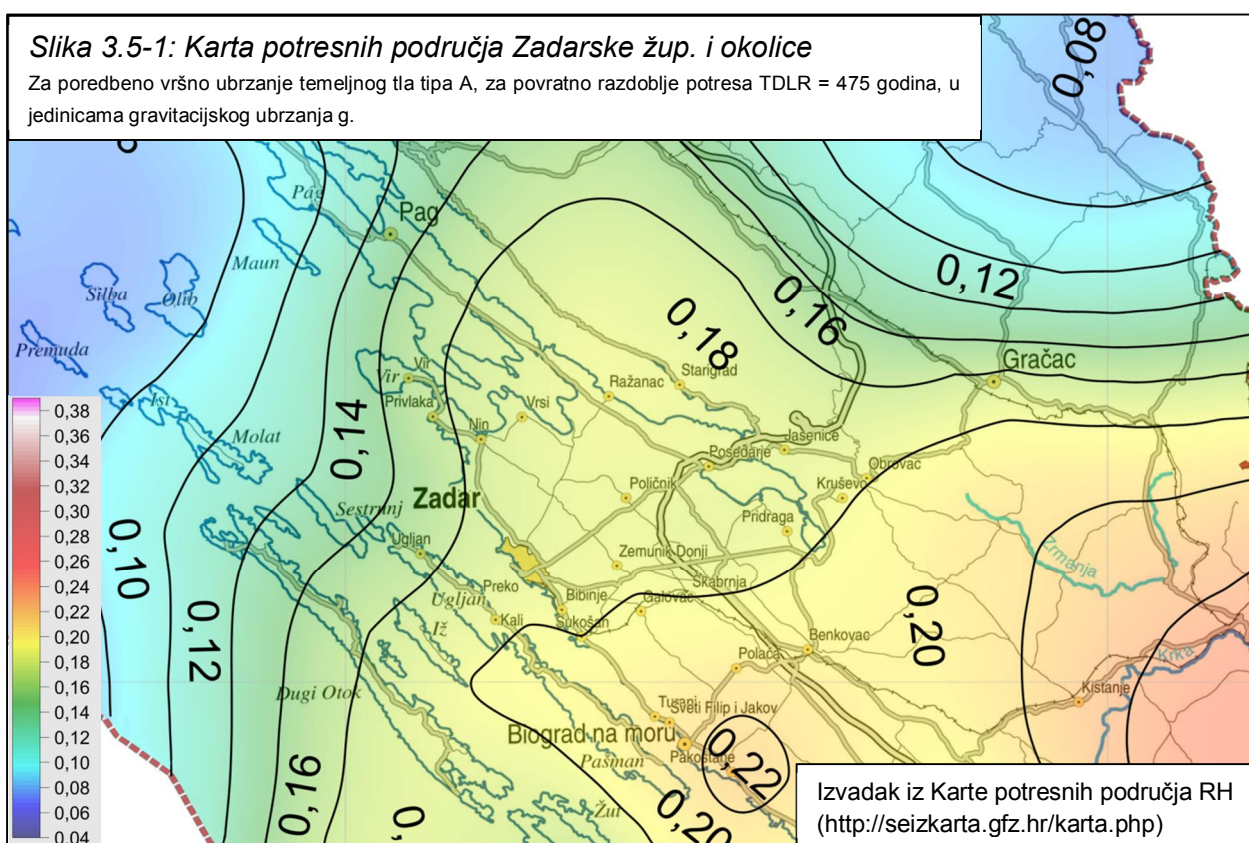
²⁴ Slika je izrađena temeljem shematskih hidrogeoloških karata cjelina podzemne vode Lika – Gacka, Zrmanja, Ravni kotari i krka.

²⁵ Izvor: Studija o utjecaju na okoliš Centra za gospodarenje otpadom Zadarske županije

²⁶ Izvor: Studija o utjecaju na okoliš Centra za gospodarenje otpadom Zadarske županije

Seizmičnost na području Zadarske županije, prema staroj razredbi potresa prema intezitetima, iznosi VI do VIII stupnjeva Mercalli - Cancani - Siebergove (MCS) ljestvice. Na području VI° MCS ljestvice - jaki potresi nalazi se sjeverni dio Zadarske županije. Veći dio Županije nalazi se na području VII° MCS ljestvice - vrlo jaki potresi, dok se otoci i uže obalno područje nalaze na području VIII° MCS ljestvice - razorni potresi.²⁷

Prema normi, HRN EN 1998-1 / NA, koja je na snazi od 2011. godine, seizmičnost se definira poredbenim vršnim ubrzanjem tla tipa A²⁸ s vjerojatnošću premašaja od 10% u 50 godina za povratno razdoblje od 475 godina u jedinici gravitacijskog ubrzanja (m/s^2). Karta potresnih područja za prostor Zadarske županije i šire dana na SL.3.5-1 pokazuje da je prostor Zadarske županije u područjima ubrzanja tla tipa A od 0,08g do 0,22g.

Dostupni podaci o dubinama žarišta potresa ukazuju da su potresi obilježeni plitkim žarištima, odnosno da većina potresa ima žarište iznad plohe Mohorovičićeva diskontinuiteta. To znači da je destruktivno djelovanje potresa relativno ograničenog doseg, odnosno da se prvenstveno odnosi na širu okolicu epicentra. Većina žarišta potresa leži na dubinama od 5-25 km.²⁹

²⁷ Izvor: Procjena ugroženosti stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara te okoliša od katastrofa i velikih nesreća - Zadarska županija

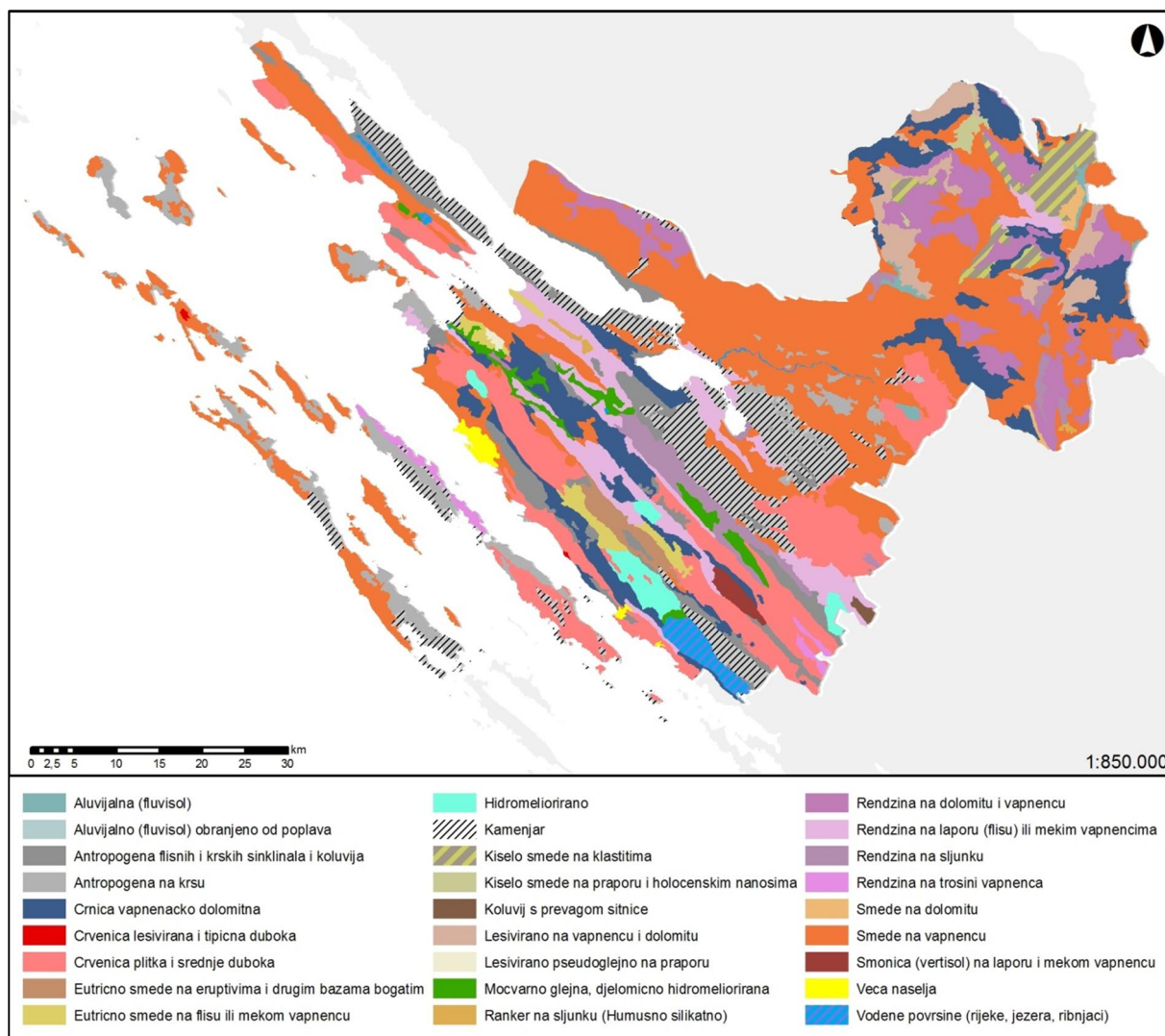
²⁸ Prema HRN EN 1998-1 / NA **tlo tipa A** odnosi se na stijenu ili drugu geološku formaciju poput stijene, uključujući najviše 5 m slabijeg materijala na površini. **Tla tipa B** obuhvaćaju nanose vrlo gustog pijeska, šljunka ili vrlo krute gline, debljine najmanje nekoliko desetaka metara, s postupnim povećanjem mehaničkih svojstava s dubinom (za tip B zahtijeva se da se ubrzanje za tlo tipa A pomnoži faktorom SB=1,2). **Tla tipa C** obuhvaćaju duboke nanose gustog ili srednje gustog pijeska, šljunka ili krute gline debljine od nekoliko desetaka do više stotina metara (za tip C zahtijeva se da se ubrzanje za tlo tipa A pomnoži faktorom SC=1,15).

²⁹ Izvor: Studija o utjecaju na okoliš Centra za gospodarenje otpadom Zadarske županije

3.6. Tlo

Tla na prostoru Zadarske županije vrlo su raznolika u pogledu fizikalnih svojstava. Kako se vidi sa SL.3.6-1 dominira smeđe tlo na vapnencu. Ono je rasprostranjeno na oko 33% površine. Slijedi crvenica na oko 12% površine te kamenjar s 9,5% udjela u ukupnoj površini Županije.

Slika 3.6-1: Pedološka karta Zadarske županije³⁰

U Zadarskoj županiji, prostor Ravnih kotara posebice je prepoznat kao prostor produktivnih tala s vrlo povoljnim klimatskim i pedološkim uvjetima za biljnu proizvodnju te se kao takav danas smatra jednim od najvažnijih poljoprivrednih područja Jadranske Hrvatske.

³⁰ Poljoprivredni fakultet u Osijeku, Interaktivna pedološka karta RH <http://pedologija.com.hr/karte.htm>

3.7. Vodna tijela

STANJE VODNIH TIJELA: Vodna tijela dijele se na površinske i podzemne voda. Za potrebe Planova upravljanja vodnim područjima provodi se načelno delineacija i proglašavanje zasebnih vodnih tijela površinskih voda na tekućicama s površinom sliva većom od 10 km², stajaćicama površine veće od 0,5 km² te prijelaznim i priobalnim vodama bez obzira na veličinu.³¹ Na prostoru Zadarske županije nalazi se 86 tijela površinske vode - 75 rijeka (tekućice), 1 jezero (stajaćica), 7 priobalnih i 3 prijelazna vodna tijela te 8 tijela podzemne vode.

U TAB.3.7-1 dani su podaci o procijenjenom stanju rijeka (tekućice) i jezera (stajaćice) u Zadarskoj županiji. Ti su podaci prikazani i na SL.3.7-1.

Tablica 3.8-1: Podaci o stanju tijela površinske vode u Zadarskoj županiji - rijeke i jezera (Ocjena stanja daje se na temelju ocjene ekološkog stanja i kemijskog stanja, prema nižoj ocjeni)

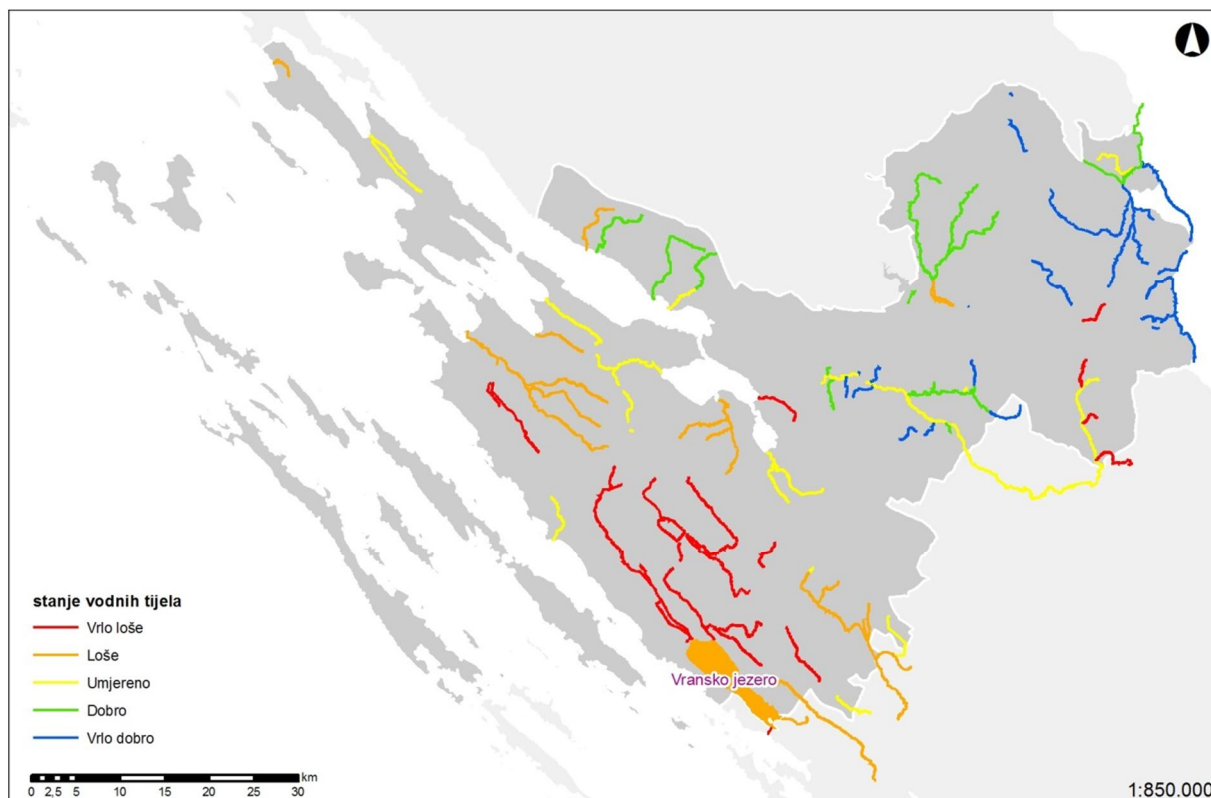
Šifra vodnog tijela	Naziv vodnog tijela	Kategorija vodnog tijela	Konačno stanje	Ekološko stanje	Kemijsko stanje
CSRN0005_007	Una	Tekućica	DOBRO	DOBRO	DOBRO
CSRI0005_006	Una	Tekućica	DOBRO	DOBRO	DOBRO
CSRN0097_002	Srebrenica	Tekućica	VRLO DOBRO	VRLO DOBRO	DOBRO
CSRI0097_001	Srebrenica	Tekućica	VRLO DOBRO	VRLO DOBRO	DOBRO
CSRI0109_001	Krka	Tekućica	VRLO DOBRO	VRLO DOBRO	DOBRO
CSRN0206_001	Sredica	Tekućica	VRLO DOBRO	VRLO DOBRO	DOBRO
CSRN0287_001	Suvaja	Tekućica	DOBRO	DOBRO	DOBRO
CSRN0319_001	Grubišića jaruga	Tekućica	VRLO DOBRO	VRLO DOBRO	DOBRO
CSRN0466_001	Joševica	Tekućica	UMJERENO	UMJERENO	DOBRO
CSRN0543_001	Nema naziva	Tekućica	VRLO DOBRO	VRLO DOBRO	DOBRO
CSRN0584_001	Nema naziva	Tekućica	VRLO DOBRO	VRLO DOBRO	DOBRO
CSRI0606_001	Svetinja	Tekućica	VRLO DOBRO	VRLO DOBRO	DOBRO
JKRN0013_003	Zrmanja	Tekućica	UMJERENO	UMJERENO	DOBRO
JKRN0013_002	Zrmanja	Tekućica	UMJERENO	UMJERENO	DOBRO
JKRN0013_001	Zrmanja	Tekućica	UMJERENO	UMJERENO	DOBRO
JKRN0026_001	Prošika	Tekućica	VRLO LOŠE	VRLO LOŠE	DOBRO
JKRN0027_001	Ličina - Kotarka	Tekućica	VRLO LOŠE	LOŠE	NJE DOBRO
JKRN0029_003	Krivina draga	Tekućica	VRLO DOBRO	VRLO DOBRO	DOBRO
JKRN0029_002	Šklop	Tekućica	VRLO DOBRO	VRLO DOBRO	DOBRO
JKRN0029_001	Krupa	Tekućica	DOBRO	DOBRO	DOBRO
JKRI0033_005	Butišnica	Tekućica	VRLO DOBRO	VRLO DOBRO	DOBRO
JKRN0037_001	Orovača	Tekućica	UMJERENO	UMJERENO	DOBRO
JKRN0041_001	Laterni knl.	Tekućica	VRLO LOŠE	VRLO LOŠE	DOBRO
JKRN0044_002	Bašnica	Tekućica	VRLO DOBRO	VRLO DOBRO	DOBRO
JKRN0044_001	Žižinka	Tekućica	LOŠE	LOŠE	DOBRO
JKRN0049_003	Jaruga	Tekućica	LOŠE	LOŠE	DOBRO
JKRN0049_002	Goduča	Tekućica	LOŠE	LOŠE	DOBRO
JKRN0052_001	Miljašić jaruga	Tekućica	LOŠE	LOŠE	DOBRO
JKRN0056_001	Glavni odvodni kanal Poloča	Tekućica	VRLO LOŠE	VRLO LOŠE	DOBRO
JKRN0061_001	Ričica	Tekućica	VRLO LOŠE	VRLO LOŠE	DOBRO
JKRN0083_001	Doljanski p.	Tekućica	VRLO LOŠE	VRLO LOŠE	DOBRO

³¹ Za vrlo mala vodna tijela koje se zbog veličine ne proglašavaju zasebnim vodnim tijelom primjenjuju se uvjeti zaštite kako slijedi: (1) Sve manje vode koje su povezane s vodnim tijelom koje je proglašeno Planom upravljanja vodnim područjima, smatraju se njegovim dijelom i za njih važe isti uvjeti kao za to veće vodno tijelo. (2) Za manja vodna tijela koja nisu proglašena Planom upravljanja vodnim područjima i nisu sastavni dio većeg vodnog tijela, važe uvjeti kao za vodno tijelo iste kategorije (tekućica, stajaćica, prijelazna voda ili priobalna voda) najosjetljivijeg ekotipa iz pripadajuće ekoregije.

Šifra vodnog tijela	Naziv vodnog tijela	Kategorija vodnog tijela	Konačno stanje	Ekološko stanje	Kemijsko stanje
JKRN0088_001	Otuča	Tekućica	DOBRO	DOBRO	DOBRO
JKRN0092_001	Baštica	Tekućica	UMJERENO	UMJERENO	DOBRO
JKRN0104_001	Karišnica	Tekućica	UMJERENO	UMJERENO	DOBRO
JKRN0107_001	Kličevica - jaruga	Tekućica	VRLO LOŠE	VRLO LOŠE	DOBRO
JKRN0113_001	Nema naziva	Tekućica	VRLO LOŠE	VRLO LOŠE	DOBRO
JKRN0117_001	Nema naziva	Tekućica	VRLO LOŠE	VRLO LOŠE	DOBRO
JKRN0122_001	Novigradska jaruga	Tekućica	LOŠE	LOŠE	DOBRO
JKRN0130_001	Nema naziva	Tekućica	LOŠE	LOŠE	DOBRO
JKRN0134_001	Nema naziva	Tekućica	VRLO DOBRO	VRLO DOBRO	DOBRO
JKRN0151_001	Dobarnica	Tekućica	VRLO DOBRO	VRLO DOBRO	DOBRO
JKRN0166_002	V. Paklenica	Tekućica	DOBRO	DOBRO	DOBRO
JKRN0166_001	V. Paklenica	Tekućica	DOBRO	DOBRO	DOBRO
JKRN0167_001	Brestovačka draga	Tekućica	DOBRO	DOBRO	DOBRO
JKRI0172_001	Prosjek	Tekućica	VRLO DOBRO	VRLO DOBRO	DOBRO
JKRN0177_001	Draga Krnjajića	Tekućica	VRLO DOBRO	VRLO DOBRO	DOBRO
JKRN0180_002	M. Paklenica	Tekućica	DOBRO	DOBRO	DOBRO
JKRN0180_001	M. Paklenica	Tekućica	UMJERENO	UMJERENO	DOBRO
JKRN0183_001	Ogareva draga	Tekućica	DOBRO	DOBRO	DOBRO
JKRN0184_001	Suvaja	Tekućica	VRLO DOBRO	VRLO DOBRO	DOBRO
JKRN0187_001	Potok Soline	Tekućica	UMJERENO	UMJERENO	DOBRO
JKRN0191_001	Nema naziva	Tekućica	UMJERENO	UMJERENO	DOBRO
JKRN0201_001	Suvaja	Tekućica	VRLO DOBRO	VRLO DOBRO	DOBRO
JKRN0209_001	Krneza	Tekućica	LOŠE	LOŠE	DOBRO
JKRN0214_001	Virine	Tekućica	DOBRO	DOBRO	DOBRO
JKRN0215_001	Zmijaska draga	Tekućica	VRLO LOŠE	VRLO LOŠE	DOBRO
JKRN0217_001	Nema naziva	Tekućica	DOBRO	DOBRO	DOBRO
JKRN0225_001	Draga Milovac	Tekućica	UMJERENO	UMJERENO	DOBRO
JKRN0227_001	Jaruga	Tekućica	UMJERENO	UMJERENO	DOBRO
JKRN0231_001	Vračarevac	Tekućica	VRLO LOŠE	VRLO LOŠE	DOBRO
JKRN0246_001	Draga Grandina	Tekućica	DOBRO	DOBRO	DOBRO
JKRN0248_001	Nema naziva	Tekućica	VRLO DOBRO	VRLO DOBRO	DOBRO
JKRN0257_001	Zukve	Tekućica	VRLO DOBRO	VRLO DOBRO	DOBRO
JKRN0260_001	Kusac	Tekućica	VRLO LOŠE	VRLO LOŠE	DOBRO
JKRN0276_001	Meka draga	Tekućica	VRLO LOŠE	VRLO LOŠE	DOBRO
JKRN0283_001	Zrmanja	Tekućica	DOBRO	DOBRO	DOBRO
JKRN0284_001	Kozjača	Tekućica	LOŠE	LOŠE	DOBRO
JKRN0289_001	Nema naziva	Tekućica	VRLO DOBRO	VRLO DOBRO	DOBRO
JKRN0291_001	Zrmanja	Tekućica	VRLO DOBRO	VRLO DOBRO	DOBRO
JKRN0294_001	Otres	Tekućica	UMJERENO	UMJERENO	DOBRO
JKRN0305_001	Nema naziva	Tekućica	VRLO LOŠE	VRLO LOŠE	NIJE DOBRO
JKRI0310_001	Crni p.	Tekućica	VRLO DOBRO	VRLO DOBRO	DOBRO
JKRN0314_001	Vrbica	Tekućica	VRLO LOŠE	VRLO LOŠE	DOBRO
JORN0005_001	Nema naziva	Tekućica	UMJERENO	UMJERENO	DOBRO
JORN0011_001	Nema naziva	Tekućica	LOŠE	LOŠE	DOBRO
JKLN001	Vransko jezero	Stajačica	LOŠE	LOŠE	DOBRO

Izvor: Plan upravljanja vodnim područjima 2016.-2021. - Izvadak iz Registra vodnih tijela

Slika 3.7-1: Stanje tekućica i stajaćica na prostoru Zadarske županije

Od 76 tijela površinskih voda u kategorijama rijeka i jezera, 23 je u vrlo dobrom stanju, 14 je u dobrom stanju, 14 je u umjerenom stanju, 10 je u lošem stanju, a 15 je u vrlo lošem stanju. Kako se vidi iz SL.3.7-1 vodna tijela u lošem i vrlo lošem stanju većim se dijelom nalaze na Ravnokotorskom zaobalnom prostoru.

Samo dva vodna tijela imaju kemijsko stanje koje nije dobro. Konačna ocjena stanja tijela površinske vode - rijeka i jezera procijenjena kao umjereno, loše ili vrlo loše je zbog ekološkog stanja. Kako se vidi iz podataka u TAB.3.7-2. Procjena ekološko stanja umjereno, loše ili vrlo loše većim je dijelom vezana uz povišene vrijednosti pojedinih fizikalno - kemijskih pokazatelja (BPK₅, ukupni dušik i/ili ukupni fosfor) te potom uz ocjenu hidromorfoloških elemenata kakvoće.

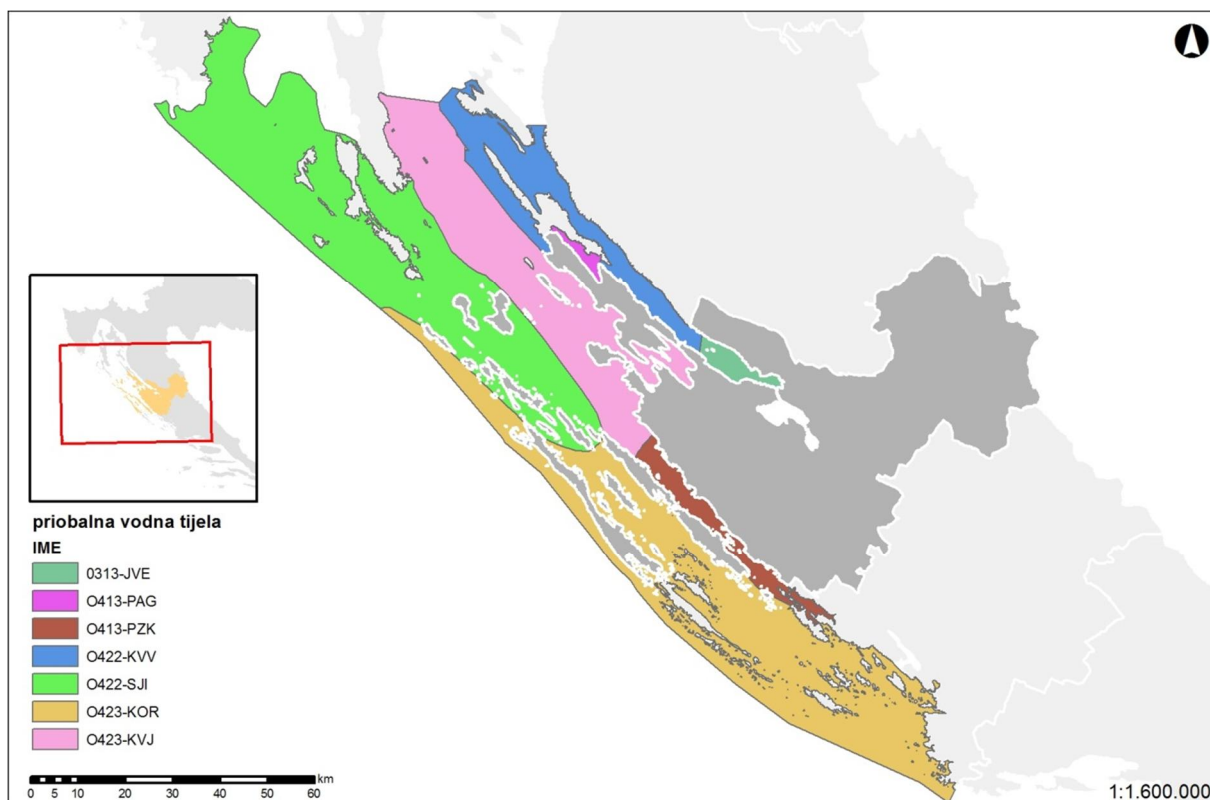
Tablica 3.7-2: Procjena ekološkog stanja tijela površinske vode u Zadarskoj županiji - rijeke i jezera, čija je konačna ocjena stanja umjereno, loše ili vrlo loše.

(Ocjena ekološkog stanja daje se na temelju ocjene bioloških elemenata kakvoće, fizikalno-kemijskih pokazatelja, specifičnih onečišćujućih tvari i hidromorfoloških elemenata, prema nižoj ocjeni)

Šifra vodnog tijela	Naziv vodnog tijela	Ekološko stanje	Biološki elementi kakvoće	Fizikalno - kemijski pokazatelji	Specifične onečišćujuće tvari	Hidromorfološki elementi
CSRN0466_001	Joševica	UMJERENO	UMJERENO	VRLO DOBRO	VRLO DOBRO	DOBRO
JKRN0013_003	Zrmanja	UMJERENO	VRLO DOBRO	DOBRO	VRLO DOBRO	UMJERENO
JKRN0013_002	Zrmanja	UMJERENO	DOBRO	UMJERENO	VRLO DOBRO	DOBRO
JKRN0013_001	Zrmanja	UMJERENO	UMJERENO	VRLO DOBRO	VRLO DOBRO	DOBRO
JKRN0026_001	Prosika	VRLO LOŠE	-	VRLO LOŠE	VRLO DOBRO	VRLO LOŠE
JKRN0027_001	Ličina - Kotarka	LOŠE	-	LOŠE	VRLO DOBRO	UMJERENO
JKRN0037_001	Orovača	UMJERENO	-	UMJERENO	VRLO DOBRO	VRLO DOBRO
JKRN0041_001	Laterni knl.	VRLO LOŠE	-	VRLO LOŠE	VRLO DOBRO	UMJERENO
JKRN0044_001	Žižinka	LOŠE	LOŠE	UMJERENO	VRLO DOBRO	UMJERENO
JKRN0049_003	Jaruga	LOŠE	-	LOŠE	VRLO DOBRO	VRLO DOBRO
JKRN0049_002	Goduča	LOŠE	-	LOŠE	VRLO DOBRO	DOBRO
JKRN0052_001	Miljašić jaruga	LOŠE	LOŠE	LOŠE	VRLO DOBRO	UMJERENO
JKRN0056_001	Glavni odvodni kanal Poloča	VRLO LOŠE	-	VRLO LOŠE	VRLO DOBRO	UMJERENO
JKRN0061_001	Ričica	VRLO LOŠE	-	VRLO DOBRO	VRLO DOBRO	VRLO LOŠE
JKRN0083_001	Doljanski p.	VRLO LOŠE	-	VRLO LOŠE	VRLO DOBRO	DOBRO
JKRN0092_001	Baštica	UMJERENO	-	UMJERENO	VRLO DOBRO	DOBRO
JKRN0104_001	Karišnica	UMJERENO	-	UMJERENO	VRLO DOBRO	VRLO DOBRO
JKRN0107_001	Kličevica - jaruga	VRLO LOŠE	-	VRLO LOŠE	VRLO DOBRO	VRLO DOBRO
JKRN0113_001	Nema naziva	VRLO LOŠE	-	VRLO LOŠE	VRLO DOBRO	VRLO DOBRO
JKRN0117_001	Nema naziva	VRLO LOŠE	-	VRLO LOŠE	VRLO DOBRO	VRLO DOBRO
JKRN0122_001	Novigradska jaruga	LOŠE	-	LOŠE	VRLO DOBRO	DOBRO
JKRN0130_001	Nema naziva	LOŠE	-	LOŠE	VRLO DOBRO	VRLO DOBRO
JKRN0180_001	M. Paklenica	UMJERENO	-	DOBRO	VRLO DOBRO	UMJERENO
JKRN0187_001	Potok Soline	UMJERENO	-	UMJERENO	VRLO DOBRO	UMJERENO
JKRN0191_001	Nema naziva	UMJERENO	-	UMJERENO	VRLO DOBRO	VRLO DOBRO
JKRN0209_001	Krneza	LOŠE	-	LOŠE	VRLO DOBRO	VRLO DOBRO
JKRN0215_001	Zmijaska draga	VRLO LOŠE	-	VRLO LOŠE	VRLO DOBRO	VRLO DOBRO
JKRN0225_001	Draga Milovac	UMJERENO	-	UMJERENO	VRLO DOBRO	VRLO DOBRO
JKRN0227_001	Jaruga	UMJERENO	-	VRLO DOBRO	VRLO DOBRO	UMJERENO
JKRN0231_001	Vračarevac	VRLO LOŠE	-	VRLO LOŠE	VRLO DOBRO	DOBRO
JKRN0260_001	Kusac	VRLO LOŠE	-	VRLO LOŠE	VRLO DOBRO	VRLO DOBRO
JKRN0276_001	Meka draga	VRLO LOŠE	-	VRLO LOŠE	VRLO DOBRO	VRLO DOBRO
JKRN0284_001	Kozjača	LOŠE	-	DOBRO	VRLO DOBRO	LOŠE
JKRN0294_001	Otres	UMJERENO	-	UMJERENO	VRLO DOBRO	VRLO DOBRO
JKRN0305_001	Nema naziva	VRLO LOŠE	-	LOŠE	VRLO LOŠE	VRLO DOBRO
JKRN0314_001	Vrbica	VRLO LOŠE	-	VRLO LOŠE	UMJERENO	UMJERENO
JORN0005_001	Nema naziva	UMJERENO	-	UMJERENO	VRLO DOBRO	UMJERENO
JORN0011_001	Nema naziva	LOŠE	-	LOŠE	VRLO DOBRO	VRLO DOBRO
JKLN001	Vransko jezero	LOŠE	-	LOŠE	VRLO DOBRO	DOBRO

Izvor: Plan upravljanja vodnim područjima 2016.-2021. - Izvadak iz Registra vodnih tijela

Na prostoru Zadarske županije nalazi se sedam vodnih tijela priobalnih voda, koja su prikazana na SL.3.7-2. U TAB.3.7-3 dani su podaci o procijenjenom stanju priobalnih vodnih tijela. Ukupno stanje svih tijela priobalnih voda procijenjeno je kao dobro.

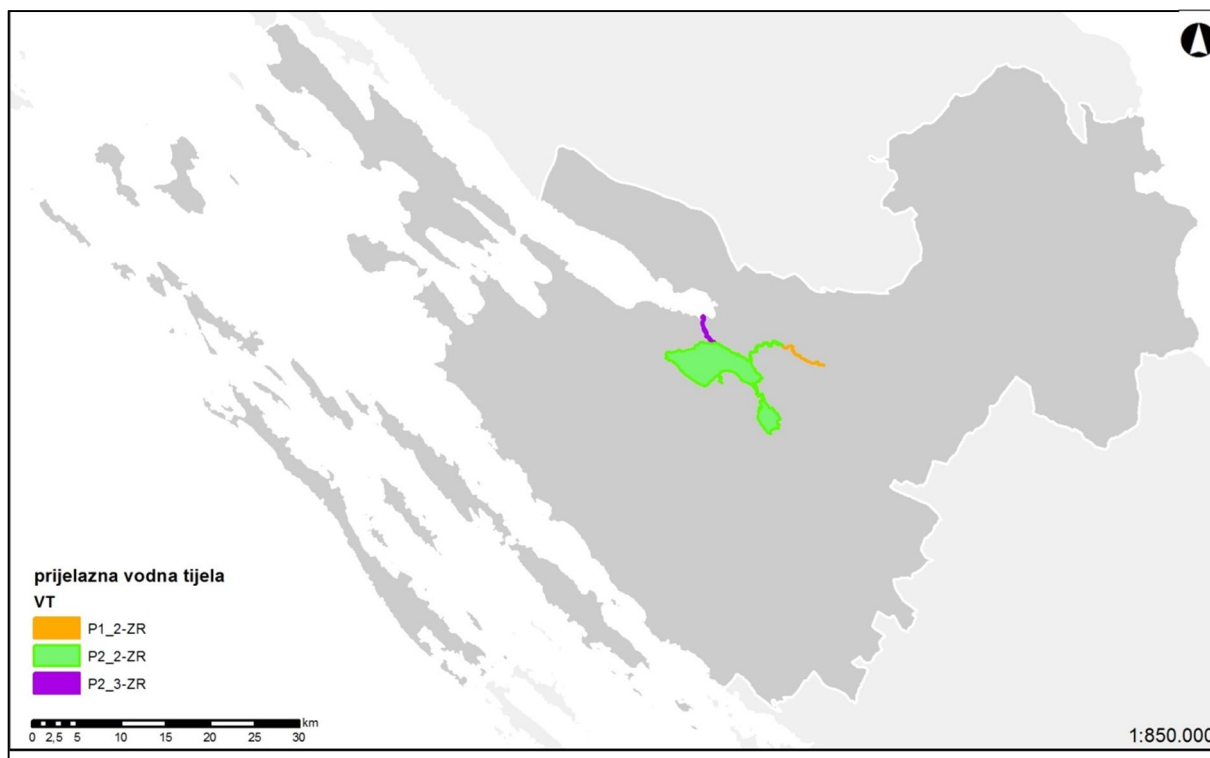
Slika 3.8-2: Vodna tijela priobalnih voda u Zadarskoj županiji

Tablica 3.7-3: Podaci o stanju tijela površinske vode u Zadarskoj županiji – priobalne vode (Ocjena stanja daje se na temelju ocjene ekološkog stanja i kemijskog stanja, prema nižoj ocjeni)

Vodno tijelo	Geografski položaj vodnog tijela	Ekološko stanje	Kemijsko stanje	Ukupno stanje
O423 - KVP	Od Kvarnerića do Paškog kanala	DOBRO	DOBRO	DOBRO
O413 - PAG	Uvala naselja Pag	DOBRO	DOBRO	DOBRO
O422 - KVV	Dio Kvarnerića i Velebitskog kanala	DOBRO	DOBRO	DOBRO
O413 - PZK	Pašmanski i Zadarski kanal	DOBRO	DOBRO	DOBRO
O313 - JVE	Južni dio Velebitskog kanala	DOBRO	DOBRO	DOBRO
O422 - SJI	Sjeverni Jadran od južnog dijela istarskog poluotoka do Dugog otoka	DOBRO	DOBRO	DOBRO
O423 - KOR	Kornati i šibensko priobalje	DOBRO	DOBRO	DOBRO

Izvor: Plan upravljanja vodnim područjima 2016.-2021. - Izvadak iz Registra vodnih tijela

Na prostoru Zadarske županije tri su vodna tijela prijelaznih voda Zrmanje. Ona su prikazana na SL.3.7-3. Stanje prijelaznih vodnih tijela prikazano je u TAB.3.7-4. Ukupno stanje vodnih tijela P1_2-ZR i P2_2-ZR procijenjeno je kao dobro. Ukupno stanje P2_3-ZR procijenjeno je kao umjereno, pri čemu su ribe bile kritični biološki parametar.

Slika 3.7-3: Tijela prijelaznih voda u Zadarskoj županiji

Tablica 3.7-4: Podaci o stanju tijela površinske vode u Zadarskoj županiji - prijelazne vode (Ocjena stanja daje se na temelju ocjene ekološkog stanja i kemijskog stanja, prema nižoj ocjeni.)

Vodno tijelo	Ekološko stanje	Kemijsko stanje	Ukupno stanje
P1_2-ZR	DOBRO	DOBRO (za ukupno stanje = vrlo dobro / dobro stanje)	DOBRO
P2_2-ZR	DOBRO	DOBRO (za ukupno stanje = vrlo dobro / dobro stanje)	DOBRO
P2_3-ZR	UMJERENO	DOBRO (za ukupno stanje = vrlo dobro / dobro stanje)	UMJERENO

Izvor: Plan upravljanja vodnim područjima 2016.-2021. - Izvadak iz Registra vodnih tijela

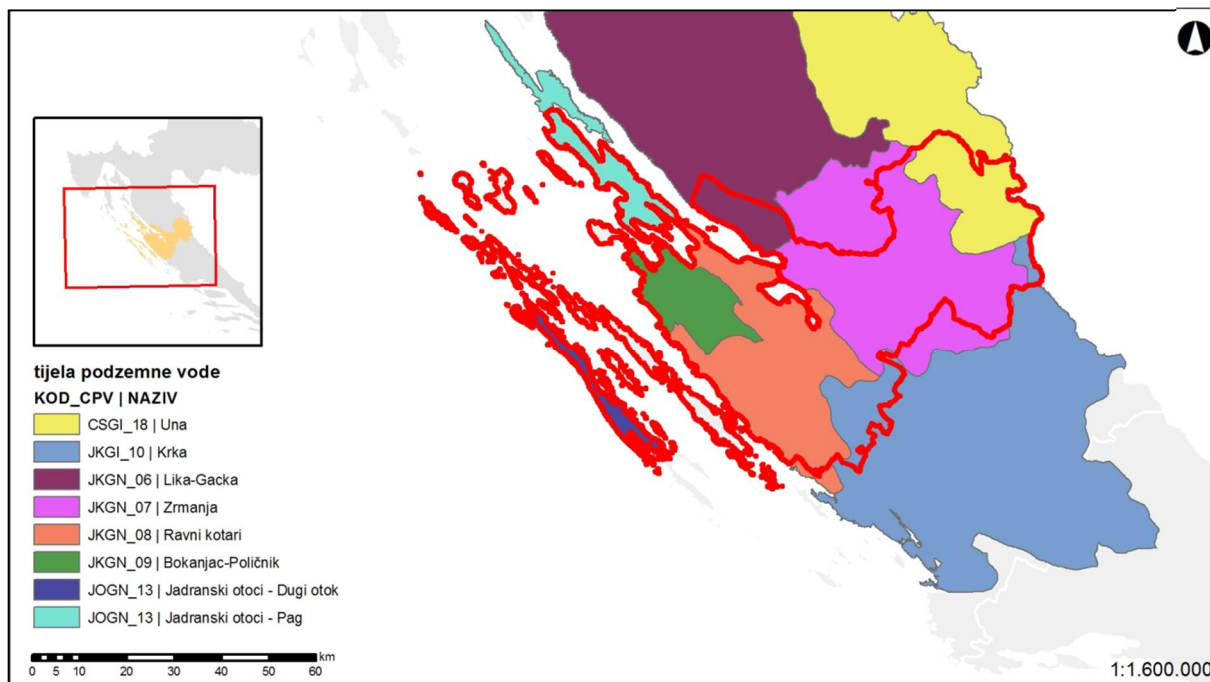
Tijela podzemne vode u Zadarskoj županiji prikazana su na SL.3.7-4. U TAB.3.7-5 dani su podaci o procjeni njihova stanja prema kojima je samo tijelo podzemne vode JKGN_09 - Bokanjac - Poličnik u lošem stanju. Loše kemijsko stanje utvrđeno je zbog intruzije slane vode, a loše količinsko stanje utvrđeno je zbog prekomjernog crpljenja.³²

Tablica 3.7-5: Podaci o procjeni stanja podzemnih vodnih tijela u Zadarskoj županiji

	Vodno tijelo	Kemijsko stanje	Količinsko stanje	Ukupno stanje
1.	CSGI_18 – Una	DOBRO	DOBRO	DOBRO
2.	JKGN_06 – Lika - Gacka	DOBRO	DOBRO	DOBRO
3.	JKGI_10 – Krka	DOBRO	DOBRO	DOBRO
4.	JKGN_07 – Zrmanja	DOBRO	DOBRO	DOBRO
5.	JKGN_08 – Ravni kotari	DOBRO	DOBRO	DOBRO
6.	JKGN_09 – Bokanjac - Poličnik	LOŠE	LOŠE	LOŠE
7.	JOGN_13 – Jadranski otoci – Dugi Otok	DOBRO	DOBRO	DOBRO
8.	JOGN_13 – Jadranski otoci - Pag	DOBRO	DOBRO	DOBRO

Izvor: Plan upravljanja vodnim područjima 2016.-2021. - Izvadak iz Registra vodnih tijela

³² Izvor: Plan upravljanja vodnim područjima 2016.-2021.

Slika 3.7-4: Tijela podzemne vode u Zadarskoj županiji

ZAŠTIĆENA PODRUČJA - PODRUČJA POSEBNE ZAŠTITE VODA: Područja posebne zaštite voda su: (1) područja zaštite vode namijenjene za ljudsku potrošnju, (2) područja pogodna za zaštitu gospodarski značajnih vodnih organizama, (3) područja pogodna za kupanje i rekreaciju, (4) područja podložna eutrofikaciji i područja ranjiva na nitrata, (5) područja namijenjena zaštititi staništa ili vrsta i (6) područja loše izmjene voda priobalnim vodama.³³ Područja posebne zaštite voda u Zadarskoj županiji iz Registra zaštićenih područja - područja posebne zaštite voda navedena su u PRILOGU 4 i prikazana su zbirno na SL.3.7-5, dok su područja zaštite vode namijenjena za ljudsku potrošnju iz Registra prikazana i zasebno na SL.3.7-6. Dodatni podaci o područjima zaštite vode za ljudsku potrošnju u odnosu na SL.3.7-6 dani su Prostornom planu Zadarske županije - kartografski prikaz 3.2. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora: Područja posebnog ograničenja u korištenju, mjere uređenja i zaštite koji je dan u PRILOGU 4.

OPASNOST OD POPLAVE: Prema podacima s Karte opasnosti od poplava³⁴ (PRILOG 4), područja opasnosti od poplava obuhvaća veći dio obalne linije Zadarske županije, u toke u more npr. Miljašić jaruga kod Nina, kanalizirani tok Ričine s pritokom kod Zadra, Potok kod Sukošana itd, potom Vransko polje, Bokanjačko blato, Nadinsko blato, pojedine vodotoke i polja Ravnih kotara, tok Žižinke u blizini Gračaca, područje Une u blizini naselja Donja Suvaja, dijelove toka Zrmanje u blizini Obrovca, Kaštel Zagorskog, Krupe u blizini Manastirske luke.

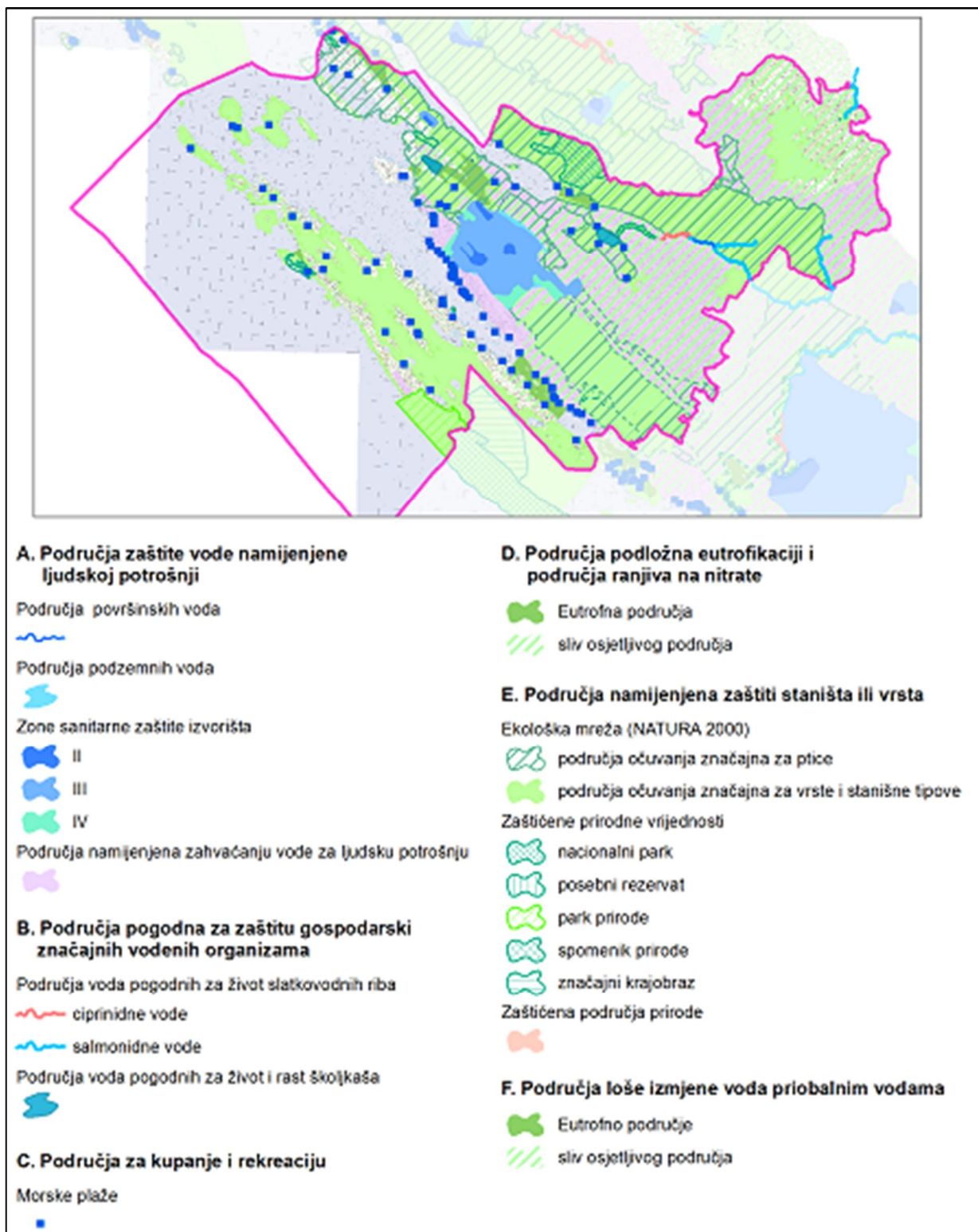
³³ Zakon o vodama (NN 153/09, 63/11, 130/11, 56/13, 14/14, 46/18), čl.48.

³⁴ Karte opasnosti od poplava ukazuju na moguće obuhvate tri specifična poplavna scenarija:

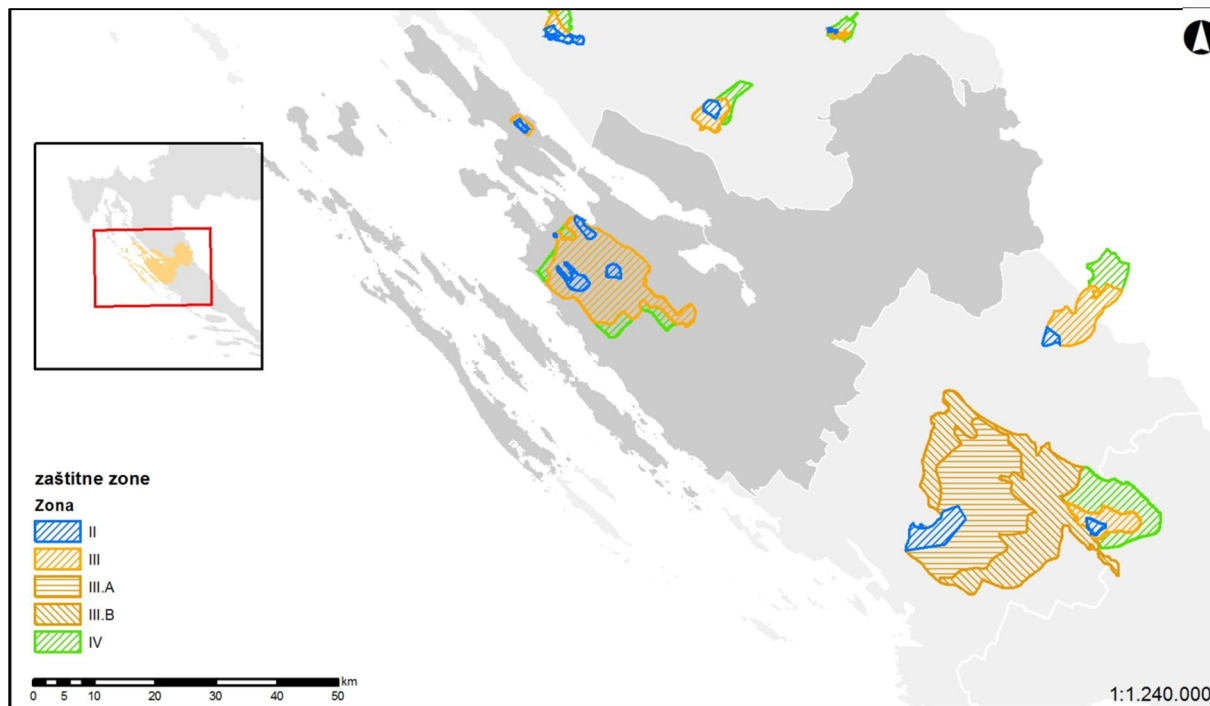
- (1) poplave velike vjerojatnosti pojavljivanja,
- (2) poplave srednje vjerojatnosti pojavljivanje (povratno razdoblje 100 godina i
- (3) poplave male vjerojatnosti pojavljivanja uključujući poplave uslijed mogućih rušenja nasipa na većim vodotocima te rušenja visokih brana - umjetne poplave.

Karte opasnosti od poplave izradile su Hrvatske vode za ona područja koja su u Prethodnoj procjeni rizika od poplava određena kao područja sa potencijalno značajnim rizicima od poplava.

Slika 3.7-5: Zaštićena područja - područja posebne zaštite voda u Zadarskoj županiji

Slika 3.7-6: Zone zaštite vode namijenjene za ljudsku potrošnju

3.8. Morski okoliš

MORSKE STRUJE: Morske struje slijede tokove opće cirkulacije i ne prelaze vrijednost od 0,5 čv za mirnog vremena. Glavni smjer Jadranske struje uvjetuje smjer morskih struja u Zadarskom i Pašmanskom kanalu te one teku u smjeru obrnutom od kazaljke na satu. Samo za vrijeme vrlo jakih vjetrova površinski sloj vode može doseći brzinu 2 - 3 čv, no već na manjoj dubini poprima vrijednosti do 1,5 čv. Brzina morske struje i pri srednjim i malim brzinama vjetrova ne prelazi 0,5 čv. Male promjene ovih struja mogu se očekivati jedino kod pojave izrazitog gradijenta promjena visine vode prilikom nastupanja plime i oseke.³⁵

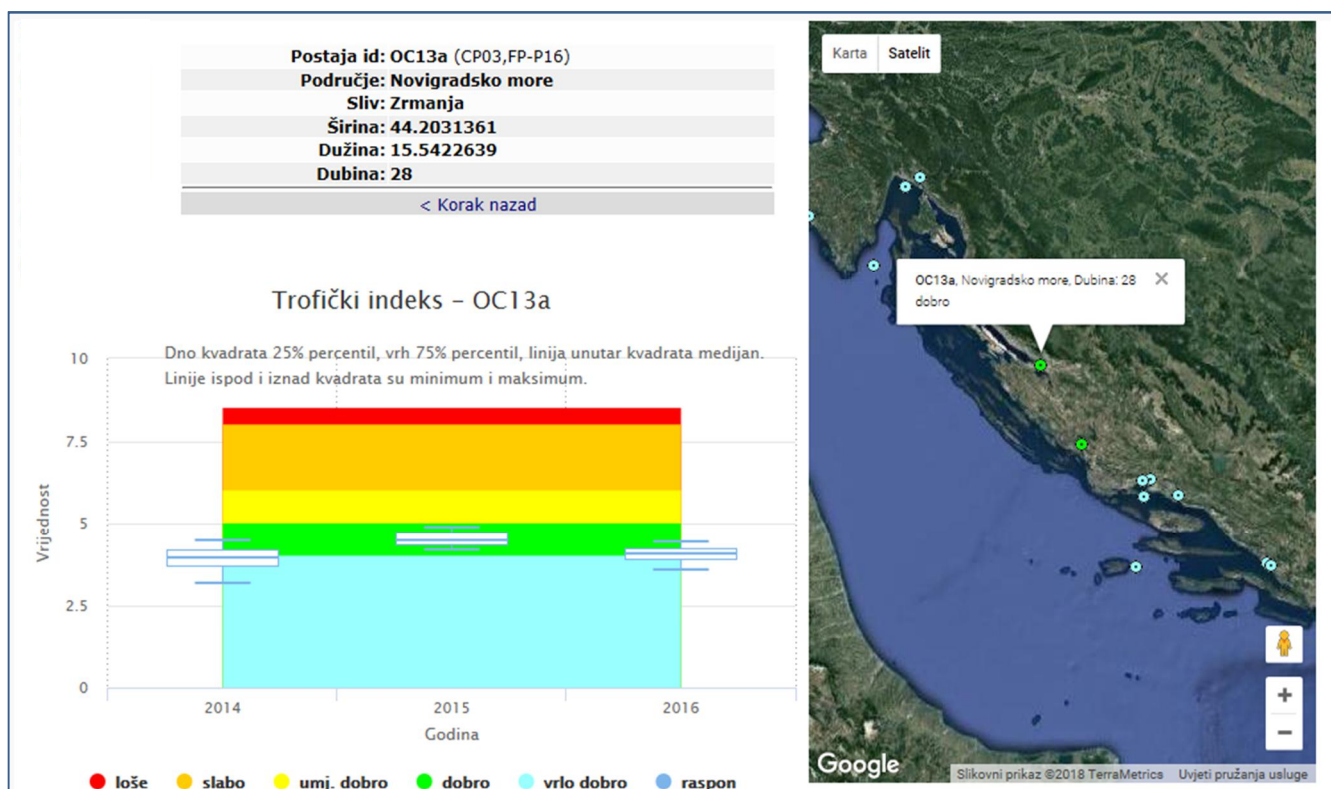
MORSKE MJENE: Za potrebe luke Gaženica postavljen je mareograf te je provedeno višegodišnje praćenje morskih mijena. Na temelju rezultata mjerenja, statističkom obradom dobivena je srednja vrijednost amplitude morskih mijena koja se kreće od 0,2 do 0,4 m. Morske mijene vrlo su slične onima na otvorenom Jadranu. Jedino za vrijeme jakih i dugotrajnih juga razina vode se povisi za nešto više nego na otvorenom moru, primjerice ciklonalno jugo do 0,7 m. Također za puhanja dugotrajnih i jakih bura razina vode se spusti za nešto više nego na otvorenom dijelu Jadranskog mora sve do 0,3 m kod puhanja anticiklonalne bure.³⁶

³⁵ Izvor: Sveučilište u Rijeci, Pomorski fakultet u Rijeci: Prometno - plovidbena studija, Plovna područja Primorsko - goranske, Ličko - senjske, Zadarske i Šibensko - kninske županije, 2015.

³⁶ Preuzeto iz: Sveučilište u Rijeci, Pomorski fakultet u Rijeci: Prometno - plovidbena studija, Plovna područja Primorsko - goranske, Ličko - senjske, Zadarske i Šibensko - kninske županije, 2015.

TROFIČKI INDEKS: Na području Zadarske županije ekološko stanje procjenjuje se od 2014. godine³⁷ na postaji OC13a u Novigradskom moru. Rezultati procjene prikazani su na SL.3.8-1. Kvantitativna ocjena ekološkog stanja na OC13a u razdoblju od 2014. do 2016. godine je dobro, (mezotrofno). Izmjerene vrijednosti unutar su raspona koji odgovara prijelaznim vodama.³⁸

Slika 3.8-1: Procjena trofičkog indeksa u razdoblju od 2014. do 2016. na postaji OC13a³⁹

KAKVOĆA UZGAJANIH MORSKIH ORGANIZAMA I MORA U KOJEM SE UZGAJAJU: Pokazatelj prati sanitarnu kakvoću školjkaša i mora u kojem se uzgajaju. U Zadarskoj županiji koncentracija *E.coli* prati se na dvije postaje OB08 Novigradsko more i OB23 Rovanjaska. U razdoblju od 2012. do 2016. godine na postaji OB08 svi su uzorci u 2012., 2014. i 2016. odgovarali A razredu (<230 *E.coli*/100 g). U 2013. 7,1% uzoraka, a u 2015. godini 6,7% uzoraka odgovaralo je B razredu (230–4.600 *E.coli*/100 g), dok je ostatak uzoraka odgovarao A razredu. Na postaji OB23 svi su uzorci odgovarali A razredu 2012., 2013., 2014. i 2016. godine. U 2015. godini 7,1% uzoraka odgovaralo je B razredu, a ostali su odgovarali A razredu.⁴⁰

³⁷ Do 2014. godine, kroz duži vremenski period pratili su se pojedini pokazatelji stanja morskog okoliša na postaji OC12 Zadar u Zadarskom kanalu, uz povremeno uključivanje drugih postaja u program praćenja pojedinih pokazatelja. Međutim, zbog smanjenja broja postaja u programu praćenja pokazatelja stanja morskog okoliša od 2013. godine smanjio se opseg praćenja pokazatelja stanja morskog okoliša te se od 2014. pokazatelji stanja morskog okoliša, marikulture i ribarstva više ne prate na postaji OC12.

³⁸ Izvor: Baza pokazatelja stanja morskog okoliša, marikulture i ribarstva

³⁹ Preuzeto iz Baze pokazatelja stanja morskog okoliša, marikulture i ribarstva

⁴⁰ Izvor: Baza pokazatelja stanja morskog okoliša, marikulture i ribarstva

BIOLOŠKA KAKVOĆA PRIJELAZNIH VODA: Biološka kakvoća prijelaznih voda određena je stanjem bioloških elemenata kakvoće, a to su fitoplankton, morske cvjetnice, bentoski beskraljeznjaci i ribe (uključujući podržavajuće fizikalno - kemijske parametre). Na području Zadarske županije tri su tijela prijelazni voda - usp. poglavlja 3.7. VODNA TIJELA. U TAB.3.8-1 prikazani su podaci o ocijeni njihove biološke kakvoće u 2016. godini.

Tablica 3.8-1: Ocjena pojedinih elemenata biološke kakvoće prijelaznih voda u prijelaznim vodama Zadarske županije u 2016. godini.

Vodno tijelo	Fitoplankton	Morske cvjetnice	Bentoski beskraljeznjaci	Ribe
P1_2-ZR	Dobro	-	-	Dobro
P2_3-ZR	Vrlo dobro	Dobro	Umjereno	Umjereno
P2_2-ZR	Vrlo dobro	-	Vrlo dobro	Dobro

Izvor: Baza pokazatelja stanja morskog okoliša, marikulture i ribarstva

BIOLOŠKA KAKVOĆA PRIJELAZNIH VODA - RIBE: Na području Zadarske županije riblje vrste se prate na osam postaja. U TAB.3.8-2 prikazani su rezultati praćenja broja ribljih vrsta u razdoblju od 2014. do 2016. godine.

Tablica 3.8-2: Rezultati praćenja broja vrsta riba u Zadarskoj županiji u razdoblju 2014.-2016.

Postaja	2014.		2015.		2016.	
	Broj vrsta	EFI indeks	Broj vrsta	EFI indeks	Broj vrsta	EFI indeks
Otočne postaje						
RC47 Telaščica - Kruševica		5, vrlo dobro	25	5, vrlo dobro	25	5, vrlo dobro
RC48 Telaščica - Lojišće		5, vrlo dobro	23	4, dobro	23	4, dobro
Priobalne postaje						
RC49 Zadar - Ošljak	20	4, dobro	18	4, dobro	18	4, dobro
RC50 Zadar - Gaženica	15	3, umjereno dobro	15	3, umjereno dobro	14	3, umjereno dobro
RC51 Zadar - luka	18	4, dobro	18	4, dobro	18	4, dobro
RC53 Zadar – rt Oštro	20	4, dobro	18	4, dobro	18	4, dobro
RC54 Zadar - borik	18	4, dobro	23	4, dobro	24	5, vrlo dobro
RC55 Uvala Ljubač	28	5, vrlo dobro	25	5, vrlo dobro	25	5, vrlo dobro

Izvor: Baza pokazatelja stanja morskog okoliša, marikulture i ribarstva

Morski dio Zadarske županije pripada području srednjeg Jadrana. Na području srednjeg Jadrana, ekološko stanje priobalnih voda je ocijenjeno od dobrog do odličnog. Raspon ocjena je rezultat brojnih, raznolikih i kompleksnih staništa na relativno velikom području koje zauzima srednji Jadran, ali i različitog antropogenog utjecaja na pojedinim lokacijama.

Kompleksnija staništa obrasla morskim cvjetnicama koja nisu pod izravnim antropogenim utjecajem pokazuju znatno višu bioraznolikost, a time i višu EFI ocjenu. Općenito, otvorene i dublje vode imaju nižu EFI ocjenu (niža bioraznolikost), dok su vode koje su u dodiru s prijelaznim vodama, zaštićenim područjima te u blizini većih gradova ocijenjena s višim ocjenama (veći broj vrsta u zajednicama i njihovo veće obilje). Najveću bioraznolikost imaju priobalne vode (zaštićene uvale i zaljevi) koje su posredno pod izraženim djelovanjem prijelaznih voda rijeka Zrmanje, Krke i Cetine (izražena produktivnost kroz znatno pojačani unos hranjivih soli), u kojima je zabilježeno više od 65 ribljih vrsta, posebice nedoraslih, riba koje tu pronalaze hranu i zaklon (hranilišta i rastilišta). Prisutna su sezonska kolebanja istraživanih

parametara, a samim time i indeksa, pa su tako u toplijem dijelu godine (posebice svibanj - srpanj) vrijednosti i ocjene visoke.

Na području srednjeg Jadrana zastupljene su gotovo sve široko rasprostranjene porodice riba Jadranskog mora, a posebice: *Sparidae*, *Mullidae*, *Mugilidae*, *Centracanthidae*, *Labridae* i *Gobiidae*. U plitkim uvalama dominiraju gavuni (*Atherina sp.*) različite vrste cipala. Najviše je utvrđeno cipla zlatca (*Liza aurata*). Brojnije su zastupljene i ljuskavke *Sparidae* u proljetno - jesenskom razdoblju: pic (*Diplodus puntazzo*), fratar (*D. vulgaris*), salpa (*Sarpa salpa*), komarča (*Sparus aurata*) te špar (*Diplodus annularis*) i šarag (*D. sargus*), ovčica (*Lithognathus mormyrus*) i ušata (*Oblada melanura*) u ljetnom razdoblju. U 2016. godini utvrđena je smanjena brojnost i obilje hobotnice (*Octopus vulgaris*) odnosu na 2015. U priobalju je zamijećena pojačana pojava nedoraslih kimji, i to u otvorenim uvalama vanjskih otoka kirnje (*Ephinephelus marginatus*), a u priobalnim uvalama *E. costae*. U kasnom proljetnom razdoblju zajednicama s južne strane srednjodalmatinskih otoka dominira kantar (*Spondyliosoma cantharus*) a u jesenskom razdoblju gira (*Spicara smaris*), modrak (*S. maena*) i trlja od kamena (*Mullus surmuletus*). Nisu utvrđene novo unesene vrste.⁴¹

KAKVOĆA MORA ZA KUPANJE: Kakvoća mora za kupanje na plažama u Zadarskoj županiji prati se u sklopu Programa praćenja stanja kakvoće mora za kupanje u Republici Hrvatskoj. U 2015. godini kakvoća mora za kupanje ispitivana je u sezoni kupanja na 89 točaka ispitivanja u Zadarskoj županiji, u 2016. na 92 točke, a 2017. na 93 točke.

Mikrobiološki pokazatelji koji se prate su crijevni enterokoki i *Escherichia coli*. Rezultati ispitivanja iskazuju se prema kriterijima određenima Uredbom o kakvoći mora za kupanje (NN 73/08) i prema kriterijima Direktive EU o upravljanju vodom za kupanje⁴², kao godišnja i konačna ocjena kakvoće mora⁴³. Rezultati praćenja kakvoće mora za kupanje na plažama u Zadarskoj županiji prikazani su TAB.3.8-3 - godišnja ocjena i na SL.3.8-2 - konačna ocjena.

Tablica 3.8-3: Rezultati praćenja kakvoće mora za kupanje na plažama u Zadarskoj županiji u razdoblju od 2015. do 2017. godine. Godišnja ocjena na kraju sezone.

Sezona	Broj točaka Ispitivanja	Izvrсна	Dobra	Zadovoljavajuća	Nezadovoljavajuća
		Ocjena prema Uredbi o kakvoći mora za kupanje			
2015.	89	87	1	1	0
2016.	92	90	2	0	0
2017.	93	90	1	1	1
Ocjena prema Direktivi EU o upravljanju vodom za kupanje					
2015.	89	88	1	0	0
2016.	92	91	1	0	0
2017.	93	90	2	1	0

Izvor podataka: Baza podataka i pokazatelja stanja morskog okoliša, marikulture i ribarstva - Kakvoća mora u Republici Hrvatskoj

⁴¹ Preuzeto iz Baze pokazatelja stanja morskog okoliša, marikulture i ribarstva

⁴² Direktiva 2006/7/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. veljače 2006. o upravljanju kvalitetom vode za kupanje i stavljanju izvan snage Direktive 76/160/EEZ

⁴³ **Godišnja ocjena** određuje se po završetku sezone kupanja na temelju skupa podataka o kakvoći mora za kupanje za tu sezonu prema graničnim vrijednostima. **Konačna ocjena** određuje se po završetku posljednje i tri prethodne sezone kupanja prema graničnim vrijednostima.

*Slika 3.8-2: Rezultati praćenja kakvoće mora za kupanje na plažama u Zadarskoj županiji
Konačna ocjena za razdoblje 2014.-2017.*

Podaci iz TAB.3.8-3 i SL.3.8-2 pokazuju da je kakvoća mora na plažama u Zadarskoj županiji najvećim dijelom ocijenjena kao izvrsna. Niže godišnje ocjene od izvrsno u razdoblju od 2015. do 2017., a prema kriterijima Uredbe o kakvoći mora za kupanje (NN 73/08) dane su za plaže (1) Jadran / Zadar (2015. - dobro, 2016. - dobro i 2017. - nezadovoljavajuće), (2) Vitrenjak / Zadar (2015. - zadovoljavajuće i 2017. - zadovoljavajuće), (3) Puntamika - jug / Zadar (2016. - dobro) i (4) Bošana / Biograd na moru (2017. - dobro). Manju konačnu ocjenu za razdoblje 2014.-2017. od izvrsno, a prema kriterijima Uredbe o kakvoći mora za kupanje dane su za plaže (1) Jadran / Zadar - zadovoljavajuće i (2) Vitrenjak / Zadar - dobro.

3.9. Biološka raznolikost

Zahvaljujući prirodnim obilježjima, odnosno svom biogeografskom položaju na sjecištu Mediteranske i Alpske regije, prostor Zadarske županije karakterizira iznimna bioraznolikost.

Na kopnu, površinom rasprostiranja izdvajaju se šumska i travnjačka staništa. Prema podacima iz Karte prirodnih i poluprirodnih ne-šumskih kopnenih i slatkovodnih staništa Republike Hrvatske - 2016. godina prikazanih u TAB.3.9-1 šumska staništa, odnosno kategorija E. Šume zauzima oko 41% kopnenog prostora Zadarske županije. Kategorija C. Travnjaci, cretovi i visoke zeleni zauzima oko 28% prostora Županije. U skladu s prirodnim obilježjima prostora Županije šumska staništa prevladavaju na višim nadmorskim visinama, karakterističnih Velebitskih klimazonalnih zajednica. Na nižim nadmorskim visinama i prostorima Mediteranske regije prevladavaju travnjačka staništa.

Prema podacima iz Karte staništa Republike Hrvatske - 2004. godina prikazanih u TAB.3.9-2 najveći dio kopnenog prostora zauzimaju travnjačka staništa koja često dolaze zajedno s dračcima, kultiviranim površinama te šumskim staništima, a slijedi ih šumska staništa.

Tablica 3.9-1: Popis staništa na području Zadarske županije s postotkom površine većim od 1% prema Karti prirodnih i poluprirodnih ne-šumskih kopnenih i slatkovodnih staništa Republike Hrvatske (Hrvatska agencija za okoliš i prirodu, 2016.)

NKS kod	Naziv	Površina (ha)	Površina (%)
B. NEOBRASLE I SLABO OBRASLE KOPNE NE POVRŠINE			
B.2.2.1.	Ilirsko-jadranska, primorska točila	8.048,3	2,2
B.1.4.	Tirensko-jadranske vapnenačke stijene	4.625,8	1,3
B.1.3.	Alpsko-karpatško-balkanske vapnenačke stijene	4.281,4	1,2
C. TRAVNJACI, CRETTOVI I VISOKE ZELENI			
C.3.5.1.	Istočnojadranski kamenjarski pašnjaci submediteranske zone	57.489,7	15,8
C.3.5.2.	Istočnojadranski kamenjarski pašnjaci epimediteranske zone	26.790,8	7,4
C.3.5.3.	Travnjaci vlasastog zmijska	10.253,8	2,8
C.3.6.1.	Eu- i stenomediteranski kamenjarski pašnjaci raščice	7.215,6	2,0
D. ŠIKARE			
D.3.4.2.3.	Sastojine oštrogličaste borovice	14.728,7	4,0
D.3.4.2.	Istočnojadranski bušici	12.111,5	3,3
E. ŠUME			
		148.615,0	40,8
I. KULTIVIRANE NEŠUMSKE POVRŠINE I STANIŠTA S KOROVNOM I RUDERALNOM VEGETACIJOM			
I.2.1.	Mozaici kultiviranih površina	17.924,7	4,9
I.1.8.	Zapuštene poljoprivredne površine	10.612,2	2,9
I.5.2.	Maslinici	9.042,0	2,5
J. IZGRAĐENA I INDUSTRIJSKA STANIŠTA			
J.	Izgrađena i industrijska staništa	11.162,5	3,1

Izvor: Bardi, A.; Papini, P.; Quaglino, E.; Biondi, E.; Topić, J.; Milović, M.; Pandža, M.; Kaligarič, M.; Oriolo, G.; Roland, V.; Batina, A.; Kirin, T. (2016): Karta prirodnih i poluprirodnih ne-šumskih kopnenih i slatkovodnih staništa Republike Hrvatske. AGRISTUDIO s.r.l., TEMI S.r.l., TIMESIS S.r.l., HAOP.

Tablica 3.9-2: Popis kopnenih staništa na području Zadarske županije s postotkom površine većim od 1% sukladno Karti staništa Republike Hrvatske (DZZP, 2004.)

NKS kod	Naziv	Površina (ha)	Površina (%)
C. TRAVNJACI, CRETTOVI I VISOKE ZELENI			
C.3.5.	Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci	113.462,82	31,26
C.3.5./D.3.1.	Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci / Dračici	56.742,03	15,63
C.3.5/E.3.5.	Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci / Primorske, termofilne šume i šikare medunca	23.166,05	6,38
C.3.3.	Subatlantski mezofilni travnjaci i brdske livade na karbonatnim tlima	3.845,77	1,06
D. ŠIKARE			
D.3.4./C.3.5.	Bušici / Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci	20.329,13	5,60
D.3.1./C.3.5.	Dračici / Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci	7.180,92	1,98
E. ŠUME			
E.4.5.	Mezofilne i neutrofilne čiste bukove šume	32.080,31	8,84
E.3.5.	Primorske, termofilne šume i šikare medunca	15.157,31	4,18
E.8.1.	Mješovite, rjeđe čiste vazdazelene šume i makija crnike ili oštrike	13.781,64	3,80
E.4.6.	Jugoistočnoalpsko-ilirske, termofilne bukove šume	9.216,17	2,54
I. KULTIVIRANE NEŠUMSKE POVRŠINE I STANIŠTA S KOROVNOM I RUDERALNOM VEGETACIJOM			
I.2.1.	Mozaici kultiviranih površina	11.380,54	3,14
I.3.1.	Intenzivno obrađivane oranice na komasiranim površinama	10.417,77	2,87
I.2.1./C.3.5.	Mozaici kultiviranih površina / Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci	4.625,04	1,27
I.5.1./I.5.2.	Voćnjaci / Maslinici	3.662,60	1,01

Izvor: Bioportal

Razlozi razlika u rasprostranjenosti pojedinih stanišnih tipova između Karte staništa RH iz 2004. i Karte ne-šumskih staništa RH iz 2016. godine, koji se vide iz podataka u TAB.3.9-1 i TAB.3.9-2, samo se dijelom mogu pripisati stvarnoj promjeni njihove rasprostranjenosti. Većim dijelom razlog razlika je u mjerilu u kojem su karte izrađene. Karta ne-šumskih staništa RH iz 2016. godine izrađena je u preciznijem mjerilu te je kao zasebne površine evidentirala i travnjačke površine koje nisu mogle biti evidentirane Kartom staništa RH iz 2004. godine zbog ograničenja koja proizlaze iz metodologije izrade (stare) karte, a ponajprije mjerila u kojem je izrađena. Nadalje, treba naglasiti da su šumska staništa grupirana kao cjelina u Karti staništa RH iz 2016. dok su ista u Karti staništa RH iz 2004. kategorizirana u detaljniju razinu prema NKS kodu.

U TAB.3.9-3 i TAB.3.9.4. zasebno su iskazana morska i staništa kopnenih voda iz Karte staništa Republike Hrvatske - 2004. godine. Više od 65% morskih staništa čini Cirkalitoral. Njega u plićim dijelovima čine pijesci - G.4.2. Cirkalitoralni pijesci, a u dubljim G.4.1. Cirkalitoralni muljevi. U staništima kopnenih voda dominiraju A.1.1. Stalne stajačice.

Tablica 3.9-3: Popis staništa bentosa na području Zadarske županije s postotkom površine većim od 1% sukladno Karti staništa Republike Hrvatske (DZZP, 2004.)

NKS kod	Naziv	Površina (ha)	Površina (%)
G.4.1.	Cirkalitoralni muljevi	93.924,12	35,57
G.4.2.	Cirkalitoralni pijesci	81.528,26	30,87
G.3.5.	Naselja posidonije	45.661,57	17,29
G.3.2.	Infralitoralni sitni pijesci s više ili manje mulja	34.190,07	12,95
G.4.3.	Cirkalitoralna čvrsta dna i stijene	6.364,35	2,41
G.3.6.	Infralitoralna čvrsta dna i stijene	2.412,83	0,91

Izvor: Biportal

Tablica 3.9-4: Popis staništa kopnenih voda na području Zadarske županije s postotkom površine većim od 1% sukladno Karti staništa Republike Hrvatske (DZZP, 2004.)

NKS kod	Naziv	Površina (ha)	Površina (%)
A. POVRŠINSKE KOPNENE VODE I MOČVARNA STANIŠTA			
A.1.1.1.3.	Eutrofne vode	3.025,99	91,28
A.1.1.1.2.	Mezotrofne vode	136,23	4,11
G. MORE			
G.3.1.1.	Eurihalina i euritermna biocenoza	132,14	3,99
F. MORSKA OBALA			
F.4.2.1.3./G.2.4.4.1./ G.3.7.1.1./G.4.4.1.1.	Facijes supralitorala i zajednice mediolitorala, infralitorala i cirkalitorala kraških morskih jezera	20,56	0,62

Izvor: Biportal

Ukupno je 68 ugroženih i rijetkih stanišnih tipova, odnosno klasa unutar koji isti dolaze.⁴⁴ Ugroženi i rijetki stanišni tipovi navedeni su u TAB.3.9-5. Oni su najvećim dijelom prostorno disperzirani, ali su neki od ugroženih i rijetkih stanišnih tipova primarno vezani uz zaštićena područja, kao npr. E.6.1. Pretplaninske bukove šume na području Parka prirode Velebit i Nacionalnog parka Paklenica te A.1.1. Stalne stajačice uz Park prirode Vransko jezero.

⁴⁴ Prilog II Pravilnika o popisu stanišnih tipova, karti staništa te ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima (NN 88/14)

Tablica 3.9-5: Popis ugroženih i rijetkih stanišnih tipova na području Zadarske županije

A. POVRŠINSKE KOPNE NE VODE I MOČVARNA STANIŠTA: A.1.1. Stalne stajačice, A.2.1.1.1. Reokreni izvori, A.4.1. Tršćaci, rogozici, visoki šiljevi i visoki šaševi, A.4.1.1.7. Zajednica primorskog oblića, A.4.1.1.8. Zajednica ljutka
B. NEOBRASLE I SLABO OBRASLE KOPNE NE VODE: B.1.4./B.2.2. Tirensko-jadranske vapnenačke stijene / Ilirsko-jadranska, primorska točila, B.1.4.1.1. Zajednica istarskog zvončića i dalmatinske zečine, B.1.4.1.2. Zajednica sitolisne šašike i austrijskog zmijaka, B.1.4.1.3. Zajednica kozlačice i prozorskog zvončića, B.2.1.1.2. Zajednica planinskog mekinjaka
C. TRAVNJACI, CRETOVI I VISOKE ZELENi: C.2.5. Vlažne livade submediteranske vegetacijske zone, C.3.3. Subatlantski mezofilni travnjaci i brdske livade na karbonatnim tlima / Mezofilne livade Srednje Europe, C.3.3./E.4.5. Subatlantski mezofilni travnjaci i brdske livade na karbonatnim tlima / Mezofilne i neutrofilne čiste bukove šume, C.3.4. Europske suhe vrištine i travnjaci trave tvrdače, C.3.5. Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci, C.3.5./C.2.5. Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci / Vlažne livade submediteranske vegetacijske zone, C.3.5./C.3.6. Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci / Kamenjarski pašnjaci i suhi travnjaci eu- i stenomediterana, C.3.5./D.3.1. Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci / Dračici, C.3.5./D.3.4. Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci / Bušici, C.3.5./E.3.5. Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci / Primorske, termofilne šume i šikare medunca, C.3.6. Kamenjarski pašnjaci i suhi travnjaci eu- i stenomediterana i C.4.1. Planinske rudine
D. ŠIKARE: D.2.1. Pretplaninska klekovina, D.2.1./C.5.3. Pretplaninska klekovina / Pretplaninska i planinska vegetacija visokih zeleni, D.3.4. Bušici, D.3.4./C.3.5. Bušici / Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci
E. ŠUME: E.3.5. Primorske, termofilne šume i šikare medunca, E.3.5./C.3.5. Primorske, termofilne šume i šikare medunca / Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci, E.3.5.7. Šikara bjelograba s proljetnom bročikom, E.4.5. Mezofilne i neutrofilne čiste bukove šume, E.4.6. Jugoistočnoalpsko-ilirske, termofilne bukove šume, E.5.2. Dinarske bukovo-jelove šume, E.6.1. Pretplaninske bukove šume, E.7.4. Šume običnog i crnog bora na dolomitima, E.7.4./E.3.5. Šume običnog i crnog bora na dolomitima / Primorske, termofilne šume i šikare medunca, E.8.1. Mješovite, rjeđe čiste vazdazelene šume i makija crnike ili oštrike, E.8.2. Stenomediterske čiste vazdazelene šume i makija crnike, E.8.2.2. Makija divlje masline i drvenaste mlječiće
F. MORSKA OBALA: F.1.1.1.1. Slanjača caklenjače, F.1.1.2.1. Europsko-mediteranske sitine visokih sitova, F.1.1.2.2. Zajednica tamnog sitnika i primorskog trpuca, F.1.1.2.3. Zajednica valjkastog tankorepića i primorske pirike, F.1.1.2.4. Sitina tupocvjetnog sita i politovca, F.1.1.3.1. Livade grmolike caklenjače i slanuške, F.1.1.3.2. Zajednica jesenske mrižice i modrikastog pelina, F.1.1.3.3. Zajednica jesenske mrižice i dalmatinskog vrazemila, F.2.1. Površine pješčanih plaža pod halofitima, F.3.1.1.1. Zajednica polegla mlječiće i morske makovice, F.4.1./C.3.5. Površine stjenovitih obala pod halofitima / Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci, F.4.1.1.1. Grebenjača rešetkaste mrižice i grebenskog trpuca, F.4.2.1.3./G.2.4.4.1./G.3.7.1.1./G.4.4.1.1. Facijes supralitorala i zajednice mediolitorala, infralitorala i cirkalitorala kraških morskih jezera
G. MORE: G.2.4./G.3.7./G.4.4. Mediolitoral, infralitoral i cirkalitoral kraških morskih jezera, G.3.1. Infralitoralni pjeskoviti muljevi, pijesci, šljunci i stijene u eurihalnom i euritermnom okolišu, G.3.1.1. Eurihalina i euritermna biocenozna, G.3.2. Infralitoralni sitni pijesci s više ili manje mulja, G.3.5. Naselja posidonije, G.3.6. Infralitoralna čvrsta dna i stijene, G.4.1. Cirkalitoralni muljevi, G.4.2. Cirkalitoralni pijesci, G.4.3. Cirkalitoralna čvrsta dna i stijene
H. PODZEMLJE: H.1.3.1.2. Endogene podzemne rijeke, H.1.3.1.3./H.1.3.2.3. Egzogene podzemne rijeke / Lokve, H.1.3.2.1. Podzemna jezera, H.1.3.2.2. Kamenice i H.1.3.2.3. Lokve
I. KULTIVIRANE NEŠUMSKE POVRŠINE I STANIŠTA S KOROVNOM I RUDERALNOM VEGETACIJOM: I.1. Površine obrasle korovnom i ruderalnom vegetacijom
J. IZGRAĐENA I INDUSTRIJSKA STANIŠTA: J.5.1. Umjetna slana i bočata staništa

Izvor: Karta staništa Republike Hrvatske, 2004.

Prostor Zadarske županije karakterizira bogata i raznolika flora, pri čemu je od ukupne kopnene flore 271 vrsta vaskularne flore evidentirano u slijedećim kategorijama ugroženosti⁴⁵ kojima se iskazuje rizik od izumiranja procijenjene vrste ili staništa, i to: 1 regionalno izumrla vrsta (RE) - *Ammophila arenaria* (L.) Link ssp. *arundinacea* H.Lindb., 21 kritično ugrožena vrsta (CR), 26 ugroženih vrsta (EN), 90 gotovo ugroženih vrsta (NT), 44 osjetljivih vrsta (VU), 20 najmanje zabrinjavajućih vrsta (LC), 69 nedovoljno poznatih vrsta (DD).⁴⁶ Njima treba pridodati i morsku floru, pri čemu se posebno ističu morske cjetnice.

⁴⁵ EX - izumrla, EW - izumrla u prirodi, RE - regionalno izumrla, CR - kritično ugrožena, EN - ugrožena, VU - osjetljiva, NT - gotovo ugrožena, LC - najmanje zabrinjavajuća (IUCN, 2001.)

⁴⁶ Izvor: (1) Crvena knjiga vaskularne flore Hrvatske i (2) Bioportal

Prostor Zadarske županije karakterizira i bogata fauna, koja obuhvaća uobičajene i ugrožene životinjske vrste. Prirodna, pretežito šumska i travnjačka staništa karakteriziraju sljedeće vrste: sivi vuk (*Canis lupus*), divlja mačka (*Felis silvestris*), lisica (*Vulpes vulpes*), jazavac (*Meles meles*), kuna bijelica i zlatica (*Martes sp.*), srna (*Capreolus capreolus*), jelen (*Cervus elaphus*), divokoza (*Rupicapra rupicapra*), divlja svinja (*Sus scrofa*), zec (*Lepus europaeus*) i dr. Prisutna je i fauna šišmiša i to 12 strogo zaštićenih vrsta te fauna gmazova s 12 strogo zaštićenih vrsta.

Morski dio Županije pripada području srednjeg Jadrana, u kojem su zastupljene gotovo sve široko rasprostranjene porodice riba Jadranskog mora, a posebice: *Sparidae*, *Mullidae*, *Mugilidae*, *Centracanthidae*, *Labridae* i *Gobiidae*. - usp. poglavlje 3.8. MORSKI OKOLIŠ. Povremeno su prisutni i morski sisavci i morske kornjače.

Bogatstvo ihtiofaune kopnenih voda, posebice rijeka Zrmanje i Une karakteriziraju vrste: zrmanjski klen (*Squalius zrmanjae*), dalmatinska gaovica (*Phoxinellus dalmaticus*), ilirski klen (*Squalius illyricus*), turski klen (*Telestes turskyi*) te zlousta (*Salmothymus obtusirostris krkensis*). Staništa kopnenih voda karakterizira i brojnost vrsta beskralježnjaka, što obuhvaća i 9 strogo zaštićenih vrsta leptira te 6 strogo zaštićenih vrsta vretenaca kao primjerice paška čipkica (*Selysiothermis nigra*). Pri tome treba istaknuti kopnene vode na otocima, s posebnim naglaskom na otok Pag, koji se posebno ističe prema broju strogo zaštićenih vretenaca.

Ornitofauna također obuhvaća veliki broj vrsta, koje uključuju 8 strogo zaštićenih i kritično ugroženih vrsta ptica: bjeloglavi sup (*Gyps fulvus*), vlastelica (*Himantopus himantopus*), zlatovrana (*Coracias garrulus*), krški sokol (*Falco biarmicus*), mali vranac (*Phalacrocorax pygmaeus*), blistavi ibis (*Plegadis falcinellus*), crvenonoga prutka (*Tringa totanus*) i prugasti orao (*Hieraeetus fasciatus*).

S obzirom na specifičnost planinskog masiva Velebita i bogatstvo krša u Županiji treba istaknuti i bioraznolikost podzemne faune beskralježnjaka, koja broji 15 strogo zaštićenih vrsta.

Evidentirana je 61 strogo zaštićena vrsta kopnene faune i ornitofaune, a 59 vrsta kategorizirano je prema kategorijama ugroženosti kojima se iskazuje rizik od izumiranja. Strogo zaštićene i ugrožene vrste navedene su u TAB.3.9-6.

Tablica 3.9-6: Popis potencijalno rasprostranjene ugrožene faune gmazova, kopnenih puževa, leptira, ptica, slatkovodnih riba, sisavaca, slatkovodnih puževa, vretenaca i podzemnih beskralježnjaka na prostoru Zadarske županije

POPIS SKRAĆENICA: SZ - strogo zaštićena vrsta prema Pravilniku o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16);

CR - kritično ugrožena vrsta, EN - ugrožena vrsta, VU - osjetljiva vrsta

<p>GMAZOVI: žuta poljarica, smičalina (<i>Dolichophis caspius</i>) (SZ, EN), četveroprugi kravosas (<i>Elaphe quatuorlineata</i>) (SZ), barska kornjača (<i>Emys orbicularis</i>) (SZ), velebitska gušterica (<i>Iberolacerta horvathi</i>) (SZ), plavetna poljarica (<i>Platyceps najadum</i>) (SZ), krška gušterica (<i>Podarcis melisellensis</i>) (SZ), primorska gušterica (<i>Podarcis siculus</i>) (SZ), ljuta crnokrpica (<i>Telescopus fallax</i>) (SZ), kopnena kornjača (<i>Testudo hermanni</i>) (SZ), planinski žutokrug (<i>Vipera ursinii</i>) (SZ, EN), pjegava crvenkrpica (<i>Zamenis situla</i>) (SZ), živородna gušterica (<i>Zootoca vivipara</i>) (SZ)</p>
--

<p>KOPNENI PUŽEVI: listićava zaklopnica (<i>Agathylla (Agathyllina) lamellosa</i>) (SZ, VU), dvozubica (<i>Chondrula mletaki</i>) (SZ, CR), dugootočka zaklopnica (<i>Delima (Dugiana) edmibrani</i>) (SZ, VU), žuti naprtnjaš (<i>Testacella scutulium</i>) (SZ, VU), obični zvrčić (<i>Vitrea pygmaea</i>) (SZ, CR), lički špiljaš (<i>Zospeum likanum</i>) (SZ, VU), tupi špiljaš (<i>Zospeum pretneri</i>) (SZ, EN)</p>

<p>LEPTIRI: močvarna rida (<i>Euphydryas aurinia</i>) (SZ), vaganski okaš (<i>Erebia gorge vagana</i>) (SZ, EN), kiseličin vatreni plavac (<i>Lycaena dispar</i>) (SZ), bijela rida (<i>Nymphalis vaualbum</i>) (SZ, CR), gorski plavac (<i>Phengaris alcon rebeli</i>) (SZ, VU), apolon (<i>Parnassius apollo</i>) (SZ, VU), planinski sivorubi plavac (<i>Polyommatus damon</i>) (SZ, VU), lastin rep (<i>Papilio machaon</i>) (SZ), uskršnji leptir (<i>Zerynthia polyxena</i>) (SZ)</p>

<p>PTICE: mala prutka (<i>Actitis hypoleucos</i>) (SZ, VU), patka kreketaljka (<i>Anas strepera</i>) (SZ, EN), suri orao (<i>Aquila chrysaetos</i>) (SZ, EN), žuta čaplja <i>Ardeola ralloides</i> (SZ, EN), patka njorka (<i>Aythya nyroca</i>) (SZ, VU), čukavica (<i>Burhinus oedicnemus</i>) (SZ), morski kulik (<i>Charadrius alexandrinus</i>) (EN), zmijar (<i>Circaetus gallicus</i>) (SZ, VU), eja močvarica (<i>Circus aeruginosus</i>) (SZ, EN), eja livadarka (<i>Circus pygargus</i>) (SZ, EN) afrička kukavica (<i>Clamator glandarius</i>) (SZ, EN), zlatovrana (<i>Coracias garrulus</i>) (SZ, CR), mala bijela čaplja (<i>Egretta garzetta</i>) (SZ, VU), planinska ševa (<i>Eremophila alpestris</i>) (SZ, EN), krški sokol (<i>Falco biarmicus</i>) (SZ, CR), mali sokol (<i>Falco columbarius</i>) (SZ, EN), bjelonokta vjetruša (<i>Falco naumanni</i>) (SZ), sivi sokol (<i>Falco peregrinus</i>) (SZ, VU), bjeloglavi sup (<i>Gyps fulvus</i>) (SZ, CR), oštrigar (<i>Haematopus ostralegus</i>) (EN), prugasti orao (<i>Hieraeetus fasciatus</i>) (CR), vlastelica (<i>Himantopus himantopus</i>) (SZ, CR), voljić maslinar (<i>Hippolais olivetorum</i>) (SZ), velika ševa (<i>Melanocorypha calandra</i>) (EN), crkavica (<i>Neophron percnopterus</i>) (RE), veliki prozviždač (<i>Numenius arquata</i>) (SZ, EN), škanjac osaš (<i>Pernis apivorus</i>) (SZ, VU), mali vranac (<i>Phalacrocorax pygmaeus</i>) (CR), blistavi ibis (<i>Plegadis falcinellus</i>) (SZ, CR), zlatar pijukavac (<i>Pluvialis squatarola</i>) (SZ, EN), ridogrlji gnjurac (<i>Podiceps grisegena</i>) (SZ, VU), siva štijska (<i>Porzana parv</i>) (SZ), mala čigra (<i>Sterna albifrons</i>) (SZ, EN), mala droplja (<i>Tetrax tetrax</i>) (SZ), crvenonoga prutka (<i>Tringa totanus</i>) (SZ, CR)</p>
<p>SLATKOVODNE RIBE. jadranska jesetra (<i>Acipenser naccarii</i>) (SZ, CR), pastruga (<i>Acipenser stellatus</i>) (SZ), atlantska jesetra (<i>Acipenser sturio</i>) (SZ), primorska uklija (<i>Alburnus arborella</i>) (SZ, VU), oštrulja (<i>Aulopyge huegelii</i>) (SZ, EN), mren (<i>Barbus plebejus</i>) (SZ, EN), peš (<i>Cottus gobio</i>) (SZ, EN), šaran (<i>Cyprinus carpio</i>) (EN), koljuška (<i>Gasterosteus aculeatus</i>) (SZ, EN), krkušica (<i>Gobio gobio</i>) (LC), zрманjski klen (<i>Squalius zрманjae</i>) (SZ, VU), manjić (<i>Lota lota</i>) (VU), piškur (<i>Misgurnus fossilis</i>) (SZ, VU), slatkovodni glavočić (<i>Padogobius bonelli</i>) (SZ, EN), morska paklara (<i>Petromyzon marinus</i>) (SZ), imotska gaovica (<i>Delminichthys adspersus</i>) (SZ, VU), glavočić cmotrus (<i>Pomatoschistus canestrinii</i>) (SZ, EN), hrvatski pijor (<i>Telestes croaticus</i>) (SZ, EN), dalmatinska gaovica (<i>Phoxinellus dalmaticus</i>) (VU), riječna babica (<i>Salaria fluviatilis</i>) (VU), primorska pastrva (<i>Salmo farioides</i>) (SZ, EN), glavatica (<i>Salmo marmoratus</i>) (SZ, CR), pastrva (<i>Salmo trutta</i>) (VU), (<i>Salmo zрманjensis</i>) (EN), zloustam (<i>Salmothymus obtusirostris krkensis</i>) (CR), ilirski klen (<i>Squalius illyricus</i>) (VU), turski klen (<i>Telestes turskyi</i>) (SZ, CR)</p>
<p>SISAVCI: vuk (<i>Canis lupus</i>) (SZ), dinarski voluhar (<i>Dinaromys bogdanovi</i>) (SZ), gorski puh (<i>Dryomys nitedula</i>) (SZ), vidra (<i>Lutra lutra</i>) (SZ), dugokrlji pršnjak (<i>Miniopterus schreibersii</i>) (SZ, EN), velikouhi šišmiš (<i>Myotis bechsteinii</i>) (SZ, VU), dugonogi šišmiš (<i>Myotis capaccinii</i>) (SZ, EN), ridi šišmiš (<i>Myotis emarginatus</i>) (SZ), veliki šišmiš (<i>Myotis myotis</i>) (SZ), mali večernjak (<i>Nyctalus leisleri</i>) (SZ), Kolombatovićev dugoušan (<i>Plecotus kolombatovici</i>) (SZ), gorski dugoušan (<i>Plecotus macrobullaris</i>) (SZ), Blazijev potkovnjak (<i>Rhinolophus blasii</i>) (SZ, VU), južni potkovnjak (<i>Rhinolophus euryale</i>) (SZ, VU), veliki potkovnjak (<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>) (SZ), mali potkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>) (SZ), divokoza (<i>Rupicapra rupicapra</i>) (SZ)</p>
<p>SLATKOVODNI PUŽEVI: <i>Belgrandiella krupensis</i> (CR), <i>Belgrandiella zermanica</i> (EN), <i>Hadziella sketi</i> (SZ, VU), <i>Islamia latina</i> (SZ, CR), <i>Islamia zermanica</i> (SZ, CR), <i>Paladilhopsis robiciana illustris</i> (SZ, EN), <i>Saxurinator sketi</i> (SZ, EN), <i>Tanousia zрманjae</i> (SZ, CR), <i>Vinodolia (Dalmatinella) fluviatilis</i> (EN)</p>
<p>VRETENCA: mala crvendjevojčica (<i>Ceragrion tenellum</i>) (VU), grof skitnica (<i>Hemianax ephippiger</i>) (SZ, VU), mala zelendjevica (<i>Lestes virens</i>) (SZ, VU), jezerski regoč (<i>Lindenia tetrphylla</i>) (SZ, EN), paška čipkica (<i>Selysiothemis nigra</i>) (SZ, EN), jantarni strijelac (<i>Sympetrum flaveolum</i>) (SZ, VU)</p>
<p>BESKRALJEŽNJACI: paklenički račić (<i>Bogdiella sketi</i>) (SZ, CR), obrovački sitni sljepušac (<i>Niphargus numerus</i>) (SZ, CR) dalmatinski špiljski baldahinac (<i>Troglohyphantes roberti dalmatensis</i>) (SZ, CR), paklenički lažištipavčić (<i>Chthonius radjai</i>) (SZ, EN), sketova hadžijela (<i>Hadziella sketi</i>) (SZ, EN), lička kuglašica (<i>Monolistra sketi</i>) (SZ, EN), pretnerov sljepušac (<i>Niphargus pretneri</i>) (SZ, EN), izvorska sljepa vodenbabura (<i>Proasellus anophthalmus rhausinus</i>) (SZ, EN), sipunski brakični pužić (<i>Saxurinator sketi</i>) (SZ, EN), pretnerova stalita (<i>Stalita pretneri</i>) (SZ, EN), karamanova hadžinij (<i>Hadzinia karamani</i>) (SZ, VU) anhijalni sljepušac (<i>Niphargus hebereri</i>) (SZ, VU), trmonogi rovač (<i>Spelaeodytes mirabilis</i>) (SZ, VU), dalmatinska orijaška vodenbabura (<i>Sphaeromides virei mediodalmatina</i>) (VU), sjevernodinarski pralažištipavčić (<i>Troglochthonius doratodactylus</i>) (VU)</p>

Izvor: (1) Baza podataka Hrvatske agencije za okoliš i prirodu, pristupljeno: 6. srpnja 2018. Za gmazove, kopnene puževe, leptire, ptice, slatkovodne ribe, sisavce, slatkovodne puževe, vretence i (2) Crvena knjiga špiljske faune Hrvatske za beskralježnjake

Vrstama u TAB.3.9-6 treba pridodati i povremeno prisutne morske sisavce i kornjače, koji su strogo zaštićene vrste, pojedine vrste morskih riba i morskih beskralježnjaka, što zaokružuje ukupnu vrijednost faune na prostoru Zadarske županije.

Konačno, vrijedno je istaknuti i strogo zaštićene i ugrožene vrsta gljiva. To su američka nitokoška (*Hyphoderma litschaueri*) (VU), primorska peharica (*Moellerodiscus iodotingsens*) (EN), konjska strnišnica (*Stropharia dorsipora*) (SZ), kraljevka (*Boletus regius*) (SZ, VU), ciglasta vlažnica (*Hygrocybe perplexa*) (SZ, VU) i žutosmeđa vlažnica (*Hygrocybe spadicea*) (SZ, EN).⁴⁷ Primorska peharica poznata je u Hrvatskoj samo s jednog lokaliteta, iz uvale Telašćica na Dugom otoku.⁴⁸

⁴⁷ Izvor: Baza podataka Hrvatske agencije za okoliš i prirodu (HAOP), pristupljeno: 6. srpnja 2018.

⁴⁸ Izvor: Crvena knjiga gljiva Hrvatske

3.10. Georaznolikost

Prostor Zadarske županije u cjelini je geološki i reljefno raznolik. To je rezultat modeliranja geoloških struktura iz alpske orogeneze, Iaramijske orogenetske faze potkraj krede i na početku tercijara te pirenejske orogenetske faze potkraj eocena i na početku oligocena, s istodobnim i kasnijim reljefnim modeliranjem i izdizanjem mora nakon zadnjeg glacijala.

Prostor Županije karakteriziraju brojni otoci dinarskog pravca pružanja (sjeverozapad - jugoistok) i razvedena obala s niskim obalnim rubom, malim dolinama manjih vodotoka i suhih draga, donjom dolinom Miljušić jaruge, Vranskim naplavnim bazenom, melioriranim Bokanjačkim blatom, flišnom zonama (Vir, Rušinova straža, Petručane - Diklo, Pelegrinovo polje, Bibinjsko i Sukošansko polje) te karbonatnim korozivnim uravnjenjima i bilima, koja rijetko prelaze 100 m.n.m. Pružanje otoka i međuotočnih kanala prati pružanje struktura Ravnih kotara, gdje se izmjenjuju uglavnom karbonatna bila i flišne udoline, koja rijetko prelaze 200 m.n.m. Sjeverni dio Ravnih kotara krševitiji je i hipsografski istaknutiji te gubi obilježja ravnokotorskog prostora, čineći prijelaz prema podvelebitskoj, odnosno bukovačkoj zoni. Velebit, Bukovica i ličko-krbavsko - pounski prostor planinski su dio Zadarske županije, koji usred različitih geomorfoloških i geokemijskih procesa karakterizira raznovrsnost reljefnih oblika, pri čemu posebno treba istaknuti Velebit, odnosno njegov jugoistočni dio koji se nalazi u Zadarskoj županiji i koji reljefno, klimatski i biogeografski čini najrašćanjeniji dio Županije.

Temeljna prirodno - geografska karakteristika ovog prostora je krš, koji je zbog geokemijskih i drugih prirodnih procesa područje impresivnih geomorfoloških oblika te speleoloških objekata.

U Katastar speleoloških objekata⁴⁹ upisano je 99 speleološka objekta⁵⁰ - jame, špilje, kaverne i špiljski kompleksi, smještenih najvećim dijelom u planinskom dijelu Županije. Na njih treba pridodati i područja ekološke mreže koja nisu u Katastru speleoloških objekata⁵¹, lokalitete ciljnih staništa područja ekološke mreže⁵² i brojne speleološke objekte u sklopu zaštićenih područja prirode - Nacionalnog parka Paklenica i Parka prirode Velebit, koji nisu svi navedeni u Katastru speleoloških objekata. Treba izdvojiti i Cerovečke pećine i Modrić - pećinu, koji su zaštićeni kao geomorfološki spomenici prirode - v. poglavlje 3.11. ZAŠTIĆENA PODRUČJA PRIRODE.

Reljefna raznolikost i ljepota reljefnih oblika jedna je od osnova zaštite pojedinih dijelova Zadarske županije kao zaštićenih područja prirode. Primjeri su Nacionalni park Paklenica, parkovi prirode Velebit i Telašćica, Spomenik prirode Vrelo Une (hidromorfološki) te značajni krajobrazi Kanjon Zrmanja, Dubrava - Hanzina, Zrće i Sjeverozapadni dio Dugog otoka - v. poglavlje 3.11. ZAŠTIĆENA PODRUČJA PRIRODE.

Do sada je na području Republike Hrvatske otkriveno ukupno 21 nalazište otisaka stopala dinosaura i jedan lokalitet s otkrivenim petrificiranim (okamenjenim) kostima. Nalazišta se nalaze, između ostalog, i na Dugom otoku.⁵³

⁴⁹ Bioportal - informacijski sustav zaštite prirode

⁵⁰ Stanje: kolovoz 2018.

⁵¹ HR2000055 Jama u Kukljici, HR2000089 Milića špilja, HR2000981 Izvor Jablan, HR3000208 Špilja kod iškog Mrtovnjaka, HR3000279 Vrulja plantaža, HR3000280 Vrulja Zečica i HR3000447 Markova jama

⁵² Podaci HAOP-a

⁵³ Izvor: Mrežna stranica Hrvatske agencije za okoliš i prirodu – Zaštita minerala i faza

3.11. Zaštićena područja prirode

Na prostoru Zadarske županije nalazi se 20 područja zaštićenih sukladno Zakonu o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18)⁵⁴. Ona su navedena u TAB.3.11-1 i prikazana na SL.3.11-1. Značajke zaštićenih područja navedene su u TAB.3.11-2. Zaštićena područja prirode zauzimaju ukupno oko 746,5 km² na prostoru Zadarske županije, što čini oko 10% od ukupne površine Županije.

Tablica 3.11-1: Zaštićena područja na prostoru Zadarske županije

Kategorija	Naziv	Površina u Zadarskoj županiji
Nacionalni park	Paklenica	6.443,75 ha
Poseban rezervat	Velo i Malo blato (ornitološki poseban rezervat)	461,69 ha
	Kolanjsko blato - blato Rogoza (ornitološki poseban rezervat)	172,21 ha
	Vransko jezero - rezervat (ornitološki poseban rezervat)	883,14 ha
	Dubrava Hanzina (poseban rezervat šumske vegetacije)	28,45 ha
	Saljsko polje (botanički poseban rezervat)	202,10 ha
Park prirode	Velebit	57.265,01 ha
	Telaščica	2.531,14 ha
	Vransko jezero	4.829,99 ha
Spomenik prirode	Zeleni hrast (rijetki primjerak drveća)	-
	Modrič - pećina (geomorfološki)	-
	Cerovečke pećine (geomorfološki)	-
	Vrelo Une (hidromorfološki)	9,58 ha
Značajni krajobraz	Kanjon Zrmanje	556,71 ha
	Dubrava - Hanzina	460,89 ha
	Zrće	111,62 ha
	Sjeverozapadni dio Dugog otoka	652,16 ha
	Ošljak (Preko)	33,89 ha
Spomenik parkovne arhitekture	Zadar - park Vladimira Nazora	4,00 ha
	Filipjakov - Park Folco Borelli	0,68 ha

Izvor: Bioportal

⁵⁴ Kategorije zaštićenih područja su: strogi rezervat, nacionalni park, posebni rezervat, park prirode, regionalni park, spomenik prirode, značajni krajobraz, park-šuma i spomenik parkovne arhitekture.

Tablica 3.11-2: Značajke zaštićenih područja, odnosno razlozi njihove zaštite

<p>Nacionalni park Paklenica: Najznačajnije obilježje daju slikoviti dolinski prodori bujičnih potoka Velike i Male Paklenice. Napose je značajna dolina Velike Paklenice koja u gornjem dijelu posjeduje sve oznake uzdužne doline, koja skretanjem u smjeru juga poprima karakteristike prodorne doline. Najimpozantniji dio nacionalnog parka je kanjon Velike Paklenice s 400 m visokim, okomitim i nazubljenim stijenama te predstavlja jedinstvenu ljepotu i prirodnu pojavu na području krša. Pored ostalih krških fenomena, u ovom nacionalnom parku ima i nekoliko špilja s bogatim špiljskim ukrasima. Osim toga, područje Paklenice ima razmjerno vrlo dobro sačuvane šume, među kojima se ističu nekoliko tipova bukavih šuma i prirodna šuma crnog bora.</p> <p>NAPOMENA: Bukove šume na području Nacionalnog parka Paklenica na popisu su Svjetske baštine Organizacije Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu (UNESCO).</p>
<p>Poseban rezervat Velo i Malo blato (ornitološki poseban rezervat): To su depresije sa slatkom vodom u Velom Blatu te slatkom i bočatom vodom u Malom Blatu. S obzirom na neznatnu nadmorsku visinu (Velo Blato 4m, Malo Blato 0,6), ovo su prvorazredne hidrološke zanimljivosti naše obale. Ova područja obrasla su zanimljivom vegetacijom močvara slatkih i bočatih voda.</p> <p>Uz sam rub Velog jezera razvijena je vegetacija primorskog oštrog sita (asocijacija <i>luncatum maritimo acuti</i>), velike površine prekriva trstik oblića i obične trske (<i>Scirpo-Phragmitetum mediteraneum</i>) te trstik oblića i obične trske s posebno izraženim facijesom trave <i>Agrostis maritima</i>. Površina Malog Blata obrasla je vegetacijom slanuše primorskog rita i močvarne murave (<i>lunco-Scorsoneretum canodllici</i>); jedan dio površine prekriva slanuša primorskog oštrog sita (<i>luncetum maritimo acuti</i>), središnji dio obrastao je trstikom rančića (<i>Scirpetum maritimi</i>), ovdje su i livade šiljevine i primorskog trpuca (<i>Schoeno-Plantagnetum maritimi</i>) kao i travnjaci primorskog zečjeg trna i dlakavog uspravnog ovsika (<i>Ononidi-Brometum condensati</i>).</p> <p>Gusta močvarna vegetacija Velog i Malog Blata pruža okrilje zanimljivim i brojnim ptičjim stanovnicima koji ovdje zimuju, gnijezde ili se zadržavaju prilikom proljetne i jesenje seobe ptica. Od gnjezdaraica ovog područja mogli bismo spomenuti strnadicu močvaricu (<i>Emberiza schoeniclus</i>), pliska pastirica (<i>Motacilla flana</i>), provarica svilovka (<i>Cetia cetti</i>), trstenjak droščić (<i>Acrocephalus arundinaceus</i>), trstenjak cvrkutić (<i>Acrocephalus scirpaceus</i>); ovdje gnijezdi i patka divlja (<i>Anas platyrhynchos</i>), patka njorka (<i>Nyroca nyroca</i>), gnjurac pilinorac (<i>Podiceps ruficollis</i>), kokošica mlakara (<i>Ralus aquaticus</i>), guša zelenonoga (<i>Gallinula chloropus</i>), liska crna (<i>Fulica atra</i>) i dr. Broj vrsta koje na ovom području zimuju, a osobito broj onih vrsta koje se ovdje zadržavaju prilikom proljetne i jesenje seobe ptica znatno premašuje broj gnjezdaraica. Najznačajnije vrste koje na ovim područjima zimuju, odnosno koje sele preko ovih krajeva su brojne vrste pataka: patka zviždara (<i>Anas penelope</i>), patka krunata (<i>Aythya fuligula</i>), patka glavata (<i>Aythya ferina</i>), patka batoglavica (<i>Bucephala clangula</i>), ronci (<i>Mergus sp.</i>), liska crna (<i>Fulica atra</i>), šljuka kokošica (<i>Capella gallinago</i>), šljuka kozica (<i>Lymnocyrtus minutus</i>), pozviždač žiličar (<i>Numenius arquata</i>), kovačić kijokavac (<i>Tringa totanus</i>). Ovdje zimuju i brojne pjevice: ševa kukuljava (<i>Galerida cristata</i>), ševa vintulija (<i>Alanda arvensis</i>), mnoge sjenice: sjenica velika (<i>Parus maior</i>), sjenica plavetna (<i>Parus caeruleus</i>), sjenica dugorepa (<i>Aegithalos candatus</i>). Ovdje zimuju i drozdovi: drozd imelaš (<i>Turdus viscivorus</i>), drozd kam (<i>Turdus pilaris</i>), drozd gitkavac (<i>Turdus muncicus</i>), česte zimovalice su zelendur zelenac (<i>Carduelis chloris</i>), češljugarka konopljarka (<i>Carduelis carduelis</i>), zelenčica ovčica - čižak (<i>Carduelis spinus</i>), zeba bitkavica (<i>Fringilla coelebs</i>) i brojne druge. U seobi nađu se na ovom području i različite vrste čaplji, mnoge grabljivice i druge vrste ptica. Čitavi otok Pag poznat je kao mjesto na kojemu ptice zimuju i preko njega prelijeću za seobe. Stoga je upravo u zimskim mjesecima te u jesen i proljeće na ovom otoku, a osobito na pojedinim lokalitetima, velika koncentracija različitih ptičjih vrsta.</p> <p>Područja Velo i Malo Blato kao i Kolanjsko Blato su uvršteni u međunarodni popis značajnih močvara koje treba sačuvati. Popis je sastavila i naša zemlja s obzirom na Međunarodnu konvenciju o zaštiti močvarnih lokaliteta i ptica močvarica.</p>
<p>Poseban rezervat Kolanjsko blato - blato Rogoza (ornitološki poseban rezervat): Blato Rogoza smješteno je u sjeverozapadnom dijelu Kolanskog polja, 4 km jugoistočno od mjesta Novalje. Proteže se u duljini od 3,5 km, a u širinu od oko 0,5 km. Ova depresija obrasla je vrlo zanimljivom močvarnom vegetacijom. Ovdje je zastupljeno nekoliko biljnih zajednica. Najveće površine zauzimala je zajednica trstike rančića (<i>Scirpetum maritimi</i>), ali je u posljednjih nekoliko godina primijećen nestanak ove zajednice koju je zamijenila trska (<i>Phragmites communis</i>). Bilo bi zanimljivo ispitati uzroke ove promjene. Na dubljim vodenim površinama dolazi zajednica mrijesnjača i podvodnica (<i>Potameto-Naiadatum</i>), a uz zapadni rub močvare slanuše primorskog i oštrog sita (<i>luncetum maritimo-acuti</i>). U jugoistočnom dijelu blata razvijena je livada šiljevine i primorskog trpuca (<i>Schoeno-Plantagnetum maritimi</i>), livada jagodaste djeteline i klasulje, kao i vlažna livada Pospihalove pukovice i primorske beskoljenke.</p> <p>Ova mediteranska močvara, jedna od posljednjih na našoj obali, od velikog je značaja za ptice cijele Europe. Tokom zime, kao i za vrijeme proljetne i jesenske migracije, ovdje se zadržava kvalitativno i kvantitativno vrlo bogat ptičji svijet - patke, liske, gnjurci, vodene kokošice, trstenjaci, čaplje, različite šljukarice i dr.</p> <p>U današnje su vrijeme mediteranske močvare prava rijetkost. Uz našu obalu preostalo je svega nekoliko ovakvih lokaliteta, čiji značaj stalno raste obzirom na sve veću ugroženost močvarne ornitofaune i nestanak močvarnih biotopa u cijeloj Europi. Na međunarodnoj razini vodi se nekoliko akcija za očuvanje močvarne ornitofaune i njihovih staništa (IWRB - Međunarodni ured za istraživanje ptica vodarica, ICBP - Međunarodni savjet za zaštitu ptica i dr.).</p>
<p>Poseban rezervat Dubrava Hanzina (poseban rezervat šumske vegetacije): Sjeveroistočno od vrha Sv. Vid, uz samu cestu, najvećim dijelom s njezine zapadne strane, u duljini od gotovo 2 km rasprostire se sastojina hrasta medunca i bijeloga graba (<i>Quercus-carpinetum orientalis Croaticum typicum fac. Quercus lanuginosa</i>). Budući da je to posljednji ostatak ove šumske zajednice na otoku Pagu, posebna je vegetacijska vrijednost.</p>

Tablica 3.11-2: Značajke zaštićenih područja, odnosno razlozi njihove zaštite - NASTAVAK

<p>Poseban rezervat Vransko jezero - rezervat (ornitološki poseban rezervat): Unutar močvarnog područja obitava i gnijezdi jedina kolonija čaplji na priobalju. Najbliža kolonija čaplji je na Hutovom blatu na Neretvi. Gnijezde sljedeće vrste čaplji: čaplja danguba (<i>Ardea purpurea</i>), čaplja žuta (<i>Ardeola ralloides</i>), mala bijela čaplja (<i>Egretta garzetta</i>). Značajno je gniježđenje rijetke ptičje vrste ražnja turkoča (<i>Plegadis falcinellus</i>). Od divljih pataka zabilježeno je gniježđenje: patke divlje - gluvare (<i>Anas platyrhynchos</i>), patke njorke (<i>Aythya nyroca</i>) i patke pupčanice (<i>Anas querquedula</i>). Česte su vodene kokoške, osobito liske (<i>Fulica atra</i>) i kokošica mlakara (<i>Rallus aquaticus</i>), gnjurci (<i>Podiceps sp.</i>) te pojedine vrste trstenjaka (<i>Acrocephalus sp.</i>). Ovo područje ima veliko značenje za vrijeme seoba i zimovanja populacija ptica sa sjevera. Vapnenačko područje obraslo makijom, koje se proteže jugo-istočno od rezervata, kao i vodena površina 500 m od obalne linije, predstavlja zaštitnu zonu samog močvarnog područja.</p>
<p>Poseban rezervat Saljsko polje (botanički poseban rezervat): Maslinik Saljsko polje nalazi se na jugoistočnom dijelu Dugog otoka, u neposrednoj blizini mora; prostire se od mjesta Sali prema jugoistoku, do uvale Dumboka. Maslinik je prostrani, jedinstveni kompleks, lokalno nazivan "maslinova šuma". Ovaj je maslinik, prema usmenoj predaji, star preko 2000 godina, a pretpostavlja se da su ga sadili Grci koji su u to doba imali na Dugom otoku svoja naselja. Starost maslina vidljiva je ne samo iz opsega debela pojedinih maslina, nego i iz same oblikovanosti maslinika u kojemu su vrlo česte masline tzv. "stupi", izrasle uokolo starih, širokih panjeva "hripe". Kao primjer treba iznijeti da ovdje ima maslina čiji promjer u hripi iznosi 5 m, a obujam hripe 18 m. Osim toga masline u ovom masliniku, zbog velike starosti, imaju neobično osebuje oblike debela i krošnji. Unutar sklopljenog maslinika nalaze se enklave kultura vinove loze i smokava. Stari i slikoviti maslinik Saljsko polje izvanredan je primjer karakterističnog dalmatinskog kultiviranog krajolika, ove izrazito poljodjelske grane jadranskog područja; svojom starošću, prostranošću i izgledom gotovo je jedinstvena botanička, estetska i turistička vrijednost. S obzirom da se nalazi u neposrednoj blizini Salija, ovaj maslinik ima i rekreativno značenje kao prirodni park mjesta. U masliniku Saljsko polje održan je 1942.g. prvi sastanak SKOJ-a mjesta Sali, pa je na tom mjestu podignut spomenik.</p>
<p>Park prirode Velebit: Park prirode obuhvaća masiv Velebita i dolinu krške rijeke Zmanje. Velebit je značajan po bogatstvu oblika i fenomena krša, koji su dali pečat reljefnoj i krajobraznoj raznolikosti. Prostor Velebita najznačajnije je endemsko čvorište flore i kopnene faune u Hrvatskoj. Među najpoznatije endemske i rijetke vrste spadaju: velebitska degenija (<i>Degenia Velebitica</i>), hrvatsko zvonce (<i>Edraianthus gaminifolius var. Croaticus</i>) i hrvatska sibireja (<i>Sibiraea Croatica</i>). Tu obitavaju rijetke i ugrožene životinje: dugonogi šišmiš (<i>Myotis capaccinii</i>), tetrijeb gluhan (<i>Tetrao urogallus</i>) i dr. Od velikih zvijeri obitavaju smeđi medvjed (<i>Ursus arctos</i>), vuk (<i>Canis lupus</i>) i ris (<i>Lynx lynx</i>).</p> <p>NAPOMENA: Park prirode Velebit uvršten je 1978. godine u mrežu međunarodnih rezervata biosfere Organizacije Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu (UNESCO).</p>
<p>Park prirode Telašćica: Jugoistočni dio Dugog otoka odlikuje nekoliko prvorazrednih prirodnih osobina. Glavna vrijednost ovog detalja naše obale je velika obalna i reljefna razvedenost kojoj pečat daje uvala Telašćica, jedna je od najdublje uvučenih uvala na našoj obali (preko 7 km). I sama uvala je bogato razgranata, s nekoliko slikovitih otočića i hridina. Vanjska, pučinska strana ovog dijela Dugog otoka odlikuje se klifovima, najvišim na našoj obali. Ove okomite litice, uvjetovane strukturom vapnenačkih slojeva i abrazijom mora, predstavljaju specifičan i atraktivan kvalitet Dugog otoka i susjednih Kornata. U predviđenom rezervatu se nalazi i zanimljiv hidrografski fenomen Jezero. Riječ je o jezeru, veličine cca 800x200 m, koje podzemnim putem komunicira s obližnjim otvorenim morem. Zato je voda u jezeru slana. Duž obala nalazimo mjestimično i lijepo formirane borove šumarke, s tendencijom daljeg širenja, što povećava slikovitost i turističko-rekreativnu vrijednost cijelog kraja.</p>
<p>Park prirode Vransko jezero: Park prirode karakteriziraju estetske, ekološke, odgojno-obrazovne, kulturno-povijesne i turističko-rekreativne vrijednosti. Krajobrazne vrijednosti, kao i biljni i životinjski svijet imaju osobito značenje. Kako na području Vranskog jezera redovito godišnje obitava preko 100 000 ptica močvarica, to je ovo područje steklo uvjete za upis u Ramsarski popis vlažnih područja od međunarodne važnosti (po kriterijima Ramsarske konvencije propisani su uvjeti redovitog zadržavanja na staništu više od 20 000 ptica močvarica). Dio Vranskog jezera, i to u sjeverozapadnom dijelu, površine 300 ha, proglašen je 1983. godine ornitološkim rezervatom. Na Vranskom jezeru zabilježeno je (do sada) 111 vrsta ptica, što je po broju vrsta najveći od svih istraživanih područja prirodnih močvara jadranskog područja Hrvatske. U rezervatu još uvijek postoji mala kolonija čaplji danguba - <i>Ardea purpurea</i> (dvadesetak pari), kojoj je ovo posljednje gnjezdilište u mediteranskom dijelu Hrvatske, a postoje indicije da su ovdje ranije gnjezdile i druge vrste čaplji i blistavi ibis.</p> <p>NAPOMENA: Vransko jezero na popisu je svjetski važnih močvara (Ramsar).</p>
<p>Spomenik prirode Zeleni hrast: Staro hrastovo stablo "Zeleni hrast" koji se nalazi uz raskršnicu puteva Posedarje - Islam Latinski - Polešnik, po svojim karakteristikama tj. uzrastu, poluzimzelenim lišćem i plutastom korom odaje križanca cera i plutnjaka, te je kao rijedak i interesantan primjerak hrasta koristan za nauku i dalje potrebe proučavanja i determinacije. Uz te osobine kao i uz mnoge narodne legende i tradicije vezane s njegovim postojanjem u inače obešumljenom području, "Zeleni hrast" postao je i orijentacioni pojam u Ravnim Kotarima, pa stoga predstavlja prirodnu rijetkost.</p>
<p>Spomenik prirode Cerovačke pećine (geomorfološki): Cerovačke pećine su značajni speleološki objekt. Gornja Cerovačka pećina duga je oko 1200 m, a donja više od 2000 m. Obje pećine ispunjene su velikom količinom najrazličitijih sigaa, a neke od njih po svojoj morfologiji jedinstvene su u cijelom dinarskom podzemlju, te se ubrajaju među najljepše pećine u Hrvatskoj. Osim turističke atrakcije ovih pećina one pružaju obilje vrlo zanimljivog paleontološkog materijala, te materijale za proučavanje iz geologije, hidrogeologije i meteorologije. Cerovačke pećine poznate su kao jedno od najvećih nalazišta pećinskog medvjeda.</p>

Tablica 3.11-2: Značajke zaštićenih područja, odnosno razlozi njihove zaštite - NASTAVAK

<p>Spomenik prirode Modrić - pećina (geomorfološki): Spilja kod uvale Modrić u blizini Rovanijske morfološki je jedinstvena prirodna pojava po količini, vrsti i oblicima kalcitnih ukrasa. Bogatstvom i estetskim dojmom raznolikih stalaktita, stalagmita i kalcitnih stupova ova se spilja svrstava u red turistički najatraktivnijih pojava te vrste kod nas. Sve ovo posebno dopunjuje veličina i dužina brojnih kanala i dvorana s bočnim i stropnim odvojcima. U ovom podzemnom prostoru mogu se na jednom mjestu pratiti sve faze nastanka spiljske pojave - od početnih erozijskih proširenja pukotinskih kanala do korozijskog djelovanja na stijinama, ali i na nataloženim kalcitnim oblicima. Te faze vidljive su i na sigastim formama od početnih oblikovanja najmanjih dimenzija do stupova većih od deset metara uz primjerke nakupina potpuno razorenih ili otopljenih kemijskim djelovanjem površinskih voda u jednoj od faza oblikovanja ovog podzemnog prostora. Posebna izuzetnost i rijetkost svakako su pojave ekscentričnih oblika koji s kristalografskog stajališta predstavljaju posebnu rijetkost. Mikrotektonski pomaci i postojanje pukotinskih sistema s pojavama vezanim za čitav nadstoj šupljine zahtijevaju posebnu geološku obradu, kao i praćenje hidrogeoloških promjena u spiljskom prostoru. Zanimljivost spilje bez svake sumnje dopunjuju paleontološki i arheološki nalazi.</p>
<p>Spomenik prirode Vrelo Une: Vrelo Une jedno je od najljepših u Hrvatskoj. Po svojim osobinama to je tipično krško vrelo i uz to jedno od najvećih takve vrste kod nas. Uzlaznog je tipa, a u obliku manjeg jezera, veličine 30 x 15 metara. Okolinu vrela čine strme kanjonske strane visoke do 150 metara i mjestimično sasvim okomite. Kanjon je ujedno i dug svega oko 150 m, jer nakon toga lapori smjenjuju vapnenac. Vrelo je, dakle, nastalo na kontaktu propusnih i nepropusnih slojeva. Već nakon dvadesetak metara (od vrela) Una čini prvi slap visok oko 2 m, a nakon 100 m razgranato slapište, ukupne visine 3 - 4 m (preko kamenih blokova).</p>
<p>Značajni krajobraz Kanjon Zrmanje: Kanjon Zrmanje predstavlja jedan od naših najljepših geomorfoloških i hidrografskih fenomena u kršu. Najizrazitije je razvijen u svom završnom dijelu od Obrovca do ušća u dužini cca 10 km, gdje je dubok i do 180 m. Slikovitost kanjona još više pojačava kontrast bistre modrozeleno Zrmanje i okolne goleti, te brojni denudacioni oblici i pećine. Kanjon je formiran u vapnenačkim slojevima kredne starosti, a stvoren u pleistocenu, kad je morska razina bila znatno niža. Danas se u tom dijelu kanjona Zrmanje miješa morska i slatka voda pa to uvjetuje specifičnu i zanimljivu biocenozu.</p>
<p>Značajni krajobraz Dubrava - Hanzina: Paški zaljev je naš najveći otočni zaljev i u krajoliku ostavlja dojam prostranog izduženog jezera. Ovu pejzažnu specifičnost dopunjuju geomorfološke zanimljivosti obalnog pojasa, uvjetovane kontaktom stijena različite otpornosti. Ove zanimljivosti najjače su izražene u cca 6 km dugom pojasu pod najvišim vrhom otoka (Sv. Vid - 348 m). Istočni obronci ovog brdskog lanca spuštaju se k moru nizom slikovitih i često bizarnih "kukova" i "greda", stvorenih u vapnencu radom denudacijskih, korozijskih i eolskih procesa. Uski obalni pojas pod brdom formiran je u flišu i kvartarnim sedimentima koji su ovdje neobično raznolikog facijesa (lapori, pješčenjaci, breče, laporoviti vapnenci i sl.) pa su iz tog rezultirali i raznoliki litoralni detalji: male pješčane uvale, stjenoviti rtovi, sike itd. Budući da je obalna zona djelomično i pod šumom, možemo reći da je ovo jedan od najzanimljivijih i najljepših dijelova otoka Paga. Unutar ovog područja prostire se, sjeveroistočno od vrha Sv. Vid, uz samu cestu, najvećim dijelom s njezine zapadne strane, u duljini od gotovo 2 km sastojina hrasta medunca i bijelog graba (<i>Quercus-carpinetum orientalis Croaticum typicum fac. Quercus lanuginosa</i>). Budući da je to posljednji ostatak ove šumske zajednice na otoku Pagu, posebna je vegetacijska vrijednost.</p>
<p>Značajni krajobraz Zrće: Pag ide u red otoka s najvećim brojem pješčanih i šljunčanih plaža na našoj obali. Ovo je uvjetovano geološko-petrografskom građom otoka: u dinarskom smjeru pružanja smjenjuju se vapnenačke i flišne zone; vapnenci čine više brdovite dijelove otoka, a u mekšem flišu formirana su paška polja, zaljevi i uvale s plažama. Najveća i najduža takva flišno-kvartarna zona ide od Dinjiške uvale preko Paškog zaljeva do Drage (Stare Novalje). Na kraju Paškog zaljeva, blizu Novalje, stvorena je tako jedna od naših najljepših plaža - Zrće, u istoimenoj uvali. Njena dužina iznosi oko 500 m, širina i do 50 m (širina je specifična zanimljivost Zrća), a tvore je sitni šljunak i pijesak, koji se nastavljaju daleko u more. Dio neposrednog zaleđa pokriva sađena borova šuma alepskog i crnoga bora (<i>Pinus halepensis</i> i <i>Pinus nigra</i>), što daje još veću pejzažnu i turističku vrijednost plaži i cijelom području. Susjedna uvala Blaca je nešto manjih prirodnih kvaliteta, ali sadrži nekoliko vrijednih kulturno-povijesnih lokaliteta: zidine antičkog naselja Cissa i dva srednjovjekovna sakralna objekta - crkvice Sv. Jurja i Sv. Ante.</p>
<p>Značajni krajobraz Sjeverozapadni dio Dugog otoka: Krajnji sjeverozapad Dugog otoka (od linije Soline-Saharun uključivo) ide u red najzanimljivijih i najljepših predjela zadarskog arhipelaga. Ovo proizlazi ponajprije iz svojstava obale koja je tu razvedena i raščlanjena kao rijetko gdje, tvoreći jedinstvenu panoramu uvala, zaljeva, poluotoka i uskih prevlaka. Osobiti ures ovog područja je jedna od najljepših naših plaža - Saharun. Sljedeću kvalitetu ovom području daje njezina vegetacijska slika. Tu su zastupljene karakteristične mediteranske zajednice gariga, makije i borovih šumaraka (alepski i crni bor). Razvedenost kopna nastavlja se i pod morem pa tu nalazimo brojne plićake, grebene itd. koji uvjetuju specifičnu i bogatu biocenozu (ihtiofaunu, školjke i dr.). Ovi prirodnoznatni i estetski lokaliteti kriju u sebi i veliku turističko-rekreativnu vrijednost. Ova vrijednost mora biti iskorištena smišljeno, kvalitetno i u skladu s postojećim ambijentom.</p>
<p>Značajni krajobraz Ošljak (Preko): Otočić Ošljak nalazi se u Zadarskom kanalu prekriven mediteranskim raslinjem među kojim se naročito ističu stabla alepskog bora (<i>Pinus halepensis</i>) i čempresa (<i>Cupressus sempervirens</i>). Kao podstojna sastojina ispod borova i čempresa nalazi se makija, odnosno elementi makije kao brnistra, smrdljika, bušinci, zelenika i drugi, na cijeloj površini. Otok je izletišta građana Zadra i kupalište, jer na njemu ima nekoliko prikladnih uvala s plažama na svim stranama otoka. Stara ribarska lučica na otoku je primjer autohtone mediteranske arhitekture. U mjestu je i crkvice sv. Marije iz 6. st. Duž cijele obale otoka u širini od 10-50m od mora nalaze se grupe stabala alepskog bora (starosti 50-70 god.), koji je na otoku sađen u periodu između dva svjetska rata. Iza poljoprivrednih površina - pretežno vinograda i maslinika - koji su većim dijelom napušteni, zemljište se koso uzdiže do vrha otoka na 90 m.n.v.</p>

Tablica 3.11-2: Značajke zaštićenih područja, odnosno razlozi njihove zaštite - NASTAVAK

Spomenik parkovne arhitekture Zadar - park Vladimira Nazora: Park Vladimira Nazora u Zadru sastavljen je od velikog broja domaćih i egzotičnih vrsta drveća i gmlja: bor, crnika, cedar, čempres, koščela, brijest, platana, palma, lipa, tisa te lovor, kalina, lemprika, razni trnovi, oleander, pitosporum i dr. Predstavlja značajan hortikulturni objekt na našoj obali. Osnovan je 1888.g. U prošlom ratu je dosta stradao od bombardiranja, pa je kasnije obnovljen.
Spomenik parkovne arhitekture Filipjakov - Park Folco Borelli: Park u Filipjakovu predstavlja jedan od značajnih hortikulturnih spomenika prirode duž naše obale. Podignut je 1902/1903. godine po Alfonsu Borelliju, bivšem vlasniku parka. U parku se ističu brojne egzote, među kojima su značajne: andaluzijska jela (<i>Abies pinsapo Boiis</i>), grčka jela (<i>Abies cephalonica Laudon</i>), atlantski cedar (<i>Cedrus atlantica</i>) i još mnoge druge strane konifere. Uz razne domaće četinjače dolaze još i nešpula (<i>Eriobotrya japonica Pers.</i>), maklura (<i>Maclura aurantica Nutt</i>), uskolisna dafina (<i>Elaeagnus angustifolia L.</i>), mahonia (<i>Mahonia aquifolium</i>), albicija (<i>Albizzia julibrissin Dur.</i>) i druge.

Izvor: Biportal

Uz zaštićena područja, na prostoru Zadarske županije nalazi se osam evidentiranih vrijednih područja prirode i jedno područje predloženo Prostornim planom Zadarske županije za zaštitu, a koji su navedeni u TAB.3.11-3.

Tablica 3.11-3: Evidentirana područja i dijelovi prirode predloženi za zaštitu

Naziv	Predviđena kategorija zaštite	
Karišnica i Bijela	značajni krajobraz	evidentirano područje
Silbanski grebeni	značajni krajobraz	evidentirano područje
Soline	park - šuma	evidentirano područje
Perivoj kraljice Jelene	spomenik parkovne arhitekture	evidentirano područje
Ninsko blato	posebni rezervat - ornitološki	evidentirano područje
Ninska solana	posebni rezervat - ornitološki	evidentirano područje
Uvala Plemići	posebni rezervat - ornitološki	evidentirano područje
Brbišćica	posebni rezervat – geološko-paleontološki i geomorfološki	evidentirano područje
Otok Rava	Značajni krajobraz	predloženo Prostornim planom za zaštitu

Izvor: Prostorni plan Zadarske županije

3.12. Šume

ŠUMSKE ZAJEDNICE: Šumski ekosustavi na prostoru Zadarske županije protežu se u više vegetacijskih zona. Prema fitogeografskoj podjeli, šumska vegetacija većinom pripada mediteranskoj biogeografskoj regiji, dok manji dio šumske vegetacije na sjevernom području Županije pripada eurosibirsko - sjevernoameričkoj regiji.

Područje rasprostranjenosti temeljnih tipova šumskih zajednica je kontinentalno i primorsko šumsko zemljište razvijeno na krškoj geološkoj podlozi pri čemu se vegetacija klimazonalno izmjenjuje prateći promjenu klimatskih prilika područja. Područje kontinentalnog krša očuvano je zbog nedostupnosti i male naseljenosti. Područje primorskog krša je zbog antropogenog utjecaja, prvenstveno krčenja šuma i šumskog zemljišta kroz dugo vremensko razdoblje i nepovoljnih klimatskih ekstrema ostalo bez prvobitne šumske vegetacije. Tako su nastali prostrani dalmatinski kamenjari i degradirane šikare i makije.

Glavne vrste drveća u mediteranskom dijelu Zadarske županije su alepski bor (*Pinus halepensis*), hrast medunac (*Quercus pubescens*), hrast crnika (*Quercus ilex*), crni jasen (*Fraxinus ornus*), bijeli grab (*Carpinus orientalis*) te crni bor (*Pinus nigra*), dok su u dijelu koji

pripada eurosibirsko-sjevernoameričkoj vegetacijskoj regiji glavne vrste drveća obična bukva (*Fagus sylvatica*) i jela (*Abies alba*)⁵⁵. U TAB.3.12-1 prikazana je standardna klasifikacija šumske vegetacije u Zadarskoj županiji po bioklimatskim regijama, vegetacijskim pojasevima i zonama te šumskim zajednicama.

Tablica 3.12-1: Klasifikacija šumske vegetacije na prostoru Zadarske županije

REGIJA	POJAS	ZONA	ŠUMSKE ZAJEDNICE
Mediterranska	Mediterransko – litoralni	Stenomediterranska	Stenomediterranske čiste vazdazelene šume i makija crnike: Mješovita šuma alepskog bora i crnike (<i>As. Quercus ilicis-Pinetum halepensis</i> Loisel 1971); Makija gluhačuše s tršljom (<i>As. Pistacio-Juniperetum Phoeniceae</i> Trinajstić 1987)
		Eumediterranska	Mješovite, rjeđe čiste vazdazelene šume i makija crnike ili oštrike: Mješovita šuma i makija crnike s crnim jasenom (<i>As. Fraxino orn- Quercetum ilicis</i> H-ić. (1956) 1958); Čista vazdazelena šuma i makija hrasta crnike s mirtom (<i>As. Myrto-Quercetum ilicis</i> /Horvatić 1963/ Trinajstić 1985)
		Submediterranska	Primorske, termofilne šume i šikare medunca: Šuma i šikara medunca i bjelograba (<i>As. Quercus-Carpinetum orientalis</i> H-ić. 1939 (= <i>Carpinetum orientalis croaticum</i> H-ić. 1939)
	Mediterransko – montanski	Epimediterranska	Primorske, termofilne šume i šikare medunca: Mješovita šuma i šikara medunca i crnoga graba (<i>As. Ostryo-Quercetum pubescentis</i> (Ht.) Trinajstić 1979), Mješovita šuma medunca "duba" i jasena (<i>As. Fraxino orn-Quercetum virgiliane</i> Trinajstić 1985)
Eurasijsko – sjevernoamerička	Europsko – montanski	Srednjoeuropska	Srednjoeuropske, acidofilne bukove šume: Šuma bukve s bjelkastom bekicom (<i>As. Luzulo-Fagetum</i> Meusel 1937); Azonalne, reliktno dolomitne šume crnog bora: Šuma crnog bora s pustenjastom dunjaricom (<i>As. Cotoneastro-Pinetum nigrae</i> Horvat 1938)
		Ilirska	Mezofilne i neutrofilne čiste bukove šume: Šuma bukve s velikom mrtvom koprivom (<i>As. Lamio orvalae-Fagetum</i> (Ht. 1938) Borhidi 1963); Pretplaninska bukova šuma s planinskim žabnjakom (<i>As. Ranunculo platanifoliae-Fagetum</i> Marinček et al 1993)
		Paramediterranska	Jugoistočnoalpsko-ilirske, termofilne bukove šume: Primorska bukova šuma s jesenskom šašikom (<i>As. Seslerio autumnalis-Fagetum</i> M. Wraber ex Borhidi 1963)
		Dinarska	Neutrofilne mješovite šume bukve i jela: Dinarska bukovo-jelova šuma (<i>As. Omphalodo-Fagetum</i> /Tregubov 1957/Marinček et al. 1993)

Izvor: Izvješće o stanju okoliša Zadarske županije

Primorski dio i otoci pripadaju sredozemnom pojasu mediteranske biogeografske regije gdje su temeljna vegetacijska zajednica šume hrasta crnike i njeni degradacijski oblici (makija i garig) te šume i kulture alepskog, crnog i primorskog bora. Prema unutrašnjosti slijede šume polusredozemnog (submediteranskog) pojasa: šume hrasta medunca i bjelog graba i njeni degradacijski oblici (šikara i šibljak) te šume duba i crnog jasena. Dio brdskog pojasa prekrivaju šume medunca i crnog graba.

S porastom nadmorske visine i promjenom klime, klimazonalno pridolaze vegetacijske zajednice eurasijsko - sjevernoameričke regije. Temeljne zajednice su primorske, brdske i pretplaninske bukove šume. Reliktne šume crnog bora nalaze se u Nacionalnom parku Paklenica, uz šume primorske bukve s jesenskom šašikom.

⁵⁵ Izvješće o stanju okoliša Zadarske županije

GOSPODARENJE ŠUMAMA: Na najvećem dijelu površina sukcesija vegetacije odvijala se prirodnim putem autohtonim pionirskim biljnim vrstama (naletom sjemena i aktiviranjem korjenovog sustava). Danas se te površine nalaze u različitim degradacijskim stadijima šuma hrasta medunca i crnike. Zbog svoje strukture šibljaci, šikare i makije najvećim dijelom su teško prohodni. Značajne površine nalaze se pod borovim kulturama koje nisu autohtone na ovom prostoru, ali su podizane prvenstveno na područjima gdje najviše dolaze do izražaja njihove općekorisne funkcije (turistička, rekreativna, estetska i zaštitna).

Obzirom na veliku varijabilnost vrsta šumskih zajednica na području Zadarske županije, različita je i uloga šuma i šumarstva. U sjeveroistočnom dijelu Županije gdje se nalaze pretežno kvalitetne, ali teško dostupne preborne šume bukve i jele naglasak je na proizvodnji i iskorištavanju drvne mase, dok se u ostatku županije nalaze manje kvalitetne šume hrasta crnike i medunca koje nisu od ekonomske već značajne socijalne i ekološke vrijednosti što uključuje zaštitnu, estetsku i rekreativnu funkciju šuma.

Ukupna površina šuma i šumskog zemljišta u Županiji iznosi oko 220.000 ha.⁵⁶ Prema vlasništvu, šume i šumsko zemljište dijeli se na državne i privatne⁵⁷. Najveći dio šuma i šumskog zemljišta u Županiji - oko 92% je u državnom vlasništvu.⁵⁸

Šumama i šumskim zemljištem na šumskogospodarskom području Republike Hrvatske gospodare Hrvatske šume d.o.o., Zagreb, preko svojih uprava šuma podružnica (UŠP), šumarija i stručnih službi. U Zadarskoj županiji to su: UŠP Split (šumarije Benkovac, Biograd, Obrovac i Zadar), UŠP Senj (šumarija Pag), UŠP Gospić (šumarije Gračac i Donji Lapac).

Šumama i šumskim zemljištem na šumskogospodarskom području Hrvatske gospodari se na temelju šumskogospodarskih planova⁵⁹. Planovima gospodarenja postavljene su smjernice za gospodarenje u razdoblju od 10 godina od njihova donošenja uz istovremeno definiranje okvirnih smjernica za gospodarenja za daljnjih 10, odnosno 20 godina. Šumskogospodarska osnova područja Republike Hrvatske na snazi odnosi se na period 2016. - 2025. godina. Državnim šumama na prostoru Županije gospodari su sukladno njihovim šumskogospodarskim osnovama za desetgodišnja razdoblja koja obuhvaćaju različite vremenske periode .

3.13. Lovstvo

Na prostoru Zadarske županije ukupno je 55 lovišta. Ona su prikazana na SL.3.13-1. Lovišta zauzimaju ukupno 363.429 ha, dominantno na ruralnom području.⁶⁰

Lovišta na otocima su: XIII/2 Bonstar, XIII/4 Dugi otok, XIII/31 Tun, XIII/101 Pag, XIII/102 Olib, XIII/103 Silba, XIII/104 Premuda, XIII/105 Molat, XIII/106 Škarda - Ist, XIII/107 Dugi otok - istok, XIII/108 Dugi otok - zapad - Zverinac, XIII/109 Sestrunj - Rivanj, XIII/110 Iž - Rava, XIII/111

⁵⁶ Županijska razvojna strategija Zadarske županije do 2020. godine

⁵⁷ Šume i šumsko zemljište u vlasništvu šumoposjednika

⁵⁸ Županijska razvojna strategija Zadarske županije do 2020. godine

⁵⁹ Sukladno Zakonu o šumama (NN 68/18)

⁶⁰ Izvor: (1) Podaci s mrežne stranice Lovačkog saveza Zadarske županije i (2) Informacijski sustav središnje lovne evidencije

Ugljan - jugoistok, XIII/112 Ugljan - sjeverozapad, XIII/113 Pašman - sjever, XIII/114 Vir, XIII/134 Zapuntel i XIII/135 Pašman - jug. Otočna lovišta obuhvaćaju 58.509 ha.

Lovišta na kontinentu su: XIII/6 Jelovi tavani, XIII/7 Južni Velebit, XII/9 Kokirna - Mila ljut, XIII/11 Kruševo - Orljak, XIII/16 Maslovara, XIII/17 Mazinska planina, XIII/19 Bokanjačko blato, XIII/23 Poljica, XII/25 Ražanac, XIII/26 Rodaljice - Lisičić, XIII/27 Stankovci, XIII/28 Starigrad - Paklenica, XIII/29 Sveto Brdo, XIII/32 Tustica, XIII/33 Vrana, XIII/35 Jagodnja donja - Crljen, XIII/37 Stankovci I, XIII/115 Blatski gaj, XIII/116 križ, XIII/117 Biograd, XIII/118 Nin, XIII/119 Ljubač, XIII/120 Posedarje, XIII/121 Novigrad, XIII/122 Poličnik, XIII/123 Škabrnja - Zemunik Donji, XIII/124 Benkovac - Smilčić, XIII/125 Polača, XIII/126 Lišane Ostrovičke, XIII/127 Pristeg, XIII/128 Zrmanja, XIII/129 Bukovica, XIII/130 Vrelo Zrmanje, XIII/131 Ljubovo, XIII/132 Veliki Urljaj i XIII/133 Una. Kontinentalna lovišta obuhvaćaju 304.920 ha.

Slika 3.13-1: Lovišta Zadarske županije

Najčešće glavne vrste divljači na otočnim lovištima su fazan - gnjetlovi (*Phasianus sp.*) i obični zec (*Lepus europaeus*). U pojedinim otočnim lovištima glavne vrste su još i muflon (*Ovis aries musimon*), jelen lopatar (*Dama dama*), divlja svinja (*Sus scrofa*), jarebica kamenjarka - grivnate (*Alectoris graeca*) te trčka skvržulja (*Perdix perdix*).⁶¹

Najčešće glavne vrste divljači u kontinentalnim lovištima nižih nadmorskih visina su obični zec (*Lepus europaeus*), fazan - gnjetlovi (*Phasianus sp.*), jarebica kamenjarka - grivnate (*Alectoris graeca*) i trčka skvržulja (*Perdix perdix*). U kontinentalnim lovištima viših nadmorskih visina glavne vrste divljači su vrste krupne divljači. Najčešće glavne vrste su: divlja svinja (*Sus scrofa*), srna obična (*Capreolus capreolus*) i smeđi medvjed (*Ursus arctos*).⁶²

⁶¹ Izvor: (1) Podaci s mrežne stranice Lovačkog saveza Zadarske županije i (2) Informacijski sustav središnje lovne evidencije.

⁶² Izvor: (1) Podaci s mrežne stranice Lovačkog saveza Zadarske županije i (2) Informacijski sustav središnje lovne evidencije.

3.14. Kulturna dobra

Bogata kulturno - povijesna baština Zadarske županije svjedoči o dugotrajnom i dinamičnom razvoju ovoga prostora. Ovdje se nalaze ostaci iz starijeg kamenog doba, antike, srednjeg vijeka pa nadalje. Kulturno - povijesnu baštinu predstavljaju nematerijalni tragovi i fizički ostaci prošlih razdoblja u obliku nepokretne, pokretne i nematerijalne kulturne baštine.

U Zadarskoj županiji nalazi se 277 zaštićenih i preventivno zaštićenih nepokretnih kulturnih dobara upisanih u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske⁶³. Uz njih, u Registar kulturnih dobara RH upisana su brojna pokretna kulturna dobra i dobra nematerijalne baštine.⁶⁴

Od kulturnih dobara upisanih u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske, njih devet su nacionalnog značaja: Crkva sv. Nikole u Kuli Atlagić,(N-8), Kaštel Benković i crkva sv. Ante u Benkovcu (N-27), Samostan sv. Duje u Kraju (N-28), Manastir i crkva Uspenja Bogorodice (N-32), Crkva sv. Križa i okolno područje s prapovijesnim i antičkim nalazima (N-34) i Crkva sv. Asela (Anselma) (N-35) u Ninu, Crkva Sv. Martina u Pidrugi (N-36), Samostan sv. Kuzme i Damjana u Tkonu (N-37) i Maškovića han u Vrani (N-38).

Uz kulturna dobra nacionalnog značaja, može se posebno istaknuti i zaštićena kulturno - povijesna cjelina Zadra (Z-3409). Ona osim kulturno - povijesne vrijednosti predstavlja i prepoznatljiv sadržaj i turistički simbol ovog prostora. Povijesna jezgra Zadra smještena je na Poluotoku. Prvotno naselje Liburna u 1.st. pr.n.e. postaje rimska kolonija lader. Antički raster naselja sačuvao se do danas. Glavna uzdužna i glavna poprečna ulica zatvaraju prostor gradskog trga - foruma. U ranokršćansko doba izgrađen je episkopalni kompleks s katedralom, baptisterijem i episkopijem. Crkva Sv. Donata najvrjedniji je primjer predromaničkog graditeljstva u nas. Crkva, kapitul i zvonik sv. Marije, crkva sv. Krševana i sv. Stošije primjeri su romaničkog stila. Gotički je stil zastupljen crkvama Sv. Frane, Sv. Dominika i Sv. Mihovila. Iz razdoblja renesanse su gradske zidine. 60% povijesne jezgre srušeno u drugom svjetskom ratu.⁶⁵

Uz kulturna dobra upisana u Registar kulturnih dobara RH, u Zadarskoj županiji nalaze se i druge, brojne kulturno - povijesne vrijednosti, navedene u dokumentima prostornog uređenja. Pregled zaštićenih i preventivno zaštićenih nepokretnih kulturnih dobara iz Registra kulturnih dobara RH i značajnih kulturno - povijesnih vrijednosti Zadarske županije iz Prostornog plana Zadarske županije - Izmjene i dopune iz 2014. godine dan je u PRILOGU 5. Kulturno - povijesne vrijednosti prikazane su i u grafičkom dijelu Prostornog plana Zadarske županije, na kartografskom prikazu 3.1. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora - Područja posebnih uvjeta korištenja, koji je također dan u PRILOGU 5. Kulturno - povijesne vrijednosti najvećim dijelom obuhvaćaju arheološku baštinu i sakralnu graditeljsku baštinu. Prostorno razmatrano, ističe se područje priobalja posebice područje Zadra, Nina i Pag te područje Benkovca.

⁶³ Stanje u srpnju 2018.

Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske javna je knjiga kulturnih dobara koju vodi Ministarstvo kulture. Sastoji se od: Liste zaštićenih kulturnih dobara, Liste kulturnih dobara nacionalnog značenja i Liste preventivno zaštićenih dobara.

⁶⁴ Jedno od dobara nematerijalne baštine je Z-1834 Paška čipka, koja je pod zaštitom Organizacije Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu

⁶⁵ Preuzeto iz opisa kulturnog dobra Z-3409, iz Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske

3.15. Kvaliteta zraka

Zadarska županija smještena je u zoni HR 5⁶⁶, koja osim Zadarske županije obuhvaća Šibensko - kninsku, Splitsko - dalmatinsku (izuzimajući aglomeraciju HR ST) i Dubrovačko - neretvansku županiju. Stanje kvalitete zraka po pojedinim onečišćujućim tvarima za zonu HR 5 u razdoblju od 2014. do 2016. godine dano je u TAB.3.15-1.

Tablica 3.15-1: Ocjena onečišćenosti za zonu HR 5 u razdoblju od 2014. do 2016. godine

Zona	Onečišćujuća tvar	2014.	2015.	2016.
HR 5	Sumporov dioksid (SO ₂)	I. kategorija	I. kategorija	I. kategorija
	Dušikov dioksid (NO ₂)	I. kategorija	I. kategorija	I. kategorija
	Lebdeće čestice PM ₁₀	nije ocijenjeno	I. kategorija	I. kategorija
	Lebdeće čestice PM _{2,5}	nije ocijenjeno	I. kategorija	I. kategorija
	Ozon (O ₃)	II. kategorija	II. kategorija	II. kategorija
	Ugljikov monoksid (CO)	I. kategorija	I. kategorija	I. kategorija
	Benzen	I. kategorija	I. kategorija	I. kategorija
	Olovo u PM ₁₀	I. kategorija	I. kategorija	I. kategorija
	Kadmij u PM ₁₀	I. kategorija	I. kategorija	I. kategorija
	Nikal u PM ₁₀	nije ocijenjeno	I. kategorija	I. kategorija
	Arsen u PM ₁₀	nije ocijenjeno	I. kategorija	I. kategorija
	Benzo(a)piren u PM ₁₀	I. kategorija	I. kategorija	I. kategorija

Izvor podataka: Godišnja izvješća o praćenju kvalitete zraka na području Republike Hrvatske

Napomena:

(1) Sukladno čl.24.st.1. Zakona o zaštiti zraka (NN 130/11, 47/14, 61/17) I. kategorija kvalitete zraka znači čist ili neznatno onečišćeni zrak: nisu prekoračene granične vrijednosti, ciljne vrijednosti i ciljne vrijednosti za prizemni ozon. II kategorija kvalitete zraka znači onečišćen zrak: prekoračene su granične vrijednosti, ciljne vrijednosti i ciljne vrijednosti za prizemni ozon.

Granične, ciljne vrijednosti za pojedine onečišćujuće tvari i ciljne vrijednosti za prizemni ozon određene su Uredbom o razinama onečišćujućih tvari u zraku (NN 117/12 i 84/17).

(2) Kategorije kvalitete zraka određena je temelju podataka mjerenja i objektivne procjene. Na području Zadarske županije dvije su mjerene postaje državne mreže za trajno praćenje kvalitete zraka: Polača (Ravni kotari) i Vela Straža (Dugi otok). Objektivna procjena provedena je na temelju analize rezultata proračuna prizemnih koncentracija SO₂, NO₂, PM₁₀, PM_{2,5} i CO regionalnim modelom "EMEP" u mreži točaka 50 km x 50 km u razdoblju 2001.-2015. godine te analize rezultata mjerenja u gradovima i aglomeracijama u kojima se ista provode.

Na području zone HR 5 prekoračeni su dugoročni ciljevi za ozon, odnosno prisutno je onečišćenje prizemnim ozonom.

Prizemni ozon formira se u atmosferi složenim kemijskim reakcijama i na njega utječu emisije njegovih prekursora, kao što su dušikovi oksidi i nemetanski hlapivi organski spojevi. Te su reakcije potaknute sunčevim zračenjem. Onečišćenje prizemnim ozonom izraženo je na području Mediterana i povezuje se s prekograničnim transportom onečišćenja i pogodnim klimatskim uvjetima za stvaranje ozona - visok intenzitet sunčeva zračenja⁶⁷.

⁶⁶ Prema Uredbi o određivanju zona i aglomeracija prema razinama onečišćenosti zraka na teritoriju Republike Hrvatske (NN 1/14)

⁶⁷ HAOP: Godišnje izvješće o praćenju kvalitete zraka na području Republike Hrvatske iz 2016. godine, 2017. i EEA, 2015, Air quality in Europe - 2014 report, Technical report No 5/2014, European Environment Agency

3.16. Buka

Procijenjeno je da je najznačajniji izvor buke na području Zadarske županije promet. U manjoj mjeri prisutna je buka industrijskih izvora i ugostiteljskih sadržaja. Cestovni promet i ugostiteljski izvori buke pretežito su sezonskog karaktera, odnosno vezani za pojačan pritek ljudi i vozila tijekom turističke sezone.⁶⁸

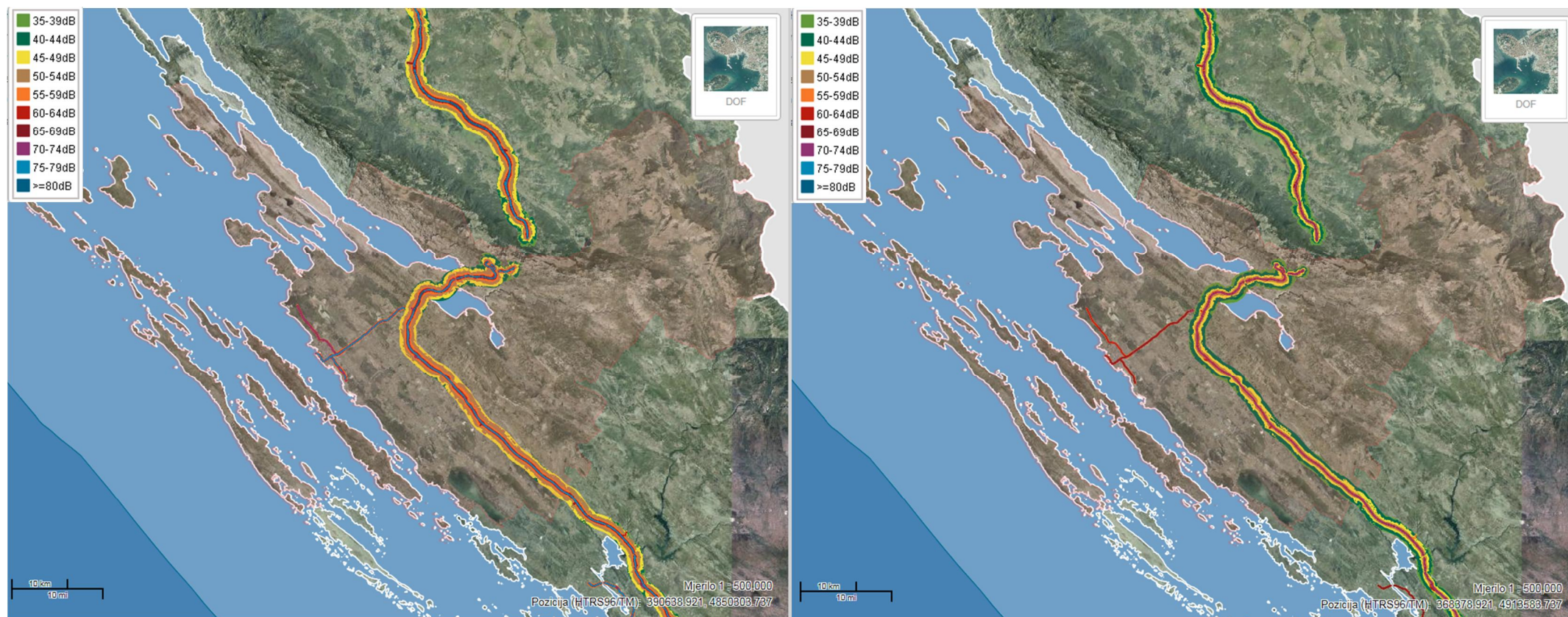
Na SL.3.16-1 dani su izvadci iz strateških karata buke autocesta pod nadležnošću Hrvatskih autocesta d.o.o. i pojedinih dionica državnih cesta na području Zadarske županije. Strateške karte buke odnose se na autocestu A1 Zagreb - Split - Dubrovnik i državne ceste D8 G.P. Pasjak (gr. R. Slovenije) - Šapjane - Rijeka - Zadar - Split - G.P. Klek (gr. BiH) - G.P. Zaton Doli (gr. BiH) - Dubrovnik - G.P. Karasovići (gr. Crne Gore) tzv. Jadranska magistrala, D306 Vir - Nin - Zadar (Bili brig) - D8 i D407 Zadar (trajektna luka) - Zadar (D8). Širenje buke prati naravno trase cestovnih prometnica s rasponom utjecaja ovisno o karakteristikama prostora i dobu dana u rasponu od nekoliko desetaka metara do nekoliko stotina metara.

3.17. Mogući razvoj okoliša bez provedbe Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija

Bez provedbe Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija promet na prostoru Zadarske županije i dalje se dominantno oslanja na cestovni promet, koji najvećim dijelom čine osobna vozila i pomorski promet putnika i vozila. S obzirom na demografske i druge pokazatelje veći intenzitet cestovnog prometa bi bio u urbanim i/ili turističkim područjima, a manji u ruralnim područjima Županije.

Ukupno gledajući porast intenziteta cestovnog prometa u urbanim područjima i dominacija prometa koji se zasniva na osobnim vozilima u cestovnom prometu rezultira zastojećima i dužim vremenima putovanja. To dovodi do povećanja emisija u zrak koje prati sagorijevanje fosilnih goriva motorima vozila. Rezultat je povećanje onečišćujućih tvari u zraku i emisije ugljikova dioksida, ali povećanje razine buke. Onečišćujuće tvari utječu na kvalitetu zraka primarno uz prometnice. To zajedno s povišenim razinama buke utječe na ljudsko zdravlje. Ugljikov dioksid staklenički je plin, koji pridonosi klimatskim promjenama. Klimatske promjene globalni su problem, a u lokalnom kontekstu utječu na sve sastavnice okoliša i na ljudsko zdravlje.

⁶⁸ Zaključci iz dokumenata (1) Program zaštite okoliša Zadarske županije i (2) Županijska razvojna strategija Zadarske županije do 2020. godine - Osnovna analiza - Dodatak 2

Slika 3.16-1: Izvadak iz strateške karte buke
Indikator buke za dan-večer-noć (L_{den}) - lijevo i indikator noćne buke (L_{nigt}) - desno ⁶⁹;

⁶⁹ Preuzeto iz Informacijskog sustava zaštite okoliša - Informacijski sustav strateških karata buke i akcijskih planova

4. POSTOJEĆI OKOLIŠNI PROBLEMI

KVALITETA ZRAKA: Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija obuhvaća prostor Zadarske županije. Zadarska županija nalazi se u zoni HR 5, koja osim Zadarske obuhvaća Šibensko-kninsku, Splitsko-dalmatinsku (izuzimajući aglomeraciju HR ST) i Dubrovačko-neretvansku županiju. Kako je opisano u poglavlju 3.15. KVALITETA ZRAKA, u HR 5 prekoračeni su dugoročni ciljevi za ozon, odnosno prisutno je onečišćenje prizemnim ozonom.

Ozon pripada sekundarnim onečišćujućim tvarima, odnosno nastaje kao produkt fotokemijskih reakcija pod djelovanjem sunčevog zračenja i kemijskih prekursora. Kemijski prekursori koji se pri tome posebno ističu su dušikovi oksidi i lakohlapivi organski spojevi. Prirodni ciklus nastanka i razgradnje ozona, kao i njegovih prekursora ovisan je o klimatskim parametrima i intenzitetu sunčevog zračenja. Relativno dugi životni vijek ozona omogućuje njegov prijenos na velike udaljenosti, razgradnju i ponovno stvaranje u područjima koji podržavaju uvjete stvaranja ili gdje postoje lokalne, emisije prekursora. Onečišćenje ozonom posebice je izraženo na području Mediterana i povezuje s upravo prekograničnim transportom onečišćenja i pogodnim klimatskim uvjetima za stvaranje ozona - visok intenzitet sunčeva zračenja.¹

U prosincu 2017. godine Županijska skupština Zadarske županije donijela je Program zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama Zadarske županije (Službeni glasnik Zadarske županije 20/17). Njime su između ostaloga određene mjere čiji su ciljevi na lokalnoj razini ograničavanje emisije onečišćujućih tvari koje uzrokuju nepovoljne učinke zakiseljavanja, eutrofikacije i fotokemijskog onečišćenja te smanjenje emisija stakleničkih plinova i tvari koje oštećuju ozonski sloj.

TLO: Na prostoru Zadarske županije nema sustavnog praćenja tla te se kvalitativno procjenjuje da je izgradnja velikih infrastrukturnih sadržaja, urbanizacija prostora, eksploatacija mineralnih sirovina, intenzivna poljoprivreda u kombinaciji s prirodnom erozijom, posljedicama klimatskih promjena - poplave i suše dovela do degradacije dijela tla na prostoru Županije. Prethodnom navedenim uzrocima degradacije tla treba dodati divlja odlagališta otpada i minski sumnjiva područja, čiji se površina ipak vremenom smanjuje.²

VODNA TIJELA: Kako se vidi iz poglavlja 3.7. VODNA TIJELA, od 76 tijela površinskih voda na području Zadarske županije u kategorijama rijeka i jezera njih je 14 u umjerenom, 10 u lošem a 15 u vrlo lošem stanju. Vodna tijela u lošem i vrlo lošem stanju većim se dijelom nalaze na prostoru Ravnih kotara. Samo dva vodna tijela imaju kemijsko stanje koje nije dobro. Stanje tijela površinske vode - rijeka i jezera procijenjeno kao umjereno, loše ili vrlo loše je zbog ekološkog stanja. Procjena ekološko stanja umjereno, loše ili vrlo loše većim je dijelom vezana uz povišene vrijednosti pojedinih fizikalno - kemijskih pokazatelja BPK₅, ukupni dušik i/ili ukupni fosfor te potom uz ocjenu hidromorfoloških elemenata kakvoće.

¹ Izvor: (1) HAOP: Godišnje izvješće o praćenju kvalitete zraka na području Republike Hrvatske iz 2016. godine i (2) EEA, 2015, Air quality in Europe - 2014 report, Technical report No 5/2014, European Environment Agency

² Izvor: (1) Prostorni plan Zadarske županije i (2) Županijska razvojna strategija Zadarske županije do 2020. godine

Povišene vrijednosti ukupnog dušika i ukupnog fosfora općenito se mogu povezati s poljoprivredom i ispuštanjem komunalnih otpadnih voda. Povišene vrijednosti BPK₅ mogu se primarno povezati s ispuštanjem komunalnih otpadnih voda. Izmijenjeni hidromorfološki elementi mogu se povezati također s poljoprivrednim aktivnostima te zaštitom od poplava i proizvodnjom električne energije na pojedinim vodnim tijelima.

Na prostoru Zadarske županije nalazi se 7 vodnih tijela priobalnih voda. Njihovo stanje procijenjeno je kao dobro. Od 3 tijela prijelaznih voda ukupno stanje vodnih tijela P1_2-ZR i P2_2-ZR procijenjeno je kao dobro dok je ukupno stanje P2_3-ZR - koje geografski odgovara području Novigradskog ždrila - procijenjeno kao umjereno, pri čemu su ribe bile kritični biološki parametar. Od 8 tijela podzemne vode samo je tijelo podzemne vode JKGN_09 - Bokanjac - Poličnik u lošem stanju. Loše kemijsko stanje utvrđeno je zbog intruzije slane vode, a loše količinsko stanje utvrđeno je zbog prekomjernog crpljenja.

Zaštita vodnih tijela, odnosno postizanje ciljeva upravljanja vodama, ciljeva zaštite voda i posebnih ciljeva zaštite voda provodi se primarno kroz mjere određene planskim i programskim dokumentima s područja vodnog gospodarstva na nacionalnom nivou te odredbe iz propisa koji se odnose na uvjete za ispuštanje otpadnih voda, ograničenja u pogledu uvjeta, načina i primjene gnojiva na ranjivim područjima i dr.

MORSKI OKOLIŠ: Kako je već razmatano u dijelu gdje su opisani postojeći okolišni problemi u vodnim tijelima stanje svih vodnih tijela na prostoru Zadarske županije procijenjeno je kao dobro. Od 3 tijela prijelaznih voda ukupno stanje vodnih tijela P1_2-ZR i P2_2-ZR procijenjeno je kao dobro dok je ukupno stanje P2_3-ZR - koje geografski odgovara području Novigradskog ždrila - procijenjeno kao umjereno, pri čemu su ribe bile kritični biološki parametar.

Podaci u poglavlju 3.8. MORSKI OKOLIŠ koji se odnose na kakvoću mora za kupanje i kakvoća uzgajanih morskih organizama i mora u kojem se uzgajaju ukazuju na povremeno pojavljivanje povećanih koncentracija mikrobioloških parametara *Escherichia coli* i/ili crijevni enterokoki. Oni se općenito povezuju s ispuštanjem neobrađenih komunalni otpadni voda.

Podaci iz pripremnih dokumenata Strategije upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem ističu do donedavno rijetko razmatrana opterećenja - morski otpad i podvodnu buku. Sustavnih podataka o tim opterećenjima morskog okoliša na prostoru Hrvatske pa tako i Zadarske županije nema. Nacrt Programa mjera zaštite i upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem Republike Hrvatske sadrži mjere smanjivanja unosa energije u morski okoliš (podvodna buka) i mjere unaprjeđenja sustava upravljanja morskom otpadom. Mjere gospodarenja morskim otpadom dio su Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017.-2022. godine (NN 3/17).

Konačno, treba istaknuti utjecaj klimatskih promjena primjetan u nalazima vrsta morskih organizama koji do nedavno nisu bili prisutni u Jadranu³ te nije isključena njihova prisutnost u akvatoriju Zadarske županije.

---

³ Izvor: Sredstva javnog informiranja

KRAJOBRAZ: Proces litoralizacije i urbanizacije narušava krajobraznu sliku tradicionalnih mediteranskih naselja kamene arhitekture. To je posebno izraženo na obalnom području Zadarske županije i otocima - otok Vir te dijelovi otoka Pašmana, Ugljana i Paga. Područja iznimnih krajobraznih vrijednosti uglavnom su privlačna turistička odredišta. Povećanje turističke infrastrukture i smještajnih kapaciteta može imati negativan utjecaj na prirodnu / kulturnu / vizualnu vrijednost krajobraza ukoliko je izgradnja pretjerana ili neprilagođena prostoru.

Napuštanje poljoprivredne djelatnosti u pojedinim dijelovima Županije dovodi do procesa prirodne sukcesije, pri čemu dolazi do obrastanja i nestajanja kulturnog krajobraza suhozida i tradicionalnih poljoprivrednih površina, kao i tradicijske kamene arhitekture ruralnih područja. Posljedica gubitka vrijednih kulturnih krajobraza je i gubitak vizualnog identiteta takvih područja.

Degradirane šume i pojava goleti, odnosno gubitak matrice šume - usp. SL.3.1-2 u poglavlju 3.1. **KRAJOBRAZNE ZNAČAJKE** izraženi su pritisak na krajobraznu strukturu sjeveroistočnog dijela Zadarske županije. Eksploatacija mineralnih sirovina, znatno degradira strukturne značajke (reljef) krajobraza kao i lokalnu sliku krajobraza u područjima eksploatacije. Pritiske na krajobraz predstavljaju i obnovljivi izvori energije - posebno vjetroelektrane, koje predstavljaju lokalno opterećenje primarno na vizualne krajobrazne značajke te na strukturne značajke uslijed izgradnje pristupnih puteva (često na vizualno izloženim površinama) do vjetroagregata.

BIORAZNOLIKOST I ZAŠTIĆENA PODRUČJA PRIRODE: Prostor Zadarske županije karakterizira iznimna bioraznolikost te su značajni prostori Zadarske županije unutar ekološke mreže i/ili unutar zaštićenih područja prirode.

Postojeći pritisci u dijelu područja ekološke mreže - usp. TAB.11.1-4 u poglavlje 11.1. **PODACI O EKOLOŠKOJ MREŽI** - antropogenog su porijekla i primarno su povezani s korištenjem prirodnih / bioloških resursa, urbanizacijom, uznemiravanjem zbog prisutnosti ljudi, onečišćenjem, a jednim dijelom su povezani s prijevozom i infrastrukturom.

Postojeći problemi u zaštićenim područjima prirode⁴ najvećim dijelom se odnose na nedostatak infrastrukture u zaštićenim područjima, pritisak prometa - dominantno cestovnog prometa, turizma, poljoprivrede, lova / prekomjernog izlova i specifično po pojedinim zaštićenim područjima pritisak nekih drugih gospodarskih aktivnosti i/ili druge infrastrukture, uključujući i zračni, pomorski / riječni i željeznički promet.

---

⁴ Izvor: Odgovori na upitnike koji su dostavljeni Javnoj ustanovi (JU) Nacionalni park Paklenica, JU Parka prirode Velebit, JU "Park prirode Telašćica", JU Park prirode Vransko jezero i JU za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Zadarske županije.

Problemi u više zaštićenih područja su nadalje sukcesija vegetacije, nestanak tradicionalnog korištenja i/ili održavanja prostora, invazivne i alohtone vrste⁵, onečišćenje okoliša - divlja odlagališta i/ili otpadne vode te klimatske promjene.⁶ U pojedinim zaštićenim područjima pritisak predstavljaju ilegalna izgradnja te opterećenje obalnog područja izgradnjom. Šumski požari pritisak su na prostorno najvećim zaštićenim područjima - Nacionalni park Paklenica i parkovi prirode Velebit, Telašćica i Vransko jezero. U NP Paklenica i PP Velebit problem još uvijek predstavljaju minski sumnjiva područja.

ŠUME: Postojeći problem vezani za šumske ekosustave na prostoru Zadarske županije najvećim dijelom se odnose na privremene ili trajne promjene u strukturi šumskih staništa zbog antropogenog i prirodnog utjecaja.

U prošlosti su šume ilegalno krčene zbog sakupljanja ogrjevnog drva ili tradicije pašarenja. Takva dugoročna praksa gospodarenja zemljištem rezultirala je konverzijom šumskih sastojina u šume degradacijskih razvojnih stadija (šikare, šibljac, makije, garizi). Napuštanje tradicionalnih načina korištenja zemljišta ponovno je potaklo proces prirodne sukcesije vegetacije odnosno obrastanje poljoprivrednog i šumskog zemljišta. Šume i šumska zemljišta se krče zbog trajne prenamjene u poljoprivredne površine ili površine za izgradnju infrastrukture, uključujući osnivanje služnosti šumskog zemljišta zbog podizanja turističkih objekata ili terena za rekreaciju.

Degradirani oblici šumskih sastojina su zbog svoje strukture (prvenstveno u sloju grmlja) teško prohodni i izloženi većem riziku od nastanka i širenja šumskog požara. Šumski požari, najčešće u proljetnoj i ljetnoj sezoni, narušavaju ekološku ravnotežu šumskih staništa, a nastaju kao posljedica ekstremnih prirodnih prilika (suša) ili čovjekove aktivnosti. Požari degradiraju šumska staništa, smanjuju općekorisne vrijednosti šuma, povećavaju rizik od nastanka erozije na opožarenim površinama, smanjuju biološku raznolikost te negativno utječu na staništa i migratorne putove divljači. Sanacija požarišta i popratno pošumljavanje na krškoj geološkoj podlozi mogu biti vrlo izazovni prije svega zbog čestih ekstremnih klimatskih prilika (npr. olujni naleti bure na obali). Dodatni problem stvaraju nepristupačni reljef kontinentalnog dijela Županije te minski sumnjiva područja.

Šumski štetnici (entomofauna, fitopatogeni) uzrokuju manja oštećenja šumskih sastojina. Međutim, moguće je očekivati gradaciju populacija zbog utjecaja klimatskih promjena.

⁵ **Invazivne i alohtone vrste u zaštićenim područjima prirode:**

(1) **Nacionalni park Paklenica:** žljezdasti pajasen (*Ailanthus althissima*), alepski bor (*Pinus halepensis*) i španjolski vrabac (*Passer hispaniolensis*); (2) **Park prirode Telašćica:** muflon, jelen aksis (*Axis axis*), crvena alga (*Wormeselya setacea*), grozdasta kaulerpa (*Caulerpa cylindracea*) i žljezdasti pajasen (*Ailanthus althissima*); (3) **Park prirode Vransko jezero:** babuška (*Carassius gibelio*), gambuzija (*Gambusia holbrooki*), plavi rak (*Callinectes sapidus*), šaran (*Cyprinus carpio*), štuka (*Esox lucius*) i som (*Silurus glanis*); (4) **Park prirode Velebit:** ambrozija (*Ambrosia artemisiifolia*) i žljezdasti pajasen (*Ailanthus althissima*); (5) **Poseban rezervat Kolanjsko blato - blato Rogoza:** gambuzija (*Gambusia affinis*); (6) **Poseban rezervat Velo i Malo blato:** žljezdasti pajasen (*Ailanthus althissima*) i gambuzija (*Gambusia affinis*).

⁶ **Klimatske promjene, odnosno posljedice klimatskih promjena**

(1) **Nacionalni park Paklenica:** Suša kao posljedica klimatskih promjena negativno utječe na razvoj šuma, a povećava se i opasnost od požara. Gube se pojedina staništa. (2) **Park prirode Telašćica:** Povećana temperatura mora dovodi do nekroze tkiva na koraljima i gorgonijama. (3) **Park prirode Vransko jezero:** Podizanje razine mora i zaslanjenje slatkovodnih ekosustava. (4) **Park prirode Velebit:** suše, požari, bujice, odroni i dr. (5) **Poseban rezervat Velo i Malo blato:** dezertifikacija

LOVSTVO: Okolišni problemi svode se na linijske infrastrukturne objekte - posebice prometnice koje fragmentiraju staništa i predstavljaju smetnju kretanju divljači, negativan utjecaja divljih odlagališta te na minski sumnjiva područja na pojedinim lovištima.

GEORAZNOLIKOST: Pritisak u pojedinim speleološkim objektima predstavlja onečišćenje prvenstveno otpadom i/ili otpadnim vodama, uz druge oblike ljudskog djelovanja koji unose poremećaj u prirodni okoliš primjerice urbanizacija, ronjenje u podmorskim špiljama i dr.⁷ Na načelnoj razini treba izdvojiti eksploataciju mineralnih sirovina. Njome se nepovratno gube speleološki objekti, minerali i fosili. Širenje / izgradnja građevinskih područja i pripadne infrastrukture te ilegalna gradnja narušava prirodni izgled krajobraza i prirodne geomorfološke procese. I sami prirodni procesi poput erozije, abrazije i zaraštavanja mogu utjecati na očuvanje georaznolikosti.

KULTURNA DOBRA: Kulturno - povijesne vrijednosti na prostoru Zadarske županije nisu u cijelosti istražene i valorizirane. Razlog tome je nedostatak financijskih sredstava. Dio kulturnih dobara pod opterećenjem je zbog intenzivnog turizma, posebice u ljetnom dijelu godine. To se posebice odnosi na kulturna dobra u priobalnom području Zadarske županije. Također treba naglasiti i utjecaj ekstremnih meteoroloških pojava npr. obilna oborina, kao posljedice klimatskih promjena na kulturna dobra. Primjer je poplava iz jeseni 2017. godine, u kojoj su poplavljena pojedina zaštićena kulturna dobra u priobalju: Kulturno - povijesna cjelina grada Zadra, Kulturno - povijesna cjelina Sukošan, Kulturno - povijesna cjelina grada Nina (Nin - otok) i kopnena arheološka zona i drugi. Tada su djelomično uništeni i oštećeni Gornji i Donji most u Ninu, glavne poveznica stare gradske jezgre Nina s kopnom.⁸

---

⁷ (1) Katastar speleoloških objekata i (2) SDF obrasci pojedinih lokaliteta ekološke mreže

⁸ Izvor: (1) Strateška studija o utjecaju na okoliš Županijske razvojne strategije Zadarske županije 2016.-2020. godine, (2) komunikacija s Konzervatorskim odjelom u Zadru i (3) sredstva javnog informiranja.

5. OKOLIŠNE ZNAČAJKE PODRUČJA NA KOJE PROVEDBA PROMETNOG MASTERPLANA FUNKCIONALNE REGIJE SJEVERNA DALMACIJA MOŽE ZNAČAJNO UTJECATI

Svrha je Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija (u nastavku: Prometni masterplan) odrediti ciljeve i mjere za dugoročan, učinkovit i održiv razvoj prometnog sustava funkcionalne regiji Sjeverna Dalmacija u skladu s europskim i nacionalnim strategijama i planovima te zahtjevima i potrebama gospodarstva i stanovništva funkcionalne regije. Prostorni obuhvat Prometnog masterplana je Zadarska županija.

Prometni masterplan predlože opće ciljeve, ciljeve unaprjeđenja pristupačnosti i dostupnosti, ciljeve unaprjeđenja kvalitete javnog prijevoza, ciljeve optimizacije prometa, ciljeve poboljšanja infrastrukture i ciljeve povećanja financijske održivosti prometnog sustava. Ti su ciljevi navedeni i opisani u TAB.2.1-1 u poglavlju 2.1. PROMETNI MASTERPLAN FUNKCIONALNE REGIJE SJEVERNA DALMACIJA.

Za postizanje ciljeva predložene su mjere. One se dijele na infrastrukturne, organizacijske i upravljačke mjere. Mjere su navedene i opisane u TAB.2.1-2 u poglavlju 2.1. PROMETNI MASTERPLAN FUNKCIONALNE REGIJE SJEVERNA DALMACIJA.

Mjere Prometnog masterplana obuhvaćaju izradu studija i/ili analiza i provedbu aktivnosti koje se odnose na uspostavu i/ili unaprjeđenje organizacije prometnog sustava. Dio tih aktivnosti podrazumijeva i zahvate / projekte u prostoru. To obuhvaća izgradnju, uređenje i/ili proširenje pješačke i biciklističke infrastrukture, stajališta javnog gradskog prijevoza, parkirališta, punionica električnih vozila, intermodalnih terminala¹ i to većim dijelom u naseljima i turističkim središtima. Moguća je i izgradnja i/ili rekonstrukcija drugih sadržaja, što će se odrediti izradom posebnih studija i/ili analiza koje predlaže Prometni masterplan. Međutim, već je na razini Prometnog masterplana posebno istaknuti sljedeći zahvati / projekti: čvrsta veza otok Ugljan - kopno, zadarska obilaznica i državna cesta na Ugljanu sa spojem na most Ždrelac i otok Pašman.

Prethodno izdvojeni zahvati / projekti imaju svoju ulogu u predloženom konceptu prometnog sustava. Zadarskom obilaznicom dio prometa će se izmaknuti iz urbanog područja, čime se postiže bolja protočnost prometa, poboljšana kvaliteta zraka i niže razine buke u urbanom području. Državna cesta na Ugljanu sa spojem na most Ždrelac i otok Pašman, kao i čvrsta veza otok Ugljan i kopno imaju svoju ulogu u boljem povezivanju otoka s kopnom, što dalje može imati pozitivan učinak na socijalne i gospodarske značajke otoka. Ali, istovremeno ti zahvati / projekti mogu predstavljati pritisak na okoliš u lokalnom području te je u nastavku opis okolišnih značajki područja zahvata / projekata: čvrsta veza otok Ugljan - kopno, zadarska obilaznica i državna cesta na Ugljanu sa spojem na most Ždrelac i otok Pašman.

---

¹ Intermodalni terminali su mjesta gdje se lako presjeda s jednog prijevoznog moda na drugi. Mjera Prometnog masterplana M-17 određuje da se lokacije intermodalnih terminala prvo odrede posebnim studijskim analizama, dok se na području Putničke luke Gaženice predlaže samo boljom organizacijom prostora postojeće sadržaje staviti u punu funkciju intermodalnog terminala.

ČVRSTA VEZA OTOK UGLJAN - KOPNO: Prometni masterplan u mjeri M-I19 predlaže izgradnju čvrste veze otok Ugljan - kopno. Opis mjere: "Otok Ugljan je zbog brojnih trajektnih veza i dnevne migracije radnog stanovništva i učenika (najprometnija putnička linija na Jadranu), u načelu prigradska zona grada Zadra. Kako bi Ugljan postao dio Zadra, potrebno je izgraditi čvrstu vezu između Ugljana i kopna. Čvrsta veza moguća je izgradnjom mosta ili podmorskog tunela. To će se odrediti izradom daljnje studijsko-projektne dokumentacije na osnovi niza tehničkih, ekonomskih i drugih parametara. Izgradnjom ovakve veze otvorile bi se mogućnosti razvoja (demografskog, gospodarskog, turističkog,...) i svih ostalih udaljenijih otoka Zadarskog arhipelaga, Optimalni način povezivanja otoka Zadarskog arhipelaga odredit će se pri izradi daljnje studijsko – projektne dokumentacije, za što se preporuča žurna izrada."

Čvrsta veza može biti most ili podmorski tunel. Prostornim planom Zadarske županije² čvrsta veza opisana je kao podmorski tunelski most: Zadar - Ugljan (potencijalni), prometna građevina od županijskog značaja. Međutim, kako Prometni masterplan ne ide u detalje čvrste veze ona se u ovoj Strateškoj studiji razmatra kao most i kao podmorski tunel - usp. poglavlje 10. ALTERNATIVNA RJEŠENJA. Prostor za planiranje podmorskog tunelskog mosta prikazan je u Županijskom prostornom planu na kartografskim prikazima 1.1. Korištenje i namjena prostora: Prostori za uređenje i razvoj i 2.1. Infrastrukturni prikazi: Prometni i telekomunikacijski sustav. Izvaci iz tih kartografskih prikaza dani su u poglavlju 7.14. UTJECAJ NA KORIŠTENJE I NAMJENU PROSTORA, MATERIJALNU IMOVINU TE PROMET, a temeljem njih je na SL.5-1 dan prikaz čvrste veze na topografskoj podlozi. Ishodišne točke - ulazno / izlazne točke čvrste veze su u području Gaženice na kopnu i uz rt Otrić na otoku Ugljanu. Osnovni podaci o prostoru i okolišnim značajkama dani su u TAB.5-1.

Tablica 5-1: Okolišne značajke čvrste veze otok Ugljan - kopno

JLS:	Ishodišne točke čvrste veze su na području Grada Zadra i općine Kali.
Okruženje	Ishodišna točka na kopnu je u području Gaženice . Područje Gaženice gusto je izgrađeno antropogeno područje. Područje Gaženice vrlo je dobro infrastrukturno opremljeno. Do same luke Gaženica vodi državna cesta DC424 s kojom je područje Gaženice spojeno s autocestom A1. Tu su još i državna cesta DC8 i željeznička pruga M606 Zadar - Knin. U blizini nema stambenih naselja. Ishodišna točka na otoku Ugljanu je u blizini rta Otrić i u blizini državne ceste DC110. Mozaik šuma, bušika, travnjaka, voćnjaka i maslenika. Stambeni objekti, koji se dijelom koriste u turističke svrhe.
Vodna tijela i zaštita izvorišta:	Unutar priobalnog vodnog tijela O413-PZK. Nije u zonama sanitarne zaštite izvorišta.
Zaštićena područja prirode:	Izvan zaštićenih područja prirode. Najbliže zaštićeno područje prirode je značajni krajobraz Ošljak, na oko 1,5 km udaljenosti
Ekološka mreža:	Izvan ekološke mreže. Područja i lokaliteti ekološke mreže nisu niti u blizini.
Rijetki i ugroženi stanišni tipovi -Pravilnik o popisu stanišnih tipova, karti staništa te ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima (NN 88/14): Izvor: Bioportal Kopnena staništa opisana su prema Karti staništa RH 2004.	PODMORJE: G.3.2. Infralitoralni sitni pijesci s više ili manje mulja, G.3.5. Naselja posidonije, G.3.6. Infralitoralna čvrsta dna i stijene G.4.1. Cirkalitoralni muljevi, G.4.3. Cirkalitoralna čvrsta dna i stijene. MORSKA OBALA NA RTU OTRIĆ I BLIŽOJ OKOLICI: F.4./F.5.1.2./G.2.4.1./G.2.4.2./ G.2.5.2 Stjenovita morska obala / Zajednice morske obale na čvrstoj podlozi pod utjecajem čovjeka / Biocenoza gornjih stijena mediolitorala / Biocenoza donjih stijena mediolitorala / Zajednice mediolitorala na čvrstoj podlozi pod utjecajem čovjeka i F.4./G.2.4.1./G.2.4.2. (nazivi kodova isti kao u prethodnoj zajednici) – dijelovi asocijacija prethodno navedenih stanišnih tipova morske obale su ugrožena i rijetka staništa. KOPNO NA RTU OTRIĆ I BLIŽOJ OKOLICI: D.3.4./C.3.5. Bušici / Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci E.8.1. Mješovite, rjeđe čiste vazdazelene šume i makija crnike ili oštrike.
Kulturna dobra:	Nije na području zaštićenih ili evidentiranih kulturnih dobara i ista se ne nalaze u neposrednoj blizini.

² Službeni glasnik Zadarske županije, broj 2/01, 6/04, 2/05, 17/06, 3/10, 15/14, 14/15

PODRUČJE GAŽENICE:

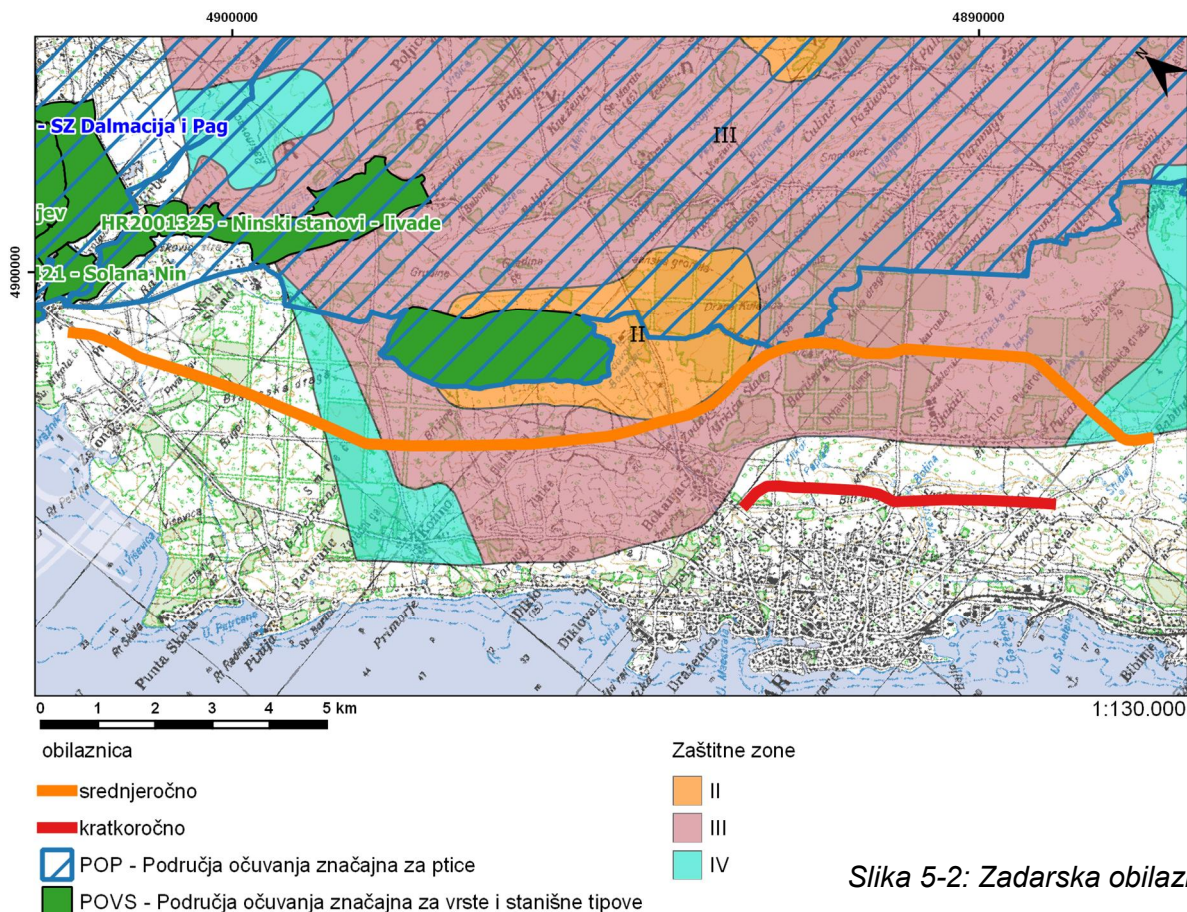
Fotografije (odozgora prema dolje):
 a) Putnički terminal
 b) pogled prema teretnom terminalu,
 c) pogled na Ugljan (označen rt Otrić)

Slika 5-1: Čvrsta veza otok Ugljan – kopno

ZADARSKA OBILAZNICA: Prometni masterplan u mjeri M-I22 predlaže, između ostaloga, zahvat / projekt zaobilaznice Grada Zadra. Opis mjere: "Osim izražene potrebe za izgradnjom zaobilaznice Grada Zadra, izradom studijske dokumentaciju treba definirati i potrebu za izgradnjom obilaznica cijelog niza manjih i većih priobalnih naselja, prvenstveno turistički aktivnih, u cilju rasterećenja već zagušenih priobalnih prometnica. Razlozi zaobilaska su prvenstveno povećanje sigurnosti odvijanja prometa smanjenjem udjela tranzitnog prometa i povećanje brzine putovanja, te povećanje atraktivnosti pojedinih dijelova županije. Kroz ovu mjeru potrebno je sagledati i projekt izgradnje nove državne ceste na Ugljanu sa spojem na most Ždrelac i otok Pašman."

Zadarska obilaznica podrazumijeva dvije prometnice: (1) kratkoročno - ceste koja vodi od državne ceste DC424 do spoja DC8 i DC306 i od toga spoja ide paralelno s DC306 obilazeći Bili Brig da bi se potom priključila na DC306 (Zadar - Vidikovac) i (2) srednjoročno - ceste koja vodi od DC424 (Babin Dub), zaobilazno oko naselja Crno preko DC8 i dalje zaobilazno od Zadra prema Zatonu.³ Njihove trase određene su dokumentima prostornog uređenja⁴ – v. poglavlje 7.14. UTJECAJ NA KORIŠTENJE I NAMJENU PROSTORA, MATERIJALNU IMOVINU TE PROMET. Dio kratkoročno planirane ceste koja vodi od spoja DC8 i DC306 obilazno oko D306 da bi se potom ponovni spojila na nju određen je dokumentima prostornog uređenja kao državna planirana cesta. Ostatak te ceste kao i srednjoročna planirana cesta određeni su kao županijske planirane ceste. Zadarska obilaznica prikazana je na SL.5-2. Osnovni podaci o prostoru i okolišnim značajkama dani su u TAB.5-2.

Slika 5-2: Zadarska obilaznica

³ Izvor: Komunikacija s izrađivačem Prometnog masterplana, od kojeg su dobivene trase predmetnih prometnica.

⁴ Prostorni plan Zadarske županije i Prostorni plan uređenja Grada Zadra

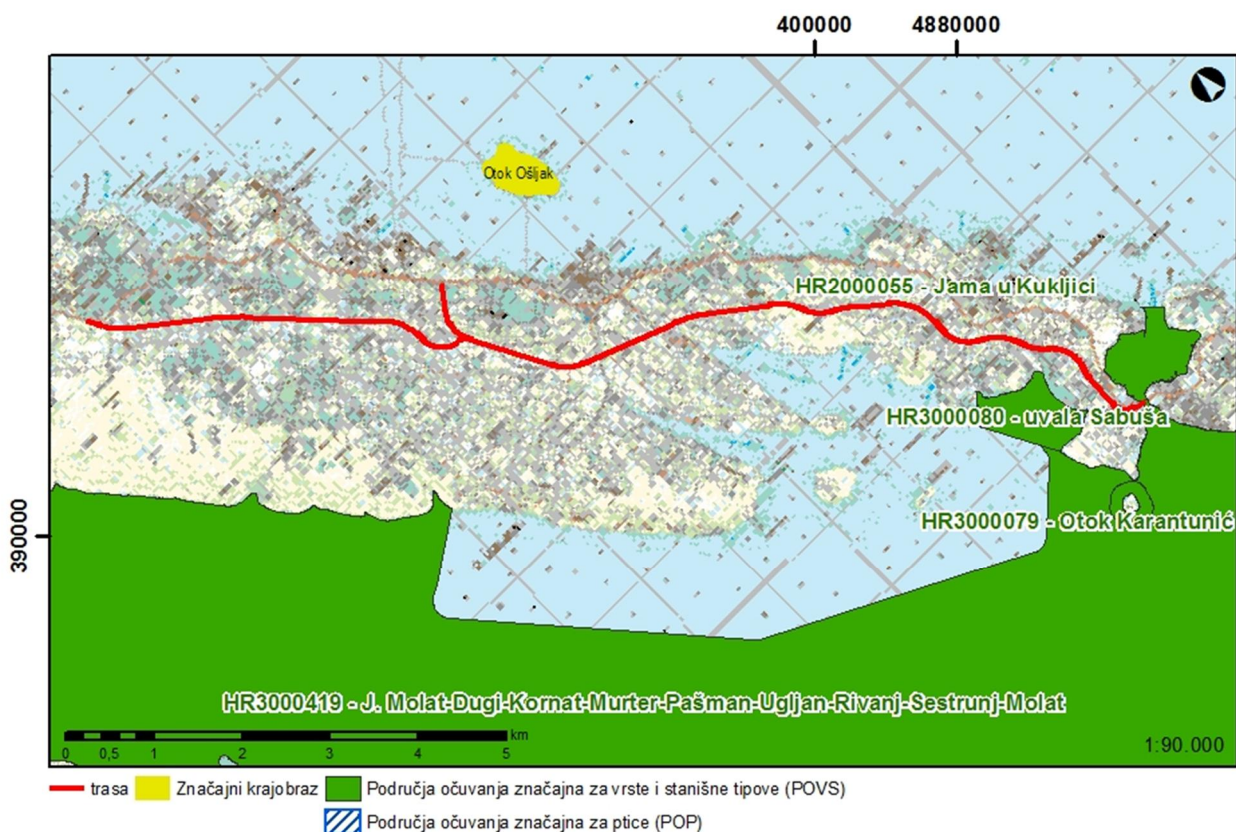
Tablica 5-2: Okolišne značajke zadarske obilaznice

JLS:	TRASA KRATKOROČNE PLANIRANE CESTE prolazi područjem Grada Zadra. TRASA SREDNJOROČNE PLANIRANE CESTE prolazi područjem Grada Zadra, Grada Nina i Općine Poličnik.
Okruženje	TRASA KRATKOROČNE PLANIRANE CESTE vodi od državne ceste DC424 do spoja DC8 i DC306 i od toga spoja ide paralelno s DC306 obilazeći Bili Brig da bi se potom priključila na DC306 (Zadar - Vidikovac). Prostor trase kratkoročno planirane ceste najvećim je dijelom pod antropogenim utjecajem - obrađena polja, voćnjaci ili vrtovi. Uz spoj DC8 i DC306 trasa kratkoročno planirane ceste prolazi uz postojeće gospodarske sadržaje. Nekoliko stambenih objekata u rasponu od 100 do 200 metara od trase kratkoročno planirane prometnice. TRASA SREDNJOROČNO PLANIRANE CESTE vodi od DC424 (Babin Dub), zaobilazno oko naselja Crno preko DC8 i dalje zaobilazno od Zadra prema Zatonu. Prolazi najvećim dijelom kroz područje travnjaka, šikara i šuma, a manjim dijelom područjem na kojem su prisutne antropogene aktivnosti - obrađena polja, voćnjaci ili vrtovi, prosjeci i makadamski putevi. Nekoliko stambenih objekata uz trasu srednjoročno planirane prometnice.
Vodna tijela i zaštita izvorišta:	TRASA KRATKOROČNE PLANIRANE CESTE: Na području podzemnih vodnih tijela JKGN_08 Ravni kotari i JKGN_09 Bokanjac - Poličnik. Izvan zona sanitarne zaštite izvorišta. TRASA SREDNJOROČNE PLANIRANE CESTE: Na području podzemnih vodnih tijela JKGN_08 Ravni kotari i JKGN_09 Bokanjac - Poličnik.. Unutar zona sanitarne zaštite II, III i IV: IV - Boljkovac, Bokanjac, Golubinka, Jezerce, Oko III - Boljkovac, Bokanjac, Golubinka, Jezerce, Oko II - Boklanjac
Zaštićena područja prirode:	Izvan zaštićenih područja prirode. Ista nisu niti u blizini.
Ekološka mreža:	TRASA KRATKOROČNE PLANIRANE CESTE: Izvan ekološke mreže. TRASA SREDNJOROČNE CESTE: Prolazi uz rub područja očuvanja značajnog za ptice HR10000024 Ravni kotari. Prolazi na udaljenosti od oko 1 km od područja značajnog za vrste i stanišne tipove HR2001366 Bokanjačko blato. Završetak srednjoročno planirane prometnice u blizini Zatona nalazi se u rasponu od 500 do 1000 m od sljedećih područja značajnih za vrste i stanišne tipove: HR2001325 Ninski stanovi - livade, HR3000421 - Solana Nin, HR3000176Ninski zaljev i HR4000005 Privlaka - Nnski zaljev - Ljubački zaljev
Rijetki i ugroženi stanišni tipovi -Pravilnik o popisu stanišnih tipova, karti staništa te ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima (NN 88/14): Izvor. Biportal Kopnena staništa opisana su prema Karti staništa RH 2004.	TRASA KRATKOROČNE PLANIRANE CESTE: C3.5./D.3.1. Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci / Dračici, C.3.5. / E.3.5. Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci / Primorske, termofilne šume i šikare medunca. TRASA SREDNJOROČNO PLANIRANE CESTE: C3.5./D.3.1. Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci / Dračici, C.3.5. / E.3.5. Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci / Primorske, termofilne šume i šikare medunca.
Kulturna dobra:	TRASA KRATKOROČNE PLANIRANE CESTE nije na području zaštićenih ili evidentiranih kulturnih dobara. U okolici sjevernog dijela TRASE SREDNJOROČNO PLANIRANE CESTE, na prostoru Grada Nina, nalazi se veći broj evidentiranih kulturnih dobara
Ostalo:	TRASA SREDNJOROČNO PLANIRANE CESTE prolazi zapadno od područja Šuma Musapstan na udaljenosti od približno 100-500 m. To je područje e u Prostornom planu Zadarske županije navedeno kao područje osobito vrijednog predjela - prirodni krajobraz.

DRŽAVNA CESTA NA UGLJANU SA SPOJEM NA MOST ŽDRELAC I OTOK PAŠMAN: Prometni masterplan u mjeri M-122 predlaže, između ostaloga, sagledati konkretan zahvat / projekt državne ceste na Ugljanu sa spojem na most Ždrelac i otok Pašman. Taj zahvat / projekt podrazumijeva zahvat Izmještanje državne ceste D110 na Ugljanu⁵.

Za zahvat Izmještanje državne ceste D110 na Ugljanu proveden je postupak procjene utjecaja zahvata na okoliš i ishođeno je rješenje prema kojem je predmetni zahvat prihvatljiv za okoliš uz primjenu zakonom propisanih i rješenjem utvrđenih mjera zaštite okoliša i programa praćenja stanja okoliša⁶. U nastavku ove Strateške studije za predmetni projekt koristi se naziv iz Prometnog masterplana: državna cesta na Ugljanu sa spojem na most Ždrelac i otok Pašman.

Predmetna državna cesta počinje u blizini naselja Lukoran. Od središnjeg dijela otoka Ugljana onda vodi prema jugu, gdje završava na postojećem mostu preko morskog prolaza Mali Ždrelac koji spaja otok Ugljan sa otokom Pašmanom. Njena ukupna duljina iznosi približno 13,6 km. Trasa predmetne prometnice prikazana je na SL.5-3. Osnovni podaci o prostoru i okolišnim značajkama dani su u TAB.5-3.

Slika 5-3: Državna cesta na Ugljanu sa spojem na most Ždrelac i otok Pašman

⁵ Izvor. Komunikacija s izrađivačem Prometnog masterplana.

⁶ Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Klasa: UP/I 351-03/15-02/149, Urbroj: 517-06-2-1-2-16-15, 21.12.2016.:

https://mzoe.hr/doc/03012017_-_rjesenje_ministarstva_od_21_prosinca_2016_godine.pdf

Postupku procjene utjecaja na okoliš prethodio je postupak prethodne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu u kojem je Ministarstvo zaštite okoliša i prirode izdalo Rješenje prema kojem je planirani zahvat Izmještanje državne ceste D110 na Ugljanu prihvatljiv za ekološku mrežu, Klasa: UP/I 617-07/15-60/68, Urbroj: 517-07-1-1-2-15-4, 23.07.2015.

Tablica 5-3: Okolišne značajke državne ceste na Ugljanu sa spojem na most Ždrelac i otok Pašman

JLS:	Trasa državne ceste prolazi područjem Općina Preko, Kali i Kukljica
Okruženje	Predmetna državna cesta počinje u blizini naselja Lukoran. Od središnjeg dijela otoka Ugljana onda vodi prema jugu, gdje završava na postojećem mostu preko morskog prolaza Mali Ždrelac koji spaja otok Ugljan sa otokom Pašmanom. Njena ukupna duljina iznosi približno 13,6 km. Trasa prolazi poljoprivrednim i šumskim zemljištem. Prema podacima iz provedenog postupka procjene utjecaja na okoliš, gradnja državne ceste mjestimično će se odvijati rubovima naselja.
Vodna tijela i zaštita izvorišta:	Nije u zonama sanitarne zaštite izvorišta.
Zaštićena područja prirode:	Izvan zaštićenih područja prirode. Ista nisu niti u blizini.
Ekološka mreža:	Postojeći most Ždrelac prelazi područje važno za vrste i stanišne tipove HR3000419 J.Molat -Dugi - Kornat - Murter - Pašman - Ugljan - Rivanj - Sestrunj - Molat. Zapadno od trase državne prometnice, na udaljenosti od približno 250 metara nalazi se područje važno za vrste i stanišne tipove HR3000080 – uvala Sabuša.
Rijetki i ugroženi stanišni tipovi -Pravilnik o popisu stanišnih tipova, karti staništa te ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima (NN 88/14): Izvor: Biportal Kopnena staništa opisana su prema Karti staništa RH 2004.	D.3.4./C.3.5. Bušici / Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci C.3.5. / E.3.5. Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci / Primorske, termofilne šume i šikare medunca, E.8.1. Mješovite, rjeđe čiste vazdazelene šume i makija crnike ili oštrike.
Kulturna dobra:	Prema podacima iz provedenog postupka procjene utjecaja na okoliš, u obuhvatu zahvata evidentirana su kulturna dobra: Crkva Sv. Lovre u Lukoranu, mjesno groblje u Lukoran i mjesno groblje u Kukljici. Arheološku baštinu evidentiranu u zoni utjecaja čine tri pojedinačna nalazišta i skupina grobnih humaka na vrhovima brežuljaka otoka Ugljana.

6. CILJEVI ZAŠTITE OKOLIŠA USPOSTAVLJENI PO ZAKLJUČIVANJU MEĐUNARODNIH UGOVORA I SPORAZUMA, KOJI SE ODOSE NA PROMETNI MASTERPLAN FUNKCIONALNE REGIJE SJEVERNA DALMACIJA TE NAČIN NA KOJI SU TI CILJEVI I DRUGA PITANJA ZAŠTITE OKOLIŠA UZETI U OBZIR TIJEKOM NJEGOVE IZRADE

Republika Hrvatska potpisnik je niza međunarodnih ugovora i sporazuma s područja zaštite okoliša i/ili pojedinih sastavnica okoliša. U odnosu na prometni sektor od interesa su pojedini međunarodni ugovori i sporazumi s područja zaštite zraka, prirode, vodnih tijela i mora te klime.

(1) Zaštita zraka: Cilj Konvencije o prekograničnim onečišćenjima zraka na velikim udaljenostima - LRTAP konvencija¹ je ograničiti i smanjiti emisije onečišćujućih tvari, te na taj način postupno smanjiti onečišćenje zraka i prekogranični transport onečišćujućih tvari. LRTAP konvencija dopunjena je s osam protokola. Obveze iz LRTAP konvencije ugrađene su u Zakon o zaštiti zraka (NN 130/11, 47/14, 61/17). Temeljem Zakona o zaštiti zraka, odnosno obveza iz LRTAP konvencije i njenih pratećih protokola Vlada RH donijela je još 2008. godine prvu uredbu kojom su određene emisijske kvote za određene onečišćujuće tvari² kojom se reguliraju kvote do 2020. godine. Danas je na snazi nova Uredba o nacionalnim obvezama smanjenja emisija određenih onečišćujućih tvari u zraku u Republici Hrvatskoj (76/18). Njome su određene (1) nacionalne kvote za sumporov dioksid, dušikove okside, hlapive organske spojeve i amonijak te (2) nacionalne obveze smanjenja emisija određenih onečišćujućih tvari u zraku na području Republike Hrvatske kao minimum ograničavanja godišnjih antropogenih emisija sumporovog dioksida, dušikovih oksida, nemetanskih hlapivih organskih spojeva, amonijaka i sitnih lebdećih čestica koje su primjenjive od 2020. do 2029. i od 2030. godine. U tijeku je izrada Programa kontrole onečišćenja zraka kojim će se utvrditi potrebne politike i mjere za ostvarenje ciljeva smanjenja emisije, što može uključiti i specifične politike i mjere pojedinih sektora.

Promet, posebice cestovni promet značajan je izvor pojedinih onečišćujućih tvari u zrak. Prema podacima za 2016. godinu³, emisija iz cestovnog prometa čini: 42,6% od ukupne emisije dušikovih oksida u Republici Hrvatskoj, 17,2% od ukupne emisije ugljikova monoksida u RH, 51,6% od ukupne emisije olova u RH, 76,8% od ukupne emisije bakra u RH i 16,6% od ukupne emisije kroma. Treba istaknuti i pridonos cestovnog prometa ukupnoj emisiji čestica - TSP, PM_{2.5}, PM₁₀⁴ i čađe u RH. Udio cestovnog prometa u ukupnoj emisiji TSP u RH iznosi 5,6%, u emisiji PM_{2.5} 8,0%, a u emisiji PM₁₀ 7,2%. Cestovni promet čini 23,9% od ukupne emisije čađe.

Emisija dušikovih oksida iz ostalih pokretnih izvora i strojeva - željeznički, zračni, pomorski i riječni promet⁵, poljoprivredni, šumarski i industrijski mobilni strojevi i mobilni strojevi koji se koriste u kućanstvu čini 13,6% od ukupne emisije dušikovih oksida u RH. Udjeli drugih onečišćujućih tvari ostalih pokretnih izvora i strojeva u ukupnim emisijama RH nisu značajni.

¹ Na temelju notifikacije o sukcesiji Republika Hrvatska stranka je ove Konvencije od 8. listopada 1991. (NN-MU 12/93).

² Uredba o emisijskim kvotama za određene onečišćujuće tvari u zraku u Republici Hrvatskoj (NN108/13, 19/17)

³ Izvješće o proračunu emisija onečišćujućih tvari u zrak na području Republike Hrvatske 2018. (1990.-2016.)

⁴ TSP-ukupno suspendirane čestice, PM_{2.5} - frakcija lebdećih čestica ≤ 2.5 μm, PM₁₀ -frakcija lebdećih čestica ≥ 10 μm

⁵ Nacionalna emisija ne uključuje emisiju iz međunarodnog zračnog i pomorskog prometa.

Ipak, razmatrano kroz duže vremensko razdoblje treba napomenuti da je ukupna emisija pojedinih onečišćujućih tvari - dušikovih oksida, ugljikova monoksida i olova iz prometa u padu.

Emisija dušikovih oksida u sektoru prometa smanjena je u 2016. u odnosu na 1990. godinu za 38,8% zbog uvođenja katalizatora u automobilima i uvođenja novih strožijih standarda za emisije. Smanjenje emisije ugljikova monoksida iz prometa za 84,7% u 2016. u odnosu na 1990. godinu rezultat je također uvođenja katalizatora u automobilima, ali i obnove voznog parka. Smanjenje emisije olova iz cestovnog prometa između 1990. i 2016. godine za 99,1% rezultat je zahtjeva iz propisa koji su ograničavali sadržaj olova u gorivima, a 2006. godine olovni benzin je u potpunosti izbačen iz upotrebe.⁶

Ciljevi i mjere Prometnog masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija poseban naglasak stavljaju na organizaciju prometnog sustavu kojom bi se povećao pješački i biciklistički promet te korištenje javnog prijevoza u odnosu na cestovnom prometu. Povećanjem pješačkog i biciklističkog prometa, povećanjem javnog prijevoza u kojem se koriste ekološki prihvatljiva vozila u odnosu na promet osobnih vozila te povećanjem protočnosti prometa pridonosi se smanjenju emisija onečišćujućih tvari u zrak iz prometa.

(2) Klima: Republika Hrvatska stranka⁷ je Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime (Konvencija), koja ima za krajnji cilj uspostaviti stabilnost koncentracije stakleničkih plinova u atmosferi na razini koja će spriječiti opasno antropogeno djelovanje na klimatski sistem. U okviru Konvencije, na 3. konferenciji stranaka u Kyotu 1997. godine, usvojen je Kyotski protokol kojim se propisuje obveza smanjenja emisija stakleničkih plinova.

Republika Hrvatska, kao članica⁸ Kyotskog protokola, imala je postavljeni cilj smanjenja ukupne emisije stakleničkih plinova od najmanje 5% u razdoblju od 2008. do 2012. u odnosu na baznu 1990. godinu. Postavljeni cilj Hrvatska je ostvarila na kraju prvog obvezujućeg razdoblja.

Obzirom da je prvo obvezujuće razdoblje Kyotskog protokola završilo 31.12.2012., već prije se počelo s pregovorima koji se odnose na post - Kyotsko razdoblje, a s ciljem nastavka borbe protiv klimatskih promjena na globalnoj razini. Na 18. Konferenciji država stranaka Konvencije te 8. Konferenciji stranaka Kyotskog protokola u Dohi 2012. godine usvojena je odluka kojom se reguliraju novi ciljevi u smanjenju emisija stakleničkih plinova. Amandmanom na Prilog B Kyotskog protokola EU je prihvatila obvezu smanjenja emisije za 20% do 2020. u odnosu na 1990. godinu (drugo obvezujuće razdoblje). Pri tome su obveze Hrvatske iskazane u obliku obveza EU. Unutar EU ti se postoci različito računaju za pojedine zemlje, poštujući emisije u baznim godinama i princip solidarnosti. Za pojedine države su propisane kvote za sektore koji nisu u sustavu trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova (mala ložišta, promet, poljoprivreda, mala industrija, gospodarenje otpadom), dok se veliki izvori emisija u zrak nalaze u zajedničkoj kvoti EU i emisijske jedinice kupuju na dražbi. Kvota za sektore koji nisu u sustavu trgovanja emisijama, što uključuje i sektor prometa, za Hrvatsku dozvoljava povećanje emisije stakleničkih plinova za 11% do 2020. godine u odnosu na 2005. godinu.

⁶ Izvješće o proračunu emisija onečišćujućih tvari u zrak na području Republike Hrvatske 2018. (1990.-2016.)

⁷ Republika Hrvatska je postala je stranka Konvencije 1996. godine, a Konvencija je stupila je na snagu za Republiku Hrvatsku 07.07.1996. Tada, kao zemlja u procesu prelaska na tržišno gospodarstvo, Hrvatska je preuzela obveze stranke Priloga I.

⁸ Republika Hrvatska je postala punopravna članica Kyotskog protokola 28.08.2007.

Novi je korak u borbi protiv klimatskih promjena napravljen na 21. zasjedanju konferencije stranaka Konvencije 2015. godine u Parizu, kada je potpisan Pariški sporazum⁹ - globalni dugoročni sporazum o klimatskim promjenama koji se odnosi na razdoblje nakon 2020. godine. Glavni dugoročni cilj Pariškog sporazuma je smanjenje emisije stakleničkih plinova i ograničenje rasta globalne temperature na manje od 2° u odnosu na predindustrijsku razinu.

Republika Hrvatska stranka je Pariškog sporazuma¹⁰, kojim su se sve države članice EU obvezale do 2030. godine smanjiti emisije stakleničkih plinova za najmanje 40% u odnosu na 1990. godinu. Republika Hrvatska se obvezuje provoditi mjere u okviru EU obveza.

Unutar EU za sektore koji nisu u sustavu trgovanja emisijama svaka država ima različite ciljeve. Temeljem Uredbe (EU) 2018/842 europskog parlamenta i vijeća od 30. svibnja 2018. o obvezujućem godišnjem smanjenju emisija stakleničkih plinova u državama članicama od 2021. do 2030. kojim se doprinosi mjerama u području klime za ispunjenje obveza u okviru Pariškog sporazuma i izmjeni Uredbe (EU) br. 525/2013 utvrđuje se potrebno smanjenje emisije po pojedinim državama. Za Republiku Hrvatsku određeno je smanjenje emisije stakleničkih plinova od -7% do 2030. godine za sektore koji nisu u sustavu trgovanja emisijama, što uključuje i promet. Energetsko - klimatskim integralnim planom¹¹ utvrđuje se potrebne politike i mjere za smanjenje emisije stakleničkih plinova, što može uključiti i sektor prometa.

Sektor prometa značajan je izvor emisija stakleničkih plinova i on u 2016. godine čini čak 25% od ukupne emisije stakleničkih plinova u Republici Hrvatskoj. Pri tome dominira emisija iz cestovnog prometa, čiji udio iznosi više od 95% u emisiji stakleničkih plinova sektora prometa.¹²

Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija kroz svoje ciljeve prepoznaje potrebu smanjivanja negativnog utjecaja prometa na okoliš. Predložene su kojima se potiče pješački i biciklističkog promet te korištenje javnog prijevoza u odnosu na promet osobnih vozila u cestovnom prometu. Time se pridonosi smanjenju emisije stakleničkih plinova.

(3) Zaštita prirode: Konvencija o biološkoj raznolikosti¹³ temeljni je dokument za zaštitu biološke raznolikosti koji uspostavlja očuvanje biološke raznolikosti kao temeljno međunarodno načelo u zaštiti prirode i zajedničku obvezu čovječanstva. Stranke potpisnice obvezale su se na: (1) očuvanje sveukupne biološke raznolikosti, (2) održivo korištenje komponenata biološke raznolikosti te (3) pravednu i ravnomjernu raspodjelu dobiti koje proizlaze iz korištenja genetskih izvora. U cilju implementacije Konvencije stranke potpisnice usvajaju desetogodišnje okvire za djelovanje svih zemalja i dionika - strateške planove. Trenutno je aktualan Strateški plan konvencije o bioraznolikosti 2011.-2020. (Nagoya, 2010.) koji sadrži 20 ciljeva za smanjenje gubitka i pritisaka na biološku raznolikost. Konvencija o biološkoj raznolikosti ugrađena je u Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18) i Strategiju i akcijski plan zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025. godine (NN 72/17).

⁹ Pariški sporazum stupio je na snagu 4.11.2016.

¹⁰ Republika Hrvatska je postala punopravna stranka Pariškog sporazuma 23.06.2017.

¹¹ Izrada Energetsko – klimatskog integralnog plana je u tijeku. .

¹² Croatian greenhouse gas inventory for the period 1990.-2016. (National Inventory Report 2018)

¹³ Stupila na snagu u odnosu na Republiku Hrvatsku 7. listopada 1996.

Cilj Konvencije o zaštiti europskih divljih vrsta i prirodnih staništa - Bernska konvencija¹⁴ je očuvati divlje životinje i biljke te njihova prirodna staništa i poticati suradnju na tom polju. Osobiti naglasak stavlja se na potrebu zaštite ugroženih staništa i osjetljivih vrsta, uključujući migratorne vrste. Obveze iz Bernske konvencije ugrađene u Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18) i njegove provedbene propise pri čemu je posebno potrebno istaknuti Pravilnik o popisu stanišnih tipova, karti staništa te ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima (NN 88/14).

Bitan instrument provedbe konvencija koji se odnose na zaštitu prirode u EU je Natura 2000, koja predstavlja ekološku mrežu sastavljenu od područja važnih za očuvanje ugroženih vrsta i stanišnih tipova Europske unije. Svaka država članica doprinosi stvaranju mreže Natura 2000 u razmjeru u kojem su na njezinom području zastupljeni prirodni stanišni tipovi i staništa. Natura 2000 nije prostorno ograničena na teritorijalne granice pojedenih država, već u svojoj biti mora osigurati cjelovitost staništa određene ciljne vrste. Ona ne obuhvaća samo zaštićena područja u kojima su ljudske djelatnosti značajno ograničene ili čak isključene radi očuvanja biološke raznolikosti, već obuhvaća šira područja različite namjene pa i područja u kojima je ljudska djelatnost oblikovala prostor i stvorila pogodne uvjete za očuvanje pa čak i obogaćivanje bioraznolikosti. Stoga države članice trebaju osigurati da se Natura 2000 područjima upravlja na održiv način, koji ne zaustavlja sveukupne razvojne aktivnosti, nego postavlja mjerila prema kojima će se one moći odvijati, a da se pritom očuva biološka raznolikost.

Ekološka mreža u Republici Hrvatskoj određena je Zakonom o zaštiti prirode (NN, 80/13, 15/18), Uredbom o ekološkoj mreži (NN 124/13, 105/15) i Pravilnikom o ciljevima očuvanja i osnovnim mjerama za očuvanje ptica u području ekološke mreže (NN, 15/14). Očuvanje područja ekološke mreže u Hrvatskoj osigurava se provođenjem postupka ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu, provođenjem mjera očuvanja, provedbom plana upravljanja i odgovarajućim zakonskim, administrativnim ili ugovornim mjerama koje odgovaraju ekološkim zahtjevima prirodnih stanišnih tipova i vrstama koji su prisutni na tim područjima.¹⁵

Ciljevi i mjere Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija usmjereni su na stvaranje održivog prometnog sustava, za što su predviđene izrade studija i/ili analiza te aktivnosti koji se odnose na uspostavu i/ili unaprjeđenja organizacije prometnog sustava. Dio tih aktivnosti podrazumijeva i zahvate / projekte u prostoru. To obuhvaća izgradnju, uređenje i/ili proširenje pješačke i biciklističke infrastrukture, stajališta javnog gradskog prijevoza, parkirališta, punionica električnih vozila, intermodalnih terminala¹⁶ i moguće drugih sadržaja, što će se odrediti izradom posebnih studija i/ili analiza koje predlaže Prometni masterplan. Pri tome su već na razini Prometnog masterplana posebno istaknuti zahvati / projekti: (1) čvrsta veza otok Ugljan - kopno, (2) zadarska obilaznica i (3) državna cesta na Ugljanu sa spojem na most Ždrelac i otok Pašman. Prve uvjete zaštite prirode određuje postupak strateške procjene utjecaja Prometnog masterplana na okoliš. Određivanje daljnjih / konačnih uvjeta zaštite prirode provodi se tijekom ishođenja odobrenja potrebnih za realizaciju pojedinih planiranih zahvata / projekata.

¹⁴ Stupila na snagu u odnosu na Republiku Hrvatsku 1. studenog 2000.

¹⁵ Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18), čl.55. st.1.

¹⁶ Intermodalni terminali su mjesta gdje se lako presjeda s jednog prijevoznog moda na drugi. Mjera Prometnog masterplana M-17 određuje da se lokacije intermodalnih terminala prvo odrede posebnim studijskim analizama, dok se na području Putničke luke Gaženice predlaže samo boljom organizacijom prostora postojeće sadržaje staviti u punu funkciju intermodalnog terminala.

(4) Zaštita vodnih tijela¹⁷, mora i priobalja: Konvencijom o zaštiti morskog okoliša i obalnog područja Sredozemlja - Barcelonska konvencija¹⁸ nastoji se osigurati održivo upravljanje prirodnim morskim i kopnenim resursima te štiti morski okoliš i obalne zone sprečavanjem, smanjenjem i uklanjanjem onečišćenja. Barcelonska konvencija dopunjena je sa sedam protokola. Obveze iz Barcelonske konvencije ugrađene su u Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13 - Zakon o gradnji, 78/15 i 12/18) i njegove pojedine provedbene propise temeljem kojih se izrađuje Strategija upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem, kojom se dugoročno određuju i usmjeravaju ciljevi upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem na načelima održivog razvitka i integralnog upravljanja obalnim područjem. Osim u područje zaštita okoliša, Barcelonska konvencija ugrađena je u naš pravni poredak i kroz pojedine propise koji uređuju zaštitu prirode, morsko ribarstvo i pomorstvo. Temeljem Barcelonske konvencije usvojen je i Sporazum o subregionalnom Planu intervencija za sprječavanje, spremnost i reagiranje na iznenadna onečišćenja Jadranskog mora većih razmjena s kojim je usklađen Plan intervencija kod iznenadnih onečišćenja mora (NN 92/08).

Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija prepoznaje pitanja zaštite morskog okoliša naglašavajući u mjeri M-I20 potrebu izvedbe odgovarajućih sustava zaštite okoliša u lukama u potrebnom obuhvatu i to kapacitete za prihvatanje otpada s brodova, uređaje za obradu otpadnih voda te mjere sprječavanja nastanka izvanrednih događaja, kao i mjere za širenja posljedica istih, ukoliko do njih dođe.

(5) Opća pitanja zaštite okoliša: Konvencija o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša - Aarhuška konvencija¹⁹ stavlja u obvezu strankama Konvencije da poduzmu sve zakonodavne, pravne i ostale mjere, uključujući mjere za ostvarivanje sukladnosti među odredbama kojima se provode odredbe o informacijama, sudjelovanju javnosti i pristupu pravosuđu sadržane u ovoj Konvenciji, kao i odgovarajuće provedbene mjere kojima će se uspostaviti i održavati razumljiv, otvoren i dosljedan okvir za provođenje odredbi ove Konvencije. Konvencija o procjeni utjecaja na okoliš preko državnih granica - Espoo konvencija²⁰ stavlja državama potpisnicama u obvezu da poduzmu zakonske, administrativne ili druge mjere za provođenje odredaba ove Konvencije s obzirom na aktivnosti iz Priloga I Konvencije koje mogu izazvati značajne negativne posljedice preko granica države. Espoo konvenciju prati Protokol o strateškoj procjeni okoliša. Protokol je stupio na snagu u odnosu na Republiku Hrvatsku 11. srpnja 2010.²¹ Obveze iz Aarhuške konvencije i Espoo konvencije ugrađene u Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13 - Zakon o gradnji, 78/15 i 12/18) i niz njegovih provedbenih propisa, koji uređuju između ostalog postupak strateške procjene utjecaja Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija na okoliš.

¹⁷ Republika Hrvatska sklopila je bilateralne sporazume o vodnogospodarskim odnosima s Mađarskom, BiH, Slovenijom i Crnom gorom te Okvirni sporazum o slivu rijeke Save s državama kroz koje prolazi Sava. Tu su još i Konvencija o suradnji na zaštiti i održivoj uporabi rijeke Dunav i Konvencija o zaštiti i uporabi prekograničnih vodotoka i međunarodnih jezera. Navedeni dokumenti nisu od interesa za prostorni obuhvat i/ili ciljeve i mjere Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija.

¹⁸ Na temelju notifikacije o sukcesiji Republika Hrvatska stranka je Konvencije od 8. listopada 1991. (NN-MU 12/93)

¹⁹ Tzv. Aarhuška konvencija. Ova Konvencija stupila je na snagu u odnosu na Republiku Hrvatsku 25. lipnja 2007.

²⁰ Tzv. Espoo konvencija. Ova Konvencija stupila je na snagu u odnosu na Republiku Hrvatsku 10. rujna 1997.

²¹ Protokol je stupio na snagu u odnosu na Republiku Hrvatsku 11. srpnja 2010.

7. VJEROJATNO ZNAČAJNI UTJECAJI PROVEDBE PROMETNOG MASTERPLANA FUNCIONALNE REGIJE SJEVERNA DALMACIJA NA OKOLIŠ

7.1. Utjecaj na kvalitetu zraka

Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija (u nastavku. Prometni masterplan) obuhvaća prostor Zadarske županije. Zadarska županija nalazi se u zoni HR 5, koja osim Zadarske obuhvaća Šibensko-kninsku, Splitsko-dalmatinsku (izuzimajući aglomeraciju HR ST) i Dubrovačko-neretvansku županiju.

Kako je navedeno u poglavlju 3.15. KVALITETA ZRAKA, kvaliteta zraka u zoni HR 5 u 2015. i 2016. bila je prve kategorije s obzirom na sumporov dioksid (SO₂), dušikov dioksid (NO₂), lebdeće čestice PM₁₀ i PM_{2.5}, ugljikov monoksid (CO), benzen te olovo, kadmij, nikal, arsen i benzo(a)piren u PM₁₀. U obje je godine zabilježeno prekoračenje ciljne vrijednosti za ozon što je posljedica regionalnog problema onečišćenja povezanog sa prekograničnim daljinskim prijenosom ozona i njegovih prekursora, a manje lokalnih emisija prekursora ozona.

Utjecaj prometa na kvalitetu zraka prvenstveno je zbog onečišćujućih tvari koje nastaju izgaranjem goriva npr. NO_x, CO i čestica (PM₁₀ i PM_{2.5}). Do emisije čestica dolazi i zbog kretanja vozila čime se podiže prašina s prometnica, a dodatno emisije čestica nastaju i abrazijom diskova kočnica i zbog trošenja guma. Zbog strogih zahtjeva u pogledu kvalitete goriva emisije, postojeće razine emisija SO₂ i teških metala (prvenstveno olova) iz cestovnog prometa zanemarivo utječu na kvalitetu zraka.

U skladu s razvojem tehnologije i zahtjevima iz propisa, u razdoblju od 1990. do 2016. godine, smanjivala se emisija NO_x, CO i olova iz sektora cestovnog prometa¹. Očekuje se da će se taj trend pada emisija nastaviti, posebice provedbom strategije Europske unije o mobilnosti niske razine emisije, koja je postavila cilj smanjenja emisije stakleničkih plinova za 60% do 2050. godine, čime se smanjuje i emisija ostalih onečišćujućih tvari iz vozila².

Prometni masterplan predlaže infrastrukturne, organizacijske i upravljačke mjere s ciljem stvaranja održivog prometnog sustava, kojim se povećava mobilnost te se umjesto korištenja osobnih vozila potiče prijevoz biciklom, pješaćenje, korištenje javnog prijevoza. Težnja je stvaranje integriranih i intermodalnih sustava prijevoza.

Predloženim mjerama smanjuje se potrošnja pogonskog goriva u cestovnom prometu, a time i emisije cestovnog prometa. Za poboljšanje kvalitete zraka potrebno je smanjiti zagušenja u prometu. Ovo se osobito odnosi na povišene koncentracije NO_x i CO zbog slabog provjetravanja u unutar gradskih središta. To je moguće postići između ostaloga preusmjeravanjem prometa izvan gradskih središta te se Prometnim masterplanom u mjeri M-I-22 planira izrada Studije izvodljivosti za izgradnju obilaznih dionica državnih i ostalih prometno

¹ Izvješće o proračunu emisija onečišćujućih tvari u zrak na području Republike Hrvatske 2018. (1990.-2016.)

² Communication From The Commission To The European Parliament, The Council, The European Economic And Social Committee And The Committee Of The Regions A European Strategy for Low-Emission Mobility (COM(2016) 501 final)

opterećenih cesta oko središta populacijski najvećih i turistički najrazvijenijih naselja u priobalnoj zoni, pri čemu su već na razini Prometnog masterplana posebno istaknute zadarska obilaznica i državna cesta na Ugljanu sa spojem na most Ždrelac i otok Pašman.³

Izgradnju zahvata / projekata prometne infrastrukture prati utjecaj na kvalitetu zraka tijekom njihove izgradnje i tijekom njihova korištenja. Značaj utjecaja ovisi o karakteristikama pojedinog zahvata / projekta.

Utjecaj tijekom gradnje na kvalitetu zraka u pravilu se svodi na prašenje koje prati građevinske radove. Taj je utjecaj ograničen na površinu gradilišta, odnosno ne očekuje se utjecaj na kvalitetu zraka izvan područja izgradnje. Promet na novim cestovnim prometnicama izvor je lokalnih emisija u zrak. Iskustveno, utjecaj na kvalitetu zraka primjetan je samo neposredno uz prometnice. Propisi s područja zaštite zraka⁴ određuje da u području prve kategorije kvalitete zraka novi zahvat u okolišu ne smije ugroziti postojeću kategoriju kvalitete zraka.

Provedbom mjera Prometnog masterplana može se očekivati povećanje brodskih linija javnog prijevoza. Utjecaj pomorskog prometa na kvalitetu zraka posljedica je emisija brodova koji koriste vlastite brodske motore tijekom boravka u lukama. Teška brodska goriva u prošlosti su bila uzrok onečišćenja zraka u okolici velikih luka. Hrvatsko zakonodavstvo u skladu s direktivama Europske unije nalaže korištenje kvalitetnijih goriva - goriva s niskim sadržajem sumpora. Pri boravku u luci, sukladno propisima, brodovi moraju koristiti gorivo s 0,1% sumpora što značajno smanjuje emisiju sumpornog dioksida i čestica čime se smanjuje utjecaj emisija brodova na kvalitetu zraka.

Sinergijskim djelovanjem mjera predloženih Prometnim masterplanom očekuje se ponajprije smanjenje cestovnog prometa te rasterećenje prometnica u gradskim središtima što će rezultirati manjim emisijama u zrak te u konačnici rezultirati lokalnim poboljšanjem kvalitete zraka. Zbog većeg korištenja okolišno prihvatljivijih vrsta prijevoza očekuje se da neće doći do povećanja cestovnog prometa u cjelini. U tom smislu, preusmjeravanje vozila sa zagušenih gradskih prometnica na obilaznice ne bi dovelo do povećanja ukupnih emisija već do "preraspodjele" postojećih emisija u prostoru. S obzirom da su koridori obilaznica širi no koridori gradskih prometnica takva preraspodjela emisija neće nepovoljno utjecati na kvalitetu zraka na područjima neposredno uz obilaznice.

³ Za ovaj zahvat već je provedena procjena utjecaja na okoliš i ishođeno je rješenje o prihvatljivosti zahvata za okoliš Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Klasa: UP/I 351-03/15-02/149, Urbroj: 517-06-2-1-2-16-15, 21.12.2016.:

https://mzoe.hr/doc/03012017 - rjesenje_ministarstva_od_21_prosinca_2016_godine.pdf

⁴ Zakon o zaštiti zraka NN 130/11, 47/14, 61/17)

7.2. Klimatske promjene

7.2.1. UBLAŽAVANJE KLIMATSKIH PROMJENA

Sektor prometa značajan je izvor emisija stakleničkih plinova. Iz podataka u TAB.7.2-1 vidi se da je emisija stakleničkih plinova iskazana u kt CO₂-eq iz sektora prometa u razdoblju od 1990. do 2016. godine u konstantnom porastu te ona 2016. godine čini 25% od ukupne emisije stakleničkih plinova u Republici Hrvatskoj. Iz podataka u TAB.7.2-2 vidi se da u emisiji iz sektora prometa dominira emisija iz cestovnog prometa, koja čini više od 95% od emisije stakleničkih plinova iz tog sektora.

Tablica 7.2-1: Nacionalna emisija stakleničkih plinova u razdoblju 1990. do 2016. godine iskazana u kt CO₂-eq

Sektor	1990.	2000.	2005.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Energetika	21.831,8	18.350,8	21.730,6	19.903,9	19.634,8	18.187,4	17.415,7	16.459,8	16.728,0	17.074,4
Promet	3.881,1	4.499,4	5.561,6	5.952,3	5.799,5	5.614,2	5.699,5	5.642,5	5.951,8	6.173,4
Industrijski procesi i uporaba proizvoda	4.680,6	3.154,1	3.545,3	3.356,6	3.125,9	2.879,7	2.601,3	2.761,9	2.769,7	2.460,2
Poljoprivreda	4.398,3	3.131,4	3.320,8	3.029,8	3.120,8	3.037,2	2.848,4	2.742,0	2.875,2	2.930,9
Otpad	983,4	1.194,9	1.337,3	1.695,4	1.727,7	1.703,7	1.698,1	1.734,1	1.815,7	1.838,6
Ukupno	31.894,1	25.831,2	29.934,0	27.985,7	27.609,2	25.808,0	24.563,5	23.697,8	24.188,6	24.304,1
LULUCF (odljev)	-6.613,6	-7.404,1	-7.651,0	-7.010,5	-5.989,4	-5.713,5	-6.268,1	-6.292,5	-5.370,8	-5.422,2
Udio prometa	12,17%	17,42%	18,58%	21,27%	21,01%	21,75%	23,20%	23,81%	24,61%	25,40%

Izvor: Croatian greenhouse gas inventory for the period 1990.-2016. (National Inventory Report 2018)

Tablica 7.2-2: Emisija stakleničkih plinova iz sektora prometa u razdoblju od 1990. do 2016. godine iskazana u kt CO₂-eq

Promet	1990.	2000.	2005.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Zračni	6,7	25,7	38,0	31,7	34,8	31,7	31,7	30,7	31,1	31,4
Cestovni	3.585,2	4.289,8	5.314,1	5.702,4	5.552,6	5.381,9	5.462,1	5.399,1	5.727,2	5.943,7
Željeznički	153,5	96,4	107,7	100,7	93,3	87,6	82,7	74,9	61,8	64,6
Pomorski i riječni	135,8	87,5	101,7	117,6	118,9	113,1	123,1	137,8	131,7	133,7
Ukupno	3.881,1	4.499,4	5.561,6	5.952,3	5.799,5	5.614,2	5.699,5	5.642,5	5.951,8	6.173,4

Izvor: Croatian greenhouse gas inventory for the period 1990.-2016. (National Inventory Report 2018)

Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija predlaže ciljeve i mjere za održiv razvoj prometnog sustava funkcionalne regiji Sjeverna Dalmacija, odnosno Zadarske županije. Kroz svoje ciljeve Prometni masterplan prepoznaje potrebu smanjenja negativnog utjecaja prometa na okoliš te se kroz predložene mjere potiče, između ostaloga, pješački i biciklistički promet i povećanje javnog prijevoza u odnosu na promet osobnih vozila u cestovnom prometu. Mjere Prometnog masterplana trebale bi pridonijeti protočnosti prometa i smanjenju vremena putovanja. Svime time pridonosi se smanjenju emisije stakleničkih plinova.

Planirani koncept prometnog sustava zahtjeva i određene zahvate / projekte u prostoru. To obuhvaća izgradnju, uređenje i/ili proširenje pješačke i biciklističke infrastrukture, stajališta

javnog gradskog prijevoza, parkirališta, punionica električnih vozila, intermodalnih terminala⁵ većim dijelom u naseljima i turističkim središtima. Moguća je i izgradnja i/ili rekonstrukcija drugih sadržaja što će se odrediti izradom posebnih studija i/ili analiza koje predlaže Prometni masterplan. Međutim, već su na razini Prometnog masterplana posebno istaknuti sljedeći zahvati / projekti: čvrsta veza otok Ugljan - kopno, zadarska obilaznica i državna cesta na Ugljanu sa spojem na most Ždrelac i otok Pašman⁶. Realizacija nekih od tih zahvata znači uklanjanje biomase, što znači smanjenje zalihe ugljika. To se može dijelom nadoknaditi planiranjem zelene infrastrukture uz prometnu infrastrukturu.

7.2.2. PRILAGODBA KLIMATSKIM PROMJENAMA

Klima u užem smislu predstavlja prosječne vremenske prilike izražene pomoću srednjaka, ekstrema i varijabilnosti klimatskih veličina u dužem, najčešće 30-godišnjem razdoblju. Klimatske veličine su primjerice prizemna temperatura zraka, oborina i vjetar. Klima u širem smislu odnosi se na srednje stanje klimatskog sustava koji se sastoji od niza komponenata i njihovih međudjelovanja. Komponente su atmosfera, hidrosfera, kriosfera, tlo i biosfera.

Klima se mijenja prostorno i vremenski. Promjene su uzrokovane prirodnim i ljudskim utjecajima. Primjeri prirodnih uzroka su pojave kao El Niño⁷ i vulkanske erupcije. Na dugoj vremenskoj skali globalne promjene uzrokovane su promjenama nagiba Zemljine osi i putanje Zemlje oko Sunca. Antropogeni utjecaj na promjenu klime su ljudske aktivnosti koje prati emisija stakleničkih plinova, kao i emisija čestica i njihovih prekursora iz industrijskih postrojenja, te promjene korištenja zemljišta npr. sječa šuma, veliko povećanje poljoprivrednih površina.

Analiza klimatskih podataka za razdoblje od 1961. do 2010. godine, koja je uz analizu trendova godišnjih temperatura zraka uključila i analizu promjena sezonskih srednjih, srednjih minimalnih i srednjih maksimalnih temperatura zraka te indeksa temperaturnih ekstrema⁸, pokazala je da je na području Hrvatske evidentno došlo do zatopljenja u promatranom razdoblju.

Trendovi godišnje temperature zraka su pozitivni i signifikantni, a promjene su veće u kontinentalnom dijelu nego na obali i u dalmatinskoj unutrašnjosti. Uočeno zatopljenje očituje se i u svim indeksima temperaturnih ekstrema pozitivnim trendovima toplih temperaturnih indeksa te s negativnim trendovima hladnih temperaturnih indeksa. U razdoblju od 1961. do 2010., godišnje količine oborine pokazuju prevladavajuće nesignifikantne trendove, koji su pozitivni u istočnim ravničarskim krajevima i negativni u ostalim dijelovima Hrvatske. Statistički značajno smanjenje utvrđeno je na postajama u planinskom području Gorskog kotara, u Istri i na južnom priobalju. Vremenske promjene sušnih i kišnih razdoblja pokazuju da su najizraženije promjene

⁵ Intermodalni terminali su mjesta gdje se lako presjeda s jednog prijevoznog moda na drugi. Mjera Prometnog masterplana M-I-7 određuje da se lokacije intermodalnih terminala prvo odrede posebnim studijskim analizama, dok se na području Putničke luke Gaženice predlaže samo boljom organizacijom prostora postojeće sadržaje staviti u punu funkciju intermodalnog terminala.

⁶ Za ovaj zahvat već je provedena procjena utjecaja na okoliš i ishodište je rješenje o prihvatljivosti zahvata za okoliš
Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Klasa: UP/I 351-03/15-02/149, Urbroj: 517-06-2-1-2-16-15, 21.12.2016.:

https://mzoe.hr/doc/03012017_-_rjesenje_ministarstva_od_21_prosinca_2016_godine.pdf

⁷ Južna oscilacija koja je rezultat međudjelovanja atmosfere i oceana u tropskom dijelu Tihog oceana, Sjeverno - atlantska oscilacija koja predstavlja varijacije atmosferskog tlaka na razini mora na području Islanda i Azora

⁸ 6. nacionalno izvješće RH prema Okvirnoj konvenciji Ujedinjenih naroda o promjeni klime (NN 18/14)

sušnih razdoblja u jesenskim mjesecima kada je u cijeloj Hrvatskoj uočen statistički značajan negativan trend. U ostalim sezonama je trend sušnih razdoblja slabije izražen od jesenskog.⁹

U tijeku je izrada Strategije prilagodbe klimatskim promjenama Republike Hrvatske¹⁰ u okviru koje je provedeno regionalno klimatsko modeliranje za dva IPCC scenarija¹¹ promjena koncentracija stakleničkih plinova u atmosferi (RCP4.5 i RCP8.5)¹²:

Prema RCP4.5 scenariju emisija ugljikova dioksida (CO₂) - najvažnijeg stakleničkog plina u atmosferi, smanjuje se od sredine prema koncu 21. stoljeća. Međutim, smanjenje emisije CO₂ ne znači automatski i smanjenje njegove koncentracije. On će se i dalje zadržavati u atmosferi te bi koncentracija od sredine stoljeća nadalje bila uglavnom nepromijenjena. Prema RCP8.5 scenariju emisija CO₂ nastavit će s porastom do konca 21. stoljeća.¹³

Glavni zaključci, doneseni temeljem klimatskih projekcija modelom RegCM na prostornoj rezoluciji 12,5 km, vezano za promjenu temperature i oborine su sljedeći:¹⁴

(1) Srednje sezonske temperature zraka na 2 m te izvedene temperaturne veličine ukazuju na vrlo vjerojatnu mogućnost zagrijavanja u svim sezonama s amplitudom promjena kao funkcijom scenarija (RCP4.5 ili RCP8.5) i vremenskog horizonta (2011.-2040. godine ili 2041.-2070. godine) te dijela Republike Hrvatske. Ovisno o temperaturnom parametru raspon projiciranog zagrijavanja je od 1 do 2,7°C u odnosu na referentno razdoblje 1971.-2000. godine.

(2) Promjene u srednjim sezonskim ukupnim količinama oborine ovise o sezoni. Očekuje se porast zimskih i smanjenje ljetnih količina oborine na čitavom prostoru Republike Hrvatske. Promjene u sezonskim količinama ukupne oborine očekuju se u rasponu od -20% do +10%.

(3) Projekcije za maksimalnu brzinu vjetra na 10 m ukazuju na puno veću promjenjivost (i nepouzdanost) u signalu klimatskih promjena te ovisnost o prostornoj rezoluciji. Ansambli klimatskih integracija izvršenih za potrebe ovog projekta pokriva sljedeće moguće uzroke nepouzdanosti: ovisnost o rubnim uvjetima (tj. globalnim klimatskim modelima), ovisnost o scenariju koncentracija stakleničkih plinova te ovisnost o prostornoj rezoluciji integracija.

Područje Hrvatske je zbog svojih klimatskih i geografskih obilježja prepoznato kao vrlo ranjivo na klimatske promjene. Klimatske promjene mogu se očitovati na više načina. Primarno su to promijene klimatskih veličina, a potom opasnosti povezane s klimatskim promjenama kao što su

⁹ Izvor: 6. nacionalno izvješće RH prema Okvirnoj konvenciji Ujedinjenih naroda o promjeni klime (NN 18/14)

¹⁰ <http://prilagodba-klimi.hr/>

¹¹ IPCC - Intergovernmental Panel on Climate Change je međuvladino tijelo za klimatske promjene koje pojednostavljeno rečeno definira scenarije emisije klimatskih promjena uzimajući u obzir pretpostavke o budućem demografskom, socijalnom, gospodarskom i tehnološkom razvoju na globalnoj i regionalnoj razini. U prva četiri izvješća IPCC korišteni su scenariji emisije stakleničkih plinova dok su u posljednjem, Petom izvješću (Fifth Assessment Report – AR5), uvedeni scenarije koncentracija stakleničkih plinova (RCP).

¹² Scenariji koncentracija stakleničkih plinova (engl. representative concentration pathways, RCP) su trajektorije koncentracija stakleničkih plinova (a ne emisija) koje opisuju četiri moguće buduće klime, ovisno o tome koliko će stakleničkih plinova biti u atmosferi u nadolazećim godinama.

¹³ Rezultati klimatskog modeliranja na sustavu HPC Velebit za potrebe izrade nacrtu Strategije prilagodbe klimatskim promjenama Republike Hrvatske do 2040. s pogledom na 2070. i Akcijskog plana (Podaktivnost 2.2.1.)

¹⁴ Dodatak rezultatima klimatskog modeliranja na sustavu HPC VELEbit: Osnovni rezultati integracija na prostornoj rezoluciji od 12,5 km (u sklopu Podaktivnost 2.2.1) – napravljeno u sklopu projekta: Jačanje kapaciteta Ministarstva zaštite okoliša i energetike za prilagodbu klimatskim promjenama te priprema Nacrta Strategije prilagodbe klimatskim promjenama

porast razine mora, promjene temperature vode / mora, ograničenja u dostupnosti vode, povećan rizik od poplava, erozije tla, pojave klizišta, i dr.¹⁵

Projekcije porasta razine mora uslijed klimatskih promjena u 2050. i 2100. godini napravljene su za tri scenarija: niski RRM, srednji RRM i visoki RRM¹⁶ i one su dane u TAB.7.2-3. U TAB.7.2-4 su pak podaci o projekcijama ekstremnih razina mora. Očekivano povišenje razine mora do kraja stoljeća iznosi oko 0,5 metara, odnosno za najgori slučaj oko 1 metar.

Tablica 7.2-3: Porast razine mora u Hrvatskoj u 2050. i 2100. godini

Scenarij	Rast razine mora u 2050.	Rast razine mora u 2100.
Niski RRM	0,15 m	0,28 m
Srednji RRM	0,19 m	0,49 m
Visoki RRM	0,31 m	1,08 m

Izvor: Procjena mogućih šteta od podizanja razine mora za RH uključujući troškove i koristi od prilagodbe, tehničko izvješće

Tablica 7.2-4: Ekstremne razine mora prema različitim scenarijima rasta razine mora

Scenarij	H1, 2010.	H1, 2050	H1, 2100.	H100, 2010.	H100, 2050.	H100, 2100.
Niski RRM	0,83	0,95	1,08	1,14	1,26	1,39
Srednji RRM	0,84	0,99	1,29	1,14	1,30	1,60
Visoki RRM	0,84	1,12	1,89	1,15	1,43	2,20

H1 je razina mora koja se u prosjeku prekorači jednom svake godine, **H100** je razina mora koja se u prosjeku prekorači jednom u 100 godina (prema tome vjerojatnost je 1% da će se prekoračiti u određenoj godini).

Izvor: Procjena mogućih šteta od podizanja razine mora za RH uključujući troškove i koristi od prilagodbe, tehničko izvješće

Ciljevi i mjere Prometnog masterplana usmjereni su na stvaranje održivog prometnog sustava, za što su predviđene izrade studija i/ili analiza te aktivnosti koji se odnose na uspostavu i/ili unaprjeđenje organizacije prometnog sustava. Predloženi koncept prometnog sustava zahtjeva i određene zahvate / projekte u prostoru.

Prilagodba klimatskim promjenama provodi se u prepoznatim sektorima izloženima utjecaju klimatskih promjena¹⁷, a moguće je specifičnim rješenjima prilagoditi i pojedinačne projekte. Stoga je kod razvoja projekata koji proizlaze iz Prometnog masterplana potrebno percipirati klimatske promjene i njihove moguće posljedice te u projektnoj dokumentaciji predvidjeti potrebne prilagodbe projekata klimatskim promjenama i posljedicama klimatskih promjena.

¹⁵ European Commission: Non-paper Guidelines for Project Managers: Making vulnerable investments climate resilient

¹⁶ Procjena mogućih šteta od podizanja razine mora za Republiku Hrvatsku uključujući troškove i koristi od prilagodbe, tehničko izvješće, rujan 2015. Izrađeno za potrebe Strategije upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem

¹⁷ Prema čl.118.st.2. Zakona o zaštiti zraka (NN 130/11, 47/14, 61/17) predmetni sektori su: hidrologija i vodni resursi; poljoprivreda; šumarstvo; biološka raznolikost i prirodni kopneni ekosistemi; biološka raznolikost i morski ekosistemi; upravljanje obalom i obalnim područjem; turizam i ljudsko zdravlje.

7.3. Utjecaj na krajobraz

Ciljevi i mjere Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija (u nastavku: Prometni masterplan) usmjereni su na stvaranje održivog prometnog sustava, za što su predviđene izrade studija i/ili analiza te aktivnosti koji se odnose na uspostavu i/ili unaprjeđenje organizacije prometnog sustava. Predloženi koncept uključuje i određene zahvate u prostoru - izgradnju, uređenje i/ili proširenje pješačke i biciklističke infrastrukture, stajališta javnog gradskog prijevoza, parkirališta / garaža, punionica električnih vozila, intermodalnih terminala, koji su većim dijelom predviđeni unutar naselja i turističkih središta. Moguća je i izgradnja i/ili rekonstrukcija drugih sadržaja, što će se odrediti izradom posebnih studija i/ili analiza koje predlaže Prometni masterplan, a već su na razini Prometnog masterplana posebni istaknuti pojedini konkretni zahvati / projekti.

Mjerom M-I-22 Prometnog masterplana planira se izrada Studije izvodljivosti kojom će se odrediti potrebe za izgradnjom obilaznih dionica državnih i ostalih prometno opterećenih cesta oko središta populacijski najvećih i turistički najrazvijenijih naselja u priobalnoj zoni. Pri tome su na razini Prometnog masterplana unutar mjere M-I-22 već posebno istaknute zadarska obilaznica i državna cesta na Ugljanu sa spojem na most Ždrelac i otok Pašman. Mjerom M-I-19 planira se čvrsta veza otok Ugljan - kopno.

Općenito, mjere razvoja prometne infrastrukture unutar izgrađenih sredina mogu imati direktne, negativne i trajne posljedice na kulturni krajolik, kako pojedinačne elemente, tako i vizure i kontekst kulturne baštine. Narušavanje konteksta kulturne baštine je moguće zbog preklapanja lokacija pojedinih zahvata / projekata s kulturno - povijesnim cjelinama ili pojedinim objektima / lokalitetima. Značaj utjecaja ovisi o opsegu i fizičkom izgledu pojedinog zahvata / projekta te o njegovoj uklopljenosti u kulturni kontekst okolice.

Izgradnja infrastrukture van izgrađenih sredina unosi novi elementi u prostor. Time se trajno mijenja i struktura krajobraza te su osim boravišnog doživljaja prostora potencijalno ugrožene i vizualne značajke krajobraza. Za potrebe izgradnje i/ili proširenja prometne infrastrukture, prvenstveno linijske prometne infrastrukture, potrebno je uklanjanje vegetacije na dijelovima terena, čime se uz narušavanje prirodosti povećava i rizik od erozije.

Za izmještanje koridora državne ceste na Ugljanu sa spojem na most Ždrelac i otok Pašman već je proveden postupak procjene utjecaja na okoliš, u kojem su određene mjera zaštite krajobraza.¹⁸

Trasa zadarske obilaznice i položaj čvrste veze otok Ugljan – kopno određeni su dokumentima prostornog uređenja – usp. poglavlje 7.14. UTJECAJ NA KORIŠTENJE I NAMJENU PROSTORA, MATERIJALNU IMOVINU TE PROMET. Trasa zadarske obilaznice prolazi područjem na kojem se nalaze elementi prirodnog i kulturnog krajobraza koji su već ugroženi postojećim antropogenim pritiscima - izgrađena stambena i uslužna područja, mreža prometnica, poljskih puteva i sl. Ishodišne točke čvrste veze otok Ugljan – kopno su na obalnom području. Na kopnu je ishodišna točka unutar gusto izgrađenog, u potpunosti antropogenog područja Gaženice, dok se

¹⁸ Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Klasa: UP/I 351-03/15-02/149, Urbroj: 517-06-2-1-2-16-15, 21.12.2016.: <https://mzoe.hr/doc/03012017> - rjesenje_ministarstva_od_21_prosinca_2016_godine.pdf

na prostoru Ugljana uz obalnu liniju nalazi mozaik šuma, bušika, mediteranskih travnjaka, voćnjaka i maslenika, što mijenja strukturu krajobraza. A ako se čvrsta veza otok Ugljan – kopno izvede kao most – usp. poglavlje 10. ALTERNATIVNA RJEŠENJA, most predstavlja i vizualno dominantnu strukturu u lokalnom području.

S obzirom da značaj utjecaja ovisi o opsegu i fizičkom izgledu pojedinog zahvata / projekta te o njegovoj uklopljenosti u kontekst okolice i karakteristike terana, zaštitne mjere krajobraza se u pravilu utvrđuju na razini pojedinih zahvata / projekata.

Prethodno su navedeni negativni utjecaji na krajobraz. Međutim, postoje i pozitivni utjecaji. Naime, provedba pojedinih mjera Prometnog masterplana kao npr. mjera integriranog javnog prijevoza, razvoja održive mobilnosti i općenito povećanja pristupačnosti može doprinijeti povratku života u zaobalne dijelove, čime bi se postiglo očuvanje kako kulturno-povijesne baštine, tako i revitalizacija ruralnih krajobraza.

U kontekstu kumulativnih utjecaja, naglašava se da unapređenje putničke pristupačnosti može rezultirati povećanjem broja turista i povremenih stanovnika, što se može pozitivno odraziti kroz dodatno vrednovanje i gospodarsko korištenje predmetnih vrijednosti. No u slučaju neplaniranog upravljanja može doći i do pretjerane eksploatacije te umanjivanja vrijednosti kulturne baštine i krajobraza. Uobičajeno su područja iznimnih krajobraznih vrijednosti osobito privlačna turistička destinacija, što je i prepoznat pritisak na krajobraz Zadarske županije, posebice u obalnom području. Dodatna opterećenja na obali mogu uzrokovati umanjivanje prirodnih i/ili kulturnih te vizualnih vrijednosti krajobraza, ukoliko se izvode bez zaštitnih mjera usmjerenih na uklapanje u lokalnu sliku krajobraza.

7.4. Utjecaj na vodna tijela i morski okoliš

Ciljevi i mjere Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija (u nastavku: Prometni masterplan) usmjereni su na stvaranje održivog prometnog sustava, za što su predviđene izrade studija i/ili analiza te aktivnosti koji se odnose na uspostavu i/ili unaprjeđenje organizacije prometnog sustava. Predloženi koncept zahtjeva i određene zahvate / projekte u prostoru. To obuhvaća izgradnju, uređenje i/ili proširenje pješačke i biciklističke infrastrukture, stajališta javnog gradskog prijevoza, parkirališta / garaža, punionica električnih vozila, intermodalnih terminala¹⁹, većim dijelom unutar naselja i turističkih središta. Moguća je i izgradnja i/ili rekonstrukcija drugih sadržaja, što će se odrediti izradom posebnih studija i/ili analiza koje predlaže Prometni masterplan, ali su već na razini Prometnog masterplana posebno istaknuti zahvati / projekti: čvrsta veza otok Ugljan - kopno, zadarska obilaznica i državna cesta na Ugljanu sa spojem na most Ždrelac i otok Pašman²⁰.

¹⁹ Intermodalni terminali su mjesta gdje se lako presjeda s jednog prijevoznog moda na drugi. Mjera Prometnog masterplana M-I-7 određuje da se lokacije intermodalnih terminala prvo odrede posebnim studijskim analizama, dok se na području Putničke luke Gaženice predlaže samo boljom organizacijom prostora postojeće sadržaje staviti u punu funkciju intermodalnog terminala.

²⁰ **Za ovaj zahvat već je provedena procjena utjecaja na okoliš i ishođeno je rješenje o prihvatljivosti zahvata za okoliš, koje između ostaloga određuje mjere zaštite vodnih tijela**

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Klasa: UP/I 351-03/15-02/149, Urbroj: 517-06-2-1-2-16-15, 21.12.2016.:

https://mzoe.hr/doc/03012017_-_rjesenje_ministarstva_od_21_prosinca_2016_godine.pdf

Prometna infrastruktura može imati utjecaj na pojedine elemente standarda kakvoće voda s obzirom da je promet izvor određenih specifičnih onečišćujućih tvari, a prometna infrastruktura može u nekim slučajevima predstavljati hidromorfološko opterećenje.

Promet i to prvenstveno cestovni promet stalan je izvor teških metala i poliaromatskih ugljikovodika, koji nastaju izgaranjem goriva u motorima vozila ili zbog abrazije diskova kočnica i trošenja guma cestovnih vozila. Ispuštanje ugljikovodika moguće je u slučaju oštećenja vozila ili nesreća. Promet predstavlja prvenstveno prijetnju podzemnim vodama.

S ciljem zaštite izvorišta u sustavu javne vodoopskrbe propisi s područja zaštite voda²¹ određuju uvjete njihove zaštite, ovisno o vrsti vodonosnika i zoni zaštite. Tako je za vodonosnike s pukotinskom i pukotinsko - kavernožnom poroznosti (koji prevladavaju u krškom području) propisano da je u II., III. i IV. zoni zaštite zabranjeno, između ostaloga, građenje prometnica, parkirališta i aerodroma bez građevina odvodnje, uređaja za prikupljanje ulja i masti i odgovarajućeg sustava pročišćavanja oborinskih onečišćenih voda. U IV i III zoni zaštite dopušta se ispuštanje pročišćenih oborinskih voda, dok je u II zoni zaštite zabranjeno bilo kakvo ispuštanje pročišćenih i nepročišćenih voda s prometnice. U I. zoni sanitarne zaštite izvorišta sa zahvaćanjem voda iz vodonosnika s pukotinskom i pukotinsko - kavernožnom poroznosti zabranjuju se sve aktivnosti osim onih koje su vezane uz zahvaćanje, kondicioniranje i transport vode u vodoopskrbni sustav.

Propisane uvjete moraju zadovoljiti zahvati / projekti koji proizlaze iz Prometnog masterplana pa tako i na razini Prometnog masterplana posebno istaknuta zadarska obilaznica. Kako se vidi iz podataka i prikaza u poglavlju 5. OKOLIŠNE ZNAČAJKE PODRUČJA NA KOJE PROVEDBA PROMETNOG MASTERPLA MOŽE ZNAČAJNO UTJECATI, veći dio srednjoročno planirane trase te prometnice prolazi zonama sanitarne zaštite izvorišta, što znači da će ona imati izveden odgovarajući sustav prihvata i obrade oborinskih voda prije njihova ispuštanja.

Odluke o odvodnji jedinica lokalne samouprave uređuju uvjete načina odvodnje, priključenja, pročišćavanja i ispuštanja otpadnih voda na prostoru jedinica lokalne samouprave s ciljem zaštite vodnih tijela. Pa tako primjerice Odluka o odvodnji otpadnih voda Grada Zadra²² određuje da se oborinske vode koje nastaju ispiranjem oborina s većih prometnica, parkirališta ili manipulativnih površina mogu ispuštati u javni sustav odvodnje ili izravno u površinske vode samo preko pjeskolova ili ugrađenih slivnika s taložnikom te hvatača za masti i ulja. Zahvati / projekti moraju zadovoljiti uvjete iz predmetnih odluka.

Konačno instrumenti zaštite vodnih tijela obuhvaćaju i uvjete javno pravnih tijela tijekom izrade projektne dokumentacije pojedinih zahvata / projekata te mjere zaštite vodnih tijela iz postupaka procjene utjecaja na okoliš / ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš za pojedine zahvate.²³

Utjecaji na vode i morski okoliš od pomorskog prometa mogući su ispuštanjem pojedinih vrsta otpadnih voda bez prethodnog pročišćavanja i putem zaštitnih premaza i protuobraštajnih boja i

²¹ Pravilnik o uvjetima o utvrđivanju zona sanitarne zaštite izvorišta (NN 66/11, 47/13)

²² Službeni glasnik Grada Zadra 4/11

²³ Određene Uredbom o procjeni utjecaja zahvata na okoliš (NN 61/14, 3/17)

u slučaju izvanrednih događaja. Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija prepoznaje pitanja zaštite morskog okoliša naglašavajući u mjeri M-I-20²⁴ potrebu izvedbe odgovarajućih sustava zaštite okoliša u lukama u potrebnom obuhvatu i to kapacitete za prihvatanje otpada s brodova, uređaje za obradu otpadnih voda te mjere sprječavanja nastanka izvanrednih događaja, kao i mjere za širenja posljedica istih, ukoliko do njih dođe. Provođenje mjere M-I-20 pozitivno utječe na pojedine elemente kakvoće voda i morski okoliš u cjelini.

Prometna infrastruktura može predstavljati hidromorfološko opterećenje. Prometni masterplan u mjeri M-I-19 planira izgradnju čvrste veze između Ugljana i kopna. Čvrsta veza može biti most ili podmorski tunel. Prostornim planom Zadarske županije²⁵ čvrsta veza opisana je kao podmorski tunelski most: Zadar - Ugljan (potencijalni), prometna građevina od županijskog značaja. Međutim, kako Prometni masterplan ne ide u detalje izvedbe čvrste veze ona se u ovoj Strateškoj studiji razmatra kao most i kao podmorski tunel u kojem tunelska cijev može biti položena na morskome dnu ili može biti izvedena djelomično ili u cijelosti na osloncima - usp. poglavlje 10. ALTERNATIVNA RJEŠENJA.

Na razini strateške procjene utjecaja na okoliš prepoznati su sljedeći mogući pritisci čvrste veze na vodna tijela i morski okoliš, ako se ona izvede kao podmorski tunel:

- (1) Podmorski tunel predstavlja hidromorfološko opterećenje vodnog tijela. Prva procjena visine tunela iznosi oko 8 m²⁶. Dubina mora u najdubljem dijelu Zadarskog kanala kreće se između 30 i 36 m. Međutim uz obalu i obalno područje more je pliće te tunel zauzima veći dio vodenog stupca, što može imati trajan utjecaj na dinamička svojstva u obalnom i priobalnom području.
- (2) Tijekom radova izgradnje podmorskog tunela dolazi do vremenski ograničenog zamućenja vodenog stupca. Intenzitet zamućenja ovisi o zahtjevima građevine te vrsti i intenzitetu podmorskih radova. Sitnije čestice morske struje mogu odnijeti izvan područja radova.
- (3) Nastanak materijala od podmorskog iskopa tijekom radova izgradnje. Količina ovisi o zahtjevima građevine i karakteristikama morskog dna. Značajnije količine podmorskog materijala trajno odložene uz mjesto radova ili prevezene na drugu lokaciju u moru mogu ovisno o količini koja se trajno odlaže utjecati na morfološke uvjete.
- (4) Ako se podmorski tunel izvede na način da je tunelska cijev polegnuta na morsko dno zauzima se dio prostora morskog dna, što predstavlja prepreku kretanju vagilnog bentosa. Izvedbom na osloncima ili na način da tunelska cijev nije u cijelosti polegnuta na morsko dno omogućava se kretanje vagilnog bentosa
- (5) Ne može se isključiti pojava podvodne buke.

Kroz izradu daljnje studijsko - projektne dokumentacije, na temelju tehničkih, socio-ekonomskih i okolišnih čimbenika napraviti će se odabir načina izvedbe čvrste veze - most ili podmorski tunel. Ako se ona planira kao podmorski tunel u studijsko - projektnoj dokumentaciji očekuje se

²⁴ M-I-20. **Nastavak modernizacije sustava luka međunarodnog, nacionalnog i županijskog značaja. OPIS MJERE:** Mjera se prvenstveno odnosi na uređenje lučkog područja luke Gaženica (dio TEN-T mreže) u segmentu teretnog i putničkog prometa, u funkciji intermodalnog čvora, ali i na niz manjih luka čiji položaj omogućuje daljnji razvoj i modernizaciju, u kojima je potrebno predvidjeti odgovarajuće kapacitete za prihvatanje otpada s brodova, u potrebnom obuhvatu uređaje za obradu otpadnih voda te mjere sprječavanja nastanka izvanrednih događaja, kao i mjere za širenja posljedica istih, ukoliko do njih dođe.

²⁵ Službeni glasnik Zadarske županije, broj 2/01, 6/04, 2/05, 17/06, 3/10, 15/14, 14/15

²⁶ Jelić – inženjering d.o.o.: Jadranski podmorski tunelski mostovi, Podmorski tunelski most Zadar (Gaženica) - o. Ugljan, Idejno rješenje 2017.

detaljna razrada prethodno navedenih pritisaka na vodna tijela i morski okoliš, na osnovi detaljnih podataka o zahvatu i lokaciji zahvata i uz analizu pitanja sigurnosti pomorskog prometa – usp. poglavlje 7.14. UTJECAJ NA KORIŠTENJE I NAMJENU PROSTORA, MATERIJALNU IMOVINU TE PROMET. U konačnici koja god varijanta izvedbe čvrste veze se odabere, ona mora biti izvedena na način prihvatljiv za okoliš, što će se dokazivati kroz postupke određene propisima s područja zaštite okoliša.

Mjerom M-I-21 Prometnog masterplana planira se izrada studijske dokumentacije kojom će se sagledati realne potrebe nautičkog turizma. Eventualna izgradnja / dogradnja nautičkih luka može imati utjecaja na određene standarde kakvoće voda - specifične onečišćujuće tvari od otapanja protuobraštajnih boja i hidromorfološko opterećenje, ali u pravilu je riječ o prostorno ograničenom utjecaju u lokalnom području.

Kako se vidi iz poglavlja 3.7. VODNA TIJELA, od 76 tijela površinskih voda na području Zadarske županije u kategorijama rijeka i jezera njih je 39 u umjerenom, lošem ili vrlo lošem stanju. 2 vodna tijela imaju kemijsko stanje koje nije dobro. Ocjena stanja tijela površinske vode - rijeka i jezera umjereno, loše ili vrlo loše je zbog ekološkog stanja, što je većim dijelom vezano uz povišene vrijednosti BPK₅, ukupnog dušika i/ili ukupnog fosfora te potom uz ocjenu hidromorfoloških elemenata kakvoće. Povišene vrijednosti ukupnog dušika i ukupnog fosfora općenito se mogu povezati s poljoprivredom i ispuštanjem komunalnih otpadnih voda. Povišene vrijednosti BPK₅ mogu se primarno povezati s ispuštanjem komunalnih otpadnih voda. Izmijenjeni hidromorfološki elementi mogu se povezati s poljoprivrednim aktivnostima te zaštitom od poplava i proizvodnjom električne energije na pojedinim vodnim tijelima.

Na prostoru Županije 7 je vodnih tijela priobalnih voda. Njihovo stanje procijenjeno je kao dobro. Od 3 tijela prijelaznih voda, ukupno stanje vodnih tijela P1_2-ZR i P2_2-ZR procijenjeno je kao dobro. Stanje P2_3-ZR procijenjeno kao umjereno, pri čemu su ribe bile kritični biološki parametar. Od 8 tijela podzemne vode samo je tijelo podzemne vode JKGN_09 - Bokanjac - Poličnik u lošem stanju, zbog intruzije slane vode i prekomjernog crpljenja.

Onečišćujuće tvari koje karakteristično prate promet ne pridonose postojećim okolišnim problemima površinskih vodnih tijela - rijeka i jezera. Međutim, razvoj prometa može dovesti do povećanja drugih gospodarskih djelatnosti, pa tako i poljoprivredne proizvodnje, koju potom prati njena povećana specifična emisija onečišćujućih tvari. Kontrola i/ili ograničavanje vodnih tijela iz poljoprivrednih aktivnosti predmet je posebnih propisa i planova.

U smislu mogućih hidromorfoloških opterećenja, ističe se čvrsta veza otok Ugljan - kopno, ako se ona izvede kao podmorski tunel. Podmorski tunel svojim volumenom i duljinom značajno nadilazi postojeće hidromorfološka opterećenja u priobalnom vodnom tijelu O413-PZK Pašmanski i Zadarski kanal.

Prema podacima s Karte opasnosti od poplava (PRILOG 4), područja opasnosti od poplava obuhvaća veći dio obalne linije Zadarske županije, uoke u more npr. Miljašić jaruga kod Nina, kanalizirani tok Ričine s pritokom kod Zadra, Potok kod Sukošana itd, potom Vransko polje, Bokanjačko blato, Nadinsko blato, pojedine vodotoke i polja Ravnih kotara, tok Žižinke u blizini

Gračaca, područje Une u blizini naselja Donja Suvaja, dijelove toka Zrmanje u blizini Obrovca, Kaštel Zagorskog, Krupe u blizini Manastirske luke. Zahvati / projekti koji proizlaze iz Prometnog masterplana ne smiju narušiti vodni režim u pogledu uređenja vodotoka, sustava obrane od poplava te korištenja vodnih tijela.

7.5. Utjecaj na tlo

Ciljevi i mjere Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija (u nastavku: Prometni masterplan) usmjereni su na stvaranje održivog prometnog sustava, za što su predviđene izrade studija i/ili analiza te aktivnosti koji se odnose na uspostavu i/ili unaprjeđenje organizacije prometnog sustava. Predloženi koncept zahtjeva i određene zahvate / projekte u prostoru. To obuhvaća izgradnju, uređenje i/ili proširenje pješačke i biciklističke infrastrukture, stajališta javnog gradskog prijevoza, parkirališta / garaža, punionica električnih vozila, intermodalnih terminala²⁷, većim dijelom unutar naselja i turističkih središta. Moguća je i izgradnja i/ili rekonstrukcija drugih sadržaja, što će se odrediti izradom posebnih studija i/ili analiza koje predlaže Prometni masterplan. Međutim, već su na razini Prometnog masterplana posebno istaknuti zahvati / projekti: čvrsta veza otok Ugljan - kopno, zadarska obilaznica i državna cesta na Ugljanu sa spojem na most Ždrelac i otok Pašman²⁸.

Izgradnjom ili proširenjem prometne infrastrukture zauzima se prostor i trajno se uklanja tlo na prostoru izgradnje ili proširenja. Površina / volumen tla koji se uklanja ovisi od slučaja do slučaja. Do privremenog zauzeća prostora može doći i zbog potrebe za prostorom za formiranje gradilišta ili privremeno skladištenje materijala od iskopa. U nekim slučajevima, za potrebe izgradnje ili proširenja prometne infrastrukture i to prvenstveno linijske prometne infrastrukture može doći do uklanjanja vegetacije na strmim dijelovima terena, čime se povećava rizik od erozije. Zaštitne mjere određuju se od slučaja do slučaja, u ovisnosti od karakteristika prometne infrastrukture te, pedoloških, geoloških i drugih karakteristika terena.

Prometna infrastruktura u pravilu ne zauzima značajan prostor u usporedbi s drugim korisnicima prostora te gubitak tla zbog izgradnje ili proširenja prometne infrastrukture ne pridonosi značajno ukupnoj izgrađenosti prostora Zadarske županije.

Izvor onečišćenja tla iz prometnog sektora su prvenstveno čestice, teški metali i poliaromatski ugljikovodici. Oni nastaju izgaranjem goriva u motorima vozila i/ili zbog abrazije diskova kočnica i trošenja guma cestovnih vozila i/ili oštećenja vozila. Te onečišćujuće tvari se talože u tlu, većim dijelom lokalno uz prometnu infrastrukturu.

Prometni masterplan predlaže mjere kojima se povećava pješački i biciklistički promet, smanjuje promet osobnih vozila u korist javnog prijevoza i kojima se povećava integrirani i intermodalni sustav prijevoza. Mjere bi trebale pridonijeti i smanjenju vremena putovanja i uvođenju ekološki

²⁷ Intermodalni terminali su mjesta gdje se lako presjeda s jednog prijevoznog moda na drugi. Mjera Prometnog masterplana M-I-7 određuje da se lokacije intermodalnih terminala prvo odrede posebnim studijskim analizama, dok se na području Putničke luke Gaženice predlaže samo boljom organizacijom prostora postojeće sadržaje staviti u punu funkciju intermodalnog terminala.

²⁸ **Za ovaj zahvat već je provedena procjena utjecaja na okoliš i ishođeno je rješenje o prihvatljivosti zahvata za okoliš, koje između ostaloga određuje mjere zaštite tla.**

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Klasa: UP/I 351-03/15-02/149, Urbroj: 517-06-2-1-2-16-15, 21.12.2016.:
https://mzoe.hr/doc/03012017_-_rjesenje_ministarstva_od_21_prosinca_2016_godine.pdf

prihvatljivih vozila u javnom prijevozu. Rezultat je smanjenje emisije čestica, koje se u konačnici talože na tlo. Sustavima odvodnje i obrade oborinskih voda pojedinih prometnica i drugih sadržaja prometne infrastrukture - usp. poglavlje 7.4. UTJECAJ NA VODNA TIJELA I MORSKI OKOLIŠ osim što se štite vodna tijela, štiti se od onečišćenja i tlo jer se sprječava unos onečišćujućih tvari oborinskom vodom.

Promet nije jedini uzrok onečišćenja tla. Smanjenje emisije onečišćujućih tvari iz prometa znači i ukupno smanjenje onečišćenja tla ako se pri tome značajno ne razvijaju druge gospodarske aktivnosti koje su izvor onečišćenja tla i/ili ako se njihovo onečišćenje ne smanjuje kombinacijom tehničkih, regulatornih i/ili ekonomskih instrumenata.

7.6. Utjecaj na biološku raznolikost

Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija (u nastavku: Prometni masterplan) usmjeren je na stvaranje održivog prometnog sustava. Kroz infrastrukturne, organizacijske i upravljačke mjere predlaže se izrada studija i/ili analiza i aktivnosti koji se odnose na uspostavu i/ili unaprjeđenje organizacije prometnog sustava. Predloženi koncept zahtjeva i određene zahvate / projekte u prostoru. To obuhvaća izgradnju, uređenje i/ili proširenje pješačke i biciklističke infrastrukture, stajališta javnog gradskog prijevoza, parkirališta / garaža, punionica električnih vozila, intermodalnih terminala²⁹, većim dijelom unutar naselja i turističkih središta. Moguća je i izgradnja i/ili rekonstrukcija drugih sadržaja, što će se odrediti izradom posebnih studija i/ili analiza koje predlaže Prometni masterplan. Međutim, već su na razini Prometnog masterplana posebno istaknuti zahvati / projekti: čvrsta veza otok Ugljan -kopno, zadarska obilaznica i državna cesta na Ugljanu sa spojem na most Ždrelac i otok Pašman³⁰.

S obzirom na kopnena staništa, planirana mjera izgradnje mreža intermodalnih terminala, mjesta integracije i novih stajališta javnog prijevoza na rubu / izvan urbanih cjelina mogu dovesti do gubitka staništa, kao i promjene ekologije vrsta uslijed promjene stanišnih uvjeta, odnosno povećanja razine buke, svjetlosti i/ili vibracija. Također, uslijed izgradnje planirane infrastrukture obilaznica, biciklističkih staza te paralelnih poljskih puteva uz državne ceste može se očekivati gubitak dijela najzastupljenijih tipova staništa (E. Šume te C. Travnjaci, cretovi i visoke zeleni). On može biti trajan ili npr. u slučaju dobro osmišljenih biciklističkih staza privremen. Gubitak staništa može dovesti do gubitka karakterističnih vrsta. Moguće je očekivati i smanjenje kvalitete staništa (npr. područja razmnožavanja, hranjenja i mjesta za odmor karakterističnih vrsta) kao i abiotskih čimbenika staništa.

Nadalje, moguć je i negativan utjecaj na staništa i vrste kroz fragmentaciju staništa i "rubni efekt", unos invazivnih vrsta te dodatno stradavanje životinja na prometnicama.

²⁹ Intermodalni terminali su mjesta gdje se lako presjeda s jednog prijevoznog moda na drugi. Mjera Prometnog masterplana M-I-7 određuje da se lokacije intermodalnih terminala prvo odrede posebnim studijskim analizama, dok se na području Putničke luke Gaženice predlaže samo boljom organizacijom prostora postojeće sadržaje staviti u punu funkciju intermodalnog terminala.

³⁰ **Za ovaj zahvat već je provedena procjena utjecaja na okoliš i ishodište je rješenje o prihvatljivosti zahvata za okoliš, koje između ostaloga određuje mjere zaštite biološke raznolikosti.**

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Klasa: UP/I 351-03/15-02/149, Urbroj: 517-06-2-1-2-16-15, 21.12.2016.:
https://mzoe.hr/doc/03012017_-_rjesenje_ministarstva_od_21_prosinca_2016_godine.pdf

No važno je naglasiti da opći ciljevi Prometnog masterplana, i to posebice smanjenje negativnih utjecaja prometa na okoliš kao i unapređenje učinkovitosti i održivosti prometnog sektora, mogu pridonijeti poboljšanju kvalitete staništa, kao i cijelog biotopa, uslijed smanjenja onečišćujućih tvari i stakleničkih plinova što pridonosi ublažavanju klimatskih promjena.

Planirane mjere urbanog prometa, javni prijevoz kao i mjere pješačke infrastrukture prostorno su većim dijelom vezane za urbana područja, u kojima se nalaze elementi urbane bioraznolikosti. Modernizacija i unapređenje prometne infrastrukture javnog prijevoza kao i daljnji razvoj sustava javnih bicikala uz dodatnu edukaciju građana i zaposlenika o javnom gradskom prijevozu smanjiti će pritisak na abiotičke čimbenike (klima, tlo, zrak, voda). To povoljno utječe na urbanu bioraznolikost. Nadalje, uklanjanje prometa iz gradskih središta može doprinijeti stvaranju potencijalno novih staništa urbane bioraznolikosti (sukcesija vegetacije) kroz mjere zelene infrastrukture.

Značajan dio prostora Zadarske županije obuhvaća more s brojnim otocima, otočićima, grebenima i hridima. Mjere Prometnog masterplana koje za posljedicu imaju intenzivniji pomorski promet, ali i izgradnja čvrste veze otok Ugljan - kopno o obliku podmorskog tunela - usp. poglavlje 10. ALTERNATIVNA RJEŠENJA izvor su podvodne buke. Povećanje razina podvodne buke može dovesti do izbjegavanja staništa od strane morskih organizama, posebno sisavaca, čime se smanjuje raspoloživost staništa u kojima obitavaju.

Na prostoru Zadarske županije stalne populacije morskih sisavaca i to dobrog dupina prisutne su na području ekološke mreže HR3000419 J. Molat - Dugi- Kornat – Murter – Pašman – Ugljan - Rivanj-Sestrunj - Molat. To područje ekološke mreže prostire se na površini od 58.048 ha na prostoru Zadarske i Šibensko-kninske županije pa se zbog veličine tog prostora ne očekuje značajan utjecaj podvodne buke od povećanja pomorskog prometa na morske sisavce.

Čvrsta veza otok Ugljan - kopno može biti izvedena kao most ili podmorski tunel. Cijev tunela može biti polegnuta na morsko dno ili može dijelom ili u cijelosti biti izvedena na osloncima. Čvrsta veza otok Ugljan – kopno nije u području HR3000419.

Izgradnja čvrste veze kao podmorskog tunela na morskom dnu zauzima prostor morskog dna i predstavlja prepreku kretanju vagilnog bentosa. Ako se podmorski tunel izvede na osloncima, onda konstrukcija tunela u cijelosti nije na morskom dnu i to omogućava prolaz vagilnom bentosu. Tunel zasjenjuje dio morskog dna i to može negativno utjecati na karakteristična morska staništa, posebice ugrožena i rijetka staništa. Kako je opisano u poglavlju 5. OKOLIŠNE ZNAČAJKE PODRUČJA NA KOJE PROVEDBA PROMETNOG MASTERPLANA MOŽE ZNAČAJNO UTJECATI, na prostoru gdje se planira čvrsta veza prisutna su sljedeća ugrožena i rijetka staništa: G.3.2. Infralitoralni sitni pijesci s više ili manje mulja, G.3.5. Naselja posidonije, G.3.6. Infralitoralna čvrsta dna i stijene, G.4.1. Cirkalitoralni muljevi, G.4.3. Cirkalitoralna čvrsta dna i stijene. No, predmetna staništa su uobičajena i široko rasprostranjena kako na području Zadarske županije tako i duž jadranske obale te stoga utjecaj nije značajan.

Mjerom M-I-21 Prometnog masterplana planira se izrada studijske dokumentacije kojom će se sagledati realne potrebe nautičkog turizma. Eventualna izgradnja / dogradnja nautičkih luka

može negativno utjecati na morska staništa – zauzeće prostora, kvaliteta stanišnih, ali u pravilu je riječ o prostorno ograničenom utjecaju u lokalnom području.

U smislu kumulativnih utjecaja treba istaknuti da promet nije jedini izvor utjecaja. Njemu treba pridodati litoralizaciju, urbanizaciju - širenje naselja i turističkih sadržaja, poljoprivredu, koji zauzimaju značajne površine i time predstavljaju veći pritisak na bioraznolikost.

7.7. Utjecaj na georaznolikost

Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija (u nastavku: Prometni masterplan) usmjeren je na stvaranje održivog prometnog sustava. Predložene su infrastrukturne, organizacijske i upravljačke mjere koje predlažu izrade studija i/ili analiza i aktivnosti koji se odnose na uspostavu i/ili unaprjeđenje organizacije prometnog sustava. Predloženi koncept zahtjeva i određene zahvate/projekte u prostoru. To obuhvaća izgradnju, uređenje i/ili proširenje pješačke i biciklističke infrastrukture, stajališta javnog gradskog prijevoza, parkirališta / garaža, punionica električnih vozila, intermodalnih terminala³¹, većim dijelom unutar naselja i turističkih središta. Moguća je i izgradnja i/ili rekonstrukcija drugih sadržaja, što će se odrediti izradom posebnih studija i/ili analiza koje predlaže Prometni masterplan. Međutim, već su na razini Prometnog masterplana posebno istaknuti zahvati / projekti: čvrsta veza otok Ugljan -kopno, zadarska obilaznica i državna cesta na Ugljanu sa spojem na most Ždrelac i otok Pašman³².

Kako je već opisano u poglavlju 7.3. UTJECAJ NA KRAJOBRAZ nova prometna infrastruktura, posebice linijska prometna infrastruktura može utjecati i na reljefnu strukturu krajobraza.

Mjerom M-I-22 Prometnog masterplana planira se izrada Studije izvodljivosti kojom će se odrediti potrebe za izgradnjom obilaznih dionica državnih i ostalih prometno opterećenih cesta oko središta populacijski najvećih i turistički najrazvijenijih naselja u priobalnoj zoni. No, već je na razini Prometnog masterplana unutar mjere M-I-22 iskazana potreba izgradnje zadarske obilaznice, kao i državne ceste na Ugljanu sa spojem na most Ždrelac i otok Pašman. Za državnu cestu na Ugljanu proveden je postupak procjene utjecaja na okoliš. U skladu s karakteristikama prostora u kojem se planira zadarska obilaznica, ona nema utjecaja na raznolikost reljefnih oblika.

Značaj utjecaja moguće potrebnih drugih novih zahvata / projekata linijske prometne infrastrukture ovisi o karakteristikama pojedinog zahvata / projekata i karakteristikama prostora u kojem se zahvat / projekt planira.

Ako se ti zahvati / projekti nalaze ili prolaze neposredno uz speleološki objekt onda radovi na njihovoj realizaciji mogu uzrokovati promjene stanišnih uvjeta te uznemiravanje karakterističnih

³¹ Intermodalni terminali su mjesta gdje se lako presjeda s jednog prijevoznog moda na drugi. Mjera Prometnog masterplana M-I-7 određuje da se lokacije intermodalnih terminala prvo odrede posebnim studijskim analizama, dok se na području Putničke luke Gaženice predlaže samo boljom organizacijom prostora postojeće sadržaje staviti u punu funkciju intermodalnog terminala.

³² **Za ovaj zahvat već je provedena procjena utjecaja na okoliš i ishodište je rješenje o prihvatljivosti zahvata za okoliš, koje između ostaloga određuje mjere zaštite bioraznolikosti koje se odnose i na speleološke objekte.**

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Klasa: UP/I 351-03/15-02/149, Urbroj: 517-06-2-1-2-16-15, 21.12.2016.:

https://mzoe.hr/doc/03012017 - rjesenje_ministarstva_od_21_prosinca_2016_godine.pdf

vrsta podzemnih staništa. To može dovesti do trajnog gubitka pojedinih podzemnih staništa pa i ugrožavanja vrsta koje u njemu obitavaju.

Poboljšana prometna infrastruktura za posljedicu može imati poboljšani pristup pojedinim speleološkim objektima, što stvara pritisak na iste. Speleološki objekti od posebne važnosti u ekološkoj su mreži i u poglavlju 11. GLAVNA OCJENA dan je prijedlog mjera ublažavanja za stanišni tip 8310 Špilje i jame zatvorene za javnost i 8330 Preplavljene ili djelomično preplavljene morske špilje.

7.8. Utjecaj na zaštićena područja prirode

Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija (u nastavku: Prometni masterplan) usmjeren je na stvaranje održivog prometnog sustava. Predložene su infrastrukturne, organizacijske i upravljačke mjere koje predlažu izrade studija i/ili analiza i aktivnosti koji se odnose na uspostavu i/ili unaprjeđenje organizacije prometnog sustava. Predloženi koncept zahtjeva i određene zahvate/projekte u prostoru. To obuhvaća izgradnju, uređenje i/ili proširenje pješačke i biciklističke infrastrukture, stajališta javnog gradskog prijevoza, parkirališta / garaža, punionica električnih vozila, intermodalnih terminala³³, većim dijelom unutar naselja i turističkih središta. Moguća je i izgradnja i/ili rekonstrukcija drugih sadržaja, što će se odrediti izradom posebnih studija i/ili analiza koje predlaže Prometni masterplan. Međutim, već su na razini Prometnog masterplana posebno istaknuti zahvati / projekti: čvrsta veza otok Ugljan - kopno, zadarska obilaznica i državna cesta na Ugljanu sa spojem na most Ždrelac i otok Pašman³⁴.

Zahvati / projekti čvrste veze otok Ugljan - kopno, zadarske obilaznice i državne ceste na Ugljanu sa spojem na most Ždrelac i otok Pašman izvan su zaštićenih područja prirode.

Kroz studijske analize i dokumente čija se izrada predlaže u Prometnom masterplanu odredit će se u potrebnom opsegu sadržaji prometne infrastrukture potrebne za održivi prometni sustav. Ako se zahvati / projekti nalaze ili prolaze neposredno uz zaštićeno područje prirode i/ili evidentirana područja i dijelove prirode predložene za zaštitu, onda radovi na njihovoj realizaciji mogu uzrokovati promjene stanišnih uvjeta, uznemiravanje karakterističnih vrsta kao i ugroziti razloge njihove zaštite.

Značaj utjecaja ovisiti će o karakteristikama pojedinog zahvata / projekata i karakteristikama prostora u kojem se zahvat / projekt planira. Stoga je pri izradi studijske dokumentacije koju predlaže Prometni masterplan, a odnosi se na: (1) odabir lokacija intermodalnih terminala, mjesta integracije, (2) analizira izvodljivost izgradnje obilaznih dionica državnih i ostalih prometno opterećenih cesta oko središta populacijski najvećih i turistički najrazvijenijih naselja u priobalnoj zoni i (3) razmatranje potreba u nautičkom turizmu potrebno konzultirati ustanove koje upravljaju zaštićenim područjima prirode i planove upravljanja zaštićenim područjima. Time se može pomoći i kontroli postojećih utjecaja prometa, koji u pojedinim zaštićenim područjima predstavljaju problem.

³³ Intermodalni terminali su mjesta gdje se lako presjeda s jednog prijevoznog moda na drugi. Mjera Prometnog masterplana M-I-7 određuje da se lokacije intermodalnih terminala prvo odrede posebnim studijskim analizama, dok se na području Putničke luke Gaženice predlaže samo boljom organizacijom prostora postojeće sadržaje staviti u punu funkciju intermodalnog terminala.

³⁴ **Za ovaj zahvat već je provedena procjena utjecaja na okoliš i ishodište je rješenje o prihvatljivosti zahvata za okoliš.** Na otoku Ugljanu nema područja zaštićenih sukladno Zakonu o zaštiti prirode u kategoriji strogi rezervat, nacionalni park, posebni rezervat, park prirode, regionalni park, spomenik prirode, značajni krajobraz, park-šuma i spomenik parkovne arhitekture

7.9. Utjecaj na šume

Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija (u nastavku: Prometni masterplan) usmjeren je na stvaranje održivog prometnog sustava. Predložene su infrastrukturne, organizacijske i upravljačke mjere koje predlažu izrade studija i/ili analiza i aktivnosti koji se odnose na uspostavu i/ili unaprjeđenje organizacije prometnog sustava. Predloženi koncept zahtjeva i određene zahvate/projekte u prostoru. To obuhvaća izgradnju, uređenje i/ili proširenje pješačke i biciklističke infrastrukture, stajališta javnog gradskog prijevoza, parkirališta / garaža, punionica električnih vozila, intermodalnih terminala³⁵, većim dijelom unutar naselja i turističkih središta. Moguća je i izgradnja i/ili rekonstrukcija drugih sadržaja, što će se odrediti izradom posebnih studija i/ili analiza koje predlaže Prometni masterplan. Međutim, već su na razini Prometnog masterplana posebno istaknuti zahvati / projekti: čvrsta veza otok Ugljan - kopno, zadarska obilaznica i državna cesta na Ugljanu sa spojem na most Ždrelac i otok Pašman³⁶.

Zahvati / projekti koji se izvode unutar urbanih područja nemaju utjecaja na šume.

Kod drugih zahvata / projekata moguć je negativan utjecaj na šumske ekosustave. Njegov značaj ovisi o karakteristikama pojedinog zahvata / projekata i karakteristikama prostora u kojem se zahvat / projekt planira. Ako se zahvati / projekti nalaze ili prolaze šumskim zemljištem i šumom, onda radovi na njihovoj realizaciji mogu uključivati uklanjanje sloja vegetacije i krčenje šuma.³⁷ To može dovesti do trajnog gubitka pojedinih staništa pa i ugrožavanja vrsta koje u njemu obitavaju. Uklanjanje šumske vegetacije može povećati rizik od erozijskih procesa.

Linijaska prometna infrastruktura može dovesti do fragmentacije šuma i/ili promjene ekoloških uvjeta. Oni se prvenstveno očituju u izmijenjenoj mikroklimi uslijed promjene temperature, vlage ili zasjenjenosti područja. Šumski požari predstavljaju značajan okolišni problem, a šumske površine neposredno uz trasu prometnica nalaze se prema stupnju ugroze od šumskih požara u vrlo velikoj i velikoj opasnosti. Šumski požari značajan su faktor smanjenja šumskih površina.

Mjerom M-I-22. Prometnog masterplana planira se izrada Studije izvodljivosti za izgradnju obilaznih dionica državnih i ostalih prometno opterećenih cesta oko središta populacijski najvećih i turistički najrazvijenijih naselja u priobalnoj zoni, a već su na razini Prometnog masterplana u M-I-22 posebno istaknute zadarska obilaznica i državna cesta na Ugljanu sa spojem na most Ždrelac i otok Pašman. Mjerom M-I-19 planira se čvrsta veza otok Ugljan - kopno.

---

³⁵ Intermodalni terminali su mjesta gdje se lako presjeda s jednog prijevoznog moda na drugi. Mjera Prometnog masterplana M-I-7 određuje da se lokacije intermodalnih terminala prvo odrede posebnim studijskim analizama, dok se na području Putničke luke Gaženice predlaže samo boljom organizacijom prostora postojeće sadržaje staviti u punu funkciju intermodalnog terminala.

³⁶ Za ovaj zahvat već je provedena procjena utjecaja na okoliš i ishođeno je rješenje o prihvatljivosti zahvata za okoliš, koje između ostaloga određuje mjere zaštite šuma.

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Klasa: UP/I 351-03/15-02/149, Urbroj: 517-06-2-1-2-16-15, 21.12.2016.:

https://mzoe.hr/doc/03012017_-_rjesenje_ministarstva_od_21_prosinca_2016_godine.pdf

³⁷ Sukladno čl.51.st.1a Zakona o šumama (NN 68/18), šumu i šumsko zemljište u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstvo poljoprivrede rješenjem može izdvojiti iz šumskogospodarskog područja ako je šuma i šumsko zemljište u vlasništvu Republike Hrvatske prostornim planom u obuhvatu građevinskog područja ili izdvojenog građevinskog područja.

Trasa zadarske obilaznice i položaj čvrste veze otok Ugljan – kopno određeni su dokumentima prostornog uređenja - usp. poglavlje 7.14. UTJECAJ NA KORIŠTENJE I NAMJENU PROSTORA, MATERIJALNU IMOVINU TE PROMET, a za državnu cestu na Ugljanu sa spojem na most Ždrelac i otok Pašman već je proveden postupak procjene utjecaja na okoliš, u kojem su određene mjera zaštite šuma. Trase cestovnih prometnica dijelom prolaze šumskim zemljištem, kroz nasade četinjača te kamenita područja obrasla vegetacijom niskog do srednjeg raslinja i makijom. Prostor u kojem se one planiraju premrežen je mrežom cesta (od državnih do nerazvrstanih) poljskim putovima koji su u funkciji pristupa postojećim parcelama. Ishodišne točke čvrste veze otok Ugljan - kopno su u području Gaženice na kopnu, a na prostoru Ugljana nalazi se mozaik šuma, bušika, mediteranskih travnjaka, voćnjaka i maslenika.

Iako je veći dio Zadarske županije obrastao manje kvalitetnim šumama hrasta crnike i medunca koje nisu pogodne za ekonomsko eksploatiranje³⁸, šume i šumska zemljišta Županije imaju socijalnu i ekološku funkciju, odnosno zaštitnu, estetsku i rekreacijsku funkciju u turističkim područjima i u blizini većih gradova. S toga je pri planiranju eventualno potrebnih drugih zahvata / projekata, posebice linijske prometne infrastrukture potrebno racionalno korištenje šuma i šumskog zemljišta³⁹. U planiranju je potrebno pridržavati se i mjera zaštite šuma od požara.

7.10. Utjecaj na divljač

Ciljevi i mjere Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija (u nastavku: Prometni masterplan) usmjereni su na stvaranje održivog prometnog sustava, za što su predviđene izrade studija i/ili analiza te aktivnosti koji se odnose na uspostavu i/ili unaprjeđenje organizacije prometnog sustava. To obuhvaća izgradnju, uređenje i/ili proširenje pješačke i biciklističke infrastrukture, stajališta javnog gradskog prijevoza, parkirališta / garaža, punionica električnih vozila, intermodalnih terminala⁴⁰, većim dijelom unutar naselja i turističkih središta. Moguća je i izgradnja i/ili rekonstrukcija drugih sadržaja, što će se odrediti izradom posebnih studija i/ili analiza koje predlaže Prometni masterplan. Međutim, već su na razini Prometnog masterplana posebno istaknuti zahvati / projekti: čvrsta veza otok Ugljan - kopno, zadarska obilaznica i državna cesta na Ugljanu sa spojem na most Ždrelac i otok Pašman⁴¹.

Zahvati / projekti koji se izvode unutar urbanih područja nemaju utjecaja na lovstvo.

³⁸ Posljedično i količina godišnje sječe je relativno niska, a glavnina radova se odnosi na uzgojne i zaštitne radove, odnosno na podizanje sastojina (pripremu staništa, popunjavanje, pošumljavanje), njegu sastojina (njega mladika, prorjeđivanje, njega pod zastorom, čišćenje koljika, itd.), sanacije požarišta, te zaštitu od biljnih bolesti, zaštitu od požara, čuvanje šuma i izgradnju i održavanje protupožarnih prometnica.

³⁹ **Sukladno čl.40. Zakona o šumama (NN 68/18) prostornim planovima može se u šumi i na šumskom zemljištu planirati izgradnja građevina samo ako to iz tehničkih i ekonomskih uvjeta nije moguće planirati izvan šume i šumskog zemljišta**

⁴⁰ Intermodalni terminali su mjesta gdje se lako presjeda s jednog prijevoznog moda na drugi. Mjera Prometnog masterplana M-I-7 određuje da se lokacije intermodalnih terminala prvo odrede posebnim studijskim analizama, dok se na području Putničke luke Gaženice predlaže samo boljom organizacijom prostora postojeće sadržaje staviti u punu funkciju intermodalnog terminala.

⁴¹ **Za ovaj zahvat već je provedena procjena utjecaja na okoliš i ishođeno je rješenje o prihvatljivosti zahvata za okoliš, koje između ostaloga određuje mjere zaštite divljači.**

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Klasa: UP/I 351-03/15-02/149, Urbroj: 517-06-2-1-2-16-15, 21.12.2016.:

https://mzoe.hr/doc/03012017 - rjesenje_ministarstva_od_21_prosinca_2016_godine.pdf

Kod drugih zahvata / projekata moguć je negativan utjecaj na divljač, a značaj utjecaja ovisi o karakteristikama pojedinog zahvata / projekata i karakteristikama prostora u kojem se zahvat / projekt planira. U tom smislu se posebice izdvaja nova linijska prometna infrastruktura, koja može fragmentirati stanište i prekinuti ustaljene migratorne puteve divljači. Buka, vibracije i svjetlost može u pojasu prometne infrastrukture narušiti kvalitetu staništa. Divljač može stradati i u sudaru s vozilima.

Mjerom M-I-22. Prometnog masterplana planira se izrada Studije izvodljivosti za izgradnju obilaznih dionica državnih i ostalih prometno opterećenih cesta oko središta populacijski najvećih i turistički najrazvijenijih naselja u priobalnoj zoni, ali su već na razini Prometnog masterplana u M-I-22 posebno istaknuti zahvati / projekti zadarske obilaznice i državne ceste na Ugljanu sa spojem na most Ždrelac i otok Pašman.

Trasa zadarske obilaznice određena je dokumentima prostornog uređenja - usp. poglavlje 7.14. UTJECAJ NA KORIŠTENJE I NAMJENU PROSTORA, MATERIJALNU IMOVINU TE PROMET. Radi se o prostoru koji je dijelom pod antropogenim utjecajem. Glavne vrste divljači su obični zec, fazan - gnjetlovi i trčka skvržulja. Za državnu cestu na Ugljanu sa spojem na most Ždrelac i otok Pašman već je proveden postupak procjene utjecaja na okoliš, u kojem su određene mjere zaštite divljači.

U planiranju eventualno drugih potrebnih zahvata / projekata linijske prometne infrastrukture potrebna je suradnja sa stručnom službom za provedbu lovnogospodarske osnove i lovočuvarskom službom lovoovlaštenika na terenu kako bi se razmotrile ustaljene staze i lokacije na kojima divljač obitava i kako bi se na razini projektne dokumentacije pojedinih zahvata odredile mjere zaštite divljači u potrebnom opsegu.

7.11. Utjecaj na kulturna dobra

Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija (u nastavku: Prometni masterplan) usmjeren je na stvaranje održivog prometnog sustava za što su predviđene izrade studija i/ili analiza te aktivnosti koji se odnose na uspostavu i/ili unaprjeđenje organizacije prometnog sustava. Predloženi koncept zahtjeva i određene zahvate / projekte u prostoru. To obuhvaća izgradnju, uređenje i/ili proširenje pješačke i biciklističke infrastrukture, stajališta javnog gradskog prijevoza, parkirališta / garaža, punionica električnih vozila, intermodalnih terminala⁴², većim dijelom unutar naselja i turističkih središta. Moguća je i izgradnja i/ili rekonstrukcija drugih sadržaja, što će se odrediti izradom posebnih studija i/ili analiza koje predlaže Prometni masterplan. Međutim, već su na razini Prometnog masterplana posebno istaknuti zahvati / projekti: čvrsta veza otok Ugljan - kopno, zadarska obilaznica i državna cesta na Ugljanu sa spojem na most Ždrelac i otok Pašman⁴³.

⁴² Intermodalni terminali su mjesta gdje se lako presjeda s jednog prijevoznog moda na drugi. Mjera Prometnog masterplana M-I-7 određuje da se lokacije intermodalnih terminala prvo odrede posebnim studijskim analizama, dok se na području Putničke luke Gaženice predlaže samo boljom organizacijom prostora postojeće sadržaje staviti u punu funkciju intermodalnog terminala.

⁴³ **Za ovaj zahvat već je provedena procjena utjecaja na okoliš i ishodište je rješenje o prihvatljivosti zahvata za okoliš, koje između ostaloga određuje sustav mjera zaštite kulturno – povijesnih vrijednosti.**

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Klasa: UP/I 351-03/15-02/149, Urbroj: 517-06-2-1-2-16-15, 21.12.2016.:

https://mzoe.hr/doc/03012017 - rjesenje_ministarstva_od_21_prosinca_2016_godine.pdf

Bogata kulturno - povijesna baština Zadarske županije svjedoči o dugotrajnom i dinamičnom razvoju njena prostora. U Zadarskoj županiji nalazi se 277 zaštićenih i preventivno zaštićenih nepokretnih kulturnih dobara upisanih u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske.⁴⁴ Uz njih, u Registar kulturnih dobara RH upisana su brojna pokretna kulturna dobra i dobra nematerijalne baštine. Podacima iz Registra kulturnih dobara RH, u Zadarskoj županiji treba pridodati i brojne kulturno - povijesne vrijednosti evidentirane u dokumentima prostornog uređenja.

Općenito, izgradnja nove prometne infrastrukture može imati negativan utjecaj na kulturna dobra, zbog preklapanja lokacija pojedinih zahvata / projekata s kulturno - povijesnim cjelinama ili pojedinim zaštićenim objektima / lokalitetima te može doći do oštećenja pojedinačnog objekta ili narušavanja kulturološkog konteksta. Značaj utjecaja ovisi pri tome o opsegu i fizičkom izgledu pojedinog zahvata / projekta te karakteristikama kulturnih dobara na području kojih ili u zoni čijih se zahvat / projekt planira.

Na razini Prometnog masterplana posebno su istaknuti zahvati / projekti čvrsta veza otok Ugljan - kopno, zadarska obilaznica i državna cesta na Ugljanu sa spojem na most Ždrelac i otok Pašman. Nastavno na razmatranja iz poglavlja 5. OKOLIŠNE ZNAČAJKE PODRUČJA NA KOJE PROVEDBA PROMETNOG MASTERPLANA MOŽE ZNAČAJNO UTJECATI, čvrsta veza otok Ugljan - kopno i zadarska obilaznica – trasa kratkoročne planirane trase ne nalaze se na području zaštićenih ili evidentiranih kulturnih dobara. Srednjoročno planirani dio trase zadarske obilaznice i državna cesta na otoku Ugljanu dijelom prolaze područjem zaštićenih ili evidentiranih kulturnih dobara. Za projekt - državne ceste na Ugljanu sa spojem na most Ždrelac i otok Pašman provedena je procjena utjecaja na okoliš i ishođeno je rješenje o prihvatljivosti zahvata za okoliš, koje između ostaloga određuje sustav mjera zaštite kulturno – povijesnih vrijednosti.

Kulturna dobra zaštićena su odredbama propisa i prostorno - planskim mjerama. Međutim, kulturno - povijesne vrijednosti na prostoru Zadarske županije nisu u cijelosti istražene i valorizirane te nije isključeno da se tijekom radova na izgradnji nađu vrijedni nalazi. Propisi⁴⁵ određuju da se radovi prekinu ako se pri izvođenju građevinskih ili bilo kojih drugih radova koji se obavljaju na površini ili ispod površine tla, na kopnu, u vodi ili moru naiđe na arheološko nalazište ili nalaze. O nalazima se nužno i bez odgađanja obavještava nadležno tijelo – Konzervatorski odjel u Zadru i daljnje postupanje ovisi o njihovu mišljenju. To može znatno utjecati na dinamiku izvođenja pojedinih zahvata / projekata.

Iako nije moguće unaprijed eliminirati mogućnost nalaza prilikom izvođenja radova na pojedinim zahvatima / projektima ipak je moguće u pravovremenoj suradnji s Konzervatorskim odjelom u Zadru planirati odgovarajuće radnje, posebno na razini studijske dokumentacije koju predlaže Prometni masterplan, a odnosi se na (1) odabir lokacija intermodalnih terminala, mjesta integracije i (2) analizu izvodljivosti izgradnje obilaznih dionica državnih i ostalih prometno opterećenih cesta oko središta populacijski najvećih i turistički najrazvijenijih naselja u priobalju.

---

⁴⁴ Stanje: srpanj 2018.

⁴⁵ Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/99, 151/03, 157/03, 100/04, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 98/15, 44/17, 90/18)

Kako je već opisano u poglavlju 4. OKOLIŠNI PROBLEMI dio kulturnih dobara pod opterećenjem je zbog intenzivnog turizma. To se posebice odnosi na kulturna dobra u priobalnom području Zadarske županije. Prisutni su i utjecaji posljedica klimatskih promjena. Povećanje pristupačnosti za posljedicu može imati povećani turizam i povećanu posjećenost kulturno - povijesnih znamenitosti. S druge strane treba istaknuti i moguće pozitivne utjecaje. Naime, ostvarivanjem ciljeva Prometnog masterplana očekuje se smanjenje prometa osobnih vozila, posebice u urbanim centrima i turističkim središtima. To smanjuje emisiju onečišćujućih tvari u zrak koje djeluju negativno na kulturnu baštinu primjerice zacrnjenjem fasada, bržim trošenjem kamena i slično. Činjenica je da neki od tih utjecaja ne ovise samo o smanjenju emisija u lokalnom području i da se primjetni utjecaji ne mogu vidjeti u kratkom razdoblju, ali se ipak radi o pozitivnom pomaku.

7.12. Buka i vibracije

Ciljevi i mjere Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija (u nastavku: Prometni masterplan) usmjereni su na stvaranje održivog prometnog sustava, za što su predviđene izrade studija i/ili analiza te aktivnosti koji se odnose na uspostavu i/ili unaprjeđenje organizacije prometnog sustava. Predloženi koncept prometnog sustava zahtjeva i određene zahvate / projekte u prostoru. To obuhvaća izgradnju, uređenje i/ili proširenje pješačke i biciklističke infrastrukture, stajališta javnog gradskog prijevoza, parkirališta / garaža, punionica električnih vozila, intermodalnih terminala⁴⁶, većim dijelom unutar naselja i turističkih središta. Moguća je i izgradnja i/ili rekonstrukcija drugih sadržaja, što će se odrediti izradom posebnih studija i/ili analiza koje predlaže Prometni masterplan. Međutim, već su na razini Prometnog masterplana posebno istaknuti zahvati / projekti: čvrsta veza otok Ugljan - kopno, zadarska obilaznica i državna cesta na Ugljanu sa spojem na most Ždrelac i otok Pašman⁴⁷.

Radove na izgradnji zahvata / projekata koji proizlaze iz Prometnog masterplana pratit će u buka i vibracije, u razinama ovisno o vrsti i intenzitetu radova i karakteristikama terena na kojima se grade predmetni zahvati / projekti. Ti pritisci na okoliš prestaju po završetku radova izgradnje. Propisi s područja zaštite⁴⁸ od buke odrađuju uvjete za buku gradilišta.

Provedbom mjera iz Prometnog masterplana očekuje se smanjen promet osobnih cestovnih vozila i povećana protočnost prometa u naseljima i turističkim središtima. Posljedica je i smanjenje razine buke u okolišu naseljima i turističkim središtima.

---

⁴⁶ Intermodalni terminali su mjesta gdje se lako presjeda s jednog prijevoznog moda na drugi. Mjera Prometnog masterplana M-I-7 određuje da se lokacije intermodalnih terminala prvo odrede posebnim studijskim analizama, dok se na području Putničke luke Gaženice predlaže samo boljom organizacijom prostora postojeće sadržaje staviti u punu funkciju intermodalnog terminala.

⁴⁷ **Za ovaj zahvat već je provedena procjena utjecaja na okoliš i ishodište je rješenje o prihvatljivosti zahvata za okoliš, koje između ostaloga određuje mjere zaštite buke, koje uključuju i izradu Projekta zaštite od buke u sklopu Glavnog projekta.**

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Klasa: UP/I 351-03/15-02/149, Urbroj: 517-06-2-1-2-16-15, 21.12.2016.:

https://mzoe.hr/doc/03012017_-_rjesenje_ministarstva_od_21_prosinca_2016_godine.pdf

⁴⁸ Pravilnik o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj ljudi rade i borave (NN 145/04)

Međutim, na lokacijama gdje će se izgraditi nova prometna infrastruktura doći će do povećanja razine buke u odnosu na današnje stanje. Propisi s područja zaštite buke⁴⁹ određuju mjere u cilju izbjegavanja, sprječavanja ili smanjivanja štetnih učinaka na zdravlje ljudi koje uzrokuje buka u okolišu, uključujući i smetanje bukom. Određene su najviše dopuštene ocjenske razine buke imisije u otvorenom prostoru, ovisno o namjeni prostora. Određeni su i uvjeti za izvedbu zahvata / projekata ovisno o postojećim razinama rezidualne buke⁵⁰, što predstavlja kriterij za kumulativni utjecaj buke.

Zahvati / projekti čvrsta veza otok Ugljan - kopno, zadarska obilaznica i državna cesta na Ugljanu sa spojem na most Ždrelac i otok Pašman, ali i drugi značajni zahvati / projekti čija će se potreba izvođenja ocijeniti daljnjim studijskim dokumentima ili analizama moraju zadovoljiti uvjete određene propisima. To se osigurava u izradi studijske i/ili projektne dokumentacije pojedinog zahvata, u kojoj se po potrebi određuju mjere zaštite od buke. One mogu uključiti: (1) smanjenje buke na izvoru⁵¹, (2) smanjenje rasprostiranja buke i (3) zaštitu od buke na mjestu imisije.

Čvrsta veza otok Ugljan - kopno može biti izvedena kao most ili kao podmorski tunel. Pri radovima na izgradnji doći će do pojave podvodne buke, a njena pojava je moguća ako se čvrsta veza izvede kao podmorski tunel zbog odvijanja prometa u tunelu. Kako je već navedeno u poglavlju 7.6. UTJECAJ NA BIOLOŠKU RAZNOLIKOST u području gdje se planira čvrsta veza ne nalaze se stalne populacije morskih sisavaca i morskih kornjača. Oni su povremeno prisutne u prolazu pa mogući utjecaj podvodne buke na njih u Zadarskom kanalu nije od posebnog značaja.

Vibracije uzrokovane prometom su niskofrekvencijski poremećaji nastali uslijed djelovanja dinamičkih i oscilatornih sila kotača. Poremećaji se potom šire kroz tlo u ovisnosti o mnogim parametrima kao što su npr. vrsta tla, razina podzemne vode i drugo. Frekvencije ovise o tipu i brzini kretanja vozila. Značajnije vibracije uzrokuju teška vozila. Osim na imovinu, vibracije mogu nepovoljno djelovati i na zdravlje ljudi.

Neravnine su glavni uzrok nastanka vibracija pri kretanju vozila. Redovito održavanje prometne infrastrukture smanjuju vibracije. Kontrola prometa, zabrana ili ograničavanje kretanja teških vozila na cestama i ograničenje brzine kretanja prometnih sredstava za rezultat također ima smanjenje vibracija. Vibracije može smanjiti povećanje razmaka između prometne infrastrukture i zgrada, a ako to nije izvedivo, moguće je postaviti i barijere u tlu između prometne infrastrukture i zgrada. Postoje i druge mjere, a one se odabiru ovisno o vrsti prometnih sredstava i lokalnim uvjetima.⁵²

⁴⁹ Zakon o zaštiti od buke (NN 30/09, 55/13, 153/13, 41/16) i Pravilnik o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj ljudi rade i borave (NN 145/04)

⁵⁰ Pravilnik o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj ljudi rade i borave (NN 145/04), čl.6.

⁵¹ Prema Lukušić, S., Dragčević, V. i Rukavina, T: Mjere za smanjenje buke od prometa u urbanim sredinama, 2005. **smanjenje brzine vozila ponašanje vozača može pridonijeti smanjenju razine buke u okolišu. Drugi primjeri mjera smanjenja buke prometa na izvoru odnose se na odabir tipa vozne površine, održavanje prometne infrastrukture, ...**

⁵² Izvor: (1) Petronijević, M., Nefovska Danilović, M. i Radišić, M.: Analiza vibracija okvirnih konstrukcija uzrokovanih prometom, 2013. i (2) Lukušić, S. i Ahac, M.: Rail traffic noise and vibration mitigation measures in urban areas, 2012.

S obzirom da odabir mjera ovisi od slučaja do slučaja, predlaže se da se u sklopu Prometnog ureda za upravljanje prometom, koji je predložen mjerom M-U-1 Prometnog masterplana, predvidi radno mjesto za pitanja zaštite okoliša, kojem bi stanovnici funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija, odnosno Zadarske županije mogli dostavljati informacije / pritužbe u vezi buke i vibracija prometa, a koji bi ih dalje prosljeđivao upraviteljima infrastrukture. Ured bi potom i pratio provedbu eventualno potrebnih korektivnih mjera.

7.13. Otpad

Ciljevi i mjere Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija usmjereni su na stvaranje održivog prometnog sustava na prostoru Zadarske županije, za što su predviđene izrade studija i/ili analiza te aktivnosti koji se odnose na uspostavu i/ili unaprjeđenje organizacije prometnog sustava. Predloženi koncept prometnog sustava zahtjeva i određene zahvate / projekte u prostoru. To obuhvaća izgradnju, uređenje i/ili proširenje pješačke i biciklističke infrastrukture, stajališta javnog gradskog prijevoza, parkirališta / garaža, punionica električnih vozila, intermodalnih terminala⁵³, većim dijelom unutar naselja i turističkih središta. Moguća je i izgradnja i/ili rekonstrukcija drugih sadržaja, što će se odrediti izradom posebnih studija i/ili analiza koje predlaže Prometni masterplan. Međutim, već su na razini Prometnog masterplana posebno istaknuti zahvati / projekti: čvrsta veza otok Ugljan - kopno, zadarska obilaznica i državna cesta na Ugljanu sa spojem na most Ždrelac i otok Pašman.

Radove na izgradnji prometne infrastrukture prvenstveno prati nastanak materijala od iskopa i neopasnog i opasnog otpada uobičajenog za gradilišta. Materijal od iskopa koji se može koristiti bez prethodne uporabe za građenje građevine zbog koje je nastao nije otpad.

Postupanje s viškom materijala od iskopa koji sadrži mineralnu sirovinu određeno je posebnim propisima⁵⁴, prema kojima se višak iskopa stavlja na raspolaganje Republici Hrvatskoj. Ako ona odluči da neće raspolagati viškom materijala koji sadrži mineralnu sirovinu, jedinica lokalne samouprave na čijem je prostoru nastao višak materijala od iskopa koji sadrži mineralnu sirovinu ima pravo raspolagati njime na način određen posebnim propisima.

Materijal od iskopa koji se ne može iskoristiti za gradnju građevine zbog koje je nastao bez uporabe i višak materijala od iskopa koji ne sadrži mineralnu sirovinu je otpad. Gospodarenje s istim, kao i gospodarenje s drugim vrstama građevnog otpada uređuju propisi s područja održivog gospodarenja otpadom.⁵⁵ U najkraćim crtama ono se svodi na pravilno kategoriziranje otpada, odvojeno sakupljanje po vrstama otpada, pravilno privremeno skladištenje i pravovremenu predaju otpada pravnim i fizičkim osobama koje imaju dozvolu za gospodarenje pojedinim vrstama otpada koje nastaju prilikom radova na realizaciji projekata / zahvata koji proizlaze iz Prometnog masterplana.

⁵³ Intermodalni terminali su mjesta gdje se lako presjeda s jednog prijevoznog moda na drugi. Mjera Prometnog masterplana M-I-7 određuje da se lokacije intermodalnih terminala prvo odrede posebnim studijskim analizama, dok se na području Putničke luke Gaženice predlaže samo boljom organizacijom prostora postojeće sadržaje staviti u punu funkciju intermodalnog terminala.

⁵⁴ Zakon o rudarstvu (NN 56/13, 14/14) i Pravilnik o postupanju s viškom iskopa koji predstavlja mineralnu sirovinu kod izvođenja građevinskih radova (NN 79/14).

⁵⁵ Zakon o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17) i njegovi provedbeni propisi - Pravilnik o građevnom otpadu i otpadu koji sadrži azbest (NN 69/16), Pravilnik o gospodarenju otpadom (NN 117/17), Pravilnik o katalogu otpada (NN 90/15) i drugi.

Čvrsta veza otok Ugljan - kopno može biti izvedena kao podmorski tunel ili kao most. Radovima u moru nastaje materijal od podmorskog iskopa, u količini koja ovisi o zahtjevima građevine i karakteristikama morskog dna. Odlaganje materijala od podmorskog iskopa u more ili na morsku obalu dopušteno je samo uz odobrenje tijela uprave nadležnog za graditeljstvo, koje pribavlja u tu svrhu suglasnost nadležnog tijela za poslove zaštite okoliša, vodoprivrede i nadležne lučke kapetanije.⁵⁶ Kroz postupke ishođenja suglasnosti i odobrenja osigurava se rješenje odlaganja prihvatljivo za morski okoliš.

Različite vrste otpada nastajat će tijekom radova održavanja prometne infrastrukture te u sustavima pročišćavanja oborinskih voda pojedinih prometnica, parkirališta, terminala. Kako je već prethodno navedeno, pravilno gospodarenje otpadom određeno je propisima koji uređuju održivo gospodarenje otpadom. Pravilnim gospodarenjem s otpadom, njegov mogući negativan utjecaj na različite sastavnice okoliša svodi se na minimum.

7.14. Utjecaj na korištenje i namjenu prostora, materijalnu imovinu te promet

Ciljevi i mjere Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija (u nastavku: Prometni masterplan) usmjereni su na stvaranje održivog prometnog sustava na prostoru Zadarske županije, za što su predviđene izrade studija i/ili analiza te aktivnosti koji se odnose na uspostavu i/ili unaprjeđenje organizacije prometnog sustava. Predloženi koncept prometnog sustava zahtjeva i određene zahvate / projekte u prostoru. To obuhvaća izgradnju, uređenje i/ili proširenje pješačke i biciklističke infrastrukture, stajališta javnog gradskog prijevoza, parkirališta / garaža, punionica električnih vozila, intermodalnih terminala⁵⁷, većim dijelom unutar naselja i turističkih središta. Moguća je i izgradnja i/ili rekonstrukcija drugih sadržaja, što će se odrediti izradom posebnih studija i/ili analiza koje predlaže Prometni masterplan, a već su na razini Prometnog masterplana posebno istaknuti zahvati / projekti: čvrsta veza otok Ugljan - kopno, zadarska obilaznica i državna cesta na Ugljanu sa spojem na most Ždrelac i otok Pašman.

KORIŠTENJE I NAMJENA PROSTORA: Dokumenti prostornog uređenja temeljni su dokumenti prostornog uređenja županije, odnosno jedinica lokalne samouprave. Oni određuju racionalno korištenje prostora na područjima svojih prostornih obuhvata. Pri tome se primjenjuje načelo vertikalne integracije⁵⁸, prema kojem se planovi niže razine - prostorni planovi uređenja jedinica lokalne samouprave usklađuju s prostornim planovima više razine - županijski prostorni plan.

Kako je već u uvodnom dijelu navedeno, već su na razini Prometnog masterplana posebno istaknuti zahvati / projekti: čvrsta veza otok Ugljan - kopno, zadarska obilaznica i državna cesta na Ugljanu sa spojem na most Ždrelac i otok Pašman.

⁵⁶ Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama (NN 158/03, 100/04, 141/06, 38/09, 123/11, 56/16)

⁵⁷ Intermodalni terminali su mjesta gdje se lako presjeda s jednog prijevoznog moda na drugi. Mjera Prometnog masterplana M-I-7 određuje da se lokacije intermodalnih terminala prvo odrede posebnim studijskim analizama, dok se na području Putničke luke Gaženice predlaže samo boljom organizacijom prostora postojeće sadržaje staviti u punu funkciju intermodalnog terminala.

⁵⁸ Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17)

(1) Čvrsta veza otok Ugljan - kopno: Mjera M-I-19. Prometnog masterplana predlaže između ostaloga izgradnju čvrste veze između otoka Ugljana i kopna. Čvrsta veza može biti most ili podmorski tunel. Kako Prometni masterplan ne ide u detalje čvrste veze ona se u ovoj Strateškoj studiji razmatra kao most i kao podmorski tunel.⁵⁹

Prostornim planom Zadarske županije⁶⁰ čvrsta veza opisana je kao podmorski tunelski most: Zadar - Ugljan (potencijalni) prometna građevina od županijskog značaja⁶¹. Prostor za planiranje podmorskog tunelskog mosta prikazan je na kartografskom prikazu 1.1. Županijskog prostornog plana - Korištenje i namjena prostora: Prostori za uređenje i razvoj i na kartografskom prikazu 2.1. Infrastrukturni prikazi: Prometni i telekomunikacijski sustav. Izvaci iz tih kartografskog prikaza dani su na SL.7.14-1. Ishodište podmorskog tunelskog mosta je u području Gaženice na kopnu i uz rt Otrić na otoku Ugljanu, odnosno na području Grada Zadra i općine Kali. Podmorski tunelski most nije naveden u prostornim planovima uređenja tih jedinica lokalne samouprave. Međutim, u skladu s odredbama propisa koji uređuju prostorno uređenje prostorni planovi jedinica lokalne samouprave, kao dokumenti prostornog uređenja niže razine, usklađuju su se planovima više razine, što je u ovom slučaju Prostorni plan Zadarske županije.

(2) Zadarska obilaznica: Mjera M-I-22. Prometnog masterplana podrazumijeva izradu Studije izvodljivosti za izgradnju obilaznih dionica državnih i ostalih prometno opterećenih cesta oko središta populacijski najvećih i turistički najrazvijenijih naselja u priobalnoj zoni, ali već je na razini Prometnog masterplana iskazana potreba izvedbe zaobilaznice Grada Zadra.

Zadarska obilaznica podrazumijeva izvedbu dvije prometnice:⁶² (1) kratkoročno - ceste koja vodi od državne ceste DC424 do spoja DC8 i DC306 i od toga spoja ide paralelno s DC306 obilazeći Bili Brig da bi se potom priključila na DC306 (Zadar -Vidikovac) i (2) srednjoročno - ceste koja vodi od DC424 (Babin Dub), obilazno oko naselja Crno preko DC8 i dalje obilazno od Zadra prema Zatonu. Njihove trase određene su: Prostornim planom Zadarske županije na kartografskim prikazima 1.1. Korištenje i namjena prostora: Prostori za uređenje i razvoj i 2.1. Infrastrukturni prikazi: Prometni i telekomunikacijski sustav i Prostornim planom uređenja Grada Zadra⁶³ na kartografskom prikazu 1.A Korištenje i namjena površina - Zadar, Kožino, Petrčane, Crno i Babindub. S obzirom da su trase u tim dokumentima iste, na SL.7.14-2 dan je samo izvadak je iz kartografskog prikaza 2.1. Županijskog prostornog plana. Dio kratkoročne ceste koja vodi od spoja DC8 i DC306 obilazno oko DC306 da bi se potom ponovno spojila na nju određen je u dokumentima prostornog uređenja kao državna planirana cesta. Ostatak te ceste i srednjoročno planirana cesta određene su kao županijske planirane ceste.

⁵⁹ Prema dogovoru s izrađivačem Prometnog masterplana i Odjelom za EU fondove Grada Zadra, s obzirom da je za konačan odabir potrebna izrada niza studija i analiza, koje prelaze opseg Prometnog masterplana.

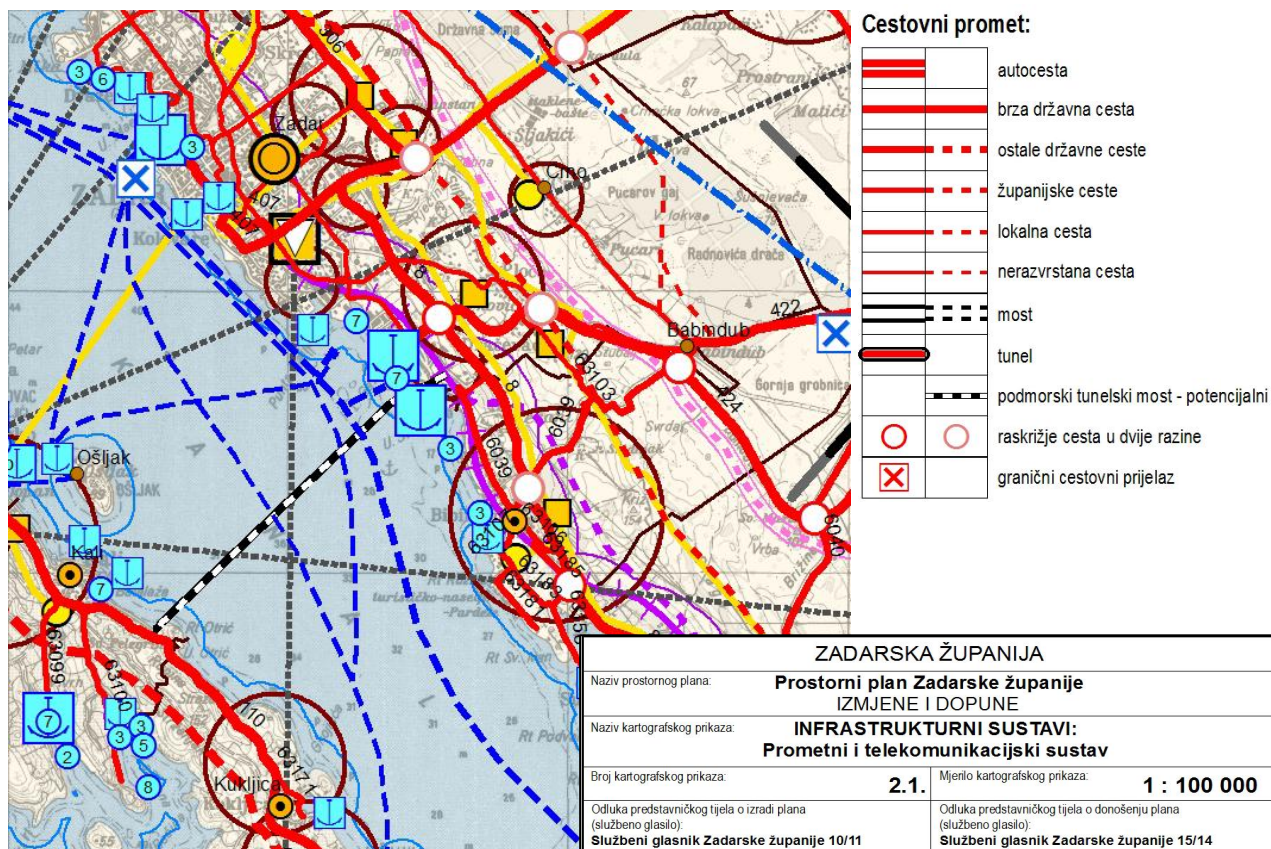
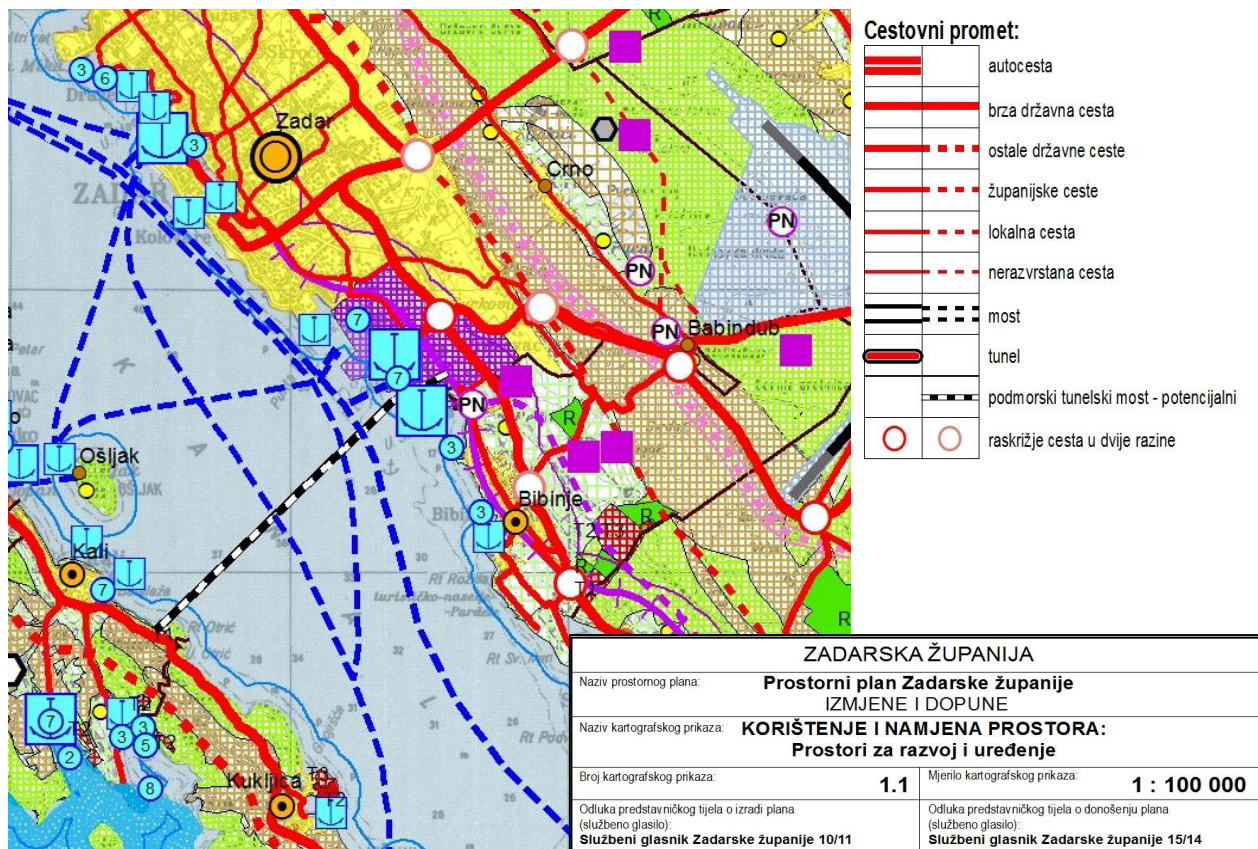
⁶⁰ Službeni glasnik Zadarske županije, broj 2/01, 6/04, 2/05, 17/06, 3/10, 15/14, 14/15

⁶¹ Članak 8. Odredbi za provođenje Prostornog plana Zadarske županije

⁶² Izvor. Komunikacija s izrađivačem Prometnog masterplana.

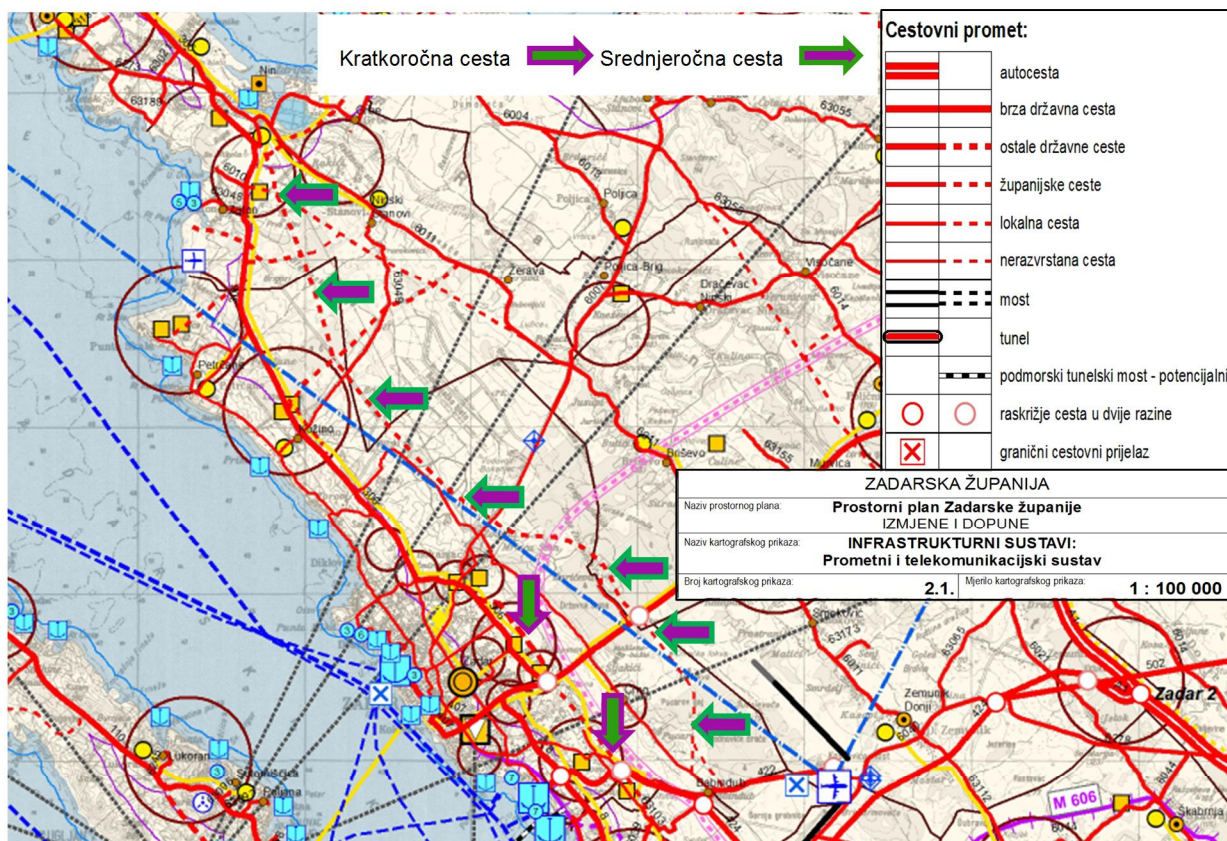
⁶³ Glasnik Grada Zadra, broj 4/04, 3/08, 4/08, 10/08, 16/11, 2/16, 6/16, 13/16, 4/17 - pročišćeni tekst

Slika 7.14-1: Izvaci iz Prostornog plana Zadarske županije – čvrsta veza otok Ugljan - kopno

Slika 7.14-2: Zadarska obilaznica na izvatku iz kart. prikaza 2.1 Županijskog prostornog plana

(3) Državna cesta na Ugljanu sa spojem na most Ždrelac i otok Pašman: Mjera M-I-22. Prometnog masterplana podrazumijeva izradu Studije izvodljivosti za izgradnju obilaznih dionica državnih i ostalih prometno opterećenih cesta oko središta populacijski najvećih i turistički najrazvijenijih naselja u priobalnoj zoni, ali već na razini Prometnog masterplana iskazana potreba izvedbe državne ceste na Ugljanu sa spojem na most Ždrelac i otok Pašman. Taj zahvat / projekt je zahvat Izmještanje državne ceste D110 na Ugljanu⁶⁴. Za zahvat Izmještanje državne ceste D110 na Ugljanu proveden je postupak procjene utjecaja na okoliš i ishođeno je rješenje prema kojem je predmetni zahvat prihvatljiv za okoliš uz primjenu zakonom propisanih i rješenjem utvrđenih mjera zaštite okoliša i programa praćenja stanja okoliša⁶⁵ Premetni zahvat prolazi područjem općina Preko, Kali i Kukljica. Za potrebe postupka procjene utjecaja na okoliš ishođeno je mišljenje nadležnog tijela⁶⁶ prema kojem je predmetni zahvat u skladu s Prostornom planom Zadarske županije i prostornim planovima uređenja općina Preko, Kali i Kukljica.⁶⁷

⁶⁴ Izvor. Komunikacija s izrađivačem Prometnog masterplana.

⁶⁵ Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Klasa: UP/I 351-03/15-02/149, Urbroj: 517-06-2-1-2-16-15, 21.12.2016. Postupku procjene utjecaja na okoliš prethodio je postupak prethodne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu u kojem je Ministarstvo zaštite okoliša i prirode izdalo Rješenje prema kojem je planirani zahvat Izmještanje državne ceste D110 na Ugljanu prihvatljiv za ekološku mrežu, Klasa: UP/I 617-07/15-60/68, Urbroj: 517-07-1-1-2-15-4, 23.07.2015.

⁶⁶ Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja, Klasa: 350-01/16-02/168, Urbroj: 531-06-1-1-1-16-3, 20.05.2016.

⁶⁷ Na snazi su bili Prostorni plan Zadarske županije (Službeni glasnik Zadarske županije, broj 2/01, 6/04, 2/05, 17/06, 3/10, 15/14, 14/15), Prostorni plan uređenja općine Preko (Službeni glasnik Općine Preko 4/05, 4/07, 6/10, 2/12, 7/12), Prostorni plan uređenja Općine Kali (Službeni glasnik Općine Kali 1/03, 4/06, 4/10, 4712, 10/14) i Prostorni plan uređenja općine

MATERIJALNA IMOVINA: Uređenje, izgradnja i/ili proširenje prometne infrastrukture može zahvatiti materijalnu imovinu - stambene objekte i/ili njihove okućnice, oranice, vrtove, voćnjake i slično. Imovinskopravni odnosi rješavaju se u sklopu ishoda dozvola za realizaciju pojedinih zahvata / projekata, što u pojedinim slučajevima može utjecati na dinamiku njihove realizacije.

UTJECAJ NA PROMETNE TOKOVE: Ciljevi i mjere Prometnog masterplana usmjereni su na stvaranje održivog prometnog sustava. Poseban naglasak Prometnog masterplana je na urbanoj mobilnosti. Primjenom mjera Prometnog masterplana procjenjuje se da bi se do 2030. godine povećao udio pješaka za 10%, udio korisnika javnog prijevoza za 15% u odnosu na cestovni promet. Time, ali i izvedbom određenih zahvata / projekata očekuje se povećanje protočnosti cestovnog prometa posebice u naseljima i urbanim središtima.

Mjera M-I-19. Prometnog masterplana predlaže izgradnju čvrste veze između otoka Ugljana i kopna. Čvrsta veza može biti most ili podmorski tunel. Kako Prometni masterplan ne ide u detalje izvedbe čvrste veze ona se u ovoj Strateškoj studiji razmatra kao most i kao podmorski tunel - izveden na način da je tunnelska cijev polegnuta na morsko dno ili izvedena dijelom ili u cijelosti na osloncima.

Čvrsta veza otok Ugljan - kopno planira se na kopnu u području Gaženice. Gaženica - putnička i teretna luka je luka osobitog (međunarodnog) gospodarskog interesa i najprometnija je i najznačajnija luka zadarskog područja.

Izvedba čvrste veze u obliku mosta ili podmorskog tunela - polegnut na morsko dno ili izveden na osloncima mora biti osmišljena na način da ne priječi pomorski promet i da ne predstavlja prijetnju za sigurnost pomorskog prometa - odnos visine mosta i visine brodova u pomorskom prometu, odnos visine podmorskog tunela i oslonaca i dubine mora na pristupu luci te gaza brodova, navigacijske rute i manevarski prostor brodova koji pristaju u luci. Potrebno je uvažiti i moguće posljedice klimatskih promjena - promjene razine mora, vremenski ekstremi i drugo.

Prostorom Zadarske županije prolaze željezničke pruge M604 Oštarije -Gospić - Knin - Split, M606 Knin - Zadar i R103 (Martin Brod) - Razdjelna točka km 119+444 - Državna granica - Ličko Dugo Polje - Knin. M604 i M606 su jednokolosječne i neelektrificirane. R103 izvan je prometa. Od 2014. godine željeznički promet na M606 Zadar - Knin zamijenjen je autobusnim prometom, a teretni promet se odvija prema potrebi. Podaci iz TAB.1.2-13 u poglavlju 1.2. OSNOVNI PODACI O ZADARSKOJ ŽUPANIJI pokazuju da je prije 2014. godine željeznički promet doživio značaj pad prometa putnika i tereta. Mjera M-I-18 Prometnog masterplana predlaže žurno pokretanje svih radnji unutar izrade studijske dokumentacije koja bi dala osnovne odgovore o budućnosti i potencijalu pruge M606.

Na prostoru Zadarske županije nalazi se Zračna luka Zadar 4E (ICAO) kategorije. Neovisno o Prometnom masterplanu, u planu je rekonstrukcija Zračne luke Zadar, čime se planira unaprijediti sigurnost i usluga u cilju povećanja broja putnika i operacija. Radovi uključuju: (1)

Kukljica (Službeni glasnik općine Kukljica 3/08, 7/10, 5/12). Ti su dokumenti uređenja i danas na snazi. Od svibnja 2016. godine jedino je izrađen pročišćen tekst Prostornog plana uređenja općine Kukljica koji je objavljen Službenom glasniku općine Kukljica 2/18.

rekonstrukciju USS 14-32, staze za vožnju "H" i spojnice "A"- "F", (2) rekonstrukciju glavne stajanke, (3) rekonstrukciju rasvjete postojeće stajanke, (4) izgradnju skladišta za potrebe bescarinske trgovine, (5) dogradnju zračne strane putničke zgrade "Jug", (6) rekonstrukciju uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, (7) postavljanje fotonaponske elektrane, (8) izgradnju trafostanice i (9) rekonstrukciju parkirališta rent-a-car i taxi vozila. Proveden je postupak procjene utjecaja zahvata na okoliš i ishodu je Rješenje da je namjeravani zahvat - rekonstrukcija Zračne luke Zadar prihvatljiv za okoliš, uz primjenu zakonom propisanih i ovim rješenjem utvrđenih mjera zaštite okoliša i uz provedbu programa praćenja stanja okoliša. Radovi navedeni pod (3) i (4) su izvedeni.⁶⁸ Mjera M-I-26 Prometnom masterplana predlaže Izrada studijske dokumentacije za daljnji razvoj zračnog prometa, isključivo u smislu intermodalnog prijevoza.

7.15. Utjecaj na stanovništvo i zdravlje ljudi te kvalitetu života

Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija predlaže ciljeve i mjere za održiv razvoj prometnog sustava funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija, odnosno Zadarske županije. Poboljšanje prometnog sustava, koji znači bolju protočnost prometa, učinkovitiji javni prijevoz, povećani javni prijevoz u odnosu na promet osobnih vozila u cjelini znači povećanu kvalitetu života i mogućnost za uravnoteženi razvoj različitih dijelova Županije. Povećana protočnost cestovnog prometa u cjelini smanjuje nepovoljan utjecaj na kvalitetu zraka i razine buke koji se javlja zbog loše protočnosti prometa u naseljima i turističkim središtima, posebice tijekom turističke sezone.

S druge strane realizacije pojedinih zahvata / projekata odnosno izgradnja nove prometne infrastrukture može imati utjecaja na kvalitetu života⁶⁹ u njihovom okolnom prostoru. On se može očitovati kroz uspostavu prometa na prostorima gdje ga danas nema, a kojeg prati uznemiravanje bukom, emisija onečišćujućih tvari i/ili ograničavanje pristupa pojedinim dijelovima prostora koji se danas koriste kao vrtovi, njive, maslenici. Moguća je pojava vibracija.

Različite onečišćujuće tvari u zraku različito utječu na ljudsko zdravlje. Utjecaj kvalitete zraka na zdravlje određen je na osnovi znanstvenih spoznaja te su u propisima s područja zaštite zraka⁷⁰ određene granične i ciljne vrijednosti razina pojedinih onečišćujućih tvari u zraku temeljem kojih se određuje kvaliteta zraka na nekom području.

Granična vrijednost određena je kao razina onečišćenosti koju treba postići u zadanom razdoblju, ispod koje, na temelju znanstvenih spoznaja, ne postoji ili je najmanji mogući rizik od štetnih učinaka na ljudsko zdravlje i/ili okoliš u cjelini i jednom kada je postignuta ne smije se prekoračiti. Ciljna vrijednost određena je kao razina onečišćenosti određena s ciljem izbjegavanja, sprečavanja ili umanjivanja štetnih učinaka na ljudsko zdravlje i/ili okoliš u cjelini koju treba, ako je to moguće, dostići u zadanom razdoblju.⁷¹

⁶⁸ Izvor: Podaci Zračne luke Zadar d.o.o.

⁶⁹ Kvaliteta života zasniva se na različitom setu indikatora koji se mogu razlikovati od zemlje do zemlje, ovisno od šireg socio-ekonomskog konteksta. Oni mogu obuhvaćati i indikatore povezane sa zaštitom okoliša. **S obzirom da je ovo strateška procjena utjecaja na okoliš, komentirani su samo indikatori povezani s elementima okoliša u glavnim utjecajima prometnog sektora.**

⁷⁰ Zakon o zaštiti zraka (NN 130/11, 47/14, 61/17) i Uredba o razinama onečišćujućih tvari u zraku (NN 117/12 i 84/17)

⁷¹ Zakon o zaštiti zraka (NN 130/11, 47/14, 61/17), čl.8.st.1.tč.4 i čl.8.st.1.tč.8.

Temeljem graničnih i ciljnih vrijednosti onečišćenja zraka određuje se kategorije kvalitete zraka. U području prve kategorije kvalitete zraka novi zahvat u okolišu ne smije ugroziti postojeću kategoriju kvalitete zraka. U području druge kategorije kvalitete zraka može se izdati lokacijska, građevinska i uporabna dozvola za novi izvor onečišćivanja zraka ili za rekonstrukciju postojećeg ako: (1) se tom gradnjom osigurava zamjena postojećega, nezadovoljavajućega nepokretnog izvora novim, kojim se smanjuje onečišćenost zraka, (2) se u postupku procjene utjecaja na okoliš utvrdi da se navedenim zahvatom neće narušavati kvaliteta zraka, odnosno ako su propisane mjere sprječavanja onečišćenosti zrak.⁷²

Onečišćujuće tvari u pitkoj vodi također mogu imati utjecaja na zdravlje. Upravo radi zaštite izvorišta u sustavu javne vodoopskrbe propisi s područja zaštite voda⁷³ određuju uvjete njihove zaštite, ovisno o vrsti vodonosnika i zoni zaštite. Tako je primjerice za vodonosnike s pukotinskom i pukotinsko - kavernožnom poroznosti (koji prevladavaju u krškom području) propisano da je u zonama II, III i IV. zoni zabranjeno, između ostaloga, građenje prometnica, parkirališta i aerodroma bez građevina odvodnje, uređaja za prikupljanje ulja i masti i odgovarajućeg sustava pročišćavanja oborinskih onečišćenih voda. U III. i IV. zoni zaštite dopušta se ispuštanje pročišćenih oborinskih onečišćenih voda, dok je u II. zoni zaštite zabranjeno bilo kakvo ispuštanje pročišćenih i nepročišćenih voda s prometnice. U I. zoni sanitarne zaštite izvorišta sa zahvaćanjem voda iz vodonosnika s pukotinskom i pukotinsko - kavernožnom poroznosti zabranjuju se sve aktivnosti osim onih koje su vezane uz zahvaćanje, kondicioniranje i transport vode u vodoopskrbni sustav. Provedba propisanih uvjeta kontrolira se tijekom izrade projektne dokumentacije, odnosno ishoda dozvola za realizaciju pojedinih zahvata / projekata.

Buka je pritisak na okoliš koji može imati neposredan utjecaj na ljudsko zdravlje. Buka štetna po zdravlje ljudi jest svaki zvuk koji prekoračuje propisane najviše dopuštene razine s obzirom na vrstu izvora buke, mjesto i vrijeme nastanka. Propisi s područja zaštite buke⁷⁴ određuju mjere u cilju izbjegavanja, sprječavanja ili smanjivanja štetnih učinaka na zdravlje ljudi koje uzrokuje buka u okolišu, uključujući i smetanje bukom. To se osigurava u izradi studijske i/ili projektne dokumentacije pojedinog zahvata / projekta, u kojoj se po potrebi određuju mjere zaštite od buke. One mogu uključiti: smanjenje buke na izvoru, smanjenje rasprostiranja buke i zaštitu od buke na mjestu imisije.

Vibracije uzrokovane prometom su niskofrekvencijski poremećaji koji potom šire kroz tlo u ovisnosti o mnogim parametrima kao što su npr. vrsta tla, razina podzemne vode i drugo. Frekvencije ovise o tipu i brzini kretanja vozila. Značajnije vibracije uzrokuju teška vozila. Osim na imovinu, vibracije mogu nepovoljno djelovati i na zdravlje ljudi. Postoji više načina kojima se može smanjiti utjecaja na vibracije – vidjeti poglavlje 7.12. BUKA I VIBRACIJE. One se odabiru ovisno od slučaja do slučaja. Stoga se predlaže u sklopu Prometnog ureda za upravljanje prometom, koji je predložen mjerom M-U-1 Prometnog masterplana, predvidjeti radno mjesto za pitanja zaštite okoliša, kojem bi stanovnici Zadarske županije mogli dostavljati informacije /

⁷² Zakon o zaštiti zraka (NN 130/11, 47/14, 61/17), čl.42

⁷³ Pravilnik o uvjetima o utvrđivanju zona sanitarne zaštite izvorište (NN 66/11, 47/13)

⁷⁴ Zakon o zaštiti od buke (30/09, 55/13, 153/13, 41/16) i Pravilnik o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj ljudi rade i borave (NN 145/04, 46/08 - Pravilnik o zaštiti radnika od izloženosti buci na radu)

pritužbe u vezi buke i vibracija prometa, a koji bi ih dalje prosljeđivao upraviteljima infrastrukture. Ured bi potom i pratio provedbu eventualno potrebnih korektivnih mjera.

Jedan od ciljeva Prometnog masterplana je unapređenje stupnja sigurnosti i zaštite prometa. Za postizanje tog cilja predviđene su mjere čijom se provedbom planira rješavanje problema crnih točaka i smanjenja broja prometnih nesreća, što doprinosi kvaliteti života.

7.16. Socio - ekonomski utjecaj

Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija (u nastavku: Prometni masterplan) određuju ciljeve i mjere za dugoročan, učinkovit i održiv razvoj prometnog sustava funkcionalne regiji Sjeverna Dalmacija, odnosno Zadarske županije u skladu s europskim i nacionalnim strategijama i planovima te zahtjevima i potrebama gospodarstva i stanovništva.

Kako je opisano u poglavlju 1.2. OSNOVNI PODACI O ZADARSKOJ ŽUPANIJI danas su najznačajnije gospodarske djelatnosti u Županiji: trgovina, prerađivačka industrija, djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane, prijevoz i skladištenje, poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo te građevinarstvo. Učinkovit i održiv prometni sustav, kvalitetnije prometne veze, kraće vrijeme putovanja, intermodalni sustavi ... mogu doprinijeti uravnoteženom razvoju različitih dijelova Županije i mogu pozitivno utjecati na intenziviranje poslovanja gospodarskih subjekata, te unaprjeđenje i jačanje turističke aktivnosti, što je od posebnog značaja za razvoj Županije. Pri tome je bitno napomenuti da u razvoju gospodarstva / pojedinih gospodarskih djelatnost promet nije jedini čimbenik njihova razvoja.

U pogledu turizma bitno je istaknuti da provedba Prometnog masterplana za rezultat ima povećanu protočnost cestovnog prometa i smanjenje prometa osobnih vozila. To u cjelini smanjuje nepovoljan utjecaj na kvalitetu zraka i razine buke koje se javljaju zbog loše protočnosti u naseljima i turističkim središtima, posebice tijekom turističke sezone.

Iako je ocijenjeno da provedba mjera Prometnog masterplana ima u cjelini pozitivan učinak na gospodarstvo, u pojedinim sektorima – poljoprivreda i šumarstvo moguće su kolizije razvoja prometne infrastrukture i resursa tih sektora. Za šume je isto već obrađeno u poglavlju 7.9. UTJECAJ NA ŠUME. Sagledavajući sektor poljoprivrede s aspekta provedbe mjera Prometnog masterplana uz opći pozitivni učinak, načelno su moguće kolizije i to u razvoju prometne infrastrukture i najvrjednijih poljoprivrednih površina. Stoga se predlaže racionalno osmišljavanje razvoja prometne infrastrukture na način da se u najvećoj mogućoj mjeri zaštite najvrjednija (P1) poljoprivredna tla na prostoru Zadarske županije.

Učinkovit i održiv prometni sustav, posebice povećani i učinkovitiji javni prijevoz doprinose boljoj povezanosti pojedinih dijelova Županije i uravnoteženom demografskom razvoju različitih dijelova Županije, a koji je danas koncentriran na Zadarsku urbanu cjelinu.

7.17. Prekogranični utjecaji

Na razini strateške procjene utjecaja na okoliš, odnosno podataka iz Prometnog masterplana ne očekuju se prekogranični utjecaji.

8. MJERE ZAŠTITE OKOLIŠA

Kroz razmatranja u poglavlju 7. VJEROJATNO ZNAČAJNI UTJECAJI PROVEDBE PROMETNOG MASTERPLANA FUNCIONALNE REGIJE SJEVERNA DALMACIJA NA OKOLIŠ vidljivo je da postoji niz propisa koji određuju zaštitu pojedinih sastavnica okoliša i koji se primjenjuju na prometnu infrastrukturu, odnosno zahvate / projekte koji će proizaći kroz provedbu mjera Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija.

Tako primjerice:

(1) Zakon o zaštiti zraka (NN 130/11, 47/14, 61/17) određuje da u području prve kategorije kvalitete zraka novi zahvat u okolišu ne smije ugroziti postojeću kategoriju kvalitete zraka. U području druge kategorije kvalitete zraka može se izdati lokacijska, građevinska i uporabna dozvola za novi izvor onečišćivanja zraka ili za rekonstrukciju postojećeg ako: (1) se tom gradnjom osigurava zamjena postojećega, nezadovoljavajućega nepokretnog izvora novim, kojim se smanjuje onečišćenost zraka, (2) se u postupku procjene utjecaja na okoliš utvrdi da se navedenim zahvatom neće narušavati kvaliteta zraka, odnosno ako su propisane mjere sprječavanja onečišćenosti zrak.

(2) Pravilnik o uvjetima o utvrđivanju zona sanitarne zaštite izvorište (NN 66/11, 47/13) određuje uvjete zaštite izvorišta, ovisno o vrsti vodonosnika i zoni zaštite. Tako je za vodonosnike s pukotinskom i pukotinsko - kavernožnom poroznosti (koji prevladavaju u krškom području) propisano da je u II, III i IV. zoni zaštite zabranjeno, između ostaloga, građenje prometnica, parkirališta i aerodroma bez građevina odvodnje, uređaja za prikupljanje ulja i masti i odgovarajućeg sustava pročišćavanja oborinskih onečišćenih voda. U III. i IV. zoni zaštite dopušta se ispuštanje pročišćenih oborinskih onečišćenih voda, dok je u II zoni zaštite zabranjeno bilo kakvo ispuštanje pročišćenih i nepročišćenih voda s prometnice. U I. zoni zabranjene su sve aktivnosti osim onih koje su vezane uz zahvaćanje, kondicioniranje i transport vode u vodoopskrbni sustav. Uvjetima iz propisa treba pridodati u uvjete određene Odluka o odvodnji jedinica lokalne samouprave.

(3) Zakon o zaštiti od buke (NN 30/09, 55/13, 153/13, 41/16) i Pravilnik o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj ljudi rade i borave (NN 145/04) određuju mjere u cilju izbjegavanja, sprječavanja ili smanjivanja štetnih učinaka na zdravlje ljudi koje uzrokuje buka u okolišu, uključujući i smetanje bukom. Određene su najviše dopuštene ocjenske razine buke imisije u otvorenom prostoru, ovisno o namjeni prostora. Određeni su i uvjeti za izvedbu zahvata / projekata ovisno o postojećim razinama rezidualne buke. Predmetni propisi određuju uvjete za buku gradilišta.

(4) Zakon o rudarstvu (NN 56/13, 14/14) i Pravilnik o postupanju s viškom iskopa koji predstavlja mineralnu sirovinu kod izvođenja građevinskih radova (NN 79/14) određuju postupanje s viškom materijala od iskopa koji sadrži mineralnu sirovinu.

(5) Pravilno gospodarenje otpadom određeno je Zakonom o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17) i nizom njegovih provedbenih propisa.

(6) Kulturna dobra štite se odredbama propisa i prostorno - planskim mjerama. Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/99, 151/03, 157/03, 100/04, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 98/15, 44/17, 90/18) određuje, između ostaloga, da se radovi prekinu ako se pri izvođenju građevinskih ili bilo kojih drugih radova koji se obavljaju na površini ili ispod

površine tla, na kopnu, u vodi ili moru naiđe na arheološko nalazište ili nalaze. O nalazima se nužno i bez odgađanja obavještava nadležno tijelo – Konzervatorski odjel u Zadru.

Zahvati / projekti posebno istaknuti u Prometnom masterplanu i zahvati / projekti koji će proizaći iz studijske dokumentacije ili analiza koje predlaže Prometni masterplan moraju zadovoljiti uvjete iz propisa te se u Strateškoj studiji uvjeti iz propisa ne navode kao posebne mjere zaštite okoliša. U nastavku su prijedlozi mjera zaštite okoliša proizašli iz razmatranja Prometnog masterplana na razini strateške procjene utjecaja na okoliš.

(1) U sklopu Prometnog ureda za upravljanje prometom predviđenog mjerom M-U-1 Prometnog masterplana predvidjeti radno mjesto za pitanja zaštite okoliša. Omogućiti dostavljanje informacija / pritužbi građana u vezi prometa, odnosno prometne infrastrukture i okoliša, uključivo buku i vibracija prometa. Ured zaprimljene informacije prosljeđuje upraviteljima infrastrukture i potom prati provedbu eventualno potrebnih korektivnih mjera, o čemu na odgovarajući način obavještava javnost.

(2) Prilikom izgradnje, uređenja i/ili proširenja prometne infrastrukture predvidjeti u najvećoj mogućoj mjeri prateću zelenu infrastrukturu.

(3) Prilikom izgradnje, uređenja i/ili proširenja prometne infrastrukture uzeti u obzir osjetljivost na klimatske promjene i njihove moguće posljedice te pojedine zahvate / projekte prilagoditi utvrđenoj osjetljivosti.

(4) Planirati prometnu infrastrukturu na način da je ona u najvećoj mogućoj mjeri prilagođena strukturnim i vizualnim značajkama okolnog krajobraza.

(5) Prometna infrastruktura ne smije narušiti vodni režim u pogledu uređenja vodotoka, sustava obrane od poplava te korištenja vodnih tijela i zaštite vodnih tijela od onečišćenja.

(6) Tijekom provedbe mjera M-I-7, M-I-19, M-I-21 i M-I-22 Prometnog masterplana surađivati s javnim ustanovama koje upravljaju zaštićenim područjima prirode na prostoru Zadarske županije.

(7) Pri planiranju prometne infrastrukture, posebice linijske prometne infrastrukture racionalno koristiti šume i šumsko zemljište. Pridržavati se mjera zaštite šuma od požara.

(8) Pri planiranju linijske prometne infrastrukture surađivati sa stručnom službom za provedbu lovnogospodarske osnove i lovočuvarskom službom lovoovlaštenika.

(9) Tijekom provedbe mjera M-I-7 i M-I-22 Prometnog masterplana surađivati s Konzervatorskim odjelom u Zadru.

(10) Planirati prometnu infrastrukturu na način da se štite najvrjednija poljoprivredna tla Zadarske županije.

Predložene mjere zaštite okoliša navedene pod (2), (3), (4), (5), (8) i (10) ne odnose se na zahvate / projekte u Zadarskoj županiji za koje je prije donošenja Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija proveden postupak procjene utjecaja na okoliš ili postupak ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš.

Na razini podataka iz Prometnog masterplana u postupku strateške procjene utjecaja na okoliš istaknut je mogući utjecaj čvrste veze otok Ugljan - kopno. Ako se čvrsta veza izvede kao most on predstavlja vizualno dominantnu strukturu u lokalnom području. Ako se čvrsta veza izvede kao podmorski tunel ističe se mogući utjecaj na vodna tijela i morski okoliš. Nastavno na pitanja

okoliša ističe se i pitanje interakcije s pomorskim prometom s obzirom da je ishodišna točka čvrste veze u području Gaženice. Gaženica - putnička i teretna luka je luka osobitog (međunarodnog) gospodarskog interesa i najprometnija je i najznačajnija luka zadarskog područja. Stoga se kao mjere zaštite okoliša za daljnji razvoj projekta čvrste veze otok Ugljan – kopno daju sljedeći prijedlozi:

(11) Izvedba čvrste veze u obliku mosta ili podmorskog tunela - polegnut na morsko dno ili izveden na osloncima mora biti osmišljena i izvedena na način da ne priječi pomorski promet i da ne predstavlja prijetnju za sigurnost pomorskog prometa - odnos visine mosta i visine brodova u pomorskom prometu, odnos visine podmorskog tunela i oslonaca i dubine mora na pristupu luci te gaza brodova, navigacijske rute i manevarski prostor brodova koji pristaju u luci. Potrebno je uvažiti i moguće posljedice klimatskih promjena - promjene razine mora, vremenski ekstremi i drugo.

(12) U slučaju izvedbe čvrste veze u obliku podmorskog tunela, u studijsko - projektnoj dokumentaciji detaljno odrediti utjecaj na dinamički svojstva vodnih masa i utjecaj na vodna tijela te predvidjeti rješenja kojima se isti svode na najmanju moguću mjeru uvažavajući pri tome i društveno-gospodarske i ekonomske čimbenike.

(13) U slučaju izvedbe čvrste veze u obliku podmorskog tunela, u studijsko - projektnoj dokumentaciji detaljno obraditi utjecaj na vagilni bentos.

U TAB.8-1 dan je prikaz mjera zaštite okoliša u odnosu na sastavnice okoliša i dijelova prostora na koje se iste odnose. Navedeni su i nositelji provedbe te plan provedbe mjera.

Tablica 8-1: Prijedlog mjera zaštite okoliša na razini strateške procjene utjecaja na okoliš Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija

Mjera zaštite okoliša	Zaštita okoliša / ublažavanje pritiska	Nositelj provedbe	Plan provedbe
U sklopu Prometnog ureda za upravljanje prometom predviđenog mjerom M-U-1 Prometnog masterplana predvidjeti radno mjesto za pitanja zaštite okoliša. Omogućiti dostavljanje informacija / pritužbi građana u vezi prometa, odnosno prometne infrastrukture i okoliša, uključivo buku i vibracija prometa. Ured zaprimljene informacije prosljeđuje upraviteljima infrastrukture i potom prati provedbu eventualno potrebnih korektivnih mjera, o čemu na odgovarajući način obavještava javnost.	opća mjera zaštite okoliša buka i vibracije	Zadarska županija i Grad Zadar	kontinuirano od uspostave Prometnog ureda za upravljanje prometom
Prilikom izgradnje, uređenja i/ili proširenja prometne infrastrukture predvidjeti u najvećoj mogućoj mjeri prateću zelenu infrastrukturu.	ublažavanje klimatskih promjena, krajobraz	Zadarska županija, Grad Zadar, nositelji razvoja i/ili upravitelji prometne infrastrukture	kontinuirano
Prilikom izgradnje, uređenja i/ili proširenja prometne infrastrukture uzeti u obzir osjetljivost na klimatske promjene i njihove moguće posljedice te pojedine zahvate / projekte prilagoditi utvrđenoj osjetljivosti.	prilagodba klimatskim promjenama	Zadarska županija, Grad Zadar i nositelji razvoja /ili upravitelji prometne infrastrukture	kontinuirano

Mjera zaštite okoliša	Zaštita okoliša / ublažavanje pritiska	Nositelj provedbe	Plan provedbe
Planirati prometnu infrastrukturu na način da je ona u najvećoj mogućoj mjeri prilagođena strukturnim i vizualnim značajkama okolnog krajobraza.	krajobraz	Zadarska županija, Grad Zadar i nositelji razvoja prometne infrastrukture	kontinuirano
Prometna infrastruktura ne smije narušiti vodni režim u pogledu uređenja vodotoka, sustava obrane od poplava te korištenja vodnih tijela i zaštite vodnih tijela od onečišćenja.	vodna tijela	Zadarska županija, Grad Zadar i nositelji razvoja i/ili upravitelji prometne infrastrukture	kontinuirano
Tijekom provedbe mjera M-I-7, M-I-19, M-I-21 i M-I-22 Prometnog masterplana surađivati s javnim ustanovama koje upravljaju zaštićenim područjima prirode na prostoru Zadarske županije.	biološka raznolikost	Zadarska županija, Grad Zadar i nositelji izrade predmetnih studijskih analiza i studijske dokumentacije	Tijekom izrade: (1) studijskih analiza za određivanje lokacija intermodalnih terminala na kojima se omogućava prijelaz iz različitih prijevoznih modova (M-I-7), (2) studijsko- projektne dokumentacije za određivanje optimalnog načina povezivanja otoka Zadarskog arhipelaga (M-I-19), (3) studijske dokumentacije kojom će se sagledati postojeće kapacitete luka nautičkog turizma, kapacitete u izgradnji te planirane i prostornim planom predviđene kapacitete te napraviti sveobuhvatnu analizu realnih potreba i mogućnosti nautičkog turizma uz zadržavanje zaštićenosti krajolika kao jednog od glavnih aduta koji privlači nautičara na ovaj dio Jadrana (M-I-21) i (4) Studije izvodljivosti za izgradnju obilaznih dionica državnih i ostalih prometno opterećenih cesta oko središta populacijski najvećih i turistički najrazvijenijih naselja u priobalnoj zoni (M-I-22).
Pri planiranju prometne infrastrukture, posebice linijske prometne infrastrukture racionalno koristiti šume i šumsko zemljište. Pridržavati se mjera zaštite šuma od požara.	šume ublažavanje klimatskih promjena	Zadarska županija, Grad Zadar i nositelji razvoja prometne infrastrukture te nositelj izrade Studije izvodljivosti.	Kontinuirano, s naglaskom na izradu Studije izvodljivosti za izgradnju obilaznih dionica državnih i ostalih prometno opterećenih cesta oko središta populacijski najvećih i turistički najrazvijenijih naselja u priobalnoj zoni (M-I-22).

Mjera zaštite okoliša	Zaštita okoliša / ublažavanje pritiska	Nositelj provedbe	Plan provedbe
Pri planiranju linijske prometne infrastrukture surađivati sa stručnom službom za provedbu lovnogospodarske osnove i lovočuvarskom službom lovoovlaštenika.	divljač	Zadarska županija, Grad Zadar i nositelji razvoja prometne infrastrukture te nositelj izrade Studije izvodljivosti.	Kontinuirano, s naglaskom na izradu Studije izvodljivosti za izgradnju obilaznih dionica državnih i ostalih prometno opterećenih cesta oko središta populacijski najvećih i turistički najrazvijenijih naselja u priobalnoj zoni (M-I-22).
Tijekom provedbe mjera M-I-7 i M-I-22 Prometnog masterplana surađivati s Konzervatorskim odjelom u Zadru	kulturna dobra	Zadarska županija, Grad Zadar i nositelji izrade predmetnih studijskih analiza i studijske dokumentacije	Tijekom izrade: (1) studijskih analiza za određivanje lokacija intermodalnih terminala na kojima se omogućava prijelaz iz različitih prijevoznih modova (M-I-7) i (2) Studije izvodljivosti za izgradnju obilaznih dionica državnih i ostalih prometno opterećenih cesta oko središta populacijski najvećih i turistički najrazvijenijih naselja u priobalnoj zoni (M-I-22).
Planirati prometnu infrastrukturu na način da se štite najvrjednija poljoprivredna tla Zadarske županije	poljoprivredno tlo	Zadarska županija, Grad Zadar i nositelji razvoja prometne infrastrukture	kontinuirano
Izvedba čvrste veze u obliku mosta ili podmorskog tunela - polegnut na morsko dno ili izveden na osloncima mora biti osmišljena i izvedena na način da ne priječi pomorski promet i da ne predstavlja prijetnju za sigurnost pomorskog prometa - odnos visine mosta i visine brodova u pomorskom prometu, odnos visine podmorskog tunela i oslonaca i dubine mora na pristupu luci te gaza brodova, navigacijske rute i manevarski prostor brodova koji pristaju u luci. Potrebno je uvažiti i moguće posljedice klimatskih promjena - promjene razine mora, vremenski ekstremi i drugo.	pomorski promet	Zadarska županija, Grad Zadar i nositelji razvoja projekta čvrste veze	Tijekom izrade studijsko – projektne dokumentacije čvrste veze otok Ugljan – kopno.
U slučaju izvedbe čvrste veze u obliku podmorskog tunela, u studijsko - projektnoj dokumentaciji detaljno odrediti utjecaj na dinamički svojstva vodnih masa i utjecaj na vodna tijela te predvidjeti rješenja kojim se isti svode na najmanju moguću mjeru uvažavajući i pri tome društveno-gospodarske i ekonomske čimbenike.	vodna tijela	Zadarska županija, Grad Zadar i nositelji razvoja projekta čvrste veze	Tijekom izrade studijsko – projektne dokumentacije čvrste veze otok Ugljan – kopno.
U slučaju izvedbe čvrste veze u obliku podmorskog tunela, u studijsko - projektnoj dokumentaciji detaljno obraditi utjecaj na vagilni bentos.	biološka raznolikost	Zadarska županija, Grad Zadar i nositelji razvoja projekta čvrste veze	Tijekom izrade studijsko - projektne dokumentacije čvrste veze otok Ugljan - kopno.

Mjere zaštite okoliša dane na razini strateške procjene utjecaja na okoliš Prometnog masterplana prvi su korak u određivanju uvjeta zaštite okoliša. Za pojedine zahvate / projekte koji će proizaći provedbom mjera Prometnog masterplana konačni uvjeti zaštite okoliša određivat će se kroz izradu studijske i/ili projektne dokumentacije i njeno usvajanja u posebnim postupcima, sukladno karakteristikama pojedinog zahvata / projekta.

9. PROGRAM PRAĆENJA STANJA OKOLIŠA

Na osnovi obrada iz poglavlja 7. VJEROJATNO ZNAČAJNI UTJECAJI PROVEDBE PROMETNOG MASTERPLANA FUNCIONALNE REGIJE SJEVERNA DALMACIJA NA OKOLIŠ, na razini strateške procjene utjecaja na okoliš ne predlaže se poseban program praćenja stanja okoliša za Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija.

Napominje se da se na prostoru Zadarske županije provode programi praćenja stanja okoliša uspostavljeni kroz različite nacionalne programe praćenja stanja pojedinih sastavnica okoliša i čiji su rezultati / podaci navedeni u različitim dijelovima poglavlja 3. POSTOJEĆE STANJE OKOLIŠA I MOGUĆI RAZVOJ OKOLIŠA BEZ PROVEDBE PROMETNOG MASTERPLANA FUNCIONALNE REGIJE SJEVERNA DALMACIJA.

Programi praćenja okoliša pojedinih zahvata / projekata prometne infrastrukture koja se proizaći provedbom mjera Prometnog masterplana odredit će se u potrebnom opsegu u sklopu izrade i usvajanja studijske i/ili projektne dokumentacije za realizaciju pojedinih zahvata / projekata.

10. ALTERNATIVNA RJEŠENJA

10.1. Scenariji prometnog razvoja

U Prometnom masterplanu funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija obrađena su četiri scenarija prometnog razvoja: (1) "Ne činiti ništa" do 2022., 2030. i 2040. godine, (2) "Učiniti nešto" do 2022. godine, (3) "Učiniti minimalno" do 2030. godine i (4) "Učiniti sve" do 2040. godine.

Rezultati scenarija "Ne činiti ništa" do 2022., 2030. i 2040. godine pokazuju da se bez provedbe mjera Prometnog masterplana nastavljaju negativni trendovi koji danas opisuju prometni sustav Zadarske županije i u kojem se nastavlja porast udjela osobnih vozila u modalnoj raspodjeli. Porast u javnom prijevozu je mali zbog malih ulaganja i slabe atraktivnosti javnog prijevoza. Kao primjer izdvojena je točka na državnoj cesti D8 u području Zadra, na kojoj su u TAB.10-1 prikazane projekcije prometa u ovom scenariju za 2022., 2030. i 2040. godinu.

Tablica 10-1: Procjene prometa u vršnom satu - scenarij "Ne činiti ništa" do 2022., 2030. i 2040.

Državna cesta D8 u područja Zadra	2017.	2022.	2030.	2040.
Volumen osobnih vozila (voz/h)	2.534	2.735	3.592	4.537
Volumen teretnih vozila (voz/h)	247	281	434	638

Scenarij "Učiniti nešto" do 2022. godine pretpostavlja provedene kratkoročne mjere i djelomično provedene pojedine srednjoročne mjere predložene Prometnim masterplanom - usp. TAB.2.1-2 u poglavlju PROMETNI MASTERPLAN FUNKCIONALNE REGIJE SJEVERNA DALMACIJA.

Provedene kratkoročne mjere su M-I-15. Postavljanje naprava za smirivanje prometa, M-I-16. Uređenje parkirališta u skladu sa zakonskom regulativom i propisima, M-I-17. Implementacija zona smirenog prometa te shared space zona u gradskim i turističkim središtima prostornog obuhvata i M-I-23. Uređenje autobusnih stanica prema minimalnim tehničkim uvjetima.

Djelomično provedene srednjoročne mjere su: M-I-1. Pобољшanje pješačke infrastrukture (30%), M-I-2. Proširenje mreže pješačkih staza (30%) , M-I-3. Razdvajanje pješačkih zona od ostalih vrsta prometa (30%), M-I-5. Izgradnja biciklističke infrastukture (30%), M-I-9. Uređenje svih stajališta javnog prijevoza u skladu s pravilnikom (40%), M-I-20. Nastavak modernizacije sustava luka međunarodnog, nacionalnog i županijskog značaja (30%), M-O-5. Daljnji razvoj sustava javnih bicikala (30%), M-O-6. Uvođenje novih kanala za prodaju karata (20%), M-O-7. Uvođenje ekološki prihvatljivih vozila (10%), M-O-9. Edukacija za građane o učinkovitom i sigurnom načinu korištenja javnog gradskog prijevoza (30%), M-O-10. Edukacija zaposlenika javnih prijevoznika o ekonomičnoj i sigurnoj vožnji te o komunikaciji s putnicima (30%), M-O-11. Organiziranje promotivnih kampanja o prednostima javnog prijevoza (30%), M-O-14. Izrada Studije integriranog javnog prijevoza i putnika (40%), M-U-4. Uvođenje video nadzora u vozila javnog prijevoza, na prometnice i stajališta javnog prijevoza (20%), M-U-5. Nabava i/ili prilagodba vozila javnog prijevoza osoba s posebnim potrebama (20%)

Rezultati scenarija "Učiniti nešto" do 2022. godine pokazuju između ostaloga da dolazi do povećanja korištenja javnog prijevoza te korištenja održivih modova prijevoza (pješačenje, bicikliranje), što za rezultat ima smanjenje korištenja osobnih automobila i smanjenje zagušenja

u određenim dijelovima funkcionalne regije. Kako se vidi iz podataka u TAB.10-2, na primjeru izdvojena točke na državnoj cesti D8 u području Zadra projekcije scenarija "Učiniti nešto" do 2022. godine pokazuju smanjen volumen prometa u odnosu na projekcije iz scenarija "Ne činiti ništa" za 2022. godinu, ali i smanjenje u odnosu na 2017. godinu.

Tablica 10-2: Rezultati scenarija "Učiniti nešto" do 2022., iskazani kao promet u vršnom satu

Državna cesta D8 u područja Zadra	2017.	"Ne činiti ništa" - 2022.	"Učiniti nešto" - 2022.
Volumen osobnih vozila (voz/h)	2.534	2.735	2.529
Volumen teretnih vozila (voz/h)	247	281	240

Scenarij "Učiniti minimalno" do 2030. godine pretpostavlja u potpunosti provedene kratkoročne i srednjoročne mjere iz Prometnog masterplana - usp. TAB.2.1-2 u poglavlju PROMETNI MASTERPLAN FUNKCIONALNE REGIJE SJEVERNA DALMACIJA i djelomičnu provedbu dugoročnih mjera: M-I-7. Izgradnja intermodalnih terminala, mjesta integracije i stajališta u sustavu javnog prijevoza (20%), M-I-18. Utvrđivanje mogućnosti rehabilitaciju željezničke infrastrukture (30%), M-I-19. Razvoj optimalnih načina povezivanja kopna i otoka Zadarskog arhipelaga (30%) i M-I-22. Izrada Studije izvodljivosti za izgradnju obilaznih dionica državnih i ostalih prometno opterećenih cesta oko središta populacijski najvećih i turistički najrazvijenijih naselja u priobalnoj zoni (20%). Rezultat je, između ostaloga, bolja povezanost, povećanje mobilnosti i sigurnosti, povećanje broja korisnika javnog prijevoza, smanjenje zagušenja i drugo. Kako se vidi iz TAB.10-3, na primjeru izdvojene točke na državnoj cesti D8 u području Grada Zadra, rezultat je smanjen volumen osobnih vozila u odnosu na scenarij "Ne činiti ništa" za 2030.

Tablica 10-3: Rezultati scenarija "Učiniti minimalno" do 2030., iskazani kao promet u vršnom satu

Državna cesta D8 u područja Zadra	2017.	"Ne činiti ništa" - 2030.	"Učiniti nešto" - 2030.
Volumen osobnih vozila (voz/h)	2.534	3.592	3.259
Volumen teretnih vozila (voz/h)	247	434	395

Scenarij "Učiniti sve" do 2040. godine pretpostavlja provedbu svih mjera iz Prometnog masterplana - usp. TAB.2.1-2 u poglavlju PROMETNI MASTERPLAN FUNKCIONALNE REGIJE SJEVERNA DALMACIJA. Rezultat je, između ostaloga, bolja povezanost, povećanje mobilnosti i sigurnosti, povećanje broja korisnika javnog prijevoza, smanjenje zagušenja. Transitni promet izmiče se iz centra Zadra. Posljedica je, kako se vidi iz TAB.10-4, na primjeru izdvojene točke na državnoj cesti D8 u području Zadra, smanjen volumen cestovnog prometa u scenariju "Učiniti sve" do 2040. godine u odnosu na scenarij "Ne činiti ništa" za 2040. i u odnosu na 2017. godinu.

Tablica 10-4: Rezultati scenarija "Učiniti sve" do 2040., iskazani kao promet u vršnom satu

Državna cesta D8 u područja Zadra	2017.	"Ne činiti ništa" - 2040.	"Učiniti sve" - 2040.
Volumen osobnih vozila (voz/h)	2.534	4587	2284
Volumen teretnih vozila (voz/h)	247	638	210

Realizacijom čvrste veze otok Ugljan - kopno pojavljuje se novi pravac za cestovna vozila, međutim realizacija državne ceste na Ugljanu omogućava raspodjelu tog prometa na dvije prometnice - postojeću i novu, čime se postiže protočnost prometa. Posljedica je manja potrošnja goriva u vozilima i manja emisija onečišćujućih tvari.

Iz svega prethodno navedenog vidi se da primjena svih mjera Prometnog masterplana ima u najveću korist za poboljšanje prometnih učinaka. Uz promjene u izboru prioriternih modova prijevoza pojedinih korisnika, treba istaknuti izmicanje cestovnog prometa iz urbanih središta. Time se postiže bolja protočnost prometa, koja za posljedicu ima korist za okoliš u cjelini.

10.2. Čvrsta veza otok Ugljan - kopno

Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija u mjeri M-I19 predlaže izgradnju čvrste veze otok Ugljan - kopno. Mjera M-I19 opisana je na sljedeći način: "Otok Ugljan je zbog brojnih trajektnih veza i dnevne migracije radnog stanovništva i učenika (najprometnija putnička linija na Jadranu), u načelu prigradska zona grada Zadra. Kako bi Ugljan postao dio Zadra, potrebno je izgraditi čvrstu vezu između Ugljana i kopna. Čvrsta veza moguća je izgradnjom mosta ili podmorskog tunela. To će se odrediti izradom daljnje studijsko-projektne dokumentacije na osnovi niza tehničkih, ekonomskih i drugih parametara. Izgradnjom ovakve veze otvorile bi se mogućnosti razvoja (demografskog, gospodarskog, turističkog,...) i svih ostalih udaljenijih otoka Zadarskog arhipelaga, Optimalni način povezivanja otoka Zadarskog arhipelaga odredit će se pri izradi daljnje studijsko – projektne dokumentacije, za što se preporuča žurna izrada."

Čvrsta veza otok Ugljan - kopno može dakle biti izvedena kao most ili kao podmorski tunel.

Općenito, podmorski tunel može biti izveden na način da se cijev tunela polegne na morsko dno ili da se izvede na osloncima. Podmorski tunel može biti izveden i ispod morskog dna, na razini nosivog tla. Međutim, s obzirom na karakteristike prostora između kopna (Gaženica) i otoka Ugljana (rt Otrić) - relativno kratka dionica (oko 5000 m), na kojoj dubine mora dosežu i više od 30 m i načina izvedbe takvih objekata koji moraju mali uzdužni nagib - varijanta ukopanog podmorskog tunela se može praktički isključiti. S toga su u nastavku navedene glavne emisije i pritisci izvedbe čvrste veze kao mosta i kao podmorskog tunela - tunelska cijev polegnuta na morsko dno ili izvedena na osloncima (oslonci na bušenim pilotima). To ne isključuje mogućnost da se podmorski tunel izvede i na način da je tunelska cijev dijelom na osloncima, a dijelom na morskom dnu.

Izvedbu čvrste veze otok Ugljan - kopno kao mosta prate sljedeće emisije i pritisci na okoliš:

- Onečišćujuće tvari koje nastaju izgaranjem goriva u motorima cestovnih vozila.
- Oborinske vode, ali iste se mogu prikupljati i obrađivati prije ispuštanja.
- Vizualno dominantna struktura u prostoru.
- Zauzimanje tla na kopnu i ovisno o izvedbi mosta moguće je zauzimanje dijela podmorja radi temeljenja konstrukcije mosta.
- Uklanjanje vegetacije na rtu Otrić na poziciji upornjaka i pristupnih cesta.
- Buka od prometa preko mosta.
- Nastanak materijala od iskopa i otpada tijekom radova izgradnje.
- Čvrsta veza otok Ugljan - kopno planira se na kopnu u području Gaženice. Gaženica – putnička i teretna luka je luka osobitog (međunarodnog) gospodarskog interesa i najprometnija je i najznačajnija luka zadarskog područja. Stoga je potrebno most planirati na način da on ne priječi pomorski promet i da ne predstavlja prijetnju za sigurnost pomorskog prometa, uvažavajući pri tome i moguće posljedice klimatskih promjena.

Izvedbu čvrste veze kao podmorskog tunela prate sljedeće emisije i pritisci na okoliš:

- Onečišćujuće tvari koje nastaju izgaranjem goriva u motorima cestovnih vozila. Onečišćujuće tvar izlaze u okoliš na ulazno / izlaznim portalima tunela.
- Podmorski tunel predstavlja hidromorfološko opterećenje vodnog tijela. Procjena visine tunela iznosi oko 8 metara¹. Dubina mora u Zadarskom kanalu u najdubljem dijelu kreće se između 30 i 36 metara. Međutim uz obalu i obalno područje more je pliće te tunel zauzima veći dio vodenog stupca, što može imati utjecaja na dinamička svojstva.
- Utjecaj na standarde kakvoće vode moguć je i tijekom radova izgradnje podmorskog tunela s obzirom da dolazi do замуćenja vodenog stupca, ali u ovisnosti o izvedbi konstrukcije te vrsti i intenzitetu podmorskih radova.
- Ako se podmorski tunel izvede na način da je tunelska cijev polegnuta na morsko dno zauzima se dio prostora morskog dna, što predstavlja prepreku kretanju vagilnog bentosa. Izvedbom na osloncima ili na način da tunelska cijev nije u cijelosti polegnuta na morsko dno omogućava se kretanje vagilnog bentosa.
- Zauzimanje prostora radi izgradnje ulazno – izlaznog portala
- Uklanjanje vegetacije na rtu Otrić na prostoru ulazno – izlaznog portala i pristupnih cesti.
- Moguća pojava podvodne buke zbog prometa u tunelu.
- Nastanak materijala od iskopa na kopnu i otpada te podmorskog iskopa tijekom radova izgradnje.
- Čvrsta veze otok Ugljan – kopno planira se na kopnu u području Gaženice. Gaženica – putnička i teretna luka je luka osobitog (međunarodnog) gospodarskog interesa i najprometnija je i najznačajnija luka zadarskog područja. Stoga je potrebno podmorski tunel planirati na način da on ne predstavlja prepreku pomorskom prometu i prijetnju za sigurnost pomorskog prometa, uvažavajući pri tome i moguće posljedice klimatskih promjena.

Iz prethodnih razmatranja vidi se da alternativna rješenja izvedbe čvrste veze otok Ugljan - kopno prate dijelom iste vrste pritisaka i emisija u okoliš, a dijelom različiti pritisci i emisije. Glavna razlika se svodi na utjecaj na krajobraz ako se čvrsta veza izvede kao most, odnosno utjecaj na vodna tijela i morski okoliš ako se čvrsta veza izvede kao podmorski tunel.

Zaštita okoliša nije jedini čimbenik u odlučivanju o varijanti izvedbe čvrste veze otok Ugljan – kopno. Tu su još tehnički i ekonomski čimbenici, ali i socijalni čimbenici. Strateška procjena planskog dokumenta - Prometnog masterplana na okoliš preniski je stupanj dokumentacije za odabir konačnog rješenja. To će se napraviti tijekom izrade daljnje dokumentacije potrebne za razvoj projekta čvrste veze.

Zato se u Strateškoj studiji, odnosno pojedinim dijelovima poglavlja 7. VJEROJATNO ZNAČAJNI UTJECAJI PROVEDBE PROMETNOG MASTERPLANA FUNCIONALNE REGIJE SJEVERNA DALMACIJA NA OKOLIŠ obrađuju oba rješenja izvedbe čvrste veze otok Ugljan - kopno s opisom mogućih utjecaja na okoliš. U konačnici koja god varijanta izvedbe čvrste veze se odabere - most ili podmorski tunel, ona mora biti prihvatljiva za okoliš, što će se dokazivati kroz postupke određene propisima s područja zaštite okoliša.

---

¹ Jelić-inženjering d.o.o.: Jadranski podmorski tunelski mostovi, Podmorski tunelski most Zadar (Gaženica) – o. Ugljan, Idejno rješenje 2017.

11. GLAVNA OCJENA PRIHVATLJIVOSTI ZA EKOLOŠKU MREŽU

U postupku prethodne ocjene prihvatljivosti plana za ekološku mrežu, Ministarstvo zaštite okoliša i energetike donijelo je Rješenje o obvezi provedbe glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija (Klasa: UP/I 612-07/18-71/66, Urbroj: 517-07-2-1-1-18-3, 15. lipnja 2018.) te je sastavni dio Strateške studije o utjecaju Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija na okoliš poglavlje Glavna ocjena prihvatljivosti za ekološku mrežu.

11.1 Podaci o ekološkoj mreži

Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija (u nastavku: Prometni masterplan) obuhvaća prostor Zadarske županije. Na prostoru Zadarske županije 8 je područja očuvanja značajnih za ptice (POP) i 91 je područje očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (POVS).

U TAB.11.1-1 navedena su POP i POVS područja na prostoru Zadarske županije, a ista su prikazana na SL.11.1-1 i SL.11.1-2. Ciljne vrste POP područja te ciljne vrste i ciljni stanišni tipovi POVS područja navedeni su u TAB.11.1-2 i TAB.11.1-3.

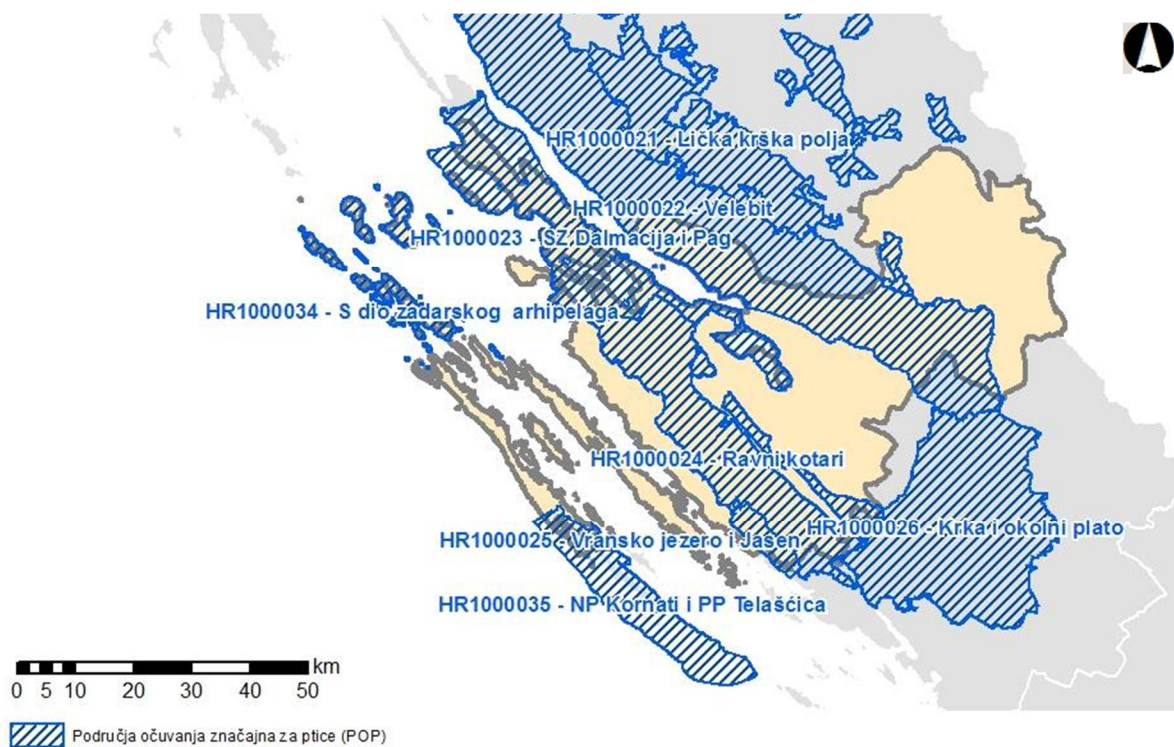
Tablica 11.1-1: Područja ekološke mreže u Zadarskoj županiji

Zadarska županija (ZŽ), Ličko - senjska županije (LSŽ) i Šibensko - kninska županija (ŠKŽ)

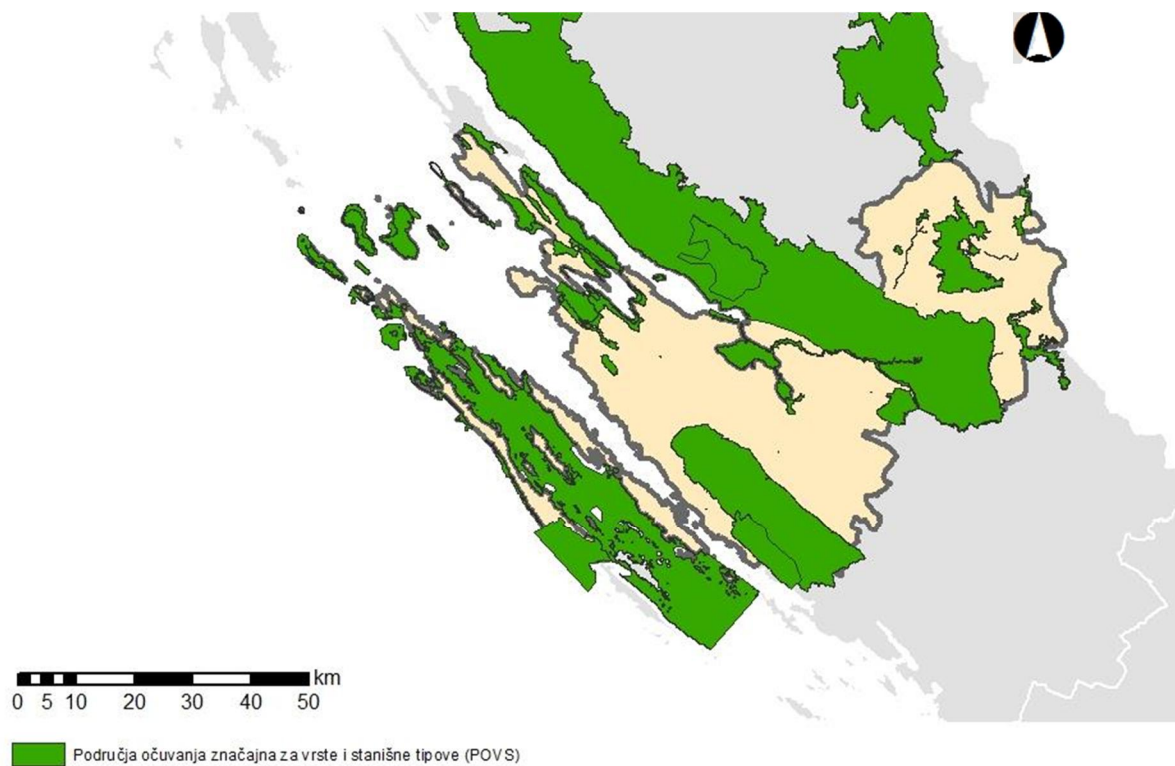
ID područja	Naziv područja	Površina (ha)	Udio morske površine	Županija
PODRUČJA OČUVANJA ZNAČAJNA ZA PTICE - POP PODRUČJA				
HR1000021	Lička krška polja	83.042,21	0%	ZŽ + LSŽ
HR1000022	Velebit	203.517,25	0%	ZŽ + LSŽ + ŠKŽ
HR1000023	SZ Dalmacija i Pag	59.893,43	39,89%	ZŽ + LSŽ
HR1000024	Ravni kotari	65.114,76	0%	ZŽ + ŠKŽ
HR1000025	Vransko jezero i Jasen	5.912,98	0%	ZŽ + ŠKŽ
HR1000026	Krka i okolni plato	87.735,28	0%	ZŽ (rubni dio) + ŠKŽ
HR1000034	S dio zadarskog arhipelaga	13.050,36	34,21%	ZŽ
HR1000035	NP Kornati i PP Telašćica	28.570,42 ha	73,62%	ZŽ + ŠKŽ
PODRUČJA OČUVANJA ZNAČAJNA ZA VRSTE I STANIŠNE TIPOVE - POVS PODRUČJA				
HR2000055	Jama u Kukljici	-	0%	ZŽ
HR2000089	Milića špilja	-	0%	ZŽ
HR2000152	Špilja kod Vilišnice	-	0%	ZŽ
HR2000641	Zrmanja	1.252,70	0%	ZŽ + ŠKŽ
HR2000871	Nacionalni park Paklenica	9.507,56	0 %	ZŽ + LSŽ
HR2000874	Krupa	97,19	0%	ZŽ
HR2000911	Kolansko blato - Blato Rogoza	178,64	0%	ZŽ + LSŽ
HR2000981	Izvor Jablan	-	0%	ZŽ
HR2001058	Lička Plješivica	36.682,75	0%	ZŽ (rubni dio) + LSŽ
HR2001069	Kanjon Une	830,10	0%	ZŽ + LSŽ
HR2001098	Otok Pag II	1.499,60	0%	ZŽ
HR2001163	Jama kod Šipkovca	-	0%	ZŽ
HR2001218	Benkovac	1,58	0%	ZŽ
HR2001253	Poštak	2.737,89	0%	ZŽ + ŠKŽ
HR2001255	Bulji	199,67	0%	ZŽ
HR2001258	Dinjiška	135,53	0%	ZŽ
HR2001259	Uvala Vlašići - kopno	23,93	0%	ZŽ
HR2001268	Otuča	35,13	0%	ZŽ
HR2001278	Premuda	867,95	0%	ZŽ

ID područja	Naziv područja	Površina (ha)	Udio morske površine	Županija
PODRUČJA OČUVANJA ZNAČAJNA ZA VRSTE I STANIŠNE TIPOVE - POVS PODRUČJA				
HR2001279	Silba	1.436,28	0%	ZŽ
HR2001280	Olib	2.623,93	0%	ZŽ
HR2001294	Bruvno	117,64	0%	ZŽ
HR2001316	Karišnica i Bijela	348,46	0%	ZŽ
HR2001325	Ninski stanovi - livade	403,78	0%	ZŽ
HR2001361	Ravni kotari	31.511,36	0%	ZŽ + ŠKŽ
HR2001366	Bokanjačko blato	446,96	0%	ZŽ
HR2001373	Lisac	9.201,58	0%	ZŽ
HR2001374	Područje oko špilje Vratolom	11,06	0%	ZŽ
HR2001375	Područje oko špilje Golubnjače; Žegar	2.550,48	0%	ZŽ + ŠKŽ
HR2001384	Solana Dinjiška	65,09	0%	ZŽ
HR2001398	Dabašnica - Srebrenica	4,70	0%	ZŽ
HR2001399	Kobilica	2,40	0%	ZŽ
HR3000019	Uvala Soline	53,45	100%	ZŽ
HR3000039	Uvala Caska - od Metajne do rta Hanzina	914,26	100%	ZŽ + LSŽ
HR3000041	Paška vrata	355,28	100%	ZŽ + LSŽ
HR3000042	Košljunski zaljev	285,04	100%	ZŽ
HR3000043	Stara Poveljana	84,88	100%	ZŽ
HR3000044	Uvala Vlašići	60,73	100%	ZŽ
HR3000045	Uvala Dinjiška	233,38	100%	ZŽ
HR3000046	Ljubačka vrata	66,50	100%	ZŽ
HR3000050	Vinjerac - Masleničko ždrilo	360,50	100%	ZŽ
HR3000051	Ražanac M. i V.	132,97	100%	ZŽ
HR3000052	Olib - podmorje	572,23	100%	ZŽ
HR3000053	Silba - podmorje	988,52	100%	ZŽ
HR3000054	Premuda - vanjska strana	991,03	100%	ZŽ
HR3000056	More oko otoka Grujica	63,91	100%	ZŽ
HR3000058	Planik i Planičić	378,52	100%	ZŽ
HR3000059	Otoci Škrda i Maun	606,64	100%	ZŽ + LSŽ
HR3000060	More oko otoka Škarda	522,56	100%	ZŽ
HR3000061	Plićine oko Maslinjaka; Vodenjaka; Kamenjaka	294,68	100%	ZŽ
HR3000062	Plićine oko Tramerke	1.285,99	100%	ZŽ
HR3000063	Prolaz između Zapuntela i Ista	541,79	100%	ZŽ
HR3000064	Brguljski zaljev - o. Molat	512,45	100%	ZŽ
HR3000065	Bonaster - o. Molat	101,45	100%	ZŽ
HR3000066	Jl dio o. Molata	571,91	100%	ZŽ
HR3000067	Luka Solišćica; Dugi Otok	946,19	100%	ZŽ
HR3000068	Uvala Golubinka - rt Lopata	40,68	100%	ZŽ
HR3000069	Uvala Sakarun	438,55	100%	ZŽ
HR3000070	Z. obala Dugog otoka	663,00	100%	ZŽ
HR3000071	Uvala Brbišćica	37,90	100%	ZŽ
HR3000072	Uvala Zagračina	16,10	100%	ZŽ
HR3000073	J rt o. Zverinac	118,60	100%	ZŽ
HR3000074	Rivanjski kanal sa Sesticama	1.110,75	100%	ZŽ
HR3000075	Otok Jidula do rt Ovčjak; prolaz V. Ždrelac	283,43	100%	ZŽ
HR3000076	Punta Parda	78,91	100%	ZŽ
HR3000077	J dio o. Iža i o. Mrtonjak	278,93	100%	ZŽ
HR3000078	Otok Tukošćak i o. Mrtonjak	34,00	100%	ZŽ
HR3000079	Otok Karantunić	16,69	100%	ZŽ
HR3000080	Uvala Sabuša	64,54	100%	ZŽ
HR3000084	Uvala Sv. Ante	21,79	100%	ZŽ
HR3000085	Otok Vrgada SI strana s o. Kozina	262,06	100%	ZŽ
HR3000175	Ljubački zaljev	787,62	100%	ZŽ
HR3000176	Ninski zaljev	2.258,60	100%	ZŽ

ID područja	Naziv područja	Površina (ha)	Udio morske površine	Županija
PODRUČJA OČUVANJA ZNAČAJNA ZA VRSTE I STANIŠNE TIPOVE - POVS PODRUČJA				
HR3000208	Špilja kod iškog Mrtovnjaka	-	100%	ZŽ
HR3000279	Vrulja Plantaža		100%	ZŽ
HR3000280	Vrulja Zečica	-	100%	ZŽ
HR3000419	J. Molat-Dugi-Kornat-Murter-Pašman-Ugljan-Rivanj-Sestrunj-Molat	58.048,37	100%	ZŽ + ŠKŽ
HR3000421	Solana Nin	58,95	0%	ZŽ
HR3000447	Markova jama	-	100%	ZŽ
HR3000450	Solana Pag	402,79	0%	ZŽ
HR3000461	Uvala Modrić	9,90	100%	ZŽ
HR4000002	Park prirode Telašćica	6.999,28	63,81%	ZŽ
HR4000004	Velo i Malo Blato	661,10	0%	ZŽ
HR4000005	Privlaka - Ninski zaljev - Ljubački zaljev	2.000,44	0%	ZŽ
HR4000006	Uvala Plemići	212,09	0%	ZŽ
HR4000018	Paške stijene Velebitskog Kanala (Rt Sv. Nikola – Rt Fortica – Rt Mrtva)	5.150,62	0%	ZŽ
HR4000025	Silbanski grebeni	243,96	84,99%	ZŽ
HR4000027	Laguna kod Povljane - Sega	12,12	28,58%	ZŽ
HR4000030	Novigradsko i Karinsko more	3.738,79	96,12%	ZŽ
HR5000022	Park prirode Velebit	182.852,40	0%	ZŽ + LSŽ
HR5000025	Vransko jezero i Jasen	5.912,98	0%	ZŽ + ŠKŽ

Slika 11.1-1: Područja očuvanja značajna za ptice u Zadarskoj županiji

Slika 11.1-2: Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove u Zadarskoj županiji

Tablica 11.1-2: Ciljne vrste područja očuvanja značajnih za ptice u Zadarskoj županiji prema Uredbi o ekološkoj mreži (NN 124/13, 105/15)

STATUS VRSTE: gnjezdarica (G), preletnica (P), zimovalica (Z)

Kat. za ciljnu vrstu	Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	Status vrste		
HR1000021 Lička krška polja					
1	<i>Alcedo atthis</i>	vodomar	G		
1	<i>Anthus campestris</i>	primorska trepteljka	G		
1	<i>Bubo bubo</i>	ušara	G		
1	<i>Circaetus gallicus</i>	zmijar	G		
1	<i>Circus cyaneus</i>	eja strnjarica			Z
1	<i>Circus pygargus</i>	eja livadarka	G		
1	<i>Crex crex</i>	kosac	G		
1	<i>Dendrocopos medius</i>	crvenoglavi djetlić	G		
1	<i>Falco vespertinus</i>	crvenonoga vjetruša		P	
1	<i>Lanius collurio</i>	rusi svračak	G		
1	<i>Lanius minor</i>	sivi svračak	G		
1	<i>Lullula arborea</i>	ševa krunica	G		
1	<i>Sylvia nisoria</i>	pjegava grmuša	G		
1	<i>Gallinago gallinago</i>	šljuka kokošica	G		
HR1000022 Velebit					
1	<i>Aegolius funereus</i>	planinski čuk	G		
1	<i>Alectoris graeca</i>	jarebica kamenjarka	G		
1	<i>Anthus campestris</i>	primorska trepteljka	G		
1	<i>Aquila chrysaetos</i>	suri orao	G		
1	<i>Bonasa bonasia</i>	lještarka	G		
1	<i>Bubo bubo</i>	ušara	G		
1	<i>Caprimulgus europaeus</i>	leganj	G		
1	<i>Circaetus gallicus</i>	zmijar	G		
1	<i>Circus cyaneus</i>	eja strnjarica			Z
1	<i>Crex crex</i>	kosac	G		
1	<i>Dendrocopos leucotos</i>	planinski djetlić	G		
1	<i>Dendrocopos medius</i>	crvenoglavi djetlić	G		
1	<i>Dryocopus martius</i>	crna žuna	G		
1	<i>Emberiza hortulana</i>	vrtna stradica	G		
1	<i>Falco peregrinus</i>	sivi sokol	G		
1	<i>Falco vespertinus</i>	crvenonoga vjetruša		P	
1	<i>Ficedula albicollis</i>	bjelovrata muharica	G		
1	<i>Glaucidium passerinum</i>	mali čuk	G		
1	<i>Lanius collurio</i>	rusi svračak	G		
1	<i>Lanius minor</i>	sivi svračak	G		
1	<i>Lullula arborea</i>	ševa krunica	G		
1	<i>Pernis apivorus</i>	škanjac osaš	G	P	
	<i>Picoides tridactylus</i>	tropsti djetlić	G		
1	<i>Picus canus</i>	siva žuna	G		
1	<i>Strix uralensis</i>	jastrebača	G		
1	<i>Sylvia nisoria</i>	pjegava grmuša	G		
1	<i>Tetrao urogallus</i>	tetrijeb gluhan	G		
1	<i>Actitis hypoleucos</i>	mala prutka	G		
1	<i>Phylloscopus bonelli</i>	gorski zviždak	G		
HR1000023 SZ Dalmacija i Pag					
1	<i>Acrocephalus melano-pogon</i>	crnoprugasti trstenjak			Z
1	<i>Alcedo atthis</i>	vodomar			Z
1	<i>Alectoris graeca</i>	jarebica kamenjarka	G		
1	<i>Anthus campestris</i>	primorska trepteljka	G		
1	<i>Ardea purpurea</i>	čaplja danguba	G	P	
1	<i>Ardeola ralloides</i>	žuta čaplja		P	
1	<i>Botaurus stellaris</i>	bukavac		P	
1	<i>Bubo bubo</i>	ušara	G		
1	<i>Burhinus oediconemus</i>	čukavica	G		
1	<i>Calandrella brachydactyla</i>	kratkoprsta ševa	G		
1	<i>Calidris alpina</i>	žalar cirikavac			Z

Kat. za ciljnu vrstu	Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	Status vrste		
1	<i>Caprimulgus europaeus</i>	leganj	G		
1	<i>Charadrius alexandrinus</i>	morski kuluk	G		
1	<i>Circaetus gallicus</i>	zmijar	G		
1	<i>Circus aeruginosus</i>	eja močvarica	G		Z
1	<i>Circus cyaneus</i>	eja strnjarica			Z
1	<i>Circus pygargus</i>	eja livadarka	G		
1	<i>Egretta garzetta</i>	mala bijela čaplja		P	Z
1	<i>Falco columbarius</i>	mali sokol			Z
1	<i>Falco naumanni</i>	bjelonokta vjetruša		P	
1	<i>Falco peregrinus</i>	sivi sokol	G		
1	<i>Gavia arctica</i>	crnogri plijenor			Z
1	<i>Gavia stellata</i>	crvenogri plijenor			Z
1	<i>Grus grus</i>	ždral		P	
1	<i>Gyps fulvus</i>	bjeloglavi sup	G		
1	<i>Haematopus ostralegus</i>	oštrigar		P	
1	<i>Himantopus himantopus</i>	vlastelica	G	P	
1	<i>Lanius collurio</i>	rusi svračak	G		
1	<i>Lanius minor</i>	sivi svračak	G		
1	<i>Larus melanocephalus</i>	crvenoglavi galeb		P	
1	<i>Lullula arborea</i>	ševa krunica	G		
1	<i>Lymnocyptes minimus</i>	mala šljuka			Z
1	<i>Melanocorypha calandra</i>	velika ševa	G		
1	<i>Numenius arquata</i>	veliki pozviždač		P	Z
1	<i>Numenius phaeopus</i>	prugasti pozviždač		P	
1	<i>Phalacrocorax aristotelis desmarestii</i>	morski vranac	G		
1	<i>Phalacrocorax pygmaeus</i>	mali vranac	G		
1	<i>Philomachus pugnax</i>	pršljivac		P	
1	<i>Platalea leucorodia</i>	žličarka		P	
1	<i>Plegadis falcinellus</i>	blistavi ibis		P	
1	<i>Pluvialis squatarola</i>	zlatar pijukavac			Z
1	<i>Porzana parva</i>	siva štijoka	G		
1	<i>Sterna albifrons</i>	mala čigra	G		
1	<i>Sterna hirundo</i>	crvenokljuna čigra	G		
1	<i>Sterna sandvicensis</i>	dugokljuna čigra			Z
1	<i>Tringa glareola</i>	prutka migavica		P	
2	značajne negnijezdeće (selidbene) populacije ptica (patka lastarka <i>Anas acuta</i> , patka žličarka <i>Anas clypeata</i> , kržulja <i>Anas crecca</i> , zviždara <i>Anas penelope</i> , divlja patka <i>Anas platyrhynchos</i> , patka pupčanica <i>Anas querquedula</i> , patka kreketaljka <i>Anas strepera</i> , glavata patka <i>Aythya ferina</i> , krunata patka <i>Aythya fuligula</i> , patka batoglavica <i>Bucephala clangula</i> , liska <i>Fulica atra</i> , šljuka kokošica <i>Gallinago gallinago</i> , oštrigar <i>Haematopus ostralegus</i> , crnorepa muljača <i>Limosa limosa</i> , mali ronac <i>Mergus serrator</i> , kokošica <i>Rallus aquaticus</i> , crna prutka <i>Tringa erythropus</i> , krivokljuna prutka <i>Tringa nebularia</i> , crvenonoga prutka <i>Tringa totanus</i> , vivak <i>Vanellus vanellus</i> , veliki pozviždač <i>Numenius arquata</i> , prugasti pozviždač <i>Numenius phaeopus</i> , zlatar pijukavac <i>Pluvialis squatarola</i>)				
HR1000024 Ravni kotari					
1	<i>Alectoris graeca</i>	jarebica kamenjarka	G		
1	<i>Anthus campestris</i>	primorska trepteljka	G		
1	<i>Bubo bubo</i>	ušara	G		
1	<i>Calandrella brachydactyla</i>	kratkoprsta ševa	G		
1	<i>Caprimulgus europaeus</i>	leganj	G		
1	<i>Circaetus gallicus</i>	zmijar	G		
1	<i>Circus cyaneus</i>	eja strnjarica			Z
1	<i>Circus pygargus</i>	eja livadarka	G		
1	<i>Coracias garrulus</i>	zlatovrana	G		
1	<i>Dendrocopos medius</i>	crvenoglavi djetlić	G		
1	<i>Falco columbarius</i>	mali sokol			Z
1	<i>Falco naumanni</i>	bjelonokta vjetruša	G	P	
1	<i>Grus grus</i>	ždral		P	
1	<i>Hippolais olivetorum</i>	voljić maslinar	G		
1	<i>Lanius collurio</i>	rusi svračak	G		
1	<i>Lanius minor</i>	sivi svračak	G		
1	<i>Lullula arborea</i>	ševa krunica	G		
1	<i>Melanocorypha calandra</i>	velika ševa	G		

Kat. za ciljnu vrstu	Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	Status vrste		
HR1000025 Vransko jezero i Jasen					
1	<i>Acrocephalus melanopogon</i>	crnoprugasti trstenjak			Z
1	<i>Alcedo atthis</i>	vodomar			Z
1	<i>Alectoris graeca</i>	jarebica kamenjarka	G		
1	<i>Ardea purpurea</i>	čaplja danguba	G		
1	<i>Ardeola ralloides</i>	žuta čaplja		P	
1	<i>Aythya nyroca</i>	patka njorka			Z
1	<i>Botaurus stellaris</i>	bukavac	G	P	Z
1	<i>Bubo bubo</i>	ušara	G		
1	<i>Caprimulgus europaeus</i>	leganj	G		
1	<i>Casmerodius albus</i>	velika bijela čaplja	G	P	Z
1	<i>Chlidonias hybrida</i>	bjelobrada čigra		P	
1	<i>Chlidonias niger</i>	crna čigra		P	
1	<i>Circaetus gallicus</i>	zmijar	G		
1	<i>Circus aeruginosus</i>	eja močvarica	G		Z
1	<i>Circus cyaneus</i>	eja strnjarka			Z
1	<i>Circus pygargus</i>	eja livadarka	G		
1	<i>Egretta garzetta</i>	mala bijela čaplja		P	Z
1	<i>Falco columbarius</i>	mali sokol			Z
1	<i>Himantopus himantopus</i>	vlastelica		P	
1	<i>Ixobrychus minutus</i>	čapljica voljak	G	P	
1	<i>Lanius minor</i>	sivi svračak	G		
1	<i>Luscinia svecica</i>	modrovoljka		P	
1	<i>Lymnocyptes minimus</i>	mala šljuka			Z
1	<i>Numenius arquata</i>	veliki pozviždač		P	Z
1	<i>Nycticorax nycticorax</i>	gak		P	
1	<i>Phalacrocorax pygmaeus</i>	mali vranac	G		Z
1	<i>Philomachus pugnax</i>	pršljivac		P	
1	<i>Platalea leucorodia</i>	žličarka		P	
1	<i>Plegadis falcinellus</i>	blistavi ibis		P	
1	<i>Porzana parva</i>	siva štijoka	G	P	Z
1	<i>Porzana porzana</i>	riđa štijoka	G	P	Z
1	<i>Porzana pusilla</i>	mala štijoka	G	P	
1	<i>Tringa glareola</i>	prutka migavica		P	
2	značajne negnijezdeće (selidbene) populacije ptica (patka lastarka <i>Anas acuta</i> , patka žličarka <i>Anas clypeata</i> , kržulja <i>Anas crecca</i> , zviždara <i>Anas penelope</i> , divlja patka <i>Anas platyrhynchos</i> , patka pupčanica <i>Anas querquedula</i> , patka kreketaljka <i>Anas strepera</i> , divlja guska <i>Anser anser</i> , glavata patka <i>Aythya ferina</i> , krunata patka <i>Aythya fuligula</i> , patka batoglavica <i>Bucephala clangula</i> , crvenokljuni labud <i>Cygnus olor</i> , liska <i>Fulica atra</i> , šljuka kokošica <i>Gallinago gallinago</i> , cmorepa muljača <i>Limosa limosa</i> , mali ronac <i>Mergus serrator</i> , kokošica <i>Rallus aquaticus</i> , crna prutka <i>Tringa erythropus</i> , krivokljuna prutka <i>Tringa nebularia</i> , crvenonoga prutka <i>Tringa to-anus</i> , vivak <i>Vanellus vanellus</i> , veliki pozviždač <i>Numenius arquata</i>)				
HR1000026 Krka i okolni plato (U Zadarskoj županiji nalazi se vrlo mali - rubni dio ovog područja ekološke mreže)					
1	<i>Acrocephalus melanopogon</i>	crnoprugasti trstenjak			Z
1	<i>Alcedo atthis</i>	vodomar			Z
1	<i>Alectoris graeca</i>	jarebica kamenjarka	G		
1	<i>Anthus campestris</i>	primorska trepteljka	G		
1	<i>Aquila chrysaetos</i>	suri orao	G		
1	<i>Botaurus stellaris</i>	bukavac	G	P	Z
1	<i>Bubo bubo</i>	ušara	G		
1	<i>Burhinus oedicephalus</i>	ćukavica	G		
1	<i>Calandrella brachydactyla</i>	kratkoprsta ševa	G		
1	<i>Caprimulgus europaeus</i>	leganj	G		
1	<i>Circaetus gallicus</i>	zmijar	G		
1	<i>Circus aeruginosus</i>	eja močvarica			Z
1	<i>Circus cyaneus</i>	eja strnjarka			Z
!	<i>Dendrocopos medius</i>	crvenoglavi djetlić	G		
1	<i>Egretta garzetta</i>	mala bijela čaplja		P	
1	<i>Falco columbarius</i>	mali sokol			Z
1	<i>Falco peregrinus</i>	sivi sokol	G		
1	<i>Hippoboscus olivetorum</i>	voljić maslinar	G		

Kat. za ciljnu vrstu	Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	Status vrste		
1	<i>Ixobrychus minutus</i>	čapljica voljak	G	P	
1	<i>Lanius collurio</i>	rusi svračak	G		
1	<i>Lanius minor</i>	sivi svračak	G		
1	<i>Lullula arborea</i>	ševa krunica	G		
1	<i>Melanocorypha calandra</i>	velika ševa	G		
1	<i>Pandion haliaetus</i>	bukoč		P	
1	<i>Pernis apivorus</i>	škanjac osaš	G		
1	<i>Phalacrocorax pygmaeus</i>	mali vranac		P	Z
1	<i>Porzana parva</i>	siva štijoka	G	P	
1	<i>Porzana porzana</i>	riđa štijoka	G	P	
1	<i>Lymnocyptes minimus</i>	mala šljuka		P	
2	značajne negnijezdeće (selidbene) populacije ptica (patka žličarka <i>Anas clypeata</i> , kržulja <i>Anas crecca</i> , zviždara <i>Anas penelope</i> , divlja patka <i>Anas platyrhynchos</i> , patka pupčanica <i>Anas querquedula</i> , glavata patka <i>Ayt hya ferina</i> , krunata patka <i>Aythya fuligula</i> , crvenokljuni labud <i>Cygnus olor</i> , liska <i>Fulica atra</i> , kokošica <i>Rallus aquaticus</i>)				
HR1000034 S dio zadarskog arhipelaga					
1	<i>Alectoris graeca</i>	jarebica kamenjarka	G		
1	<i>Anthus campestris</i>	primorska trepteljka	G		
1	<i>Caprimulgus europaeus</i>	leganj	G		
1	<i>Falco peregrinus</i>	sivi sokol	G		
1	<i>Gavia arctica</i>	crnogri plijenor			Z
1	<i>Lanius collurio</i>	rusi svračak	G		
1	<i>Phalacrocorax aristotelis desmarestii</i>	morski vranac	G		
1	<i>Sterna albifrons</i>	mala čigra	G		
1	<i>Sterna hirundo</i>	crvenokljuna čigra	G		
1	<i>Sterna sandvicensis</i>	dugokljuna čigra			Z
HR1000035 NP Kornati I PP Telaščica					
1	<i>Alectoris graeca</i>	jarebica kamenjarka	G		
1	<i>Anthus campestris</i>	primorska trepteljka	G		
1	<i>Bubo bubo</i>	ušara	G		
1	<i>Caprimulgus europaeus</i>	leganj	G		
1	<i>Circaetus gallicus</i>	zmijar	G		
1	<i>Circus cyaneus</i>	eja strnjarka			Z
1	<i>Falco columbarius</i>	mali sokol			Z
1	<i>Falco peregrinus</i>	sivi sokol	G		
1	<i>Gavia arctica</i>	crnogri plijenor			Z
1	<i>Lanius collurio</i>	rusi svračak	G		
1	<i>Lanius minor</i>	sivi svračak	G		
1	<i>Phalacrocorax aristotelis desmarestii</i>	morski vranac	G		

Tablica 11.1-3: Ciljne vrste i ciljni stanišni tipovi područja očuvanja značajnih za vrste i stanišne tipove u Zadarskoj županiji prema Uredbi o ekološkoj mreži (NN 124/13, 105/15)

NAPOMENA: Sve vrste i stanišni tipovi navedeni u tablici su kategorija za ciljnu vrstu 1.

ID područja	Naziv područja	Hrvatski naziv vrste / staništa	Znanstveni naziv vrste / Šifra stanišnog tipa	Staništa								Vrste						
				Površinske i kopnene vode i močvarna staništa	Neobrale i slabo obrasle kopnene površine	Travnjaci, cretovi i visoke zelene	Šikare	Šume	More i morska obarfa	Podzemlje	Biljke	Ribe	Beskrilježnjaci	Sisavci	Vodozemci	Gmazovi		
HR2000055	Jama u Kukljici	Špilje i jame zatvorene za javnost	8310								X							
HR2000089	Milića špilja	Špilje i jame zatvorene za javnost	8310								X							
HR2000152	Špilja kod Vilišnice	dugokrili pršnjak	<i>Miniopterus schreibersii</i>												X			
		veliki šišmiš	<i>Myotis myotis</i>												X			
		veliki potkovnjak	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>												X			
		Špilje i jame zatvorene za javnost	8310								X							
HR2000641	Zrmanja	uskoušćani zvrčić	<i>Vertigo angustior</i>											X				
		mren	<i>Barbus plebejus</i>										X					
		glavočić crnotrus	<i>Pomatoschistus canestrini</i>										X					
		glavočić vodenjak	<i>Knipowitschia panizzae</i>										X					
		četveroprugi kravosas	<i>Elaphe quatuorlineata</i>														X	
		vidra	<i>Lutra lutra</i>												X			
		dvoprugasti vijun	<i>Cobitis bilineata</i>											X				
		peš	<i>Cottus gobio</i>											X				
		primorska uklija	<i>Alburnus arborella</i>											X				
		Istočno submediteranski suhi travnjaci (Scorzoneretalia villosae)	62A0															
		Vodni tokovi s vegetacijom Ranunculion fl uitantis i Callitricho-Batrachion	3260	X														
HR2000871	Nacionalni park Paklenica	jelenak	<i>Lucanus cervus</i>												X			
		alpiska strizibuba	<i>Rosalia alpina*</i>												X			
		hrastova strizibuba	<i>Cerambyx cerdo</i>												X			
		velika četveropjega cvilidreta	<i>Morimus funereus</i>												X			
		planinski žutokrug	<i>Vipera ursinii macrops*</i>														X	
		mali potkovnjak	<i>Rhinolophus hipposideros</i>												X			
		širokouhi mračnjak	<i>Barbastella barbastellus</i>												X			
		velikouhi šišmiš	<i>Myotis bechsteinii</i>												X			
		veliki šišmiš	<i>Myotis myotis</i>												X			
		vuk	<i>Canis lupus*</i>												X			
		medvjed	<i>Ursus arctos*</i>												X			
		ris	<i>Lynx lynx</i>												X			
		kitaibelov pakujac	<i>Aquilegia kitaibelii</i>											X				

ID područja	Naziv područja	Hrvatski naziv vrste / staništa	Znanstveni naziv vrste / Šifra stanišnog tipa	Staništa								Vrste								
				Površinske i kopnene vode i močvarna staništa	Neobrale i slabo obrasle kopnene površine	Travnjaci, uretovi i visoke zelene	Šikare	Šume	More i morska obarfa	Podzemlje	Biljke	Ribe	Beskratljajšnji	Sisavci	Vodozemci	Grmazovi				
HR2000871	Nacionalni park Paklenica	cjelolatična žutilovka	<i>Genista holopetala</i>								X									
		planinski kotrljan	<i>Eryngium alpinum</i>									X								
		gospina papučica	<i>Cypripedium calceolus</i>									X								
		tankovratni podzemljak	<i>Leptodirus hochenwarti</i>											X						
		dinarski rožac	<i>Cerastium dinaricum</i>									X								
		modra sasa	<i>Pulsatilla vulgaris ssp. grandis</i>									X								
		Skopolijeva gušarka	<i>Arabis scopoliana</i>									X								
		Klekovina bora krivulja (Pinus mugo) s dlakavim pjenišnikom (Rhododendron hirsutum)	4070*						X											
		Sastojine Juniperus communis na kiseloj ili bazičnoj podlozi	5130						X											
		Mediteranske makije u kojima dominiraju borovice Juniperus spp.	5210						X											
		Planinski i pretplaninski vapnenački travnjaci	6170					X												
		Karbonatna točila Thlaspietea rotundifolii	8120										X							
		Istočnomediteranska točila	8140										X							
		Karbonatne stijene sa hazmofitskom vegetacijom (Sub-) mediteranske šume endemičnog crnog bora	9530*																	
		Ilirske bukove šume (Aremonio-Fagion)	91K0										X							
		Špilje i jame zatvorene za javnost	8310										X							
HR2000874	Krupa	bjelonogi rak	<i>Austropotamobius pallipes</i>															X		
		peš	<i>Cottus gobio</i>											X						
		Sedrene barijere krških rijeka Dinarida	32A0										X							
		Špilje i jame zatvorene za javnost	8310										X							
HR2000911	Kolansko blato - Blato Rogoza	jezerski regoč	<i>Lindenia tetraphylla</i>															X		
		kopnena kornjača	<i>Testudo hermanni</i>																X	
		barska kornjača	<i>Emys orbicularis</i>																	X
		crvenkrpica	<i>Zamenis situla</i>																	X
		livadni procjepak	<i>Chouardia litardierei</i>										X							
		dalmatinski okaš	<i>Proterebia afra dalmata</i>																X	
		Vegetacija pretežno jednogodišnjih halofita na obalama s organskim nanosima (Cakiletea maritimae p.)	1210										X							
		Obalne lagune	1150*										X							
		Istočno submediteranski suhi travnjaci (Scorzoneretalia villosae)	62A0																	
		Mediteranske povremene lokve	3170*										X							
		Mediteranske sitine (Juncetalia maritimi)	1410																	
		Submediteranski vlažni travnjaci sveže Molinio-Horedion	6540																	

ID područja	Naziv područja	Hrvatski naziv vrste / staništa	Znanstveni naziv vrste / Šifra stanišnog tipa	Staništa							Vrste								
				Površinske i kopnene vode i močvarna staništa	Neobrane i slabo obrasle kopnene površine	Travnjaci, uretovi i visoke zelene	Šikare	Šume	More i morska obarila	Podzemlje	Biljke	Ribe	Beskrilježnjaci	Sisavci	Vodozemci	Grmazovi			
HR2000981	Izvor Jablan	Špilje i jame zatvorene za javnost	8310								X								
HR2001058	Lička Plješevica	širokouhi mračnjak	<i>Barbastella barbastellus</i>												X				
		velikouhi šišmiš	<i>Myotis bechsteinii</i>												X				
		vuk	<i>Canis lupus*</i>												X				
		medvjed	<i>Ursus arctos*</i>												X				
		ris	<i>Lynx lynx</i>												X				
			<i>Buxbaumia viridis</i>								X								
		danja medonjica	<i>Euplagia quadripunctaria*</i>											X					
		Planinski i pretplaninski vapnenački travnjaci	6170			X													
		Planinske i borealne vrištine	4060				X												
		Klekovina bora krivulja (Pinus mugo) s dlakavim pjenišnikom (Rhododendron hirsutum)	4070*					X											
Izvori uz koje se taloži sedra (Cratoneurion) - točkaste ili vrpčaste formacije na kojima dominiraju mahovine iz sveze Cratoneurion commutati	7220*		X																
Karbonatna točila Thlaspietea rotundifolii	8120			X															
HR2001069	Kanjon Une	kiseličin vatreni plavac	<i>Lycaena dispar</i>												X				
		peš	<i>Cottus gobio</i>										X						
		Sedrene barijere krških rijeka Dinarida	32A0		X														
		Karbonatne stijene sa hazmoftskom vegetacijom	8210			X													
HR2001098	Otok Pag II	Mediteranske makije u kojima dominiraju borovice Juniperus spp.	5210				X												
HR2001163	Jama kod Šipkovca	Špilje i jame zatvorene za javnost	8310							X									
HR2001218	Benkovac	močvarna riđa	<i>Euphydryas aurinia</i>										X						
HR2001253	Poštak	planinski žutokrug	<i>Vipera ursinii macrops*</i>														X		
		modra sasa	<i>Pulsatilla vulgaris ssp. grandis</i>								X								
		dalmatinski okaš	<i>Proterebia afra dalmata</i>										X						
		Istočno submediteranski suhi travnjaci (Scorzoneretalia villosae)	62A0			X													
HR2001255	Bulji	livadni procjepak	<i>Chouardia litardierei</i>									X							
		nerazgranjena pilica	<i>Serratula lycopifolia*</i>								X								
		Istočno submediteranski suhi travnjaci (Scorzoneretalia villosae)	62A0			X													
		Travnjaci beskoljenke (Molinion caeruleae)	6410			X													
HR2001258	Dinjiška	Istočnomediteranska točila	8140		X														
		Mediteranski visoki vlažni travnjaci Molinio-Holoschoenion	6420			X													
		Mediteranske sitine (Juncetalia maritimi)	1410						X										

ID područja	Naziv područja	Hrvatski naziv vrste / staništa	Znanstveni naziv vrste / Šifra stanišnog tipa	Staništa							Vrste							
				Površinske i kopnene vode i močvarna staništa	Neobrane i slabo obrasle kopnene površine	Travnjaci, uretovi i visoke zelene	Šikare	Šume	More i morska obarfa	Podzemlje	Biljke	Ribe	Beskrilješnjaci	Sisavci	Vodozemci	Gmazovi		
HR2001259	Uvala Vlačići - kopno	livadni procjepak	<i>Chouardia litardierei</i>								X							
		Mediteranska i termoatlantska vegetacija halofi lnih grmova (<i>Sarcocornetea fruticosi</i>)	1420							X								
		Muljevite obale obrasle vrstama roda <i>Salicornia</i> i drugim jednogodišnjim halofitima	1310							X								
		Submediteranski vlažni travnjaci sveže Molinio-Horedion	6540			X												
HR2001268	Otuča	bjelonogi rak	<i>Austropotamobius pallipes</i>										X					
		puzavi celer	<i>Apium repens</i>									X						
		Prirodne eutfodne vode s vegetacijom <i>Hydrocharition</i> ili <i>Magnopotamion</i>	3150	X														
HR2001278	Premuda	četveroprugi kravosas	<i>Elaphe quatuorlineata</i>														X	
		Stijene i strmci (klifovi) mediteranskih obala obrasli endemičnim vrstama <i>Limonium</i> spp.	1240							X								
HR2001279	Silba	četveroprugi kravosas	<i>Elaphe quatuorlineata</i>														X	
		Vegetacija pretežno jednogodišnjih haloi ta na obalama s organskim nanosima (<i>Cakiletea maritimae</i> p.)	1210							X								
		Stijene i strmci (klifovi) mediteranskih obala obrasli endemičnim vrstama <i>Limonium</i> spp.	1240							X								
HR2001280	Olib	četveroprugi kravosas	<i>Elaphe quatuorlineata</i>														X	
		Stijene i strmci (klifovi) mediteranskih obala obrasli endemičnim vrstama <i>Limonium</i> spp.	1240							X								
HR2001294	Bruvno	Otvorene kserotermofilne pionirske zajednice na karbonatnom kamenitom tlu	6110*		X													
		Istočno submediteranski suhi travnjaci (<i>Scorzoneretalia villosae</i>)	62A0			X												
HR2001316	Karišnica i Bijela	oštrouhi šišmiš	<i>Myotis blythii</i>													X		
		dugokrili pršnjak	<i>Miniopterus schreibersii</i>													X		
		dugonogi šišmiš	<i>Myotis capaccinii</i>													X		
		mali potkovnjak	<i>Rhinolophus hipposideros</i>													X		
		dalmatinski okaš	<i>Proterebia afra dalmata</i>											X				
		Špilje i jame zatvorene za javnost	8310									X						
		Muljevite obale obrasle vrstama roda <i>Salicornia</i> i drugim jednogodišnjim halofitima	1310								X							
		Mediteranske sitine (<i>Juncetalia maritimi</i>)	1410								X							
Mediteranska i termoatlantska vegetacija halofilnih grmova (<i>Sarcocornetea fruticosi</i>)	1420								X									

ID područja	Naziv područja	Hrvatski naziv vrste / staništa	Znanstveni naziv vrste / Šifra stanišnog tipa	Staništa							Vrste							
				Površinske i kopnene vode i močvarna staništa	Neobrane i slabo obrasle kopnene površine	Travnjaci, uretovi i visoke zelene	Šikare	Šume	More i morska obarfa	Podzemlje	Biljke	Ribe	Beskrilježnjaci	Sisavci	Vodozemci	Gmazovi		
HR2001325	Ninski stanovi - livade	livadni procjepak	<i>Chouardia litardierei</i>								X							
		Submediteranski vlažni travnjaci sveze Molinio-Horedion	6540			X												
HR2001361	Ravni kotari	bjelonogi rak	<i>Austropotamobius pallipes</i>										X					
		kopnena komjača	<i>Testudo hermanni</i>													X		
		četveroprugi kravosas	<i>Elaphe quatuorlineata</i>														X	
		crvenkrpica	<i>Zamenis situla</i>														X	
		dugokrili pršnjak	<i>Miniopterus schreibersii</i>												X			
		oštrouhi šišmiš	<i>Myotis blythii</i>												X			
		dalmatinski okaš	<i>Proterebia afra dalmata</i>											X				
		Mediteranski visoki vlažni travnjaci Molinio-Holoschoenion	6420			X												
HR2001366	Bokanjačko blato	veliki potkovnjak	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>												X			
		crvenkrpica	<i>Zamenis situla</i>														X	
HR2001373	Lisac	žuti mukač	<i>Bombina variegata</i>													X		
		planinski žutokrug	<i>Vipera ursinii macrops*</i>														X	
		Istočno submediteranski suhi travnjaci (Scorzoneretalia villosae)	62A0			X												
HR2001374	Područje oko špilje Vratolom	Blazijev potkovnjak	<i>Rhinolophus blasii</i>													X		
		oštrouhi šišmiš	<i>Myotis blythii</i>													X		
		dugokrili pršnjak	<i>Miniopterus schreibersii</i>													X		
		dugonogi šišmiš	<i>Myotis capaccinii</i>													X		
		Špilje i jame zatvorene za javnost	8310									X						
HR2001375	Područje oko špilje Golubnjače; Žegar	mali potkovnjak	<i>Rhinolophus hipposideros</i>													X		
		južni potkovnjak	<i>Rhinolophus euryale</i>													X		
		Špilje i jame zatvorene za javnost	8310									X						
HR2001384	Solana Dinjiška	obrvan	<i>Aphanius fasciatus</i>										X					
		Muljevite obale obrasle vrstama roda <i>Salicornia</i> i drugim jednogodišnjim halofitima	1310							X								
		Mediteranska i termoatlantska vegetacija haloi Inih gmova (<i>Sarcocornetea fruticosi</i>)	1420							X								
HR2001398	Dabašnica - Srebrenica	potočni rak	<i>Austropotamobius torrentium*</i>											X				
HR2001399	Kobilica	potočni rak	<i>Austropotamobius torrentium*</i>											X				
HR3000019	Uvala Soline	Velike plitke uvale i zaljevi	1160							X								
HR3000039	Uvala Caska-od Metajne do rta Hanzin	Pješčana dna trajno prekrivena morem	1110							X								
		Muljevita i pješčana dna izložena zraku za vrijeme oseke	1140							X								
		Velike plitke uvale i zaljevi	1160							X								

ID područja	Naziv područja	Hrvatski naziv vrste / staništa	Znanstveni naziv vrste / Šifra stanišnog tipa	Staništa							Vrste							
				Površinske i kopnene vode i močvarna staništa	Neobrane i slabo obrasle kopnene površine	Travnjaci, uretovi i visoke zelene	Šikare	Šume	More i morska obarfa	Podzemlje	Biljke	Ribe	Beskrilješnjaci	Sisavci	Vodozemci	Gmazovi		
HR3000041	Paška vrata	Grebeni	1170							X								
HR3000042	Košljunski zaljev	Grebeni	1170							X								
		Preplavljene ili dijelom preplavljene morske špilje.	8330							X								
HR3000043	Stara Povljana	Pješčana dna trajno prekrivena morem	1110							X								
		Muljevita i pješčana dna izložena zraku za vrijeme oseke	1140							X								
HR3000044	Uvala Vlašići	Pješčana dna trajno prekrivena morem	1110							X								
		Muljevita i pješčana dna izložena zraku za vrijeme oseke	1140							X								
HR3000045	Uvala Dinjiška	Pješčana dna trajno prekrivena morem	1110							X								
		Muljevita i pješčana dna izložena zraku za vrijeme oseke	1140							X								
		Obalne lagune	1150*							X								
HR3000046	Ljubačka vrata	Grebeni	1170							X								
HR3000050	Vinjerac - Masleničko ždrilo	Preplavljene ili dijelom preplavljene morske špilje	8330							X								
		Grebeni	1170							X								
HR3000051	Ražanac M. i V.	Grebeni	1170							X								
HR3000052	Olib - podmorje	Naselja posidonije (Posidonion oceanicae)	1120*							X								
		Pješčana dna trajno prekrivena morem	1110							X								
HR3000053	Silba - podmorje	Naselja posidonije (Posidonion oceanicae)	1120*							X								
		Grebeni	1170							X								
HR3000054	Premuda - vanjska strana	Naselja posidonije (Posidonion oceanicae)	1120*							X								
		Grebeni	1170							X								
		Preplavljene ili dijelom preplavljene morske špilje	8330							X								
HR3000056	More oko otoka Grujica	Naselja posidonije (Posidonion oceanicae)	1120*							X								
HR3000058	Planik i Planičić	Naselja posidonije (Posidonion oceanicae)	1120*							X								
		Grebeni	1170							X								
HR3000059	Otoci Škrda i Maun	Naselja posidonije (Posidonion oceanicae)	1120*							X								
HR3000060	More oko otoka Škarda	Naselja posidonije (Posidonion oceanicae)	1120*							X								
		Grebeni	1170							X								
HR3000061	Plićine oko Maslinjaka; Vodenjaka; Kamenjaka	Preplavljene ili dijelom preplavljene morske špilje	8330							X								
		Naselja posidonije (Posidonion oceanicae)	1120*							X								
		Grebeni	1170							X								
HR3000062	Plićine oko Tramerke	Naselja posidonije (Posidonion oceanicae)	1120*							X								
		Grebeni	1170							X								
HR3000063	Prolaz između Zapuntela i Ista	Preplavljene ili dijelom preplavljene morske špilje	8330							X								
		Naselja posidonije (Posidonion oceanicae)	1120*							X								
HR3000064	Brguljski zaljev - o. Molat	Naselja posidonije (Posidonion oceanicae)	1120*							X								
		Velike plitke uvale i zaljevi	1160							X								

ID područja	Naziv područja	Hrvatski naziv vrste / staništa	Znanstveni naziv vrste / Šifra stanišnog tipa	Staništa							Vrste							
				Površinske i kopnene vode i močvarna staništa	Neobrane i slabo obrasle kopnene površine	Travnjaci, uretovi i visoke zelene	Šikare	Šume	More i morska obarfa	Podzemlje	Biljke	Ribe	Beskrilješnjaci	Sisavci	Vodozemci	Grmazovi		
HR3000065	Bonaster - o. Molat	Grebeni	1170							X								
HR3000066	Jl dio o. Molata	Naselja posidonije (Posidonion oceanicae)	1120*							X								
		Grebeni	1170							X								
HR3000067	Luka Solišćica; Dugi Otok	Naselja posidonije (Posidonion oceanicae)	1120*							X								
		Pješčana dna trajno prekrivena morem	1110							X								
		Velike plitke uvale i zaljevi	1160							X								
HR3000068	Uvala Golubinka - rt Lopata	Grebeni	1170							X								
HR3000069	Uvala Sakarun	Naselja posidonije (Posidonion oceanicae)	1120*							X								
		Grebeni	1170							X								
HR3000070	Z. obala Dugog otoka	Preplavljene ili dijelom preplavljene morske špilje	8330							X								
		Grebeni	1170							X								
HR3000071	Uvala Brbišćica	Grebeni	1170							X								
		Muljevita i pješčana dna izložena zraku za vrijeme oseke	1140							X								
		Preplavljene ili dijelom preplavljene morske špilje	8330							X								
HR3000072	Uvala Zagračina	Naselja posidonije (Posidonion oceanicae)	1120*							X								
HR3000073	J rt o. Zverinac	Naselja posidonije (Posidonion oceanicae)	1120*							X								
HR3000074	Rivanjski kanal sa Sesticama	Naselja posidonije (Posidonion oceanicae)	1120*							X								
		Grebeni	1170							X								
HR3000075	Otok Jidula do rt Ovcjak; prolaz V. Ždrelac	Naselja posidonije (Posidonion oceanicae)	1120*							X								
HR3000076	Punta Parda	Grebeni	1170							X								
HR3000077	J dio o. Iža i o. Mrtovnjak	Naselja posidonije (Posidonion oceanicae)	1120*							X								
		Preplavljene ili dijelom preplavljene morske špilje	8330							X								
HR3000078	Otok Tukoščak i o. Mrtonjak	Naselja posidonije (Posidonion oceanicae)	1120*							X								
		Grebeni	1170							X								
HR3000079	Otok Karantunić	Naselja posidonije (Posidonion oceanicae)	1120*							X								
		Grebeni	1170							X								
HR3000080	Uvala Sabuša	Pješčana dna trajno prekrivena morem	1110							X								
		Muljevita i pješčana dna izložena zraku za vrijeme oseke	1140							X								
HR3000084	Uvala Sv. Ante	Velike plitke uvale i zaljevi	1160							X								
HR3000085	Otok Vrgada SI strana s o. Kozina	Preplavljene ili dijelom preplavljene morske špilje.	8330							X								
		Naselja posidonije (Posidonion oceanicae)	1120*							X								
		Pješčana dna trajno prekrivena morem	1110								X							
		Muljevita i pješčana dna izložena zraku za vrijeme oseke	1140								X							
HR3000175	Ljubački zaljev	Preplavljene ili dijelom preplavljene morske špilje	8330							X								
		Pješčana dna trajno prekrivena morem	1110							X								
		Muljevita i pješčana dna izložena zraku za vrijeme oseke	1140								X							

ID područja	Naziv područja	Hrvatski naziv vrste / staništa	Znanstveni naziv vrste / Šifra stanišnog tipa	Staništa							Vrste						
				Površinske i kopnene vode i močvarna staništa	Neobrane i slabo obrasle kopnene površine	Travnjaci, uretovi i visoke zelene	Šikare	Šume	More i morska obarfa	Podzemlje	Biljke	Ribe	Beskratkajšnji	Sisavci	Vodozemci	Gmazovi	
HR3000176	Ninski zaljev	Preplavljene ili dijelom preplavljene morske špilje	8330						X								
		Pješčana dna trajno prekrivena morem	1110						X								
		Muljevita i pješčana dna izložena zraku za vrijeme oseke	1140						X								
HR3000208	Špilja kod iškog Mrtovnjaka	Preplavljene ili dijelom preplavljene morske špilje	8330						X								
HR3000279	Vrulja Plantaža	Grebeni	1170						X								
HR3000280	Vrulja Zečica	Grebeni	1170						X								
HR3000419	J. Molat-Dugi-Komat-Murter- Pašman-Ugljan-Rivanj-Sestrunj- Molat	dobri dupin	<i>Tursiops truncatus</i>											X			
		Grebeni	1170						X								
		Preplavljene ili dijelom preplavljene morske špilje	8330						X								
HR3000421	Solana Nin	obrvan	<i>Aphanius fasciatus</i>									X					
		Muljevite obale obrasle vrstama roda <i>Salicornia</i> i drugim jednogodišnjim halofitima	1310						X								
		Meditersanska i termoatlantska vegetacija halofilnih grmova (<i>Sarcocornetea fruticosi</i>)	1420						X								
HR3000447	Markova jama	Preplavljene ili dijelom preplavljene morske špilje	8330						X								
HR3000450	Solana Pag	obrvan	<i>Aphanius fasciatus</i>									X					
		Muljevite obale obrasle vrstama roda <i>Salicornia</i> i drugim jednogodišnjim halofitima	1310						X								
		Meditersanska i termoatlantska vegetacija haloi Inih grmova (<i>Sarcocornetea fruticosi</i>)	1420						X								
HR3000461	Uvala Modrić	Obalne lagune	1150*						X								
		Grebeni	1170						X								
HR4000002	Park prirode Telašćica	riđi šišmiš	<i>Myotis emarginatus</i>												X		
		veliki potkovnjak	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>												X		
		crvenkrpica	<i>Zamenis situla</i>														X
		Termo-mediteranske (stenomediteranske) grmoličke formacije s <i>Euphorbia dendroides</i>	5330						X								
		Istočno submediteranski suhi travnjaci (<i>Scorzoneretalia villosae</i>)	62A0			X											
		Preplavljene ili dijelom preplavljene morske špilje	8330							X							
		Naselja posidonije (<i>Posidonion oceanicae</i>)	1120*							X							
		Obalne lagune	1150*							X							
		Istočnomediteranska točila	8140				X										
		Karbonatne stijene sa hazmofitskom vegetacijom	8210				X										
		Grebeni	1170							X							
		Velike plitke uvale i zaljevi	1160							X							
		Stijene i strmci (klifovi) mediteranskih obala obrasli endemičnim vrstama <i>Limonium</i> spp.	1240							X							

ID područja	Naziv područja	Hrvatski naziv vrste / staništa	Znanstveni naziv vrste / Šifra stanišnog tipa	Staništa							Vrste						
				Površinske i kopnene vode i močvarna staništa	Neobrane i slabo obrasle kopnene površine	Travnjaci, uretovi i visoke zelene	Šikare	Šume	More i morska obarfa	Podzemlje	Biljke	Ribe	Beskratljajšnjaci	Sisavci	Vodozemci	Gmazovi	
HR4000018	Paške stijene Velebitskog Kanala (Rt Sv. Nikola - Rt Fortica - Rt Mrtva)	kopnena kornjača	<i>Testudo hermanni</i>													X	
		crvenkrpica	<i>Zamenis situla</i>														X
		dalmatinski okaš	<i>Proterebia afra dalmata</i>										X				
		Istočno submediteranski suhi travnjaci (Scorzoneretalia villosae)	62A0			X											
		Stijene i strmci (klifovi) mediteranskih obala obrasli endemičnim vrstama Limonium spp.	1240							X							
		Karbonatne stijene sa hazmofitskom vegetacijom	8210							X							
		Istočnomediteranska točila	8140							X							
HR4000025	Silbanski grebeni	Naselja posidonije (Posidonion oceanicae)	1120*							X							
		Grebeni	1170							X							
		Vegetacija pretežno jednogodišnjih halofita na obalama s organskim nanosima (Cakiletea maritima p.)	1210							X							
		Stijene i strmci (klifovi) mediteranskih obala obrasli endemičnim vrstama Limonium spp.	1240							X							
		Istočno submediteranski suhi travnjaci (Scorzoneretalia villosae)	62A0			X											
HR4000027	Laguna kod Povljane -Sega	Obalne lagune	1150*							X							
HR4000030	Novigradsko i Karinsko more	Preplavljene ili dijelom preplavljene morske špilje.	8330							X							
		Estuariji	1130							X							
		Pješčana dna trajno prekrivena morem	1110							X							
		Muljevite obale obrasle vrstama roda Salicornia i drugim jednogodišnjim halofitima	1310							X							
		Mediteranske sitine (Juncetalia maritimi)	1410							X							
		Mediteranska i termoatlantska vegetacija haloi lnih grmova (Sarcocornetea fruticosi)	1420							X							
		Obalne lagune	1150*							X							
HR5000022	Park prirode Velebit	močvarna riđa	<i>Euphydryas aurinia</i>											X			
		velika četveropjega cvilidreta	<i>Morimus funereus</i>											X			
		jelenak	<i>Lucanus cervus</i>											X			
		alpinska strizibuba	<i>Rosalia alpina*</i>											X			
		bjelonogi rak	<i>Austropotamobius pallipes</i>											X			
		kopnena kornjača	<i>Testudo hermanni</i>														X
		četveroprugi kravosas	<i>Elaphe quatuorlineata</i>														X
		crvenkrpica	<i>Zamenis situla</i>														X
		planinski žutokrug	<i>Vipera ursinii macrops*</i>														X

ID područja	Naziv područja	Hrvatski naziv vrste / staništa	Znanstveni naziv vrste / Šifra stanišnog tipa	Staništa								Vrste													
				Površinske i kopnene vode i močvarna staništa	Neobrane i slabo obrasle kopnene površine	Travnjaci, cretovi i visoke zelene	Šikare	Šume	More i morska obarila	Podzemlje	Biljke	Ribe	Beskrilješnjaci	Sisavci	Vodozemci	Gmazovi									
HR5000022	Park prirode Velebit	južni potkovnjak	<i>Rhinolophus euryale</i>																			X			
		veliki potkovnjak	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>																				X		
		Blazijev potkovnjak	<i>Rhinolophus blasii</i>																				X		
		mali potkovnjak	<i>Rhinolophus hipposideros</i>																				X		
		oštrouhi šišmiš	<i>Myotis blythii</i>																				X		
		riđi šišmiš	<i>Myotis emarginatus</i>																				X		
		širokouhi mračnjak	<i>Barbastella barbastellus</i>																				X		
		dugokrili pršnjak	<i>Miniopterus schreibersii</i>																				X		
		dugonogi šišmiš	<i>Myotis capaccinii</i>																				X		
		velikouhi šišmiš	<i>Myotis bechsteinii</i>																				X		
		veliki šišmiš	<i>Myotis myotis</i>																				X		
		vuk	<i>Canis lupus*</i>																				X		
		medvjed	<i>Ursus arctos*</i>																				X		
		ris	<i>Lynx lynx</i>																				X		
					<i>Buxbaumia viridis</i>										X										
		kitaibelov pakujac	<i>Aquilegia kitaibelii</i>												X										
		cjelolatična žutilovka	<i>Genista holopetala</i>												X										
		gospina papučica	<i>Cypripedium calceolus</i>												X										
		modra sasa	<i>Pulsatilla vulgaris ssp. grandis</i>												X										
		tankovratni podzemljak	<i>Leptodirus hochenwarti</i>																				X		
		dinarski rožac	<i>Cerastium dinaricum</i>													X									
		Skopolijeva gušarka	<i>Arabis scopoliana</i>													X									
		livadni procjepak	<i>Chouardia litardierei</i>													X									
		danja medonjica	<i>Euplagia quadripunctaria*</i>																				X		
		velebitska degenija	<i>Degenia velebitica*</i>													X									
		dinarski voluhar	<i>Dinaromys bogdanovi</i>																					X	
		dalmatinski okaš	<i>Proterebia afra dalmata</i>																					X	
		Bazofilni cretovi	7230					X																	
		Planinske i borealne vrištine	4060						X																
		Mediteranske makije u kojima dominiraju borovice Juniperus spp.	5210							X															
Otvorene kserotermofilne pionirske zajednice na karbonatnom kamenitom tlu	6110*					X																			
Planinski i pretplaninski vapnenački travnjaci	6170						X																		
Travnjaci tvrdače (Nardus) bogati vrstama	6230*							X																	
Istočno submediteranski suhi travnjaci (Scorzoneretalia villosae)	62A0							X																	

ID područja	Naziv područja	Hrvatski naziv vrste / staništa	Znanstveni naziv vrste / Šifra stanišnog tipa	Staništa							Vrste							
				Površinske i kopnene vode i močvarna staništa	Neobrane i slabo obrasle kopnene površine	Travnjaci, uretovi i visoke zelene	Šikare	Šume	Mora i morska obarfa	Podzemlje	Biljke	Ribe	Beskrilješnjaci	Sisavci	Vodozemci	Gmazovi		
HR5000022	Park prirode Velebit	Ilirske bukove šume (Aremonio-Fagion)	91K0						X									
		Acidofilne šume smreke brdskog i planinskog pojasa (Vaccinio-Piceetea)	9410						X									
		Špilje i jame zatvorene za javnost	8310								X							
		Klekovina bora krivulja (Pinus mugo) s dlakavim pjenišnikom (Rhododendron hirsutum)	4070*					X										
		Karbonatna točila Thlaspietea rotundifolii	8120		X													
		Karbonatne stijene sa hazmofitskom vegetacijom	8210		X													
		Suhi kontinentalni travnjaci (Festuco-Brometalia) (*važni lokaliteti za kačune)	6210*			X												
		Travnjaci beskoljenke (Molinion caeruleae)	6410			X												
		Europske suhe vrištine	4030			X												
		Istočnomediterranska točila	8140		X													
		(Sub-) mediteranske šume endemičnog crnog bora	9530*							X								
Ilirske hrastovo-grabove šume (Erythronio-Carpinion)	91L0							X										
HR5000025	Vransko jezero i Jasen	jezerski regoč	<i>Lindenia tetraphylla</i>											X				
		glavočić vodenjak	<i>Knipowitschia panizzae</i>										X					
		kopnena komjača	<i>Testudo hermanni</i>														X	
		četveroprugi kravosas	<i>Elaphe quatuorlineata</i>															X
		livadni procjepak	<i>Chouardia litardierei</i>									X						
			<i>Anisus vorticulus</i>											X				
		Mediteranski visoki vlažni travnjaci Molinio-Holoschoenion	6420			X												
		Tvrde oligo-mezotrofne vode s dnom obraslim parožinama (Characeae)	3140	X														
		Mediteranske makije u kojima dominiraju borovice Juniperus spp.	5210				X											
		Submediteranski vlažni travnjaci sveze Molinio-Horedion	6540			X												
		Mediteranske povremene lokve	3170*	X														
Eumediterranski travnjaci h ero-Brachypodietea	6220*			X														
Istočno submediteranski suhi travnjaci (Scorzoneretalia villosae)	62A0			X														

U TAB.11.1-4 dan je prikaz broja područja ekološke mreže u Zadarskoj županiji prema kategorijama prijetnji i opasnosti iz Referentnog popisa opasnosti, pritisaka i aktivnosti. Vidi se da je na ukupno 4 od 8 POP područja i 30 od 91 POVS područja kategorija D. Promet i infrastruktura identificirana kao jedna od prijetnji / opasnosti.

Tablica 11.1-4: Broj područja ekološke mreže prema grupama prijetnji i opasnosti

Skupine prijetnji / opasnosti		POP područja	POVS područja
A	Poljoprivreda	7	21
B	Silvikultura, šumarstvo	1	2
C	Rudarstvo, vađenje materijala i proizvodnja energije	2	11
D	Prijevoz i infrastruktura	4	30
E	Urbanizacija, razvoj stambenih i poslovnih područja	4	40
F	Korištenje prirodnih / bioloških resursa, izuzev poljoprivrede i šumarstva	7	46
G	Uznemiravanje zbog prisutnosti ljudi	5	57
H	Onečišćenje	2	51
I	Invazivne, druge problematične vrste i geni	1	10
J	Promjene prirodnih sustava	4	29
K	Prirodni biotički i abiotički procesi (bez katastrofa)	2	5
L	Geološki događaji, prirodne katastrofe	0	1
M	Klimatske promjene	2	8
X	Nema prijetnji ili opasnosti	0	2

Izvor: Bioportal, Standardni obrazac (SDF Report)

Prijetnje / opasnosti koje obuhvaća Kategorija D. Promet i infrastruktura dane su TAB.11.1-5, a u TAB.11.1-6, odnosno na SL.11.1-3 izdvojena su područja ekološke mreže u Zadarskoj županiji za koje su identificirane prijetnje / opasnosti povezane s prometom.

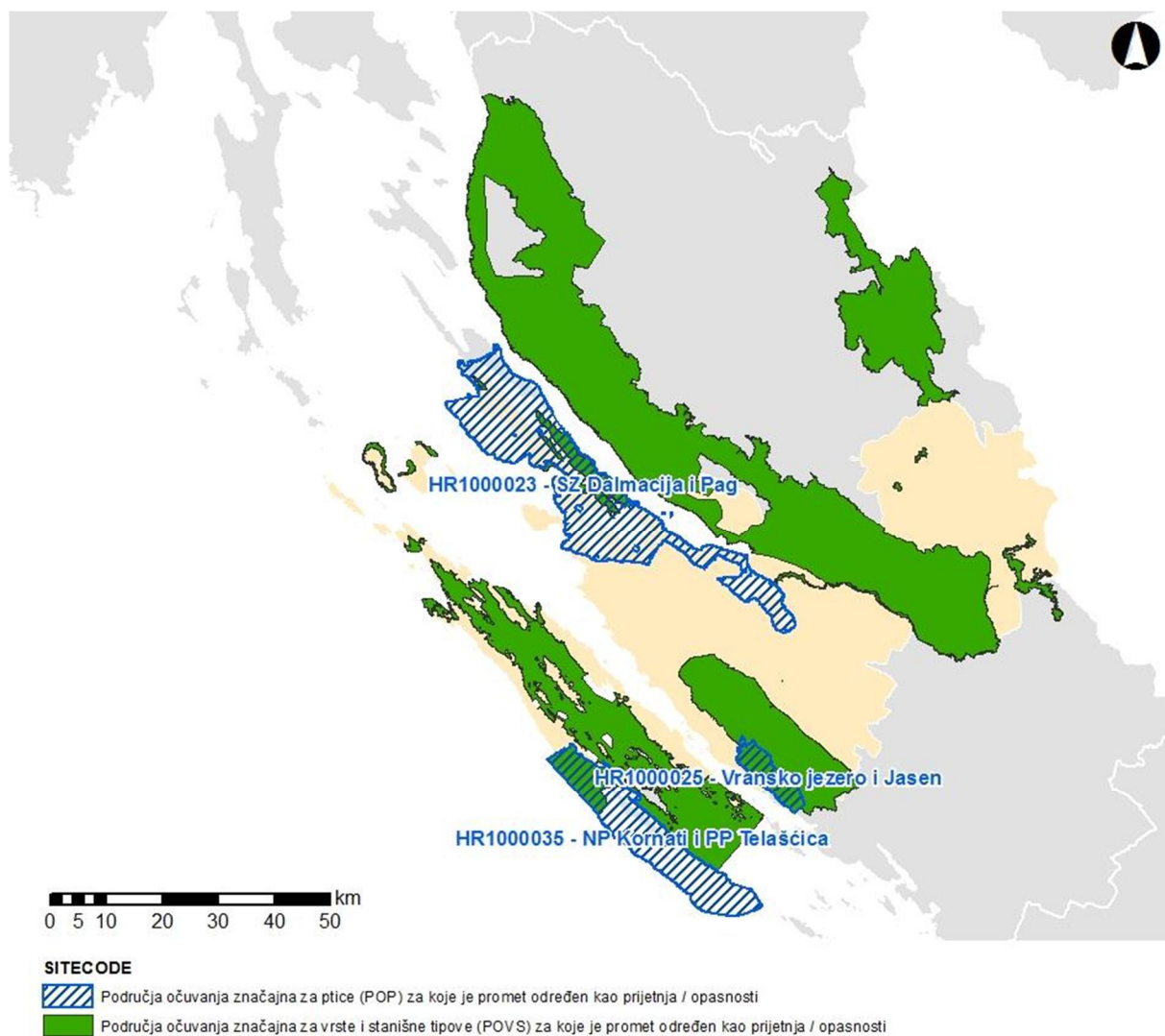
Tablica 11.1-5: Prijetnje unutar D. Promet i infrastruktura

D	Promet i infrastruktura		
D01	Ceste, putevi i željeznice	D01.01.	Putevi, staze, biciklističke staze
		D01.02	Ceste, autoceste
		D01.03	Parkirališta
		D01.04	Željezničke pruge
		D01.05	Mostovi, vijadukti
		D01.06	Tuneli
D02	Vodovi komunalno - servisne infrastrukture	D02.01	Električni vodovi i telefonske linije
		D02.02	Cjevovodi
		D02.03	Komunikacijski stupovi i antene
		D02.09	Drugi oblici transporta energije
D03	Brodске linije, luke, morske konstrukcije	D03.01	Lučke površine
		D03.02	Brodске linije
		D03.03	Morske građevine
D04	Zračne luke, zračne linije	D04.01	Zračne luke
		D04.02	Heliodromi
		D04.03	Zračne linije
D05	Poboljšan pristup području		
D06	Drugi vidovi prometa i komunikacije		

Tablica 11.1-6: Područja ekološke mreže za koje je promet određen kao prijetnja / opasnosti

ID područja	Naziv području	Pritisak		
HR2000641	Zrmanja	D01	Ceste, putevi i željeznice	
HR2000911	Kolansko blato - Blato Rogoza	D01		
HR2001058	Lička Plješevica	D01		
HR2001218	Benkovac	D01		
HR2001253	Poštak	D01		
HR2001361	Ravni kotari	D01		
HR2001384	Solana Dinjiška	D01		
HR3000450	Solana Pag	D01		
HR4000018	Paške stijene Velebitskog Kanala (Rt Sv. Nikola - Rt Fortica - Rt Mrtva)	D01		
HR5000022	Park prirode Velebit	D01	Ceste, autoceste	
HR1000025	Vransko jezero i Jasen	D01.02		
HR1000035	NP Kornati i PP Telašćica	D01.02		
HR2001255	Bulji	D01.02		
HR2001294	Bruvno	D01.02		
HR4000002	Park prirode Telašćica	D01.02		
HR5000025	Vransko jezero i Jasen	D01.02		
HR3000042	Košljunski zaljev	D03		Brodске linije, luke, morske konstrukcije
HR3000461	Uvala Modrić	D03		Lučke površine
HR3000052	Olib - podmorje	D03.01		
HR3000053	Silba - podmorje	D03.01		
HR3000063	Prolaz između Zapuntela i Ista	D03.01		
HR3000074	Rivanjski kanal sa Sesticama	D03.01		
HR1000023	SZ Dalmacija i Pag	D03.01.02	Pristani / turističke luke ili rekreacijski pristani	
HR3000044	Uvala Vlašići	D03.01.02		
HR3000045	Uvala Dinjiška	D03.01.02		
HR3000067	Luka Solišćica; Dugi Otok	D03.01.02		
HR3000085	Otok Vrgada SI strana s o. Kozina	D03.01.02		
HR3000073	J rt o. Zverinac	D03.02	Brodске linije	
HR3000074	Rivanjski kanal sa Sesticama	D03.02		
HR3000075	Otok Jidula do rt Ovčjak; prolaz V. Ždrelac	D03.02		
HR3000078	Otok Tukošćak i o. Mrtonjak	D03.02		
HR3000079	Otok Karantunić	D03.02		
HR3000419	J. Molat-Dugi-Kornat-Murter-Pašman-Ugljan-Rivanj-Sestrunj-Molat	D03.02		
HR4000002	Park prirode Telašćica	D03.02		
HR1000025	Vransko jezero i Jasen	D04	Aerodromi, uzletišta	
HR4000004	Velo i Malo Blato	D04		
HR5000025	Vransko jezero i Jasen	D04		
HR1000025	Vransko jezero i Jasen	D05	Poboljšan pristup području	
HR4000002	Park prirode Telašćica	D05		
HR5000025	Vransko jezero i Jasen	D05		

Izvor: Bioportal, Standardni obrazac (SDF Report)

Slika 11.1-3: Područja ekološke mreže za koje je promet određen kao prijetnja / opasnosti

11.2 Mogući utjecaji Prometnog masterplana na ekološku mrežu

Ciljevi i mjere Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija (u nastavku: Prometni masterplan) usmjereni su na stvaranje održivog prometnog sustava, za što su predviđene izrade studija i/ili analiza te aktivnosti koji se odnose na uspostavu i/ili unaprjeđenje organizacije prometnog sustava. Predloženi koncept uključuje i određene zahvate u prostoru - izgradnju, uređenje i/ili proširenje pješačke i biciklističke infrastrukture, stajališta javnog gradskog prijevoza, parkirališta / garaža, punionica električnih vozila, intermodalnih terminala, koji su većim dijelom predviđeni unutar naselja i turističkih središta. Moguća je i izgradnja i/ili rekonstrukcija drugih sadržaja, što će se odrediti izradom posebnih studija i/ili analiza koje predlaže Prometni masterplan, ali su već na razini Prometnog masterplana posebno istaknuti zahvati / projekti: čvrsta veza otok Ugljan - kopno, zadarska obilaznica i državna cesta na Ugljanu sa spojem na most Ždrelac i otok Pašman¹.

U ovom poglavlju sagledan je samostalan utjecaj Prometnog masterplana na ekološku mrežu. To je napravljeno na način da je svaka mjera predložena Prometnim masterplanom prvo razmatrana u odnosu na sljedeće grupe utjecaja: (1) gubitak staništa, (2) promjena staništa, (3) promjena abiotičkih čimbenika (tlo, hidrološki režim, temperatura i klima), (4) fragmentacija / efekt prepreke i zamke te stradavanje u prometu, (5) buka, svjetlost i vibracije te (6) emisija tvari: onečišćenje tla / zraka / vode.²

U analizi, odnosno u TAB.11.1-8 za svaku je mjeru Prometnog masterplana prvo dana ocjena direktnog utjecaja na prethodno navedene grupe utjecaja od (1) do (6). Ocjena direktnog utjecaja označena je oznakama "+" (očekuje se pozitivan utjecaj), "-" (očekuje se negativan utjecaj) te "/" (ne očekuje se utjecaj). Potom je mjera analizirana u odnosu na ekološku mrežu. Pri tome je po potrebi komentiran i indirektan utjecaj u odnosu na grupe utjecaja od (1) do (6). Dan je opis utjecaj na ekološku mrežu i ocjena njegove značajnosti. Značaj utjecaja mjera Prometnog masterplana procijenjen je prema skali prikazanoj u TAB.11.1-7. Ako je utjecaj na ekološku mrežu procijenjen kao negativan, u TAB.11.1-8 predložena je za predmetnu mjeru Prometnog masterplana mjera ublažavanja njenog utjecaja na ekološku mrežu te je potom dana ocjena značajnosti utjecaja nakon primjene mjere ublažavanja.

---

¹ Sukladno komunikaciji s izrađivačem Prometnog masterplana, ovaj zahvat / projekt podrazumijeva zahvat Izmještanje državne ceste D110 na Ugljan. Za predmetni zahvat proveden je postupak procjene utjecaja na okoliš i ishođenje je rješenja o prihvatljivosti zahvata za okoliš: Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Klasa: UP/I 351-03/15-02/149, Urbroj: 517-06-2-1-2-16-15, 21.12.2016.: https://mzoe.hr/doc/03012017_-_rjesenje_ministarstva_od_21_prosinca_2016_godine.pdf

Postupku procjene utjecaja na okoliš prethodio je postupak prethodne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu u kojem je Ministarstvo zaštite okoliša i prirode izdalo Rješenje prema kojem je planirani zahvat Izmještanje državne ceste D110 na Ugljanu prihvatljiv za ekološku mrežu

U nastavku Glavne ocjene za predmetni projekt koristi se naziv iz Prometnog masterplana: državna cesta na Ugljanu sa spojem na most Ždrelac i otok Pašman.

² Sukladno Stručnim smjernicama - Prometna infrastruktura (HAOP, 2016)

Tablica 11.1-7: Skala za procjenu stupnja utjecaja strategije / programa / plana (SPP)

Vrijednost	Pojam	Opis
-2	Vjerojatnost značajnog negativnog utjecaja	Značajno uznemiravanje ili destruktivan utjecaj na stanište ili populaciju vrsta ili njihova znatnog dijela, značajno uznemiravanje ekoloških zahtjeva staništa ili vrsta, značajan utjecaj na stanište ili prirodan razvoj vrsta. Ove utjecaje je potrebno umanjiti mjerama ublažavanja ispod razine značajnosti, a ukoliko to nije moguće element s ovom ocjenom potrebno je ukloniti iz SPP.
-1	Vjerojatnost umjerenog negativnog utjecaja (negativan utjecaj koji nije značajan)	Ograničen/umjeren/neznatan negativan utjecaj. Provedba SPP nije isključena. Umjeren problematičan utjecaj na stanište ili populaciju vrsta, umjeren narušavanje ekoloških uvjeta potrebnih za očuvanje staništa ili vrsta, marginalni utjecaj na stanište ili prirodni razvoj vrsta. Moguće ga je ublažiti ili ukloniti odgovarajućim mjerama ublažavanja, no njihovo propisivanje nije obvezno vezano uz glavnu ocjenu.
0	Vjerojatno nema utjecaja	SPP ne pokazuje vidljive utjecaje.
+1	Vjerojatnost umjerenog pozitivnog utjecaja	Umjeren povoljan utjecaj na stanište ili populaciju vrsta, umjeren poboljšanje ekoloških zahtjeva staništa ili vrste, umjeren povoljan utjecaj na stanište ili prirodni razvoj vrsta.
+2	Vjerojatnost značajnog pozitivnog utjecaja	Značajan povoljan utjecaj na stanište ili populaciju vrsta, značajno poboljšanje ekoloških zahtjeva staništa ili vrste, značajan povoljan utjecaj na stanište ili prirodni razvoj vrsta.
?	Značaj utjecaja ne može se pouzdano utvrditi zbog nedostatnih specifičnih podataka o elementu provedbe SPP (npr. lokacija planirane aktivnosti ili zahvata, opseg/obuhvat planirane aktivnosti ili zahvata).	

Izvor: HAOP: Priručnik za ocjenu prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu (OPEM)

Tablica 11.1-8: Samostalni utjecaji provedbe mjera Prometnog masterplana

	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)
A - GUBITAK STANIŠTA; B- PROMJENA STANIŠTA; C – PROMJENE ABIOTSKIH ČIMBENIKA (TLO, HIDROLOŠKI REŽIM, TEMPERATURA I KLIMA); D – FRAGMENTACIJA / EFEKT PREPREKE I ZAMKE TE STRADAVANJE U PROMETU; E - BUKA, SVJETLOST I VIBRACIJE; F - EMISIJA TVARI: ONEČIŠĆENJE TLA/ZRAKAVODE;						
M-I-1. Poboljšanje pješačke infrastrukture³						
OPIS MJERE U PROMETNOM MASTERPLANU: Potrebno je orijentirati se na povećanje pješačkog prometa u svrhu promocije održive mobilnosti. Mreža nogostupa od presudne je važnosti kako bi se povećala mobilnost i dostupnost gradskih područja i sustava javnog prijevoza. Također, vrlo je bitno u pogledu sigurnosnih standarda, da se razvoj nove infrastrukture uskladi s najnovije dostupnim standardima (izgradnja rampi za osobe s posebnim potrebama, širine pješačke infrastrukture, odmorišta, zelenilo koje pruža hladovinu,...). Kako bi se dodatno potaknulo pješčenje građana potrebno je izgraditi dovoljan broj klupa za sjedenje uz pješačke staze. U ovu mjeru spada i izgradnja pothodnika i nadhodnika na opterećenim prometnicama, uključujući i županijske i državne ceste) gdje postoji sigurnosni rizik za sudionike pješačkog prometa.	/	/	/	/	/	/
ZNAČAJNOST UTJECAJA NA EKOLOŠKU MREŽU: Predmetna mjera definira da se, u pogledu sigurnosnih standarda, razvoj nove infrastrukture uskladi sa najnovije dostupnim standardima pješačke infrastrukture (izgradnja rampi za osobe s posebnim potrebama, širine pješačke infrastrukture, odmorišta, zelenilo koje pruža hladovinu,...) kao i izgradnjom pothodnika i nadhodnika na opterećenim prometnicama. Povećanje pješačkog prometa dovodi do smanjenja korištenja osobnih vozila. To ima indirektno ukupan pozitivan utjecaj zbog smanjenja emisija onečišćujućih tvari i stakleničkih plinova – ublažavanje klimatskih promjena. Poboljšanje pješačke infrastrukture odnosi se na već antropogeno definirana staništa te se ne očekuju dodatni negativni utjecaji na područja ekološke mreže stoga je utjecaj ocijenjen kao neutralan. Nije potrebno predložiti mjeru ublažavanja.						0
M-I-2. Proširenje mreže pješačkih staza⁴						
OPIS MJERE U PROMETNOM MASTERPLANU: Pješaci bi trebali biti u mogućnosti pristupiti bilo kojem mjestu hodajući po najkraćoj sigurnoj stazi i pritom ne dolazeći u konflikt sa motornim vozilima. Mreža pješačkih staza treba osigurati povezanost bez prepreka. Također, jedan od elemenata udobnosti koji se mora uzeti u obzir je širina pješačke staze, kako bi se moglo hodati bez osjećaja prevelike zagušenosti, dok nagib treba biti prilagođen starijim osobama i osobama s invaliditetom. Mjeru je potrebno provesti u svim gradovima i naseljima na području obuhvata projekta, a prioritarno u naseljima uz državne i županijske ceste te posebno u naseljima izraženog turističkog karaktera i na otocima. Ova mjera se posebno odnosi na Zadarski poluotok, koji će u bliskoj budućnosti postati pješačka zona u cijelosti, pa je sukladno tome potrebna izrada Studijske dokumentacije razvoja i kretanja pješaka tim zonama, koja uključuje i organizirani lokalni javni prijevoz unutar zone poluotoka, izgradnju pješačkog pothodnika između Liburnske obale i rive na obali Kneza Trpimira sa pripadajućom garažom u blizini te pozicije integracije javnog gradskog i javnog zonskog prometa, kao i izgradnju parkirališta za posjetitelje u bližoj ili široj okolici poluotoka.	/	-	/	/	/	/
ZNAČAJNOST UTJECAJA NA EKOLOŠKU MREŽU: Predmetna mjera odnosi se na sve gradove i naselja na području obuhvata projekta, a prioritarno na naselja uz državne i županijske ceste te posebno na naselja izraženog turističkog karaktera i na otoke (posebno se odnosi na Zadarski poluotok). Provedba mjere može potencijalno utjecati na promjenu stanišnih uvjeta urbane bioraznolikosti, no predmetne značajke utjecaja u urbanim sredinama nisu svakako značajne na područja ekološke mreže te se utjecaj ocjenjuje kao neutralan. Nadalje, mjera je prepoznata kao neutralna i/ili pozitivna za ekološku mrežu budući da indirektno doprinosi ublažavanju klimatskih promjena te smanjenju emisija iz cestovnog prometa, no ne doprinosi znatnom niti direktnom poboljšanju stanja područja ekološke mreže stoga je u konačnici utjecaj procijenjen kao neutralan. Nije potrebno predložiti mjeru ublažavanja.						0

³ U Strateškoj studiji utjecaja na okoliš Županijske razvojne strategije Zadarske županije 2016.-2020. analizirana je mjera 2.4.1. Poboljšanje kvalitete kolnog, pješačkog i prometa u mirovanju te cestovne mreže i unaprjeđenje sustava za upravljanje i nadzor prometom. Prema Izvješću o provedenom postupku Strateške procjene utjecaja na okoliš za Županijsku razvojnu strategiju Zadarske županije do 2020.godine (KLASA: 302-02/15-2/3, URBROJ: 2198/1-09-17-108, Zadar 2017, Upravni odjel za razvoj i europske procese, Zadarska županija) Županijska razvojna strategija Zadarske županije do 2020.godine je prihvatljiva za ekološku mrežu. U Strateškoj studiji utjecaja na okoliš Županijske razvojne strategije Zadarske županije 2016.-2020. dana je za mjeru 2.4.1. mjera ublažavanja štetnih posljedica za ekološku mrežu koja se odnosi na cestovne prometnu (cestovnu) infrastrukturu.

⁴ Vidjeti prethodnu napomenu pod brojem 3.

	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)
A - GUBITAK STANIŠTA; B- PROMJENA STANIŠTA; C – PROMJENE ABIOTSKIH ČIMBENIKA (TLO, HIDROLOŠKI REŽIM, TEMPERATURA I KLIMA); D – FRAGMENTACIJA / EFEKT PREPREKE I ZAMKE TE STRADAVANJE U PROMETU; E - BUKA, SVJETLOST I VIBRACIJE; F - EMISIJA TVARI: ONEČIŠĆENJE TLA/ZRAKA/VODE;						
M-I-3. Razdvajanje pješačkih zona od ostalih vrsta prometa						
OPIS MJERE U PROMETNOM MASTERPLANU: Pješačka zona je prostor koji je uveden kako bi se očuvao koncept otvorenog prostora i omogućio komforan i siguran tok pješačkog prometa. Jedan od ciljeva je ograničiti dostupnost vozila u gradskim središtima i rezervirati ga za pješake. Na taj smanjuje broj točaka na kojima se presijecaju tokovi pješaka i motoriziranog prometa. Takva mjera povećat će sigurnost svih sudionika u prometu, povećati popularnost pješačenja (utječe na smanjenje motoriziranog prometa) i smanjenje emisije štetnih plinova u atmosferu. Ovu mjeru potrebno je provesti u svim većim naseljima s jasnim urbanim centrom, a posebno u naseljima turističkog karaktera.	/	/	/	/	/	/
ZNAČAJNOST UTJECAJA NA EKOLOŠKU MREŽU: Jedan od ciljeva predmetne mjere je ograničiti dostupnost vozila u gradskim središtima i rezervirati ga za pješake pri čemu će takva mjera povećati sigurnost svih sudionika u prometu, povećati popularnost pješačenja (utječe na smanjenje motoriziranog prometa) i time smanjenje emisije onečišćujućih tvari. Stoga, mjera je prepoznata kao neutralna i/ili pozitivna za ekološku mrežu budući da indirektno doprinosi ublažavanju klimatskih promjena te smanjenju emisija iz cestovnog prometa. No, ista ne doprinosi niti znatnom niti direktnom poboljšanju stanja područja ekološke mreže stoga je utjecaj procijenjen kao neutralan. Nije potrebno predložiti mjeru ublažavanja.						0
M-I-4. Izgradnja pješačkih nogostupa/staza koja povezuju kućanstva sa stajalištima javnog gradskog prijevoza (JGP), kolodvorima i intermodalnim terminalima ⁵						
OPIS MJERE U PROMETNOM MASTERPLANU: Pješaci bi trebali na siguran način pristupiti najbližem stajalištu JGP. Pristupni nogostupi/staze moraju minimalno spajati prostor između para autobusnih ugalbališta te obližnje okomite priključke sporednih cesta u kojima postoji potencijal generiranja korisnika JGP.	/	/	/	/	/	/
ZNAČAJNOST UTJECAJA NA EKOLOŠKU MREŽU: Izgradnja pješačkih nogostupa/staza koja povezuju kućanstva sa stajalištima JGP-a, kolodvorima i intermodalnim terminalima odnosi se na antropogeno definirana staništa, te njena provedba indirektno utječe na smanjenje motoriziranog prometa i time smanjenje emisije štetnih plinova u atmosferu. Stoga, mjera je prepoznata kao neutralna i/ili pozitivna za ekološku mrežu budući da indirektno doprinosi ublažavanju klimatskih promjena te smanjenju emisija iz prometa. No, ista ne doprinosi niti znatnom niti direktnom poboljšanju stanja područja ekološke mreže stoga je utjecaj procijenjen kao neutralan. Nije potrebno predložiti mjeru ublažavanja.						0
M-I-5. Izgradnja biciklističke infrastrukture						
OPIS MJERE U PROMETNOM MASTERPLANU: Pravilno izgrađena biciklistička infrastruktura osigurat će sigurno kretanje biciklista. Postojeće biciklističke staze potrebno je uskladiti sa Pravilnikom o biciklističkoj infrastrukturi i izgraditi nove. Uz biciklističke staze potrebno je izgraditi odgovarajuće stalke za bicikle ("klamerice") posebice na frekventnim gradskim lokacijama i uvesti brojne pogodnosti za korisnike ovog načina transporta poput besplatnog parkiranja njihovih vozila na rubovima grada, izgradnje video nadziranih parkirališta za bicikle u strogom centru grada, besplatnog prijevoza bicikla na trajektima i sličnog. Biciklistički promet potrebno je po mogućnosti odvajati od motornog prometa širokim zelenim pojasima koji osiguravaju sigurnost, ali i hlad za vrijeme ljetnog razdoblja. Izgradnja biciklističke infrastrukture treba pratiti potrebe lokalnog stanovništva, kao i morfologiju terena te uobičajena kretanja turista za vrijeme sezone. Isto tako planiranje biciklističke infrastrukture treba pratiti Euro Velo 8 rutu te osigurati sporedne spojeve na istu. Nužna je i izrada objedinjene karte biciklističkih staza na području županije koja će biti dostupna na Internetu i snimljena GPS-om kako točno tako i visinski, a sve kao odlična podloga za rekreaciju i turističko razgledavanje cijele županije ili samo dijelova iste.	/	-	/	-	/	/
ZNAČAJNOST UTJECAJA NA EKOLOŠKU MREŽU: Izgradnja i označavanje biciklističke mreže može potencijalno utjecati na promjenu stanišnih uvjeta kao i fragmentaciju staništa, no predmetne značajke utjecaja biciklističkog prometa nisu svakako značajno negativne na područja ekološke mreže. Međutim, otvaranje novih koridora u prostoru putem biciklističkih staza potencijalno može negativno utjecati na ciljani stanišni tip 8310 Špilje i jame zatvorene za jasnost budući da se time otvara pristup prema istima i time predstavlja umjeren negativan utjecaj.						-1

⁵ Vidjeti prethodnu napomenu pod brojem 3.

	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)
A - GUBITAK STANIŠTA; B- PROMJENA STANIŠTA; C – PROMJENE ABIOTSKIH ČIMBENIKA (TLO, HIDROLOŠKI REŽIM, TEMPERATURA I KLIMA); D – FRAGMENTACIJA / EFEKT PREPREKE I ZAMKE TE STRADAVANJE U PROMETU; E - BUKA, SVJETLOST I VIBRACIJE; F - EMISIJA TVARI: ONEČIŠĆENJE TLA/ZRAKA/VODE;						
MJERA UBLAŽAVANJA: Prilikom provedbe mjere M-I-5 Prometnog masterplana planirati trase biciklističkih staza na način da se izbjegne značajni gubitak ciljnog stanišnog tipa i/ili staništa povoljnih za ciljne vrste i utjecaj na špiljske objekte (stanišni tip 8310 Špilje i jame zatvorene za javnost). U skladu s obvezujućim mišljenjem nadležnog tijela, kao mjera ublažavanja mjere M-I-5 Prometnog masterplana nadalje se dodaje dio mjere ublažavanja iz Strateške studije o utjecaju na okoliš Županijske razvojne strategije Zadarske županije 2016.-2020. koja se odnosi na razvoj specifičnih oblika turizma (mjera 1.4.3 u Županijskoj razvojnoj strategiji): <i>Tijekom daljnjih faza aktivnosti vezanih uz razvoj specifičnih oblika turizma (nautički, cikloturizam, speleoturizam, ronilački, avanturistički i sl.), razvoj uskladi s dokumentima upravljanja EM za ona područja za koja su doneseni, a za ostala područja uspostaviti direktnu suradnju sa sektorom zaštite prirode (nadležnom institucijom) u cilju pronalaženja najprihvatljivijeg rješenja.</i>						+
ZNAČAJNOST UTJECAJA NAKON PRIMJENE MJERE UBLAŽAVANJA:						0
M-I-6 Izgradnja i uređenje biciklističkih staza koje povezuju kućanstva sa stajalištima javnog gradskog prijevoza (JGP), kolodvorima i intermodalnim terminalima						
OPIS MJERE U PROMETNOM MASTERPLANU: Pravilno izgrađena biciklistička infrastruktura mora osigurati povezanost samih kućanstava sa stajalištima JGP-a, kolodvorima i intermodalnim terminalima posebno u manjim mjestima i rubnim dijelovima Grada Zadra.	/	/	/	/	/	/
ZNAČAJNOST UTJECAJA NA EKOLOŠKU MREŽU: Izgradnja i uređenje biciklističkih staza koje povezuju kućanstva sa stajalištima JGP-a, kolodvorima i intermodalnim terminalima odnosi se na antropogeno definirana staništa, no indirektno utječe na smanjenje motoriziranog prometa i time smanjenje emisije štetnih plinova u atmosferu. Stoga, mjera je prepoznata kao neutralna i/ili pozitivna za ekološku mrežu budući da indirektno doprinosi ublažavanju klimatskih promjena te smanjenju emisija iz cestovnog prometa. No, ista ne doprinosi niti znatnom niti direktnom poboljšanju stanja područja ekološke mreže stoga je utjecaj procijenjen kao neutralan. Nije potrebno predložiti mjeru ublažavanja.						0
M-I-7. Definiranje intermodalnih terminala, mjesta integracije i stajališta u sustavu javnog prijevoza⁶						
OPIS MJERE U PROMETNOM MASTERPLANU: Izgraditi mrežu intermodalnih terminala, mjesta integracije i novih stajališta javnog prijevoza kako bi se putnicima, uključujući i osobe s teškoćama u kretanju, omogućio jednostavan i brz prelazak sa jednog prijevoznog moda na drugi. Lokacije intermodalnih terminala na kojima se omogućava prijelaz iz različitih prijevoznih modova potrebno je prethodno utvrditi putem odgovarajućih studijskih analiza. Na području Putničke luke Gaženice već postoje elementi intermodalnog terminala koje je boljom organizacijom prostora potrebno staviti u punu funkciju intermodalnog terminala.	-	-	-	-	-	-
ZNAČAJNOST UTJECAJA NA EKOLOŠKU MREŽU: Provedba predmetne mjere podrazumijeva izradu studijske dokumentacije kojom će se odrediti potrebne nove lokacije intermodalnih terminala (mjesta prelazaka iz jednog prijevoznog moda u drugi), mjesta integracije i novih stajališta javnog prijevoza. Prema načelu predostrožnosti provedba ove mjere ocjenjuje se umjereno negativna. Napominje se da je područje luke Gaženica izvan ekološke mreže.						-1
MJERA UBLAŽAVANJA: Prilikom provedbe mjere M-I-7 Prometnog masterplana uzeti u obzir ciljne vrste i staništa područja ekološke mreže i surađivati s nadležnim javnim ustanovama koje upravljaju područjima ekološke mreže u Zadarskoj županiji.						+
ZNAČAJNOST UTJECAJA NAKON PRIMJENE MJERE UBLAŽAVANJA:						0

⁶ Predmetna mjera analizirana je dijelom i u Strateškoj studiji utjecaja na okoliš strategije prometnog razvoja Republike Hrvatske 2017-2030. i to kao mjera: G.4 Povećanje intermodalnosti u putničkom prometu i razvoj intermodalnih putničkih čvorišta. Temeljem Izvješća o provedenom postupku strateške procjene utjecaja Strategije prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2030. godine za okoliš (http://www.mppi.hr/UserDocsImages/6.%20Izvjestaj%20o%20provedenoj%20SPUO%2027-09_17.pdf) / Mišljenja Ministarstva zaštite okoliša i energetike od 11. kolovoza 2017. (KLASA: 351-03/17-04/1298, URBROJ: 517-06-2-1-2-17-2) Strategija prometnog razvoja RH za razdoblje od 2017. - 2030. godine je prihvatljiva za ekološku mrežu. Za G.4. nisu dane mjere ublažavanja utjecaja na ekološku mrežu.

	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)
A - GUBITAK STANIŠTA; B- PROMJENA STANIŠTA; C – PROMJENE ABIOTSKIH ČIMBENIKA (TLO, HIDROLOŠKI REŽIM, TEMPERATURA I KLIMA); D – FRAGMENTACIJA / EFEKT PREPREKE I ZAMKE TE STRADAVANJE U PROMETU; E - BUKA, SVJETLOST I VIBRACIJE; F - EMISIJA TVARI: ONEČIŠĆENJE TLA/ZRAKA/VODE;						
M-I-8. Uvođenje Park & Ride sustava ⁷						
OPIS MJERE U PROMETNOM MASTERPLANU: Park & Ride sustav predstavlja proširenje sustava javnog prijevoza. Izgradnja parkirališta praktičira se u kolodvorima izvan centra grada, pri čemu bi prikladna lokacija za Zadar bila na južnom prilazu gradu uz koji već postoji željeznička infrastruktura. Ljudi mogu koristiti svoj vlastiti automobil do najbližeg željezničkog kolodvora kako bi svoje putovanje nastavili održivim modom prijevoza. Dugoročno, to će dovesti do većeg modalnog udjela za javni prijevoz, koji je izravno povezan s brojem automobila na gradskim ulicama. Ovaj sustav može smanjiti dnevni promet kretanja putnika s automobilima i povećati korištenje javnog prijevoza. Smanjenjem broja automobila na ulicama, sustav će smanjiti emisije CO ₂ , povećati učinkovitosti Prometnog sustava i dostupnost svih gradskih područja.	-	-	/	-	-	/
ZNAČAJNOST UTJECAJA NA EKOLOŠKU MREŽU: Uvođenje Park & Ride sustava predstavlja proširenje sustava javnog prijevoza. Izgradnja dodatnih parkirališta može utjecati na gubitak i/ili promjenu staništa, fragmentaciju te pojačati vanjske stresore (buka, svijetlost i vibracije), međutim riječ je o utjecajima čiji je doseg u pravilu prostorno vrlo ograničen. Cilj je ove mjere smanjiti promet osobnih vozila i time se smanjenje emisije onečišćujućih tvari i stakleničkih plinova – ublažavanje klimatskih promjena. Stoga je mjera prepoznata kao neutralna i/ili pozitivna za ekološku mrežu. No, kako ista ne doprinosi niti znatnom niti direktnom poboljšanju stanja područja ekološke mreže utjecaj je procijenjen kao neutralan. Nije potrebno predložiti mjeru ublažavanja.						0
M-I-9. Uređenje svih stajališta javnog prijevoza u skladu sa pravilnicima ⁸						
OPIS MJERE U PROMETNOM MASTERPLANU: Svi kolodvori i stajališta (uključujući željezničke i autobusne) trebaju biti u skladu s posljednjim sigurnosnim standardima i standardima sveopće pristupačnosti. To znači kako se kolodvori i stajališta koji nisu standardizirani trebaju rekonstruirati u skladu s pravilima sigurnosti, dostupnosti i drugim važnih standardima koji se odnose na specifični tip stanice (autobusne stanice, željeznička službena mjesta). Kolodvori i stajališta u urbanim dijelovima moraju imati informacijske ploče, tzv. "displeje", s prikazom svih relevantnih informacija za putnike u realnom vremenu te višejezične mape javne prometne mreže i vozne redove.	/	/	/	/	/	/
ZNAČAJNOST UTJECAJA NA EKOLOŠKU MREŽU: Uređenje svih stajališta javnog prijevoza u skladu sa pravilnicima definira rekonstrukciju kolodvora i stajališta koji nisu standardizirani u skladu s pravilima sigurnosti, dostupnosti i drugim važnih standardima koji se odnose na specifični tip stanice (autobusne stanice, željeznička službena mjesta). Njihovim uređenjem potiče se korištenje javnog prijevoza i time indirektno pridonosi smanjenju emisije onečišćujućih tvari i stakleničkih plinova – ublažavanje klimatskih promjena. Utjecaj ove mjere Prometnog masterplana prepoznat kao indirektno pozitivan, ali kako ne ona ne doprinosi niti znatnom niti direktnom poboljšanju stanja područja ekološke mreže utjecaj je procijenjen kao neutralan. Nije potrebno predložiti mjeru ublažavanja.						0
M-I-10. Povećati broj prometnih traka rezerviranih za vozila javnog prijevoza						
OPIS MJERE: Za povećanje prosječne brzine vozila javnog gradskog prijevoza u gradovima, potrebno je osigurati određeni broj cestovnih traka rezerviranih samo vozilima javnog prijevoza, svugdje gdje fizički prostor to dopušta. U globalnom smislu, ova mjera bi trebala smanjiti prosječno vrijeme putovanja. To će imati pozitivni utjecaj na prometne gužve, samom promjenom načina prijevoza (s privatnog, na javni) za čim veći broj korisnika prometnog sustava. Navedene trake poželjno je implementirati na način da se prenamjene postojeće kolničke trake ili da iste budu rezervirane za javni promet samo u određenim danima i u određenom vremenu.	/	/	/	/	/	/
ZNAČAJNOST UTJECAJA NA EKOLOŠKU MREŽU: Predmetna mjera označava elemente gradske prometne infrastrukture stoga se ne očekuje utjecaj na područja ekološke mreže te se isti ocjenjuje kao neutralan. Nije potrebno predložiti mjeru ublažavanja.						0

⁷ Vidjeti prethodnu napomenu pod brojem 6.

⁸ Predmetna mjera analizirana je dijelom i u Strateškoj studiji utjecaja na okoliš strategije prometnog razvoja Republike Hrvatske 2017-2030. i to kao mjera: U.3 Razvoj kolodvora i stajališta. Temeljem Izvješća o provedenom postupku strateške procjene utjecaja Strategije prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2030. godine za okoliš (http://www.mppi.hr/UserDocsImages/6.%20Izvjestaj%20o%20provedenoj%20SPUO%2027-09_17.pdf) / Mišljenja Ministarstva zaštite okoliša i energetike od 11. kolovoza 2017. (KLASA: 351-03/17-04/1298, URBROJ: 517-06-2-1-2-17-2) Strategija prometnog razvoja RH za razdoblje od 2017. - 2030. godine je prihvatljiva za ekološku mrežu. Za U.3. nisu dane mjere ublažavanja utjecaja na ekološku mrežu.

	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)
A - GUBITAK STANIŠTA; B- PROMJENA STANIŠTA; C – PROMJENE ABIOTSKIH ČIMBENIKA (TLO, HIDROLOŠKI REŽIM, TEMPERATURA I KLIMA); D – FRAGMENTACIJA / EFEKT PREPREKE I ZAMKE TE STRADAVANJE U PROMETU; E - BUKA, SVJETLOST I VIBRACIJE; F - EMISIJA TVARI: ONEČIŠĆENJE TLA/ZRAKA/VODE;						
M-I-11. Razvoj terminala za punjenje električnih vozila						
OPIS MJERE U PROMETNOM MASTERPLANU: Zbog sve većeg broja električnih vozila, postoji potreba za električnim stanicama za punjenje, koje bi trebale biti opremljene s najnovijim tehnologijama i nuditi brzo i pouzdano punjenje. U početku parkirna mjesta s mogućnošću punjenja mogu biti smještena na često posjećene lokacije kao što su gradske garaže ili u trgovačkim centrima ili na parkiralištima uz samu jezgru grada, gdje se za takva vozila ne bi naplaćivalo parkiranje. Nakon toga, mreža bi trebala biti proširena na ostala područja gdje već postoji odgovarajuća infrastruktura i pružati module za punjenje koji se mogu koristiti za dijeljenje automobila sustav ili električnih bicikala. Osim toga, potrebno je osigurati i određeni broj mjesta za punjenje i na terminalima gdje se čeka ukrcaj vozila u trajekte, sa osiguranom prednošću ulaska tih vozila na trajekt, poželjno bez naplate trajektna karte za vozilo.	/	/	/	/	/	/
ZNAČAJNOST UTJECAJA NA EKOLOŠKU MREŽU: Budući da zbog sve većeg broja električnih vozila postoji potreba za električnim stanicama za punjenje potrebno je razvijati iste te ih opremiti s najnovijim tehnologijama i nuditi brzo i pouzdano punjenje. Predmetna će se mjera definirati na već postojećim parkiralištima odnosno gdje već postoji odgovarajuća infrastruktura te time nema njenih dodatnih utjecaja na gubitak i promjenu staništa kao i ostalih kategorija gore navedenih potencijalnih utjecaja. Nadalje, važno je naglasiti da se razvojem terminala za punjenje električnih goriva potiče korištenje električnih automobila te time indirektno pridonosi smanjenju emisije štetnih plinova u atmosferu. Stoga, mjera je prepoznata kao neutralna i/ili pozitivna za ekološku mrežu budući da indirektno doprinosi ublažavanju klimatskih promjena te smanjenju emisija iz prometa. No, ista ne doprinosi niti znatnom niti direktnom poboljšanju stanja područja ekološke mreže stoga je utjecaj procijenjen kao neutralan. Nije potrebno predložiti mjeru ublažavanja.						0
M-I-12. Implementacija ITS tehnologije na glavnim cestovnim pravcima ⁹						
OPIS MJERE U PROMETNOM MASTERPLANU: ITS rješenja na glavnim cestovnim pravcima će pomoći pri upravljanju visoke razine prometa i tereta da se smanje zagušenja i prometne nesreće. Informacije u realnom vremenu mogu biti pružene kontrolnim centrima u prometu i korisnicima. Upravljanje prometom, sustavi kontrole i infrastruktura obuhvaćaju inteligentni nadzor vozila, adaptivnu kontrolu prometa, upravljanje nesrećama i informacijski sustav za putnike, za autoceste i državne ceste, kako bi se osigurale integrirane operacije. Cijeli Zadar i okolni dio koji gravitira Zadru morao biti pokriven kamerama s mogućnosti korekcije semaforских signala prema potrebi prometa iz jednog centra koji ima dobar pregled nad cijelom prometnom situacijom šireg područja. Sustavi kontrole prometa u gradu moraju biti usku povezani sa takvim sustavima HAC-a i HC-a.	/	/	/	/	/	/
ZNAČAJNOST UTJECAJA NA EKOLOŠKU MREŽU: Provedba mjere pomoći će pri upravljanju visoke razine prometa i tereta ne pokazuje vidljive utjecaje na ekološku mrežu budući da se ista odnosi na već antropogeno definirana staništa te je mjera prepoznata kao neutralna i/ili pozitivna za ekološku mrežu budući da indirektno doprinosi ublažavanju klimatskih promjena te smanjenju emisija iz cestovnog prometa. No, ista ne doprinosi niti znatnom niti direktnom poboljšanju stanja područja ekološke mreže te je utjecaj procijenjen kao neutralan. Nije potrebno predložiti mjeru ublažavanja.						0

⁹ U Strateškoj studiji utjecaja na okoliš Županijske razvojne strategije Zadarske županije 2016.-2020. analizirana je mjera 2.4.1. Poboljšanje kvalitete kolnog, pješačkog i prometa u mirovanju te cestovne mreže i unaprjeđenje sustava za upravljanje i nadzor prometom, koja obuhvaća i unaprjeđenje cestovne mreže kroz rekonstrukciju i dogradnju s uvođenjem inteligentnog prometnog sustava (ITS) nadzora i upravljanja prometom. Prema Izvješću o provedenom postupku Strateške procjene utjecaja na okoliš za Županijsku razvojnu strategiju Zadarske županije do 2020.godine (KLASA: 302-02/15-2/3, URBROJ: 2198/1-09-17-108, Zadar 2017, Upravni odjel za razvoj i europske procese, Zadarska županija) Županijska razvojna strategija Zadarske županije do 2020.godine je prihvatljiva za ekološku mrežu. U Strateškoj studiji utjecaja na okoliš Županijske razvojne strategije Zadarske županije 2016.-2020. dana je za mjeru 2.4.1. mjera ublažavanja štetnih posljedica za ekološku mrežu koja se odnosi na cestovne prometnu (cestovnu) infrastrukturu.

	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)
A – GUBITAK STANIŠTA; B- PROMJENA STANIŠTA; C – PROMJENE ABIOTSKIH ČIMBENIKA (TLO, HIDROLOŠKI REŽIM, TEMPERATURA I KLIMA); D – FRAGMENTACIJA / EFEKT PREPREKE I ZAMKE TE STRADAVANJE U PROMETU; E - BUKA, SVJETLOST I VIBRACIJE; F - EMISIJA TVARI: ONEČIŠĆENJE TLA/ZRAKA/VODE;						
M-I-13. Prilagodba infrastrukture osobama s posebnim potrebama						
OPIS MJERE U PROMETNOM MASTERPLANU: Postojeća infrastruktura na kolodvorima, stajalištima i parkiralištima treba biti prilagođena olakšavanju ulaza/izlaza osobama sa smanjenom mobilnosti, u cilju povećanja pristupačnosti i učinkovitosti prijevoza takvih osoba. Prilagodba na kolodvorima podrazumijeva izgradnju liftova, pokretnih stepenica, toaleta sa pristupom za invalidska kolica te implementaciju zvučnih informativnih najava.	/	/	/	/	/	/
ZNAČAJNOST UTJECAJA NA EKOLOŠKU MREŽU: Provedba mjere kroz prilagodbu infrastrukture osobama s posebnim potrebama ne pokazuje vidljive utjecaje na ekološku mrežu budući da se ista odnosi na već antropogeno definirana staništa te je utjecaj procijenjen kao neutralan. Nije potrebno predložiti mjeru ublažavanja.						0
M-I-14. Izgradnja informacijske infrastrukture za upravljanje sustavom i kvalitetno informiranje korisnika ¹⁰						
OPIS MJERE U PROMETNOM MASTERPLANU: Pružiti točne i pravodobne informacije za prijevoz korisnicima je kritični element poslovanja i upravljanja transportnim sustavom. Razvoj sustava uključuje uvođenje mobilnih aplikacija, prikazivanje informacija o postajama, postojanje web stranice s jednostavnim rasporedima, ugrađene informacijske sustave u svim vozilima itd. Takav informacijska infrastruktura će unaprijediti rad i upravljanje cijelim prometnim sustavom i pružiti veću pouzdanost i "user friendly" uslugu putnicima te omogućiti objedinjavanje svih načina prilaska gradu kroz jednostavnu, dostupnu i višezjeičnu Internet platformu.	/	/	/	/	/	/
ZNAČAJNOST UTJECAJA NA EKOLOŠKU MREŽU: Provedba mjere kroz izgradnju informacijske infrastrukture za upravljanje sustavom i kvalitetno informiranje korisnika ne pokazuje vidljive utjecaje na ekološku mrežu te je utjecaj procijenjen kao neutralan. Nije potrebno predložiti mjeru ublažavanja.						0
M-I-15. Postavljanje naprava za smirivanje prometa						
OPIS MJERE U PROMETNOM MASTERPLANU: Postavljanjem fizičkih prepreka (unutar urbanih cjelina) ili inteligentnih sustava za smirivanje prometa (u manjim sredinama ili na državnim cestama) značajno se utječe na povećanje sigurnosti odvijanja prometa, a posebno se povećava sigurnost za pješake i bicikliste.	/	/	/	/	/	/
ZNAČAJNOST UTJECAJA NA EKOLOŠKU MREŽU: Provedba mjere kroz postavljanje naprava za smirivanje prometa ne pokazuje vidljive utjecaje na ekološku mrežu budući da se ista odnosi na već antropogeno definirana staništa te je utjecaj procijenjen kao neutralan. Nije potrebno predložiti mjeru ublažavanja.						0
M-I-16 Uređenje parkirališta u skladu sa zakonskim regulativama i propisima						
OPIS MJERE U PROMETNOM MASTERPLANU: Postojeću infrastrukturu parkirališta potrebno je urediti u skladu sa važećom zakonskom legislativom i pravilnicima, što se prvenstveno odnosi na asfaltiranje istih, osiguranje kvalitetne odvodnje oborinskih voda sa primarnim pročišćavanjem, uređenje ulaza i izlaza, postavljanje kamera za detekciju registarskih pločica, postavljanje sustava koji doprinose ubrzanju i automatizaciji naplate, sadenje zelenila koje osigurava hlad, itd. Preporuča se na i izgradnja električnih stanica s najnovijim tehnologijama koje jamče brzo i pouzdano punjenje na najatraktivnijim parkirnim mjestima na javnim parkiralištima, pri čemu se za takva električna vozila ne bi naplaćivalo parkiranje.	/	/	/	/	/	+
ZNAČAJNOST UTJECAJA NA EKOLOŠKU MREŽU: Provedba mjere ne pokazuje vidljive utjecaje na ekološku mrežu budući da se ista odnosi na već antropogeno definirana staništa te je mjera prepoznata kao neutralna i/ili pozitivna za ekološku mrežu budući da indirektno doprinosi smanjenju onečišćenje vode. No ista ne doprinosi niti znatnom niti direktnom poboljšanju stanja područja ekološke mreže stoga je utjecaj procijenjen kao neutralan. Nije potrebno predložiti mjeru ublažavanja.						0

¹⁰ U Strateškoj studiji utjecaja na okoliš Županijske razvojne strategije Zadarske županije 2016.-2020. analizirana je mjera 2.4.1. Poboljšanje kvalitete kolnog, pješačkog i prometa u mirovanju te cestovne mreže i unaprjeđenje sustava za upravljanje i nadzor prometom, koja obuhvaća i implementaciju pametnih prometnih rješenja upotrebom novih tehnologija i informacijskih i komunikacijskih tehnologija. Prema Izvješću o provedenom postupku Strateške procjene utjecaja na okoliš za Županijsku razvojnu strategiju Zadarske županije do 2020.godine (KLASA: 302-02/15-2/3, URBROJ: 2198/1-09-17-108, Zadar 2017, Upravni odjel za razvoj i europske procese, Zadarska županija) Županijska razvoja strategija Zadarske županije do 2020.godine je prihvatljiva za ekološku mrežu. U Strateškoj studiji utjecaja na okoliš Županijske razvojne strategije Zadarske županije 2016.-2020. dana je za mjeru 2.4.1. mjeru ublažavanja štetnih posljedica za ekološku mrežu koja se odnosi na cestovne prometnu (cestovnu) infrastrukturu.

	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)
A – GUBITAK STANIŠTA; B- PROMJENA STANIŠTA; C – PROMJENE ABIOTSKIH ČIMBENIKA (TLO, HIDROLOŠKI REŽIM, TEMPERATURA I KLIMA); D – FRAGMENTACIJA / EFEKT PREPREKE I ZAMKE TE STRADAVANJE U PROMETU; E - BUKA, SVJETLOST I VIBRACIJE; F - EMISIJA TVARI: ONEČIŠĆENJE TLA/ZRAKA/VODE;						
M-I-17. Implementacija zona smirenog prometa te shared space zona u gradskim i turističkim središtima prostornog obuhvata						
OPIS MJERE U PROMETNOM MASTERPLANU: Iako bi strogo odvajanje prometa značajno povećalo sigurnost prometovanja i povećalo mobilnost, u prvom redu pješaka i biciklista, ponekad je to jednostavno nemoguće izvesti zbog prostornih ograničenja ili sezonske potražnje. U tom kontekstu, zone smirenog prometa, kao i shared space zone u starim dijelovima gradova, manjim mjestima ili turističkim centrima mogu predstavljati optimalno rješenje, pogotovo ako se njihova regulacija mijenja tijekom vremena, odnosno prilagođava stvarnim potrebama lokalnog stanovništva i turista.	/	/	/	/	/	/
ZNAČAJNOST UTJECAJA NA EKOLOŠKU MREŽU: Provedba mjere kroz implementaciju zona smirenog prometa te shared space zona u gradskim i turističkim središtima ne pokazuje vidljive utjecaje na ekološku mrežu budući da se ista odnosi na već antropogeno definirana staništa. Nije potrebno predložiti mjeru ublažavanja.						0
M-I-18. Utvrđivanje mogućnosti rehabilitacije željezničke infrastrukture						
OPIS MJERE U PROMETNOM MASTERPLANU: Najvažnija željeznička pruga u kontekstu unutar županijske povezanosti Zadarske županije i povezanosti luke Gaženica sa Srednjom Europom je željeznička pruga M606 Knin-Zadar, približne dužine unutar županije od 60 km, na kojoj se odvija samo teretni promet u minimalnom obujmu. Tek će se nakon izrade studijske dokumentacije koja bi trebala uključivati izradu Studije modernizacije, Studije izvodljivosti predloženih varijantnih rješenja s izborom optimalne varijante, Ekonomsko-financijska analize odabranog varijantnog rješenja, Studije utjecaja na okoliš za odabrano varijantno rješenje ocijeniti isplativost i provedivost modernizacije, ali i svi ostali aspekti kao što su izmještanje dijela trase iz Bibinja te izrada novih dijelova teretne luke u Gaženici ili nekog drugoj poslovnoj zoni kao i izgradnju putničkog stajališta kao vezu sa postojećim putničkim terminalom u luci Gaženica. Prilikom izrade studijske dokumentacije potrebno će biti percipirati i dijelove ovog Prometnog Master plana, budući se pojedine mjere pa i ciljevi dijelom oslanjaju i ovise o željezničkom prometu, te se u tom smislu, a obzirom na trenutni status ove pruge, predlaže žurno pokretanje svih radnji unutar izrade studijske dokumentacije koja bi dala osnovne odgovore o budućnosti i potencijalu ove pruge.	/	/	/	/	/	/
ZNAČAJNOST UTJECAJA NA EKOLOŠKU MREŽU: Provedba mjere podrazumijeva izradu studijske dokumentacije. U skladu s opisom mjere eventualne dogradnje prostorno se smještaju u područja s antropogenim utjecajem, ali se prema načelu predostrožnosti ova mjera ocjenjuje umjereno negativna.						-1
MJERA UBLAŽAVANJA: Prilikom provedbe mjere M-I-18 Prometnog masterplana planirati mjere ublažavanja od stradavanja ciljnih vrsta, to osobito velikih zvijeri, osiguranjem dovoljnog broja prijelaza za divlje životinje.						+
ZNAČAJNOST UTJECAJA NAKON PRIMJENE MJERE UBLAŽAVANJA:						0
M-I-19 Razvoj optimalnih načina povezivanja kopna i otoka Zadarskog arhipelaga						
OPIS MJERE U PROMETNOM MASTERPLANU: Otok Ugljan je zbog brojnih trajektnih veza i dnevne migracije radnog stanovništva i učenika (najprometnija putnička linija na Jadranu), u načelu prigradska zona grada Zadra. Kako bi Ugljan postao dio Zadra, potrebno je izgraditi čvrstu vezu između Ugljana i kopna. Čvrsta veza moguća je izgradnjom mosta ili podmorskog tunela. To će se odrediti izradom daljnje studijsko-projektne dokumentacije na osnovi niza tehničkih, ekonomskih i drugih parametara. Izgradnjom ovakve veze otvorile bi se mogućnosti razvoja (demografskog, gospodarskog, turističkog,...) i svih ostalih udaljenijih otoka Zadarskog arhipelaga. Optimalni način povezivanja otoka Zadarskog arhipelaga odrediti će se pri izradi daljnje studijsko – projektne dokumentacije, za što se preporuča žurna izrada.	-	-	-	-	-	-
ZNAČAJNOST UTJECAJA NA EKOLOŠKU MREŽU: Provedbu mjere razvoja optimalnih načina povezivanja kopna i otoka Zadarskog arhipelaga te posebice izgradnje čvrste veze između Ugljana i kopna može pratiti utjecaj na različite sastavnice okoliša pa tako i na bioraznolikost. S obzirom na položaj čvrste veze između Ugljana i kopna u odnosu na ekološku mrežu - izvan ekološke mreže (vidjeti SL.11.2-1 iza ove tablice) nema direktnog utjecaja na nju. No, provedba mjere podrazumijeva izradu daljnje studijsko – projektne dokumentacije kojom će se utvrditi optimalni način povezivanja otoka Zadarskog arhipelaga. Prema načelu predostrožnosti ova mjera se ocjenjuje umjereno negativna.						-1

	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)
A – GUBITAK STANIŠTA; B - PROMJENA STANIŠTA; C – PROMJENE ABIOTSKIH ČIMBENIKA (TLO, HIDROLOŠKI REŽIM, TEMPERATURA I KLIMA); D – FRAGMENTACIJA / EFEKT PREPREKE I ZAMKE TE STRADAVANJE U PROMETU; E - BUKA, SVJETLOST I VIBRACIJE; F - EMISIJA TVARI: ONEČIŠĆENJE TLA/ZRAKA/VODE;						
MJERA UBLAŽAVANJA: Prilikom provedbe mjere M-I19 Prometnog masterplana uzeti u obzir ciljne vrste i staništa područja ekološke mreže i surađivati s nadležnim javnim ustanovama koje upravljaju područjima ekološke mreže u Zadarskoj županiji.						+
ZNAČAJNOST UTJECAJA NAKON PRIMJENE MJERE UBLAŽAVANJA:						0
M-I-20. Nastavak modernizacije sustava luka međunarodnog, nacionalnog i županijskog značaja ¹¹						
OPIS MJERE U PROMETNOM MASTERPLANU: Mjera se prvenstveno odnosi na uređenje lučkog područja luke Gaženica (dio TEN-T mreže) u segmentu teretnog i putničkog prometa, u funkciji intermodalnog čvora, ali i na niz manjih luka čiji položaj omogućuje daljnji razvoj i modernizaciju, u kojima je potrebno predvidjeti odgovarajuće kapacitete za prihvat otpada s brodova, u potrebnom obuhvatu uređaje za obradu otpadnih voda te mjere sprječavanja nastanka izvanrednih događaja, kao i mjere za širenja posljedica istih, ukoliko do njih dođe.	/	/	/	/	-	+
ZNAČAJNOST UTJECAJA NA EKOLOŠKU MREŽU: Mjera podrazumijeva modernizaciju postojećih luka. Pri tome je naglašena potreba izvođenja odgovarajućih sustava zaštite morskog okoliša. Modernizacija luka može dovesti do povećanja pomorskog prometa u postojećim lukama. Luka Gaženica najveća je i najprometnija luka u zadarskom području. Područje luke Gaženice je izvan ekološke mreže i u području je koje je pod antropogenim utjecajem. Dio luka Zadarske županije unutar je područja ekološke mreže. Povećani pomorski promet povećava vanjske stresore kao što je npr. podvodna buka. Vanjski stresori prvenstveno mogu utjecati na morske sisavce. Dobri dupin (<i>Tursiops truncatus</i>) ciljna je vrsta područja HR3000419 J. Molat - Dugi - Kornat - Murter Pašman - Ugljan - Rivanj - Sestrunj - Molat, koje zauzima 58.048 37 ha. S obzirom da nastavak modernizacije luka može potencijalno utjecati na ciljne stanište tipove/vrste te staništa ciljnih vrsta, a posebice na Naselja posidonije (<i>Posidonium oceanicae</i>) (1120*), Preplavljene ili dijelom preplavljene morske spilje (8330), Grebene (1170) i dobrog dupina (<i>Tursiops truncatus</i>), prema načelu predostrožnosti se ove mjera ocjenjuje umjereno negativna.						-1
MJERA UBLAŽAVANJA: Prilikom provedbe mjere M-I-20 Prometnog masterplana potrebno je planirati modernizaciju postojećih luka na način da se izbjegnju značajni utjecaji na ciljna staništa ili staništa povoljna za ciljne vrste, a osobito utjecaji na Naselja posidonije (<i>Posidonium oceanicae</i>) (1120*), Preplavljene ili dijelom preplavljene morske spilje (8330), Grebene (1170) i dobrog dupina (<i>Tursiops truncatus</i>) te u izradi studijske dokumentacije uključiti stručnjake biologe za morska staništa i vrste. Ukoliko se ukaže potrebnim, izraditi studiju zaštite podmorja ekološke mreže na nautičkim lukama Zadarske županije.						+
ZNAČAJNOST UTJECAJA NAKON PRIMJENE MJERE UBLAŽAVANJA:						0

¹¹ Predmetna mjera analizirana je dijelom i u Strateškoj studiji utjecaja na okoliš strategije prometnog razvoja Republike Hrvatske 2017-2030. i to kao mjere: M.1 Povećanje intermodalnosti i pristupačnosti, M.6 Poboljšanje dostupnosti otoka, razvoj luka, M.7 Razvoj drugih luka, M.14 Razvoj luka posebne namjene (luka za brodogradnju, nautički turizam, vojne luke, industrijske luke, ribarske luke, sportske luke). Temeljem Izvješća o provedenom postupku strateške procjene utjecaja Strategije prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2030. godine za okoliš (http://www.mppi.hr/UserDocsImages/6.%20Izvjestaj%20o%20provedenoj%20SPUO%2027-09_17.pdf) / Mišljenja Ministarstva zaštite okoliša i energetike od 11. kolovoza 2017. (KLASA: 351-03/17-04/1298, URBROJ: 517-06-2-1-2-17-2) Strategija prometnog razvoja RH za razdoblje od 2017. - 2030. godine je prihvatljiva za ekološku mrežu. Također, predmetna mjera analizirana je dijelom i u Strateškoj studiji utjecaja na okoliš Županijske razvojne strategije Zadarske županije 2016.-2020. i to kao mjera: 2.4.4. Razvoj pomorske infrastrukture i usluga te potpora projektu luke Gaženica kao luke od međunarodnog značaja. Temeljem Izvješća o provedenom postupku Strateške procjene utjecaja na okoliš za Županijsku razvoju strategiju Zadarske županije do 2020.godine (KLASA: 302-02/15-2/3, URBROJ: 2198/1-09-17-108) Upravni odjel za razvoj i europske procese, Zadarska županija) Županijska razvoja strategija Zadarske županije do 2020.godine je prihvatljiva za ekološku mreže te je pritom za mjeru 2.4.4. dana slijedeća mjera ublažavanja: Prilikom daljnjih razvojnih aktivnosti za infrastrukturu ribarskih luka, dati prednost onima koje uključuju primjenu tehnika izgradnje i rekonstrukcije na način da u najvećoj mogućoj mjeri štite obalni i morski okoliš. Prilikom planiranja intenziviranja pomorskog prometa, konzultirati dokumente upravljanja morskim okolišem vezano uz moguće intenziviranje podvodne buke.

	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)
A – GUBITAK STANIŠTA; B- PROMJENA STANIŠTA; C – PROMJENE ABIOTSKIH ČIMBENIKA (TLO, HIDROLOŠKI REŽIM, TEMPERATURA I KLIMA); D – FRAGMENTACIJA / EFEKT PREPREKE I ZAMKE TE STRADAVANJE U PROMETU; E - BUKA, SVJETLOST I VIBRACIJE; F - EMISIJA TVARI: ONEČIŠĆENJE TLA/ZRAKA/VODE;						
M-I-21 Kompletiranje sustava luka nautičkog turizma ¹²						
OPIS MJERE U PROMETNOM MASTERPLANU: Nautički turizam dio je vrlo važni dio općeg turističkog koji zadnjih godina znatno mijenja strukturu i karakter ukupnog turističkog prometa. Nautičari, kao vlasnici plovila ili samo korisnici plovila, najčešće traže i potpunu uslugu za sebe i za svoje plovilo. Sve veća potražnja za stalnim vezom i broj tranzitnih plovila pred Zadarsku županiju postavlja nove izazove za uređenjem uređenje sustava luka nautičkog turizma državnog i županijskog značaja na području Funkcionalne regije. Prije daljnjih koraka nužno je u okviru izrade studijske dokumentacije sagledati postojeće kapacitete, kapacitete u izgradnji te planirane i prostornim planom predviđene kapacitete te napraviti sveobuhvatnu analizu realnih potreba i mogućnosti uz zadržavanje zaštićenosti krajolika kao jednog od glavnih aduta koji privlači nautičara na ovaj dio Jadrana.	/	/	/	/	/	/
ZNAČAJNOST UTJECAJA NA EKOLOŠKU MREŽU: Sukladno provedenoj GIS analizi utvrđene su lokacija planiranih luka nautičkog turizma definiranih sukladno prostornom planu Zadarske županije (Sl. glasnik Zadarske županije 2/01, 6/04, 2/05, 17/06, 3/10, 15/14, 14/15) koje se nalaze unutar i/ili u blizini područja ekološke mreže. Stoga, niže su navedene luke nautičkog turizma (ime te lokacije) sa više od 200 vezova sa pripadajućim područjima ekološke mreže: Povljan (Povljana) - HR1000023 SZ Dalmacija i Pag, Triluke (Zaglav) - HR3000419 J. Molat-Dugi-Kornat-Murter-Pašman-Ugljan-Rivanj-Sestrunj-Molat, Proboj (Pag) - HR1000023 SZ Dalmacija i Pag, HR2001098 Otok Pag II, Košljunski zaljev (Pag) - HR3000042 Košljunski zaljev, HR1000023 SZ Dalmacija i Pag, Prezida (Vir) - HR1000023 SZ Dalmacija i Pag. Također, dalje se navode luke nautičkog turizma (ime te lokacije) sa manje od 200 vezova te pripadajuća područja ekološke mreže: luka Pag - Golija (Pag) - HR1000023 SZ Dalmacija i Pag, Kablin (Preko) - HR3000419 J. Molat-Dugi-Kornat-Murter-Pašman-Ugljan-Rivanj-Sestrunj-Molat, Kobiljak (Preko) - HR3000419 J. Molat-Dugi-Kornat-Murter-Pašman-Ugljan-Rivanj-Sestrunj-Molat, uvala Soline – Lučina (Preko) - HR3000019 Uvala Soline, Luka Privlaka (Privlaka) - HR1000023SZ Dalmacija i Pag, Seline – luka (Starigrad) - HR1000022 Velebit, HR5000022 Park prirode Velebit, od uvale Školjić do malog Jaza (Vrsi) - HR1000023 SZ Dalmacija i Pag, HR3000176 Ninski zaljev, Rovanjaska (Jasenice) - HR1000022 Velebit, HR5000022 Park prirode Velebit, HR3000461 Uvala Modrić, HR3000280 Vrulja Zečica te Maslenica (Jasenice) - HR1000023 SZ Dalmacija i Pag, HR4000030 Novigradsko i Karinsko more.	-1					
Rezultati provedene GIS analize ukazuju da se može očekivati umjereni kumulativan utjecaj na područja ekološke mreže HR1000023 SZ Dalmacija i Pag te HR3000419 J. Molat-Dugi-Kornat-Murter-Pašman-Ugljan-Rivanj-Sestrunj-Molat s obzirom na razvoj nekolicine luka nautičkog turizma unutar predmetnog područja ekološke mreže te time i povećanje nautičkog prometa unutar istog. Također, s obzirom na relativno malu površinu područja ekološke mreže HR3000019 Uvala Soline, HR3000461 Uvala Modrić, HR3000280 Vrulja Zečica te HR3000042 Košljunski zaljev moguće je utjecaj na pripadajuće ciljne stanišne tipove: Velike plitke uvale i zaljevi (1160), Obalne lagune (1150), Grebeni (1170) te Preplavljene ili dijelom preplavljene morske špilje (8330).						
Sukladno navedenom, da razvoj nautičkih luka može potencijalno utjecati na ciljne stanište tipove/vrste te staništa ciljnih vrsta, a posebice na Naselja posidonije (<i>Posidonion oceanicae</i>) (1120), Preplavljene ili dijelom preplavljene morske špilje (8330), Grebene (1170), Velike plitke uvale i zaljevi (1160), Obalne lagune (1150), Preplavljene ili dijelom preplavljene morske špilje (8330) te dobrog dupina (<i>Tursiops truncatus</i>), prema načelu predostrožnosti se ove mjera ocjenjuje umjerenom negativna.						

¹² Predmetna mjera analizirana je dijelom i u Strateškoj studiji utjecaja na okoliš strategije prometnog razvoja Republike Hrvatske 2017-2030. i to kao mjera: M.14 Razvoj luka posebne namjene (luka za brodogradnju, nautički turizam, vojne luke, industrijske luke, ribarske luke, sportske luke). Temeljem Izvješća o provedenom postupku strateške procjene utjecaja Strategije prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2030. godine za okoliš (http://www.mppi.hr/UserDocsImages/6.%20Izvjestaj%20o%20provedenoj%20SPUO%2027-09_17.pdf) / Mišljenja Ministarstva zaštite okoliša i energetike od 11. kolovoza 2017. (KLASA: 351-03/17-04/1298, URBROJ: 517-06-2-1-2-17-2, Zagreb 2017) Strategija prometnog razvoja RH za razdoblje od 2017. - 2030. godine je prihvatljiva za ekološku mrežu. Također, Predmetna mjera analizirana je dijelom i u Strateškoj studiji utjecaja na okoliš Županijske razvojne strategije Zadarske županije 2016.-2020. i to kao mjera: 2.4.4. Razvoj pomorske infrastrukture i usluga te potpora projektu luke Gaženica kao luke od međunarodnog značaja. Temeljem Izvješća o provedenom postupku Strateške procjene utjecaja na okoliš za Županijsku razvojnu strategiju Zadarske županije do 2020.godine (KLASA: 302-02/15-2/3, URBROJ: 2198/1-09-17-108, Zadar 2017, Upravni odjel za razvoj i europske procese, Zadarska županija) Županijska razvoja strategija Zadarske županije do 2020.godine je prihvatljiva za ekološku mrežu. Za mjeru 2.4.4. dana je mjera ublažavanja koja se odnosi na ribarske luke.

	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)
A – GUBITAK STANIŠTA; B- PROMJENA STANIŠTA; C – PROMJENE ABIOTSKIH ČIMBENIKA (TLO, HIDROLOŠKI REŽIM, TEMPERATURA I KLIMA); D – FRAGMENTACIJA / EFEKT PREPREKE I ZAMKE TE STRADAVANJE U PROMETU; E - BUKA, SVJETLOST I VIBRACIJE; F - EMISIJA TVARI: ONEČIŠĆENJE TLA/ZRAKA/VODE;						
<p>MJERA UBLAŽAVANJA: Prilikom provedbe mjere M-I-21 Prometnog masterplana potrebno je planirati lokacije luka nautičkog turizma na način da se izbjegnu značajni utjecaji na ciljna staništa ili staništa povoljna za ciljne vrste, a osobito utjecaji na Naselja posidonije (<i>Posidonium oceanicae</i>) (1120), Preplavljene ili dijelom preplavljene morske spilje (8330), Grebene (1170), Velike plitke uvale i zaljevi (1160), Obalne lagune (1150), Preplavljene ili dijelom preplavljene morske špilje (8330) te dobrog dupina (<i>Tursiops truncatus</i>) te u izradi studijske dokumentacije uključiti stručnjake biologe za morska staništa i vrste. Ukoliko se ukaže potrebnim, izraditi studiju zaštite podmorja ekološke mreže na nautičkim lukama Zadarske županije.</p> <p>U skladu s obvezujućim mišljenjem nadležnog tijela, kao mjera ublažavanja mjere M-I-21 Prometnog masterplana nadalje se dodaje dio mjere ublažavanja iz Strateške studije o utjecaju na okoliš Županijske razvojne strategije Zadarske županije 2016.-2020. koja se odnosi na razvoj specifičnih oblika turizma (mjera 1.4.3 u Županijskoj razvojnoj strategiji): <i>Tijekom daljnjih faza aktivnosti vezanih uz razvoj specifičnih oblika turizma (nautički, cikloturizam, speleoturizam, ronilački, avanturistički i sl.), razvoj uskladiti s dokumentima upravljanja EM za ona područja za koja su doneseni, a za ostala područja uspostaviti direktnu suradnju sa sektorom zaštite prirode (nadležnom institucijom) u cilju pronalaženja najprihvatljivijeg rješenja.</i></p>						+
ZNAČAJNOST UTJECAJA NAKON PRIMJENE MJERE UBLAŽAVANJA:						0

	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)
A – GUBITAK STANIŠTA; B- PROMJENA STANIŠTA; C – PROMJENE ABIOTSKIH ČIMBENIKA (TLO, HIDROLOŠKI REŽIM, TEMPERATURA I KLIMA); D – FRAGMENTACIJA / EFEKT PREPREKE I ZAMKE TE STRADAVANJE U PROMETU; E - BUKA, SVJETLOST I VIBRACIJE; F - EMISIJA TVARI: ONEČIŠĆENJE TLA/ZRAKA/VODE;						
M-I-22. Izrada Studije izvodljivosti za izgradnju obilaznih dionica državnih i ostalih prometno opterećenih cesta oko središta populacijski najvećih i turistički najrazvijenijih naselja u priobalnoj zoni¹³						
OPIS MJERE U PROMETNOM MASTERPLANU: Osim izražene potrebe za izgradnjom zaobilaznice Grada Zadra, izradom studijske dokumentaciju treba definirati i potrebu za izgradnjom obilaznica cijelog niza manjih i većih priobalnih naselja, prvenstveno turistički aktivnih, u cilju rasterećenja već zagušenih priobalnih prometnica. Razlozi zaobilaska su prvenstveno povećanje sigurnosti odvijanja prometa smanjenjem udjela tranzitnog prometa i povećanje brzine putovanja, te povećanje atraktivnosti pojedinih dijelova županije. Kroz ovu mjeru potrebno je sagledati i projekt izgradnje nove državne ceste na Ugljanu sa spojem na most Ždrelac i otok Pašman.	-	-	-	-	-	-
ZNAČAJNOST UTJECAJA NA EKOLOŠKU MREŽU: Provedba mjere znači izradu Studiju izvodljivosti, ali su već na razini Prometnog masterplana istaknuta dva projekta: zadarska obilaznica i državna cesta na Ugljanu sa spojem na most Ždrelac i otok Pašman. Izgradnja prometnica može potencijalno uzrokovati fragmentaciju staništa, gubitak staništa kao i promjenu stanišnih uvjeta. No trasa planiranog projekta izgradnje Zadarske obilaznice (srednjoročno i kratkoročno) samo u svom jednom dijelu prolazi neposredno uz granicu područja očuvanja značajna za ptice - HR1000024 Ravni kotari (vidjeti SL.11.2-2 iza ove tablice). Projekt izgradnje državne ceste na Ugljanu sa spojem na most Ždrelac i otok Pašman podrazumijeva zahvat izmještanja državne ceste D110 na Ugljanu (vidjeti SL.11.2-3 iza ove tablice). Za taj je zahvat provedena prethodna ocjena prihvatljivosti zahvata na ekološku mrežu i ishodište je rješenje prema kojem je predmetni zahvat prihvatljiv za ekološku mrežu. Provedba mjere podrazumijeva izradu Studije izvodljivosti kojom će se utvrditi eventualno dodatno potrebne obilaznice ¹⁴ . Naime, provedba mjere M-I-22 može imati direktne negativne utjecaje na ekološku mrežu dominantno kroz fragmentaciju staništa i rubni efekt. Mogući je i utjecaj vanjskih stresora kao što su buka, vibracije i svjetlost. Nadalje, potencijalno je moguć gubitak ciljnog stanišnog tipa (primjerice Mediteranski visoki vlažni travnjaci <i>Molinio-Holoschoenion</i> (6420)) i/ili staništa povoljnih za ciljne vrste, utjecaj na špiljske objekte (Špilje i jame zatvorene za javnost 8310), presijecanje migracijskih putova te fragmentacija staništa, posebno šumskih ekosustava. Također, provedba predmetne mjere potencijalno uzrokuje kumulativne utjecaje na područja ekološke mreže. Sukladno navedenom, provedba ove mjere se prema načelu predostrožnosti ocjenjuje kao umjereno negativna.						-1

¹³ U Strateškoj studiji utjecaja na okoliš Županijske razvojne strategije Zadarske županije 2016.-2020. analizirana je mjera 2.4.1. Poboljšanje kvalitete kolnog, pješačkog i prometa u mirovanju te cestovne mreže i unaprjeđenje sustava za upravljanje i nadzor prometom. Prema Izvješću o provedenom postupku Strateške procjene utjecaja na okoliš za Županijsku razvojnu strategiju Zadarske županije do 2020.godine (KLASA: 302-02/15-2/3, URBROJ: 2198/1-09-17-108, Zadar 2017, Upravni odjel za razvoj i europske procese, Zadarska županija) Županijska razvoja strategija Zadarske županije do 2020.godine je prihvatljiva za ekološku mrežu. U Strateškoj studiji utjecaja na okoliš Županijske razvojne strategije Zadarske županije 2016.-2020. dana je za mjeru 2.4.1. mjera ublažavanja štetnih posljedica za ekološku mrežu: U daljnjim fazama razvoja aktivnosti planiranja prometnih (cestovnih) infrastrukturnih zahvata, prednost dati ulaganjima u prometne mreže koje će se postavljati unutar postojećih infrastrukturnih koridora ili građevinskog područja kako bi se izbjegao prolazak područjem EM. U okviru razvoja projekata izgradnje i rekonstrukcije prometnica unutar ili u blizini EM, uzeti u obzir podatke o učestalosti stradanja ciljeva očuvanja (vodozemce, gmazove, male sisavce i sl.), te predvidjeti dovoljan broj i pozicije prijelaza za male divlje životinje I. kategorije, na dijelu prolaska prometnice kroz područje EM.

¹⁴ Sukladno Prostornom planu Zadarske županije (Sl. glasnik Zadarske županije 2/01, 6/04, 2/05, 17/06, 3/10, 15/14, 14/15) planirane su slijedeći cestovni objekti s pripadajućim građevinama i uređajima: rekonstrukcija i korekcija trase postojeće državne ceste (D8) i planirane brze ceste "Zadar 1" – Zadar, dionica „Crno-čvor Zadar1“ - izgradnja četvertračne prometnice s „deniveliranim raskrižjima“ ulaza-izlaza u naselja, dionica Zadar (Barbaričine) – novoprojektirano "denivelacijsko raskrižje" D8/Ž6039 (Bibinje) – izgradnja četvertračne prometnice, dionica Sukošan (istok) - Sv. Petar - izmještanje kolnika na sjeverni dio koridora, tako da se osigura slobodan pojas za plažu „Tustica“ u širini 50 m, dionica raskrižje „Veletržnica“-raskrižje „Žmirići“ - izgradnja četvertračne prometnice s deniveliranim raskrižjem s D8 (na dionici od „Vidilice“ do „Veletržnice“) Zbog izgrađenosti koridora, prometni trakovi će se razdvojiti tako da se dva nova jednosmjerna traka izgrade koridorom cca 200 m sjevernije od postojećeg koridora, rekonstrukcija postojeće ceste (D1) u brzu cestu, rekonstrukcija državne ceste D503 od Zapužana do Biograda (trajekt), rekonstrukcija i korekcija trase Ž6064 od čvora Benkovac do Pakošтана, izgradnja nove dionice ceste Crno (D8)-obilaznica Nin, rekonstrukcija i izmještanje trase (D110) kroz mjesta Preko-Kali-Kukljica, izmještanje postojeće Jadranske turističke ceste (JTC, D8) kroz naselje Starigrad, te od Zadra do Draga, rekonstrukcija i izmještanje trase (D106) kroz mjesta Dinjišku, Vrčice te grad Pag, nova spojna cesta državne ceste D306 i županijske ceste Ž6275 kojom će se bolje povezati grad Pag sa županijskim središtem, rekonstrukcija i izmještanje trase državne ceste D306 kroz naselje Kožino, rekonstrukcija i izmještanje dionice trase državne ceste (D27) kroz Stankovce, nova cesta Kaldma - Tiškovac Lički - Drenovac Osredački, izgradnja zaobilaznice - Grad Nin od Ž6011 do D306, izgradnja produžetka lokalne ceste L63056-Duševića mlin (Ž6007)-Visočane-PZ Grabi-D8-Suhovare Ž6021, izgradnja dionice - naselje Poličnik-Ž6014 Poličnik-D8 Poličnik, izgradnja dionice L63121 Korlat - Ž6278 - Nadin (Raštevčić) Ž6021 - Nadinsko blato -Ž6047 (Polača), spoj državnih cesta D502 i D424 zapadno od naplatnih kućica Zadar.

	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)
A – GUBITAK STANIŠTA; B- PROMJENA STANIŠTA; C – PROMJENE ABIOTSKIH ČIMBENIKA (TLO, HIDROLOŠKI REŽIM, TEMPERATURA I KLIMA); D – FRAGMENTACIJA / EFEKT PREPREKE I ZAMKE TE STRADAVANJE U PROMETU; E - BUKA, SVJETLOST I VIBRACIJE; F - EMISIJA TVARI: ONEČIŠĆENJE TLA/ZRAKA/VODE;						
MJERA UBLAŽAVANJA: Prilikom provedbe mjere M-I-22 Prometnog masterplana potrebno je planirati trase obilaznih dionica i ostalih prometno opterećenih cesta oko središta populacijski najvećih i turistički najrazvijenijih naselja u priobalnoj zoni na način da se izbjegne značajni gubitak ciljnog stanišnog tipa i/ili staništa povoljnih za ciljne vrste, utjecaj na špiljske objekte, presijecanje migracijskih putova te fragmentacija staništa, posebno šumskih ekosustava, te planirati mjere ublažavanja od stradavanja ciljnih vrsta, to osobito velikih zvijeri, osiguranjem dovoljnog broja prijelaza za divlje životinje. U izradi studije izvodljivosti potrebno je uključiti i stručnjake biologe. U skladu s obvezujućim mišljenjem nadležnog tijela, kao mjera ublažavanja mjere M-I-22 Prometnog masterplana nadalje se dodaje dio mjere ublažavanja iz Strateške studije o utjecaju na okoliš Županijske razvojne strategije Zadarske županije 2016.-2020.: <i>U okviru razvoja projekata izgradnje i rekonstrukcije prometnica unutar ili u blizini EM, uzeti u obzir podatke o učestalosti stradavanja ciljeva očuvanja (vodozemce, gmazove, male sisavce i sl.), te predvidjeti dovoljan broj i pozicije prijelaza za male divlje životinje I. kategorije, na dijelu prolaska prometnice kroz područje EM.</i>						+
ZNAČAJNOST UTJECAJA NAKON PRIMJENE MJERE UBLAŽAVANJA:						0
M-I-23. Uređenje autobusnih stanica prema minimalnim tehničkim uvjetima¹⁵						
OPIS MJERE U PROMETNOM MASTERPLANU: Kao osnovna i jedna od jednostavnije provedivih mjera predlaže se uređenje autobusnih stanica javnog prijevoza prema minimalnim tehničkim uvjetima, kako bi se poboljšala njihova funkcionalnost i kako uklonio njihov neatraktivni izgled kojim odbijaju putnika od korištenja javnog prijevoza	/	/	/	/	/	/
ZNAČAJNOST UTJECAJA NA EKOLOŠKU MREŽU: Uređenje autobusnih stanica prema minimalnim tehničkim uvjetima za cilj ima povećanje javnog prijevoza u odnosu na promet osobnih vozila. Time se indirektno pridonosi smanjenju emisija onečišćujućih tvari i stakleničkih plinova. Stoga je mjera prepoznata kao neutralna i/ili pozitivna za ekološku mrežu. No, ista ne doprinosi niti znatnom niti direktnom poboljšanju stanja područja ekološke mreže stoga je utjecaj procijenjen kao neutralan. Nije potrebno predložiti mjeru ublažavanja.						0
M-I-24 Izrada studija regulacija prometa u sezoni						
OPIS MJERE U PROMETNOM MASTERPLANU: Obzirom na izrazitu sezonalnost velikog dijela prostora koji pokriva ovaj Prometni Master plan, nužno je izraditi kvalitetnu i prilagodljivu studiju regulacije prometa u sezoni, sa svim uobičajenim scenarijima koji se događaju tokom sezone, a sve kao podloga za daljnju integraciju upravljanja prometom, kroz moderne oblike kontrole i mogućnost prilagodbe u realnom vremenu.	/	/	/	/	/	/
ZNAČAJNOST UTJECAJA NA EKOLOŠKU MREŽU: Provedba mjere izrade studija regulacija prometa u sezoni ne pokazuje vidljive utjecaje na ekološku mrežu budući da se ista odnosi na izradu studijske dokumentacije te ne definira prostorno definirane projekte te je utjecaj ocijenjen kao neutralan. Nije potrebno predložiti mjeru ublažavanja.						0

¹⁵ Predmetna mjera analizirana je dijelom i u Strateškoj studiji utjecaja na okoliš strategije prometnog razvoja Republike Hrvatske 2017-2030. i to kao mjera: U.3 Razvoj kolodvora i stajališta. Prema Izvješću o provedenom postupku strateške procjene utjecaja Strategije prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2030. godine za okoliš (http://www.mppi.hr/UserDocsImages/6.%20Izvjestaj%20o%20provedenoj%20SPUO%2027-09_17.pdf / Mišljenja Ministarstva zaštite okoliša i energetike od 11. kolovoza 2017. (KLASA: 351-03/17-04/1298, URBROJ: 517-06-2-1-2-17-2) Strategija prometnog razvoja RH za razdoblje od 2017. -2030. godine je prihvatljiva za ekološku mrežu. Za U.3. nisu dane mjere ublažavanja utjecaja na ekološku mrežu.

	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)
A – GUBITAK STANIŠTA; B- PROMJENA STANIŠTA; C – PROMJENE ABIOTSKIH ČIMBENIKA (TLO, HIDROLOŠKI REŽIM, TEMPERATURA I KLIMA); D – FRAGMENTACIJA / EFEKT PREPREKE I ZAMKE TE STRADAVANJE U PROMETU; E - BUKA, SVJETLOST I VIBRACIJE; F - EMISIJA TVARI: ONEČIŠĆENJE TLA/ZRAKA/VODE;						
M-I-25 Paralelni poljski putovi uz državne ceste za kretanje poljoprivredne mehanizacije u poljoprivredno intenzivnim zonama						
OPIS MJERE U PROMETNOM MASTERPLANU: Ovakvi putovi značajni su faktor sigurnosti odvijanja prometa te je iste potrebno predvidjeti i realizirati u skladu i dogovoru sa jedinicama lokalne samouprave kao i poljoprivrednim zadrugama i pojedincima. Dobro osmišljeni i projektirani paralelni poljski putovi mogu poslužiti i kao protu požarni putovi, pješačke i biciklističke staze te kao turističke rute do nekih znamenitosti.	-	-	/	/	/	/
ZNAČAJNOST UTJECAJA NA EKOLOŠKU MREŽU: Iako se provedba ove mjere prvenstveno odnosi na područja s već postojećim antropogenim utjecajem (postojeće prometnice te poljoprivredna proizvodnja), ona može uzrokovati gubitak dijela/promjenu ciljnog staništa kao i staništa ciljnih vrsta. Naime, mozaične poljoprivredne površine međusobno razdvojene živicama te također prirodna staništa odvojena živicama od antropogenog staništa (npr. prometnica), obogaćuju kvalitetu krajolika te povećavaju biološku raznolikost. Živice su "buffer zona" od prometnica, smanjujući pritom utjecaj "rubnog efekta". Živice znaju biti bogata staništa ciljnih vrsta poput šišmiša u potrazi za plijenom (veliki šišmiš - <i>Myotis myotis</i> , oštrouhi šišmiš - <i>Myotis blythii</i>) i malih sisavca, a osiguravaju stanište velikog broja ciljnih ptičjih vrsta otvorenih staništa (npr. jarebica kamenjarka - <i>Alectoris graeca</i> , kosac - <i>Crex crex</i> , zlatovrana - <i>Coracias garrulus</i>) ili plijena ciljnih vrsta grabljivica (npr. eja livadarka - <i>Circus pygargus</i> , suri orao - <i>Aquila chrysaetos</i> , zmijar - <i>Circaetus gallicus</i>). Poput suhozida u priobalju, živice služe kao koridori za divlje životinjske vrste i spajaju staništa koja bi u protivnom bila razdvojena te tako povećavaju prostor u kojem se životinje mogu kretati. Ukoliko nema živica, prekidaju se putovi kojima se životinje kreću od mjesta gdje se gnijezde ili legu do mjesta na kojima prikupljaju hranu.						-1
MJERA UBLAŽAVANJA: Prilikom provedbe mjere M-I-25 Prometnog masterplana uzeti u obzir ciljne staništa i staništa ciljnih vrsta područja ekološke mreže i surađivati s nadležnim javnim ustanovama koje upravljaju područjima ekološke mreže u Zadarskoj županiji.						+
ZNAČAJNOST UTJECAJA NAKON PRIMJENE MJERE UBLAŽAVANJA						0
M-I-26 Izrada studijske dokumentacije za daljnji razvoj zračnog prometa u smislu intermodalnog prijevoza						
OPIS MJERE U PROMETNOM MASTERPLANU: Razvoj zračnoga prometa u Republici Hrvatskoj, a to uključuje Zračnu luku Zadar, treba se temeljiti na modelu poslovanja koji se razvija u strateškom pravcu izgradnjom novih kapaciteta na području Zračne luke Zadar kao segmenta intermodalnog transporta, a u okviru projekta izgradnje jedinstvenog intermodalnog prometnog sustava na području EU. Intermodalni sustav značajno utječe na smanjenje operativnih troškova putovanja, smanjenje vremena putovanja, povećanje društvene i ekološke svijesti te u konačnici i razvoj mobilnosti promatranog područja. Potreba za izgradnjom studijske analize utemeljena je kao dio promišljanja sustavnog i kvalitetnog unaprjeđenja prometnog sustava u cilju povezivanja Zadarske Županije s udaljenim područjima.	/	/	/	/	/	/
ZNAČAJNOST UTJECAJA NA EKOLOŠKU MREŽU: Provedba mjere podrazumijeva izradu studijske dokumentacije za daljnji razvoj zračnog prometa u smislu intermodalnog prijevoza. Prema načelu predostrožnosti ova mjera ocjenjuje se umjereno negativna						-1
MJERA UBLAŽAVANJA: U skladu s obvezujućim mišljenjem nadležnog tijela, kao mjera ublažavanja mjere M-I-26 Prometnog masterplana prenosi se mjera iz Strateške studije utjecaja na okoliš za Strategiju prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2017. do 2030: <i>Izbjegavati širenje Zračne luke Zadar u područja ekološke mreže HR1000024 Ravni kotari i HR2001361 Ravni kotari.</i>						+
ZNAČAJNOST UTJECAJA NAKON PRIMJENE MJERE UBLAŽAVANJA						0

	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)
A – GUBITAK STANIŠTA; B- PROMJENA STANIŠTA; C – PROMJENE ABIOTSKIH ČIMBENIKA (TLO, HIDROLOŠKI REŽIM, TEMPERATURA I KLIMA); D – FRAGMENTACIJA / EFEKT PREPREKE I ZAMKE TE STRADAVANJE U PROMETU; E - BUKA, SVJETLOST I VIBRACIJE; F - EMISIJA TVARI: ONEČIŠĆENJE TLA/ZRAKA/VODE;						
M-O-1. Uvođenje usluge javnog prijevoza na zahtjev						
OPIS MJERE U PROMETNOM MASTERPLANU: U područjima gdje uvođenje konvencionalnog voznog reda nije moguće zbog nedostatne prijevozne potražnje (manja naselja) uspostavlja se usluga "prijevoza na zahtjev". Usluga omogućuje povezanost manjih naselja sa sustavom javnog prijevoza te je integrirana sa ostatkom sustava JP-a. Ova mjera treba doprinijeti povećanju komercijalne brzine javnog prijevoza kako bi korisnički izbor sve više išao prema opciji korištenja javnog prijevoza.	/	/	/	/	/	/
ZNAČAJNOST UTJECAJA NA EKOLOŠKU MREŽU: Provedba mjere ne pokazuje vidljive utjecaje na ekološku mrežu budući da se predmetna mjera odnosi na usluge povezanosti manjih naselja sa sustavom javnog prijevoza na postojećim prometnicama stoga je utjecaj ocijenjen kao neutralan. Nije potrebno predložiti mjeru ublažavanja.						0
M-O-2. Uvođenje zajedničkog tarifnog sustava						
OPIS MJERE U PROMETNOM MASTERPLANU: Uvođenje zajedničkog tarifnog sustava omogućava korištenje svih prijevoznih modova uključenih u sustav IPP-a (željeznica, autobusni prijevoz, car sharing sustav, sustavi javnih bicikala itd...), uz zajedničku tarifu i prijevoznu kartu. Zajednički tarifni sustav omogućuje jednostavno korištenje JP-a, povećava njegovu popularnost što za posljedicu ima smanjeno korištenje automobila, a time i smanjenje prometnih gužvi.	/	/	/	/	/	/
ZNAČAJNOST UTJECAJA NA EKOLOŠKU MREŽU: Provedba mjere ne pokazuje vidljive utjecaje na ekološku mrežu budući da predmetna označava korištenje svih prijevoznih modova uključenih u sustav IPP-a (željeznica, autobusni prijevoz, car sharing sustav, sustavi javnih bicikala itd...) uz zajedničku tarifu i prijevoznu kartu stoga je utjecaj ocijenjen kao neutralan. Nije potrebno predložiti mjeru ublažavanja.						0
M-O-3. Uvođenje integriranog taktnog voznog reda						
OPIS MJERE U PROMETNOM MASTERPLANU: Uvođenje taktnog voznog reda u željezničkom i autobusnom sustavu ukoliko je interval slijeđenja dulji od 10 minuta. Potrebno je koristiti intervale od 10, 20, 30 i 60 minuta. Takvi intervale u obliku voznog reda lako su pamtljivi što krajnjim korisnicima omogućuje jednostavnije korištenje javnog gradskog prijevoza. Također, potrebna je integracija voznih redova svih modova javnog prijevoza. Osnovu prijevoza čini željeznički sustava i na njega se nadovezuju ostali sustavi. Prilikom integracije potrebno je voditi računa o vremenima potrebnima za promjenu prijevoznog sredstva na intermodalnim terminalima. Na taj se način olakšava korištenje sustava javnog prijevoza te smanjuje ukupno vrijeme putovanja što za korisnika predstavlja jedan od glavnih uvjeta pri odabiru načina prijevoza.	/	/	/	/	/	/
ZNAČAJNOST UTJECAJA NA EKOLOŠKU MREŽU: Provedba mjere uvođenja integriranog taktnog voznog reda ne pokazuje vidljive utjecaje na ekološku mrežu budući da predmetna definira intervale slijeđenja svih modova javnog putničkog prijevoza stoga je utjecaj ocijenjen kao neutralan. Nije potrebno predložiti mjeru ublažavanja.						0
M-O-4. Uvođenje "car sharing" sustava						
OPIS MJERE U PROMETNOM MASTERPLANU: Car sharing sustav je sustav javnih automobila integriran u sustav javnog prijevoza. Uvođenje sustava provodi se u cilju povećanja mobilnosti unutar grada na održiv i ekološki prihvatljiv način. Sustav može biti osnovan kao gradsko poduzeće ili za njega može biti dana koncesija. Ova mjera rezultirat će smanjenim broja vozila unutar grada, u povećanjem mobilnosti stanovnika, poštujući ekološku prihvatljivost i održivost.	/	/	/	/	/	/
ZNAČAJNOST UTJECAJA NA EKOLOŠKU MREŽU: Provedba mjere uvođenja "car sharing" sustava označava korištenje sustava javnih automobila integriranih u sustav javnog prijevoza. Predmetna mjera rezultirat će smanjenim broja vozila unutar grada, u povećanjem mobilnosti stanovnika, poštujući ekološku prihvatljivost i održivost. Stoga, mjera je prepoznata kao neutralna i/ili pozitivna za ekološku mrežu budući da indirektno doprinosi ublažavanju klimatskih promjena te smanjenju emisija iz prometa. No, ista ne doprinosi niti znatnom niti direktnom poboljšanju stanja područja ekološke mreže stoga je utjecaj procijenjen kao neutralan. Nije potrebno predložiti mjeru ublažavanja.						0

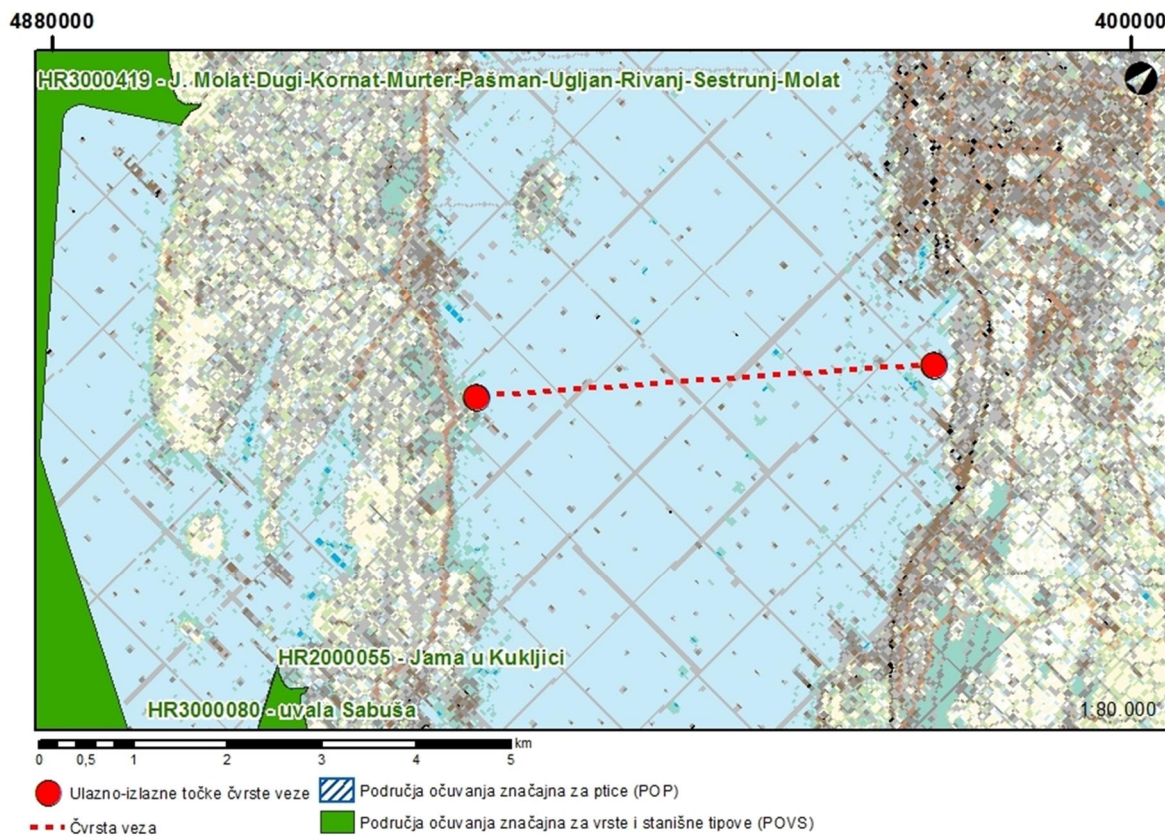
	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)
A – GUBITAK STANIŠTA; B- PROMJENA STANIŠTA; C – PROMJENE ABIOTSKIH ČIMBENIKA (TLO, HIDROLOŠKI REŽIM, TEMPERATURA I KLIMA); D – FRAGMENTACIJA / EFEKT PREPREKE I ZAMKE TE STRADAVANJE U PROMETU; E - BUKA, SVJETLOST I VIBRACIJE; F - EMISIJA TVARI: ONEČIŠĆENJE TLA/ZRAKA/VODE;						
M-O-5. Daljnji razvoj sustava javnih bicikala						
OPIS MJERE U PROMETNOM MASTERPLANU: Bicikli u ovom sustavu dostupni su svima tijekom cijelog dana i korisnik može ostavljati bicikl na bilo kojem terminalu u gradu. Sustav će pružiti odličnu alternativu automobilu na kraćim udaljenostima (5-7km) čime se smanjuje motorizirani promet u gradovima. Sustav javnih bicikala trebao bi imati dobro razvijenu mrežu terminala kako bi ga moglo koristiti što više korisnika.	/	/	/	/	/	/
ZNAČAJNOST UTJECAJA NA EKOLOŠKU MREŽU: Provedba mjere uvođenja sustava javnih bicikala označava korištenje bicikala tijekom cijelog dana i korisnik može ostavljati bicikl na bilo kojem terminalu u gradu. Sustav će pružiti odličnu alternativu automobilu na kraćim udaljenostima (5-7km) čime se smanjuje motorizirani promet u gradovima. Stoga, mjera je prepoznata kao neutralna i/ili pozitivna za ekološku mrežu budući da indirektno doprinosi ublažavanju klimatskih promjena te smanjenju emisija iz prometa. No ista ne doprinosi niti znatnom niti direktnom poboljšanju stanja područja ekološke mreže stoga je utjecaj procijenjen kao neutralan. Nije potrebno predložiti mjeru ublažavanja.						0
M-O-6. Uvođenje novih kanala za prodaju karata						
OPIS MJERE U PROMETNOM MASTERPLANU: U cijelom sustavu mreže javnog prijevoza treba primijeniti nove kanale za prodaju karata. Primjeri su: strojevi za kupnju ulaznica, internet ulaznice, mobilna aplikacija za ulaznice, beskontaktno ulaznice i slično. Novi kanali prodaje će poboljšati dostupnost ulaznica i ponuditi pojednostavljen i "user friendly" sustav za sve vrste putnika (redovite putnike, turiste i slično).	/	/	/	/	/	/
ZNAČAJNOST UTJECAJA NA EKOLOŠKU MREŽU: Provedba mjere ne pokazuje vidljive utjecaje na ekološku mrežu budući da predmetna označava nove kanale prodaje koji će poboljšati dostupnost ulaznica i ponuditi pojednostavljen i "user friendly" sustav za sve vrste putnika stoga je utjecaj ocijenjen kao neutralan. Nije potrebno predložiti mjeru ublažavanja.						0
M-O-7. Uvođenje ekološki prihvatljivih vozila javnog prijevoza						
OPIS MJERE U PROMETNOM MASTERPLANU: Nabavka vozila javnog prijevoza na pogonsko alternativne/kombinirane izvora energije alternativnim/kombiniranim izvorima energije (osnovni cilj prometne politike Europske unije jest smanjenje utjecaja Prometnog sustava na okoliš). Potrebna je implementacija većeg broja vozila - modernizacija voznog parka javnog prijevoza kako bi se povećala energetska učinkovitost i koristila ekološki prihvatljiva vozila.	/	/	/	/	/	+
ZNAČAJNOST UTJECAJA NA EKOLOŠKU MREŽU: Provedba mjere znači nabavu vozila javnog prijevoza na pogonsko alternativne/kombinirane izvora energije kako bi se povećala energetska učinkovitost i koristila ekološki prihvatljiva vozila. Stoga, mjera je prepoznata kao neutralna i/ili pozitivna za ekološku mrežu budući da indirektno doprinosi ublažavanju klimatskih promjena te smanjenju emisija iz prometa. No, ista ne doprinosi niti znatnom niti direktnom poboljšanju stanja područja ekološke mreže stoga je utjecaj procijenjen kao neutralan. Nije potrebno predložiti mjeru ublažavanja.						0
M-O-8. Uvođenje prioritizacije vozila javnog gradskog prijevoza						
OPIS MJERE U PROMETNOM MASTERPLANU: Za bržu uslugu javnog prijevoza koja će za putnike biti atraktivnija treba biti uvedena prioretizacija vozila javnog prijevoza na raskrižjima. To znači da bi sustav semafora trebao biti integriran s GPS uređajem u autobusima. Kada autobus stiže do raskrižja, semafor automatski postavlja zeleno svjetlo iz smjera kojeg dolazi autobus.	/	/	/	/	/	/
ZNAČAJNOST UTJECAJA NA EKOLOŠKU MREŽU: Provedba mjere uvođenja prioritizacije vozila javnog gradskog prijevoza ne pokazuje vidljive utjecaje na ekološku mrežu budući da predmetna označava bržu uslugu javnog prijevoza koja će za putnike biti atraktivnija (npr. prioretizacija vozila javnog prijevoza na raskrižjima) stoga je utjecaj ocijenjen kao neutralan. Nije potrebno predložiti mjeru ublažavanja.						0

	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)
A – GUBITAK STANIŠTA; B- PROMJENA STANIŠTA; C – PROMJENE ABIOTSKIH ČIMBENIKA (TLO, HIDROLOŠKI REŽIM, TEMPERATURA I KLIMA); D – FRAGMENTACIJA / EFEKT PREPREKE I ZAMKE TE STRADAVANJE U PROMETU; E - BUKA, SVJETLOST I VIBRACIJE; F - EMISIJA TVARI: ONEČIŠĆENJE TLA/ZRAKA/VODE;						
M-O-9. Edukacije za građane o učinkovitom i sigurnom načinu korištenja javnog gradskog prijevoza						
OPIS MJERE U PROMETNOM MASTERPLANU: Osmišljavanje i organizacija edukacije za građane, posebice za ranjive skupine, o učinkovitom i sigurnom načinu korištenja JP-a. Potreba za uključivanje i davanje potpore civilnim organizacijama i udrugama koja promoviraju prava putnika.	/	/	/	/	/	/
ZNAČAJNOST UTJECAJA NA EKOLOŠKU MREŽU: Provedba mjere znači osmišljavanje i organizaciju edukacije za građane, posebice za ranjive skupine, o učinkovitom i sigurnom načinu korištenja javnog prijevoza. Mjera je prepoznata kao neutralna i/ili pozitivna za ekološku mrežu budući da indirektno kroz edukaciju doprinosi ublažavanju klimatskih promjena te smanjenju emisija iz prometa. No, ista ne doprinosi niti znatnom niti direktnom poboljšanju stanja područja ekološke mreže stoga je utjecaj procijenjen kao neutralan. Nije potrebno predložiti mjeru ublažavanja.						0
M-O-10. Edukacija zaposlenika javnih prijevoznika o ekonomičnoj i sigurnoj vožnji te o komunikaciji s putnicima						
OPIS MJERE U PROMETNOM MASTERPLANU: Kako bi prijevoznici u sustavu integriranog javnog prijevoza svojim korisnicima pružili najkvalitetniju uslugu te pravovremenu i kvalitetnu informaciju, biti će potrebno raditi kontinuirane edukacije zaposlenika, kako bi se prvenstveno oni upoznali sa novim uslugama. Sustav integriranog prijevoza biti će na svim strateškim i organizacijskim razinama gospodaren od strane Prometnog ureda/prometne uprave.	/	/	/	/	/	/
ZNAČAJNOST UTJECAJA NA EKOLOŠKU MREŽU: Provedba mjere edukacije zaposlenika javnih prijevoznika o ekonomičnoj i sigurnoj vožnji te o komunikaciji s putnicima označava kontinuirane edukacije zaposlenika javnog prijevoza kako bi prijevoznici u sustavu integriranog javnog prijevoza svojim korisnicima pružili najkvalitetniju uslugu te pravovremenu i kvalitetnu informaciju. Stoga, mjera je prepoznata kao neutralna i/ili pozitivna za ekološku mrežu budući da indirektno kroz edukaciju doprinosi ublažavanju klimatskih promjena te smanjenju emisija iz prometa. No, ista ne doprinosi znatnom niti direktnom poboljšanju stanja područja ekološke mreže stoga je utjecaj procijenjen kao neutralan. Nije potrebno predložiti mjeru ublažavanja.						0
M-O-11. Organiziranje promotivnih kampanja o prednostima javnog prijevoza						
OPIS MJERE U PROMETNOM MASTERPLANU: Potreba za promocijom prepoznatljivosti branda javnog prijevoza, pogotovo IPP-a putem raznih medija (plakati, televizija, razne promocije, akcije, radio, novine itd.).	/	/	/	/	/	/
ZNAČAJNOST UTJECAJA NA EKOLOŠKU MREŽU: Provedba mjere organiziranja promotivnih kampanja o prednostima javnog prijevoza označava potrebu za promocijom prepoznatljivosti branda javnog prijevoza, pogotovo IPP-a putem raznih medija. Stoga, mjera je prepoznata kao neutralna i/ili pozitivna za ekološku mrežu budući da indirektno kroz edukaciju doprinosi ublažavanju klimatskih promjena te smanjenju emisija iz prometa. No, ista ne doprinosi znatnom niti direktnom poboljšanju stanja područja ekološke mreže stoga je utjecaj procijenjen kao neutralan. Nije potrebno predložiti mjeru ublažavanja.						0
M-O-12. Izrada Studije reorganizacije javnog prijevoza						
OPIS MJERE U PROMETNOM MASTERPLANU: Studijom reorganizacije javnog prijevoza treba utvrditi koncept nove organizacije linija i stanica javnog prijevoza na način da se proširi opseg obuhvata javnog prijevoza, potencira integriranost različitih modova prometa gdje god je to moguće, poboljša kvaliteta usluge, poveća komercijalna brzina javnog prijevoza i podigne cjelokupna održivost i percepcija sustava javnog prijevoza, uključujući i sigurnosnu pristupačnost javnom prijevozu (pješačenje, biciklizam).	/	/	/	/	/	/
ZNAČAJNOST UTJECAJA NA EKOLOŠKU MREŽU: Provedba mjere izrade studije reorganizacije javnog prijevoza ne pokazuje vidljive utjecaje na ekološku mrežu budući da se ista odnosi na izradu studijske dokumentacije te ne definira prostorno definirane projekte stoga je utjecaj ocijenjen kao neutralan. Nije potrebno predložiti mjeru ublažavanja.						0

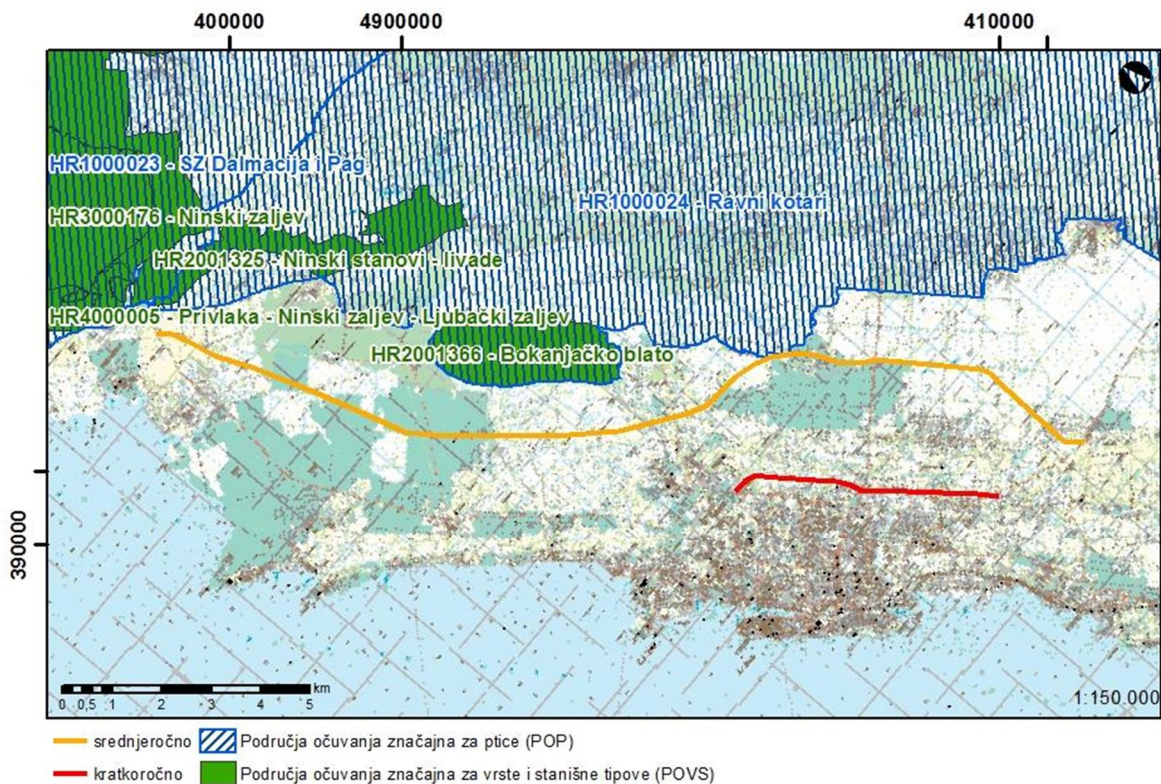
	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)
A – GUBITAK STANIŠTA; B- PROMJENA STANIŠTA; C – PROMJENE ABIOTSKIH ČIMBENIKA (TLO, HIDROLOŠKI REŽIM, TEMPERATURA I KLIMA); D – FRAGMENTACIJA / EFEKT PREPREKE I ZAMKE TE STRADAVANJE U PROMETU; E - BUKA, SVJETLOST I VIBRACIJE; F - EMISIJA TVARI: ONEČIŠĆENJE TLA/ZRAKA/VODE;						
M-O-13. Uvođenje i razvoj koridora za učenike						
OPIS MJERE U PROMETNOM MASTERPLANU: Ulice za školarce predstavljaju rute na kojima djeca mogu hodati sama i na siguran način, s ciljem upoznavanja njihovog susjedstva i poboljšanja osjećaja orijentacije. Mjera predlaže uvođenje projekta "Učeničkih koridora" koji podrazumijeva educiranje stanovništva, osoblja barova, restorana, trgovina i sl. na rutama koje djeca koriste na putu prema školi kako bi se djeci pružio dobar primjer (npr. prilikom prelaska ceste). Uz to na koridorima bi se trebali rješavati svi potencijalni problemi uzimajući u obzir da se njima kreću djeca (npr. ugradnja naprava za smirivanje prometa, povećanje preglednosti, izgradnja zaštitnih ograda i sl.).	/	/	/	/	/	/
ZNAČAJNOST UTJECAJA NA EKOLOŠKU MREŽU: Predmetna mjera predlaže edukativne aktivnosti i radnje nužne za rješavanje problema u koridorima koje koriste školarci npr. ugradnja naprava za smirivanje prometa, povećanje preglednosti, izgradnja zaštitnih ograda i sl. Predmetno se odnosi na već antropogeno definirana staništa te se ne očekuje dodatni negativni utjecaji na područja ekološke mreže stoga je utjecaj ocijenjen kao neutralan. Nije potrebno predložiti mjeru ublažavanja.						0
M-O-14. Izrada Studije Integriranog javnog prijevoza putnika i tereta						
OPIS MJERE U PROMETNOM MASTERPLANU: Studijom je potrebno organizirati uvođenje integriranog sustava prijevoza putnika i tereta svih prometnih vidova na razini Zadarske županije kako bi se definirali svi organizacijski preduvjeti tih oblasti koje bi došle pod zajednički sustav upravljanja uz preuzimanje ovlasti jedinica lokalne samouprave i državnih tijela na području županije, kao i javnih i privatnih logističkih operatera. Studija bi trebala obuhvaćati upravljanje sustavom svih vidova javnog i teretnog gradskog, prigradskog i županijskog prometa. Time bi se stvorio objedinjen sustav koji bi mogao djelovati kroz integrirani sustav javnog i teretnog prijevoza uz kreiranje prometne politike na pojedinim dijelovima prometne mreže u funkciji rasterećenje središta naselja od intenzivnog privatnog sezonskog i uopće teretnog prometa. Ovakva studija bi ujedno doprinijela optimizaciji logističkog transporta čime bi se stvorili preduvjeti za ispravna ulaganja u intermodalne terminale s visokom stopom isplativosti.	/	/	/	/	/	/
ZNAČAJNOST UTJECAJA NA EKOLOŠKU MREŽU: Provedba mjere izrade studije Integriranog javnog prijevoza putnika i tereta ne pokazuje vidljive utjecaje na ekološku mrežu budući da se ista odnosi na izradu studijske dokumentacije te ne definira prostorno definirane projekte stoga je utjecaj ocijenjen kao neutralan. Nije potrebno predložiti mjeru ublažavanja.						0
M-U-1. Osnivanje prometnog ureda za upravljanje prometom						
OPIS MJERE U PROMETNOM MASTERPLANU: Osnivanje tijela koji će imati zadatak da koordinira, razvija, unaprjeđuje i nadzire sveukupni sustav gradske i prigradske mobilnosti. Također, u suradnji s državnim tijelima (Ministarstvom pomorstva, prometa i infrastrukture) koordinira strateški razvoj javnog prijevoza na utvrđenom administrativnom području unije. Tijelo se u načelu osniva od strane jedinica lokalne samouprave (županije, općine, gradovi), međutim moguća su i javno-privatna partnerstva. Temelj za osnivanje tijela će biti Zakon o Integriranom prijevozu putnika čiji prijedlog Nacrta je u izradi.	/	/	/	/	/	/
ZNAČAJNOST UTJECAJA NA EKOLOŠKU MREŽU: Provedba mjere osnivanja prometnog ureda za upravljanje prometom ne pokazuje vidljive utjecaje na ekološku mrežu budući da je ista organizacijskog / upravljačkog karaktera stoga je utjecaj ocijenjen kao neutralan. Nije potrebno predložiti mjeru ublažavanja.						0
M-U-2. Osigurati kontinuirano prikupljanje podataka o mobilnosti i funkcioniranju sustava						
OPIS MJERE U PROMETNOM MASTERPLANU: Potreba za kontinuiranim prikupljanjem prometnih podataka uz redoviti plan prikupljanja podatka. Potrebno je definirati koji dionici prikupljaju koju vrstu prometnih podataka, na koji način te koliko često.	/	/	/	/	/	/
ZNAČAJNOST UTJECAJA NA EKOLOŠKU MREŽU: Provedba mjere kontinuiranog prikupljanja podataka o mobilnosti i funkcioniranju sustava ne pokazuje vidljive utjecaje na ekološku mrežu stoga je utjecaj ocijenjen kao neutralan. Nije potrebno predložiti mjeru ublažavanja.						0

	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)
A – GUBITAK STANIŠTA; B- PROMJENA STANIŠTA; C – PROMJENE ABIOTSKIH ČIMBENIKA (TLO, HIDROLOŠKI REŽIM, TEMPERATURA I KLIMA); D – FRAGMENTACIJA / EFEKT PREPREKE I ZAMKE TE STRADAVANJE U PROMETU; E - BUKA, SVJETLOST I VIBRACIJE; F - EMISIJA TVARI: ONEČIŠĆENJE TLA/ZRAKAVODE;						
M-U-3. Kreiranje baze podataka bitnih za razvoj javnog prijevoza						
OPIS MJERE U PROMETNOM MASTERPLANU: Uspostava zajedničke baze podataka u cilju poboljšanja i gospodarenja podacima i informacijama potrebnih za donošenje strateških smjernica te unapređenje kvalitete upravljanja javnim prijevozom. Podaci relevantni za poboljšavanje i razvoj javnog prijevoza trebaju biti dostavljani nadležnom tijelu (Prometni ured/Prometan uprava) koji upravlja i nadzire uspostavljenim integriranim prijevozom na području obuhvata projekta.	/	/	/	/	/	/
ZNAČAJNOST UTJECAJA NA EKOLOŠKU MREŽU: Provedba mjere kreiranja baze podataka bitnih za razvoj JP-a ne pokazuje vidljive utjecaje na ekološku mrežu budući da se ista odnosi na izradu baze podataka te je utjecaj ocijenjen kao neutralan. Nije potrebno predložiti mjeru ublažavanja.						0
M-U-4. Uvođenje video nadzora u vozila javnog prijevoza, na prometnice i stajališta javnog prijevoza						
OPIS MJERE U PROMETNOM MASTERPLANU: Video nadzor potrebno je uvesti u vozila javnog prijevoza gdje je moguće (do 2025 u sva vozila javnog prijevoza), na prometnice i stajališta javnoga prijevoza kako bi se povećala sigurnost korisnika javnog prijevoza, smanjenje kriminalne radnje, povećala uspješnost identifikacije počinitelja prekršajnih i kaznenih djela, smanjio broj vožnji bez prijevoznih karata, vandalizam na inventar vozila i stajališta, te trošak održavanja i popravaka.	/	/	/	/	/	/
ZNAČAJNOST UTJECAJA NA EKOLOŠKU MREŽU: Provedba mjere uvođenja video nadzora u vozila javnog prijevoza, na prometnice i stajališta javnog prijevoza ne pokazuje vidljive utjecaje na ekološku mrežu te je utjecaj ocijenjen kao neutralan. Nije potrebno predložiti mjeru ublažavanja.						0
M-U-5. Nabava i/ili prilagodba vozila javnog prijevoza osobama s posebnim potrebama						
OPIS MJERE U PROMETNOM MASTERPLANU: Potrebno je prilikom nabave novih vozila javnog prijevoza (vlakovi i autobusi) voditi računa da su prilagođeni potrebama osoba sa smanjenom mobilnošću, kako bi im se olakšao ulaz/izlaz i osigurala sigurnost prilikom vožnje.	/	/	/	/	/	/
ZNAČAJNOST UTJECAJA NA EKOLOŠKU MREŽU: Provedba mjere nabave i/ili prilagodbe vozila javnog prijevoza osobama s posebnim potrebama ne pokazuje vidljive utjecaje na ekološku mrežu budući da se ista odnosi na preporuku da se prilikom nabave novih vozila javnog prijevoza (vlakovi i autobusi) vodi računa da su prilagođeni potrebama osoba sa smanjenom mobilnošću, kako bi im se olakšao ulaz/izlaz i osigurala sigurnost prilikom vožnje. Stoga je utjecaj mjere ocijenjen kao neutralan. Nije potrebno predložiti mjeru ublažavanja.						0
M-U-6. Nabavka opreme i edukacija djelatnika za održavanje vozila i infrastrukture i ostalih sastavnica JP-a radi uspostave najviših sigurnosnih standarda u eksploataciji						
OPIS MJERE U PROMETNOM MASTERPLANU: Potrebna su ulaganja u opremu nužnu za održavanje voznog parka, te kontinuirana edukacija osoblja u cilju držanja koraka sa najvišim normama sigurnosti vozila, ali i kvalitete održavanja infrastrukture javnog prijevoza.	/	/	/	/	/	/
ZNAČAJNOST UTJECAJA NA EKOLOŠKU MREŽU: Provedba mjere nabavke opreme i edukacije djelatnika za održavanje vozila i infrastrukture i ostalih sastavnica JP-a radi uspostave najviših sigurnosnih standarda u eksploataciji ne pokazuje vidljive utjecaje na ekološku mrežu budući da se ista odnosi na ulaganja u opremu nužnu za održavanje voznog parka, te kontinuiranu edukaciju osoblja u cilju držanja koraka sa najvišim normama sigurnosti vozila, ali i kvalitete održavanja infrastrukture javnog prijevoza stoga je utjecaj ocijenjen kao neutralan. Nije potrebno predložiti mjeru ublažavanja.						0
M-U-7. Izrada planova razvoja održive mobilnosti (SUMP)						
OPIS MJERE U PROMETNOM MASTERPLANU: Planovima razvoja održive urbane mobilnosti želi se postići veća energetska, ekonomska učinkovitost te razina sigurnosti i zaštite okoliša kroz povećanje udjela javnog prijevoza, pješaka i biciklista u modalnoj razdiobi korištenja raznih vidova prijevoznih sredstva. Cilj je odrediti mogućnosti implementacije inovativnih tehnoloških i prostornih rješenja poput Park&Ride sustava, car sharing sustava, shared space zona itd.	/	/	/	/	/	/
ZNAČAJNOST UTJECAJA NA EKOLOŠKU MREŽU: Provedba mjere izrade planova razvoja održive mobilnosti ne pokazuje vidljive utjecaje na ekološku mrežu budući da se ista odnosi na izradu studijske dokumentacije te ne definira prostorno definirane projekte stoga je utjecaj ocijenjen kao neutralan. Nije potrebno predložiti mjeru ublažavanja.						0

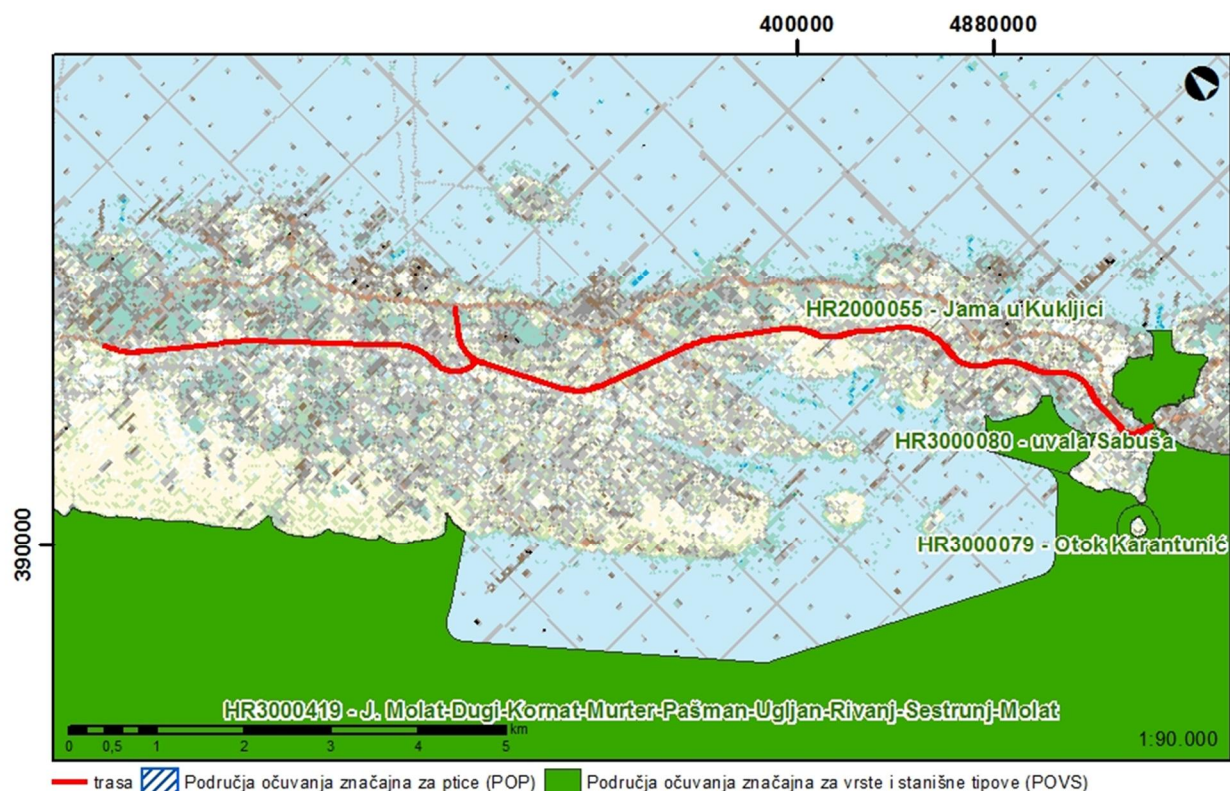

Slika 11.2-1: Odnos čvrste veze otok Ugljan - kopno i ekološke mreže
(Izvor: Prostorni plan Zadarske županije)

Slika 11.2-2: Odnos zadarske obilaznice i ekološke mreže
(Izvor: Komunikacija s izrađivačem Prometnog masterplana i dokumenti prostornog uređenja)

Slika 11.2-3: Odnos državne ceste na Ugljanu i ekološke mreže
(Izvor: Studija o utjecaju na okoliš predmetnog zahvata)

11.3 Alternativna rješenja Prometnog masterplana

U poglavlju 10. ALTERNATIVNA RJEŠENJA opisana su alternativna rješenja četiri scenarija prometnog razvoja: (1) "Ne činiti ništa" do 2022., 2030. i 2040. godine, (2) "Učiniti nešto" do 2022. godine, (3) "Učiniti minimalno" do 2030. godine i (4) "Učiniti sve" do 2040. godine, dok je rezultat njihove provedbe ponovno naveden i niže.

Rezultati scenarija "Ne činiti ništa" do 2022., 2030. i 2040. godine pokazuju da se bez provedbe mjera Prometnog masterplana nastavljaju negativni trendovi koji danas opisuju prometni sustav Zadarske županije i u kojem se nastavlja porast udjela osobnih vozila u modalnoj raspodjeli. Porast u javnom prijevozu je mali zbog malih ulaganja i slabe atraktivnosti javnog prijevoza. Kao primjer izdvojena je točka na državnoj cesti D8 u području Zadra, na kojoj su u TAB.11.3-1 prikazane projekcije prometa u ovom scenariju za 2022., 2030. i 2040. godinu.

Tablica 11.3-1: Procjene prometa u vršnom satu - scenarij "Ne činiti ništa" do 2022., 2030. i 2040.

Državna cesta D8 u područja Zadra	2017.	2022.	2030.	2040.
Volumen osobnih vozila (voz/h)	2.534	2.735	3.592	4.537
Volumen teretnih vozila (voz/h)	247	281	434	638

Rezultati scenarija "Učiniti nešto" do 2022. godine pokazuju između ostaloga da dolazi do povećanja korištenja javnog prijevoza te korištenja održivih modova prijevoza (pješačenje, bicikliranje), što za rezultat ima smanjenje korištenja osobnih automobila i smanjenje zagušenja

u određenim dijelovima funkcionalne regije. Kako se vidi iz podataka u TAB.11.3-2, na primjeru izdvojena točke na državnoj cesti D8 u području Zadra projekcije scenarija "Učiniti nešto" do 2022. godine pokazuju smanjen volumen prometa u odnosu na projekcije iz scenarija "Ne činiti ništa" za 2022. godinu, ali i smanjenje u odnosu na 2017. godinu.

Tablica 11.3-2: Rezultati scenarija "Učiniti nešto" do 2022., iskazani kao promet u vršnom satu

Državna cesta D8 u područja Zadra	2017.	"Ne činiti ništa" - 2022.	"Učiniti nešto" - 2022.
Volumen osobnih vozila (voz/h)	2.534	2.735	2.529
Volumen teretnih vozila (voz/h)	247	281	240

Rezultati scenarija "Učiniti minimalno" do 2030. godine pokazuju bolju povezanost, povećanje mobilnosti i sigurnosti, povećanje broja korisnika javnog prijevoza, smanjenje zagušenja i drugo. Kako se vidi iz TAB.11.3-3, na primjeru izdvojene točke na državnoj cesti D8 u području Grada Zadra, rezultat je samnjen volumen osobnih vozila u odnosu na scenarij "Ne činiti ništa" za 2030.

Tablica 11.3-3: Rezultati scenarija "Učiniti minimalno" do 2030., iskazani kao promet u vršnom satu

Državna cesta D8 u područja Zadra	2017.	"Ne činiti ništa" - 2030.	"Učiniti nešto" - 2030.
Volumen osobnih vozila (voz/h)	2.534	3.592	3.259
Volumen teretnih vozila (voz/h)	247	434	395

Rezultat scenaria "Učiniti sve" do 2040 je, između ostaloga, bolja povezanost, povećanje mobilnosti i sigurnosti, povećanje broja korisnika javnog prijevoza, smanjenje zagušenja. Tranzitni promet izmiče se iz centra Zadra. Posljedica je, kako se vidi iz TAB.11.3-4, na primjeru izdvojene točke na državnoj cesti D8 u području Zadra, smanjen volumen cestovnog prometa u odnosu na scenarij "Ne činiti ništa" za 2040. i u odnosu na 2017. godinu.

Tablica 11.3-4: Rezultati scenarija "Učiniti sve" do 2040., iskazani kao promet u vršnom satu

Državna cesta D8 u područja Zadra	2017.	"Ne činiti ništa" - 2040.	"Učiniti sve" - 2040.
Volumen osobnih vozila (voz/h)	2.534	4587	2284
Volumen teretnih vozila (voz/h)	247	638	210

Iz svega prethodno navedenog vidi se da primjena svih mjera Prometnog masterplana (scenarij "Učiniti sve" do 2040) ima najveću korist za poboljšanje prometnih učinaka. Uz promjene u izboru prioritetnih modova prijevoza pojedinih korisnika treba istaknuti izmicanje cestovnog prometa iz urbanih središta. Time se postiže bolja protočnost prometa, koja za posljedicu ima korist za okoliš u cjelini. Budući da predmetno ne doprinosi znatnom niti direktnom poboljšanju stanja područja ekološke mreže utjecaj je u konačnici procijenjen kao neutralan.

Nadalje, prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija u mjeri M-I-19 predlaže izgradnju čvrste veze otok Ugljan – kopno u kojoj se navodi da je čvrsta veza moguća izgradnjom mosta ili podmorskog tunela. To će se odrediti izradom daljnje studijsko-projektne dokumentacije na osnovi niza tehničkih, ekonomskih i drugih parametara. Glavna razlika se svodi na utjecaj na krajobraz ako se čvrsta veza izvede kao most, odnosno utjecaj na vodna tijela i morski okoliš ako se čvrsta veza izvede kao podmorski tunel. No, budući da se trasa planiranog zahvata nalazi izvan područja ekološke mreže provedba predmetne mjere u obje alternativne varijante ne pokazuje vidljive utjecaje na ekološku mrežu.

11.4 Skupni (kumulativni) utjecaji provedbe Prometnog masterplana

Tijekom procjene značajnosti utjecaja provedbe mjera Prometnog masterplana na cjelovitost područja ekološke mreže kao i na ciljna staništa / ciljne vrste te staništa ciljnih vrsta potrebno je uzeti u obzir i kumulativne učinke. U skladu sa specifičnostima mjera Prometnog masterplana analiza kumulativnih učinaka obuhvaća: (1) područja ekološke mreže u kojima je cestovni i/ili pomorski promet već sad utvrđen kao prijetnja - područja ekološke mreže navedena u TAB.11.1-6 s oznakama prijetnje / opasnosti D01, D01.02, D03, D03.01, D03.01.02 i D03.03 i (2) područja koja potencijalno mogu biti ugrožena izvedbom poljskih puteva predloženih mjerom M-I-25 Prometnog masterplana.¹⁶

Kumulativni učinci provedbe mjera Prometnog masterplana analizirani su u kombinaciji s učincima drugih pritisaka na području Zadarske županije, s posebnim naglaskom na podatke prikupljene od javnih ustanova koje upravljaju zaštićenim područjima u Zadarskoj županiji¹⁷ – usp. poglavlje 4. POSTOJEĆI OKOLIŠNI PROBLEMI. Prema prikupljenim podacima postojeći problemi u zaštićenim područjima prirode najvećim dijelom se odnose na nedostatak infrastrukture u zaštićenim područjima, pritisak prometa - dominantno cestovnog prometa, pritisak turizma, poljoprivrede, lova / prekomjernog izlova i specifično po pojedinim zaštićenim područjima pritisak nekih drugih gospodarskih aktivnosti i/ili druge infrastrukture. Mogući kumulativni utjecaji opisani su u TAB.11.4-1.

Tablica 11.4-1: Opis kumulativnog utjecaja

Područje ekološke mreže		Pritisak		Opis kumulativnog utjecaja
HR3000042	Košljunski zaljev	D03	Brodске linije, luke, morske konstrukcije	Kumulativni utjecaj izgradnje priobalnog područja i povećanja pomorskog prometa. Mjere Prometnog masterplana: M-I-7, M-I-19, M-I-20, M-I-21.
HR3000461	Uvala Modrić	D03		
HR3000052	Olib – podmorje	D03.01		
HR3000053	Silba – podmorje	D03.01	Lučke površine	Provedbom predmetnih mjera Prometnog masterplana može doći do povećanja pomorskog prometa i s time u vezi povećanja broja turističkih posjeta i razvoja turističkih sadržaja.
HR3000063	Prolaz između Zapuntela i Ista	D03.01		
HR3000074	Rivanjski kanal sa Sestricama	D03.01		
HR1000023	SZ Dalmacija i Pag	D03.01.02		
HR3000044	Uvala Vlašići	D03.01.02	Pristani / turističke luke ili rekreacijski pristani	To ima pozitivne socio-ekonomske učinke i može pridonijeti usporavanju depopulacijskih trendova, posebice na otocima.
HR3000045	Uvala Dinjiška	D03.01.02		
HR3000067	Luka Solišćica; Dugi Otok	D03.01.02		
HR3000085	Otok Vrgada SI strana s o. Kozina	D03.01.02		
HR3000073	J rt o. Zverinac	D03.02	Brodске linije	Mogući negativni utjecaji na ekološku mrežu odnose se dominantno na gubitak ili fragmentaciju staništa te povećanje vanjskih stresora koji prate pomorski promet, kao što je podvodna buka (npr. dobri dupin – <i>Tursiops truncatus</i>). Rezultati provedene GIS analize ukazuju da se može očekivati umjereni kumulativan utjecaj na područja ekološke mreže HR1000023 SZ Dalmacija i Pag te HR3000419 J. Molat-Dugi-Kornat-Murter-Pašman-Ugljan-Rivanj-Sestrunj-Molat. Također, s obzirom na relativno malu površinu područja ekološke mreže HR3000019 Uvala Soline, HR3000461 Uvala Modrić, HR3000280
HR3000074	Rivanjski kanal sa Sestricama	D03.02		
HR3000075	Otok Jidula do rt Ovčjak; prolaz V. Ždrelec	D03.02		
HR3000078	Otok Tukošćak i o. Mrtonjak	D03.02		
HR3000079	Otok Karantunić	D03.02		
HR3000419	J. Molat-Dugi-Kornat-Murter-Pašman-Ugljan-Rivanj-Sestrunj-Molat	D03.02		
HR4000002	Park prirode Telašćica	D03.02		

¹⁶ Popis predmetnih područja napravljen je GIS analizom na način da su prvo izdvojena sva područja ekološke mreže u Zadarskoj županiji unutar kojih se nalaze državne ceste uz buffer zonu od 250m. Potom su analizirani ciljni stanišni tipovi te ciljne vrste te su eliminirana ona područja koja su direktno vezana samo za morska staništa. Na taj način dobiven je popis od 14 područja EM kopnenih staništa unutar kojih se nalaze državne ceste, gdje je moguć negativan utjecaj predmetne mjere Prometnog masterplana.

¹⁷ Zaštićena područja prirode na području Zadarske županije u većini se nalaze unutar područja ekološke mreže, primjerice, na području Parka prirode Telašćica nalazi se područje ekološke mreže HR4000002 Park prirode Telašćica

Područje ekološke mreže		Pritisak		Opis kumulativnog utjecaja
				<p>Vrulja Zečica te HR3000042 Košljunski zaljev mogući je utjecaj na pripadajuće ciljne stanišne tipove: Velike plitke uvale i zaljevi (1160), Obalne lagune (1150), Grebeni (1170) te Preplavljene ili dijelom preplavljene morske špilje (8330) kao i Naselja posidonije (Posidonion oceanicae) (1120).</p> <p>Zaštita ciljnih staništa i vrsta predmetnih područja ekološke mreže s obzirom na prepoznate moguće ukupne pritiske predmet je strateških / planskih / programskih dokumenata s područja prometa, turizma i prostornog uređenja, ali i planova upravljanja ekološkom mrežom.</p> <p>Ovom Glavnom ocjenom predložene su mjere ublažavanja koje se odnose na Prometni masterplan i s kojima se pridonos prometa skupnim utjecajima ublažava.</p>
HR2000641	Zrmanja	D01	Ceste, putevi i željeznice	<p>Kumulativni utjecaj izgradnje prometne infrastrukture vezano za cestovni promet. Mjere Prometnog masterplana: M-I-7, M-I-18, M-I-19, M-I-22, M-I-25, M-I-26</p> <p>Provedbom predmetnih mjera pridonosi se održivom prometnom sustavu, u kojem se očekuju između ostaloga kvalitetne prometne veze, kraće vrijeme putovanja, razvoj intermodalnih sustava što sve može doprinijeti uravnoteženom demografskom i gospodarskom razvoju različitih dijelova funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija, odnosno Zadarske županije.</p> <p>Postizanje održivog prometnog sustava ima indirektni pozitivan utjecaj na ekološku mrežu zbog smanjenja emisije onečišćujućih tvari i emisije stakleničkih plinova.</p>
HR2000911	Kolansko blato - Blato Rogoza	D01		
HR2001058	Lička Plješevica	D01		
HR2001218	Benkovac	D01		
HR2001253	Poštak	D01		
HR2001361	Ravni kotari	D01		
HR2001384	Solana Dinjiška	D01		
HR3000450	Solana Pag	D01		
HR4000018	Paške stijene Velebitskog Kanala (Rt Sv. Nikola - Rt Fortica - Rt Mrtva)	D01		
HR5000022	Park prirode Velebit	D01		
HR1000025	Vransko jezero i Jasen	D01.02	Ceste, autoceste	<p>Time se pridonosi ublažavanju klimatskih promjena koje predstavljaju prijetnju bioraznolikosti već danas. Međutim, provedba mjera M-I-22 i M-I-25 može imati direktne negativne utjecaje na ekološku mrežu dominantno kroz fragmentaciju staništa i rubni efekt. Moguć je i utjecaj vanjskih stresora kao što su buka, vibracije i svjetlost.</p> <p>Nadalje, potencijalno je moguć gubitak ciljnih stanišnog tipa i/ili staništa povoljnih za ciljne vrste, utjecaj na špiljske objekte, presijecanje migracijskih putova te fragmentacija staništa, posebno šumskih ekosustava. Predmetno potencijalno može uzrokovati kumulativne utjecaje na područja ekološke mreže.</p> <p>Uzimajući u obzir danas glavne gospodarske grane u Zadarskoj županiji, u smislu skupnih utjecaja mogu se izdvojiti sektori turizma i poljoprivrede, za koje je promet jedan, ali ne i jedini čimbenik razvoja.</p> <p>Zaštita ciljnih staništa i vrsta predmetnih područja ekološke mreže s obzirom na prepoznate ukupne pritiske predmet je strateških / planskih / programskih dokumenata s područja prometa, turizma, poljoprivrede i prostornog uređenja, ali i planova upravljanja ekološkom mrežom.</p> <p>Ovom Glavnom ocjenom predložene su mjere ublažavanja koje se odnose na Prometni masterplan i s kojima se pridonos prometa skupnim utjecajima ublažava.</p>
HR1000035	NP Komati i PP Telaščica	D01.02		
HR2001255	Bulji	D01.02		
HR2001294	Bruvno	D01.02		
HR4000002	Park prirode Telaščica	D01.02		
HR5000025	Vransko jezero i Jasen	D01.02		
HR1000023	SZ Dalmacija i Pag			
HR1000026	Krka i okolni plato			
HR1000024	Ravni kotari			
HR1000021	Velebit			
HR1000022	Lička krška polja			
HR2001258	Dinjiška			
HR2001268	Otuča			
HR2001316	Karišnica i Bijela			
HR2001398	Dabašnica – Srebrenica			
HR4000004	Velo i Malo Blato			
HR4000005	Privlaka - Ninski zaljev - Ljubački zaljev			
HR4000006	Uvala Plemići			
HR2001098	Otok Pag II			
HR4000030	Novigradsko i Karinsko more			

11.5 Prijedlog mjera ublažavanja i program praćenja

Sukladno rezultatima obrada u poglavlju 11.2. MOGUĆI UTJECAJI PROMETNOG MASTERPLANA NA EKOLOŠKU MREŽU predložene su sljedeće mjera ublažavanja utjecaja na ekološku mrežu:

- Prilikom provedbe mjere M-I-5 Prometnog masterplana planirati trase biciklističkih staza na način da se izbjegne značajni gubitak ciljnog stanišnog tipa i/ili staništa povoljnih za ciljne vrste i utjecaj na špiljske objekte (stanišni tip 8310 Špilje i jame zatvorene za javnost).
- U skladu s obvezujućim mišljenjem nadležnog tijela, kao mjera ublažavanja mjere M-I-5 Prometnog masterplana dodaje se dio mjere ublažavanja iz Strateške studije o utjecaju na okoliš Županijske razvojne strategije Zadarske županije 2016.-2020. koja se odnosi na razvoj specifičnih oblika turizma (mjera 1.4.3 u Županijskoj razvojnoj strategiji): *Tijekom daljnjih faza aktivnosti vezanih uz razvoj specifičnih oblika turizma (nautički, cikloturizam, speleoturizam, ronilački, avanturistički i sl.), razvoj uskladiti s dokumentima upravljanja EM za ona područja za koja su doneseni, a za ostala područja uspostaviti direktnu suradnju sa sektorom zaštite prirode (nadležnom institucijom) u cilju pronalaženja najprihvatljivijeg rješenja.*
- Prilikom provedbe mjere M-I-7 Prometnog masterplana uzeti u obzir ciljne vrste i staništa područja ekološke mreže i surađivati s nadležnim javnim ustanovama koje upravljaju područjima ekološke mreže u Zadarskoj županiji.
- Prilikom provedbe mjere M-I-18 Prometnog masterplana planirati mjere ublažavanja od stradavanja ciljnih vrsta, to osobito velikih zvižeri, osiguranjem dovoljnog broja prijelaza za divlje životinje.
- Prilikom provedbe mjere M-I-19 Prometnog masterplana uzeti u obzir ciljne vrste i staništa područja ekološke mreže i surađivati s nadležnim javnim ustanovama koje upravljaju područjima ekološke mreže u Zadarskoj županiji.
- Prilikom provedbe mjere M-I-20 Prometnog masterplana potrebno je planirati modernizaciju postojećih luka na način da se izbjegnu značajni utjecaji na ciljna staništa ili staništa povoljna za ciljne vrste, a osobito utjecaji na Naselja posidonije (*Posidonion oceanicae*) (1120*), Preplavljene ili dijelom preplavljene morske spilje (8330), Grebene (1170) i dobrog dupina (*Tursiops truncatus*) te u izradi studijske dokumentacije uključiti stručnjake biologe za morska staništa i vrste. Ukoliko se ukaže potrebnim, izraditi studiju zaštite podmorja ekološke mreže na nautičkim lukama Zadarske županije.
- Prilikom provedbe mjere M-I-21 Prometnog masterplana potrebno je planirati lokacije luka nautičkog turizma na način da se izbjegnu značajni utjecaji na ciljna staništa ili staništa povoljna za ciljne vrste, a osobito utjecaji na Naselja posidonije (*Posidonion oceanicae*) (1120), Preplavljene ili dijelom preplavljene morske spilje (8330), Grebene (1170), Velike plitke uvale i zaljevi (1160), Obalne lagune (1150), Preplavljene ili dijelom preplavljene morske spilje (8330) te dobrog dupina (*Tursiops truncatus*) te u izradi studijske dokumentacije uključiti stručnjake biologe za morska staništa i vrste. Ukoliko se ukaže potrebnim, izraditi studiju zaštite podmorja ekološke mreže na nautičkim lukama Zadarske županije.
- U skladu s obvezujućim mišljenjem nadležnog tijela, kao mjera ublažavanja mjere M-I-21 Prometnog masterplana dodaje se dio mjere ublažavanja iz Strateške studije o utjecaju na

okoliš Županijske razvojne strategije Zadarske županije 2016.-2020. koja se odnosi na razvoj specifičnih oblika turizma (mjera 1.4.3 u Županijskoj razvojnoj strategiji): *Tijekom daljnjih faza aktivnosti vezanih uz razvoj specifičnih oblika turizma (nautički, cikloturizam, speleoturizam, ronilački, avanturistički i sl.), razvoj uskladiti s dokumentima upravljanja EM za ona područja za koja su doneseni, a za ostala područja uspostaviti direktnu suradnju sa sektorom zaštite prirode (nadležnom institucijom) u cilju pronalaženja najprihvatljivijeg rješenja.*

- Prilikom provedbe mjere M-I-22 Prometnog masterplana potrebno je planirati trase obilaznih dionica i ostalih prometno opterećenih cesta oko središta populacijski najvećih i turistički najrazvijenijih naselja u priobalnoj zoni na način da se izbjegne značajni gubitak ciljnog stanišnog tipa i/ili staništa povoljnih za ciljne vrste, utjecaj na špiljske objekte, presijecanje migracijskih putova te fragmentacija staništa, posebno šumskih ekosustava, te planirati mjere ublažavanja od stradavanja ciljnih vrsta, to osobito velikih zvijeri, osiguranjem dovoljnog broja prijelaza za divlje životinje. U izradi studije izvodljivosti potrebno je uključiti i stručnjake biologe.
- U skladu s obvezujućim mišljenjem nadležnog tijela, kao mjera ublažavanja mjere M-I-22 Prometnog masterplana nadalje se dodaje dio mjere ublažavanja iz Strateške studije o utjecaju na okoliš Županijske razvojne strategije Zadarske županije 2016.-2020.: *U okviru razvoja projekata izgradnje i rekonstrukcije prometnica unutar ili u blizini ekološke mreže, uzeti u obzir podatke o učestalosti stradavanja ciljeva očuvanja (vodozemce, gmazove, male sisavce i sl.), te predvidjeti dovoljan broj i pozicije prijelaza za male divlje životinje I. kategorije, na dijelu prolaska prometnice kroz područje ekološke mreže.*
- Prilikom provedbe mjere M-I-25 Prometnog masterplana uzeti u obzir ciljne staništa i staništa ciljnih vrsta područja ekološke mreže i surađivati s nadležnim javnim ustanovama koje upravljaju područjima ekološke mreže u Zadarskoj županiji.
- U skladu s obvezujućim mišljenjem nadležnog tijela, kao mjera ublažavanja mjere M-I-26 Prometnog masterplana prenosi se mjera iz Strateške studije utjecaja na okoliš za Strategiju prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2017. do 2030: *Izbjegavati širenje Zračne luke Zadar u područja ekološke mreže HR1000024 Ravni kotari i HR2001361 Ravni kotari.*

Ne predlaže se program praćenja i izvješćivanja o stanju ciljeva očuvanja i cjelovitosti područja ekološke mreže.

11.6 Zaključak o utjecaju provedbe Prometnog masterplana na ekološku mrežu

Zaključak obrada samostalnih utjecaja provedbe mjera Prometnog masterplana u poglavlju 11.2. MOGUĆI UTJECAJI PROMETNOG MASTERPLANA NA EKOLOŠKU MREŽU je da mjere Prometnog masterplana nemaju značajni negativni utjecaji na ekološku mrežu.

Pojedine mjere Prometnog masterplana mogu imati umjereno negativan utjecaj na ekološku mrežu te su za iste predložene sljedeće mjere ublažavanja:

- Prilikom provedbe mjere M-I-5¹⁸ Prometnog masterplana planirati trase biciklističkih staza na način da se izbjegne značajni gubitak ciljnog stanišnog tipa i/ili staništa povoljnih za ciljne vrste i utjecaj na špiljske objekte (stanišni tip 8310 Špilje i jame zatvorene za javnost).
- U vezi mjere M-I-5 Prometnog masterplana, tijekom daljnjih faza aktivnosti vezanih uz razvoj specifičnih oblika turizma (nautički, *cikloturizam*, *speleoturizam*, ronilački, avanturistički i sl.) razvoj istih uskladiti s dokumentima upravljanja ekološke mreže za ona područja za koja su doneseni, a za ostala područja uspostaviti direktnu suradnju sa sektorom zaštite prirode (nadležnom institucijom) u cilju pronalaženja najprihvatljivijeg rješenja.
- Prilikom provedbe mjere M-I-7¹⁹ Prometnog masterplana uzeti u obzir ciljne vrste i staništa područja ekološke mreže i surađivati s nadležnim javnim ustanovama koje upravljaju područjima ekološke mreže u Zadarskoj županiji.
- Prilikom provedbe mjere M-I-18²⁰ Prometnog masterplana planirati mjere ublažavanja od stradavanja ciljnih vrsta, i to osobito velikih zvjeri, osiguranjem dovoljnog broja prijelaza za divlje životinje.
- Prilikom provedbe mjere M-I-19²¹ Prometnog masterplana uzeti u obzir ciljne vrste i staništa područja ekološke mreže i surađivati s nadležnim javnim ustanovama koje upravljaju područjima ekološke mreže u Zadarskoj županiji.
- Prilikom provedbe mjere M-I-20²² Prometnog masterplana potrebno je planirati modernizaciju postojećih luka na način da se izbjegnu značajni utjecaji na ciljna staništa ili staništa povoljna za ciljne vrste, a osobito utjecaji na Naselja posidonije (*Posidonion oceanicae*) (1120*), Preplavljene ili dijelom preplavljene morske spilje (8330), Grebene (1170) i dobrog dupina (*Tursiops truncatus*) te u izradi studijske dokumentacije uključiti stručnjake biologe za morska staništa i vrste. Ukoliko se ukaže potrebnim, izraditi studiju zaštite podmorja ekološke mreže na nautičkim lukama Zadarske županije.
- Prilikom provedbe mjere M-I-21²³ Prometnog masterplana potrebno je planirati lokacije luka nautičkog turizma na način da se izbjegnu značajni utjecaji na ciljna staništa ili staništa povoljna za ciljne vrste, a osobito utjecaji na Naselja posidonije (*Posidonion oceanicae*) (1120), Preplavljene ili dijelom preplavljene morske spilje (8330), Grebene (1170), Velike plitke uvale i zaljevi (1160), Obalne lagune (1150), Preplavljene ili dijelom preplavljene morske spilje (8330) te dobrog dupina (*Tursiops truncatus*) te u izradi studijske dokumentacije uključiti stručnjake biologe za morska staništa i vrste. Ukoliko se ukaže

¹⁸ M-I-5. Izgradnja biciklističke infrastrukture

¹⁹ M-I-7. Definiranje intermodalnih terminala, mjesta integracije i stajališta u sustavu javnog prijevoza

²⁰ M-I-18. Utvrđivanje mogućnosti rehabilitacije željezničke infrastrukture

²¹ M-I-19. Razvoj optimalnih načina povezivanja kopna i otoka Zadarskog arhipelaga

²² M-I-20. Nastavak modernizacije sustava luka međunarodnog, nacionalnog i županijskog značaja

²³ M-I-21. Kompletiranje sustava luka nautičkog turizma

potrebnim, izraditi studiju zaštite podmorja ekološke mreže na nautičkim lukama Zadarske županije.

- U vezi mjere M-I-21 Prometnog masterplana, tijekom daljnjih faza aktivnosti vezanih uz razvoj specifičnih oblika turizma (*nautički*, cikloturizam, speleoturizam, ronilački, avanturistički i sl.) razvoj istih uskladiti s dokumentima upravljanja ekološke mreže za ona područja za koja su doneseni, a za ostala područja uspostaviti direktnu suradnju sa sektorom zaštite prirode (nadležnom institucijom) u cilju pronalaženja najprihvatljivijeg rješenja.
- Prilikom provedbe mjere M-I-22²⁴ Prometnog masterplana potrebno je planirati trase obilaznih dionica i ostalih prometno opterećenih cesta oko središta populacijski najvećih i turistički najrazvijenijih naselja u priobalnoj zoni na način da se izbjegne značajni gubitak ciljnog stanišnog tipa i/ili staništa povoljnih za ciljne vrste, utjecaj na špiljske objekte, presijecanje migracijskih putova te fragmentacija staništa, posebno šumskih ekosustava, te planirati mjere ublažavanja od stradavanja ciljnih vrsta, to osobito velikih zvjeri, osiguranjem dovoljnog broja prijelaza za divlje životinje. U izradi studije izvodljivosti potrebno je uključiti i stručnjake biologe.
- Prilikom provedbe mjere M-I-22 Prometnog masterplana, u okviru razvoja projekata izgradnje i rekonstrukcije prometnica unutar ili u blizini ekološke mreže, uzeti u obzir podatke o učestalosti stradavanja ciljeva očuvanja (vodozemce, gmazove, male sisavce i sl.), te predvidjeti dovoljan broj i pozicije prijelaza za male divlje životinje I. kategorije, na dijelu prolaska prometnice kroz područje ekološke mreže.
- Prilikom provedbe mjere M-I-25²⁵ Prometnog masterplana uzeti u obzir ciljne staništa i staništa ciljnih vrsta područja ekološke mreže i surađivati s nadležnim javnim ustanovama koje upravljaju područjima ekološke mreže u Zadarskoj županiji.
- Prilikom provedbe mjere M-I-26 Prometnog masterplana izbjegavati širenje Zračne luke Zadar u područja ekološke mreže HR1000024 Ravni kotari i HR2001361 Ravni kotari.

Uz primjenu mjera ublažavanja utjecaj provedbe Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija na ekološku mrežu ocijenjen je kao prihvatljiv.

Analizirani su i skupni (kumulativni) utjecaji provedbe mjera Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija. Kumulativni utjecaji mogu se očitovati kroz druge čimbenike koji slijede otvaranje / povećanje dostupnosti prostora putem prometnica, kao što su primjerice turizam i poljoprivreda koji stvaraju prenamjene korištenja zemljišta. Time potencijalno uzrokuju dodatne vanjske stresore (buka, svijetlost, vibracije) na ciljne vrste te promjene / gubitak ciljnih staništa / staništa ciljnih vrsta. Shodno navedenom, potencijalno se može očekivati umjeren negativan kumulativan utjecaj na cjelovitost područja ekološke mreže, no isti svakako nije značajno negativan.

Zaštita ciljnih staništa i vrsta ekološke mreže u cjelini predmet je strateških / planskih / programskih dokumenata s područja prometa, turizma, poljoprivrede i prostornog uređenja, ali i planova upravljanja ekološkom mrežom. Ovom Glavnom ocjenom predložene su mjere

²⁴ M-I-22. Izrada Studije izvodljivosti za izgradnju obilaznih dionica državnih i ostalih prometno opterećenih cesta oko središta populacijski najvećih i turistički najrazvijenijih naselja u priobalnoj zoni

²⁵ M-I-25. Paralelni poljski putovi uz državne ceste za kretanje poljoprivredne mehanizacije u poljoprivredno intenzivnim zonama

ublažavanja samostalnih utjecaja koje se odnose na Prometni masterplan i s kojima se pridonos prometa skupnim utjecajima ublažava.

Konačan je zaključak da Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija nema značajan negativan utjecaj te je prihvatljiv za ekološku mrežu.

12. ZAKLJUČAK

Predmet ove Strateške studije je Nacrt prijedloga prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija (u nastavku Prometni masterplana). Njegova je svrha predložiti ciljeve i mjere za dugoročan, učinkovit i održiv razvoj prometnog sustava funkcionalne regije u skladu s europskim i nacionalnim strategijama i planovima te zahtjevima i potrebama gospodarstva i stanovništva. Funkcionalna regija Sjeverna Dalmacija je Zadarska županija.

Ciljevi i mjere Prometnog masterplana usmjereni su na stvaranje održivog prometnog sustava, za što su predviđene izrade studija i/ili analiza te aktivnosti koji se odnose na uspostavu i/ili unaprjeđenje organizacije prometnog sustava. Predloženi koncept zahtjeva i određene zahvate / projekte u prostoru. To obuhvaća izgradnju, uređenje i/ili proširenje pješačke i biciklističke infrastrukture, stajališta javnog gradskog prijevoza, parkirališta / garaža, punionica električnih vozila, intermodalnih terminala, većim dijelom unutar naselja i turističkih središta. Moguća je i izgradnja i/ili rekonstrukcija drugih sadržaja, što će se odrediti izradom posebnih studija i/ili analiza koje predlaže Prometni masterplan, ali su već na razini Prometnog masterplana posebno istaknuti zahvati / projekti: čvrsta veza otok Ugljan - kopno, zadarska obilaznica i državna cesta na Ugljanu sa spojem na most Ždrelac i otok Pašman.

Organizacija održivog prometnog sustava oslanja se na pješčenje, vožnju biciklom i korištenje javnog prijevoza umjesto automobila. Težnja je stvaranje integriranih i intermodalnih sustava prijevoza, koji objedinjuju različite modove prijevoza. Nastaju kvalitetne prometne veze, smanjuje se vrijeme putovanja i opterećenje urbanih područja i turističkih središta prometom.

Održivi prometni sustav u cjelini ima pozitivan utjecaj na okoliš. Taj utjecaj je najprimjetniji kroz smanjenje emisija onečišćujućih tvari i stakleničkih plinova iz cestovnog prometa. To ima direktni pozitivan utjecaj na kvalitetu zraka i kakvoću voda te potom na smanjenje onečišćenja tla. Klimatske promjene globalni su problem, a u lokalnom kontekstu utječu na prethodno navedene sastavnice okoliša, kao i na biljni i životinjski svijet te na ljudsko zdravlje. Održivi prometni sustav znači smanjenje emisije ugljikova dioksida, stakleničkog plina koji pridonosi klimatskim promjenama. Bolja protočnost prometa znači i manje razine buke, što u urbanim i/ili turističkim središtima znači poboljšanje kvalitete života. Održiv prometni sustav može pridonijeti uravnoteženom razvoju različitih dijelova Zadarske županije.

Pojedini zahvati / projekti koji će proizaći provedbom pojedinih Prometnog masterplana mogu predstavljati okolišni pritisak u svom lokalnom području. Značaj utjecaj ovisi o karakteristikama pojedinog zahvata / projekta te prostornih obilježja njegove lokacije. Stoga su kroz mjere zaštite okoliša na razini strateške procjene dane, prema načelu predostrožnosti, obveze da se pri planiranju prometne infrastrukture racionalno koriste prirodni resursi i štite pojedine sastavnice okoliša i/ili da se surađuje s odgovarajućim nadležnim službama.

S obzirom da se već danas vide posljedice klimatskih promjena, u mjerama zaštite okoliša dana je obveza da se prilikom izgradnje, uređenja i/ili proširenja prometne infrastrukture uzme u obzir osjetljivost na klimatske promjene i njihove moguće posljedice te da se pojedine zahvate /

projekte prilagodi utvrđenoj osjetljivosti. Dana je i obveza da se u najvećoj mogućoj mjeri predvide i prateći elementi zelene infrastrukture.

Konačno, kako bi se široj javnosti omogućilo lakše praćenje utjecaja prometa na okoliš predloženo je da se u sklopu planiranog Prometnog ureda za upravljanje prometom predvidi radno mjesto za pitanja zaštite okoliša. Njemu bi građani mogli dostavljati informacije / pritužbe u vezi prometa, odnosno prometne infrastrukture i okoliša, uključivo buku i vibracija prometa. Ured bi zaprimljene informacije prosljeđivao upraviteljima infrastrukture i potom pratio provedbu eventualno potrebnih korektivnih mjera, o čemu bi na odgovarajući način obavještavao javnost.

Kao što je prije napomenuto, već su na razini Prometnog masterplana posebno istaknuti sljedeći zahvati / projekti: (1) čvrsta veza otok Ugljan - kopno, (2) zadarska obilaznica i (3) državna cesta na Ugljanu sa spojem na most Ždrelec i otok Pašman.

Čvrsta veza kopno – otok Ugljan podrazumijeva izgradnju mosta ili izgradnju podmorskog tunela. Ta alternativna rješenja prate dijelom iste vrste pritiska i emisija u okoliš, a dijelom različiti pritisci i emisije. Glavna razlika se svodi na utjecaj na vizualne krajobrazne značajke ako se čvrsta veza izvede kao most, odnosno na posebno istaknut mogući utjecaj na vodna tijela i morski okoliš ako se čvrsta veza izvede kao podmorski tunel.

Zaštita okoliša nije jedini čimbenik u odlučivanju o varijanti izvedbe čvrste veze otok Ugljan – kopno. Tu su još tehnički, ekonomski i socio - gospodarski čimbenici. Strateška procjena utjecaja Prometnog masterplana na okoliš preniski je stupanj dokumentacije za odabir konačnog rješenja. To će se napraviti tijekom izrade daljnje dokumentacije potrebne za razvoj projekta čvrste veze te su na razini strateške procjene dane mjere zaštite okoliša da se pri tome, osim pitanja okoliša, sagleda i pomorski promet, kako čvrsta veza ne bi priječila pomorski promet i ne bi predstavljala prijetnju za sigurnost pomorskog prometa.

Zadarska obilaznica planira se izvedbom dviju trasa, s vremenskim odmakom njihove izgradnje. Ovom obilaznicom dio prometa će se izmaknuti iz urbanog područja, čime se postiže bolja protočnost prometa, poboljšana kvaliteta zraka i niže razine buke u urbanom području. S obzirom na specifičnosti područja u kojem se planira zadarska obilaznica, odredbe propisa koji uvjetuju zaštitu pojedinih sastavnica okoliša i određuju uvjete za buku u okolišu, na razini strateške procjene utjecaja Prometnog masterplana na okoliš nisu dane posebne mjere zaštite okoliša za razvoj ovog zahvata / projekta.

Za državnu cestu na Ugljanu već je proveden postupak procjene utjecaja zahvata za okoliš i ishođeno je rješenje prema kojem je ovaj zahvat prihvatljiv za okoliš uz primjenu zakonom propisanih i rješenjem utvrđenih mjera zaštite okoliša i programa praćenja stanja okoliša.

U sklopu strateške procjene utjecaja Prometnog masterplana na okoliš provedena je i glavna ocjena prihvatljivosti Prometnog masterplana za ekološku mrežu, u kojoj su predložene mjere ublažavanja mogućih negativnih utjecaja na ekološku mrežu. Uz njihovu primjenu Prometni masterplan prihvatljiv je za ekološku mrežu.

Mjere zaštite okoliša i mjere ublažavanja negativnog utjecaja na ekološku mrežu Prometnog masterplana prvi su korak u određivanju uvjeta zaštite okoliša. Za pojedine zahvate / projekte koji će proizaći provedbom mjera Prometnog masterplana konačni uvjeti zaštite okoliša i/ili ekološke mreže određivat će se kroz izradu studijske i/ili projektne dokumentacije i njeno usvajanja u posebnim postupcima, sukladno karakteristikama pojedinog zahvata / projekta.

Na razini strateške procjene utjecaja na okoliš ne predlaže se poseban program praćenja stanja okoliša za Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija. Programi praćenja okoliša pojedinih zahvata / projekata prometne infrastrukture koji će proizaći provedbom mjera Prometnog masterplana odredit će se u potrebnom opsegu u sklopu izrade i usvajanja studijske i/ili projektne dokumentacije za realizaciju pojedinih zahvata / projekata.

13. PROPISI I IZVORI PODATAKA

POPIS PROPISA:
Zaštita okoliša - opće:
Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13 - Zakon o gradnji, 78/15, 12/18)
Uredba o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš (NN 3/17)
Uredba o procjeni utjecaja zahvata na okoliš (NN 61/14, 3/17)
Uredba o kakvoći mora za kupanje (NN 73/08)
Zaštita prirode:
Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18)
Uredba o ekološkoj mreži (NN 124/13, 105/15)
Pravilnik o ciljevima očuvanja i osnovnim mjerama za očuvanje ptica u području ekološke mreže (NN 15/14)
Pravilnik o popisu strateških tipova, karti staništa te ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima (NN 88/14)
Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)
Pravilnik o ocjeni prihvatljivosti za ekološku mrežu (NN 146/14)
Zaštita sastavnica okoliša i zaštita zdravlja
Zakon o zaštiti zraka (NN 130/11, 47/14, 61/17)
Zakon o vodama (NN 153/09, 63/11, 56/13, 14/14, 46/18)
Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/99, 151/03, 157/03, 100/04, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 98/15, 44/17, 90/18)
Zakon o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17)
Zakon o zaštiti od buke (30/09, 55/13, 153/13, 41/16)
Uredba o razinama onečišćujućih tvari u zraku (NN 117/12, 84/17)
Uredba o određivanju zona i aglomeracija prema razinama onečišćenosti zraka na teritoriju Republike Hrvatske (NN 1/14)
Uredba o graničnim vrijednostima emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora (NN 87/17)
Uredba o standardu kakvoće voda NN 73/13, 151/14, 78/15, 61/16, 80/18)
Pravilnik o praćenju kvalitete zraka (NN 79/17)
Pravilnik o utvrđivanju zona sanitarne zaštite izvorišta (NN 66/11, 47/13)
Pravilnik o graničnim vrijednostima emisija otpadnih voda (NN 80/13, 43/14, 27/15, 3/16)
Pravilnik o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj ljudi rade i borave (NN 145/04, 46/08 - Pravilnik o zaštiti radnika od izloženosti buci na radu)
Pravilnik o građevnom otpadu i otpadu koji sadrži azbest (NN 69/16)
Pravilnik o gospodarenju otpadom (NN 117/17)
Pravilnik o katalogu otpada (NN 90/15)
Odluka o određivanju osjetljivih područja (NN 81/10, 141/15)
Odluka o određivanju područja voda pogodnih za život slatkovodnih riba (NN 33/11)
Odluka o određivanju ranjivih područja u Republici Hrvatskoj (NN 130/12)
Ostalo:
Zakon o prostornom uređenju (153/13, 65/17) i njegovi provedbeni propisi
Zakon o gradnji 153/13, 20/17) i njegovi provedbeni propisi
Zakon o cestama (NN 84/11, 22/13, 54/13, 148/13, 92/14) - njegovi provedbeni propisi
Zakon o željeznici (NN 94/13, 148/13, 73/17)
Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama (NN 158/03, 100/04, 141/06, 38/09, 123/11, 56/16)
Zakon o šumama (68/18) i njegovi provedbeni propisi

POPIS PROPISA:
Zakon o lovstvu (NN 99/18) i njegovi provedbeni propisi
Zakon o rudarstvu (NN 56/13, 14/14)
Zakon o područjima županije, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (NN 86/06, 125/06 - ispravak, 16/07 - ispravak, 95/08 - Odluka Ustavnog suda RH, 46/10 - ispravak, 145/10, 37/13, 44/13, 45/13, 110/15)
Uredba o uvjetima kojima moraju udovoljavati luke (NN 110/04)
Pravilnik o postupanju s viškom iskopa koji predstavlja mineralnu sirovinu kod izvođenja građevinskih radova (NN 79/14)
Naredba o razvrstaju luka otvorenih za javni promet na području Zadarske županije (NN 29/13, 49/13, 135/14)
Odluka o razvrstavanju javnih cesta (NN 103/17, 17/18, 69/18)
Odluka o razvrstavanju željezničkih pruga (NN 3/14, 72/17)
NACIONALNI STRATEŠKI, PLANSKI I PROGRAMSKI DOKUMENTI:
Strategija održivog razvitka Republike Hrvatske (NN 30/09)
Strategija upravljanja vodama (NN 91/08)
Strategija i akcijski plan zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025. godine (NN 72/17)
Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske (NN 106/17)
Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske 2017.-2030. (NN 84/17)
Strategija pomorskog razvitka i integralne pomorske politike Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020. (NN 93/14)
Nacionalni plan djelovanja za okoliš (NN 46/02)
Plan upravljanja vodnim područjima za razdoblje 2016.-2021. (NN 66/16)
Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje od 2017.-2022. godine (NN 3/17)
Program prostornog uređenja Republike Hrvatske (NN 50/99, 84/13)
Višegodišnji program gradnje komunalnih građevina (NN 117/15)
Višegodišnji program gradnje regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina i građevina za melioraciju (NN 117/15)
STRATEŠKI, PLANSKI I PROGRAMSKI DOKUMENTI ZADARSKE ŽUPANIJE
Županijska razvojna strategija Zadarske županije do 2020. godine (Službeni glasnik Zadarske županije, 20/17)
Program zaštite okoliša Zadarske županije (Sl. glasnik Zadarske županije 4/15)
Program zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama Zadarske županije za četverogodišnje razdoblje (Sl. glasnik Zadarske županije 20/17)
Prostorni plan Zadarske županije (Sl. glasnik Zadarske županije 2/01, 6/04, 2/05, 17/06, 3/10, 15/14, 14/15)
Prostorni planovi uređenja pojedinih jedinica lokalne samouprave
Glavni plan razvoja turizma Zadarske županije 2013.-2023.
LITERATURA I IZVORI PODATAKA:
Agencija za obalni linijski pomorski promet: Promet putnika i vozila na državnim linijama - Usporedba 2017 / 2016 Promet putnika i vozila na državnim linijama - Usporedba 2015 / 2016 Promet putnika i vozila na državnim linijama - Usporedba 2014 / 2015 Promet putnika i vozila na državnim linijama - Usporedba 2013 / 2014 Podaci o mjesečnom prometu na svim državnim linijama u 2017. godini (dostavljeno na upit)
APO d.o.o.: Studija o utjecaju na okoliš Centra za gospodarenje otpadom Zadarske županije, 2013.
Bralić, I.: Krajojik - Sadržajna i metoda podloga Krajobrazne osnove Hrvatske, 1999.
Communication From The Commission To The European Parliament, The Council, The European Economic And Social Committee And The Committee Of The Regions A European Strategy for Low-Emission Mobility (COM(2016) 501 final)
DHMZ: Klimatski atlas Hrvatske 1961–1990., 1971–2000., 2008. Podaci s mrežne stranice Državnog hidrometeorološkog zavoda
Direktiva 2006/7/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 15. veljače 2006. o upravljanju kakvoćom vode za kupanje, a kojom se ukida Direktiva 76/160/EEZ

LITERATURA I IZVORI PODATAKA:

Državni zavod za statistiku:

Geostat RH, prostorna i statistička povezanost (<https://geostat.dzs.hr/>)
 Priopćenje 4.3.4. Nautički turizam, Kapaciteti i poslovanje luka nautičkog turizma u 2017.
 Priopćenje 5.1.4/12. Promet u zračnim lukama u prosincu 2017.
 Priopćenje 5.1.5/12. Promet u zračnim lukama u prosincu 2016.
 Priopćenje 5.1.5/12. Promet u zračnim lukama u prosincu 2015.
 Priopćenje 5.1.5/12. Promet u zračnim lukama u prosincu 2014.
 Priopćenje 7.1.1. Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske u 2017.
 Priopćenje 7.1.1. Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske u 2016.
 Priopćenje 7.1.1. Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske u 2015.
 Priopćenje 7.1.1. Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske u 2014.
 Priopćenje 7.1.1. Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske u 2013.
 Priopćenje 7.1.1. Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske u 2012.
 Priopćenje 7.1.1. Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske u 2011.
 Priopćenje 7.1.2. Migracije stanovništva Republike Hrvatske u 2016.
 Priopćenje 7.1.2. Migracije stanovništva Republike Hrvatske u 2015.
 Priopćenje 7.1.2. Migracije stanovništva Republike Hrvatske u 2014.
 Priopćenje 7.1.2. Migracije stanovništva Republike Hrvatske u 2013.
 Priopćenje 7.1.2. Migracije stanovništva Republike Hrvatske u 2012.
 Priopćenje 7.1.2. Migracije stanovništva Republike Hrvatske u 2011.
 Priopćenje 7.1.2. Migracije stanovništva Republike Hrvatske u 2010.
 Priopćenje 7.1.2. Migracije stanovništva Republike Hrvatske u 2009.
 Priopćenje 7.1.2. Migracije stanovništva Republike Hrvatske u 2008.
 Priopćenje 7.1.2. Migracije stanovništva Republike Hrvatske u 2007.
 Priopćenje 9.2.2/1 Zaposleni u obrtu i djelatnostima slobodnih profesija u prvom tromjesječju 2016.
 Priopćenje 9.2.4. Zaposleni prema područjima djelatnosti i po županijama 31. ožujka 2016.
 Rezultati Popisa stanovništva 2011.
 Rezultati Popisa stanovništva 2001.
 Statističke informacije 2016., 2016.
 Statističke informacije 2017., 2017.
 Statističko izvješće 1603 Zaposlenost i plaće u 2016.
 Statistika u nizu - Gradovi u statistici
 Statistika u nizu - Poljoprivreda - pregled po županijama
 Statistika u nizu - Transport - pregled po županijama
 Statističko izvješće 1617: Turizam u primorskim gradovima i općinama u 2017., 2018.
 Statistički ljetopis Republike Hrvatske 2017., 2017.

Državni zavod za zaštitu prirode:

Crvena knjiga vaskularne flore Hrvatske, 2005.
 Crvena knjiga gljiva Hrvatske, 2008.
 Crvena knjiga špiljske faune Hrvatske, 2009.

Dvokut eco d.o.o: Strateška studija o utjecaju na okoliš Županijske razvojne strategije Zadarske županije 2016.-2020. godine, 2017.

European Commission: Non-paper Guidelines for Project Managers: Making vulnerable investments climate resilient

European Environment Agency: Air quality in Europe – 2014 report, Technical report No 5/2014, 2015.

Faračić J., Marelić T.: Prirodno-geografske osnove razvitka Zadarske županije, Sveučilište u Zadru, 2014.

Geološka karta Hrvatske 1:300.000

Geotehnički fakultet Sveučilišta u Zagrebu: Ocjena stanja i rizika cjelina podzemne vode na krškom području u Republici Hrvatskoj – Završno izvješće, 2009.

Hrvatske agencije za civilno zrakoplovstvo:

Popis aerodroma certificiranih sukladno nacionalnom zakonodavstvu

Podaci o registriranim površinama za slijetanja i uzlijetanje u Zadarskoj županiji (dostavljeno na upit)

LITERATURA I IZVORI PODATAKA:
Hrvatska agencija za okoliš i prirodu: Bioportal – Informacijski sustav zaštite okoliša – detaljnije vidjeti pod Baze podatka Godišnje izvješće o praćenju kvalitete zraka na području Republike Hrvatske iz 2016. Godine, 2017. Godišnje izvješće o praćenju kvalitete zraka na području Republike Hrvatske iz 2015. Godine, 2016. Godišnje izvješće o praćenju kvalitete zraka na području Republike Hrvatske iz 2014. Godine, 2015. Croatian greenhouse gas inventory for the period 1990.-2016. (National Inventory Report 2018) Informacijski sustav strateških karata buke i akcijskih planova Izvješće o komunalnom otpadu za 2016. Godinu, 2017. Podaci o odlaganju i odlagalištima otpada za 2016. Godinu, 2017. Izvješće o proračunu emisija onečišćujućih tvari u zrak na području Republike Hrvatske 2018. (1990.-2016.)
Hrvatska gospodarska komora, Županijska komora Zadar: Gospodarska kretanja Zadarske županije br.33., 2017.
Hrvatske ceste: Brojanje prometa na cestama Republike Hrvatske godine 2017., 2018. Brojanje prometa na cestama Republike Hrvatske godine 2016., 2017. Brojanje prometa na cestama Republike Hrvatske godine 2015., 2016. Brojanje prometa na cestama Republike Hrvatske godine 2014., 2015. Brojanje prometa na cestama Republike Hrvatske godine 2013., 2014.
Hrvatske vode: Plan upravljanja vodnim područjima 2016.-2021. – Izvadak iz Registra vodnih tijela Klasifikacijska oznaka: 008-02/18-02/117, Uruđbeni broj: 383-18-1
Hrvatski zdravstveno-statistički ljetopis za 2017. – tablični podaci
HŽ infrastruktura: Izvješće o mreži 2018. – III. Izmjene i dopune Izvješća, 2018.
Ires ekologija d.o.o.: Strateška studija utjecaja na okoliš Strategije prometnog razvoja Republike Hrvatske 2017.-2030., 2017. Izvješće o stanju u prostoru Zadarske županije, 2012.
Jelić – inženjering d.o.o.: Jadranski podmorski tunelski mostovi, Podmorski tunelski most Zadar (Gaženica) - o. Ugljan, Idejno rješenje 2017.
Karte potresnih područja Republike Hrvatske
Lukušić, S., Dragčević, V., Rukavina T.: Mjere za smanjenje buke od prometa u urbanim sredinama, Građevinar 57 (2005)
Lukušić, S., Ahac M.: Rail traffic noise and vibration mitigation measures in urban areas, tehnički vjesnik 19 (2012)
Ministarstvo gospodarstva: Energija u Hrvatskoj 2013.
Ministarstvo zaštite okoliša i energetike: Energija u Hrvatskoj 2015. Energija u Hrvatskoj 2016. Dodatak rezultatima klimatskog modeliranja na sustavu HPC VELEbit: Osnovni rezultati integracija na prostornoj rezoluciji od 12,5 km (u sklopu Podaktivnost 2.2.1) – napravljeno u sklopu projekta: Jačanje kapaciteta Ministarstva zaštite okoliša i energetike za prilagodbu klimatskim promjenama te priprema Nacrta Strategije prilagodbe klimatskim promjenama Mišljenja od 11. kolovoza 2017. (KLASA: 351-03/17-04/1298, URBROJ: 517-06-2-1-2-17-2) o postupku strateške procjene utjecaja na okoliš za Strategiju prometnog razvoja Republike Hrvatske 2017.-2030. godine Nacionalno izvješće o godišnjoj i konačnoj ocjeni kakvoće mora na plažama hrvatskog Jadrana u 2016. godini, 2016. Procjena mogućih šteta od podizanja razine mora za Republiku Hrvatsku uključujući troškove i koristi od prilagodbe, tehničko izvješće, rujna 2015. Izrađeno za potrebe Strategije upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem Rješenje – namjeravani zahvat – Izmještanje državne ceste D110 na Ugljanu, nositelja zahvata Hrvatske ceste d.o.o. iz Zagreba, Vončinina 3 – prihvatljiv je za okoliš uz primjenu zakonom propisanih i ovim rješenjem utvrđenih mjera zaštite okoliša (A) te provedbe programa praćenja stanja okoliša (B), Klasa: UP/I-351-03/15-02/149, Urbroj: 517-06-2-1-2-16-15, 21. prosinca 2016.
Odgovori na upitnike koji su dostavljeni Javnoj ustanovi Nacionalni park Paklenica, Javnoj ustanovi Parka prirode Velebit, Javnoj ustanovi „Park prirode Telašćica“, Javnoj ustanovi Park prirode Vransko jezero i Javnoj ustanovi za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Zadarske županije
Odluka o odvodnji otpadnih voda Grada Zadra (Sl. glasnik Grada Zadra 4/11)
Penzar, B., Penzar, I., Orlić M.: Vrijeme i klima hrvatskog Jadrana, 2001.
Petronijević, M., Nefovska Danilović, M. i Radišić, M.: analiza vibracija okvirnih konstrukcija uzrokovanih prometom, Građevinar 65 (2013)

LITERATURA I IZVORI PODATAKA:
Podaci s mrežnih stranica tvrtki i udruga: Eko d.o.o. trgovačkog društva za gospodarenje otpadom Zadarske županije, HEP Proizvodnja d.o.o., Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Liburnija d.o.o. Zadar, Lovački savez Zadarske županije, Zračna luka Zadar d.o.o.
Poljoprivredni fakultet u Osijeku, Interaktivna pedološka karta RH
Procjena ugroženosti stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša Grada Zadra
Procjena ugroženosti stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara te okoliša od katastrofa i velikih nesreća- Zadarska županija Rijeka projekt d.o.o.: Studija o utjecaju na okoliš, Luka Zadar, Trajektni terminal u luci Zadar, 2005
Rijeka projekt d.o.o.: Studija o utjecaju na okoliš – Kontejnerski terminal luke Gaženica Zadar, 2011.
Sveučilište u Rijeci, Pomorski fakultet u Rijeci: Prometno – plovidbena studija, Plovna područja Primorsko – goranske, Ličko – senjske, Zadarske i Šibensko – kninske županije, 2015.
Šesto nacionalno izvješće Republike Hrvatske prema Okvirnoj konvenciji Ujedinjenih naroda o promjeni klime (NN 18/14)
Zadarska županija: Izvješće Zadarske županije o provedbi Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za 2017. godinu i Objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave Zadarske županije o provedbi Plana gospodarenja otpadom za 2017. godinu, za koje je Izvješće dostavilo 24 jedinica lokalne samouprave od 34 na prostoru Županije je 188 divljih odlagališta u 2017. godini
Zadarska županija, Upravni odjel za razvoj i europske procese: Izvješće o provedenom postupku Strateške procjene utjecaja na okoliš za Županijsku razvoju strategiju Zadarske županije do 2020.godine (KLASA: 302-02/15-2/3, URBROJ: 2198/1-09-17-108, Zadar 2017,
Zračna luka Zadar d.o.o. : Mišljenje iz postupka procjene utjecaja na okoliš Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija, Ur. Broj: 1621-EB/2018
BAZE PODATAKA:
Baza podataka i pokazatelja stanja morskog okoliša, marikulture i ribarstva
Bioportal – informacijski sustav zaštite prirode - različiti podaci
Bioportal – informacijski sustav zaštite prirode - Karta prirodnih i poluprirodnih ne-šumskih kopnenih i slatkovodnih staništa Republike Hrvatske, 2016. / Bardi, A.; Papini, P.; Quaglino, E.; Biondi, E.; Topić, J.; Milović, M; Pandža, M.; Kaligarič, M.; Oriolo, G.; Roland, V.; Batina, A.; Kirin, T. (2016): Karta prirodnih i poluprirodnih ne-šumskih kopnenih i slatkovodnih staništa Republike Hrvatske. AGRISTUDIO s.r.l., TEMI S.r.l., TIMESIS S.r.l., HAOP
Baza podataka Hrvatske agencije za okoliš i prirodu (HAOP), pristupljeno 6. srpnja 2018. – podaci o fauni
Bioportal – Karta staništa Republike Hrvatska
HAOP - Informacijskog sustava zaštite okoliša - Informacijski sustav strateških karata buke i akcijskih planova
Podaci o lovištima Lovačkog saveza Zadarske županije
Informacijski sustav središnje lovne evidencije Ministarstva poljoprivrede
Registar dozvola u akvakulturi
Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske
Registar projekata i postrojenja za korištenje obnovljivih izvora energije i kogeneracije te povlaštenih proizvođača

14. NETEHNIČKI SAŽETAK

Netehnički sažetak Strateške studije o utjecaju Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija na okoliš izrađen je kao zaseban dokument.

PRILOZI

PRILOG 1: Rješenje da je za Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija obavezna provedba glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA
I ENERGETIKE

10000 Zagreb, Radnička cesta 80
tel: +385 1 3717 111, faks: +385 1 4866 100

KLASA: UP/I 612-07/18-71/66

URBROJ: 517-07-2-1-1-18-3

Zagreb, 15. lipnja 2018.

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike temeljem članka 48. stavka 6. vezano uz članak 26. stavak 2., članak 46. Zakona o zaštiti prirode (Narodne novine, broj 80/13) i članak 109. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti prirode (Narodne novine, broj 15/18), povodom zahtjeva nositelja izrade plana, Upravnog odjela za EU fondove Zadarske županije, Narodni trg 1, Zadar, za prethodnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija, donosi

RJEŠENJE

- I. Za Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija ne može se isključiti mogućnost značajnih negativnih utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže te je obvezna provedba glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu.
- II. Ovo Rješenje objavljuje se na internetskim stranicama Ministarstva zaštite okoliša i energetike.

Obrazloženje

Nositelj izrade Plana, Upravni odjel za EU fondove Zadarske županije, Narodni trg 1, Zadar, podnio je zahtjev za provedbu postupka prethodne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu za Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija. U zahtjevu su u bitnom navedeni podaci sukladno odredbama članka 48. stavka 2. Zakona o zaštiti prirode (dalje u tekstu: Zakon) i članka 9. Pravilnika o ocjeni prihvatljivosti za ekološku mrežu (Narodne novine, broj 146/2014).

U provedenom postupku ovo Ministarstvo je razmotrilo predmetni zahtjev, razloge donošenja, obuhvat Plana, podatke o ekološkoj mreži (područja ekološke mreže, ciljne vrste i stanišne tipove) te je utvrdilo sljedeće:

Razlozi za donošenje Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija su postizanje učinkovitog i održivog prometnog sustava na prostoru funkcionalne regije Sjeverne Dalmacije, odnosno na prostoru Zadarske županije. Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverne Dalmacije izrađuje se i donosi na osnovu Strategije prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2014.g do 2030.g.

Svrha izrade Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija je ustanoviti postojeće i buduće potrebe funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija koje utiči na prometnu potražnju, odnosno: osigurati osnove za održivi razvoj sektora (financijski, tehnički, ekološki i itd.); uskladiti ciljeve pojedinih prometnih sektora sukladno važećim strategijama i planovima Zadarske županije/grada Zadra i partnera na području funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija; postići integrirani pristup planiranja prometa na svim razinama - nacionalna (funkcionalno) regionalna, lokalna s time da se sve temelji na zajedničkoj metodologiji uz jasan slijed planiranja; utvrditi potrebe lokalne/regionalne mobilnosti radi nadopune uzoraka međunarodne mobilnosti i mobilnosti na velike udaljenosti; stvoriti zajednički alat za planiranje neovisnog o financijskim sredstvima; analizirati i predložiti unapređenja na prometnom sustavu iz različitih perspektiva (organizacija, upravljanje, funkcionalnost, infrastruktura itd.); utvrditi stvarne potrebe za unapređenje prometnog sustava kao alata za podršku socioekonomskog razvoja; planiranje prometnog sustava u skladu s potrebama ostalih socioekonomskih sektora te utvrđivanje nužnih koraka za daljnji razvoj definiranih mjera.

U Prometnom masterplanu funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija obradit će se cestovni promet, željeznički promet, mreža javnog prijevoza, pomorski promet i zračni promet. Sukladno analizama koje će se provesti tijekom izrade predmetnog plana odredit će se potrebni zahvati i aktivnosti s ciljem postizanja učinkovitog i održivog prometnog sustava na prostoru funkcionalne regije Sjeverne Dalmacije. Pri tome će se osigurati: ekološka i socijalna održivost, sigurnost i zaštita, financijska održivost, unapređenje dostupnosti i socijalne uključenosti, unapređenje energetske učinkovitosti, unapređenje podjele vidova prometa u korist javnog prijevoza, ekološki prihvatljivih i alternativnih vidova (pješaci i bicikl), povećanje razine uslužnosti, osiguranje kvalitete usluge te osiguranje interoperabilnosti sustava.

Prema Uredbi o ekološkoj mreži (Narodne novine, br. 124/2013 i 105/2015) predmetni Plan se odnosi na područje Zadarske županije unutar koje se nalazi 100 područja ekološke mreže od kojih je 92 područja značajna za vrste i stanišne tipove (POVS) i 8 područja očuvanja značajna za ptice (POP). S obzirom na izuzetno veliki broj područja ekološke mreže (POVS-a i POP-a) obuhvaćenih Prometnim masterplanom funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija, razloge izrade, ciljeve i planirane aktivnosti te njihove potencijalne utjecaje na ciljne vrste i stanišne tipove područja ekološke mreže, ovo Ministarstvo nalazi da nije moguće isključiti mogućnost značajnih negativnih utjecaja Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže te je riješeno kao u izreci.

Primjenjujući načelo učinkovitosti i ekonomičnosti postupka u skladu s odredbama članka 10. Zakona o općem upravnom postupku (Narodne novine, broj 47/09) ovo Ministarstvo nije zatražilo mišljenje Hrvatske agencije za okoliš i prirodu o mogućnosti značajnih negativnih utjecaja Plana na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže.

Sukladno odredbama članka 26. stavka 2. Zakona za strategije, planove i programe, za koje je posebnim propisom kojim se uređuje zaštita okoliša određena obveza strateške procjene, prethodna ocjena obavlja se prije pokretanja postupka strateške procjene utjecaja strategije, plana i programa na okoliš.

Člankom 46. Zakona propisano je da za strategije, planove i programe za koje je posebnim propisom kojim se uređuje zaštita okoliša određena obveza strateške procjene

ili ocjene o potrebi strateške procjene, Ocjenu prihvatljivosti provodi Ministarstvo u skladu s člankom 26. Zakona.

Ako Ministarstvo ne isključi mogućnost značajnih negativnih utjecaja strategije, plana i programa na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže, sukladno odredbama članka 48. stavka 6. Zakona donosi rješenje da je za strategiju, plan ili program obvezna glavna ocjena. Člankom 109. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti prirode (Narodne novine, broj 15/18) propisano je da postupci započeti prema odredbama Zakona o zaštiti prirode (Narodne novine, broj 80/13) dovršit će se po odredbama toga Zakona.

U skladu s odredbom članka 51. stavka 3. Zakona ovo Rješenje objavljuje se na internetskoj stranici Ministarstva.

Podnositelj zahtjeva oslobođen je plaćanja upravne pristojbe temeljem članka 8. stavka 1. točke 1. Zakona o upravnim pristojbama (Narodne novine, broj 115/16).

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU

Ovo je Rješenje izvršno u upravnom postupku te se protiv njega ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred upravnim sudom na području kojeg tužitelj ima prebivalište, odnosno sjedište. Upravni spor pokreće se tužbom koja se podnosi u roku od 30 dana od dana dostave ovog Rješenja.

Tužba se predaje nadležnom upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja elektronički.

Dostaviti:

1. Zadarska županija, Upravni odjel za EU fondove, Narodni trg 1, HR-23 000 Zadar
2. U spis predmeta

**PRILOG 2: Odluka o sadržaju Strateške studije o utjecaju Prometnog
masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija na okoliš**

Na temelju članka 68. stavka 3. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj: 80/13, 153/13, 78/15 i 12/18), članka 6., stavak 2. i članka 10. stavka 2. Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš („Narodne novine“, broj 3/17), članka 36. Statuta Grada Zadra („Glasnik Grada Zadra“, broj: 9/09, 28/10, 3/13, 9/14, 2/15 - pročišćeni tekst, 3/18 i 7/18 – pročišćeni tekst), Sporazuma o partnerstvu u provedbi projekta "Izrada prometnog masterplana Funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija" sklopljenog 10. studenog 2016. između Grada Zadra i Zadarske županije te Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava za provedbu projekta "Izrada prometnog masterplana Funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija" od 19. travnja 2017., **Gradonačelnik Grada Zadra**, dana **10. kolovoza 2018.** godine, **d o n o s i**

ODLUKU

o sadržaju

Strateške studije o utjecaju Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija na okoliš

1. Programska polazišta, obuhvat i ciljevi Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija

Svrha izrade Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija (*u daljnjem tekstu: Prometni masterplan*) je omogućiti dugoročan, učinkovit i održiv cjelokupni prometni razvoj funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija u skladu s europskim i nacionalnim strategijama i planovima te zahtjevima i potrebama gospodarstva i stanovništva regije.

Obuhvat Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija je Zadarska županija.

Prometnim masterplanom ustanovit će se postojeće i buduće potrebe funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija koje utječu na prometnu potražnju, odnosno:

- osigurati će se osnove za održivi razvoj prometnih sektora,
- uskladiti će se ciljevi pojedinih prometnih sektora sukladno važećim strategijama i planovima Zadarske županije / Grada Zadra i partnera na području funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija,
- postići će se integrirani pristup planiranja prometa na svim razinama - nacionalna, (funkcionalno) regionalna, lokalna s time da se sve temelje na zajedničkoj metodologiji te će se utvrditi jasan slijed planiranja,
- utvrditi će se potrebe lokalne / regionalne mobilnosti radi nadopune uzoraka međunarodne mobilnosti i mobilnosti na velike udaljenosti,
- stvoriti će se zajednički alat za planiranje neovisan o financijskim sredstvima,
- analizirati će se i predložiti unaprjeđenje u prometnom sustavu iz različitih perspektiva (organizacija, upravljanje, funkcionalnost, infrastruktura itd.),
- utvrditi će se stvarne potrebe za unaprjeđenje prometnog sustava kao alata za podršku socioekonomskog razvoja,
- planirati će se prometni sustav u skladu s potrebama ostalih socioekonomskih sektora i
- utvrditi će se nužni koraci za daljnji razvoj definiranih mjera.

Programska polazišta za izradu Prometnog masterplana utvrđena su sljedećim strateškim dokumentima Europske unije, Republike Hrvatske, Zadarske županije i jedinica lokalne samouprave na prostoru funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija:

- Akcijski plan urbane mobilnosti (2009.) - ("Action plan on Urban Mobility (2009) – State of Play, European Commission, Brussels, 2012")

- "Bijela knjiga o jedinstvenom europskom prometnom području - ususret konkurentnom i učinkovitom prometnom sustavu, Europska komisija, Brisel 2011" ("White Paper Roadmap to a Single European Transport Area – Towards a competitive and resource-efficient urban mobility, European Commission, Brussels, 2013)
- "Paket urbane mobilnosti – zajedno prema konkurentnoj i učinkovitoj urbanoj mobilnosti, Europska komisija, Brisel 2013" (Urban mobility package - Together towards competitive and resource-efficient urban mobility, European Commission, Brussels, 2013)
- Strategija "Europa 2020 za pametan i održiv rast"
- Operativni program "Konkurentnost i kohezija 2014.-2020."
- Program ruralnog razvoja 2014.-2020.
- Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2017.-2030. godine (Narodne novine, broj 84/2017)
- Nacionalni prometni model (2016.)
- Strategija pomorskog razvitka i integralne pomorske politike Republike Hrvatske za razdoblje od 2014. do 2020. godine (srpanj 2014.)
- Strategija regionalnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje do kraja 2020. godine (Narodne novine, broj 75/2017)
- Strategija razvoja Grada Zadra za razdoblje 2013.-2020. (Glasnik Grada Zadra, broj 5/13)
- Županijska razvojna strategija Zadarske županije do 2020. (Službeni glasnik Zadarske županije broj 20/17)
- Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 106/17)
- Program prostornog uređenja Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 50/99, 83/17)
- Prostorni plan Zadarske županije (Službeni glasnik Zadarske županije, broj 2/01, 6/04, 2/05, 17/06, 3/10, 15/14, 14/15)
- Prostorni plan uređenja Grada Zadra (Glasnik Grada Zadra, broj 4/04, 3/08, 4/08, 10/08, 16/11, 2/16, 6/16, 13/16, 4/17 - pročišćeni tekst)
- Prostorni planovi uređenja gradova i općina Zadarske županije
- Ostali strateški i planski državni, regionalni i lokalni dokumenti, u dijelu koji se odnosi na područje obuhvata Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija

Izrađeni Prometni masterplan bit će podloga za definiranje projekata iz domene prometa te se očekuje da će predstavljati strateško utemeljenje za sve buduće prometne projekte, da će ubrzati pripremu prometnih projekata u regiji i povećati vjerojatnost njihova financiranja iz europskih fondova i drugih financijskih izvora.

2. Sadržaj Strateške studije o utjecaju Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija na okoliš

Strateška studija treba sadržavati:

- Uvod
U ovom poglavlju treba sažeto opisati postupak strateške procjene utjecaja na okoliš te potom treba dati pregled osnovnih podataka o prostornom obuhvatu Prometnog masterplana, odnosno treba dati pregled osnovnih podataka o Zadarskoj županiji. Osnovni podaci o Županiji obuhvaćaju sažeti prikaz: prostornih obilježja, teritorijalno-administrativnog ustroja, stanovništva i naselja, gospodarstva i postojeće infrastrukture. U opisu prometne infrastrukture potrebno je, između ostaloga, dati opis postojećeg stanja cestovne i željezničke infrastrukture i podatke o postojećem stanju prometa na cestama i željeznicama. U opisu infrastrukture za gospodarenje otpadom potrebno je prikazati podatke o postojećem stanju gospodarenja otpadom te navesti način provođenja mjera gospodarenja otpadom određenih propisima i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017.-2022. godine

- Kratki pregled sadržaja i glavnih ciljeva Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija i odnosa s drugim odgovarajućim strategijama, planovima i programima. U ovom poglavlju potrebno je dati sažeti prikaz sadržaja i ciljeva Prometnog masterplana te prikaz i opis budućeg prometa i prognozu budućeg stanja prometa (putnički i teretni) iz predmetnog dokumenta.

U opisu odnosa Prometnog masterplana s drugim odgovarajućim strategijama, planovima i programima obraditi strategije, planove i programe na nacionalnoj i regionalnoj razini koji se odnose na zaštitu okoliša, odnosno pojedinih sastavnica okoliša te promet. Kod obrade strateških, planskih i programskih dokumenata koji se odnose na vodna tijela uzeti u obzir Plan upravljanja vodnim područjima 2016.-2021. i višegodišnje programe gradnje.

Obraditi odnos Prometnog masterplana i Županijske razvojne strategije Zadarske županije do 2020. godine te odnos Prometnog masterplana sa Strategijom prostornog razvoja Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 106/17), Programom prostornog uređenja Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 50/99, 84/13), Prostornim planom Zadarske županije i u potrebnom opsegu (ovisno o ciljevima Prometnog masterplana) s pojedinim prostornim planovima uređenja jedinica lokalne samouprave u Zadarskoj županiji.

- Podatke o postojećem stanju okoliša i mogućem razvoju okoliša bez provedbe Prometnog masterplana

U opisu postojećeg stanja okoliša minimalno dati podatke o postojećem stanju krajobraz, kvalitete zraka, vodnih tijela, morskog okoliša, tla, bioraznolikosti, georaznolikosti, zaštićenih područja prirode, šuma te kulturnih dobara upisanih u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske i evidentiranim dokumentima prostornog uređenja.

U opisu bioraznolikosti naglasak treba biti na ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima te strogo zaštićenim i ugroženim vrstama.

- Postojeće okolišne probleme koji su važni za Prometni masterplan, posebno one koji se odnose na područja posebnog ekološkog značaja, primjerice područja određena u skladu s posebnim propisima o zaštiti prirode
- Okolišne značajke područja na koja provedba Prometnog masterplana može značajno utjecati
- Ciljeve zaštite okoliša uspostavljene po zaključivanju međunarodnih ugovora i sporazuma, koji se odnose na Prometni masterplan te način na koji su ti ciljevi i druga pitanja zaštite okoliša uzeti u obzir tijekom njegove izrade
- Vjerojatno značajne utjecaje na okoliš

U ovom poglavlju potrebno je obraditi vjerojatno značajne utjecaje (sekundarne, kumulativne, sinergijske, kratkoročne, srednjoročne i dugoročne, stalne i privremene, pozitivne i negativne) Prometnog masterplana na okoliš, uvažavajući međudnose pojedinih sastavnica okoliša.

Sagledati utjecaj Prometnog masterplana na krajobraz, bioraznolikost, vodna tijela, morski okoliš, kvalitetu zraka, klimu (ublažavanje klimatskih promjena i prilagodba klimatskim promjenama), tlo, materijalnu imovinu, kulturna dobra, zaštićena područja prirode i georaznolikost. Kod obrade utjecaja na vodna tijela obraditi i utjecaj na osnovne ciljeve upravljanja vodama (zaštita voda, rizici od poplava, korištenje voda ako je primjenjivo). Kod obrade utjecaja na bioraznolikost posebice sagledati strogo zaštićene vrste te ugrožene i rijetke stanišne tipove. Obraditi i utjecaj na šume.

Opisati mogući utjecaj buke i vibracija. Obraditi utjecaj na stanovništvo i zdravlje ljudi te kvalitetu života. U razmatranje uključiti mogući utjecaj Prometnog masterplana na turističke sadržaje uslijed možebitnog onečišćenja zraka i tla te utjecaja buke. Obraditi utjecaj na namjenu i korištenje prostora te prometne tokove.

Obraditi socio-ekonomski utjecaj na razini primjerenoj strateškoj procjeni utjecaja na okoliš.

- Mjere zaštite okoliša uključujući mjere sprječavanja, smanjenja i ublažavanja nepovoljnih utjecaja Prometnog masterplana na okoliš

U ovom poglavlju potrebno je s obzirom na zaključke poglavlja u kojem su obrađeni vjerojatno značajni utjecaji na okoliš dati odgovarajuće mjera zaštite okoliša.

- Mjera praćenja okoliša
- Kratki prikaz razloga za odabir razmotrenih razumnih alternativni, obrazloženje najprihvatljivije razumne alternative Prometnog masterplana na okoliš uključujući i naznaku razmatranih razumnih alternativni i opis provedene procjene, uključujući i poteškoće pri prikupljanju potrebnih podataka.
Pri razmatranju razumnih alternativa posebice uzeti u obzir: održivu potrošnju prirodnih resursa, razvoj prometnog sustava kao podršku uspostavi i razvoju mreže naselja, učinkovito povezivanje svih dijelova funkcionalne regije te otoka s kopnom, afirmaciju obilježja i vrijednosti krajobraza, očuvanje identiteta prostora te održivi razvoj planiranih aktivnosti u prostoru koji uzima u obzir moguće konflikte među korisnicima prostora uz istovremeno uvažavanje ekosustava i krajobraza.
- Glavna ocjena prihvatljivosti za ekološku mrežu treba sadržavati:
  - Podatke o ekološkoj mreži (opis ekološke mreže na koje provedba Prometnog masterplana može utjecati)
  - Kartografski prikaz područja ekološke mreže u odgovarajućem mjerilu
  - Opis mogućih značajnih utjecaja provedbe Prometnog masterplana na ekološku mrežu: (vjerojatnost, trajanje, učestalost, jačinu i kumulativnu prirodu s obzirom na druge planirane zahvate. Potrebno je sagledati moguće ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže svih područja ekološke mreže koja mogu biti izložena utjecaju aktivnosti obuhvaćenih Prometnim masterplanom)
  - Prikaz drugih pogodnih mogućnosti (varijantnih rješenja) i utjecaja varijantnih rješenja na ciljeve očuvanja i cjelovitost ekološke mreže
  - Prijedlog mjera ublažavanja negativnih utjecaja provedbe Prometnog masterplana na ekološku mrežu
  - Zaključak (konačna ocjena prihvatljivosti Prometnog masterplana za ekološku mrežu uz primjenu predloženih mjera ublažavanja)
- Zaključak Strateške studije
- Izvori podataka
- Ne-tehnički sažetak

Utvrđivanje konačnog sadržaja Strateške studije o utjecaju Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija na okoliš ne utječe na pravo nadležnog tijela da u postupku strateške procjene utjecaja na okoliš zatraži dopunu sadržaja Strateške studije.

3. Popis i mišljenja tijela i/ili osoba određenih posebnim propisom koja su sudjelovala u postupku

U postupku određivanja sadržaja Strateške studije o utjecaju Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija na okoliš zahtjev za mišljenjem o sadržaju Strateške studije poslan je slijedećim tijelima i osobama: Ministarstvo zaštite okoliša i energetike - Uprava za procjenu utjecaja na okoliš i održivo gospodarenje otpadom, Ministarstvo zaštite okoliša i energetike - Uprava za klimatske aktivnosti, održivi razvoj i zaštitu zraka, tla i mora, Ministarstvo zaštite okoliša i energetike - Uprava za zaštitu prirode, Ministarstvo zaštite okoliša i energetike - Uprava vodnoga gospodarstva, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja, Ministarstvo zdravstva - Uprava za sanitarnu inspekciju, Ministarstvo poljoprivrede, Ministarstvo turizma, Ministarstvo kulture - Konzervatorski odjel u Zadru, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, Zadarska županija - Upravni odjel za pomorsko dobro, more i promet, Zadarska županija - Upravni odjel za gospodarstvo, turizam, infrastrukturu i EU fondove, Zadarska županija - Upravni odjel za poljoprivredu, ribarstvo, vodno gospodarstvo, ruralni i otočni razvoj, Zadarska županija - Upravni odjel za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i komunalne poslove, Hrvatska agencija za okoliš i prirodu, Hrvatske ceste d.o.o., Hrvatske autoceste d.o.o., Županijska uprava za ceste Zadarske županije, Liburnija d.o.o., HŽ Infrastruktura d.o.o., HŽ Putnički prijevoz d.o.o., HŽ Cargo d.o.o., Hrvatske šume d.o.o., Zračna luka Zadar d.o.o., Lučka uprava Zadar, Županijska lučka uprava Zadar, Hrvatske vode - Vodnogospodarski odjel za slivove

južnoga Jadrana, Zavod za javno zdravstvo Zadar, gradovi Benkovac, Biograd na Moru, Nin, Obrovac i Pag, općine Bibinje, Galovac, Gračac, Jasenice, Kali, Kolan, Kukljica, Lišane Ostrovičke, Novigrad, Pakoštane, Pašman, Polača, Poličnik, Posedarje, Povljana, Preko, Privlaka, Ražanac, Sali, Stankovci, Starigrad, Sukošan, Sveti Filip i Jakov, Škabrnja, Tkon, Vir, Vrsi i Zemunik Donji te Šibensko- kninska i Ličko - senjska županija. Dana 13. srpnja 2018. godine održane su u prostorijama Grada Zadra konzultacije u svrhu usuglašavanja mišljenja o sadržaju i utvrđivanju konačnog sadržaja Strateške studije o utjecaju Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija na okoliš.

Zaprimljena su mišljenja i prijedlozi na sadržaj Strateške studije od Ministarstva zaštite okoliša i energetike, Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja - Uprava za prostorno uređenje, pravne poslove i programe Europske unije, Ministarstva zdravstva, Ministarstva turizma, Ministarstva kulture - Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Zadru, Zadarske županije - Upravni odjel za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i komunalne poslove, Zadarske županije - Upravni odjel za poljoprivredu, ribarstvo, vodno gospodarstvo i otočni razvoj, Hrvatskih autocesta d.o.o., HŽ Infrastrukture d.o.o., HŽ Cargo d.o.o., Zračne luke Zadar d.o.o., gradova Benkovac i Obrovac, općina Gračac, Lišane Ostrovičke, Ražanac, Sv. Filip i Jakov i Tkon.

4. Informiranje javnosti

U svrhu informiranja javnosti Informacija o određivanju sadržaja Strateške studije o utjecaju Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija na okoliš objavljena je 06. srpnja 2018. na mrežnoj stranici Grada Zadra i na oglasnim pločama Grada Zadra i Zadarske županije. Tijekom roka za dostavu mišljenja o sadržaju Strateške studije o utjecaju Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija na okoliš nisu zaprimljena mišljenja javnosti i zainteresirane javnosti.

5. Objava Odluke o sadržaju Strateške studije o utjecaju Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija na okoliš

U skladu s člankom 160. stavak 1. Zakona o zaštiti okoliša (Narodne novine, broj 80/13, 153/13, 78/15, 12/18), člankom 11. stavak 2. Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš (Narodne novine, broj 3/17) i člankom 5. stavak 1. tč. 2. Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša (Narodne novine, broj 64/08) ova Odluka objavljuje se na mrežnoj stranici Grada Zadra u svrhu informiranja javnosti i zainteresirane javnosti.

KLASA: 340-01/16-01/552

URBROJ: 2198/01-2-18-30

Zadar, 10. kolovoza 2018.

GRADONAČELNIK

Branko Dukić

Dostavljena mišljenja i prijedlozi na sadržaj Strateške studije:

Zahtjev	Komentar
<p>Općina Tkon KLASA: 080-01/18-01/12 URBROJ: 2198/32-02/1-18-4 Tkon, 3. srpnja 2018. Nema dodatnih prijedloga vezanih za sadržaj predmetne strateške studije.</p>	<p>Nema zahtjeva</p>
<p>Ministarstvo turizma KLASA: 351-02/18-02/6 URBROJ: 529-04-01-03/1-18-6 Zagreb, 3. srpnja 2018. Masterplan je važan dokument i preduvjet i za razvoj turizma u Zadarskoj županiji. Modernizacija prometne infrastrukture - cesta, željeznica, morskih i zračnih luka, a time i veća dostupnost turističkih destinacija i mobilnost turista, važni su ciljevi turističkog razvoja. Naročito se to odnosi na dostupnost otoka i njihovo međusobno povezivanje te dostupnost Nacionalnih parkova i Parkova prirode. Stoga Ministarstvo turizma predlaže da se u izradi Masterplana konzultiraju i dokumenti Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020.g. te Akcijski planovi i Nacionalni programi razvoja koji proizlaze iz iste. Što se tiče provedbe Akcijskog plana razvoja cikloturizma, podsjećamo na dopis (KLASA:334-01/16-01/34, URBROJ:529-04-02-02/1-18-83) od 23. ožujka 2018. koji smo Vam dostavili kao voditelj Koordinacijskog tijela za razvoj cikloturizma Republike Hrvatske. U izradi Strateške studije, bitno je s aspekta turizma uključiti u razmatranje utjecaj prometa svih vrsta na turistička mjesta. To se posebno odnosi na zagađenje zraka, tla i utjecaj buke na predviđena mjesta za boravak turista npr. Nacionalne parkove i Parkove prirode, plaže te turistička naselja i gradove. Također je potrebno obraditi i utjecaj zahvata u prostoru iz Masterplana na kulturno povijesnu baštinu te socio-ekonomski utjecaj kao parametre održivog razvoja.</p>	<p>Odnosi se na Prometni masterplan</p> <p>Prihvaćeno u Odluci o sadržaju Strateške studije. Obrađeno u Strateškoj studiji u opsegu koji odgovara razini podataka prikazanih u Prometnom masterplanu i razini postupka strateške procjene utjecaja na okoliš.</p>
<p>Zadarska županija, Upravni odjel za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i komunalne poslove KLASA: 351-04/18-01/70 URBROJ: 2198/1-07/2-18-4 Zadar, 4. srpnja 2018. godine Nema dodatnih prijedloga vezanih za sadržaj predmetne strateške studije.</p>	<p>Nema zahtjeva</p>
<p>Zadarska županija, Upravni odjel za poljoprivredu, ribarstvo, vodno gospodarstvo, ruralni i otočni razvoj KLASA: 302-02/18-01/1 URBROJ: 2198/1-14/1-18-8 Zadar, 4. srpnja 2018. godine Nema dodatnih prijedloga vezanih za sadržaj predmetne strateške studije.</p>	<p>Nema zahtjeva</p>
<p>Grad Benkovac KLASA: 350-01/18-01/6, URBROJ: 2198/27-06-18-5, Bekovac, 04. srpnja 2018. Nema dodatnih prijedloga vezanih za sadržaj predmetne strateške studije.</p>	<p>Nema zahtjeva</p>
<p>Općina Ražanac KLASA: 340-01/18-01/06, UR.BR.: 2198-10-18-1, Ražanac, 05.07.2018. Nema dodatnih primjedbi o sadržaju i razini obuhvata navedene Strateške studije</p>	<p>Nema zahtjeva</p>
<p>HŽ Cargo d.o.o., Služba za sustav upravljanja sigurnošću i zaštitu na radu, zaštitu od požara i zaštitu okoliša KLASA: 340-01/16-01-552, URBROJ: 2198/01-2-18-23, 05.07.2018. Upravitelj HŽ Infrastrukture d.o.o. može dostaviti tražene podatke na pitanja vezano za sadržaj i razinu obuhvata podataka koji se moraju obraditi u Strateškoj studiji. HŽ Cargo d.o.o. je u funkciji željezničkog prijevoznika i pridržava se svih propisanih pravnih, administrativnih, tehničkih uvjeta za korištenje željezničke infrastrukture</p>	<p>Primljeno na znanje.</p>
<p>Općina Sveti Filip i Jakov KLASA: 350-01/18-01/06, URBROJ: 2198/19-01-18-16, Sv. Filip i Jakov, 9. srpnja 2018. godine Nema dodatnih primjedba ni zahtjeva u ovoj fazi izrade</p>	<p>Nema zahtjeva.</p>

Zahtjev	Komentar
<p>Hrvatske autoceste d.o.o. Broj: 4211-100-1048/18-GKS, 0907.2018.</p> <p>Koridor trase već izgrađene autoceste A1: Zagreb - Split - Dubrovnik koja je u nadležnosti Hrvatskih autocesta i koja se dijelom nalazi na području funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija je već uvršten u važeću Prostorno plansku dokumentaciju. Za navedenu trasu autoceste je već proveden postupak procjene utjecaja zahvata na okoliš, ishođena su Rješenja o prihvatljivosti zahvata na okoliš, te se već primjenjuju utvrđene mjere zaštite okoliša i prirode. Obzirom da Hrvatske autoceste na području funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija ne planiraju izgradnju novih koridora autoceste, mišljenja smo da u Strateškoj studiji o utjecaju Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija na okoliš, nema potrebe za obradom podataka iz područja djelokruga koje je u nadležnosti Hrvatskih autocesta.</p>	<p>Primljeno na znanje.</p>
<p>Ministarstvo zdravstva KLASA: 351-03/18-01/61 URBROJ: 534-07-1-1-1/3-18-2, Zagreb, 9. srpnja 2018.</p> <p>Prilikom izrade predmetne studije potrebno je uzeti u obzir parametre koji imaju utjecaja na zdravlje ili kvalitetu života. U sadržaju strateške studije utjecaja na okoliš Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija potrebno je opisati mogući utjecaj buke i propisati odgovarajuće mjere ublažavanja mogućih negativnih utjecaja buke a sukladno Zakonu o zaštiti od buke (»Narodne novine«, br. 30/09, 55/13, 153/13, 41/16) i Pravilniku o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj ljudi borave i rade (»Narodne novine«, br. 145/04).</p>	<p>Prihvaćeno u Odluci o sadržaju Strateške studije. Obradeno u Strateškoj studiji u opsegu koji odgovara razini podataka prikazanih u Prometnom masterplanu i razini postupka strateške procjene utjecaja na okoliš.</p>
<p>Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja, Uprava za prostorno uređenje, pravne poslove i programe Europske unije KLASA: 350-01/18-02/186, URBROJ: 531-05-1-18-7 Zagreb, 10. srpnja 2018.</p> <p>S obzirom da u dostavljenoj dokumentaciji kao programska polazišta nisu navedeni temeljni strateški dokumenti prostornog razvoja i uređenja državne razine, posebno se skreće pažnja na uvažavanje postavki, ciljeva i usmjerenja iz Strategije prostornog razvoja Republike Hrvatske kao i važećeg Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske.</p> <p>Prilikom izrade Strateške studije potrebno je uzeti u obzir pojedine prioritete i strateška usmjerenja prostornog razvoja. Posebno se u vezi s tim naglašava:</p> <ul style="list-style-type: none"> - održiva potrošnja prostornih resursa (prednost učinkovite uporabe korištenog prostora pred zauzimanjem nekorištenog) - razvoj prometnog sustava kao podrška uspostavi i razvoju mreže naselja - učinkovito povezivanje svih dijelova funkcionalne regije te otoka s kopnom uvažavajući sve gospodarske, socijalne i okolišne potrebe - održivi razvoj planiranih djelatnosti u prostoru koji će u obzir uzeti rješavanje konflikta među korisnicima prostora uz istovremeno uvažavanje zaštite ekosustava i krajobraza - afirmacija obilježja i vrijednosti krajobraza: sprječavanje ili ublažavanje degradacije krajobraza uslijed planiranih djelatnosti ili izgradnje - očuvanje identiteta prostor <p>Molim Vas za doprinos odgovorom na sljedeća pitanja vezano za sadržaj i razinu detaljnosti strateške studije po to</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Osim strategija planova i programa (dalje: SPP) i Direktiva zahtijevanih Projektnim zadatkom, smatrate li da postoje dodatni SPP koje je potrebno uključiti u svrhu procjene usklađenosti Masterplana i integriranja ciljeva SPP u Masterplan i ako da, kojima? <ol style="list-style-type: none"> a. <i>Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske (..Narodne novine" broj 106/17) (SPRRH)</i> b. <i>Program prostornoR uređenja Republike Hrvatske (..Narodne novine" broj 50/99 i 84/13)</i> c. <i>Važeći prostorni planovi županija, općina i gradova čije se područje/dielovi područja nalaze unutar obuhvata Masterplana</i> 2. Koje podatke smatrate da su relevantni za obradu u analizi početnog stanja okoliša i koje izvore smatrate da je potrebno koristiti pri analizi? 	<p>Odnosi se na programske polazišta za izradu Prometnog masterplana iz Odluke o izradi strateškog dokumenta "Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija" i Odluke o započinjanju postupka SPUO Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija. Primljeno na znanje.</p> <p>Upute se odnose na izradu Prometnog masterplana i način obrade njegova utjecaja u Strateškoj studiji. Primljeno na znanje.</p> <p>Prihvaćeno u Odluci o sadržaju Strateške studije.</p>

Zahtjev	Komentar
<p>3. Na koja će područja provedbe Masterplana utjecaj biti najveći i zašto?</p> <p>4. Na koje je ključne okolišne ili sektorske faktore iz područja vašeg djelokruga potrebno posebno obratiti pažnju tijekom izrade studije?</p> <p><i>Pri izradi Masterplana i strateške studije posebno se skreće pozornost na sljedeća poglavlja SPRRH:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> 4.1. <i>Održivost prostorne organizacije</i> <ul style="list-style-type: none"> 4.1.1. <i>Optimiziranje sustava naselja</i> 4.1.2. <i>Usklađivanje razvoja gradova i njihove funkcionalne regije</i> 4.1.3. <i>Razvijanje ugodnih i uređenih gradova</i> 4.1.4. <i>Unapređivanje vitalnosti i privlačnosti ruralnog prostora</i> 4.1.5. <i>Održivi razvoj i korištenje obalnog područja</i> 4.1.6. <i>Smanjivanje regionalnih razlika i održivo planiranje razvojno specifičnih područja</i> 4.1.7. <i>Unapređivanje dostupnosti infrastrukturnih sustava</i> <ul style="list-style-type: none"> 4.1.7.2. <i>Unapređivanje dostupnosti prometne infrastrukture</i> 4.1.8. <i>Odmjereno korištenje prostora</i> 4.2. <i>Očuvanost identiteta prostora</i> 4.3. <i>Prometna povezanost</i> 4.5. <i>Otpornost na promjene</i> <ul style="list-style-type: none"> 4.5.1. <i>Prilagodba klimatskim promjenama</i> 4.5.6. <i>Prilagođavanje promjenama uvjeta poslovanja</i> 4.5.7. <i>Razvijanje održivog turizma</i> <p>Smatrate li da je potrebno dopuniti ciljeve zaštite okoliša koji će se koristiti kao kriterij u strateškoj procjeni i ako da, koje je ciljeve još potrebno obuhvatiti kako bi se osigurao kvalitetni okvir za procjenu vjerojatno značajnih utjecaja Masterplana?</p> <p>Da, u skladu s prioritetima i strateškim usmjerenjima prostornog razvoja iz poRlavlja SPRRH koja su navedena u točki 4. ovog Obrasca.</p>	<p>Primljeno na znanje.</p> <p>Obrađeno u potrebnom obuhvatu u Strateškoj studiji.</p>
<p>Općina Gračac</p> <p>KLASA: 351-03/18-01/1, URBROJ: 2198/31-01-18-2, 16. srpnja 2018. godine</p> <p>Sadržaj i razina obuhvata podataka koji se moraju obraditi u Strateškoj studiji o utjecaju Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija na okoliš u odnosu na obavezan sadržaj strateške studije određen u Uredbi usklađena sa odredbama Priloga 1. Uredbe OBAVEZNI SADRŽAJ STRATEŠKE STUDIJE, te nema primjedbi na predviđeni sadržaj Strateške studije u cijelosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – predviđeno usklađenje ciljeva sukladno važećim strategijama i planovima Zadarske županije i mjera zaštite okoliša, – planiranje prometa na svim razinama - nacionalna, (funkcionalno) regionalna i lokalna, a sve utemeljeno na zajedničkoj metodologiji s utvrđenjem jasnog slijeda planiranja i stvaranje zajedničkog alata za planiranje neovisnog o financijskim sredstvima, – potreba lokalne/regionalne mobilnosti radi nadopune uzoraka međunarodne mobilnosti i mobilnosti na velike udaljenosti, – potrebe unaprjeđenja prometnog sustava sa socioekonomskog aspekta te funkcionalnog, organizacijskog, upravljačkog i infrastrukturnog unaprjeđenja prometnog sustava u skladu s održivim razvojem prometnih sektora, – predviđeno osiguranje osnova za održivi razvoj prometnih sektora <p>te na predviđeni redoslijed radnji koje će se provesti u postupku Strateške procjene utjecaja na okoliš Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija, opisanog u PRILOGU I. Odluke o započinjanju postupka strateške procjene utjecaja na okoliš Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija, KLASA: 340-01/16-01/552, URBROJ: 2198/01-2-18-21 od 27. lipnja 2018. godine.</p>	<p>Nema zahtjeva</p>

Zahtjev	Komentar
<p>Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjelu u Zadru Klasa: 612-08/09-10/0353, Urbroj: 532-04-02-13/8-18-03, 17. Srpnja 2018. Strateška studija mora obraditi utjecaj Prometnog <i>masterplana</i> na sva kulturna dobra; evidentirana prostorno planskom dokumentacijom kao i ona koja su upisana u Registar kulturnih dobara RH.</p> <p>Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija treba izraditi na način da se na ni koji način ne ugrozi kulturna dobra, već da doprinese njihovoj zaštiti, vidljivosti u prostoru i ispravnoj valorizaciji. Prilikom svih koraka izrade predmetnog masterplana potrebno je surađivati sa Konzervatorskim odjelom Zadar.</p>	<p>Prihvaćeno u Odluci o sadržaju Strateške studije. Obradeno u Strateškoj studiji u opsegu koji odgovara razini podataka prikazanih u Prometnom masterplanu i razini postupka strateške procjene utjecaja na okoliš. Odnosi se na Prometni masterplan.</p>
<p>Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture Klasa: 340-01/16-01/59, URBROJ: 530-08-1-3-1-18-53, Zagreb, 18. srpnja 2018. godine Uz obvezni sadržaj propisan Uredbom o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš (Narodne novine, broj: 3/17) u predmetnoj strateškoj studiji potrebno je obuhvatiti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. analizu prometnog sektora na području funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija, pri čemu za sektor cestovnog i željezničkog prometa treba obraditi: opis postojećeg stanja cestovne i željezničke infrastrukture, podatke o postojećem stanju prometa na cestama i željeznici, prognozu budućeg stanja prometa (putnički, teretni) 2. opis utjecaja: opis utjecaja na prostor, stanovništvo i prometne tokove, opis utjecaja od povećanja buke i vibracija 3. prijedlog mjera ublažavanja negativnih utjecaja iz točke 2. ovog mišljenja. <p>Osim navedenog, sadržaj Strateške studija o utjecaju predmetnog plana na okoliš treba uskladiti sa Strategijom prostornog razvoja Republike Hrvatske (listopad 2017. godine) i Strategijom prometnog razvoja 2017.-2030. (kolovoz 2017.) Nazive i oznake javnih cesta i željezničkih pruga potrebno je uskladiti s nazivima i oznakama sukladno Odluci o razvrstavanju javnih cesta (Narodne novine, br. 103/17) i dopuni Odluke (Narodne novine, br. 17/18), a nazive željezničkih pruga uskladiti s Odlukom o razvrstavanju željezničkih pruga (Narodne novine, br. 3/2014) i dopuni odluke (Narodne novine, br. 72/2017).</p>	<p>Prihvaćeno u Odluci o sadržaju Strateške studije. Obradeno u Strateškoj studiji u opsegu koji odgovara razini podataka prikazanih u Prometnom masterplanu i razini postupka strateške procjene utjecaja na okoliš.</p> <p>Primljeno na znanje.</p> <p>Primljeno na znanje.</p>
<p>Grad Obrovac KLASA: 340-09/18-01/01 URBROJ: 2198/23-03/1-18-3, Obrovac, 18. srpnja 2018. Nemamo posebnih zahtjeva za obradom podataka za područje iz naše nadležnosti.</p>	<p>Nema zahtjeva.</p>
<p>Zračna luka Zadar d.o.o. Ur.broj: 1621-EB/2018, 23. srpnja 2018. U svezi sadržaja i razine obuhvata podataka koji se moraju obraditi u Strateškoj studiji o utjecaju prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija na okoliš Zračna luka Zadra je suglasna s predloženim sadržajem i razinom obuhvata podataka. Ovim putem ipak želimo napomenuti kako je Zračna luka Zadar značajna za prometnu povezanost prostora Sjeverne Dalmacije i kao takva treba biti adekvatno obrađena u Prometnom masterplanu regije Sjeverna Dalmacija. Također, želimo istaknuti kako je planirana rekonstrukcija Zračne luke Zadar kojom će se unaprijediti sigurnost i usluga zračne luke u cilju povećanja broja putnika i operacija, koja uključuje slijedeće radove: (1) rekonstrukcija USS 14-32, staze za vožnju "H" i spojnice "A" - "F", (2) rekonstrukcija glavne stajanke, (3) rekonstrukcija rasvjete postojeće stajanke (izvedeno), (4) izgradnja skladišta za potrebe bescarinske trgovine (izvedeno), (5) dogradnja zračne strane putničke zgrade "Jug", (6) rekonstrukcija uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, (7) postavljanje fotonaponske elektrane, (8) izgradnja trafostanice, (9) rekonstrukcija parkirališta rent-a-car i taxi vozila. Za zahvat rekonstrukcije Zračne luke Zadar, s nabrojenim segmentima, proveden je postupak procjene utjecaja zahvata na okoliš u kom je izdano Rješenje o prihvatljivosti zahvata na okoliš uz primjenu mjera zaštite okoliša i provedbu programa praćenja okoliša (Klasa:UP/I 351-03/14-02/130, Urbroj:517-06-2-1-1-15-19, Zagreb, p4. srpnja 2015), čiji je rok važenja u skladu sa zakonskim odredbama produljen.</p>	<p>Nema zahtjeva.</p> <p>Odnosi se na Prometni masterplan.</p> <p>Primljeno na znanje.</p>

Zahtjev	Komentar
<p>HŽ Infrastruktura, Sektor za razvoj, pripremu i provedbu investicija i fondova KLASA: 340-01/16-01/552, URBROJ: 2198/01-2-18-23, 31. srpnja 2018.</p> <p>U strateškoj studiji utjecaja na okoliš treba valorizirati opis lokacije zahvata i mogućih utjecaja na namjenu i korištenje prostora, na prometnu mrežu, na prirodne resurse (geološke značajke tla, voda, kakvoća zraka, šumski ekosustav, biološku raznolikost, kulturno-povijesnu baštinu, krajobrazne značajke), zatim mjere zaštite okoliša kao i program praćenja stanja okoliša.</p>	<p>Prihvaćeno u Odluci o sadržaju Strateške studije. Obrađeno u Strateškoj studiji u opsegu koji odgovara razini podataka prikazanih u Prometnom masterplanu i razini postupka strateške procjene utjecaja na okoliš.</p>
<p>Općina Lišane Ostrovičke KLASA: 022-03/18-01/9, URBROJ :2198/29-18-3, Lišane Oštrovičke, 01. kolovoza 2018. Slaže se sa navedenom Strateškom studijom.</p>	<p>Nema zahtjeva.</p>
<p>Ministarstvo zaštite okoliša i energetike KLASA: 351-03/18-04/744, URBROJ: 517-03-1-1-18-6, Zagreb, 01. kolovoza 2018.</p> <p>Iz područja gospodarenja otpadom u sadržaju predmetne strateške studije, uz obvezni sadržaj iz Priloga I. Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš („Narodne novine“, broj 3/17), potrebno je uvrstiti podatke o postojećem stanju gospodarenja otpadom te navesti način provođenja svih mjera zaštite okoliša koje se odnose na gospodarenje otpadom sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“, broj 94/13 i 73/17) i njegovim provedbenim propisima uz uvažavanje mjera definiranih Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017.-2022. godine.</p> <p>Iz područja klimatskih aktivnosti, održivog razvoja i zaštite zraka, tla i od svjetlosnog onečišćenja napominjemo da Uredba o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš („Narodne novine“, broj 3/17) propisuje obvezni sadržaj kojim se između ostalog trebaju obraditi i vjerojatno značajni utjecaji (sekundarni, kumulativni, sinergijski, kratkoročni, srednjoročni i dugoročni, stalni i privremeni, pozitivni i negativni) na klimu. Strateška studija osim navedenog treba obraditi i drugi aspekt klimatskih promjena odnosno, treba obraditi i procjenu utjecaja klimatskih promjena na području predmetnog strateškog dokumenta. Ovo uključuje procjenu ranjivosti na klimatske promjene (analiza očekivanog utjecaja, rizika i kapaciteta za prilagodbu regije ili sektora na učinke klimatskih promjena). Za utvrđivanje klimatskih promjena koje se očekuju na području obuhvaćenim Masterplanom preporučamo koristiti recentne podatke iz dokumenata: http://prilagodba-klimi.hr/wp-content/uploads/2017/11/Klimatsko-model-iranje.pdf. http://prilagodba-khrni.hr/wp-content/uploads/does/Dodatak-Klimatsko-modeliranje-VELEbit-12.5km.pdf.</p> <p>Ukoliko se utvrdi ranjivost obuhvaćenog područja na klimatske promjene, potrebno je odrediti odgovarajuće mjere prilagodbe klimatskim promjenama. Za utvrđivanje utjecaja i ranjivosti na klimatske promjene po pojedinim sektorima (hidrologija, vodni i morski resursi; poljoprivreda; šumarstvo; ribarstvo, bioraznolikost; energetika; turizam; zdravlje/zdravstvo; prostorno planiranje i upravljanje obalnim područjem; upravljanje rizicima) upućujemo koristiti recentnu analizu koja je dostupna na sljedećoj poveznici: http://prilagodba-klimi.hr/wp-content/uploads/2017/11/Procjena-ranjivosti-na-klimatske-promjene-final.pdf</p> <p>Za uključivanje tema vezanih za ublažavanje i prilagodbu klimatskim promjenama u stratešku studiju preporučamo koristiti Smjernice za uključivanje klimatskih promjena i bioraznolikosti u stratešku procjenu utjecaja na okoliš koje su dostupne na mrežnim stranicama Ministarstva zaštite okoliša i energetike: http://www.mzoip.lir.hr/klima/zastita-klime.html.</p> <p>U poglavlju <i>Mjere zaštite okoliša</i> treba navesti mjere prilagodbe klimatskim promjenama kako bi se minimizirao negativni učinak od očekivanih klimatskih promjena. Također, potrebno je navesti mjere koje će doprinijeti smanjenju emisije stakleničkih plinova. U tom smislu predlažemo razmotriti mjere kojima će se poticati:</p> <ul style="list-style-type: none"> • niskouglični promet (cestovni, željeznički, pomorski i zračni promet), • niskouglični gradski promet, • intermodalnu promjenu teretnog i putničkog prometa, • promicanje inteligentnih i integriranih prometnih sustava u gradovima, • zelena infrastruktura, • korištenje alternativnih goriva u prometu. 	<p>U Odluci o sadržaju Strateške studije prihvaćeni su zahtjevi koji se odnose na sadržaj. Preporuke za koje se odnose na način obrade primljene su na znanje. Dostavljeni zahtjevi obrađeni su u Strateškoj studiji u opsegu koji odgovara razini podataka prikazanih u Prometnom masterplanu i razini postupka strateške procjene utjecaja na okoliš.</p>

Zahtjev	Komentar
<p>Kao dodatnu literaturu predložemo mrežne stranice Europske komisije koje se bave problematikom strateške procjene utjecaja na okoliša vezane uz sektor prometa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Strategic Environmental Assessment of Transport Corridors: Lessons learned comparing the methods of five Member States – Executive summary, 2001 (http://ec.europa.eu/environment/archives/eia/sea-studies-and-reports/pdf/sea_transport2.pdf) • Strategic Environmental Assessment in the Transport Sector: An Overview of legislation and practice in EU Member States – Executive summary, 2001 (http://ec.europa.eu/environment/archives/eia/sea-studies-and-reports/pdf/sea_transport.pdf). <p>Iz područja vodnoga gospodarstva pored obveznog sadržaja strateške studije potrebno je obraditi i analizirati sljedeća pitanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Masterplan je potrebno uskladiti s planskim dokumentima upravljanja vodama (Plan upravljanja vodnim područjima za razdoblje 2016.-2021., („Narodne novine“, broj 66/16)) i s višegodišnjim programima gradnje. - Podatke o stanju vodnih tijela na načelnoj razini. Izvor je registar stanja vodnih tijela koji vode Hrvatske vode. Sve je potrebno obraditi na načelnoj razini (ciljevi). - Utjecaje svake od vrsta prometnica i prometa (cestovni, zračni, pomorski, željeznički) na stanje vodnih tijela u cjelini i dokazati da su u cjelini kompatibilni. - U stratešku studiju uključiti obradu utjecaja Masterplana na osnovne ciljeve upravljanja vodama (zaštita voda, rizici od poplava, korištenje voda ako je primjenjivo). <p>Iz područja zaštite prirode strateška studija treba sadržavati poglavlje Glavna ocjena prihvatljivosti Masterplana za ekološku mrežu koje treba sadržavati:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Podatke o ekološkoj mreži (opis ekološke mreže na koje provedba Plana može utjecati). - Kartografski prikaz područja ekološke mreže u odgovarajućem mjerilu. - Opis mogućih značajnih utjecaja provedbe Masterplana na ekološku mrežu (vjerojatnost, trajanje, učestalost, jačinu i kumulativnu prirodu s obzirom na druge planirane zahvate). Potrebno je sagledati moguće utjecaje na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže svih područja ekološke mreže koja mogu biti izložena utjecaju aktivnosti obuhvaćenih Masterplanom. - Prikaz drugih pogodnih mogućnosti (varijantnih rješenja) i utjecaja varijantnih rješenja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže. - Prijedlog mjera ublažavanja negativnih utjecaja provedbe Masterplana na ekološku mrežu. - Zaključak (konačna ocjena prihvatljivosti Masterplana za ekološku mrežu uz primjenu predloženih mjera ublažavanja). <p>Također, strateškom studijom potrebno je analizirati i ocijeniti moguće utjecaje provedbe Masterplana na bioraznolikost (strogo zaštićene vrste te ugrožene i rijetke stanišne tipove), georaznolikost (vrijedni geološki lokaliteti, speleološki objekti, minerali i fosili), krajobraznu raznolikost i zaštićena područja prema Zakonu o zaštiti prirode. Mogući utjecaj Masterplana potrebno je sagledati s obzirom na strogo zaštićene vrste tijekom aktivnosti ili mogućih zahvata. Strateška studija treba sadržavati i mjere sprječavanja/smanjenja negativnih i nepovoljnih utjecaja provedbe Masterplana ukoliko se utvrdi da negativni i nepovoljni utjecaji na bioraznolikost, georaznolikost, krajobraznu raznolikost i zaštićena područja postoje.</p>	

PRILOG 3: Podaci o gospodarenju otpadom u Zadarskoj županiji

U 2016. godini u Zadarskoj županiji proizvedeno je 17.676 tona proizvodnog otpada - 1.740 tona opasnog i 15.936 tona neopasnog proizvodnog otpada¹ te 91.760 tona komunalnog otpada. U ukupno proizvedenoj količini komunalnog otpada oko 85% čini miješani komunalni otpad. Procijenjeno je da je oko 19.000 tona komunalnog otpada predstavlja otpad od turizma.

Kako se vidi iz TAB.P.3-1, komunalni otpad proizveden 2016. godine najvećim je dijelom odložen na odlagalištima otpada. U 2016. godini otpad se odlagao na odlagališta Baštijunski brig, Diklo, Jagodnja gornja, Kljakovača - Bilišani, Stražbenica II, Samograd, Sveti Kuzam i Vulina draga, na koja je u 2016. odloženo 262.308 tona.² Najveće odlagalište u Zadarskoj županiji je odlagalište neopasnog otpada Diklo na koje se odlaže otpad s područja Grada Zadra i još 20 jedinica lokalne samouprave. Postojeća odlagališta će se zatvoriti u skladu s planom zatvaranja odlagališta neopasnog otpada koji donosi ministar nadležan za zaštitu okoliša.

Tablica P.3-1: Sakupljene količine komunalnog otpada u 2016. godini i postupanje s istim

Ključni broj	Preuzeto (t)	Privremeno skladištenje (t)	Odlaganje (D1-D7, D12) (t)	NA R2-R11, osim kompostiranja (t)	R12, R13 (t)	Predano drugom sakupljaču (t)	Izvoz (t)
15 01 01	420,40	4,27	0,00	30,48	0,00	385,65	0,00
15 01 02	669,26	8,50	84,00	276,32	285,23	15,22	0,00
15 01 04	31,20	1,56	0,00	29,64	0,00	0,00	0,00
15 01 05	19,32	0,00	0,00	0,00	0,00	19,32	0,00
15 01 07	523,13	2,19	5,40	454,50	53,52	7,52	0,00
20 01 01	625,93	2,20	5,50	1,60	0,00	616,63	0,00
20 01 02	3,17	0,00	2,42	0,00	0,00	0,75	0,00
20 01 11	2,44	0,00	0,00	0,00	0,00	0,46	0,00
20 01 21*	3,20	0,00	0,00	3,19	0,00	0,01	0,00
20 01 23*	73,70	0,00	0,00	73,70	0,00	0,00	0,00
20 01 33*	0,35	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,35
20 01 34	0,12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,00
20 01 35*	1.354,27	0,00	0,00	1.341,87	0,00	3,42	0,00
20 01 39	14,97	2,11	0,00	3,55	0,00	9,31	0,00
20 01 40	12,07	0,00	0,00	0,00	0,00	12,07	0,00
20 02 01	741,03	0,00	741,03	0,00	0,00	0,00	0,00
20 03 01	77.433,59	0,00	77.433,59	0,00	0,00	0,00	0,00
20 03 03	511,30	0,00	511,30	0,00	0,00	0,00	0,00
20 03 07	9.329,61	0,00	9.127,31	0,00	0,00	202,30	0,00
Ukupno	91.760,07	20,83	87.910,55	2.214,85	338,75	1.272,77	0,35

Izvor: HAOP: Izvješće o komunalnom otpadu za 2016. godinu

Sakupljanjem komunalnog otpada u 2016. godini bilo je obuhvaćeno cjelokupno stanovništvo Zadarske županije, ali kako se vidi iz TAB.P.3-2, nije u svim jedinicama lokalne samouprave bilo organizirano odvojeno sakupljene pojedinih vrsta komunalnog otpada.

¹ Izvor: Izvješće o podacima iz Registra onečišćavanja okoliša

² Izvor: (1) Izvješće o komunalnom otpadu za 2016. godinu i (2) Podaci o odlaganju i odlagalištima otpada za 2016. godinu

Tablica P.3-2: Količine odvojeno sakupljeni vrsta otpada iz komunalnog otpada

	Papir (t)	Plastika (t)	Staklo (t)	Metal (t)	Glomazni otpad (t)	Tekstil (t)	Biootpad (t)
BENKOVAC	6,69	36,44	20,02	10,81	15,60	0,00	94,80
Bibinje	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
BIOGRAD NA MORU	101,50	94,26	14,68	1,32	0,00	0,00	148,00
Galovac	7,20	5,34	0,03	0,00	6,06	0,00	0,00
Gračac	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Jasenice	0,98	1,40	1,16	0,00	0,00	0,02	0,00
Kali	21,13	0,00	0,00	0,00	2,42	0,00	0,00
Kolan	10,00	0,00	0,00	0,00	30,00	0,00	10,00
Kukljica	0,80	1,80	0,02	0,00	13,50	0,01	0,00
Lišane Ostrovičke	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
NIN	12,89	27,84	26,66	0,87	58,26	0,04	0,00
Novigrad	8,14	7,94	0,04	0,00	74,42	0,03	0,00
OBROVAC	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
PAG	34,76	18,36	23,06	3,13	16,00	0,00	0,00
Pakoštane	9,30	4,28	2,86	0,00	0,00	0,00	0,00
Pašman	2,36	5,78	0,00	0,00	75,98	0,00	0,00
Polača	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poličnik	14,11	14,55	0,04	0,01	62,34	0,05	0,00
Posedarje	10,10	12,87	2,99	0,40	60,35	2,00	0,00
Povljana	0,54	0,48	0,05	0,00	6,67	0,00	0,00
Preko	5,34	8,73	0,01	0,00	154,32	0,02	0,00
Privlaka	12,28	8,46	0,03	0,00	110,96	0,02	0,00
Ražanac	12,78	10,64	0,08	0,00	38,20	0,04	0,00
Sali	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Stankovci	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Starigrad	8,83	10,95	4,42	0,71	206,08	0,05	0,00
Sukiošan	18,48	12,52	0,09	0,00	24,65	0,06	0,00
SV. Filip i Jakov	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Škabrnje	7,74	11,33	0,03	0,00	113,40	0,00	0,00
Tkon	4,85	2,70	4,66	0,00	0,00	0,00	0,00
Vir	0,00	19,63	14,06	4,47	2.597,72	0,00	358,48
Vrsi	12,02	10,13	0,01	0,00	118,66	0,04	0,00
ZADAR	715,53	349,53	410,31	21,55	5.493,46	0,06	129,75
Zemunik Donji	8,00	8,30	0,01	0,00	50,56	0,01	0,00
Ukupno	1.046,33	684,24	526,30	43,27	9.329,61	2,44	741,03

Izvor: HAOP: Izvješće o komunalnom otpadu za 2016. godinu

U odnosi na podatke iz 2016. godine prikazane u TAB.P.3-2 u 2017. godine je na području općina Bibinje, Gračac, Polača i Sv. Filip i Jakov uspostavljeno odvojeno sakupljanje pojedinih vrsta komunalnog otpada putem zelenih otoka.³

³ Izvješće Zadarske županije o provedbi Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za 2017. godinu i Objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave Zadarske županije o provedbi Plana gospodarenja otpadom za 2017. godinu, za koje je Izvješće dostavilo 24 jedinica lokalne samouprave od 34 na prostoru Županije.

Odvojeno sakupljanje otpada pa tako i manjih količina problematičnog otpada putem reciklažnog dvorišta ili mobilne jedinice u 2018. godini omogućeno je stanovnicima ukupno 20 jedinica lokalne samouprave na prostoru Zadarske županije: gradovi Nin, Pag i Zadar te općine Galovac, Jasenice, Kolan, Kukljica, Novigrad, Pašman, Poličnik, Posedarje, Preko, Privlaka, Ražanac, Starigrad, Sukošan, Škabrnja, Vir, Vrsi i Zemunik Donji.⁴

Prema dostupnim podacima⁵ od ukupno 34 jedinica lokalne samouprave u Zadarskoj županiji, njih 30 ima usvojen plan gospodarenja otpadom općine / grada, dok su ostale u fazi javne rasprave o nacrtu / prijedlogu plana gospodarenja otpadom ili u procesu njegova usvajanja.

Sve jedinice lokalne samouprave u Zadarskoj županiji donijele su Odluke o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada te se može očekivati uspostava odvojenog prikupljanje miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada - biootpad i otpadni papir te drugih vrsta reciklabilnog komunalnog otpada na način određen propisima s područja održivog gospodarenja otpadom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017.-2022. godine u svim jedinicama lokalne samouprave.

Prema podacima za 2017. godinu⁶ izobrazno - informativne aktivnosti ne provode se u svim jedinicama lokalne samouprave. Jedan od načina sprječavanja nastanka otpada je i kućno kompostiranje. Prema dostupnim podacima⁷ komposterija za kućno kompostiranje koriste se u četiri jedinice lokalne samouprave - gradovi Biograd na Moru i Zadar te općine Novigrad i Vir.

U 2017. godini na prostoru Zadarske županije bilo je provedeno ukupno šest akcija prikupljanja otpada i to u gradovima Zadar (4), Pag (1) i Benkovac (1). U 2016. godini akcije prikupljanja otpada bile su organizirane na 10 lokacija u tri jedinice lokalne samouprave.⁸

Procjenjuje se da je na području Zadarske županije preko 200 divljih odlagališta – lokacija s odbačenim otpadom, koja su jednim dijelom sanirana.⁹ Samo je dio jedinica lokalnih samouprava donio Odluku o mjerama za sprječavanje nepropisnog odbacivanja otpada i mjerama za uklanjanje odbačenog otpada.

---

⁴ Očevidnik reciklažnih dvorišta, stanje rujan 2018.

⁵ Stanje: rujan 2018.

Izvor: (1) Podaci s mrežne stranice HAOP-a, (2) Izvješće Zadarske županije o provedbi Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za 2017. godinu i Objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave Zadarske županije o provedbi Plana gospodarenja otpadom za 2017. godinu, za koje je Izvješće dostavilo 24 jedinica lokalne samouprave od 34 na prostoru Županije i (3) podaci s mrežnih stranica jedinica lokalne samouprave / službenih glasnika jedinica lokalne samouprave.

⁶ Izvješće Zadarske županije o provedbi Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za 2017. godinu i Objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave Zadarske županije o provedbi Plana gospodarenja otpadom za 2017. godinu, za koje je Izvješće dostavilo 24 jedinica lokalne samouprave od 34 na prostoru Županije

⁷ Izvješće Zadarske županije o provedbi Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za 2017. godinu i Objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave Zadarske županije o provedbi Plana gospodarenja otpadom za 2017. godinu, za koje je Izvješće dostavilo 24 jedinica lokalne samouprave od 34 na prostoru Županije

⁸ Izvor: (1) Pregled podataka o provedenim akcijama prikupljanja otpada u Republici Hrvatskoj u 2017. godini i (2) Pregled podataka o provedenim akcijama prikupljanja otpada u Republici Hrvatskoj za 2016. godinu

⁹ Prema podacima iz Izvješća Zadarske županije o provedbi Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za 2017. godinu i Objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave Zadarske županije o provedbi Plana gospodarenja otpadom za 2017. godinu, za koje je Izvješće dostavilo 24 jedinica lokalne samouprave od 34 na prostoru Županije je 188 divljih odlagališta u 2017. godini.

Prema dostupnim podacima za 2017. godinu 8 jedinica lokalne samouprave planira izgradnju reciklažnog dvorišta za građevni otpad na svom području.¹⁰ Kazeta za zbrinjavanje otpada koji sadrži čvrsto vezani azbest izgrađena je 2009. godine na odlagalištu Diklo - Grad Zadar.

Uz provođenje svih obveza jedinica lokalne samouprave iz propisa i državnog Plana gospodarenja otpadom, planirani sustav cjelovitog gospodarenja otpadom u Zadarskoj županiji čini Centar za gospodarenje otpadom (CGO) s pratećim pretovarnim stanicama.

CGO se planira u Biljnima Donjim. U CGO Biljane Donje prikupljat će se otpad s područja Zadarske županije i dijela Ličko - senjske županije i to komunalni, neopasni proizvodni i građevni otpad. Manje količine opasnog otpada, izdvojene iz komunalnog otpada, privremeno će se skladištiti u CGO te predavati ovlaštenoj pravnoj ili fizičkoj osobi.¹¹

CGO Biljane Donje, sastoji od sljedećih zona: (1) upravne zgrade, (2) reciklažnog dvorišta, (3) transportnog centra, (4) postrojenja za mehaničko biološku obradu otpada ukupnog kapaciteta cca 88.000 t/god - 75.000 t/god miješanog komunalnog otpada, 10.000 t/god biootpada i 3.000 t/god strukturnog materijala, (5) odlagališta za neopasni otpad površine 12 ha, (6) natkrivenog skladišta, (7) prostora za obradu otpadnih voda i odlagališnog plina, (8) prostora za reciklažu građevnog otpada, (9) odlagališta za inertni otpad površine 5,9 ha, (10) ulazno-izlazne zone, (11) infrastrukture i prometnica unutar CGO-a i (12) pristupne ceste.¹²

Za CGO Biljane Donje ishođena je 2015. godine lokacijska dozvola i potom je izrađena Studija izvedivosti kojom su određeni troškovi njegove izgradnje i uspostave. Uslijedili su postupci javne nabave za pojedine aktivnosti na realizaciji CGO. Postupak javne nabave za usluge savjetovanja u odnosima s javnošću za projekt izgradnje CGO Biljane Donje završen je 2016. godine. Postupak javne nabave za pružanje usluge tehničke pomoći nad izgradnjom CGO završen je 2017. godine. U 2017. godini pokrenut je postupak javne nabave za projektiranje i izvođenje radova na izgradnji CGO Biljane Donje. Postupak je još u tijeku. U 2018. godini završeni su postupci javne nabave za izvođenje radova na izgradnji pretovarnih stanica i pružanja usluga nadzora nad izvođenjem radova na izgradnji pretovarnih stanica.¹³

---

¹⁰ Izvješće Zadarske županije o provedbi Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za 2017. godinu i Objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave Zadarske županije o provedbi Plana gospodarenja otpadom za 2017. godinu, za koje je Izvješće dostavilo 24 jedinica lokalne samouprave od 34 na prostoru Županije

¹¹ Izvor: Podaci s mrežne stranice tvrtke Eko d.o.o., trgovačkog društva za gospodarenje otpadom Zadarske županije

¹² Izvor: Podaci s mrežne stranice tvrtke Eko d.o.o., trgovačkog društva za gospodarenje otpadom Zadarske županije

¹³ Izvor: Podaci s mrežne stranice tvrtke Eko d.o.o., trgovačkog društva za gospodarenje otpadom Zadarske županije

PRILOG 4: Područja posebne zaštite vode u Zadarskoj županiji
(Registar zaštićenih područja - područja posebne zaštite voda) i
Karta opasnosti od poplava
Karta opasnosti od rizika

Izvor: Hrvatske vode

Prostorni plan Zadarske županije
Kartografski prikaz 3.2. Uvjeti korištenja, uređenje i zaštite prostora:
Područja posebnog ograničenja u korištenju, mjere uređenja i zaštite

Izvor: Mrežna stranica Zavoda za prostorno uređenje Zadarske županije
(<https://www.zpu-zadzup.hr/prostorno-uredjenje#1>)

PODRUČJA POSEBNE ZAŠTITE VODA U ZADARSKOJ ŽUPANIJI:

Šifra RZP	Naziv područja	Kategorija
PODRUČJA ZAŠTITE VODE NAMIJENJENE ZA LJUDSKU POTROŠNJU		
13368201	Muškovci Berberov buk	područja površinskih voda
14000183	Boljkovac, Bokanjac, Golubinka, Jezerce, Oko	područja podzemnih voda
14000184		
14000185		
12295720	Bokljanjac	II zona sanitarne zaštite izvorišta
12368020	Boljkovac	II zona sanitarne zaštite izvorišta
12368120	Golubinka	II zona sanitarne zaštite izvorišta
12368720	Oko	II zona sanitarne zaštite izvorišta
12368730	Boljkovac, Bokanjac, Golubinka, Jezerce, Oko	III zona sanitarne zaštite izvorišta
12368740		IV zona sanitarne zaštite izvorišta
12852320	Vrčići	II zona sanitarne zaštite izvorišta
12852330		III zona sanitarne zaštite izvorišta
71005000	Jadranski sliv – kopneni dio	Područja namijenjena zahvaćanju vode za ljudsku potrošnju
71005009	Dole - Povljana	
71005010	Vrčići	
71005011	Žman	
PODRUČJA POGODNA ZA ZAŠTITU GOSPODARSKI ZNAČAJNIH VODNIH ORGANIZAMA		
53010009	C9_Una	pogodno za život slatkovodnih riba - salmonidne vode
53010030	J7_Krupa	
53010028	J5_Zrmanja	
53010029	J6_Zrmanja	pogodno za život slatkovodnih riba - ciprinidne vode
54010007	Uvala Dinjiška	pogodno za život i rast školjkaša
54010008	Uvala Stara Povljana	
54010009	Modrič - Seline (Rovanjska)	
54010010	Novigradsko more	
PODRUČJA POGODNA ZA KUPANJE I REKREACIJU		
31024037	Punta Bajlo	morske plaže
31024038	Arbanasi - Škola	morske plaže
31024040	Hotel Kolovare	morske plaže
31024041	Kolovare - Mulić	morske plaže
31024042	Bazen	morske plaže
31024044	Puntamika - Zadar	morske plaže
31024045	Borik	morske plaže
31024046	Hotel Donat	morske plaže
31024047	Zgon	morske plaže
31024049	Diklovac - Sjever	morske plaže
31024051	Diklo - Sjever	morske plaže
31024052	Perušćine	morske plaže
31024053	Sv. Bartul	morske plaže
31024057	Punta Skala (Obiteljske Kuće)	morske plaže
31024060	Rt Korinjak	morske plaže
31024061	Dolinje	morske plaže
31024062	Uvala Lokvina	morske plaže
31024065	Uvala Lučina	morske plaže
31024067	Mjesno Kupalište (Uvala Široka)	morske plaže
31024070	Žalić	morske plaže
31024071	Uvala Sutorišće	morske plaže
31024072	Olib, Mjesno Kupalište	morske plaže
31024073	Plaža	morske plaže
31024074	Primorje	morske plaže
31024075	Dražica	morske plaže
31024076	Soline	morske plaže

Šifra RZP	Naziv područja	Kategorija
PODRUČJA POGODNA ZA KUPANJE I REKREACIJU		
31024077	Kumanet	morske plaže
31024080	Jaz	morske plaže
31024081	Zaton H.R. 2	morske plaže
31024082	Zaton H.R. 1	morske plaže
31024083	Kraljičina Plaža	morske plaže
31024084	Ždrijac	morske plaže
31024087	Meka Draga	morske plaže
31024089	Uvala Rovanjska	morske plaže
31024090	Obalni Potez	morske plaže
31024091	Plaža Prosika	morske plaže
31024095	Uvala Šimuni	morske plaže
31024098	Plaža Punta Rožica	morske plaže
31024101	Uvala Batalaža	morske plaže
31024103	Zelena Punta - Jug	morske plaže
31024106	Sveti Nikola	morske plaže
31024107	Pilatuša Madona	morske plaže
31024109	Punta	morske plaže
31024111	Uvala Dugovača	morske plaže
31024113	Gradina	morske plaže
31024116	Uvala Svetog Luke	morske plaže
31024118	Obalni Dio	morske plaže
31024119	Uvala Vruljine	morske plaže
31024122	Uvala Jasenica	morske plaže
31024125	Studenac	morske plaže
31024126	Kraj Branimirove Obale	morske plaže
31024131	Otočić Galovac	morske plaže
31024132	Jaz	morske plaže
31024133	Sveti Petar	morske plaže
31024137	Sveti Jerolim	morske plaže
31024140	Mjesno Kupalište	morske plaže
31024141	Uvala Kablin	morske plaže
31024143	Uvala Loznica	morske plaže
31024144	Stražica	morske plaže
31024147	Uvala Plemići - Jug	morske plaže
31024150	Uvala Saharun	morske plaže
31024153	Uvala Zverinac	morske plaže
31024154	Uvala Božavčica	morske plaže
31024158	Uvala Bok	morske plaže
31024161	Hotelsko Kupalište Sašćica	morske plaže
31024163	Rt Pisak	morske plaže
31024168	Uvala Duboka Kruščica	morske plaže
31024170	Uvala Dječji Raj	morske plaže
31024172	Tustica	morske plaže
31024173	Iza Banja	morske plaže
31024175	Morovička	morske plaže
31024176	Obalni Potez	morske plaže
31024178	Radovanjica	morske plaže
31024182	Vitrenjak	morske plaže
31024185	Jadran	morske plaže
31024186	Jadro	morske plaže
31024188	Burguljski zaljev	morske plaže
31024189	Pliša	morske plaže
31024190	Zapuntel -Šibinjski Rt	morske plaže
31024192	Uvala Krijal	morske plaže
31024198	Bošana	morske plaže

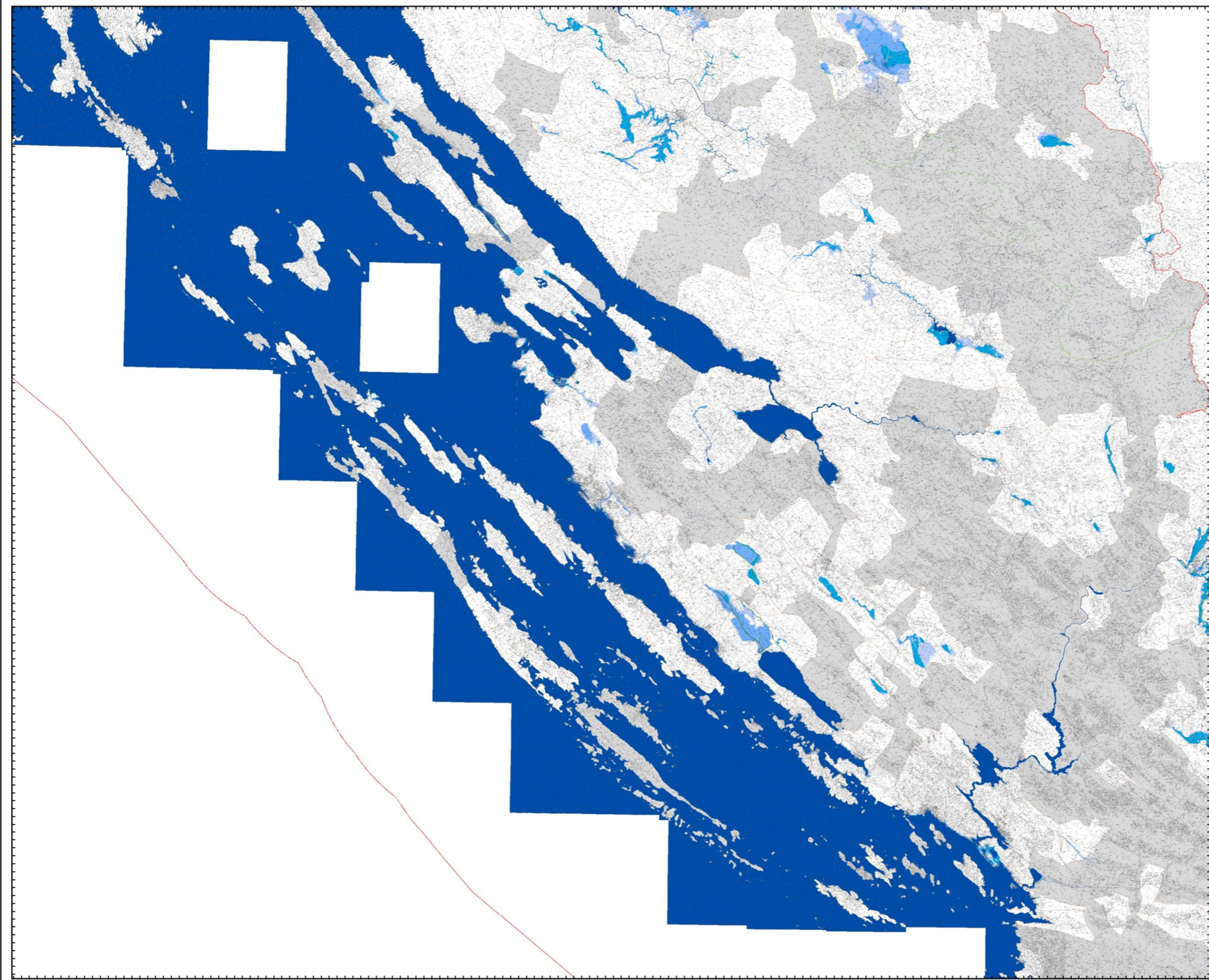
Šifra RZP	Naziv područja	Kategorija
PODRUČJA POGODNA ZA KUPANJE I REKREACIJU		
31024199	Sveti Duh	morske plaže
31024200	Ričina	morske plaže
31024202	Plaža Hotel Alan	morske plaže
31024204	Plaža Janice	morske plaže
31024205	Fontana	morske plaže
31024206	Diklovac- jug	morske plaže
31024207	Rt Radman	morske plaže
31024208	Puntamika-jug	morske plaže
31024209	Kožino- primorje	morske plaže
31024210	Uvala Knež	morske plaže
31024211	Mala Mandra	morske plaže
PODRUČJA PODLOŽNA EUTROFIKACIJI I PODRUČJA RANJIVA NA NITRATE		
41011012	Pašmanski kanal	eutrofno područje
41011013	Pirovački zaljev i Murterski kanal	eutrofno područje
41011012	Pašmanski kanal	sliv osjetljivog područja
41011013	Pirovački zaljev i Murterski kanal	sliv osjetljivog područja
41031014	Šibenski kanal	sliv osjetljivog područja
41033000	Dunavski sliv	sliv osjetljivog područja
PODRUČJA NAMIJENJENA ZAŠTITI STANIŠTA ILI VRSTA		
521000021	Lička krška polja	Ekološka mreža (NATURA 2000) - područja očuvanja značajna za ptice
521000022	Velebit	
521000023	SZ Dalmacija i Pag	
521000024	Ravni kotari	
521000025	Vransko jezero i Jasen	
521000026	Krka i okolni plato	
522000055	Jama u Kukljici	Ekološka mreža (NATURA 2000) - područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove
522000089	Milića špilja	
522000152	Špilja kod Vilišnice	
522000641	Zrmanja	
522000871	Nacionalni park Paklenica	
522000874	Krupa	
522000911	Kolansko blato - Blato Rogoza	
522000981	Izvor Jablan	
522001069	Kanjon Une	
522001163	Jama kod Šipkovca	
522001218	Benkovac	
522001255	Bulji	
522001258	Dinjiška	
522001259	Uvala Vlašići - kopno	
522001268	Otuča	
522001278	Premuda	
522001279	Silba	
522001280	Olib	
522001316	Karišnica i Bijela	
522001325	Ninski stanovi - livade	
522001361	Ravni kotari	
522001373	Lisac	
522001374	Područje oko špilje Vratolom	
522001375	Područje oko špilje Golubnjače; Žegar	
522001384	Solana Dinjiška	
522001398	Dabašnica - Srebrenica	
522001399	Kobilica	
523000019	Uvala Soline	
523000039	Uvala Caska - od Metajne do rta Hanzina	
523000041	Paška vrata	
523000042	Košljunski zaljev	

Šifra RZP	Naziv područja	Kategorija
PODRUČJA NAMIJENJENA ZAŠTITI STANIŠTA ILI VRSTA		
523000043	Stara Povljana	Ekološka mreža (NATURA 2000) - područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove
523000044	Uvala Vlašići	
523000045	Uvala Dinjiška	
523000046	Ljubačka vrata	
523000050	Vinjerac - Masleničko ždrilo	
523000051	Ražanac M. i V.	
523000052	Olib - podmorje	
523000053	Silba - podmorje	
523000054	Premuda - vanjska strana	
523000056	More oko otoka Grujica	
523000058	Planik i Planičić	
523000059	Otoci Škrda i Maun	
523000060	More oko otoka Škarda	
523000061	Plićine oko Maslinjaka; Vodenjaka; Kamenjaka	
523000062	Plićine oko Tramerke	
523000063	Prolaz između Zapuntela i Ista	
523000064	Brguljski zaljev - o. Molat	
523000065	Bonaster - o. Molat	
523000066	Jl dio o. Molata	
523000067	Luka Solišćica; Dugi Otok	
523000068	Uvala Golubinka - rt Lopata	
523000069	Uvala Sakarun	
523000070	Z. obala Dugog otoka	
523000071	Uvala Brbišćica	
523000072	Uvala Zagračina	
523000073	J rt o. Zverinac	
523000074	Rivanjski kanal sa Sestricama	
523000075	Otok Jidula do rt Ovčjak; prolaz V. Ždrelac	
523000076	Punta Parda	
523000077	J dio o. Iža i o. Mrtovnjak	
523000078	Otok Tukošćak i o. Mrtonjak	
523000079	Otok Karantunić	
523000080	uvala Sabuša	
523000084	Uvala Sv. Ante	
523000085	Otok Vrgada SI strana s o. Kozina	
523000175	Ljubački zaljev	
523000176	Ninski zaljev	
523000208	Špilja kod iškog Mrtovnjaka	
523000279	Vrulja Plantaža	
523000280	Vrulja Zečica	
523000419	J. Molat-Dugi-Kornat-Murter-Pašman-Ugljan-Rivanj-Sestrunj-Molat	
523000421	Solana Nin	
523000447	Markova jama	
523000450	Solana Pag	
523000461	Uvala Modrić	
524000001	Nacionalni park Kornat	
524000002	Park prirode Telašćica	
524000004	Velo i Malo Blato	
524000005	Privlaka - Ninski zaljev - Ljubački zaljev	
524000006	Uvala Plemić	
524000018	Paške stijene Velebitskog Kanala (Rt Sv. Nikola-Rt Fortica - Rt Mrtva)	
524000025	Silbanski grebeni	
524000027	Laguna kod Povljane - Segga	
524000030	Novigradsko i Karinsko more	
525000022	Park prirode Velebit	
525000025	Vransko jezero i Jasen	

Šifra RZP	Naziv područja	Kategorija
PODRUČJA NAMIJENJENA ZAŠTITI STANIŠTA ILI VRSTA		
51001058	Paklenica	Zaštićene prirodne vrijednosti – nacionalni park
51002523	Kornati	
51002520	Telašćica	Zaštićene prirodne vrijednosti - park prirode
51015606	Velebit	
51377863	Vransko jezero	Zaštićene prirodne vrijednosti - spomenik prirode
51081213	Vrelo Une	
51081107	Vransko jezero - rezervat	Zaštićene prirodne vrijednosti - posebni rezervat
51081113	Kolanjsko blato - Blato rogoza	
51081114	Velo i Malo blato	
51081097	Kanjon Zrmanje	Zaštićene prirodne vrijednosti –značajni krajobraz
51081173	Zrće	
51377980	Sitsko-žutska otočna skupina	
51378002	Ošljak (Preko)	
51378049	Sjeverozapadni dio Dugog otoka	zaštićena područja prirode
51002520	Park prirode Telašćica	
51002523	Nacionalni park Kornati	
PODRUČJA LOŠE IZMJENE VODA PRIOBALNIM VODAMA		
61011007	Ljubački i Ninski zaljev	eutrofno područje
61011008	Novigradsko more	eutrofno područje
61011009	dio Velebitskog kanala	eutrofno područje
61011010	Uvala Široka	eutrofno područje
61011011	Brguljski zaljev	eutrofno područje
61011025	Karinsko more	eutrofno područje
61011035	Paški zaljev	eutrofno područje
61011036	Zaljev Pantera i luka Solišćica	eutrofno područje
61011007	Ljubački i Ninski zaljev	sliv osjetljivog područja
61011008	Novigradsko more	sliv osjetljivog područja
61011009	dio Velebitskog kanala	sliv osjetljivog područja
61011010	Uvala Široka	sliv osjetljivog područja
61011011	Brguljski zaljev	sliv osjetljivog područja
61011025	Karinsko more	sliv osjetljivog područja
61011035	Paški zaljev	sliv osjetljivog područja
61011036	Zaljev Pantera i luka Solišćica	sliv osjetljivog područja

PREGLEDNA KARTA OPASNOSTI OD POPLAVA

PO VJEROJATNOSTI POJAVLJIVANJA

PLAN UPRAVLJANJA VODNIM
PODRUČJIMA 2016. – 2021.

TUMAČ OZNAKA

OBUHVAT POPLAVE:

- mala vjerojatnost pojavljivanja
- srednja vjerojatnost pojavljivanja
- velika vjerojatnost pojavljivanja
- vodene površine

PODRUČJA S POTENCIJALNO ZNAČAJNIM RIZICIMA OD POPLAVA:

- granica PPZRP
- područje izvan PPZRP

OSTALI PODACI:

- ▬▬▬ državna granica
- ▬▬▬ granica vodnih područja
- topografska karta 1:25.000

IZVORI PODATAKA:

Poplavne površine: Hrvatske vode
 Hidrološki podaci: Državni hidrometeorološki zavod
 Topografske karte: Državna geodetska uprava

POLOŽAJ KARTE

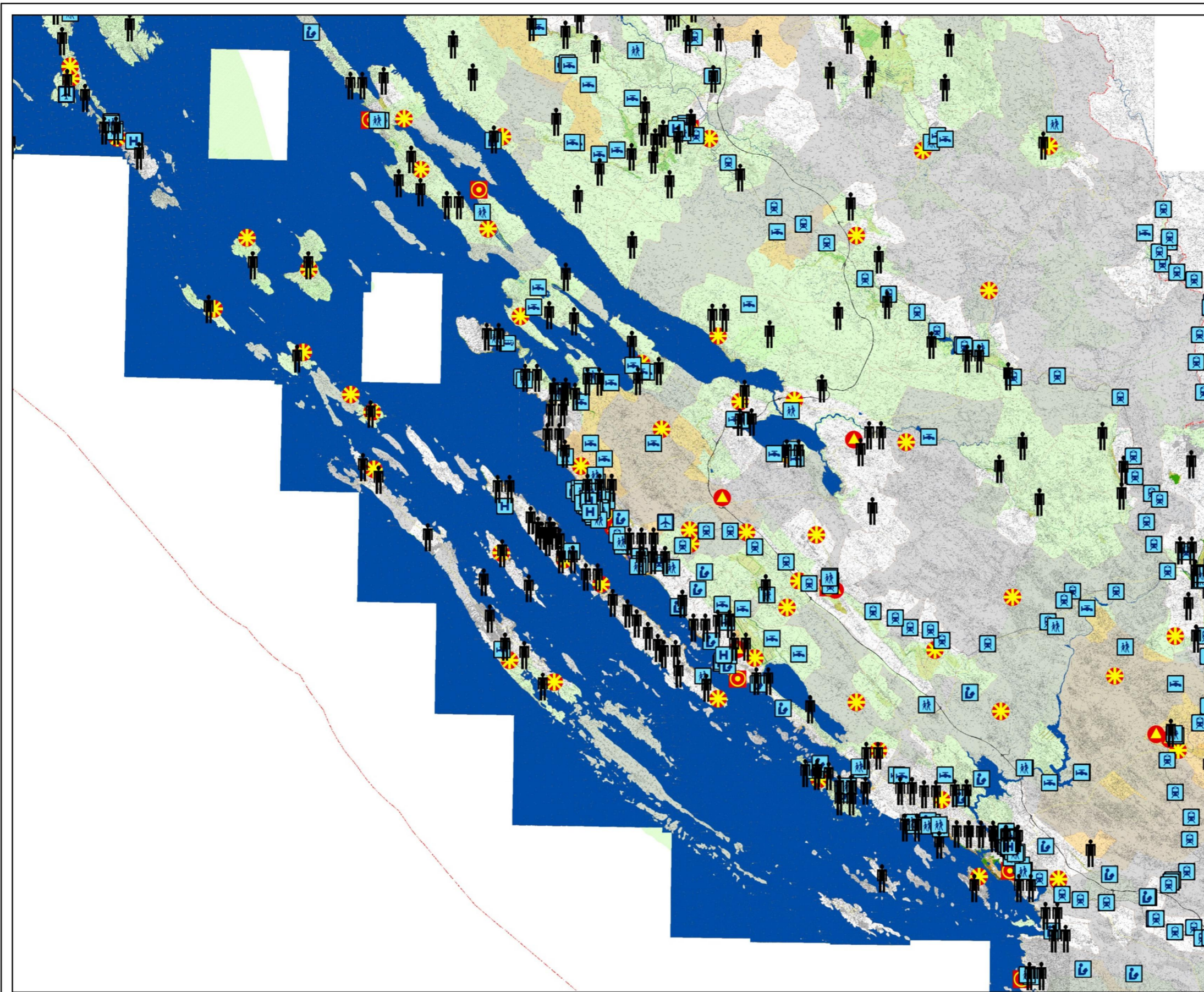
Izdavač
HRVATSKE VODE
 pravna osoba za upravljanje vodama
 ZAGREB, Ulica grada Vukovara 220

Karta je izrađena u okviru Plana upravljanja rizicima od poplava sukladno odredbama članaka 111. i 112. Zakona o vodama ("Narodne novine", br. 153/09, 63/11, 130/11, 56/13 i 14/14) i nije pogodna za druge namjene.
 Karta prikazuje tri scenarija plavljenja određena člankom 111. Zakona o vodama ("Narodne novine", br. 153/09, 63/11, 130/11, 56/13 i 14/14).

kartografska projekcija-HTRS96 TM
 datum izrade: 01.2018.

PREGLEDNA KARTA RIZIKA OD POPLAVA

ZA MALU VJEROJATNOST POJAVLJIVANJA

PLAN UPRAVLJANJA VODNIM
PODRUČJIMA 2016. – 2021.

TUMAČ OZNAKA

BROJ UGROŽENOG STANOVNIŠTVA PO NASELJIMA:

👤 manje od 100 👤👤 100-1000 👤👤👤 više od 1000

KORIŠTENJE ZEMLJIŠTA UNUTAR POPLAVNOG PODRUČJA:

- 🟠 naseljeno područje
- 🟢 sportski i rekreacijski sadržaji
- 🟡 područje gospodarske namjene
- 🟠 intenzivna poljoprivreda
- 🟡 ostala poljoprivreda
- 🟢 šume i niska vegetacija
- 🟢 močvare i oskudna vegetacija
- 🟢 vodene površine

INFRASTRUKTURA:

- ✈️ zračna luka
- 🚆 željeznički kolodvor
- 🏥 bolnica
- 👶 dječji vrtić
- 🚰 vodozahvat
- 🚆 luka
- 🚌 autobusni kolodvor
- 🎓 škola
- 👴 dom umirovljenika
- 🚆 željeznička pruga
- 🛣️ autocesta
- 🟢 nasipi
- 🟡 ostale ceste

ZAŠTITA OKOLIŠA:

- 🟢 područje zaštite staništa ili vrsta
- 🟡 nacionalni park
- 🟡 vodozaštitno područje
- 🔴 velika postrojenja (IED)
- 🟡 odlagalište otpada
- 🟡 pročištač otpadnih voda
- 🏊 kupališta

KULturna BAŠTINA:

🏛️ UNESCO područja

PODRUČJA S POTENCIJALNO ZNAČAJNIM

RIZICIMA OD POPLAVA:

- 🟠 granica PPZRP
- 🟡 područje izvan PPZRP

OSTALI PODACI:

- 🇺🇦 državna granica
- 🟢 granica vodnih područja
- 🗺️ Topografska karta 1:25.000

IZVORI PODATAKA:

- Hrvatske vode
- Državna geodetska uprava
- Ostale nadležne institucije

POLOŽAJ KARTE

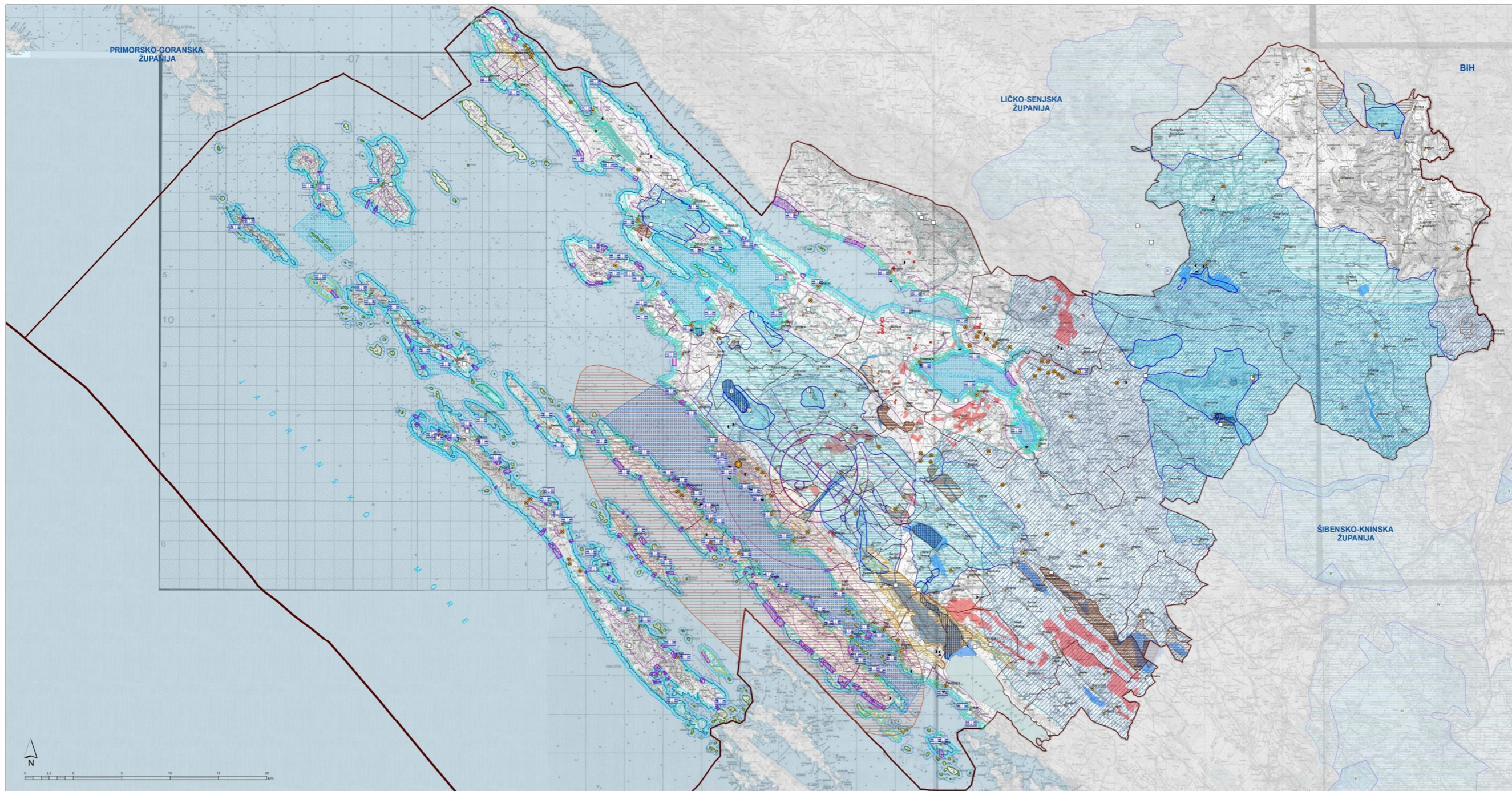
Izdavač
HRVATSKE VODE
pravna osoba za upravljanje vodama
ZAGREB, Ulica grada Vukovara 220

Karta je izrađena u okviru Plana upravljanja rizicima od poplava sukladno odredbama članaka 111. i 112. Zakona o vodama ("Narodne novine", br. 153/09, 63/11, 130/11, 56/13 i 14/14) i nije pogodna za druge namjene.
Karta prikazuje tri scenarija plavljenja određena člankom 111. Zakona o vodama ("Narodne novine", br. 153/09, 63/11, 130/11, 56/13 i 14/14).

kartografska projekcija-HTRS96 TM
datum izrade: 01.2018.

**PROSTORNI PLAN
ZADARSKE ŽUPANIJE
IZMJENE I DOPUNE**

**UVJETI KORIŠTENJA, UREĐENJA
I ZAŠTITE PROSTORA
PODRUČJA POSEBNIH OGRANIČENJA U
KORIŠTENJU, MJERE UREĐENJA I ZAŠTITE**

KAZALO:

Granica:

- otvorena granica (općina)
- otvorena granica (županija)
- otvorena granica (država)
- granica ŽUP-a, 100m
- granica ŽUP-a, 500m

Naselja:

- općinsko sjedište
- gradsko sjedište
- općinsko sjedište
- naselje

Područja posebnih ograničenja u korištenju:

- područje sigurnosti međaša
- područje sigurnosti željeznice
- područje sigurnosti zračne luke
- područje sigurnosti vodovodnog sustava

Zaštita voda:

- oblasti podložne poplavi
- I. zona zaštite voda
- II. zona zaštite voda
- III. zona zaštite voda
- IV. zona zaštite voda
- zona zaštite voda III
- vodostaja
- vodostaja II. kategorije
- oblasti podložne poplavi

Izvori onesuđenosti:

- izvor onesuđenosti
- izvor onesuđenosti
- izvor onesuđenosti

Oblasti podložne mjeri i zaštiti:

- zona zaštite voda
- zona zaštite voda
- zona zaštite voda

Zaštita međa:

- područje sigurnosti međaša
- područje sigurnosti međaša
- područje sigurnosti međaša

Područja primjene posebnih mjera uređenja i zaštite:

- područje sigurnosti međaša
- područje sigurnosti međaša
- područje sigurnosti međaša

Zaštita posebnih vrijednosti i odjeljka:

- područje sigurnosti međaša
- područje sigurnosti međaša
- područje sigurnosti međaša

Zaštita zona posebnih vrsta:

- područje sigurnosti međaša
- područje sigurnosti međaša
- područje sigurnosti međaša

ZADARSKA ŽUPANIJA	
Prostorni plan Zadarske županije	
IZMJENE I DOPUNE	
UVJETI KORIŠTENJA, UREĐENJA I ZAŠTITE PROSTORA:	
Područja posebnih ograničenja u korištenju, mjere uređenja i zaštite	
3.2	1 : 100 000
Odluka o prostornom planu Zadarske županije Broj: 100/2014 Datum: 27.05.2014.	Odluka o izmjeni i dopunama prostornog plana Zadarske županije Broj: 100/2014 Datum: 27.05.2014.
Zavod za prostorno uređenje Zadarske županije Broj: 100/2014 Datum: 27.05.2014.	Zavod za prostorno uređenje Zadarske županije Broj: 100/2014 Datum: 27.05.2014.

PRILOG 5: Nepokretna kulturna dobra u Zadarskoj županiji

(Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske - stanje srpanj 2018.) i

Značajne kulturno - povijesne vrijednosti u Zadarskoj županiji

(Prostorni plan Zadarske županije,

Službeni glasnik Zadarske županije, 2/01, 6/04, 2/05, 17/06, 3/10, 15/14)

GRAD BENKOVAC

Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske - Zaštićena (Z) i preventivno zaštićena (P) nepokretna kulturna dobra:

BENKOVAC: Kaštel Benković i crkva sv. Ante (Z-1212) (N-27), Kulturno - povijesna cjelina grada Benkovca (Z-4430) i Mauzolej obitelji Meštrović (Z-4197); **BRGUD:** Arheološko nalazište gradina Jarebinjak (Z-6098) i Crkva Sv. Prepodobnog Lazara (P-5795); **DONJE BILJANE:** Crkva i arheološko nalazište u Veljanima (P-5000); **DONJI KARIN:** Arheološka zona gradine Miodrag s ostacima antičkoga Corinijuma i srednjovjekovnoga Karina (Z-6173) i Ostaci crkve sv. Marka (Nikole) (Z-2626); **DONJI LEPURI:** Arheološki kompleks s ostacima ranokršćanske i srednjovjekovne crkve sv. Martina na groblju (Z-4199); **GORNJE BILJANE:** Crkva sv. Đurđa i okolno groblje (Z-1213); **ISLAM GRČKI:** Kula Stojana Jankovića i crkva sv. Đurđa (Z-2805) i Šesterolisna crkva i samostan na nalazištu Manastirine (Z-1312); **KOLARINA:** Crkva Sv. Paraskeve (Petke) (P-5796); **KORLAT:** Crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije - "Runjavica" na groblju (Z-2807); **KULA ATLAGIĆ:** Crkva sv. Nikole (Z-1221) (N-8) i Crkva sv. Petra (Z-1222); **MEDVIĐA:** Crkva sv. Ivana (Z-7035); **NADIN:** Niz od tri gradine - Križova glavica, Nadin (Nedinum) i Vijenac (Z-3024), Arheološki ostaci građevine s mozaičnim podom na položaju Trnovac / Lužine (P-4546) i Arheološko nalazište gradina Nadin - zapadna padina (P-4666); **PERUŠIĆ BENKOVAČKI:** Kaštel Perušić (Z-7121) i Crkva Uznesenja BDM u Perušiću (P-5305); **PODGRADE:** Arheološko nalazište Asseria (Z-1310) i Crkva sv. Duha (Z-2123); **PRISTEG:** Ostaci crkve sv. Frane na groblju (P-5801); **RAŠTEVIĆ:** Arheološko nalazište Kutlovića gradina (Z-6138) i Utvrda Kličevica (Z-1226); **ŠOPOT:** Arheološki lokalitet Crkvina (Z-1735) i Arheološko nalazište Mala gradina (P-4830); **TINJ:** Ostaci utvrde i crkva sv. Ivana Krstitelja na arheološkom nalazištu Gradina (Z-3023); **VUKŠIĆ:** Gradina (Z-3026)

Prostorni plan Zadarske Županije (plavini slovima označena su kulturna dobra upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske):

BENKOVAC: Kulturno - povijesna cjelina grada Benkovca (Z-4430), Kaštel Benković i crkva sv. Ante (Z-1212) (N-27), Crkva sv. Jovana, Mauzolej obitelji Meštrović (Z-4197) i Zgrada općine, Brdine (unutar vojarnje); **BENKOVAČKO SELO:** Pučko graditeljstvo; **BJELINA:** Varoš Banića, Crkva sv. Petke, Ostaci turske kule, Gradina i Gradina Piljina kosa; **BUKOVIĆ:** Arheološko nalazište Lastvine, Polje niže Vrcelja i Arheološko nalazište Barice; **BULIĆ:** Crkva sv. Ante; **BRGUD:** Pučko graditeljstvo, Crkva sv. Lazara, Ostaci turske kule, Arheološko nalazište gradina Jarebinjak (Z-6098) i kulturni krajolik; **BRUŠKA:** Pučko graditeljstvo "pudarice" ispod Grede Jugove i Župna crkva sv. Nikole; **CERANJE DONJE:** Pučko graditeljstvo, Crkva sv. Ilije, Gradina Miovac i Gradina Ljubčen; **DONJE BILJANE:** Ostaci pučkog graditeljstva; **DONJI KARIN:** Pučko graditeljstvo, Samostan i crkva Bezgrešnog začeca Marijina (Gospe od Anđela) (Z-1215)¹, Liburnski nasip uz Karišnicu, Gradina Miodrag (Z-6173) i Ostaci crkve sv. Marka (Nikole) (Z-2626); **DONJI KAŠIĆ:** Glavučurak, Razbojine, Grede, Drače, Maklinovo brdo i Begovača (Z-1313); **DONJI LEPURI:** Arheološki kompleks s ostacima ranokršćanske i srednjovjekovne crkve sv. Martina na groblju (Z-4199) i Položaj Brig; **GORNJE BILJANE:** Ostaci pučkog graditeljstva, Crkva sv. Đurđa i okolno groblje (Z-1213), rustička vila u polju ispod sela, srednjovjekovno groblje ispod brežuljka Čelinka i rimski gospodarski kompleks ispod crkve sv. Đurđa; **ISLAM GRČKI:** Kula Stojana Jankovića i crkva sv. Đurđa (Z-2805), Šesterolisna crkva i samostan na nalazištu Manastirine (Z-1312), Crkvina Vrelina - Ciciline bujaduše i Graduša - Lokve; **KOLARINA:** Crkva Sv. Paraskeve (Petke) na groblju (P-5796); **KORLAT:** Crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije - "Runjavica" na groblju (Z-2807), Ostaci Crkve sv. Jerolima (ratne štete), Ostaci Crkve sv. Nediljice i Zajedničko mirilo uz groblje; **KULA ATLAGIĆ:** Crkva sv. Nikole (Z-1221) (N-8), Crkva sv. Petra (Z-1222) i 12 grobnih humaka na području naselja; **LISIČIĆ:** Pučko graditeljstvo Bačići, Uskoci i Žilici, Crkva Male Gospe, Catrnja, Položaj pod Jarugom, Lokalitet Pod i Lokalitet kod izvora Sušac; **LIŠANE TINJSKE:** Crkva sv. Trojice, Vinogradine, Grudine, Međine i Ostaci Crkva sv. Trojice; **MEDVIĐA:** Pučko graditeljstvo, Crkva sv. Ivana Krstitelja (Z-7035), Crkva Prikazanja BDM, Crkva Male Gospe, Sidrona - ostaci antičkog grada, Gradina Dubrave, Mirila Genda i Mirila Birkići; **MIRANJE:** Crkva sv. Arhandela i Ostaci kasnoantičke zgrade; **NADIN:** Pučko graditeljstvo, Crkva sv. Nate Padovanskog, Niz od tri gradine - Križova glavica, Nadin (Nedinum) i Vijenac (Z-3024), 32 grobna humka na području naselja "Ciglansko groblje" uz južni rub Nadinskog blata i Arheološki ostaci građevine s mozaičnim podom na položaju Trnovac / Lužine (P-4546); **PERUŠIĆ BENKOVAČKI:** Pučko graditeljstvo: zaseok Ljutići, Kapela sv. Jurja ostaci utvrde i ostaci Crkve Uznesenja BDM (ratne štete) (P-5305); **PODGRADE:** Pučko graditeljstvo: Cerine, Arheološko nalazište Asseria (Z-1310) i Crkva sv. Duha (Z-2123); **PODLUG:** Pučko graditeljstvo; **POPOVIĆI:** Crkva sv. Ante Padovanskog, Rimski kamenolom uz Otovac, Podotavac, Kula Otavac, Ostaci Crkve sv. Mihovila (ratne štete) i Mirila; **PRISTEG:** Crkva Prikazanja BDM, Crkva sv. Nikole, ostaci kule i Ostaci crkve sv. Frane na groblju (P-5801); **RADOŠINOVIĆI:** Crkva sv. Ante Padovanskog, Gradina Visoka, Zečeva glavica, Osridak, Ostaci naselja uz Vransko jezero, Položaj Vinogradine, Arh. ostaci kasnosrednjovjekovnog sela na položaju Međine (Zidine, Barica); **RAŠTEVIĆ:** Pučko graditeljstvo, Crkva sv. Jurja, Utvrda Kličevica (Z-1226), Stari most preko Kličevice, Gradina, Čauševica, Arheološko nalazište Kutlovića gradina (Z-6138), 57 grobnih humaka na području naselja, Mala pećina u kanjonu rijeke Kličevice i Velika pećina u kanjonu rječice Kličevice; **RODALJICE:** Pučko graditeljstvo, Crkva uznesenja BDM i Ranosrednjovjekovna nekropola u blizini naselja; **SMILČIĆ:** Ruralna cjelina sela, Crkva sv. Mihovila, Ladanjsko - gospodarski sklop, Zemunjača, Čerinac, Crkvina, Kulica, Jazbine, Dolac, Kvartir i Barice; **ŠOPOT:** Graditeljski sklop Grubić i Arheološki lokalitet Crkvina (Z-1735); **TINJ:** Pučko graditeljstvo: zaseok Erlići Jurjevići, Ostaci utvrde i crkva sv. Ivana Krstitelja na arheološkom nalazištu Gradina (Z-3023), Podlivade, Vinogradine, Radonje, Gomile, Nekropola uz kuću Pedišić Dračice, Ostaci Crkve sv. Petra, Položaj Mađine, oko 200 grobnih humaka na području naselja; **VUKŠIĆ:** Crkva sv. Mihovila, Gradina (Z-3026) i Ostaci crkve sv. Kate (ratne štete); **ZAGRAD:** Pučko graditeljstvo.

¹ Prema Registru kulturnih dobara Republike Hrvatske, kulturno dobro Z-1215 nalazi se u naselju Gornji Karin, a ne u naselju Donji Karin, odnosno kulturno dobro Z-1215 nalazi se na području Grada Obrovca.

GRAD BIOGRAD NA MORU

Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske - Zaštićena (Z) i preventivno zaštićena (P) nepokretna kulturna dobra:

BIOGRAD NA MORU: Arheološki ostaci crkve sv. Tome (Z-1738), Crkva sv. Ivana Evanđelista (Z-1737), Crkva sv. Stošije (Z-1214), Kulturno - povijesna cjelina grada Biograda na moru (Z-4244), Ostaci antičke arhitekture (Z-28), Ostaci antičkog pristaništa (Z-30), Ostaci Crkve sv. Katarine (Z-2804), Ostaci velikog antičkog operativnog pristaništa i okolnog kulturnog sloja (Z-32), Zgrada "Stara škola" (P-5223), Zgrada bivše antimalarione stanice (P-5291) i Zgrada bivšeg mlina (P-5339).

Prostorni plan Zadarske Županije (plavim slovima označena su kulturna dobra upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske):

BIOGRAD NA MORU: Kulturno - povijesna cjelina grada Biograda na moru (Z-4244), Stari mlin (P-5339), Crkva sv. Stošije (Z-1214), Crkva sv. Roka, Crkva sv. Ante, Zgrada "Stara škola" (P-5223), Blandona, Ostaci antičke arhitekture u uvali Bošana (Z-28), Ostaci antičkog pristaništa na položaju Kumenat, (Z-32), Arheološki ostaci crkve sv. Tome (Z-1738), Ostaci Crkve sv. Ivana Evanđelista (Z-1737), Ostaci rimskog akvadukta, Ostaci antičkog pristaništa uz SZ stranu o. Oštarije (Z-30), Arheološko nalazište Baštijunski brig, Ostaci crkve sv. Katarine (Z-2804), Ostaci Crkve sv. Nediljice, Lokalitet Zidine iznad Biograda, Ostaci gradskog kaštela Matković i Spomenik palim borcima.

GRAD NIN

Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske - Zaštićena (Z) i preventivno zaštićena (P) nepokretna kulturna dobra:

GRBE: Ostaci gospodarskog kompleksa Manfrin (P-5715); NIN: Arheološki ostaci rimske stambene kuće s mozaicima (Z-3433), Crkva sv. Ambroza (Z-6968), Crkva sv. Asela (Anselma) (Z-1196) (N-35), Crkva sv. Križa i okolno područje s prapovijesnim i antičkim nalazima (Z-1195) (N-34), Crkva sv. Nikole (Z-1336), Kulturno - povijesna cjelina grada Nina (NIN-otok) i kopnena arheološka zona (Z-3992), Rimski mozaik (Z-2990) i Svetkovina Gospe od Zečeva (Z-6074); ZATON: Kula u Zatonu (Z-1209) i Ostaci antičke luke (Z-733); ŽERAVA: Arheološki ostaci crkve sv. Pavla na lokalitetu Crkvina, položaj Bubanji kod naselja Žerava (P-5668).

Prostorni plan Zadarske Županije (plavim slovima označena su kulturna dobra upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske):

GRBE: Ostaci gospodarskog kompleksa Manfrin (P-5715); NIN: Kulturno-povijesna cjelina grada Nina (NIN-otok) i kopnena arheološka zona (Z-3992), Srednjovjekovne zidine, Crkva sv. Asela (Anselma) (Z-1196) (N-35), Crkva sv. Križa i okolno područje s prapovijesnim i antičkim nalazima (Z-1195) (N-34), Crkva sv. Ambroza (Z-6968), Kapela sv. Ivana Krstitelja, Crkva sv. Duha, Crkva sv. Nikole (Z-1336), Gornji most, Donji most, Crkva sv. Tome, Antičke nekropole, Ostaci rimskog hrama, Ostaci crkve sv. Marije, Materize, Ždrijac, Koludrovička - Čvrljevića ograda, Prahulje, Straža, Ninska laguna, Rimski mozaik (Z-2990) i Arheološki ostaci rimske stambene kuće s mozaicima (Z-3433); NINSKI STANOVI: Pučko graditeljstvo: Dvor Stulić dva dvora u predjelu Šipina; ZATON: Ruralna cjelina, Župna crkva sv. Andrije, Kula u Zatonu (Z-1209), Kuća iz 18.st., Grobovi iz ilirskog doba, Rt Kremenjača, Ostaci antičke luke u uvali Zaton (Z-733), Ostaci srednjovjekovnog naselja Brižine i Prapovijesni humci u području turističkog naselja.

GRAD OBROVAC

Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske - Zaštićena (Z) i preventivno zaštićena (P) nepokretna kulturna dobra:

BILIŠANE: Arheološki ostaci Staroga Obrovca (P-4668); GOLUBIĆ: Kudin most (Z-5972); GORNJI KARIN: Samostan i crkva Bezgrešnog začeca Marijina (Gospe od Anđela) (Z-1215) i Arheološko nalazište Sv. Vid (P-5798); KAŠTEL ŽEGARSKI: Donji most (Z-1216) i Gornji most u blizini sela Prndelji (Z-1217); KRUPA: Manastir i crkva Uspenja Bogorodice (Z-1220) (N-32); KRUŠEVO: Ostaci crkve sv. Jurja na groblju (Z-3430) i Crkva sv. Kuzme i Damjana (P-1535); OBROVAC: Arheološko nalazište Cvijina gradina (Z-1311), Crkva sv. Josipa (Z-1224) i Kulturno - povijesna cjelina grada Obrovca (Z-4245).

Prostorni plan Zadarske Županije (plavim slovima označena su kulturna dobra upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske):

BILIŠANE: Pučko graditeljstvo, Crkva sv. Jovana (sv. Juraj), Crkva Rođenja Presvete Bogorodice, Kula Klisina, Mlinovi na Berbera buku, Gradina Berber, Stari Obrovac, Velika gradina i Gradinica, Veliko i Malo Greblje, Gradina iznad Medin dolac, Lokalitet Dolovi, Gradina iznad Bilića dola, Zemljani grobni humci istočno od kuća Kuridja, Mirila (mjerila) na predjelima Brežine i Paravinj; BOGATNIK: Gradina, Velika Kreta, Gradina i Gradinica, Mirila (počivaljke) na predjelu Bilo; GOLUBIĆ: Grčka lokva, Kudin most s ostacima mlinice, Babin Grad, Gradina kod Bilića, Gradina na Kosu kod Krnježe, Gradina Veselinović i Mjerila (biljezi) na predjelu Biljeg, GORNJI KARIN: Crkva sv. Kirika i Julite, stari crkveni dom i kapela s pripadajućim grobljem, Dizdareva kula, Kula Cebaruša, Belanova kula, Trasa rimskog puta: Cvijina, gradina-Asseria i Ostaci utvrde Mršalinka; KAŠTEL ŽEGARSKI: Donji most (Z-1216), Gornji most u blizini sela Prndelji (Z-1217), Okrugla kula, Crkva sv. Georgija, Gradina, Gradinica, Velika Gradina, Zelića gradina, Čosina gradina, Gradina Trebačnik, Gradina u Prndeljima, Ostaci utvrde na Čardaku, Mirila (počivaljke) uz Donji most, u centru sela, Bundala i Perića kod Mijića; KOMAZECI: Pučko graditeljstvo, Gradina, Gradinica, Mirila (počivaljke) Vučende i na predjelu Klenovača; KRUPA: Mlinice uz izvor (ruralna cjelina i krajolik), Kanjon Krupe ispod manastirskih luka do ušća, Pučko graditeljstvo: Mandići, Ljubičići i Pirevište, Manastir i crkva Uspenja Bogorodice (Z-1220) (N-32), 4 mosta preko Krupe kod Manastira, Most ispod Smokovca, Gradina, Babingrad, Gradina Gostuša, Gradina, Smokovac, Gradina Duboki Dol, Ostaci antičke ceste Tumuli u Ljubičićima, Ivanova glavica, Gradina iznad Zavelinca, Mirila (počivaljke) kod Manastirskih luka i kod Krivodola; KRUŠEVO: Više dvorova pučke arhitekture, Župna crkva sv. Jurja, Ostaci crkve sv. Jurja na groblju (Z-3430), Crkva sv. Kuzme i Damjana u Ribnici (P-1535), Kaštel Otišina, Cvijina gradina (Z-1311), Gradina Bojnik, Velika gradina, Gradina Pržunac, nekoliko mlinova, Mirila Karlovca, Jurjevića u selu, kod Dopuđa i D. Vrkića kod Marine Kose; MUŠKOVCI: Jankovića mlin, Kula Jandrića, Arheološki lokalitet Gradina, Simića kosa, Mirila (mjerila) na predjelima Grabari i Gajine; NADVODA: Pučko graditeljstvo i Gradina Nusak; OBROVAC: Crkva sv. Josipa (Z-1224), Kulturno - povijesna cjelina grada Obrovca (Z-4245), Utrva iznad grada, Crkva sv. Trojice, Majstorska cesta, Groblje s ostacima samostana sv. Jurja, Borovača i Zidine; ZELENGRAD: Pučko graditeljstvo, Crkva sv. Petra, Zelengradina, Gradina Čorluke i Mirila u blizini crkve.

GRAD PAG

Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske - Zaštićena (Z) i preventivno zaštićena (P) nepokretna kulturna dobra:

DINJIŠKA: Ljubačka tvrđava "Fortica" (Z-7122); PAG: Benediktinski samostan i crkva sv. Margarete (Z-844), Crkva Marijina Uznesenja u gradu (nova) (Z-162), Crkva Marijina Uznesenja u Starom Pagu (Z-163), Crkva sv. Frane (Z-843), Crkva Sv. Jurja (Z-842), Kneževa palača (Z-161), Kulturno - povijesna cjelina Pag (Z-5123), Magazini soli (Z-2381), Ostaci crkve sv. Martina (Z-4536), Palača Mirković - rodna kuća kipara Ivana Mirkovića (Z-348) i Ostaci novovjekovnog pristaništa u uvali sv. Nikole na otoku Pagu (P-5875); VLAŠIĆI: Crkva sv. Jeronima i arheološki ostatci crkve sv. Ivana (Z-6630) i Arheološki ostatci građevina na otočiću Veliki Sikavac (P-4525).

Prostorni plan Zadarske Županije (plavim slovima označena su kulturna dobra upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske):

BOŠANA: Ostaci crkve sv. Marije Magdalene; DINJIŠKA: Ostaci pučkog graditeljstva, Župna crkva sv. Mavra (Maura), Ljubačka tvrđava "Fortica" (Z-7122), Gradina Panos i Ostaci crkve sv. Bartula; GORICA: Crkva sv. Ante, Gradina i Ostaci crkve sv. Mihovila; KOŠLJUN: Ostaci crkve sv. Tome Košljun; MIŠKOVIĆI: Fortica; PAG: Kulturno - povijesna cjelina Pag (Z-5123), Benediktinski samostan i crkva sv. Margarete (Z-844), Crkva Marijina Uznesenja u gradu (nova) (Z-162), Crkva Navještenja BDM, Crkva sv. Vida, Ostaci dominikanskog samostana i Crkva sv. Ante Opata, Crkva sv. Frane (Z-843), Crkva sv. Jurja (Z-842), Crkva sv. Trojstva, Kneževa palača (Z-161), Biskupska palača, Palača Mirković (Z-348), Magazini soli na Proscici, (Z-2381), Crkva Marijina Uznesenja u Starom Pagu (Z-163), Gradac Stari grad, Ostaci crkve sv. Petra na Proscici, Ostaci crkve sv. Jurja na brdu iznad Paga, Ostaci crkve sv. Nikole, Ostaci crkve sv. Katarine, Ostaci crkve sv. Fumije (Eufemije), Ostaci crkve sv. Andrije, Ostaci crkve sv. Ivana, Ostaci crkve Stjepana, Ostaci crkve sv. Grgura, Ostaci crkve sv. Jelene, Ostaci crkve sv. Lucije, Ostaci crkve sv. Martina (Z-4536), Ostaci crkve sv. Krševana, Ostaci crkve sv. Nedjeljice, Ostaci crkve sv. Jakova, Ostaci crkve sv. Ante, Ostaci crkve sv. Kuzme i Damjana, Ostaci crkve sv. Marije Stare, Ostaci crkve sv. Bartula na Zameću, Ostaci crkve sv. Mateja, Ostaci crkve sv. Križa, Ostaci samostana benediktinki i crkve sv. Margarite, Ostaci crkve isamostana sv. Frane, Ostaci crkve sv. Jurja, Ostaci crkve sv. Ambroza, Ostaci crkve sv. Andrije, Ostaci crkve sv. Petra, Ostaci crkve sv. Krševana na Maunu i Mjesto nekadašnjeg ustaškog logora "Slana"; SMOKVICA: Ostaci crkve sv. Jurja i Gradina Gradac; STARA VAS: Pučko graditeljstvo i Ostaci crkve sv. Križa; VLAŠIĆI: Crkva sv. Jeronima (Z-6630) i Gradina Gradac.

GRAD ZADAR

Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske - Zaštićena (Z) i preventivno zaštićena (P) nepokretna kulturna dobra:

CRNO: Arheološki ostatci crkve na položaju Musapstan (Z-4011) i Crkva sv. Nikole (Z-1330); MALI IŽ: Crkva sv. Marije (Z-1562); MOLAT: Povijesno-memorijalna cjelina bivšeg koncentracijskog logora (Z-7029); OLIB: Obrambena kula Kaštel (Z-4339); PETRČANE: Ostaci crkve sv. Bartula (Z-1199); PREMUDA: Crkva Rođenje Blažene Djevice Marije (sv. Jakov) (Z-4257), Crkva sv. Ciriaka (Kiriak, Krial, Kriaka) (Z-4255), Komunjski magazin (Stara uljara) (Z-5737) i Olupina ratnog broda "Szent Istvan" (Z-67); SILBA: Crkva Blažene Gospe od Karmela (Z-4256), Kapetanska kuća Marinić s Toretom (Z-6826) i Ostaci niza brodoloma (Z-3021); VELI IŽ: Kulturno - prosvjetni dom "Sloga" (Z-4949); ZADAR: Arheološki ostatci rimskog akvedukta Biba - Jader (Vrana-Zadar) u predjelu Gaženica (Z-6257), Citadela (Z-764), Crkva Gospe Loretske (Z-765), Crkva Gospe od Kaštela (Gospe od Zdravlja) (Z-763), Crkva Gospe od Ružarija (Z-1191), Crkva sv. Andrije i sv. Petra Starog (Z-739), Crkva sv. Dominika i ostaci samostana (Z-743), Crkva sv. Frane i samostan franjevac (Z-742), Crkva sv. Ilije i zgrada uz nju (Z-762), Crkva sv. Ivana Krstitelja (Z-1388), Crkva sv. Krševana (Z-761), Crkva sv. Marije i samostan benediktinski (Z-741), Crkva sv. Martina (Z-1190), Crkva sv. Mihovila i samostan franjevac (Z-740), Crkva sv. Petra (Z-1189), Crkva sv. Šimuna (Z-760), Crkva sv. Šimuna i Jude Tadeja (Z-1329), Crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije (Gospa Maslinska) (Z-2627), Crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije i groblje (Z-1194), Episkopalni kompleks (Z-759), Fontana "Carska fontana" (Z-3019), Gradska loža (Z-758), Gradska straža (Z-757), Gradsko groblje (Z-756), Kompleks Namjesništva (bivše Providurove i Kneževe palače) (Z-7106), Kompleks stare bolnice (Z-755), Kompleks ženskog odgajališta sv. Dimitrija (Z-754), Kula (Z-1193), Kulturno - povijesna cjelina Diklo (Z-3167), Kulturno - povijesna cjelina grada Zadra (Z-3409), Ostaci crkve Stomorica (S. Maria de Pusterla) (Z-753), Ostaci crkve sv. Klimenta (Z-752), Ostaci crkve sv. Lovre (Z-751), Ostaci crkve sv. Marine (Z-2625), Ostaci crkve sv. Stošije (Z-750), Ostaci crkve sv. Tome (Z-749), Ostaci samostana sv. Nikole sa crkvom i zvonikom (Z-1337), Palača Borelli (Z-748), palača Fozze (Z-747), Palača Ghirardini (Z-737), Palača Grisogono (Z-746), Palača Nassis (Z-745), Palača Petrizio (Z-744), Sklop zgrada nekadašnje Preparandije i Tvornice duhana (Z-5812), Veliki Arsenal (Z-738), Fortifikacijski sustav 16. stoljeća na zadarskom poluotoku (P-5256), Park skulptura Ratka Petrića (P-5515) i Svjetionik Oštri rat na poluotoku Puntamika (P-5628).

Prostorni plan Zadarske Županije (plavim slovima označena su kulturna dobra upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske):

BABINDUB: Crkva sv. Petra i Pavla; BRGULJE: Pučko graditeljstvo: Giričić, Sabljčić, Maletić i Mljačić, Crkva sv. Andrije, Karniški Varh, Gračina i Lokardenik; CRNO: Nekoliko pučkih dvorova, Arheološki ostatci crkve na položaju Musapstan (Z-4011) i Crkva sv. Nikole (Z-1330); KOŽINO: Ruralna cjelina, Župna crkva sv. Mihovila Arhanđela, Crkva sv. Tome, Ostaci antičke vile i Grobni humci; IST: Pučko graditeljstvo: Smoljan, Segarić (Catarin), Komač, Gojdanić, Smoljan (uvala Široka) i Segarić (Tomin), Župna crkva sv. Nikole, Kapela Gospe od Sniga, Gračina, Jabučina i Vela Tramerka; MALI IŽ: Povijesna jezgra Makovac, Porovac i Muće, Župna crkva Uznesenja BDM, Crkva sv. Marije (Z-1562), Kapela sv. Ane, Ljetnikovac Begna, Dvor porodice Canegietti, Gračišće, Knež - ostaci, Crkve sv. Marije Kapelice i Spomenik palim borcima i žrtvama fašističkog terora na Knežu; MOLAT: Pučko graditeljstvo: kuća Magaš, kuća Mračić, kuća Bašić, kuća Mračić, kuća Matešić, kuća Mikulićin, kuća Španić, kuća Matulić, kuća Španić, kuća Pavlov, kuća Lovretić, kuća Matešić (Lučina) i kuća Mavar, Župna crkva Pohođenja BDM, Kapelica Gospe Karmelske, Kaštel Kaštelanić, Ljetnikovac Abelić, Ljetnikovac Lantana, Manastirina, Straža, Dražice, Bavkul, Lučina, Spomenik palim borcima i Spomen-park i Povijesno-memorijalna cjelina bivšeg koncentracijskog logora (Z-7029); OLIB: Dio povijesne jezgre, Gospodarov dvor (Filippi), Škalkov dvor (Poljanov) - mlin za masline, Andrinov dvor, Matkov dvor, Lukin i Lovretin dvor,

GRAD ZADAR - NASTAVAK

Prostorni plan Zadarske Županije (plavim slovima označena su kulturna dobra upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske):

Škrabujev dvor, Kršuljev dvor, Banduljov dvor, Poljanov dvor, Cukrov dvor, Bondulića dvor, Žurin dvor, Stipanov dvor, Gorkov dvor, Škalov dvor, Budešin dvor, Župna crkva Uznesenja BDM, Crkva sv. Stošije, Crkva sv. Roka, Crkva sv. Nikole, Obrambena kula Kaštel (Z-4339), Banjve, Mirine, rt Zubinin i rt Ploče; PETRČANE: Povijesna jezgra, Župna crkva sv. Ivana i Pavla i Ostaci crkve sv. Bartula (Z-1199); PREMUDA: Povijesna jezgra, Pučko graditeljstvo: Kuća Bujačić, Smirčićev dvor, Mikulićev dvor, Kovačijev dvor, Šimunov dvor, Kuća Jadrošić, Stara uljara u luci Krijal (Z-5737), Crkva Rođenja BDM (sv. Jakov) (Z-4257), Crkva sv. Cirijska (Z-4255), Lovrovićev dvor, Telesmanićev dvor, Besarov dvor, Pastirsko, Kalpić, Olupina austrougarskog ratnog broda "Szent Istvan" (Z-67), Greben Plitka sika i Masarine, Otočić Kamenjak "Garška crkva"; RAVA MALA: Više pučkih dvorova i Kapela sv. Petra; RAVA VELA: Više pučkih dvorova, Crkva uznesenja BDM i Dvorić; SILBA: Pučko graditeljstvo: više pučkih dvorova, dvor Marinić i kula Toreta (Z-6826), Župna crkva Porođenja BDM, Crkva Blažene Gospe od Karmela (Z-4256), Crkva sv. Ivana Krstitelja, Crkva Gospe od Žalosti, Crkva sv. Ante Padovanskog, Crkva sv. Marka na groblju, Kuća Brnetić, Kuća Supičić, Kuća Silvestrić, Ostaci niza brodoloma u podmorju Grebena (Z-3021), Stražarnica, Ostaci vjetrenjače, Ostaci pristaništa u uvali Pocukmarak i Ostaci kaštela Toreta; SKARDA: Pučko graditeljstvo, Crkva sv. Andrije, Kaštel Hellenbach i Uvala griparica - antički brodolom; VELI IŽ: Povijesna jezgra, Župna crkva sv. Petra i Pavla, Crkva sv. Roka, Dvor porodice Fanfogna, Kulturno-prosvjetni dom Sloga (Z-4949), Kuća Banić zvana "Biskupija", Veli Opačac, Košljin, Mali Opačac, Spomenik palim borcima na Slancu i Spomenik žrtvama fašizma; ZADAR: Kulturno - povijesna cjelina Zadar (Z-3409), Kulturno - povijesna cjelina Diklo (Z-3167), Puntamika Arbanasi i Dračevac Zadarski, Ploča - Stipčević dvor, Gradski bedemi, Episkopalni kompleks (Z-759), Crkva sv. Marije i samostan benediktinki (Z-741), Crkva sv. Krševana (Z-761), Crkva sv. Šimuna (Z-760), Crkva sv. Andrije i Sv. Petra Starog (Z-739), Ostaci crkve Sv. Lovre (Z-751), Ostaci samostana sv. Nikole s crkvom i zvonikom (Z-1337), Crkva sv. Dominika i ostaci samostana (Z-743), Ostaci crkve sv. Tome (Z-749), Crkva Gospe od Kaštela (Gospa od Zdravlja) (Z-763), Crkva sv. Ilije i zgrada uz nju (Z-762), Crkva sv. Frane i samostan franjevac (Z-742), Crkva sv. Mihovila i samostan franjevac (Z-740), Citadela (Z-764), Kompleks ženskog odgajališta sv. Dimitrija (Z-754), Palača Borelli (Z-748), Palača Ghirardini (Z-737), Palača Nassis (Z-745), Palača Grisogono-Vovo (Z-746), Palača Fozze (Z-747), Palača Petrizio (Z-744), Kneževa palača, Providurova palača, Palača Detrico, Palača Califfi, Palača Camerlengho, Palača Papafava, Palača Fanfogna, Kuća Gonano, Gradska straža (Z-757), Gradska loža (Z-758), Veliki arsenal (Z-738), Kaštel, Crkva Gospe od Ružarija u Diklu (Z-1191), Crkva sv. Martina u Diklu (Z-1190), Crkva sv. Petra u Diklu (Z-1189), Kaštel obitelji Strmić u Diklu, Ostaci crkve sv. Stošije na Puntamici (Z-750), Stara župna crkva Uznesenja BDM (Gospa Maslinska) na Belafuži (Z-2627), Crkva sv. Šimuna i Jude Tadeja na Bokanjcu (Z-1329), Crkva sv. Ivana Krstitelja na Relji (Z-1338), Crkva Gospe Loretske u Arbanasima (Z-765), Fontana "Carska fontana" (Z-3019), Crkva Uznesenja BDM u Dračevcu Zadarskom (Z-1194), Kula u Dračevcu Zadarskom (Z-1193), Sklop zgrada nekadašnje Preparandije i Tvornice duhana (Z-5812), Kuća Bezić, Svjetionik Oštri rat (P-5628), Ostaci crkve Stomorica (Z-753), Kompleks stare bolnice (Z-755), Povijesna jezgra Grada - Poluotok (Rimski forum, Stomorica, ostaci Crkve sv. Marije Velike ...) (Z-3409), Okolina arheološkog lokaliteta - nekropola staroga Zadra (Relja), Crkvina, Puntamika, Arbanasi (ostaci villa rustica), Ostaci crkve sv. Klimenta (Z-752), Kolovare (ostaci antičkog pristaništa kod Zdenca - Fontane), Ostaci akvedukta Biba - Jader u ulicama I. Zadrana i F. Lisice, Ostaci crkve sv. Marine (Z-2625), Ostaci akvedukta Biba - Jader u Gaženici, na gradskom groblju, tunelska dionica nasuprot gradskog groblja, uz cestu (prostor nekadašnje Kožare), Gradsko groblje (Z-756), Ostaci rimske centurijacije gradskog agera, Obalni pojas od Poluotoka do uvale Vitrenjak, Perivoj Vladimira Nazora, Kuća aktivista NOP-a, Kuća sastajalište aktivista NOP-a, Rodna kuća nar. heroja Slobodana Macure, Rodna kuća nar. heroja Velimira Škorpika i Spomenik palim borcima; ZAPUNTEL: Pučko graditeljstvo: Petrović, Mirković, Tomičić i Petrović (Porat), Crkva Porođenja BDM, Gradina Knežak, Položaj Ledenice, Položaji Poplot i Ponikve.

OPĆINA BIBINJE

Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske - Zaštićena (Z) i preventivno zaštićena (P) nepokretna kulturna dobra:

BIBINJE: Arheološki ostatci rimskog akvedukta Biba - Jader (Vrana-Zadar) u predjelu Lonića (Z-6189), Crkva sv. Roka Ispovjednika (Z-2624) i Kulturno - povijesna cjelina naselja Bibinje (Z-2991).

Prostorni plan Zadarske Županije (plavim slovima označena su kulturna dobra upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske):

BIBINJE: Ruralna cjelina naselja Bibinje (Z-2991), Crkva sv. Roka Ispovjednika (Z-2624), Crkva sv. Ivana, Crkvica sv. Ivana na Punt, Crkva sv. Jelene u Gaženici, Punta, Ostaci crkve sv. Petra, Ostaci akvedukta u Lonićima (Z-6189) i Ostaci rimske centurijacije.

OPĆINA GALOVAC

Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske -

Prostorni plan Zadarske Županije:

GALOVAC: Pučko graditeljstvo, Župna crkva sv. Mihovila Arkandela, Arheološki kompleks na nalazištu Crkvina, Labuške i Luške.

<p>OPĆINA GRAČAC</p> <p>Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske - Zaštićena (Z) i preventivno zaštićena (P) nepokretna kulturna dobra: BRUVNO: Crkva sv. Jovana Preteče (Z-7047); DERINGAJ: Crkva Uspenja Presvete Bogorodice (Z-6360); DONJA SUVAJA: Crkva Vaznesenja Gospodnjega (Z-6006); GRAČAC: Crkva sv. Jurja Mučenika (Z-6005) i Stari most na rijeci Otuči (Z-6106); MAZIN: Crkva Rođenja Presvete Bogorodice (Z-6004); PALANKA: Crkva Rođenja Blažene Djevice Marije (Z-6011) i Ostaci staroga grada Zvonigrada (RZG-0232-1969); PRIBUDUĆ: Pravoslavna crkva sv. Paraskeve (sv. Petke) (Z-6350); VELIKA POPINA: Crkva sv. Proroka Ilije (Z-6024).</p> <p>Prostorni plan Zadarske Županije (plavim slovima označena su kulturna dobra upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske): BROTNIJA: Brdo Razvale, Brotnja; BRUVNO: Crkva sv. Jovana Preteče (Z-7047), Gradina - ostaci naselja (sv. Petar), Grumila kod Crnog Luga, Gradine i 5 mlinova na Otuči; CEROVAC: Cerovačka donja špilja; DABAŠNICA: Crkva sv. Luke, Dabašnica, Čardak i Čardačić na Ravnoj Čermernici; DRENOVAC OSREDAČKI: Brdo Carigrad; DUBOKI DOL: Zakope - bunari na Vučjaku, Ostaci antičke ceste i Grob i bunari Ilije Smiljanića na Vučjaku; DUGOPOLJE: Gradina na Tromedi, GLOGOVO: Pučko graditeljstvo i Spomenik caru Josipu; GRAB: Cerovačke pećine i ponor Gusarica; GRAČAC: Crkva sv. Jurja (Z-6005), Kameni most u gradu (Stari most na rijeci Otuči) (Z-6106), Crkva sv. Marka i "svetinja", Nekropola, Antički ostaci i Gradina Hotuča; GUBAČEVO POLJE: Gradina; KALDRMA: Mjesto sastanka za dizanje ustanka u Lici; KIJANI: Groblje ispod Crnog Vrh; KOM: Brkići; KUNOVAC KUPIROVAČKI: Tursko groblje; KUPIROVO: Gradina Kunić i grad Popinski klanac; MAZIN: Crkva Rođenja Presvete Bogorodice (Z-6004), Gradina - ruševine grada Gradina kod Vojnović drage, Groblje i crkva pod Mandžarevim brdom, Gradina Obljajac, Lubardenik i Spomenik poginulim borcima i žrtvama fašizma 2. svjetskog rata; NETEKA: Crkvina, Gradina na Bujica kuku i Lokalitet na groblju; OMSICA: Gubavčevo polje; OSREDCI: Crkva sv. Petke; PALANKA: Brkića mlin, Crkva Rođenja Blažene Djevice Marije (Z-6011) i Ostaci staroga grada Zvonigrada (RZG-0232-1969); RUDOPOLJE BRUVANJSKO: Crkva sv. Petra i Pavla, Gradina Zagon i Gradina Vranduk; SRB: Crkva Vaznesenja Presvete Bogorodice i groblje, Rađenović gradina, Čemernica Kula - iznad potoka Sredice, Cimiter, Podurljaj - nekropola sa stećcima, Spomenik ustanka, Ruševine zgrade bivše općine Srb i Zgrada partizanske bolnice; SUVAJA: 5 mlinova na izvoru Une, Crkva Vaznesenja Gospodnjega (Z-6006), Gradina Lendek iznad izvora Une, Gradina na Tujinom vrhu i Gradina Kukerda; TOMINGAJ: Pučko graditeljstvo (Mandići, Popovići, Mrdalji, Došeni ...) i mlinovi na Bašinići; VELIKA POPINA: Više zaseoka ruralnog graditeljstva: Podljut, Podmila i Kasar, Crkva sv. Proroka Ilije (Z-6024), Velika i Mala popina, Gradina, Spomenik na smrznute partizane 6. brigade 19. sjevernodalmatinske divizije i Spomeničko mjesto ispaljene prve puške; ZRMANJA VRELO: Zrmanja Vrelo, Crkva sv. Nikole, Crkva Sošestvija sv. Duha i Utvrda Rakovnik.</p>
<p>OPĆINA JASENICE</p> <p>Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske - Zaštićena (Z) i preventivno zaštićena (P) nepokretna kulturna dobra: JASENICE: Crkva sv. Frane (Z-2128), Crkva sv. Jeronima (Z-2124) i Crkva sv. Jurja i okolno groblje (Z-1227).</p> <p>Prostorni plan Zadarske Županije (plavim slovima označena su kulturna dobra upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske): JASENICE: Pučko graditeljstvo Vulića dolac, Crkva sv. Jeronima (Z-2124), Crkva sv. Frane Asiškog (Z-2128), Pećina u Ždrilu Gradina Razvršje, Gradina Dračevac, Ostaci crkve sv. Trojice, Ostaci kaštela Dračevac, Ostaci antičke ceste Maslenica - Mali Alan, Pariževačka glavica i Gradina Gradac; ROVANJSKA: Ostaci pučkog graditeljstva i Crkva sv. Jurja i okolno groblje (Z-1227).</p>
<p>OPĆINA KALI</p> <p>Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske - Zaštićena (Z) i preventivno zaštićena (P) nepokretna kulturna dobra: KALI: Ljetnikovac Dražić (Z-1561); KALINOVAC: Zgrada Zavičajnog muzeja (Z-2216).</p> <p>Prostorni plan Zadarske Županije (plavim slovima označena su kulturna dobra upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske): KALI: Pučko graditeljstvo, Župna crkva sv. Lovre, Crkva sv. Pelegrina, Ljetnikovac Dražić (Z-1561), Ljetnikovac Giupani, Orjak i Veli vrh.</p>
<p>OPĆINA KOLAN:</p> <p>Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske - Zaštićena (Z) i preventivno zaštićena (P) nepokretna kulturna dobra: KOLAN: Crkva sv. Jerolima u polju (Z-349) i Crkva sv. Vida (Z-841).</p> <p>Prostorni plan Zadarske Županije (plavim slovima označena su kulturna dobra upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske): KOLAN: Pučko graditeljstvo: Zubovićevi dvori, Langverovi dvori, Kaštel, Oštarićevi dvor, Šuprahin dvor i Gligore, Crkva sv. Luke, Crkva sv. Jerolima u polju (Z-349), V. Grba, Gračišće, Donji i Gornji Gradac, Crkva sv. Vida (Z-841), Ostaci crkve sv. Duha, Ostaci crkve sv. Marka, Ostaci rimskog vodovoda, Položaji Rankovac i Drage.</p>
<p>OPĆINA KUKLJICA</p> <p>Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske - Zaštićena (Z) i preventivno zaštićena (P) nepokretna kulturna dobra: KUKLJICA: Crkva Gospe od Sniga (Z-1570) i Crkva sv. Jeronima (Z-2382).</p> <p>Prostorni plan Zadarske Županije (plavim slovima označena su kulturna dobra upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske): KUKLJICA: Pučko graditeljstvo: Jojin dvor, Vulinov dvor, Bačin dvor, Lonin dvor, Pačokov dvor, Penin dvor, Martinov dvor i Ortulanov dvor, Župna crkva Obaćenja sv. Pavla, Crkva sv. Jeronima (Z-2382), Crkva Gospe od Sniga (Z-1570), Ljetnikovac Nassis, Veli vrh i Rt Karantunić</p>
<p>OPĆINA LIŠANE OSTROVIČKE</p> <p>Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske: -</p> <p>Prostorni plan Zadarske Županije: DOBROPOLJCI: Pučko graditeljstvo: Ivkovići i Šaponje, Crkva sv. Đurđa, Gradina Jaruv i Belića jara; LIŠANE OSTROVIČKE: Pučko graditeljstvo: Mamići, Nimci i Stipići, Crkva sv. Jere, Crkva sv. Nikole Tavelića, Kapela sv. Ante i Gradina Mišljen - starohrvatska nekropola; OSTROVICA: Ruralna cjelina, Crkva sv. Ante Crkva sv. Luke, Gradina, Mačci i Greblje.</p>

<p>OPĆINA NOVIGRAD</p> <p>Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske - Zaštićena (Z) i preventivno zaštićena (P) nepokretna kulturna dobra: NOVIGRAD: Crkva Porođenja Blažene Djevice Marije (Z-2126), Crkva sv. Kate (Z-1197), Kuća Oštrić (Z-1198), Kulturno - povijesna (poluurbanistička) cjelina Novigrada (Z-5197), Stara crkva Porođenja Blažene Djevice Marije ("Stara škola") (Z-2127), Stara župna kuća (Z-2125), Tvrđava "Fortica" (Z-4198), Vlatkovića (Kontinov) dvor (Z-6836); PRIDRAGA: Arheološki kompleks s ostacima crkve sv. Mihovila i rustičke vile na položaju Mijovilovac (Z-4200) i Crkva sv. Martina (Z-1200) (N-36).</p> <p>Prostorni plan Zadarske Županije (plavim slovima označena su kulturna dobra upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske): NOVIGRAD: Kulturno - povijesna cjelina Novigrada (Z-5197), Crkva Porođenja Blažene Djevice Marije (Z-2126), Crkva sv. Kate (Z-1197), Crkva sv. Nikole, Stara crkva Porođenja Blažene Djevice Marije ("Stara škola") (Z-2127), Stara župna kuća (Z-2125), Tvrđava "Fortica" (Z-4198), Kuća Oštrić (Z-1198), Sklop Vlatković, Gradski sat i Zgrada Općine, Gradina, Kovačića glavica i Stara Fortica, PALJUV: Dvojnja gradina, Podine, Blačine, Slakovac, Portada, Gradina i Mirila; PRIDRAGA: Crkva sv. Martina (Z-1200) (N-36), Platine, Barbakan, Školj, Baturi Gornji, Popovija, Šprljevi, Goričina, Arheološki kompleks s ostacima crkve sv. Mihovila i rustičke vile na položaju Mijovilovac (Z-4200), Srednjovjekovno groblje južno od zaseoka Viduke, Gornje Preko i 200 grobnih humaka na nekoliko terasa iznad Pridrage.</p>
<p>OPĆINA PAKOŠTANE</p> <p>Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske - Zaštićena (Z) i preventivno zaštićena (P) nepokretna kulturna dobra: PAKOŠTANE: Kulturno - povijesna cjelina Pakoštane (Z-2963), Novovjekovni brodolom (Z-13), Ostaci antičke arhitekture (Z-35) i Arheološki lokalitet Crkvina (P-4549); VRANA: Arheološko nalazište gradina Samograd (Z-6422), Crkva sv. Nediljice (Z-6495), Templarska gradina (Z-1736) i Maškovića han (Z-1230) (N-38); VRGADA: Crkva sv. Andrije (Z-1231).</p> <p>Prostorni plan Zadarske Županije (plavim slovima označena su kulturna dobra upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske): DRAGE: Pučko graditeljstvo: Šarići i Barešići, Crkva sv. Ante, Čelinka, Kurela Velika, Kurela Mala i Krivače; PAKOŠTANE; Kulturno - povijesna cjelina Pakoštane (Z-2963), Župna crkva sv. Mihovila, Kapelica sv. Justine na otočiću Sv. Justina, Ostaci antičke rustičke vile s lučicom u uvali Janice (Z-35), Ostaci crkve sv. Roka, Gradina Kostelj, Gradina na Školju Velikom, Otočić Sv. Justina, Arheološki lokalitet Crkvina (P-4549), Groblje na položaju Mađorove ograde, Novovjekovni brodolom s JI strane otočića Gnalića (Z-13); VRANA: Pučko graditeljstvo, Stari grad Vrana - Templarska gradina (Z-1736), Maškovića han (Z-1230) (N-38), Crkva Gospe od Karmela, Crkva sv. Mihovila, Crkva sv. Nedjelje (Z-6495), Most preko potoka Pečine, Gradina Bak, Vran Samograd na Zamini (Z-6422), Greda iznad Otona, Gradina Mijovac, Sidinovci, Jokuše, Ostaci akvedukta na položaju Bučina, Babin škoj na južnoj strani Vranskog jezera, Glavičica, Vrbica, Izvor Pečina, Glavica Bičina, Mlinica-srvj. mlinica i ostaci akvedukta i Kapelica Svih Svetih na Kamenjaku; VRGADA: Pučko graditeljstvo, Crkva sv. Andrije (Z-1231), Župna crkva sv. Trojice, Palača obitelji Damiani, Gradina s ostacima bizantskog kastruma i Gradina Čelinka.</p>
<p>OPĆINA PAŠMAN</p> <p>Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske - Zaštićena (Z) i preventivno zaštićena (P) nepokretna kulturna dobra: BANJ: Crkva sv. Kuzme i Damjana (Z-4258), KRAJ: Ostaci velikog antičkog mola s bogatim kulturnim slojem u okolini (Z-38) i Samostan sv. Duje (Z-1219) (N-28), NEVIĐANE: Kulturno - povijesna cjelina Neviđane (Z-3111), Mlin - "Magazin" (Z-6690), Ostaci antičkog pristaništa (Z-27) i Ostaci rimskih građevina i ostaci okolne rimske keramike (Z-34), PAŠMAN: Antičko pristanište (Z-26), Crkva sv. Roka (Z-2379), Ostaci antičke submarine arhitekture s pokretnim nalazima u okolini (Z-74) i Otok Ričul (Z-4010), ŽDRELAC: Crkva sv. Luke (Z-4259).</p> <p>Prostorni plan Zadarske Županije (plavim slovima označena su kulturna dobra upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske): BANJ: Pučko graditeljstvo, Crkva sv. Kuzme i Damjana (Z-4258), Kapela Gospe od Sedam Žalosti, Crkva Gospe od Loreta, Kuća Stermić, Oštro i Ostaci antičke vile; DOBROPOLJANA: Pučko graditeljstvo, Župna crkva sv. Tome, Kapela sv. Antuna Opata, Kuća Ladići, Dvor Dešpoja, Bokolj, Ostaci antičkog pristaništa i Zapolačine; KRAJ: Pučko graditeljstvo: Bačinići i Mišulići, Samostan sv. Duje (Z-1219) (N-28), Ostaci antičke vile, Ostaci antičkog pristaništa na južnom kraju uv. Polačine (Z-38) i Ostaci antičkog mula; MRLJANE: Dvor Cimera, Dvor Travica, Jureško, Župna crkva sv. Ante Padovanskog, Otočić Garmenjak i Ostaci antičkih lučkih instalacija; NEVIĐANE: Kulturno - povijesna cjelina Neviđane (Z-3111), Župna crkva Srca Isusova, Crkva Gospe od Zdravlja, Crkva sv. Mihovila, Crkva sv. Martina, Binjak, Ostaci rimskih građevina na položaju Mirište (Z-34), Gradina, Garmenjak u Barotulu, Antičko pristanište – rt Sv. Mihovil (Z-27), Ostaci antičke arhitekture između otočića Garmenjak i JI obale Pašmana (Z-74); PAŠMAN: Pučko graditeljstvo: Bobića stanovi i Kolanovićevo dvori, Župna crkva Rođenja BDM, Crkva sv. Marka Evanđelista, Crkva sv. Roka (Z-2379), Crkva sv. Andrije, Crkva sv. Ante u Otusu, Krna Čokovac Frmić, Galešnjak, Ostaci antičkog pristaništa uz SZ stranu o. Muntan (Z-26), Čavatul, Martinj Garma - Barotul i Uvala Lučica; ŽDRELAC: Pučko graditeljstvo: Šokote, Juravići i Colići, Crkva sv. Luke (Z-4259), Kapelica sv. Ante, Ljetnikovac Lovrić i Rustička vila s JZ strane Zaglava.</p>
<p>OPĆINA POLAČA</p> <p>Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske - Zaštićena (Z) i preventivno zaštićena (P) nepokretna kulturna dobra: POLAČA: Gradina Trojan (Z-3022) i Gradina Štrkovača (P-4720).</p> <p>Prostorni plan Zadarske Županije (plavim slovima označena su kulturna dobra upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske): JAGODNJA DONJA: Pučko graditeljstvo, Čelinka Petrim Drage, Gradina Vinculja, Gradina, Gradina Trojan (Z-3022), Stabanj, Mali Stabanj i Donje polje; JAGODNJA GORNJA: Pučko graditeljstvo, Ljubčan Smiljevac, Gradina Kruglaš i Čosina gradina; KAKMA: Lokalitet Radonje; POLAČA: Pučko graditeljstvo: Prtenjače, Perajići, Bobanovići, Ražnjevići, Kulaši, Matošići i Žilići, Crkva sv. Kuzme i Damjana na groblju, Crkva sv. Simeona, Bičina glavica, Glavica, Dvorine, Pribić bunar, Zidić, Gradina Štrkovača (P-4720), Gradina Mutvica, Srednjovjekovno groblje i brončanodobno naselje istočno od crkve sv. Kuzme i Damjana na groblju.</p>

OPĆINA POLIČNIK
<p>Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske - Zaštićena (Z) i preventivno zaštićena (P) nepokretna kulturna dobra: DRAČEVAC NINSKI: Crkva sv. Martina (Z-1192); POLIČNIK: Arheološki ostaci utvrde (Z-6125).</p> <p>Prostorni plan Zadarske Županije (plavim slovima označena su kulturna dobra upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske): BRIŠEVO: Župna crkva Gospe od Ružarija i Crkva Gospe od Ružarija u Grusima; DRAČEVAC NINSKI: Crkva sv. Martina (Z-1192); MURVICA: Crkva Bezgrešnog Začeca, Crkva Gospe od Sniga i Rimska nekropola između Murvice i Zemunika; POLIČNIK: Pučko graditeljstvo, Crkva sv. Nikole, Crkva sv. Ivana, Crkva sv. Luke i Arheološki ostaci utvrde (Z-6125); SUHOVARE: Crkva sv. Gospe od Zdravlja i Crkva sv. Ante Padovanskog; VISOČANE: Crkva sv. Mihovila.</p>
OPĆINA POSEDARJE
<p>Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske - Zaštićena (Z) i preventivno zaštićena (P) nepokretna kulturna dobra: POSEDARJE: Crkva sv. Duha (Z-1331), Crkva sv. Marije (Z-1201) i Gradina Budim (Z-2989); SILVNICA: Lergova gradina (Z-4091); VINJERAC: Kulturno - povijesna cjelina naselja Vinjerac (Z-4948).</p> <p>Prostorni plan Zadarske Županije (plavim slovima označena su kulturna dobra upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske): ISLAM LATINSKI: Pučko graditeljstvo Gregurice, Crkva sv. Nikole, Podgradina, Gradina, Utvrda Vespeljevac i Ostaci iz rimskog doba između dva islama; POSEDARJE: Pučko graditeljstvo, Župna crkva Gospe od Ružarija, Crkva sv. Marije (Z-1201), Crkva sv. Duha (Z-1331), Gradina Budim (Z-2989), Prizida i Spomenik palim borcima; SILVNICA: Župna crkva Sv. Kuzme i Damjana, Miolovića gradina, Lergova gradina (Z-4091) i Gradina kod zaljeva Bokulja; VINJERAC: Kulturno - povijesna cjelina naselja Vinjerac (Z-4948), Crkva sv. Ante, Crkva Srce Isusovo, Ostatak kaštela Venier, Gradina iznad naselja i Ostaci srednjovjekovnog grada u blizini naselja.</p>
OPĆINA POVLJANA
<p>Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske - Zaštićena (Z) i preventivno zaštićena (P) nepokretna kulturna dobra: POVLJANA: Crkva sv. Nikole (Z-164) i Arheološko nalazište Obatnice (P-5552).</p> <p>Prostorni plan Zadarske Županije (plavim slovima označena su kulturna dobra upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske): POVLJANA: Crkva sv. Jurja, Crkva sv. Nikole (Z-164), Crkva sv. Martina, Stara Poveljana, Rustička vila na položaju Šepurinac (Obatnice) (P-5552), Činčok, Gomilica, Kulina (Gumlina), Šipnata, Glavica, Grbina (Grušna), Ljubljine, Mirine, Panos, Belotine ograde i Arheološki ostaci građevina na otočiću Veliki Sikavac (P-4525)²</p>
OPĆINA PREKO
<p>Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske - Zaštićena (Z) i preventivno zaštićena (P) nepokretna kulturna dobra: LUKORAN: Kuća "De Ponte" (ZZD-46); OŠLJAK: Crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije (Z-1334) i Ostaci vjetrenjača na otočiću Ošljak (P-5387); PREKO: Crkva sv. Ivana (Z-1563) i Samostan sv. Pavla (Z-1565); SUTOMIŠĆICA: Ljetnikovac obitelji Lantana (Z-5048); UGLJAN: Arheološka zona Muline (Z-4429), Crkva sv. Hipolita i Kasijana (Z-4254), Kuća Vrgada (Z-1569), Ljetnikovac obitelji Califfi (Brčića dvor) (Z-5047), Samostan i crkva sv. Jeronima (Z-1333) i Tvrđava sv. Mihovila (Z-1564).</p> <p>Prostorni plan Zadarske Županije (plavim slovima označena su kulturna dobra upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske): LUKORAN: Ruralna cjelina, Župna crkva sv. Lovre, Crkva sv. Lovre na groblju, Crkva sv. Trojstva, Kuća de Ponte (ZZD-46), Vila Salghetti-Driolli Cigalov vrt / Ljetnikovac Danilo, Kuranj, Stražica, Šćah, Pećina kod zaljeva Prkljug; OŠLJAK: Valčića dvor, Crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije (Z-1334), Ostaci vjetrenjača na otočiću Ošljak (P-5387) i Ostaci logora; POLJANA: Više dvorova pučke arhitekture, crkva sv. Petra Apostola i Utvrda sv. Mihovila; PREKO: Povijesna jezgra s više dvorova tradicijske arhitekture: Dvorina i Zmorac, Župna crkva BDM od Ružarija, Crkva sv. Ivana Krstitelja (Z-1563), Crkva Gospe od Rozarija, Kuća Felicinović, Franjevački samostan sv. Pavla (Z-1565), Tvrđava sv. Mihovila (Z-1564), Vrh, Gradina, Spomenik palim borcima i žrtvama fašizma; RIVANJ: Ruralna cjelina, Crkva sv. Jelene, Svjetionik Mala sestra i Lokalitet Lokve (Sv. Barbara); SESTRUNJ: Više pučkih dvorova, Župna crkva sv. Petra i Pavla, Kapela Prikazanja BDM, Svjetionik Tri sestrice, Gračina i Gračinica; SUTOMIŠĆICA: Ruralna cjelina, Župna crkva sv. Eufemije, Crkva sv. Grgura Pape, Crkva sv. Petra Apostola, Ljetnikovac obitelji, Lantana (Z-5048) i Ljetnikovac de Ponte; UGLJAN: Muline - gornje selo, Batalaža, Ljoke, Stipanić dvor, Čeprljanda, Župna crkva Uznesenja BDM, Crkva sv. Kuzme i Damjana, Crkva sv. Hipolita i Kasijana (Z-4254), Crkva Svih Svetih, Crkva sv. Petra, Franjevački samostan i crkva sv. Jeronima (Z-1333), Ljetnikovac Lipeus, Ljetnikovac Stocco, Ljetnikovac obitelji Califfi (Brčića dvor) (Z-5047), Zgrada Bolnice, Kuća Vrgada (Z-1569), Čelinjak, Kruševo, Arheološka zona Muline (Z-4429), Batalaža, Mirine, Činta, Šegić, Jankovo, Čeprljanda, Lučino selo, Ivanac - Kobiljak, Ostaci rimske centurijacije, Straža, Pećina Vela, Karinja jama, Rimska vila - Gruh, Talijanski logor, Spomenik palim borcima NOR-a.</p>
OPĆINA PRIVLAKA
<p>Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske - Zaštićena (Z) i preventivno zaštićena (P) nepokretna kulturna dobra: PRIVLAKA: Crkva sv. Vida (Z-7071) i Arheološko naselje Soline (P-5420)</p> <p>Prostorni plan Zadarske Županije (plavim slovima označena su kulturna dobra upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske): PRIVLAKA: Povijesna jezgra, Pučko graditeljstvo: Gornji Begonjići, Donji Begonjići, Šangići, Skoblari, Buvici, Glavani, Kršlovići, dio zaseoka Mletak, Župna crkva sv. Marije, Crkva sv. Vida (Z-7071), Vila Mustać, Kulina, Bilotinjak, Gaz, Tiraboškovića, Busje, Rt Brtalić, Supetar, Škornica, Sabunike, Tureta, Ostaci crkve sv. Barbare na lokalitetu Grbići, Ostaci crkve sv. Katarine (Z-2125) i Ostaci crkve sv. Kristofora na lokalitetu Soline.</p>

² Prema Registru kulturnih dobara Republike Hrvatske, kulturno dobro P-4525 nalaze se na području Grada Paga.

<p>OPĆINA RAŽANAC</p> <p>Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske - Zaštićena (Z) i preventivno zaštićena (P) nepokretna kulturna dobra: LJUBAČ: Arheološko nalazište Ljubljana i Kosa (Z-1335) i Arheološki ostaci dvojne ranokršćanske crkve s pastoforijom, krstionicom i memorijom (Z-4201); RAŽANAC: Mletačka utvrda (Z-1202).</p> <p>Prostorni plan Zadarske Županije (plavim slovima označena su kulturna dobra upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske): JOVIĆI: Crkva sv. Marije Magdalene, Gradina iznad Bokulja i Lokalitet Glavčica; KRNEZA: Pučko graditeljstvo: Donji Čolaci i Čolakov mlin i Crkva Gospe od Sniga; LJUBAČ: Ruralna cjelina, Župna crkva sv. Martina i Arheološko nalazište Ljubljana i Kosa (Z-1335); LJUBAČKI STANOVI: Ruralna cjelina, Crkva sv. Ivana Krstitelja i Ostaci crkve sv. Magdalene; PODVRŠJE: Arheološki ostaci dvojne ranokršćanske crkve s pastoforijom, krstionicom i memorijom na lokalitetu Glavčine (Z-4201), Mali Šibenik, Gradina i Jazvinački brig; RADOVIN: Crkva sv. Petra na groblju, Crkva Gospe od Zdravlja i Beretinova gradina; RAŽANAC: Pučko graditeljstvo, Kuća i dvor Miletić, Župna crkva Gospe od Ružarija, Crkva sv. Andrije, Mletačka utvrda (Z-1202), Gajetovica, Šibenička glavica i Mirila; RTINA: Venac.</p>
<p>OPĆINA SALI</p> <p>Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske - Zaštićena (Z) i preventivno zaštićena (P) nepokretna kulturna dobra: SALI: Crkva sv. Roka (Z-5045), Crkva uznesenja BDM (Z-5046), Kaštel Guerini i crkvice sv. Nikole (Z-1567), Kuća Petricioli (Z-1566), Kuća Rančić (Z-4950), Ostaci crkve sv. Ivana (Z-2380) i Svjetionik Sestrice Vela - Tajer (Z-6967); SAVAR: Crkva sv. Pelegrina (Z-1568), Pećina Vlakno (Z-3432) i Zgrada stare škole u mjestu Savar (P-5376); ZAGLAV: Crkva i samostan sv. Mihovila (Z-2383).</p> <p>Prostorni plan Zadarske Županije (plavim slovima označena su kulturna dobra upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske): BOŽAVA: Župna crkva sv. Nikole, Crkva sv. Križa na groblju, Crkva sv. Nedjelje, Gradina Kruna, Gradina Gračina, Vrh iznad Božave, Gomilina između Božave i Solina, Sarkofag i bunar u Božavskom polju; BRBINJ: Nekoliko dvorova iznad trajektne luke, Župna crkva sv. Kuzme i Dmajana, Ljetnikovac obitelji Soppe, Ostaci ranokršćanske crkve i Gradina; DRAGOVE: Ruralna cjelina, Župna crkva sv. Leonarda, Kapela Gospe od Ružarija i Crkva Rođenja BDM; LUKA: Dvor, Župna crkva sv. Stjepana, Crkva sv. Nikole i Vela straža; SALI: Povijesna jezgra, Porat, Južno selo, Zmorašnje selo, Kuća obitelji Guerini, Kaštel Guerini i crkvice sv. Nikole (Z-1567), Kuća Petricioli (Z-1566), Kuća Rančić (Z-4950), Kuća Lorini, Crkva Uznesenja BDM (Z-5046), Crkva sv. Roka (Z-5045), Crkva sv. Antuna Svjetionik Sestrica Vela-Tajer (Z-6967), Omiš, Dugo polje, Čuh, Veli Brčastac, Ranjovica, Koženjak, Ostaci crkve sv. Ivana u Stivanjem polju (Z-2380), Krševanje polje, Arheološki ostaci crkve sv. Viktora na Citoriju, Mala Proversa, Lavdara - antički kamenolomi i grobni humak Mrtenjak, Pećina Remetiina peč, Partizansko brodogradilište te Spomenik NOR-a, Spomenik palim borcima NOR-a i Spomenik potopljenim partizanima; SAVAR: Ostaci tradicijske arhitekture u nekoliko dvorova, Župna crkva BDM od Karmela, Crkva sv. Pelegrina (Z-1568); Gradina, Ostaci samostana sv. Pavla, Pećina Vlakno (Z-3432) i Antički kamenolomi; SOLINE: Pučko graditeljstvo, Župna crkva sv. Jakova i Gradina; VELI RAT: Ruralna cjelina, Župna crkva sv. Ante Padovanskog, Kapela BDM od Karmela, Kapela sv. Nikole, Svjetionik Veli Rat i Panjorovica kod svjetionika; ZAGLAV: Pučko graditeljstvo: dvor Šešelja, dvor Špralja, dvor Čuka i Ramov dvor i Crkva i samostan sv. Mihovila (Z-2383); ZVERINAC: Pučko graditeljstvo, Dvorac Fanfogna, Župna crkva sv. Ignacija i Ripišće s ostacima crkve i naselja; ZMAN: Pučko graditeljstvo: Kunčijev dvor, Didović Gladić, dvor Morović, dvor Kišeta, dvor Vidulić, kuća Šegota i kuća Antonina, Župna crkva sv. Ivana Glavosjeka i Gradina.</p>
<p>OPĆINA STANKOVCI</p> <p>Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske - Zaštićena (Z) i preventivno zaštićena (P) nepokretna kulturna dobra: BANJEVCI: Arheološki ostaci utvrde na Gradini pod Osridkom (Z-6731), Crkva sv. Ivana (Z-1211), Mitrej (Z-1309) i Villa rustica (Z-1402); MORPOLAČA: Crkva sv. Petra (Z-1223), VELIM: Arheološko nalazište Velim Kosa- pet prapovijesnih gomila (P-4669).</p> <p>Prostorni plan Zadarske Županije (plavim slovima označena su kulturna dobra upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske): BANJEVCI: Crkva sv. Ivana (Z-1211) i Crkva sv. Nikole Tavelića, Rustična vila na položaju Grudine (Z-1402) i mitrej na položaju Dražica-Pudarica (Z-1309), Ostaci turske kule; BUDAK: Crkva sv. Kate, Gradina, Ostaci turske kule; MORPOLAČA: Crkva sv. Petra (Z-1223) i Utvrda; STANKOVCI: Župna crkva sv. Marije, Crkva sv. Marije na groblju, Kuća Vlatković, Vinac, Velika gradina, Mala gradina, Morovača, Srljača, Širitovac, Klarići, Rebac, Ogradak i Villa rustica na groblju; VELIM: Skorića kuće, Crkva sv. Ante, Dvije prapovijesne gomile u Velimskom gaju, Neolitsko naselje kod bunara Velištak i Širitovac, Ostaci kaštela Velim i Ranosrednjovjekovno groblje na položaju Velištak.</p>
<p>OPĆINA STARIGRAD</p> <p>Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske - Zaštićena (Z) i preventivno zaštićena (P) nepokretna kulturna dobra: STARIGRAD: Crkva sv. Petra (Z-1203), Ostaci crkve sv. Jurja na groblju (Z-1205), Ruralna cjelina Marasovići (Z-4591) i Večka kula (Z-1204); TRIBANJ: Arheološka zona Sveta Trojica (Z-6113) i Crkva sv. Marije Magdalene (Mandaline) (Z-6277).</p> <p>Prostorni plan Zadarske Županije (plavim slovima označena su kulturna dobra upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske): SELINE: Župna crkva sv. Marije, Crkva sv. Jakova, Gradina, Rt Pisak, Mirila, Magaši i Stanići; STARIGRAD: Pučko graditeljstvo: Ruralna cjelina Marasovići (Z-4591), Ramići i Sklopin, Kasnoantička utvrda Modrič, Večka kula (Z-1204), Crkva sv. Petra (Z-1203), Ostaci crkve sv. Jurja na groblju (Z-1205), Crkva sv. Bogorodice na Velikom Rujnu, brojne liburnske gradine, Rimska nekropola + ostaci antičkog Argyruntuma, Milovci, Lisarica, Ostaci crkava sv. Marije i sv. Ivana, Glavosjeka na Malom Libinju, Vaganačka pećina, Gradina i arheol. ostaci na Velikom Rujnu, Mirila na Glavčicama, Opuvanom docu i Kruškovcu; TRIBANJ: Crkva sv. Magdalene (Z-6277), Crkva sv. Trojice, Crkva sv. Arhanđela Mihaila, Crkva sv. Ante Padovanskog, Utvrda Paklarić, Gradina, Reljina pećina iznad Krušćice, Velika i Mala gradina, Arheološka zona Sv. Trojica (Z-6113), Mirila u i oko Ljubotića, Mirila Lisarica, Mandalina, Kozjača i Tribanjska draga.</p>

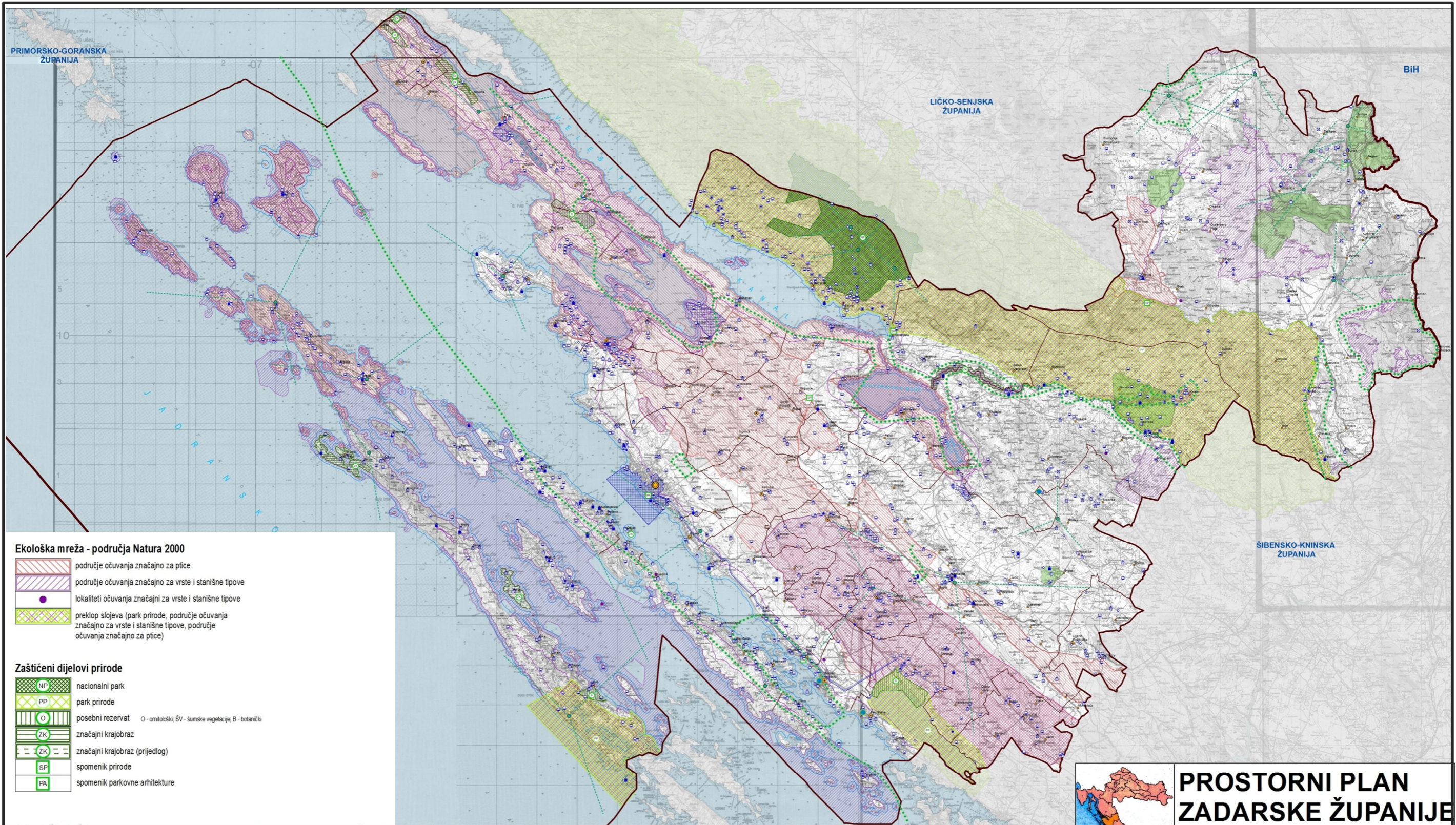
<p>OPĆINA SUKOŠAN</p> <p>Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske - Zaštićena (Z) i preventivno zaštićena (P) nepokretna kulturna dobra: GLAVICA: Arheološka nalazišta gradina Vrčevo i uzvisina Torine - Krugle (P-4409), SUKOŠAN: Antičke pristanišne instalacije (Z-29), Crkva Gospe od Milosrđa (Z-1206) i Kulturno - povijesna cjelina Sukošan (Z-3082).</p> <p>Prostorni plan Zadarske Županije (plavim slovima označena su kulturna dobra upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske): DEBELJAK: Pučko graditeljstvo i Crkva sv. Uznesenja BDM; GORICA: Pučko graditeljstvo, Crkva sv. Ivana Kristitelja i Gradina Vrčevo; SUKOŠAN: Kulturno - povijesna cjelina Sukošan (Z-3082), Obrambeno zide, Župna crkva sv. Kasijana, Crkva Gospe od Milosrđa (Z-1206), Crkva sv. Martina, Ostaci rustičke vile s pristaništem na položaju Vodotoč u uvali Barbir (Z-29), Ostaci ljetnikovca Valaresso, Ostaci akvedukta i Položaji Crkvina i Zgon.</p>
<p>OPĆINA SV: FILIP I JAKOV</p> <p>Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske - Zaštićena (Z) i preventivno zaštićena (P) nepokretna kulturna dobra: SV. FILIP I JAKOV: Ostaci antičke villae rusticae s pristaništem (Z-44), Kulturno - povijesna cjelina Sv. Filipa i Jakova (Z-2964), Stara župna crkva sv. Mihovila (Z-3207) i Dvorine - ostaci Rogovskog dvora (Z-3396); TURANJ: Ostaci antičke arhitekture (Z-16), Ostaci antičkog pristaništa (Z-76), Crkva sv. Andrije (Z-2628), Crkva uznesenja BDM na groblju (Z-2806), Kula (Z-3018), Povijesna polurbana cjelina mjesta Turanj (Z-4009), Gradina (Z-4092), Zaseok Mandići i kula Fortica na otoku Babcu (Z-4097) i Arheološko nalazište Tukljača (P-5347).</p> <p>Prostorni plan Zadarske Županije (plavim slovima označena su kulturna dobra upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske): RAŠTANE DONJE: Pučko graditeljstvo: Galešići Deme, Crkva sv. Ivana Krstitelja, podjaruge i Arheološki ostaci crkve; RAŠTANE GORNJE: Pučko graditeljstvo: Lužine, Mikulići i Viterinci, Crkva sv. Jurja, Grudine, Ostaci crkve sv. Jure na položaju Crkvine, Crkvine (Tičevo) i Veterinci; SIKOVO: Pučko graditeljstvo: Zubčići Eškinjev stan, Crkva sv. Nikole, Crkvina i Koinka podno brda Osridak; SV. FILIP I JAKOV: Kulturno - povijesna cjelina Sv. Filip i Jakov (Z-2964), Ulica i Vlaka, Pučko graditeljstvo: Baturov stan, Kutijin stan i Prtenjače, Stara župna crkva sv. Mihovila (Z-3207); Crkva sv. Roka (Sv. Mihovil) (Z-1228), Kuća Eškinja, Ljetnikovac Borelli, Ostaci rustičke vile s pristaništem sa Z strane otočića Frmić (Z-44), Kapelica Dvorine-ostaci rogovskog dvora (Z-3396), Vilišnice i Ostaci akvedukta, SV. PETAR: Pučko graditeljstvo kuća Colić, Crkva sv. Petra, Pećina Buta Kulina, Gradina Pećina, Vukašinov krug, Ostaci akvedukta, rimska zgrada blizu akvedukta, TURANJ: Kulturno-povijesna cjelina mjesta Turanj (Z-4009), Zaseok Mandići i kula Fortica na otoku Babcu (Z-4097), Crkva Uznesenja BDM na groblju (Z-2806), Crkva Gospe od Karmela, Crkva sv. Andrije na Babcu (Z-2628), Kula (Z-3018), Svjetionik na Babcu, Tukljača, Ostaci antičke rustičke vile na položaju Tukljača i podmorskog nasipa između rta Tukljača i otočića Ričul (Z-16), Crni krug, Gradina na Ričulu (Z-4010)³, otočić Babac - Svjetionik na Babcu, Arheološki ostaci crkve na Babcu, Gradina u Turnju (Z-4092), Ostaci antičkog pristaništa uz JI obalu otočića Galešnjaka (Z-76), Arheološki lokalitet Tukljača i Tumuli na otoku Galešnjaku.</p>
<p>OPĆINA ŠKABRNJA</p> <p>Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske - Zaštićena (Z) i preventivno zaštićena (P) nepokretna kulturna dobra: ŠKABRNJA: Crkva sv. Luke na groblju (Z-1207) i Crkva sv. Marije na Ambaru (Z-1332).</p> <p>Prostorni plan Zadarske Županije (plavim slovima označena su kulturna dobra upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske): PRKOS: pučko graditeljstvo, Bakmazovi dvori; ŠKABRNJA: Pučko graditeljstvo, Župna crkva Uznesenja BDM, Crkva sv. Marije na Ambaru (Z-1332), Crkva sv. Luke na groblju (Z-1207), Glavučurak - starohrvatsko groblje i Ražovljeva glavica.</p>
<p>OPĆINA TKON</p> <p>Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske - Zaštićena (Z) i preventivno zaštićena (P) nepokretna kulturna dobra: TKON: Crkva Gospe Žalosne (Z-6444), Crkva sv. Antuna Opata (Z-6475), Crkva sv. Tome Apostola (Z-5978), Samostan sv. Kuzme i Damjana (Z-1229) (N-37), Utvrda Pustograd (Z-3431), Veliki tor (Ugrinići) (Z-4098) i Arheološko nalazište Poljana (P-4917).</p> <p>Prostorni plan Zadarske Županije (plavim slovima označena su kulturna dobra upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske): TKON: Pučko graditeljstvo, Veliki tor (Ugrinići) (Z-4098), Sklop poljskih kućica –bunja po polju istočno od mjesta, Župna crkva sv. Tome (Z-5978), Crkva sv. Antuna Opata (Z-6475), Samostan sv. Kuzme i Damjana (Z-1229) (N-37), Ljetnikovac De Erco, Ostaci antičke vile, Utvrda Pustograd (Z-3431), Pećina Pečnje, Bunar Studenac, Velika i Mala gomilica na brdu Gomilice, Položaj Poljane, Humak na brežuljku Gominjak, Rustička vila na rtu Sovinj, Otočić Galešnjak i Otočić Sv. Katarine s ostacima crkve.</p>
<p>OPĆINA VIR</p> <p>Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske - Zaštićena (Z) i preventivno zaštićena (P) nepokretna kulturna dobra: VIR: Utvrda "Kaštelina" (Z-3025) i Arheološko nalazište na lokalitetu Smratine (P-4524).</p> <p>Prostorni plan Zadarske Županije (plavim slovima označena su kulturna dobra upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske): VIR: Pučko graditeljstvo, Župna crkva sv. Jurja, Crkva sv. Ivana, Utvrda Kaštelina (Z-3025), Svjetionik Vir, Uvala Srpljica, Bandira, Ostaci crkve na položaju Smratine (P-4524), Gradina u Gaju, Ostaci kapelice sv. Nikole, Gračić - Križice - Gajine - Vranjak.</p>

³ Prema Registru kulturnih dobara Republike Hrvatske, kulturno dobro Z-4010 nalaze se na području Općine Pašman.

OPĆINA VRSI
<p>Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske - Zaštićena (Z) i preventivno zaštićena (P) nepokretna kulturna dobra: VRSI: Crkva Gospe od Zečeva (Z-1210), Crkva sv. Jakova (Z-1208) i Ostaci crkve sv. Lovre (Z-4537).</p> <p>Prostorni plan Zadarske Županije (plavim slovima označena su kulturna dobra upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske): POLJICA: Crkva sv. Mihovila; VRSI: Ostaci pučke arhitekture u jezgri mjesta Vrsi, Župna crkva sv. Mihovila, Crkva sv. Jakova (Z-1208), Crkva Gospe od Zečeva (Z-1210), Gradina, Ostaci crkve sv. Tome, Ostaci crkve sv. Lovre - Jasenovo (Z-4537), Ostaci crkve sv. Mihovila na groblju, Ostaci crkve sv. Paškvalina na otočiću Sikavcu, Neolitički lokalitet kod ostataka crkve sv. Tome .</p>
OPĆINA ZEMUNIK DONJI
<p>Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske - Zaštićena (Z) i preventivno zaštićena (P) nepokretna kulturna dobra: ZEMUNIK DONJI: Crkva sv. Katarine (Kate) na groblju (Z-3020)</p> <p>Prostorni plan Zadarske Županije (plavim slovima označena su kulturna dobra upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske): SMOKOVIĆ: Ostaci crkve sv. Đurđa na groblju, ZEMUNIK DONJI: Pučko graditeljstvo, Crkva sv. Katarine na groblju (Z-3020), Župna crkva Kraljice Mira i Gradina s ostacima srednjovjekovne utvrde.</p>

Na slici u nastavku dan je izvadak iz kartografskog prikaza 3.1. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora - Područja posebnih uvjeta korištenja iz Prostornog plana Zadarske županije - Izmjene i dopune iz 2014. godine. Na kartografskom prikazu 3.1. prikazane su, između ostaloga, kulturno - povijesne vrijednosti u Zadarskoj županiji, a koje su navedene u prethodnoj tablici po pojedinim jedinicama lokalne samouprave.

Ekološka mreža - područja Natura 2000

- područje očuvanja značajno za ptice
- područje očuvanja značajno za vrste i stanišne tipove
- lokaliteti očuvanja značajni za vrste i stanišne tipove
- preklap slojeva (park prirode, područje očuvanja značajno za vrste i stanišne tipove, područje očuvanja značajno za ptice)

Zaštićeni dijelovi prirode

- NP nacionalni park
- PP park prirode
- posebni rezervat O - ornitološki; ŠV - šumske vegetacije; B - botanički
- ZK značajni krajobraz
- ZK značajni krajobraz (prijedlog)
- SP spomenik prirode
- PA spomenik parkovne arhitekture

Krajobraz

- osobito vrijedan predjel - prirodni krajobraz
- osobito vrijedan predjel - prirodni i kulturni krajobraz
- lokalitet osobite krajobrazne vrijednosti
- kulturni krajobraz
- točke i potezi značajni za panoramske vrijednosti krajobraza

Arheološka baština

- arheološko područje
- arheološki lokalitet - kopneni
- arheološki lokalitet - podmorski

Povijesna graditeljska cjelina

- gradska naselja
- gradsko seoska naselja
- seoska naselja

Povijesni sklop i građevina

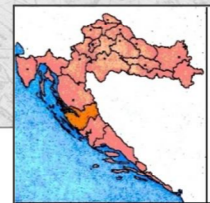
- graditeljski sklop
- civilna građevina
- sakralna građevina
- akvedukt

Etnološka baština

- etnološko područje
- etnološka građevina

Memorijalna baština

- memorijalno i povijesno područje
- spomen (memorijalni) objekt

**PROSTORNI PLAN
ZADARSKE ŽUPANIJE
IZMJENE I DOPUNE**

**UVJETI KORIŠTENJA,
UREĐENJA I ZAŠTITE
PROSTORA
PODRUČJA POSEBNIH UVJETA
KORIŠTENJA**